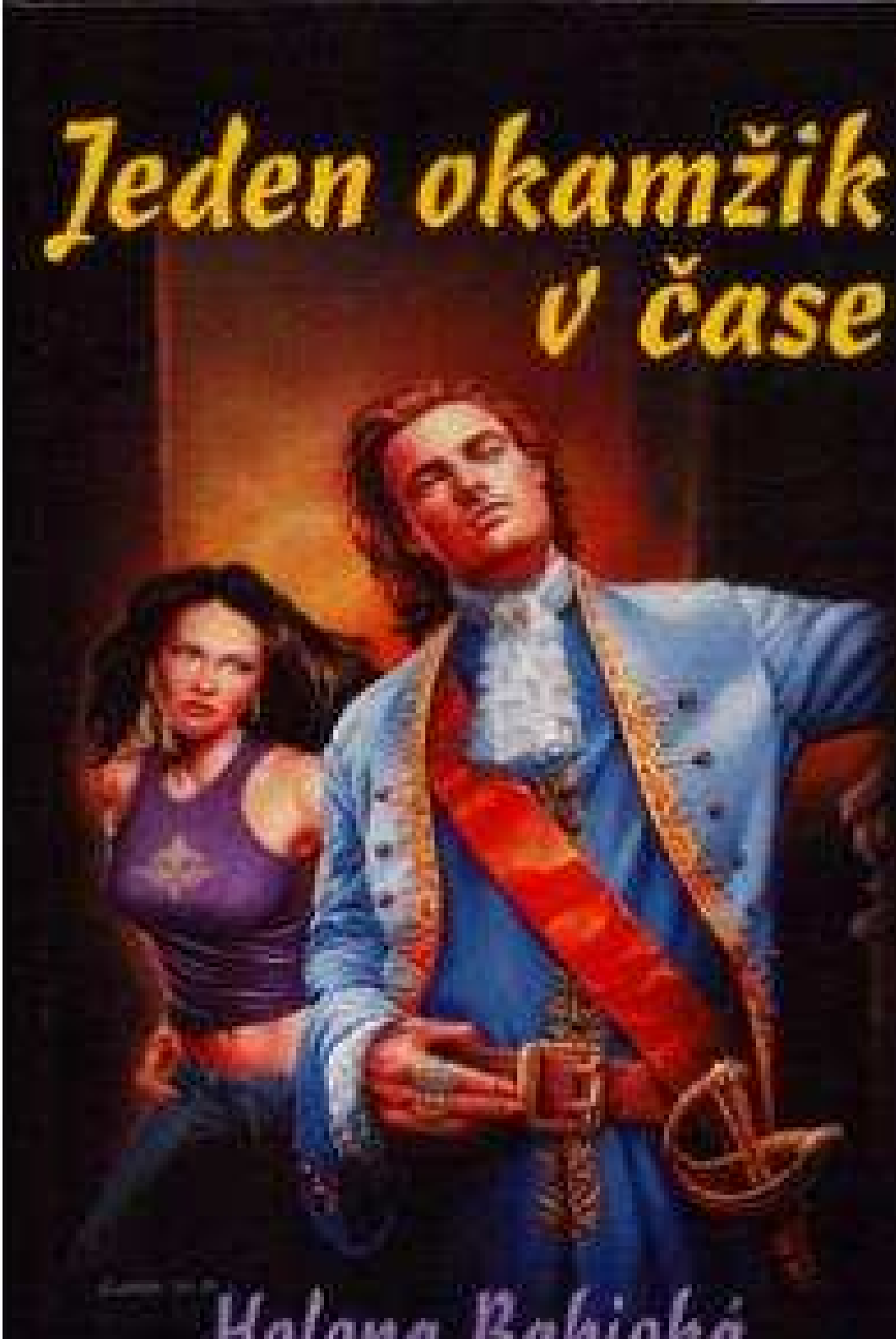
Jeden okamžik v čase

Helena Bobiaková

Helena Babická: Jeden okamžik v čase
Vydání první.
Copyright © 2004 by Helena Babická
All rights reserved.

Vydalo nakladatelství Baronet a.s., Křižíkova 16, Praha 8, www.baronet.cz
v roce 2004 jako svou 976. publikaci.
Přebal a vazba © 2004 Ricardo a Baronet.
Ilustrace na přebalu © 2004 Kristián Cubera.
Odpovědný redaktor Josef Frais.
Sazba a grafická úprava Ricardo, Přemyslovská 38, Praha 3.
Tisk a vazba: FINIDR, s. r. o., Český Těšín.

Veškerá práva vyhrazena.
Tato kniha ani jakákoli její část nesmí být přetiskována, kopírována či jiným způsobem rozšiřována bez výslovného povolení.

Název a logo BARONET® jsou ochranné známky zapsané
Úřadem průmyslového vlastnictví pod čísly zápisu 216133 a 216134.

ISBN 978-80-7214-747-1

Předmluva

Příběh, který vám chci vyprávět, se doopravdy stal. Asi mi neuvěříte, ale nebudu vám to zazlívat a ani se vám vlastně moc nedivím. Nejspíš mě budete mít za lhářku nebo za autorku sci-fi příběhů; to je v pořádku, počítala jsem s tím a jsem na to připravená.

Věřte mi, byly chvíle, kdy i já sama, pod nátlakem takzvaného zdravého rozumu pochybovala, jestli se to, co vám chci vyprávět, náhodou neodehrálo jen v mé fantazii či poblouzněné mysli. Ale dnes, s odstupem času a hlavně díky dosud stále živým vzpomínkám, jsem si jistá, že můj příběh byl stejně skutečný jako dnešní den.

To, co se mi stalo, se už nikdy nebude opakovat, a já, snad z úcty k zázrakům, za nic na světě nedopustím, aby se mé vzpomínky navždy propadly do propasti paměti a byly smeteny šedí všedních dnů. Proto nyní sepisuji své vzpomínky, proto musím svůj zážitek zapsat – nepozměněný, neupravený, nezidealizovaný, tak jak se skutečně stal – aby byl zachován pro budoucnost i mě samotnou, už navždy.

A ještě něco:

Odpusťte mi. Odpusťte mi nevědomost, nechápavost a neschopnost porozumět všemu, čemu bych ráda rozuměla, od chování zúčastněných osob až po samotný spád dění. Vše jako by bylo dávno předurčeno, jako bych měla jen nepatrné možnosti zasahovat do běhu událostí. Stejně jako když sedíte v kině, nezbývá vám nic než čekat, jak příběh skončí. Jen s tím rozdílem, že já neměla onu výhodu filmového diváka, který díky umění střihu a neomezeným možnostem vševědoucí kamery smí vidět dál, v souvislostech, příčinách a důsledcích. Filmový divák, čtenář románu či dokonce sám autor příběhů, ti všichni pronikají jako by zázrakem za hluboké a nesmlouvavé ticho silných zdí. Oni smí nahlédnout i za neproniknutelnou bariéru lidské mysli a plánů Osudu, aby pak na poslední straně scénáře či knihy do sebe všechno zapadlo jako dokonalá mozaika, kde všechna tajemství budou odkryta a všechny otázky s velkou pompou zodpovězeny. Já takové možnosti neměla. Tak jako v životě: ne vždy známe odpovědi na všechny otázky. Má mysl zůstala po většinu dní a nocí mého podivného zážitku uvězněna v temnotě nevědomosti a neschopnosti pochopit proč, natož na stavu

věcí cokoliv změnit. Těžké dveře pokojů a rty lidí kolem mě se otevíraly a zase zavíraly bez ohledu na mou vůli a mně nezbylo nic jiného než přijmout skutečnost takovou, jaká byla.

Ať se na mě čtenář nezlobí pro mé autentické nálady a mnohdy pochybné stavy mysli, vycházející ze strachu, bezradnosti a zoufalství. Doufám, že mi odpustíte i můj prostý způsob vyjadřování, nejsem romantická vypravěčka poetických příběhů, ale slibuji, že se budu snažit svůj zážitek popsat přesně a do nejmenších detailů tak, jak jsem ho vnímala já sama.

Říkáte tedy, že nevěříte na kouzla. Rozumím vám, já vlastně také ne. Ale někdy se v životě prostě stanou věci, které jinak vysvětlit nedokážete a musíte, třeba jen sami sobě a tajně přiznat, že existuje něco mezi nebem a zemí, na co vám vaše vědění zkrátka nestačí.

Ten příběh, který vám chci vyprávět, začal jako jeden obyčejný den, jak už to u většiny neobyčejných příběhů bývá, a na ten den už nikdy nezapomenu. Ale začnu pěkně od začátku, tak jako začal ten jeden obyčejný neobyčejný den…

1

Mí blízcí o mně občas říkávali, že nejsem tak úplně normální.

Měli svým způsobem pravdu. Vždycky jsem, byla trochu jinde, než bych měla být. Zatímco moje vrstevnice dávno hodily dětství za hlavu, já se ho držela jako klíště o dost déle než bylo zdravé. Inu, to se občas některým dívkám stává. Ale já v tomto pro ostatní přechodném stadiu poněkud zamrzla.

Osmnáctiny se přehouply a já musela, ač nerada, své princeznovské šaty a třpytivé šňůry falešných perel po babičce schovat na půdu. Jenže uvnitř mě se vlastně nic nezměnilo. Místo abych si užívala života a mládí a honila kluky jak se sluší a patří, reálný svět vně dveří mého pokoje byl pro mě jen nutným a nepříjemným místem, které je třeba rychle odbýt, abych se mohla zase co nejdříve ponořit do své říše snů, kterou jsem si vytvořila jako místo, kam jsem se utíkala schovat vždycky, když se mi něco tam venku nelíbilo, což bylo vlastně pořád. Za zavřenými dveřmi a očními víčky jsem se opět vracela ke svým tajným a vysněným příběhům z dětství, inspirovaným romantickými filmy a knihami, kde jsem já nebyla já, ale někdo jiný, neskutečný, dokonalý, v neskutečném a dokonalém světě fantazie.

Ve svých představách jsem se pak stávala hrdinkou dávno zapomenutých příběhů, pokud možno z francouzské historie, z období vlády Ludvíka XIV., to jsem měla úplně nejraději. Stačilo zavřít oči a moje mysl osvobozená od reality, se tiše vznesla do zářivých výšek, kde je uklidňující ticho a kde pořád svítí slunce. Letěla jsem pořád výš a výš, lehounce a tiše jako na blankytných křídlech vážky, oproštěná od závaží skutečnosti, jejích omezených možností a vlastní obyčejnosti. Ve svém opravdovém životě jsem byla jen nezajímavá městská holka, ale v mé říši snů jsem se stávala princeznou, vznešenou dámou, obdivovanou králem Slunce a schopnou všeho, protože jak známo, fantazie nemá hranice.

Léta ubíhala, moje kamarádky a spolužačky už začínaly vozit kočárky a moje knihovnička s historickými příběhy a krabice videokazet se stejnou tématikou praskaly ve švech. Když jsem jednou, spíš omylem, přece jen vykoukla ven ze své jeskyně a zamilovala se do reálného kluka, k němuž jsem bohužel přistupovala s naivitou hodnou mé oblíbené červené knihovny, moje zkreslená

představa o světě dostala další, smrtící zásah. Po pár letech růžové pohádky mi můj princ uštědřil tak studenou sprchu, že jsem spadla na tvrdý chodník reality z takové výšky, že jsem to málem nepřežila. Rozhodla jsem se, že takovou chybu už nikdy neudělám a okamžitě, jakmile jsem k tomu nabrala síly, co nejrychleji běžela zpátky do své říše snů a zabouchla těžké dveře tak prudce, že naděje na další pokus vyjít ven se už rovnala téměř nule. Zamkla jsem za sebou na sto západů a klíč hodila do bezedné studny (v jeskyni fantazie je přece všechno, i bezedná studna) a navždy jsem si odpřisáhla, že mě už ven nikdy nikdo nedostane.

Tak šel čas, já dospěla a z prostého a nevzdělaného snílka jsem se pomalu stala fanatickým knihomolem. Se vší vervou jsem se vrhla na studium, svému dětsky nekonkrétnímu fantazírování jsem tak zcela oficiálně dopřávala stále ostřejší obrysy, inspirované už nejen pohádkami o princeznách, ale nyní i skutečnou, fascinující historií. Zaměřila jsem se na dějiny Francie; byla jsem doslova posedlá vším, co s Francií a hlavně s dobou slavných francouzských králů jakkoliv souviselo, takže jsem nikoho nepřekvapila, když jsem hned po gymnáziu začala studovat na francouzské škole se zaměřením na dějiny Francie a francouzského jazyka.

Upjala jsem se ke svému oblíbenému období krále Slunce a snila si spokojeně dál, pod zástěrkou touhy po vědění. K čemu je život v téhle šedivé době, plné bezejmenné anonymity a odcizení člověka člověku? Nebaví mě žít ve věku akčních filmů a počítačových her, duchovní bídy moderního člověka, schovanou za slávou technických objevů, kterému se nabubřele říká pokrok. Nechtěla jsem vidět přítomnost, budoucnost mě děsila a tak se mé myšlenky stále víc obracely do minulosti v naivní naději, že lidstvo na tom nebylo vždy tak špatně jako teď. Války, popravy, travičské aféry, hlad, mor a všechny ostatní hrůzy minulosti se mi zdály být menším zlem než nevyhnutelná ztráta duše, které jsem se obávala ve dvacátém prvním století. Kde zůstala odvaha, hrdinství, čest a pravá láska? Spílala jsem svému světu a pokračovala tak de facto v cestě, po níž jsem se vydala už jako dítě – jen jsem pojmenovala některé své úzkostné stavy a naordinovala si vlastní, byť poněkud svéráznou nápravnou terapii. Listujíc křehkými stránkami zaprášených knih v knihovně jsem snila o staré Paříži, o šlechtické cti a slávě králů, toužila projít se po chodbách Versailles v krásných šatech, zavěšená do aristokratického elegána s kordem u pasu, a představovala si všechny

ty neskutečné věci, které tu kdysi možná byly, ale už před mnoha staletími navždy zmizely v dávno zapomenuté historii.

V posledním ročníku studia se stal první zázrak – poslali mě jako jednu z deseti nejlepších studentů na výměnný studijní pobyt do Paříže na Sorbonnu. Mě, která jsem na gymplu málem prolítla z matiky a chemie! Byla jsem blahem bez sebe.

Asi to nejspíš vzhledem k výše zmíněným faktům nepochopíte, ale já do té doby ještě nikdy nebyla v Paříži. Na frankofila dost zvláštní, já vím. Však také mám zbytek Francie projezděný křížem krážem. Než jsem šla na vysokou, rok jsem studovala starofrancouzštinu v Lyonu na speciální škole a každé prázdniny jsem trávila prací na jižním pobřeží; Provence je můj druhý domov. Ale Paříž, město krále Slunce, to je něco jiného. Chovám k ní odjakživa cosi jako posvátnou úctu, zašitou někde hluboko pod kůží a vzniklou bůhví kdy a bůhví jak. Asi za to může genetika, protože moje maminka je na tom v menší míře podobně.

Ptáte se, co je zrovna na Paříži tak zvláštního? Co je však tohle za otázku? Vždyť tam, ve městě básníků a malířů a mušketýrů se psaly dějiny Francie! Všechny ty monumentální stavby zářící zlatem, rozlehlá prostranství v samém centru města, oslavující sílu člověka i Boha zároveň, největší koncentrace umění na světě; vás to nechává v klidu, i když to vše třeba znáte jen z obrázků? Vám se to všechno nezdá fascinující? Paříž, Paříž – už to slovo v sobě nese slávu a sílu. Králové tam rozhodovali o klíčových bitvách, v tajných chodbách šlechtických paláců se procházely slavné královské milenky, plánovaly se travičské aféry; chápejte, prostě to všechno…

Mnohokrát jsem byla už už připravená do Paříže odjet, ale vždycky jsem to na poslední chvíli z nějakého důvodu zrušila, vlastně jsem nikdy ani pořádně nevěděla proč. Ale pak mi došlo, že jsem byla někde v hloubi duše přesvědčená, že až já pojedu do Paříže, bude to něco opravdu mimořádného. Že to nebude jen tak nějaký výlet. Chtěla jsem si to doopravdy užít, nebýt omezována prázdnou peněženkou ani otráveným společníkem nebo šílenou průvodkyní. Čekala jsem až to bude po všech stránkách stát za to. Chtěla jsem si projít v klidu všechna ta místa, o kterých jsem tolik četla, položit dlaň na chladný kámen budovy nebo se tiše zastavit na místě, o němž jsem viděla tolik filmů a četla tolik knih. Uvědomit si do hloubky všechny příběhy, které se možná skutečně staly, zapřemýšlet o lidech, kteří skutečně žili a kteří mě, sama nevím proč, tolik

fascinovali. Představte si to: stát na břehu Seiny nebo uprostřed Zrcadlového sálu ve Versailles, zavřít oči, zasnít se a zamyslet nad tím vším, uvědomit si, že stojíte na místě, kde… Ale nechrne už toho!

Ani nevím, na co jsem vlastně čekala. Nakonec však stejně bylo všechno jinak. Stipendium na Sorbonně jsem odmítnout nemohla, a tak jsem doufala, že tentokrát je to Ono a že to bude stát za to. Svým způsobem jsem měla pravdu, i když to, jak k tomu došlo, by mě nenapadlo ani v těch nejbláznivějších snech.

Jako správná cestovatelka a hlavně jako správný Čech jsem se na cestu do vysněného města vybavila obrovským kufrem, do nějž jsem nacpala všechno, co jsem doma našla, abych v Paříži nemusela nic kupovat a co nejvíc peněz ušetřila na kulturu. Takže v mém zavazadle nechyběly věci jako šitíčko, baterka, zapalovač, kalkulačka, digitální budík, elektronický překladatel, tuna kosmetiky, dvě tuny všech možných i nemožných léků; no prostě všechno, bez čeho žádný správný skaut neopustí tábor.

Někteří mí bohatší spolužáci s malými kufry na kolečkách a kreditními kartami se mi samozřejmě smáli, že jsem naprostý šílenec, ale za toho mě měli vlastně vždycky. Ani mi to moc nevadilo, byla jsem zvyklá na úlohu třídního komika, který ustavičně bavil okolí svým zcela speciálním přístupem k životu a rovněž zcela speciálním přístupem života k němu.

Ale zpátky k Paříži! Jeli jsme koncem října a pochopitelně autobusem. Když jsme po úmorném harcování se dnem i nocí ve staré karose vypadli na pařížský chodník se zády na maděru a umaštěným obličejem, usoudila jsem, že jestli tohle je moje dlouho a toužebně očekávaná Paříž, tak to jistě začíná až zítra.

Slabě pršelo, nebe bylo tmavě šedé a byla zima jako v morně. Ve spletitých a pro mě zcela nepřehledných ulicích foukal ledový vítr, všude byly davy lidí a vůbec – v té chvíli bych byla stokrát radši doma. Jediné, na co jsme všichni mysleli, byla postel a vana plná horké vody. Táhli jsme se s našimi zavazadly šedivým, na můj vkus poněkud zamračeným městem ke vchodu do metra polomrtví únavou a dokonce i mně – a to je co říct! – mohla teď celá Paříž i se svou Sorbonnou vlézt na záda.

Jen někde hluboko v srdci jsem cítila něco zvláštního, neznámého a přece povědomého. Zdálo se mi, jako bych tu už někdy předtím byla, jako bych se jen vracela na místo, které jsem kdysi dávno

opustila. Byl to podivný pocit, kdybych věřila na minulé životy, byla bych si jistá, že jsem tady kdysi žila.

Vstoupili jsme do vestibulu jedné z nejstarších podzemních drah světa. Pařížské metro je dost odlišné od našeho, přesněji řečeno to naše je podstatně hezčí a hlavně přehlednější. Poté, co jsem úspěšně pochopila systém podzemních vlaků v Londýně i Římě, jsem byla nemile překvapená francouzskou logikou a musela jsem konstatovat, že zdejšímu systému barevných čar s písmeny a čísly bohužel rozumím asi stejně jako pohádce v čínském jazyku. K tomu si připočtěte davy lidí a únavu, a neštěstí je hotovo. A tak se stalo, že se mi naše skupinka brzy ztratila v davu a já zůstala trčet na nástupišti, zatímco mí šťastnější spolužáci v přeplněném vagonu jedoucím bůhvíkam mizeli v tmavém tunelu. Jak typické – nebylo co dodat.

Nenechala jsem se tímto malým problémem rozházet; mapu mám, mluvím jako rodilá Pařížanka, tedy skoro, takže žádný problém. Nemohu se ztratit, doptám se nebo někam zatelefonuji, však ono to nějak dopadne.

Nasadila jsem si sluchátka discmana, zakoupila křupavý croissant pro lepší náladu a vytáhla z kufru taštičku s doklady, v níž jsem měla i mobilní telefon, s úmyslem poslat domů zprávu, že jsem šťastně dorazila na místo určení, a rovněž zavolat některému ze spolužáků, aby na mě někde počkali.

Ale vtom mi nějaký černošský kluk, který se kolem mě už nějakou chvíli ochomýtal, vytrhl celou kabelku z ruky a než jsem stačila říct popel, pelášil s ní po schodech nahoru a ven z metra. Tedy snažil se pelášit, spíš se prodíral mezi lidmi vystupujícími z vlaku, který právě přijel.

Já tam jen stála jako zařezaná a civěla za ním, jako by mi na hlavu spadl meteorit. Pas, peníze, všechny doklady, mobilní telefon, všechno je pryč! Co teď budu dělat? prolétlo mi hlavou a stále jsem se nehýbala z místa, zatímco davy dál nerušeně proudily kolem mě.

Když jsem se po pár vteřinách vzpamatovala z prvního šoku, snažila jsem se zběsile drát za zlodějem, vedená spíš instinktem než rozumem, protože v té chvíli jsem nebyla schopna smysluplné myšlenky, natož činu. Křičela jsem „Pomoc zloděj!“ nebo něco takového a zoufale se snažila procpat mezi cestujícími, ale ten kluk už byl stejně dávno pryč. Můj obrovský kufr a stovky lidí, které mé neštěstí vůbec nezajímalo, mi pronásledování zločince beztak

znemožňovaly, třebaže zavazadlo mělo čiperná kolečka a já ostré lokty.

To už jsem začínala být přes všechna dobrá předsevzetí vzteklá. To není Francie, to je Orient! Nejdříve jsem pár minut zmateně chodila tam a zpátky po vestibulu, jako by mi někdo amputoval mozek a nevěděla jsem, jestli mám brečet nebo se smát, volat policii, rodiče, svého mobilního operátora, nebo se mám na všechno prostě vykašlat, protože v takových případech je stejně všechno marné.

Nakonec jsem si koupila kafe v plastovém kelímku, sedla si na lavičku ve vestibulu metra a po několika destruktivně sebelítostných myšlenkách se rozbrečela jako želva. Promrzlá, promoklá, okradená; takhle jsem si svůj slavný příjezd do města snů opravdu nepředstavovala! Bez pasu jsem vyřízená, na nový mobil nemám peníze a vůbec – pitomá Paříž!

Jak jsem tam tak seděla uprostřed všeho toho ruchu, poté, co jsem se propadla hluboko do deprese a litovala se, až se ze mě kouřilo, podvědomě se mi zdálo, jako bych na sobě cítila něčí pohled. Ten pocit byl nejprve neurčitý; nevěděla jsem kterým směrem se dívat, rozhlížela jsem se na všechny strany, ale nikoho nebylo vidět. Asi se mi něco zdálo. Bylo to však pořád silnější, zvedla jsem tedy uslzené oči znovu a tentokrát uviděla přímo před sebou stát starou cikánku.

Vsadila bych se, že tam ještě před vteřinou nebyla. Mohlo jí být klidně šedesát let, možná i víc, měřila maximálně metr padesát a vážila nejspíš dvacet kilo i s postelí. Byla oblečená jako hastroš, v uších a na krku měla ušmudlané penízkové ozdoby a na sobě vlňák a dlouhou, kdysi dávno jasně červenou sukni. Vrásčitý obličej měla osmahlý skoro dočerna a zpod špinavého vyšívaného šátku, omotaného „na piráta“ kolem hlavy, jí vyčuhovaly mastné vlasy stažené do copánku. Byla jako vystřižená z nějakého filmu, z dob, kdy ještě cikáni cestovali po světě v maringotkách, kradli slepice a skákali přes oheň. Jen tam tak stála a dívala se na mě. Ve chvíli, kdy zpozorovala, že o ní vím, přišla blíž.

„Slečinko, chcete splnit přání? Dejte mi něco na přilepšenou a pak se vám splní, na co jen pomyslíte! Nebo vám můžu přečíst vaši budoucnost, i minulost…“ Švitořila nějakým divným dialektem, mohl být snad částečně pařížský, ale jinak úplně neznámý, sotva srozumitelný. Civěla jsem na ni, zatímco ona mě už chytala za ruku. Hned jsem zpozorovala špínu za nehty a otevřený bolák na hřbetu levé ruky.

To mi ještě scházelo! Ztratím se, okradou mě a ještě mě bude otravovat nějaká žebrácká.

„Já nechci, dejte mi pokoj," odpověděla jsem nevrle, ucukla jsem dlaní jako bych sáhla na hada a otřela si oči kapesníkem. Měla bych se raději rychle sebrat a najít ubytovnu, ať už je tenhle špatný začátek za mnou. Ale ta osoba se nedala tak snadno odbýt. „Jste zlá. Nerouhejte se, slečinko, taková nabídka se neodmítá, přichází jen jednou za život! Dejte mi něco a uvidíte, co se stane! Mám hlad, venku je zima; zkuste si to žít bez střechy nad hlavou a bez jistoty, jestli se zítra ještě probudíte… Víte, kolik je mi let?" a usmála se na mě tak široce, že odhalila úplně bezzubá ústa. Na obličeji měla velké jizvy bůhví od čeho, a když se přiblížila, ucítila jsem, jak odporně páchne. Raději jsem rychle vytáhla z kapsy nějaké drobné, abych se jí zbavila. „Tady máte a běžte, dneska nemám dobrej den…" Babka sebrala mince z mé dlaně tak rychle, že jsem ten pohyb téměř nepostřehla.

„A vaše přání, slečinko?" Sakra, ona je ještě tady?

„Zařiďte mi schůzku s Ludvíkem Čtrnáctým, ať mu můžu vynadat, protože celá ta jeho slavná Paříž stojí za starou bačkoru!" odsekla jsem a otočila se na druhou stranu na znamení, že mým jediným přáním je, aby se sebrala a táhla odkud přišla.

Když jsem znovu zvedla oči, cikánka byla ta tam. Nevím jak tak rychle dokázala odejít, ale hlavně že byla pryč.

Nakonec jsem se sebrala a po úmorném harcování od čerta k ďáblu jsem konečně dojela do čtvrti, kde měla být studentská ubytovna. Někde to tady musí být, říkala jsem si s nadějí, podle adresy to už musí být blízko…

Dlouho hledaná ulice byla nakonec skoro v samém centru města, v mírném svahu pár bloků pod bělostnou kupolí Sacré-Coeur. Přestože stále pršelo, přesněji řečeno ještě víc než předtím, začínala jsem se zase pomalu usmívat. Paříž byla nakonec přece jen taková, jakou jsem si ji představovala. Dlouhé balkony typických, bíle omítnutých domů, vytvářejících nekonečný labyrint, v ulicích množství malých hospůdek a malebných pekařství plných hnědookých lidiček, to byla moje Paříž, jak jsem ji znala z vyprávění a fotografií. Pomalu stmívající se obloha a první světla dvojitých pouličních luceren na nárožích mi i přes neustávající déšť a neslavný začátek dnešního odpoledne vrátily úsměv na tvář a hřejivý pocit z toho, že jsem konečně tady, v mé drahé Paříži.

Šla jsem do kopce, vdechovala vůni ryb, linoucí se z restaurací, a hned zase sladký závan čokolády a pestrobarevných sladkostí z výloh cukráren. Když jsem se ohlédla, otevíral se mi docela hezký výhled na město pode mnou; dalo se i tušit, kudy teče Seina, přestože nebyla pod vysokými budovami vidět. Odněkud zdola a z velké dálky zvonily zvony; mohly by to klidně být slavné zvony katedrály Notre Dame; třeba až ke mně jejich hlas i přes tu vzdálenost donesl podzimní vítr, kdo ví? No není to romantické?

Navzdory znovu získané radosti ze života mé promoklé šaty způsobily, že jsem se najednou rozkýchala a zjistila, že je mi pěkná zima. Znovu se o slovo přihlásila i únava.

Tak jsem se zastavila, zaparkovala kufr na chodníku a roztáhla naposledy toho dne mapu, abych konečně vstoupila do cílové rovinky. Stála jsem totiž přímo pod modrou cedulkou se jménem ulice, shodným s adresou, vepsanou v mém poněkud navlhlém a pomačkaném přijímacím formuláři.

Čtvrť, kterou jsem právě procházela, i ulice, kde měla podle všeho být moje ubytovna, byla jakoby tmavá a zastrčená; celé to tam bylo nějak depresivní, bez ohledu na to, že jsem se nacházela docela blízko turisticky nejvyhledávanějších míst ve městě. Omítky domů byly staré a oprýskané, jako by v nich léta nikdo nebydlel. Inu, co bych ještě nechtěla – pro studenty z České republiky je to asi dobré až dost…

Na rohu stála stará telefonní budka, takže jsem z ní ještě zavolala domů, že jsem v pořádku, a pak už jsem se vydala hledat onen vytoužený dům. Tehdy jsem netušila, že ten večer slyším hlasy svých blízkých naposledy. Už abych byla pod střechou! říkala jsem si toužebně v sílícím dešti, už dávno promoklá na kůži jsem se vlekla podél nepříliš luxusně vyhlížejících oprýskaných domů a pozorně sledovala jejich čísla.

V malé úzké uličce, kterou jsem právě přecházela, stáli nějací dva kluci a živě spolu rozprávěli; všimla jsem si jich proto, že jazyk, kterým mluvili, nebyla francouzština. V mělkém zájmu zjistit, jedná-li se o arabštinu nebo jiný, mně zcela neznámý jazyk, jsem na ně pohlédla blíže a náhle poznala povědomou postavu; jeden z nich vypadal jako ten nezletilý zlodějíček, který mě v metru okradl! Na pár okamžiků jsem zkameněla. Omyl nebyl možný, byl to určitě on! Asi tak čtrnáctiletý černoch v rozdrbaných džínách, s obrácenou kšiltovkou Coca Cola (no zkrátka Pařížan jako vyšitý!).

Je to vůbec možné, takové štěstí?!

Zatmělo se mi před očima návalem rozrušení a znovu nalezeného vzteku. Takovou šanci získat zpět své věci přece nepropásnu, napadlo mě; tak malého kluka určitě přeperu. Bála jsem se sice, ale nakonec jsem prudkým tempem vyrazila bez delšího přemýšlení k těm dvěma.

Kolečka kufru to jen stěží zvládala, těžké zavazadlo skákalo po velkých dlažebních kostkách za strašlivého drnčení jako šílené. Dělalo to takový kravál, že hrozilo, že mě ten kluk uvidí dřív než bych ráda, a znovu mi uteče.

Ale naštěstí stál ke mně bokem a živě si povídal s nějakým jemu podobným, jen o něco starším kamarádíčkem a neměl tušení, že se na něj řítí problém. Na rozdíl ode mě stáli ti dva pod stříškou, takže na ně nepršelo, zato já už vypadala jako vodník. Vytahovat z kufru deštník, který se pochopitelně a zcela logicky nacházel až na samém dně obřího zavazadla, se mi opravdu nechtělo; navíc už to bylo stejně jedno, byla jsem promoklá na kost.

Ve chvíli, kdy mě od zloděje dělily už jen necelé tři metry, mě zaregistroval. Trochu se lekl, ale patrně ho spíš vyděsil můj zjev než můj úmysl (totiž natrhnout mu zadek a jakýmkoliv způsobem získat své věci zpět). Očividně mě nepoznal, bůhví, kolik lidí za ten den okradl. Koukal na mě několik dlouhých vteřin s otevřenou pusou jako bych byla Marťan, jenž právě o blok dál přistál se svým talířem, takže jsem měla dost času pustit kufr, chytit ho za límec a začít na něj hulákat ty nejhorší nadávky, které jsem za dobu studia francouzštiny pochytila, přestože jsem jinak velmi slušná, mírumilovná a neškodná duše. Kluk byl ale mrštný jako hádě; jakmile mu došlo, že mé úmysly jsou zjevně nepřátelské, vyškubl se mi a vběhl polorozpadlými dveřmi do starého baráku, před nímž jsme stáli. Ten druhý spratek pelášil úzkou ulicí pryč a ani se neohlédl.

Já se však, rozohněná započatou bitvou, nehodlala vzdát bez boje, protože když už se stal takový zázrak a náhoda mi poskytla druhou šanci chránit svůj majetek, jistě to nebylo jen proto, abych si vyzkoušela slovní zásobu sprostých francouzských výrazů.

Přestože mnou kromě chladu třáslo i vzrušení a strach, rozběhla jsem se s drkotajícím kufrem a zuby hrdinsky za kořistí.

Hned za dveřmi mě ovanula vlhkost a pach plísně. V tom domě; tedy spíš ruině; to smrdělo jako v kanále, všude byly odpadky, zdi

byly počmárané sprejem a z podlah trčely vytrhané a místy ohořelé parkety. Očividně to byl dům určený k demolici, hlavně podle všudypřítomných červenobíle pruhovaných pásek, napnutých kolem celého objektu. Byla to velmi rozlehlá barabizna, podle neklamných architektonických znaků zřejmě velmi stará.

Proběhla jsem za zvuky prchající oběti (s očima plnýma zvířeného prachu) na velmi prostorný dvůr či nádvoří, kde byly rozvaliny staré brány, která vedla na vedlejší hlavní ulici a na níž visela velká cedule s nápisem: „Vstup pouze na vlastní nebezpečí“. V poslední vteřině jsem zahlédla zadek toho darebáka, jak zaběhl do nízké podlouhlé budovy na druhém konci dvora. Ta navazovala na zbytky původní stavby, z té však zbyly už jen trosky a byla nejspíš jen částí nějaké rozsáhlejší stavby. Díky mému zavazadlu kluk získával stále větší náskok a naděje na spravedlnost opět mizela v nedohlednu.

Asi bych se na to měla vykašlat, uvnitř může čekat banda kumpánů mého zlodějíčka a okrást mě o vše, co mi ještě zbylo, pomyslela jsem si, na chvíli se zastavila, vydýchala se a trochu vystrašeně se rozhlédla.

Přímo naproti mně se hrozivě tyčily rozbourané zbytky hodně velkého, kdysi asi velmi krásného domu. Tam, uprostřed toho dvora, kde mě obklopovaly jen nehostinné ruiny a trochu podezřelé ticho, jsem znovu, toho dne již podruhé, pocítila to zvláštní chvění, stejné jako když se mé boty poprvé dotkly pařížského chodníku. Až mě z toho zamrazilo. Nebyla to už touha po spravedlnosti a znovunabytí mého majetku, co způsobilo, že jsem se znovu dala do pohybu a vešla dovnitř budovy bez oken, s nízkým klenutým stropem a listím navátým do všech koutů. Dnes už vím, že se to mělo stát, měla jsem vstoupit na cestu, ze které nebylo návratu. Ovládlo mě rozumem nepotlačitelné a nepochopitelné nutkání udělat další krok a ještě jeden, vejít do toho domu a překročit tak bludný kořen.

Kolem bylo stále větší šero a mně chvíli trvalo, než jsem dokázala vidět věci kolem sebe.

Zevnitř byly slyšet vzdálené kroky, klopýtala jsem tedy za tím zvukem dál nějakou chodbou, plnou rezavého harampádí, až ke starému polorozpadlému schodišti z napůl ztrouchnivělého dřeva, které každou chvíli hrozilo zhroucením a vedlo kamsi do tmavé hlubiny.

Tam jsem se zastavila a chvíli přemýšlela, jestli mám jít dál nebo ne. Kromě vzdalujících se kroků prchajícího zlodějíčka odkudsi

zdola byl v té chvíli slyšet už jen můj dech. Do čeho se to zase ženeš, ty šílence? pomyslela jsem si v duchu, ale přitom jako bych jen odkudsi z výšky nezaujatě pozorovala pošetilou holku s obrovským kufrem, jak se řítí někam, kde brzy ztratí kontrolu sama nad sebou.

Něco mě táhlo pořád dolů, snad to byl sám Osud. Poslechla jsem ho, aniž bych sama vlastně chápala proč. Pod záminkou pronásledování pařížského pouličního zlodějíčka jsem nehodlala uhnout ze započaté cesty a vzdát se, dokud nedosáhnu svého cíle.

Sotva jsem se ale s tím svým metrákovým kufrem v závěsu dotkla nohou prvního schodu, hrozivě to zapraskalo a zavrzalo. Lekla jsem se a ustoupila zase o krok zpátky. Ten černý klučina s mou kabelkou je ale určitě tam dole, nějak se tam přece dostal a nemá kam utéct, opakovala jsem si stále v duchu jako posedlá a bezradně hleděla dolů do tmy.

Štěstí mi přálo, alespoň tak jsem to tenkrát vnímala, protože za zdí, hned vedle dřevěného schodiště, byly dveře, za nimiž se k mé velké radosti temně rýsovaly další schody, tentokrát kamenné. Podle toho, že se odtamtud také tlumeně ozývaly zvuky podobné dusotu bot mé kořisti, dávaly velkou naději, že vedou ke stejnému cíli jako ty dřevěné.

Bylo mi sice trochu divné, proč jsou tam dvoje schody vedle sebe, ale nebyl čas to řešit, pachatel mi unikal a já musela jednat. Dole byla tma jako v pytli a proudil odtamtud odporně zatuchlý vzduch. Ale já – jako vždy bez náznaku pudu sebezáchovy a rozumu – se pustila i s kufrem dolů. Schody mi připadaly o něco delší než ty dřevěné, byly kluzké a prošlapané, ale co, to zvládnu!

Jednou rukou jsem vlekla kufr, který s hrkáním skákal z jednoho schodu na druhý a byl očividně v posledním tažení, a druhou rukou neohrabaně šmátrala po vlhké a studené zdi, abych měla alespoň náznakem tušení, kam jdu.

Někde v polovině kamenného schodiště jsem se zastavila, protože jsem opět dostala strach. Měla jsem najednou takový neurčitý pocit, tušení, že bych se měla vrátit. Jako bych slyšela varovná slova své matky, vyčíslující všemožná nebezpečí, číhající na hloupou turistku v cizí zemi; navíc v opuštěném starém domě. Co když tam dole opravdu čekají všemožné nekalé živly, sídlící v tmavém podzemí, které mě chytí, znásilní, okradou, zabijí nebo odvlečou do Alžíru do harému?

Bohužel můj rozum už dávno neměl situaci pod kontrolou a já pokračovala v cestě dolů. Srdce se mi však i přes duchapřítomnost, kterou jsem se pokoušela sama sobě namluvit, rozbušilo rychleji.

Když jsem konečně ucítila pod nohama rovnou zemi – podle dutého zvuku to asi byla pěkně stará prkenná podlaha – uviděla jsem pár metrů před sebou slabý odraz světla. Srdce mi už tlouklo až v kalhotách a byla mi ukrutná zima, jak jsem byla mokrá od hlavy k patě. Od strachem zrychleného dýchání ledového sklepního vzduchu mě už pěkně škrábalo v krku a kolena se mi třásla.

Najednou se mi konečně, bohužel však příliš pozdě, rozsvítilo. Jsem pitomá, pitomá, co tady proboha dělám? Měla bych se okamžitě vrátit, musela jsem se zbláznit! Po několika váhavých krocích vpřed jsem konečně pochopila, že dělám něco, co vůbec dělat nechci, a jsem někde, kde vůbec nemám být.

Zastavila jsem se, obrátila kufr a vrátila se o krok zpět. Najednou se ale pode mnou ozvalo duté křupnutí, shnilá podlaha se propadla a já se s řevem řítila někam do černé hloubky a vlhké zimy. Vzpomínám si jen na tupý náraz do hlavy a pak už nevím nic. Dál už byla jen tma. Slabé záblesky světla z chodby vysoko nade mnou, stejně jako hlas chichotajícího se zlodějíčka jako mávnutím kouzelného proutku zmizely. Bylo slyšet jen něco jako vzdálené hučení a vidět nebylo nic, jen naprosto neprostupná a nekonečná tma. Potom jsem asi ztratila vědomí. Poslední, nač si pamatuji, bylo žuchnutí, jak můj kufr dopadl někde vedle mě.

2

Když jsem poprvé otevřela oči, nejdříve jsem vůbec nevěděla, co se to se mnou stalo. Moje mysl byla jako zablokovaná, nemohla jsem si vůbec na nic vzpomenout. Uvědomovala jsem si jen, že ležím někde ve tmě, která je lak neproniknutelná, že nevidím naprosto nic, ani vlastní nos, ani ruce, jimiž jsem slepě šmátrala kolem sebe. Země byla mokrá a studená jako led. Když jsem se chtěla zvednout, ucítila jsem na temeni hlavy takovou bolest, že jsem se málem pozvracela. Pomalu jsem se pokusila překulit na bok a pak se rukou opatrně dotkla místa, odkud vycházela ta bolest. Sykla jsem a na konečcích prstů ucítila teplé lepkavé vlhko – byla to bezpochyby krev.

Hlavně musím zachovat klid! pomyslela jsem si horečně, ale šlo to jen velmi těžko. Snažila jsem se znovu vstát, ale bylo mi tak zle, že jsem toho naprosto nebyla schopná.

Nejvíc mě děsilo to prázdno v hlavě, nedokázala jsem se zpočátku vůbec zorientovat a pochopit, co se vlastně stalo. Jak jsem si však po nějaké době konečně pomalu uvědomovala základní fakta, zachvátila mě panika. Zakřičela jsem ze všech sil, ale jediné, co se mi vrátilo zpět, byla jen děsivá ozvěna mého vlastního hlasu, která se posměšně odrážela od vzdálených, neviditelných stěn mé kobky. Nahmatala jsem vedle sebe kaluž vody, ledovou jako podzemní řeka, a zuřivě jsem mrkala v zoufalé naději, že snad v té tmě přece jen něco zahlédnu. Marně. Zoufale jsem se snažila vzpomenout si na cokoliv, ale všechno mi splývalo a já si stěží vzpomínala na své jméno. Co když jsem mrtvá, co když jsem umřela? Je tohle smrt? Pane Bože, takhle nechci skončit, prosím! Ležím někde v cizím městě ve studené díře, v domě určeném k demolici, navíc v tom nejhlubším sklepě, do nějž vede nepochopitelné bludiště schodišť… Při této myšlence jsem začala znovu ječet a řvát jako šílená. V té chvíli mi bylo úplně jedno, že mě možná uslyší obchodníci s bílým masem a odvezou mě do Alžíru. Řídil mě jen zvířecí pud – přežít! Ze všech sil jsem se snažila někoho dovolat, jen abych se dostala ven z té tmy.

Bůh ví, jestli sem vůbec někdo čas od času zabloudí, pomyslela jsem si. Třeba tady můžu ležet celé dny a týdny a shnít tu zaživa. Už jsem viděla titulek v novinách: Kostra mladé ženy nalezena v propadlišti zříceného domu poblíž studentské ubytovny…

Všechno bylo jako v mlze; nevím ani přibližně, kolik uplynulo času; vše jsem vnímala spíš jako by z pohledu nezúčastněného diváka. Bylo to jako horečný sen, z nějž se nemůžete probudit. A nejdivnější bylo to ticho. Copak může být v centru Paříže, byť ve sklepě, takové ticho?

Asi jsem pak zase ztratila vědomí, protože když jsem znovu otevřela oči, vysoko nade mnou blikalo tlumené, tmavě žluté světlo. Nejdříve jsem nedokázala rozeznat co to je, po tak dlouhé době v naprosté tmě mě i ten mdlý paprsek nazlátlého jasu řezal do očí jako dva nože. Ale po chvíli mžourání jsem kdesi nad sebou pomalu poznávala něco jako lucernu, a pak druhou a třetí. Pokusila jsem se zapřít rukama o vlhkou zem a trochu se nadzvednout. Tehdy jsem si poprvé uvědomila, že nade mnou není vidět díra, kterou jsem se propadla, ale úplně otevřený prostor, jako by tam žádná podlaha nikdy nebyla.

Za lucernami vydávajícími slabé, zlatě mihotavé světlo, se objevily tři černé siluety, které držely ty lucerny a nakláněly se dolů ke mně. Na zlomek vteřiny mě napadlo, kdo dnes ještě používá lucerny, a jestli to nejsou kumpáni mého zlodějíčka. Ale podstatné pro mě v té chvíli bylo jen to, že se snad dostanu z díry ven.

Se světlem jsem si začala pomalu uvědomovat své okolí. Viděla jsem, že ležím v jámě asi tak čtyři až pět metrů hluboké, kolem mě je jen udusaná hlína a vedle mě se leskne velká kaluž kalné vody. Pohnula jsem rukou a znovu nahmatala vzadu na hlavě obrovskou bouli s mokvající ránou. Snaha o nadzvednutí opět selhala.

Ležela jsem teď tváří k zemi, stále neschopná vstát, polomrtvá vysílením. Všude kolem byla cítit zatuchlina smíšená s vůní slámy a koňského hnoje, mokrá hlína mě studila až na kost. Uvědomila jsem si, že brečím. Nevím ani jestli bolestí, strachem, únavou nebo radostí, že zase vidím světlo a možná tady neumřu.

Potom jeden z těch stínů za lucernami nahoře houkl něco dolů na mě. Nerozuměla jsem mu ani slovo. Tak jsem z posledních sil zavolala zpátky nahoru něco v tom smyslu, že jsem zraněná a potřebuji pomoc. Ale tentokrát zase pro změnu nerozuměli oni mně. Začali se mezi sebou dohadovat, asi co se mnou. Já se klepala strachy a asi taky horečkou, bůhvíjak dlouho jsem v té díře ležela. Snažila jsem se pochopit, o čem ti divní chlápci nahoře mluví, a teprve pomalu a s velkými obtížemi rozeznávala francouzštinu. Ne že bych po té ráně do hlavy v centru Paříže očekávala hebrejštinu,

ale byla to francouzština trochu divná, sice zpěvavá a melodická, ale těžko srozumitelná a plná výrazů, které mi nedávaly smysl. Ta řeč se skladbou vět vzdáleně podobala spíš latině, kterou jsem se kdysi marně pokoušela studovat; byla mi povědomá ale zároveň bych přísahala, že jsem tenhle dialekt nikdy v životě neslyšela. Až po chvíli, kdy už na mě zase něco volali a spouštěli mi dolů lano, mi došlo, že to byla asi starofrancouzština! Zněla sice nějak jinak než ve škole, jako by naředěná nějakým slangem, ale k dnešnímu francouzskému jazyku měla rozhodně dosti daleko. Rozhodně to byla řeč v běžné komunikaci určitě pár set let nepoužívaná. Asi nějací recesisti, pomyslela jsem si.

Bylo mi tak zle, že jsem nedokázala pořádně vnímat, ale vzpomínám si, že se jeden z těch stínů spustil dolů. Jeho těžká chodidla dopadla na vlhkou zem těsně vedle mého obličeje.

Ten člověk byl oblečený jako od divadla, ve starých hadrech a divných botách, byl ušmudlaný a strašlivě páchl, podobně jako ta cikánka v metru. Sotva se ke mně sklonil aby mě nadzvedl, znovu jsem pocítila tu ukrutnou bolest hlavy a pak už bylo zase jen černo a uklidňující ticho.

Když jsem se znovu probrala, někdo mě vlekl po ledové dlažbě za ruku jako pytel. Ve stejnou chvíli ozářil na setinu sekundy temný prostor nade mnou namodralý záblesk světla a hned poté se ozval dunivý rachot hromu. Zahlédla jsem vysokánský klenutý strop jakési dlouhé chodby slabě osvícené pochodněmi, který hned zase zmizel ve tmě. Nejdřív jsem tomu všemu vůbec nemohla uvěřit, bylo to jako vidina v horečném blouznění. Opět jsem uviděla toho muže v tom divném kostýmu, nejdříve jen jeho nohy a pak i tvář. Zašklebil se na mě shora jako čert, měl ústa plná zkažených tmavých zubů a jeho hlas, který se hrůzostrašně smál, zněl jako ze záhrobí, zatímco se jeho smrdutý dech srážel v mrazivém vzduchu do mikroskopických kapiček páry.

Nevím, jestli jsem hned začala křičet, nebo se jen instinktivně snažila dostat z drtivého sevření těch špinavých rukou. Byla jsem úplně bez sebe strachy a jediné, co mi fungovalo, byly ty nejzákladnější instinkty. Místo záchrany jsem se očividně dostala do ještě horší situace, a v té chvíli jsem cítila až v morku kostí, že můj život je vážně ohrožen. Ten chlap se mnou smýkal po velkých a studených dlaždicích té dlouhé chodby, místy poházené slámou, jako bych byla jen nějaká věc, zatímco další dva podobně strašlivě

vyhlížející přízraky kráčely vedle. Ti muži mě vlekli jako kus masa; nechtěla jsem ani domyslet, co se bude dít v nejbližších vteřinách. Ječela jsem jako smyslů zbavená, škubala sebou a kopala kolem sebe, bolest hlavy a čerstvých odřenin jsem vnímala už jen vzdáleně. Bylo to jako ta nejstrašnější noční můra.

Všechno však bylo marné. Ten nejvyšší si mě pak, místo aby mě pustil, se skřípavým smíchem přehodil přes rameno, čímž má naivní sebeobrana pohasla, a za pomoci dalších dvou přízraků se mnou nakonec po dalších pár metrech praštili do hromady slámy v rohu chodby. Nezdálo se mi to, na zdech stále hořely pochodně a já v jejich světle uviděla znovu ty děsivé tváře. Vypadali jako z jiného světa, jako démoni nebo snad samotní ďáblové. Z bezprostřední blízkosti jsem cítila odporný pach z jejich úst, drželi mě za ruce a za kotníky a já si uvědomovala, jak mě definitivně opouštějí síly.

Nejasně si vzpomínám, že v poslední chvíli, když už jsem na sobě cítila dusivou tíhu těla jednoho z těch přízraků, kdosi prudce praštil toho, který mě držel za nohy, zezadu do hlavy. Chlap se skácel na zem těsně vedle mě. V závrati jsem pohlédla do jeho prázdných, smrtelně vytřeštěných očí, jen pár centimetrů od mých. To bylo to poslední, co jsem vnímala. Potom už byla zase jen ta tma, uklidňující, osvobozující.

Znovu mě probudily až příjemné zvuky praskajícího ohniště, vůně spáleného dřeva a tiché hlasy. Nechala jsem oči raději zavřené a snažila se pochopit všechno, co se stalo, ale zase se mi to v hlavě pletlo. Věděla jsem jen, že pokaždé, když jsem otevřela oči, bylo to ještě horší než předtím. Co mě čeká teď? V hlavě mi hučelo a celé tělo mě pálilo jako v ohni, stěží jsem dokázala pohnout očními víčky. Pomalu a se strachem jsem po chvíli přece jen pootevřela oči.

První, co jsem uviděla mezi přivřenými řasami, byly černé trámy nízkého skoseného stropu a u jednoho z nich visela velká pavučina s pavoukem. Zjistila jsem, že ležím v nějaké posteli, přesněji řečeno na krátkém slamníku (nebo co to bylo), a že jsem přikrytá jakousi vypelichanou kožešinou. Nacházela jsem se v malé tmavé místnosti s jedním mrňavým okýnkem těsně u stropu, tak špinavým, že vůbec nebylo vidět ven. Mohla jsem zřetelně cítit koňský hnůj a hlavně ukrutně vydýchaný vzduch. Podlaha byla z neohoblovaných prken a všude se válela zaprášená suchá sláma. Jak jsem stále ještě trochu zamlženým pohledem klesala po šedivé zdi, spatřila jsem nad postelí viset velký dřevěný krucifix a na nočním stolku hořící špinavou

svíčku. Nebyla to ale obyčejná svíčka, byla něčím divná, jiná, než jaké znám z domova.

Potom jsem spatřila i ty, jimž patřily ty tiché hlasy, které jsem prve slyšela. Muž a žena neurčitého věku; mohlo jim být klidně třicet nebo šedesát; seděli na lavici u malého stolku kousek ode mě, hned u krbu či spíše komína s otevřeným ohništěm, odkud se linula vůně spáleného cukru a horkého mléka. Civěli na mě a tiše se bavili, očividně o mně, s rozpačitým výrazem ve tváři, jako by na mně bylo něco divného. Ale ne já, to oni tam byli ti divní!

Žena měla na sobě plátěnou košili a přes ramena přehozený vlněný šátek s dlouhými třásněmi, zacuchanými do spečených cípů, kolem širokých boků dlouhou těžkou sukni až na zem, asi šedou nebo tmavě hnědou, kolem pasu měla uvázanou zástěru a na nohou dřeváky. Její oblečení bylo sice dost zašlé a seprané, ale zřejmě čisté a dost naškrobené, hlavně její legrační šedý čepeček s ohnutými okraji, připomínajícími holubici z papíru. Neviděla jsem jí skoro vůbec do obličeje, protože seděla mezi mnou a ohněm, takže jsem mohla pozorovat více méně jen její siluetu. Tmavovlasý muž s malýma pichlavýma očima měl na sobě vytahané krátké kalhoty, košili se širokými rukávy a rozhalenkou, zpod níž vykukovala hustě zarostlá hruď, podobná spíše zvířeti, než člověku. Na krátkých nohou měl vysoké podkolenky s několika dírami a střevíce ze sešlapané kůže. Byl to malý podsaditý chlap, jeho dlaně mi i na dálku připadaly velké jako lopaty. Byl pokroucený jako po nějakém úrazu nebo po obrně, i vsedě se hrbil a ruce s lopatovitými dlaněmi měl nepřirozeně složené v klíně. Jeho obličej se mi zdál nějak zvláštně až roztomile oblý, v rukou žmoulal neforemný klobouk s vypelichaným pérem a trochu přihlouple se usmíval. Kde to jsem?

Odněkud se ozývaly typické zvuky koní, řehtání, frkání a podupávání; musela jsem tedy nejspíš být poblíž nějaké stáje. Ale co je to za místo, co je to proboha za lidi?

Téměř v té samé chvíli, kdy jsem otevřela oči a stačila se rozhlédnout, se směrem od toho malého okénka vysoko nade mnou ozval dusot vícero koňských kopyt, vrznutí a hlas, který zavelel: „Prrr!“ Chvíli poté následovalo tiché bouchnutí a rázný krok člověka, který patrně právě přijel a těžkým krokem prošel těsně podél toho špinavého okna – soudě podle stínu, který se mihl kolem.

Oba podivíni u krbu sebou trhli a muž hned nato spěšně vyšel z nizoučkých vrzajících dveří ven z místnosti a zavřel je za sebou.

Žena zůstala sedět a rozpačitě se na mě dívala. Když uviděla, že jsem vzhůru, pro sebe si zašeptala něco jako: „Svatá Marie Panno, ona žije…“

Já se teprve teď zmohla na slovo, třebaže mě ve vyschlém krku pálilo jako bych spolkla kaktus a hlas se mi neovladatelně třásl. Byla jsem z toho všeho úplně vedle, cloumala mnou tak ukrutná zimnice, že mi až zuby cvakaly o sebe.

Jaksi jsem doufala, že se mi to všechno jen zdá. Hlavou mi hned bleskla vzpomínka na ty tři surovce, kteří mě vytáhli z díry uprostřed bouřky a málem mě znásilnili, a ještě víc jsem se roztřásla. Nic mi nedávalo smysl. Někdo mě musel zachránit, jinak bych už jistě nebyla mezi živými.

„Kde… kde to jsem?“ zeptala jsem se chraptivým hlasem té ženy a snažila se alespoň nadzvednout hlavu, abych na ni lépe viděla. Všechno se kolem mě zatočilo jako na kolotoči, až se mi zvedl žaludek, byla jsem v jednom ohni. Obraz před mýma očima měl horečné rozměry, jako by se vlnil v žáru ohně, vycházejícího z krbu.

„Počkejte, madame, pán už přijel…,“ řekla ta žena tiše. Její hlas rozřízl hučivé ticho v mé hlavě jako ostří nože a já měla dojem, že se odráží od stěn v nikdy nekončící ozvěně. Chvíli bylo dusivé ticho a potom i žena vyšla z místnosti a zavřela za sebou vrzající prkenné dveře.

Co to říkala? Jaká madam? Jaký pán?!

Než zavřela, zaslechla jsem venku přede dveřmi nějaký tichý rozhovor. Dva šeptající mužské hlasy, jejichž majitele jsem neviděla, ještě více dokreslovaly dojem horečného snu. Chtěla jsem něco namítnout a zavolat tu ženu zpátky, ale to, co jsem pak uviděla, mi vzalo vzduch z plic.

Do místnosti, následován mými dvěma novými známými, vešel muž.

Ten muž, bledý a vzpřímený, sotva třicetiletý, byl oblečen do nádherného historického kostýmu bleděmodré barvy. Delší nařasený kabátek perfektního střihu, bohatě stříbrně vyšívaný, se širokými manžetami, zlatými knoflíky a vysokým límcem, krajkovou náprsenkou s obrovským lesklým šperkem uprostřed, vykukujícím ze sametové vesty, vypadal jako z pohádky. Dokonalejší kostým jsem nikdy neviděla – byl perfektně vypracovaný do detailu a padl majiteli jako ulitý. I z té vzdálenosti jsem mohla pozorovat nádherný vzor drobných květů, vyšívaný světlemodrou nití po celé ploše

sametového obleku. Z kabátce vykukovaly rukávy z krajek, jejichž vzor byl tak jemný, že splývaly jako by byly z pravého hedvábí. Krátké kalhoty s bílými podkolenkami dokonale doplňovaly tu nádheru. Muž byl obutý do šedých střevíců z jemné kůže, posázených malými lesklými kamínky a ozdobených velkou stříbrnou sponou. Na hlavě měl bohatou světlou paruku, splývající mu až na ramena, takovou, jaká se nosila u dvora Ludvíka XIV.

Ten muž byl jako vystřižený z filmu, dodnes vidím ten obraz před očima, zaryl se mi do paměti snad navždy.

Jeho hladce oholenou, velmi bledou tvář zdobil tenký, téměř neznatelný knírek světlehnědé barvy, nápadně rudé plné rty a nedůvěřivě přivřené světlé oči, které měly neobvykle ostrý a studený pohled barvy kovu. Celkově ten člověk působil; vzpřímený a rovný jako manekýn; tak neskutečně a zároveň dokonale, jako by snad ani nebyl živý.

Na jeho levém boku se třpytila rukojeť bohatě zdobeného kordu či rapíru, jenž, zavěšen ležérně v pouzdře, jen podtrhoval neskutečnost toho zjevu. V ruce, doslova obalené velkými prsteny, které se ve zlaté záři ohně třpytily jako slunce, měl tento člověk; byl-li to vůbec člověk; vodítko a na něm obrovského černého psa, jemuž od vyceněných zubů odkapávaly husté sliny.

Polkla jsem naprázdno.

Asi mi z té rány do hlavy přeskočilo, pomyslela jsem si, nebo jsem se připletla k natáčení historického filmu. Ne! To všechno se mi jen zdá, zatímco jedu sanitkou, siréna houká a…

Ten muž se zastavil ve dveřích a probodával mě upřeným a nepřátelským pohledem. Z jeho tváře se nedalo nic vyčíst, vypadal jako antická socha. Jeho pes na mě vrčel a výhružně ukazoval ostré zuby, ale jeho majitel ho zatím držel v bezpečné vzdálenosti ode mě.

„Kdo jste a co hledáte v mém domě?“ řekl ten muž po chvíli ostře, pevným a zároveň až nepřirozeně sametovým hlasem, který se rozlehl malou místností jako zvuk zvonu. Bradu měl lehce zdviženou, takže se na mě díval způsobem, jako bych byla pouhé smetí u jeho nohou. Podvědomě jsem se přikrčila. Zase ta divná francouzština, pomyslela jsem si, co to má sakra znamenat? To bych se spíš chtěla zeptat já tebe, krásná masko, co tu dělám a hlavně kde to vůbec jsem! Pěkný dům, smradlavá díra plná podivínů!

„Ale… kde jsem? V jakém domě?“ vykoktala jsem ze sebe skoro plačtivě a bezděky se pod kožešinou přikrčila ještě víc. Přestože mě

historické kostýmy za normální situace přiváděly do transu, tohle bylo jiné. Ten člověk s tím vším kolem byl jako přízrak. Už jsem viděla, jak uvolní stisk vodítka a ta jeho zubatá bestie mě roztrhá na kusy. Připadala jsem si bezmocná jako zmoklá slepice a ten divadelní manekýn i se svými dvěma kumpány, kteří nesměle vykukovali za jeho zády, mě upřímně děsil.

Muž nepřátelsky přivřel ještě víc své ocelově modré oči jako by mi chtěl pohlédnout až do duše, a pak pomalu odpověděl.

„Jste v mém paláci, vedle mé konírny, v přístěnku mého služebnictva, poté, co jste byla údajně nalezena v mdlobách mými podkoními v mých sklepeních. A já se vás ptám, co jste tam hledala a očekávám vaši okamžitou odpověď!“

Bylo vidět, že jeho otázky mají očividně přednost před mými a dával mi tuto skutečnost jasně na vědomí.

Začala jsem zběsile přemýšlet. Asi v té kávě, kterou jsem vypila ve vestibulu metra, musely být nějaké drogy; to by vše vysvětlovalo, schodištěm počínaje a tím vším potom konče. Ale působí droga takhle dlouho? Nikdy jsem žádnou nezkoušela…

A co jestli se tohle opravdu děje? Ti lidé jsou možná nějací blázni. Nebo je to jen vtip? Jak mám reagovat? Co když jsou nebezpeční? Co se stalo během té tmy, kdy jsem o sobě nevěděla? Kdo byli ti tři vrazi, kteří mě vytáhli z té díry a pak málem zabili? Kam mě kdo odnesl a proč? Jsem ještě v Paříži, nebo kde jsem?

„To já doopravdy nevím, nevzpomínám si jak jsem se sem dostala…,“ pokusila jsem se s nuceným úsměvem odpovědět na otázku, „… měla jsem nehodu a na nic si nepamatuji. Honila jsem zloděje, zaběhl do domu a pak jsem se propadla do nějaké díry nebo co… Nevím kde jsem ani co tu dělám, doufala jsem, že se to možná dozvím od vás…“

Za zády toho ducha – nebo co to bylo – vykoukla rozcuchaná mužská hlava a naklonila se dopředu. „Málem ji zamordovali, pane… Mysleli jsme, že se už neprobudí…,“ zabručela zářivému muži do ucha; byl to ten pokroucený hromotluk s lopatovitýma rukama.

Přece se to musí nějak racionálně vysvětlit! Nechápu co je to za hru, všechno je tu bláznivé, i vzduch je nějak zvláštně jiný, nemluvě o těch lidech! Pomozte mi někdo!

Ten podivný elegán v historickém kostýmu se na mě stále přezíravěji díval skrze své opovržlivě přivřené řasy a zřejmě

přemýšlel – podle podmračeného výrazu a lehce našpulených rtů. Já se neopovážila ani pohnout, byla jsem doslova paralyzovaná zjevem toho člověka i celou tou absurdní situací.

Po chvíli se k němu přiblížila ta žena a povídala mu něco o mé pleti, mých zubech, vlasech a nehtech; co, to jsem nepochopila.

„Podívejte, pane, jsou růžové a tak čisté!“ To bylo jediné, čemu jsem rozuměla. Muž beze slova podal vodítko černé nestvůry muži s lopatovitými dlaněmi a přišel až ke mně, hrdě a s hlavou stále vztyčenou, pevným vojenským krokem, který byl v ostrém kontrastu s jeho oblečením a celkovým poněkud zženštilým zjevem. Jeho krok dutě zaduněl, doprovázen cinkáním kordu se zlatě zdobenou rukojetí v kovové pochvě, který se mu při chůzi hrozivě pohupoval po boku. Drze, a zdálo se mi, že dokonce štítivě, vzal mezi dva prsty pramen mých zpocených vlasů, který mi padal do čela. Jakmile se přiblížil, ucítila jsem pronikavou vůni, jež byla tak silná, že se mi chtělo kýchat. Když hleděl na mé upocené vlasy, v jeho tváři bylo znát mírné překvapení. Prohlédl si jejich konečky, zase je pustil, potom dost hrubě uchopil mou ruku za zápěstí a se zvednutým obočím prozkoumal mé nehty, jako bych byla malé dítě, jemuž kontrolují umyté ruce. Na malou chvíli se zahleděl na mé levé zápěstí a pohlédl mi do očí tak pronikavě, až se mi udělalo mdlo. Napadlo mě totiž, že mě ten blázen nejspíš hodlá zapíchnout svým rapírem. Bez povšimnutí nezůstal ani můj starožitný zlatý prstýnek s pravým rubínem. Dokonce mi palcem odhrnul horní ret, patrně se chtěl podívat na mé zuby. Pohoršené jsem sebou trhla. Jsem snad kůň?

Tajemný muž se jen nadřazeně pousmál koutkem úst nad mým uraženým gestem a pak řekl těm dvěma, kteří dosud stáli ve dveřích v úctyhodné vzdálenosti, aniž by se k nim otočil:

„Ano. Je to tak. Zdravé zuby, ostříhané vlasy, čisté a pěstěné nehty… I když jinak je špinavá jako pes. Ta žena asi mluví pravdu, patrně skutečně nepřišla krást. Dost možná je dokonce aristokratka, třebaže mi není jasné, proč je oblečená jako šašek a sama se v noci potuluje po cizích sklepeních.“

Potom chvíli mlčel a jen se na mě díval. Bylo to, jako by mě probodávaly dvě modré lesknoucí se dýky s téměř posměšným zábleskem.

„Ač zatím neznám skutečný důvod její přítomnosti zde,“ pokračoval po chvíli, „věřím jí.“ Při posledních slovech se usmál způsobem, který však ve mně dojem jeho důvěry příliš nevzbuzoval.

„Třeba za ni dostaneme slušné nálezné od jejího manžela…," zasmál se na závěr výsměšně. Od jakého manžela?!

Zatímco mluvil, stále mi hleděl do očí, jako by hovořil ke mně a ne k těm dvěma. Musela jsem chtě nechtě pod jeho pohledem sklopit oči. Prohlížel si mě způsobem, jenž mi vůbec nebyl příjemný, takže jsem si přitáhla vypelichanou kůži skoro až k bradě. Ale muž se mi nato k mému nezměrnému překvapení lehce poklonil a řekl:

„Madame, vítejte v mém domě! Bude mi potěšením, budete-li mým hostem, než se vám vaše paměť vrátí a vy mi budete schopna říci více o svém podivném osudu, který vás zavedl až do mého paláce. Až se tak stane, rád si vyslechnu váš příběh a rád vám budu jakkoliv nápomocen, abych odškodnil vaše utrpení, prožité pod mou střechou… Pomoci vám je přece má křesťanská povinnost…"

Nejsem si jistá, ale mám dojem, že v jeho hlase byl náznak ironie.

Poté se otočil jako baletka a i se psem, který na mě ještě stačil nepřátelsky štěknout, odkráčel ven ze dveří. Ještě dal pokyny těm dvěma, aby mě přestěhovali do „západního křídla paláce". Víc jsem opět nerozuměla.

Přestěhovali mě dlouhými studenými chodbami a po nekonečných kamenných schodech z mramoru do nějakého růžového pokoje v nejvyšším patře, ověšeného snad stovkou obrazů a gobelínů různých barev, do obrovské, ale nepříliš dlouhé postele s nebesy. Cestou mě museli podepírat dva sotva osmnáctiletí napudrovaní mladíci ve světle modrých livrejích, kteří zvlášť k tomuto účelu a jen kvůli mně přišli do smradlavého kamrlíku vedle stájí, jimiž jsme také procházeli. Uvědomila jsem si, že jsem ještě nikdy neviděla tolik koní pohromadě.

Nebránila jsem se, protože i když jsem byla ze všeho úplně paf a měla jsem strašný strach co se mnou bude, „západní křídlo paláce" znělo přece jen lépe než zatuchlý kamrlík za stájí. Pořád mě tak pekelně bolela hlava, že jsem se cestou dvakrát pozvracela. Všechno šlo nějak mimo mě. Nechápala jsem nic z toho co se dělo, ale neměla jsem sílu to řešit. Nakonec jsem asi v pudu sebezáchovy usoudila, že se mi to opravdu všechno jen zdá – jiná možnost mě totiž nenapadala – a konečně jsem se s úlevou zavrtala do lněných naškrobených podušek a peřin v té krátké posteli, jež krásně voněly po levanduli.

3

Zdálo se mi že jsem doma, ve svém pokojíku, a všechno to byl jen sen. Byl to tak krásný pocit, být zase v bezpečí a vědět, že všechno je v pořádku, že jsem se musela ze spaní určitě usmívat.

Jaké však bylo mé zděšení, když jsem se probudila a byla stále v krátké posteli s nebesy, v poduškách provoněných levandulí a zpod oken růžového pokoje ověšeného kolem dokola gobelíny a obrazy se ozýval dusot koňských kopyt! Bylo to sice podstatně příjemnější probuzení než všechna předchozí, ale i tak mě ani v nejmenším nepřešel plíživý strach, spíše naopak.

Podle světla mohlo být pozdní odpoledne, někde v dálce zvonil zvon a někdo u mé postele rozsvítil další divnou svíčku, asi když jsem spala. V místnosti jinak bylo hrobové ticho, i ten zvon po chvíli utichl a strašné dusno a horko mě pálilo při každém nadechnutí, až jsem měla pocit, že se snad co nevidět udusím. Byla jsem malátná jako by mi někdo vysál všechnu energii a jako bych týden nejedla. V ústech jsem měla sucho a na sobě nějakou pytlovnou košili až na zem, ozdobenou velkými naškrobenými krajkami, které mě nesnesitelně škrábaly na krku a na zápěstích. Někdo mě převlékl? Kam zmizely moje šaty, moje džíny a mikina s obličejem zpěváka z The Cure?

Hned jsem si všimla, že kromě spousty odřenin po celém těle, o jejichž původu jsem jakž takž ještě věděla, mám navíc levé předloktí ovázané bílou režnou látkou a že na té hrubé tkanině prosakují tmavé skvrny od krve. Pokud jsem si vzpomínala, na rukou jsem žádné takové zranění neměla!

To už bylo moc. Sebrala jsem všechny síly, které mi ještě zbyly, a protože v místnosti nikdo nebyl, vyhrabala jsem se z podušek a přikrývek a spíš vypadla než vstala z postele. Namířila jsem si to potácivým krokem přímo ke dveřím po chladivých, mozaikově poskládaných parketách, s jasným úmyslem obhlédnout situaci a bude-li jak, co nejrychleji zmizet.

Vykročila jsem tedy směrem ke dveřím, jež bych přirovnala ke krásnému, vyřezávanému a zlatě zdobenému uměleckému dílu s podivnou pozlacenou klikou. Musel to být buď neobyčejně zachovalý a velice vzácný originál, jako ostatně všechno tady, nebo neuvěřitelně zdařilá napodobenina – přikláněla jsem se k této druhé

možnosti, protože originály by nemohly logicky být v tak perfektním stavu, i kdyby byl restaurátor génius.

Neušla jsem ale ani pár kroků a zase se se mnou všechno zatočilo, rovnováha byla ta tam a já se natáhla jak široká tak dlouhá na leštěných parketách uprostřed místnosti právě v okamžiku, kdy se ty krásné dveře otevřely.

V nich se objevila mně už známá žena v holubicím čepečku, dlouhé plstěné sukni a dřevácích. Teď jsem jí teprve viděla pořádně do tváře. Měla milý obličej, kulatý a růžový jako dítě, sice pokrytý jizvami od neštovic nebo čeho, ale celkově vyzařovala uklidňující něhu; jako chůva nebo něco takového; její rozložitá postava však působila i docela autoritativně. První, co mě na ní zaujalo, byl velice silný spodní ret, prozrazující kdesi v dávno zapomenuté minulosti černošské předky; byl uprostřed rozpůlený malou prohlubní a lehce ohrnutý.

Hned se vrhla ke mně a pomohla mi vstát. Když jsme šly zpět k posteli, či spíš ona mě skoro nesla, poprvé jsem si všimla obrovského krbu z leštěného mramoru za postelí, kde hořel oheň, živený mohutnými poleny, z nějž se linulo to nesnesitelné vedro.

„Musíte ležet, madame, jste moc nemocná a zesláblá… Ať neprochladnete!“ švitořila tou starou francouzštinou jako by se nechumelilo a vedla mě zpátky k posteli. Snažila jsem se jí vykroutit, ale ona mě nekompromisně nacpala zpátky do peřin.

„Prosím vás, co je tohle?“ Ukázala jsem jí, už opět vleže, krvavé obvazy, obepínající bolestivou ránu na mém zápěstí.

„To nic, pustili jsme vám žilou, budete jistě brzy v pořádku. Panenka Marie vás ochrání… Rána na hlavě je už taky skoro zahojená. Teď spěte, přinesu vám horkou cihlu,“ řekla s klidem a chtěla odejít, jako by řekla, že prší. Zděšeně jsem ji chytla za rukáv.

„Co…, co že jste mi? Pustili žilou? Děláte si legraci? Co je to za praktiky, jsme snad někde ve středověku?“

Sice se mi pořád motala hlava, ale už tolik nebolela a já se rozhodla, že musím nutně zjistit, kde jsem se to ocitla a hlavně jak se dostanu pryč – včera by bylo pozdě. Všechno tu bylo divné. Lidi, jejich oblečení, zařízení domu, všechny ty věci; začínala jsem z toho všeho mít strašný pocit, že tady něco doopravdy není v pořádku. Jsem na nějakém zámku, lidé tu chodí v kostýmech jako na divadle, divně to tu páchne, nelíbí se mi to; už abych byla pryč! Vytáhli mě z díry, to je od nich hezké, ale o další pohostinnost mezi těmi podivíny

opravdu nestojím. Musím se ohlásit na koleji a ve škole, nebo moje stipendium propadne. A musím zmizet co nejdřív, na uzdravování budu mít čas, až budu v bezpečí.

Začala jsem zbrkle přemýšlet. Divné bylo, že ti lidé tady vypadali všichni nějak povědomě, měli takové ty až dětsky oblé tváře jako porcelánové panenky. Nápadně mi připomínali obrazy, které zdobí zdi všech zámků a hradů… Ne, to je přece hloupost…

Ale někde v podvědomí jsem pořád měla to hrozné tušení, které bylo stále silnější.

Konečně ta osoba, jež na mě zatím jen nechápavě civěla, odpověděla.

„Ale kdež, v žádném středověku, slečinko! Vy nejste Francouzka, že?“ Zaculila se. „Tak divně mluvíte! Jste přece v Paříži. U nás jste ale v bezpečí. Mám poslat pro váš kočár, nebo vzkázat, aby pro vás přijel váš manžel? Už jste si na něco vzpomněla? Jistě vás už někdo postrádá… Vzpomínáte si už alespoň na své jméno?“

„Manžel? Moment! Odpovězte mi, prosím. Proč jste tak divně oblečení, proč mluvíte starofrancouzštinou a proč jste mi nezavolali sanitku nebo mě neodvezli do nemocnice? Děkuji za pohostinnost, ale teď mi prosím ukažte, kde je telefon a já se s díky odporoučím.“

Žena v dlouhé plstěné sukni se zamračila a s rukama v bok na mě spustila:

„Do nemocnice? Tam byste leda chytila tuberu, nebo nedej Bůh něco horšího, třeba mor. Copak slušná ženská jde do veřejný nemocnice? A co to povídáte, jaký fon, jaká… Co jste to povídala? Co je to? A vůbec, ta vaše francouzština je podivná! A měla jste na sobě moc divné oblečení, proč jste se oblékla jako muž? Jste snad od komediantů nebo jste přestrojená špiónka z cizí země? Ve spánku jste mluvila divnou řečí! Já jsem na rozdíl od vás oblečená jak se sluší a patří na počestnou ženu! Co to bylo za obraz na vaší košili? Vypadalo to jako tvář samotného ĎÁBLA!“

Tak a dost! Zamračila jsem se na ni a znovu, tentokrát nekompromisně, se vypotácela z postele. Odstrčila jsem ji, protože se mi snažila postavit do cesty, a vrhla jsem se k oknu. Musím zjistit kde to jsem, pomyslela jsem si, protože už mě zevnitř svírala nesnesitelná, nepotlačitelná úzkost. Odhrnula jsem těžký závěs, otočila starobylou nablýskanou okenní kličkou a trhnutím otevřela dokořán okno z malých skleněných tabulek.

Ta osoba se neustále křižovala a rozhořčeně namítala, že mě průvan může zabít, ale neposlouchala jsem ji. Stejně se tu nedalo dýchat. Vyklonila jsem se z okna a…

To, co jsem viděla venku, mi podlomilo kolena. Místo moderní ulice velkoměsta, jakou jsem čekala a doufala, že uvidím, bylo dole jen jakési nádvoří, jež bylo součástí nějakého malého barokního paláce. Blízko vchodového schodiště, lemovaného mramorovými sochami přímo pode mnou, zevlovalo pět nebo šest mladíků v modrých livrejích a bílých punčochách, kteří za pomoci jednoho otrhaného chlapa s bosýma nohama zapřahali čtyři černé koně k nádhernému, stříbrem pobitému kočáru se zlatým erbem. Dech koní, nervózně podupávajících na namrzajícím dláždění, se srážel v chladném vzduchu a usazoval se na jejich kožených, těsně utažených postrojích. V rohu nádvoří, tu a tam poházeného zablácenou slámou, nějaké ženy s tvářemi rudými od horké páry, stoupající ze špinavých necek z tmavého dřeva, kuchaly divočáka. Zvíře bylo zavěšené za zadní nohy na dřevěné šibenici, s vnitřnostmi vyvrženými jen tak na zemi, kde se o ně rvali dva lovečtí psi s okovanými obojky kolem krku. Nádvoří bylo obehnáno vysokým železným plotem se zlacenou bránou uprostřed a za tou bylo… Nemohla jsem uvěřit vlastním očím.

S otevřenými ústy jsem ustoupila o krok zpět od okna a krve by se ve mně nikdo nedořezal. Jak jsem pomalu zvedala oči, nabízel se mi obraz jakéhosi ponurého starobylého města, připomínajícího staré obrazy.

Mé okno se nacházelo ve vyšším patře, palác byl navíc postaven na nějakém kopečku, takže se dalo dohlédnout velmi daleko; tedy alespoň dost na to, abych pochopila. Tam venku bylo něco vzdáleně známého a přece úplně cizího. V dálce na obzoru zapadalo malé bledé slunce, v jehož slabé záři, tlumené padající mlhou, poletovalo několik vran. Pod ním, v tichém stínu sychravého podzimního podvečera, stálo to město. Ale nebylo to obyčejné město. Tohle, zimomřivě se halící do mrazivého oparu a tiché jako sídlo kouzelných skřítků, bylo postavené z úzkých, většinou dost nevzhledných a tmavých domů, někdy zpevněných dřevěnými trámy a ustrašeně nalepených k sobě kam až oko dohlédlo. Střechy nižších obydlí o něco dál byly pokryté jen mokrými došky nebo dřevěnými šindeli, místy porostlými mechem, okna neměla většinou žádná skla, jen dřevěné okenice, a pokud se přece jen honosila skleněnými

tabulkami, bylo to jen nečištěné, chorobně nažloutlé cosi, co připomínalo sklo jen vzdáleně. Za těmi okny prosvítala mihotavá světýlka svíček, zatímco zbytek toho podivného světa velmi rychle tmavl a stále víc se halil do mlhy, jak slunce klesalo mezi černé siluety stovek baculatých komínků, pokrývajících obzor.

Dům, tedy spíš malý palác, v němž jsem se nacházela já, byl postaven v městském, dokonale francouzském barokním stylu, s malou zurčící fontánkou uprostřed. Budova se zdála až v neuvěřitelně dokonalém stavu; bez váhání bych se vsadila, že byla dostavěna teprve před pár lety. Zdi byly bělostně čisté, nikde ani stopy po letitých skvrnách s nádechem zeleně a obvyklých tmavých usazeninách špíny a prachu.

Stejně jako dům, ve které jsem se nacházela já, byly i další, podobně nádherné paláce v sousedství, jako by štítivě oddělené od zbytku města, byly vyšší (tedy soudě alespoň podle střech, které jsem odtud mohla vidět) a nápadně honosnější než ostatní stavby kolem, jejichž ponurý svět začínal co by kamenem dohodil. Vpravo, pár bloků ode mě, se ulice ještě zdály docela podobné těm, které jsem znala ze starých městských čtvrtí, ale ostatní obydlí, především na opačnou stranu od řeky, jejíž hladina prosvítala nedaleko, byly už jen malé domečky, místy odspodu porostlé lišejníkem, které se v houstnoucím soumraku pomalu ztrácely v ponuře křivolakých uličkách s nerovným dlážděním a bahnitými stokami uprostřed. V padajícím šeru bylo široko daleko jen pár slabých matných světel, ale samotné ulice byly úplně tmavé, pokud nepočítám několik málo tmavozlatě zářících luceren na nárožích.

Lidé, kteří ještě byli venku, nechodili po chodníku, protože tam žádný nebyl, ale šli přímo prostředkem ulice, po místy vytrhaných dlažebních kostkách lesknoucích se vlhkostí, místy se po kotníky brodili v bahně a odporné břečce plné splašků, přetékajících ze stoky. Čas od času byli obyvatelé tohoto podivného světa zahnáni k okraji ulice rychle jedoucím starodávným kočárem, jehož pasažéři se schovávali před všudypřítomným zápachem bahna a hniloby za černými záclonkami. Všichni lidé tam venku vypadali podobně – ženy byly oblečené v tmavých sukních a kabátcích, zahalené do vlněných, na hlavách měly naražené ty šedé či bílé čepce, pod nimiž schovávaly vlasy, muži chodili i přes sychravé počasí jen ve vytahaných krátkých kalhotách a na hlavách měli pomačkané klobouky. Jen kousek od brány našeho paláce si neuvěřitelně špinavé

dítě s bosýma nohama pouštělo po černé vodě stoky dřevěnou lodičku.

Tohle musí být sen, nemůže to být pravda! Co to má všechno proboha znamenat; kde to jsem? Pomozte mi někdo! Chci se probudit, chci se probudit…

Nejdřív jsem nevěřila svým očím. Ale nebyl to přelud, ani fata morgána. Byla to skutečnost, živá, opravdová. Stačilo by udělat pár kroků, sejít dolů na nádvoří a mohla bych se toho všeho dotknout. Nebyla jsem v kině ani před filmovými kulisami; to prostě poznáte; bylo to opravdové město, ten obraz byl skutečný a byl blízko, tak blízko, že jsem ho vnímala všemi smysly. Mohla jsem ho vidět, slyšet i cítit. Nikde žádný asfalt, žádné elektrické vedení, žádné široké ulice plné moderních Pařížanů, troubících aut a turistů. Jen nerovné dláždění plné kaluží a špíny, a ponurá, lehce nazelenalá temnota, pohlcující jeden dům po druhém, jak slunce zapadalo.

Udělalo se mi mdlo. Stísněný pocit neurčitého a paralyzujícího strachu, který jsem cítila od prvního okamžiku, kdy jsem se probudila v temném podzemí, a jenž sílil každou minutou mezi těmito divnými lidmi, dostával stále čitelnější obrysy. Tušení, které jsem měla už dlouho, se pomalu a neodvratně měnilo v jistotu.

Stála jsem nehybně před otevřeným oknem, neschopná slova, nemohla jsem se pořádně nadechnout a hrdlo jako by mi svírala neviditelná ruka nezvratitelné skutečnosti.

Vtom se zvedl vítr a nárazem studeného vzduchu přibouchl jednu okenici mého okna. Venku se od země začala odlepovat oblaka navlhlého zlatorudého listí a špinavé slámy. Přikryla jsem si obličej dlaněmi ve snaze schovat se před poletujícím prachem a děsivou pravdou, kterou jsem odmítala přijmout. Jestli je to sen, musím se probudit právě teď!

Ale nic takového se nestalo. Chvíli nato se z večerního nebe začal na nízké domky i prokřehlé postavy v ulicích snášet první sníh. Velké a tiché kusy neopakovatelných krystalů se začínaly usazovat na střechách a ve vlasech obyvatel neznámého města a někde v dálce začal zase zvonit zvon.

Cítila jsem, jak se třesu po celém těle. Znovu jsem se vyklonila ven. Ta osoba měla částečně pravdu – venku byla opravdu zima a sychravo, chladný vítr mi pronikal až na kost. Ale v té chvíli jsem to nevnímala, jako bych to ani necítila; třásla jsem se, to je pravda, ale nebylo to zimou.

Dole z venkovní strany železné brány seděl na zemi nějaký žebrák, který neměl ani jeden zub, místo nohou měl dřevěnou tříkolku a na obličeji černé otevřené boláky. Viděl mě a šklebil se na mě do okna s nataženou rukou a rozevřenou dlaní, připomínající ďábelský pařát. Zdálo se mi, jako bych ho už někde viděla. Snad to bylo ve zlém snu.

Náhle jsem pochopila, odkud zní ty zvony. Vycházely z věží, které jsem až moc dobře znala. Vypadala sice trochu jinak, byla světlejší než v mé paměti, ale nebylo pochyb, o jakou stavbu se jedná. Nezaměnitelná, mlčenlivá, tyčící se hrdě nad řekou, slavná katedrála, symbol Paříže… Zvuk těch zvonů jsem už také slyšela. Byly to zvony z Notre Dame.

I podle několika dalších, notoricky známých historických budov v dálce jsem pomalu ale jistě poznávala Paříž. Ale Eiffelovka zmizela, a nejen ona. Byla to Paříž, ale podle mého odhadu a poznatků ze školy asi tak v době sedmnáctého či osmnáctého století. Ne, v osmnáctém už byla plná světel. Takže sedmnácté, šestnácté… přinejlepším. Polil mě studený pot, kolena mi podklesla a já se svezla na zem.

Ne! To není pravda. Zešílela jsem. Ztratila jsem rozum; tohle nemůže být skutečné! A přesto…

Podívala jsem se očima zvířete lapeného v pasti nahoru na chůvu, která stála kousek ode mě a sledovala mě jako policajt, s očima nechápavě vytřeštěnýma. Chvíli jsem na ni jen zírala jako na přízrak. Zakoktala jsem se, ale nakonec jen tiše hlesla:

„Prosím vás… řekněte mi… jaký je… rok?“ Zoufale jsem čekala na její odpověď a cítila na spáncích tlukot vlastního srdce, bijícího tak prudce, jako by chtělo vyskočit z těla. Nevím, v co jsem doufala. Snad že se dřív, než odpoví, stačím přece jen probudit.

Ta osoba jen lehce zavrtěla hlavou na znamení, že jsem musela zešílet.

„Co je tohle za prapodivné otázky, madame! Přece léta Páně 1673! Je listopad, sedmého. Chuděro malá, asi jste se do té hlavy praštila opravdu víc, než jsme mysleli. Jděte si lehnout, radím vám dobře, prát se s vámi nebudu, ale takhle dostanete zase horkost a jistojistě umřete!“ odpověděla ta osoba nechápavě a chystala se odejít. Ale vrávoravě jsem se za ní vrhla, chytila ji za paži a přinutila ji znovu se ke mně otočit.

„Vy lžete,“ řekla jsem pevně, ale hlas se mi třásl čím dál víc a cítila jsem, jak ztrácím kontrolu nad vlastním tělem.

„Proč bych vám lhala, paní, vzpamatujte se! Vím snad, který je rok. Zavolám okamžitě ranhojiče! Jste nemocná!“

„Co to sakra povídáte… za… nesmysly?“ zařvala jsem na ni ze všech sil a lapala po dechu. Cítila jsem, jak mi prudce stoupá tlak, až se mi dělají mžitky před očima; musela jsem se chytit okenního rámu, abych neupadla. „Co… co je to všechno za hru, copak jsem se zbláznila? To přece nemůže být pravda, to nemůže být pravda! Řekněte mi, o co tu jde! Je přece rok 2003, a tohle musí být nějaký omyl! Kdo postavil celé to město tam venku? Proč? Nelžete mi, proč mi tohle děláte? Proboha, tak mluvte!“

Jako smyslů zbavená jsem se znovu vrhla na tu ženskou a třásla s ní a křičela jako blázen. Ona mě však zděšeně chytila za ruce a odhodila mě na podlahu. Zůstala jsem ležet na chladné zemi, ta osoba uskočila do rohu pokoje, přitom se křižovala a křičela tou svou děsivou starofrancouzštinou:

„Jste posedlá ďáblem, posedlá ďáblem, nesahejte na mě! Nebesa, pomozte té ubožačce! Svatá Marie Panno…“ Do dlaně uchopila malý křížek, který měla na krku, a začala mumlat nějaké modlitby v latině.

Před očima se mi definitivně zatmělo a srdce bušilo stále divočeji. A ty zvony od Notre Dame pořád zvonily, vzduch nasáklý levandulí a koňským hnojem byl pro mě najednou stále nesnesitelnější a probuzení ze zlého snu nepřicházelo. Chtěla jsem se vrhnout dveřmi ven, dotknout se toho přízraku za oknem, vidět to město venku zblízka, ale síly mě opouštěly. Zdálo se, že můj mozek každou chvíli exploduje, takový strašný pocit jsem nikdy předtím nezažila. Na čele mi vyvstaly kapky potu a nemohla jsem se už ani pořádně nadechnout. Věděla jsem, že ta žena mluví pravdu, prostě jsem to věděla. Mé myšlenky létaly jako splašené, všechny obrazy a zvuky splynuly v jeden a já měla dojem, že teď, v této chvíli už není nic, žádný život, žádná budoucnost. Jako by se mě dotkla sama smrt.

Nevím, co bylo dál. Vůbec si nevzpomínám, jak se mi povedlo dostat se při té horečce a naprostém fyzickém i psychickém vyčerpání ven, nepamatuji si na jediný záblesk cesty z mého pokoje na dvůr, kde jsem se nevím jak ocitla. Jen si matně vybavuji jak běžím, tedy spíše klopýtám po potemnělém nádvoří, nořícím se do mlhy, směrem k železné bráně. Do bosých chodidel mě škrábou malé kamínky na ledovém dláždění, studený vzduch mě bodá do horečkou rozpáleného těla jako tisíc nožů a pak padám, zachycuji se rukama o

tmavé studené mříže postříbřené jinovatkou a cítím, jak studí. Klesám k zemi a venku za tou bránou je obraz, který jsem viděla z okna. Skutečný, páchnoucí, temný svět sedmnáctého století. Hned za mříží se na mě šklebí něco jako příšera, odporný žebrák bez nohou, ten, jehož jsem už zahlédla. Je tak špinavý, že vypadá, jako by právě vystoupil ze samotného pekla; jako by snad ani nebyl člověk. Otevřené boláky plné hnisu a zaschlé krve, které mu pokrývají celý obličej i ruce, spíš kostnaté pahýly než paže, vyčuhující z šedých, špínou ztvrdlých rukávů, odporně páchnou, když se mě dotýká přes železné mříže vysoké brány a něco říká skřehotavým hlasem. Slyším sama sebe jak křičím a přitom se dívám vytřeštěnýma očima do bahnité uličky plné odpadků a šedivých postav, které se jen letmo ohlížejí za mým křikem, ale pak jdou dál a se sklopeným zrakem zacházejí do těch malých domků, jako by nic neviděly a neslyšely. Sněhové vločky se snášejí z nebe a usazují se mi na ramenou a ve vlasech. Vidím se jakoby shora, vidím také tu divnou ženu a ještě dalších pár lidí jak se vynořují z mlhy, když vybíhají z domu za mnou, a pak už nevím nic.

Probudila jsem se za tmy.

Svíčka na mém nočním stolku se slabým strašidelným prskáním dohořívala a všude kolem bylo zase hrobové ticho. Vyhaslý krb vydával matné světlo z chladnoucích zbytků ohořelého dřeva. Chvíli jsem nevěděla co se stalo, tak jsem se znovu vypotácela z postele a podél zdi jsem vrávoravě došla až k oknu a znovu pohlédla ven.

Hrozivá tmavá silueta Paříže sedmnáctého století mi rychle připomněla události posledních hodin. Svezla jsem se na zem a brečela a brečela až do úplného vyčerpání. Slzy mi už dávno vyschly, ale mé zoufalství nemělo konce. Byla jsem úplně mimo sebe, na samotné hranici šílenství, skutečnost a halucinace se prolínaly jako dvě barvy ve vodě. Uprostřed hluboké noci se mi zdálo, že ke mně někdo přišel a odnesl mě do postele s takovou lehkostí, jako bych byla pírko, ale nevnímala jsem nic kolem sebe a propadala se do stále hlubší prázdnoty a zoufalství. Jsem ztracená, zapomenutá v čase a prostoru nebo ve vlastním šílenství navždy. Bože, je tohle smrt?

Následující dny byly jeden jako druhý. Každé mé probuzení připomínalo horečný sen. Pláč, křik, beznaděj a znovu spánek – celý den jsem jen ležela s očima upřenýma do prázdna a nekomunikovala s nikým. Můj rozum odmítal vzít na vědomí pravdu, domnívala jsem

se, že jsem zešílela. Pán domu už za mnou nepřišel. Navštěvovala mě jen ta podobaná odtažitá ženská, jejíž příjemné a mateřské vystupování se rychle změnilo v ustrašený odstup, a občas se u mé postele mihlo ještě pár dalších stejně divných lidí. Pohybovali se tiše jako stíny kolem mě, aniž se mnou slovo promluvili. Nevnímala jsem je, byli spíš jako duchové, než skuteční lidé. Nevím, kolik času takhle uběhlo, ale asi hodně. Chtěla jsem buď umřít nebo se probudit zpátky do svého světa. Představa, že bych tady dál žila, byla nepřijatelná. Potácela jsem se mezi snem a skutečností bez náznaku vědomí, kde se nachází hranice mezi těmito dvěma světy. Ani na okamžik jsem si nevzpomněla na skutečnost, že tohle jsem si přece vždycky přála – žít v jiné době. Jenže to přece bylo jen přání bez rizika, bez možnosti, že by se mohlo někdy splnit…

Nevím proč, ale byla jsem si jistá, že pokud už dávno nejsem mrtvá, smrt je blízko. Moje mysl odmítla přijmout tu pravdu a já jen čekala na chvíli, až zavřu oči navždy a už se nikdy neprobudím.

4

Všechno ale bylo jinak. Jednoho večera jsem se vrátila do reality a můj mozek zase začal pomalu pracovat. Příroda a pud sebezáchovy zapracovaly spolehlivě, člověk se až diví, co všechno lidský organismus vydrží.

Jak jsem tak ležela na propoceném polštáři, který už dávno nevoněl levandulí, s pocitem jako bych spala snad rok, snažila jsem se v tom všem nějak zorientovat. Dokonce se mi po velkém úsilí podařilo znovu vstát a (po kolikáté už?) dojít k tomu oknu, do nějž jsem se dlouhé dny bála byť jen koutkem oka pohlédnout. Pomalu a se strachem jsem odhrnula sametový závěs.

To město tam stále bylo. Tmavé, tiché, věčné, bez jediného světla či zvuku. Bylo tu dávno přede mnou a bude tu ještě dlouho po mně.

Takže je to všechno pravda. Jsem v minulosti. To přece nejde, jak je to možné? Ti lidé a ty domy a to všechno už přece dávno neexistuje! Znovu jsem okno opatrně otevřela a jako poprvé se nechala ovanout chladným a vlhkým podzimním vzduchem. Vyklonila jsem se ven a zhluboka se nadechla.

Jak nezvykle ten vzduch voněl! Sláma, koňský hnůj a ještě něco, co jsem nedokázala identifikovat. Bylo to všechno tak zvláštní; není v mých silách popsat, co jsem v té chvíli cítila každou buňkou svého těla. To je jen nějaký trik, snažila jsem se samu sebe oklamat, ale jak by proboha někdo postavil celé město?

Ti lidé jsou dávno mrtví, nemůžou tu být, jejich domy byly zbourány, jejich těla se už dávno rozpadla na prach. Kde se tu tohle všechno vzalo? Takové věci jsou přece možné jen v pohádkách a filmech, ale tohle je skutečnost! Kde je moje rodina a moji přátelé, kde jsou auta a letadla, televize a teplá voda? Kde je spěch a hukot 21. století?

Mluvila jsem sama k sobě, nebo možná ke hvězdám nade mnou, zářícím tak silně, jak je to možné vidět snad jen na horách nebo uprostřed oceánu. Hvězdy však mlčely a jen se dívaly dolů na mě, jako by mě i chápaly, ale odpovědět nedokázaly.

To už nikdy neuvidím své rodiče, bratra, nikoho – ani kamarády a mou kočku? Ne, už nikdy… Vždyť se ještě nenarodili! Ani já se ještě nenarodila! To přece nemůže být logicky pravda, to přece…

To vše ale bylo až příliš skutečné. Nesnila jsem, byla jsem opravdu v roce 1673. Nebyly to žádné kulisy, byla to opravdová Paříž, skuteční lidé a i já sama uprostřed toho jsem byla skutečná.

Náhle jsem si na něco vzpomněla a ta myšlenka mě zasáhla jako blesk. Před očima jsem uviděla starou cikánku v pařížském metru a hlavou mi prolétla její slova:

„Když mi něco dáte, stane se zázrak; jaké je vaše přání?“ A pak jsem si také uvědomila, co jsem jí odpověděla. Po zádech mi přeběhl mráz. Tomuhle přece nemůžu věřit!

Ale dnes jsem byla ochotná věřit snad všemu…

Začala jsem pomalu a neochotně přijímat, co se nedalo změnit. Zmateně jsem přemýšlela a přitom znovu a znovu civěla ven z okna, kde se mezitím snesla noc a kde jsem se už stala předmětem zájmu olivrejovaných mladíků na nádvoří. Nevšímala jsem si jich.

Jak jsem tam tak stála u otevřeného okna a snad celé hodiny bloudila ve svých zmatených myšlenkách, uvědomila jsem si, že i přes paniku, která mě zevnitř paralyzovala, jsem kdesi v hloubi duše cítila nepopsatelné vzrušení. Já jsem v minulosti! V době, kterou jsem milovala, četla o ní snad všechny knihy a viděla snad všechny filmy; ve Francii, v mé milované Francii za vlády, … 1673 …, no ano, mého obdivovaného krále Slunce!

A pak mě napadlo, že tam někde vzadu, kousek vpravo na břehu Seiny, která by podle všeho měla být jen kousek odtud, musí být také královský palác, starý Louvre. Zámek ve Versailles, podle toho co vím, ještě není zcela zařízen k obývání, takže tam někde, docela blízko mě, je možná právě dnes, právě teď – tedy pokud není právě na válečném tažení – také skutečný a živý král Slunce Ludvík XIV, který už má být víc než tři sta let mrtvý!

V nejtajnějších snech jsem si kdysi představovala jaké by to bylo setkat se s ním. Myslela jsem si už tenkrát, že bych asi takové setkání psychicky nezvládla. Víte, ten pocit, když se tváří v tvář setkáte s nějakou skutečnou osobností; nemyslím nějakého podřadného herce, ale nějakou skutečnou osobnost. Takovou, jakou byl král Slunce.

Domnívala jsem se, že respekt, který bych v takové chvíli pocítila, by mě asi zadusil. Teď jsem si tím byla téměř jistá, určitě bych při setkání s Ludvíkem omdlela nebo tak něco… Fascinoval mě, všechno o něm, aniž bych pořádně chápala proč. Věděla jsem o něm vše. Co dělal, kdy vstával, co snídal, s kým mluvil, koho miloval i

koho nenáviděl. Věděla jsem jaká byla jeho slova, když usedal na francouzský trůn, věděla jsem s jakými slovy na rtech umíral. Milovala jsem tuhle dobu, ty nádherné šaty, tu eleganci a noblesu tehdejších lidí, byť jen podle toho, co jsem viděla ve filmech a četla v knihách. Svým způsobem mě se vší děsivostí ohromovala i jejich pověstná krutost.

Bylo mi odjakživa jasné, že si své pojetí sedmnáctého století asi poněkud idealizuji. Byla ta doba skutečně taková, jak jsem o ní snila? Byla sice strhující, ale zároveň nepředstavitelně krutá, smrt prý byla běžná a viditelná na každém kroku. Popravy, jedy, nemoci, temná hrůza pařížského podsvětí… A já teď byla tady, uprostřed toho všeho. Měla jsem strach, byla jsem ztracená a zoufalá, ale nemohla jsem zároveň potlačit něco jako radost.

Hlavou se mi honily tisíce myšlenek. Tihle všichni jsou už dávno mrtví a přece jsou teď tady. Co když jsem i já mrtvá? Jednou jsem četla knihu, kde se každý člověk po smrti dostal tam, kde se cítil nejlépe, říkali tomu „každému jeho nebe“ a myslím, že to napsal novinář jménem Kisch. Kdyby to byla pravda, pravděpodobně bych byla tady. Je tohle mé nebe? Vzhledem k mým hrůzostrašným zážitkům asi dost těžko.

Nevěděla jsem co si myslet, co cítit, co dělat. Vždycky jsem toužila tohle vidět na vlastní oči, ale že bych se někdy doopravdy nějakým nepochopitelným způsobem dostala do sedmnáctého století, to by mě opravdu ani v nejšílenějších představách nenapadlo. Děsilo mě to a tenkrát mi poprvé přišlo na mysl, jestli jsem to s tím svým věčným sněním opravdu trochu nepřehnala.

Byla to dlouhá noc, první, kdy jsem byla při vědomí. Nikdo za mnou nepřišel, nikoho jsem tady zřejmě příliš nezajímala. Střídavě jsem se dívala ven a zase bezmocně seděla na zemi pod otevřeným oknem. Takovou věc člověk tak snadno nepřijme. Nabízí se tisíce logičtějších možností včetně vlastního šílenství nebo dokonce smrti, hádala jsem se v duchu sama se sebou jako bych opravdu byla nefalšovaný blázen. Pak jsem se zase snažila silou na něco přijít; vymyslet, jak se dostat domů. Když to šlo sem, musí to jít i zpátky, jako v tom filmu, zpátky do budoucnosti... Nakonec jsem se už musela jen smát bezmocným smíchem. Už je to tak! Jsem v minulosti, paráda…

Bloudila jsem donekonečna ve vlastních myšlenkách několik hodin. Když už mi mozek odmítl dál sloužit, dobelhala jsem se od

otevřeného okna k červenému, zlatě zdobenému křeslu, jež jako jediný kus nábytku, tedy kromě postele, stálo spolu s malým stolkem v rohu místnosti. Posadila jsem se, nohy mě už nechtěly unést a u okna jsem navíc dost prochladla. Chtěla jsem si opřít hlavu, která se mi stále točila, ale sotva se hlava dotkla červeného sametu, sykla jsem bolestí. Sáhla jsem si dozadu na temeno hlavy a našla tam už známou, horkou a měkkou bouli velkou jako vejce, která při sebemenším doteku pálila jako čert. Ale už nemokvala ani nekrvácela. Také jsem si uvědomila že mám pekelný hlad a *žízeň*, což bylo dobré znamení.

K jídlu tam nic nebylo, jen na tom skvostném starožitném stolku byl naaranžovaný stříbrný džbánek s červeným vínem a krásná, bohatě zdobená sklenice z narůžovělého silného skla s rozšířeným zlatým okrajem.

Alkohol, při horečce? Radši bych si dala vodu. Ale vlastně proč ne, víno vypálí bacily, pomyslela jsem si. Ale smím se napít? Smím tu vůbec něco?

Když nepít tady a teď, pak kde a proč, dokončila jsem s ironickým úšklebkem myšlenku a nalila si plnou sklenici. Podle chuti to bylo portské. Vlastně jsem je pila jen jednou v životě. Vzpomněla jsem si, že právě jím se velmi rád opíjel Athos ve Třech mušketýrech.

Když jsem hltala první doušky, s pocitem jako bych nepila snad celý rok, uvědomila jsem si, že víno ročníku 1673 jen tak někdo neochutná. Zdálo se mi to vtipné. Takové víno by u nás stálo jmění. Otázkou je, jestli by ho kdy někdo ochutnal; každý by si ho schoval ve sklepě a hrdě ho ukazoval svým známým. Jsem možná jediná na světě, kdo ví? Ve vínech se nevyznám, ale kdyby se mi je podařilo propašovat domů, stejně by mi nikdo nevěřil, protože tři sta let staré víno by se možná mohlo za ta dlouhá staletí proměnit minimálně v hustou nepoživatelnou břečku.

Zjistila jsem, že se své situaci směji, což mě přivádělo v úžas. Buď jsem skutečně cvok, nebo je to obrana organismu? Prý se to ve vypjatých situacích stává.

Při těchto myšlenkách jsem drze vyprázdnila dvě sklenice v naději, že víno mi zaplní žaludek, zažene trochu hlad a zároveň mě trochu zklidní, abych dokázala uvažovat a reagovat tak na absurdní situaci, do níž jsem se nechtěně dostala.

Ven z místnosti jsem se neodvažovala vyjít, protože jsem se bála byť si jen představit, co všechno bych tam ještě našla. Stačilo mi

zatím to, co jsem viděla dosud. Co když mě mají stále za zloděje nebo za blázna a zavřou mě do Baštily, kde uschnu jako křížala a nikdy mě už nikdo nenajde? Nebo co když mě obviní z čarodějnictví za obrázek The Cure na mikině a upálí mě na náměstí Gréve jako Peyraca od Angeliky? Začala jsem zase vzlykat a přitom pila víc a víc vína, které bylo, musím uznat, výborné.

Vtom se ozvalo tiché zaklepání a vstoupila opět ta žena v plstěné sukni. To už venku dávno padla hustá tma a hvězdy se schovaly za sněhové mraky, mohlo být něco před půlnocí. V růžové komnatě už byla pěkná zima od otevřeného okna a já byla mírně pod vlivem alkoholu – portským se člověk opije velmi snadno.

Žena mě pátravě sjela pohledem od hlavy k patě, významně si odkašlala a důležitě řekla: „Pan markýz se vrátil z honu a chtěl by vás navštívit…," a sklopila oči.

„Kdože?" zamžourala jsem na ni, ale hned jsem si vzpomněla na toho vyšívaného oprstenovaného podivína, který mě tak nevlídně přivítal v roce 1673.

„Aha. No, ať přijde, je tu přece doma…," řekla jsem naoko sebejistě, ale ta představa mě vyděsila. Asi jde do tuhého. Měla bych rychle vystřízlivět, nebo… možná naopak, dolít si pohár…

„Ale…," žena se začervenala, „když vy jste… ehm… nedostatečně oblečená…"

Teď jsem si teprve uvědomila, že jsem si přitáhla kolena k bradě a že mi jsou vidět skoro celé nohy, které mi čouhají z naškrobené košile. To bylo v této době jistě téměř na popravu.

Honem jsem nohy schovala a chtěla se vrátit do postele, ale opět jsem ztratila rovnováhu. Očividně jsem kromě obstojné opice a zimnice měla také otřes mozku, přinejmenším.

Chůva – rozhodla jsem se, že jí tak budu říkat – mi jako předtím pomohla zpátky do postele a přikryla mě pečlivě až po bradu. Byl u ní však stále víc znát nepříjemný odstup; asi mě opravdu měla za blázna či posedlou ďáblem. Zavřela okno a přiložila do vyhasínajícího krbu velké poleno.

Pak odešla.

Ležela jsem zachumlaná pod obrovskou krajkovou dekou a třásla se jako list ve větru.

Asi to bylo zimnicí, ale také, a hlavně, strachem z očekávaného příchodu „pana markýze". Když už jsem věděla kde jsem, došlo mi i to, že ten člověk není žádný cvok, herec nebo recesista, ale šlechtic,

opravdický markýz ze sedmnáctého století! Byl to první markýz, nebo vlastně první skutečný šlechtic, jehož jsem v životě měla tu čest osobně poznat (tedy nepočítám-li srážku s naším politicky činným aristokratem, který do mě kdysi vrazil před Národním divadlem a zíval tak bezprostředně, že mě málem spolkl).

Toto zjištění mě kromě strachu naplňovalo i obdivným vzrušením. Přestože se pan markýz ke mně nechoval poprvé zrovna laskavě a viděla jsem ho jen pár minut tam dole, musela jsem si neochotně přiznat, že ve mně svou osobností od začátku vzbuzoval obrovský respekt. Přitom byl, nepočítám-li ta staletí, nejspíš jen o pár let starší než já. Rozhodla jsem se raději trvat na ztrátě paměti, která se mi už dávno vrátila; vlastně jsem ji ani nikdy neztratila, jen mi ušla jistá fakta o časovém přesunu. Ale vyprávět mu o třetím tisíciletí by asi nebyl ten nejlepší nápad.

Chůva odešla a chvíli se nic nedělo. Až asi za dvacet minut se ozvaly sebevědomé přibližující se kroky, zdvořilé zaklepání a dveře se hned nato otevřely. Bezděky jsem se ještě víc zavrtala do přikrývek, takže mi z peřin koukal už jen nos. Byl to on, pan markýz.

„Dobrý večer, madame, či snad mademoiselle? Jdu se přeptat na vaše zdraví," řekl markýz suše, vešel dovnitř, posadil se ke stolu k „mé" napůl vypité sklenici a významně na ni pohlédl. Tentokrát měl na sobě krátký kabátek jednoduchého střihu ze světlehnědé kůže a přiléhavé kalhoty ve stejné barvě. Vysoké boty s ostruhami byly z tmavší kůže. Neměl tentokrát paruku, takže byly vidět světle hnědé vlnité vlasy, svázané černou stužkou do krátkého copánku. Všimla jsem si okamžitě, že markýz má velmi hezkou postavu, mužnou a zároveň elegantní, jako ze žurnálu. Jeho štíhlé ruce, bílé jako sníh, s dlouhými, skoro ženský jemnými prsty, byly ozdobené mnoha prsteny, jež mu vykukovaly z bělostných krajek kabátce.

Být to za jiné situace, asi bych nad tímto charismatickým zjevem v duchu obdivné hvízdla, teď mi to však bylo srdečně ukradené. Napjatě jsem čekala, co se bude dít. Vyžene mě, udá mě královské policii? Nebo si ze mě udělá doživotní služku či dokonce děvku?

„Děkuji vám, pane," pípla jsem a narychlo lovila znalosti starofrancouzštiny. Rozhodla jsem se hrát aristokratku, protože obyčejnou smrtelnici by naparáděný markýz nejspíš vyhodil na mráz rovnou.

„Už je mi o něco lépe…“ Rychle jsem se rozpomínala na teatrálně vznešený způsob řeči, který jsem tak dobře znala z filmů a románů červené knihovny. Připadala jsem si přitom jako blázen.

Chápete to? Povídala jsem si s člověkem z minulosti, s PRAVÝM markýzem! Stále mi to nedocházelo.

Ten se, tentokrát už prokazatelně ironicky, usmál.

„To mne velice těší. Doufám tedy, že mi nyní už řeknete pravdu.“ Jeho výraz nesliboval ani náznak humoru nebo vstřícnosti, stejně jako minule, byl jen obohacen o špetku pohrdavé hravosti, jakou má v očích kočka, která právě chytila myš a vyděšenou k smrti ji z přebytku času packou strká sem a tam, dřív než ji definitivně zadáví.

„Jak to myslíte? Na nic si nepamatuji…,“ pokusila jsem se namítnout, i když jsem až moc dobře věděla, co myslí. Musel by být úplný hlupák (což očividně nebyl), aby mi věřil, že jsem tady třeba jen něčí komorná. Vypadala jsem úplně jinak než všichni lidé, s nimiž jsem se tady doposud setkala, skoro jako bych byla z jiné planety, nejen z jiné doby. Markýz musel přinejmenším poznat, že nejsem místní.

Jeho mlčení mi bylo jednoznačnou odpovědí. Nevěřil mi, tohle mu nestačilo.

Rychle jsem se snažila vypotit nějakou důvěryhodnou povídačku. On se ani nenamáhal na mou řečnickou otázku odpovědět a pohrával si s bičíkem, který měl v ruce. Šlehal jím o špičku své boty a tvářil se, jako by ho tato činnost plně zaměstnávala a jako bych tam já ani nebyla, což mi nebylo ani trochu příjemné. Nechával mě smažit se ve vlastní šťávě.

„Já… jsem všechno zapomněla, asi od té rány do hlavy. Nevím pořádně, jak jsem se do vašeho domu dostala, věřte mi. Jsem vám moc vděčná, že jste mi poskytl útočiště. Ale určitě jsem nechtěla nic ukrást ani nic takového, toho bych nebyla schopná…“

Raději jsem sklopila oči; cítila jsem se hrozně provinile, že jsem takhle bez pozvání vpadla do něčího domu. Odešla bych okamžitě, mít kam, ale copak jsem za to mohla? Co se mnou asi udělá?

„Ale kdo jste, to snad víte?“ Zase se na mě podíval skrz ty přivřené řasy, jeho oči se teď podobaly úzkým čárkám. Bylo zvláštní s ním mluvit, připadalo mi to pořád, jako bych mluvila s duchem.

Bylo mi jasné, že musím přiznat, že nejsem Francouzka – ač jsem studovala sebevíc, výslovnost a hlavně šroubované rádoby starofrancouzské věty, stejně jako neschopnost pořádně pochopit

smysl vět jiných lidí mě prozrazovaly. Neměla jsem však tušení, jaké politické vztahy měla v té době Paříž s Prahou, dokonce jsem – a je to ostuda – netušila, co se v Praze v této době vůbec dělo, české dějiny mě kromě Karla IV. a Jana Husa nikdy moc nezajímaly. Asi tam teď jsou Habsburkové, ne? Rakousko, zřejmě císařství… Ale to bylo asi tak maximum, jež jsem si dokázala dát do souvislosti. Kdo u nás teď vládne? Že by Leopold, ale kolikátý? Nebo někdo úplně jiný? Sakra! Hlavně jestli nejsou Cechy s Francií ve válce… Honem, jak to bylo v tom školním sešitě? Mním, myslím, že právě teď je aktuální tažení Francie proti Holandsku. Další státy Evropy se proti rozpínavosti Francie postaví až za pár let, snad… Musela jsem být strašně opatrná.

„Ano, to si ještě vzpomínám…," pípla jsem vyhýbavě. Markýz nadzvedl obočí a čekal, co ze mě vypadne.

„Jsem z Prahy, z Cech, a jmenuji se…" Honem jsem musela vymyslet nějaké inteligentní jméno; mé skutečné by tady mohlo znít hloupě. „Ve francouzštině to je…"

Ale markýz mě přerušil dřív, než jsem stačila cokoli vymyslet:

„Víte co, raději mi to napište, abych si to zapamatoval…

Jestli ovšem umíte psát…," řekl zákeřně medovým hlasem a aniž se otočil, levou rukou zatáhl za sametovou šňůrku se zvonkem. Jako by za dveřmi čekala na jeho signál, vešla mladá služebná.

V rukou měla dřevěnou podložku, na té kus nažloutlého papíru a v kalamáři brk, pečlivě namočený do inkoustu. Markýz jí s trvajícím úlisným pohledem na mě pokynul, aby mi to nadělení podala. To jako kdybych byla negramotná, vyhodí mě na ulici?

Zalapala jsem po dechu, cítila jsem se jako u soudu. Aniž bych chtěla, z úst mi vyletělo tiché „Cccc…" Myslí si, že neumím psát! Vzala jsem rádoby suverénně do ruky brk, ze starých filmů okoukaným pohybem ho otřela i hrdlo lahvičky s inkoustem a napsala co možná nejúhledněji „Luisa", zatímco jsem po očku pozorovala pána domu. To, že vím jak se používá inkoust, ho trochu obměkčilo. Teď ještě vymyslet nějaké příjmení.

„Jste šlechtična?" přerušil mé soustředění markýz dřív, než jsem dokončila myšlenku. Nepříliš ochotně jsem zvedla oči od papíru. A je to tady! Tak o to ti jde! Ne, nejsem. Jen moje prababička měla babičku s nějakým hrabětem nebo někým takovým, u nějž dělala po celý život posluhu. Věděli to všichni, ale ona o tom nikdy nemluvila.

Oficiálně jsem to neměla nikde potvrzeno, takže to byla stejně napůl lež, ale aspoň něco; levoboček je taky předek…

„… de Lahol“ dopsala jsem zájmeno na papíře, protože tak nějak se prý můj prapředek jmenoval. Markýzovu otázku jsem přezíravě ignorovala. Po krátkém zaváhání jsem před „Luisa“ připsala ještě slovo „hraběnka“. Je to sice méně než markýz, ale i tak velmi slušný titul. Papír i s podložkou jsem rádoby hrdě podala služce. Ta beze slova předala předmět doličný markýzi a na základě jeho skoro neznatelného gesta ruky se poklonila a odešla stejně tiše jako se objevila.

Markýz si přečetl můj výtvor stále se zdviženým obočím. Zatvářil se překvapeně, ale viditelně potěšené, jako by jméno a titul byly nějak zvlášť důležité. Jsem přece člověk, navíc člověk v nouzi; to je přece to podstatné, ne? A že umím psát je přece samozřejmost. „Hraběnka de la Hol?“ ujistil se.

„Lahol. V naší řeči to zní jinak, ale ve francouzštině je to asi de Lahol,“ mlžila jsem roztřeseným hlasem, který jsem skrývala za hranou hrdost. Modlila jsem se, aby mou báchorku spolkl. Hned jak jsem ten blábol vypustila na papír, lekla jsem se, jestli jsem to s tou hraběnkou trochu nepřehnala. Možná jsem měla zkusit být jen baronka, ale to by mě zase mohli poslat mýt nádobí… A stejně už bylo pozdě.

Markýz byl stále ve střehu, ale konečně začínal vypadat jako člověk. Kdybych mu tak mohla vidět do hlavy a přečíst si jeho myšlenky… Proč je tak nedůvěřivý, copak mu na tom záleží, kdo jsem? Může mu to být úplně jedno.

„Praha… Tam jsem nikdy nebyl, je tam prý dost divoko… a nuda,“ podotkl markýz s opovržlivým úsměškem a bedlivě mě sledoval. Mně se ale i tak viditelně ulevilo, že tam nebyl a tudíž mám větší naději, že mě neodhalí.

„Ano, to ano, bývalo i lépe,“ plácla jsem. Teď mi prolétla hlavou číslice 1620 – že by bitva na Bílé hoře? Katolíci, pronásledování protestantů, krize. Jirásek a Temno. Bála jsem se, že mi z toho soustředění praskne hlava. To je ostuda, jsem totální nevzdělanec…

„Situace je u nás velmi nejistá, lidé se u nás nemají moc dobře, kultura také příšerně upadá…,“ hlesla jsem a dívala se jinam.

„Jistě, jistě, slyšel jsem. Ale jak to, že mluvíte francouzsky?“ podivil se.

„Moje… vychovatelka byla Francouzka… Tedy, vlastně jsem Francii vždy obdivovala a toužila tu žít. Jsem vlastně srdcem Francouzka…," plácala jsem dál rychle. Navíc to byla v podstatě pravda, jen trochu nafouknutá, tedy až na tu vychovatelku. Markýzi to naštěstí stačilo. Dokonce se, třebaže téměř neznatelně, usmál. Asi jsem narazila na hrdého patriota, pomyslela jsem si s úlevou.

„Asi bych se měl také představit. Jsem markýz Filip de Grazac, maršál Francie." Přitom vstal a jako poprvé ve stáji se lehce uklonil. Podle tónu jeho hlasu bych asi měla padnout obdivem, takže jsem poněkud toporně pokývla hlavou, jak jsem to vídala ve filmech.

Markýz se opět posadil a znovu zazvonil na malý zvoneček těsně vedle dveří, který visel na dlouhé červené stužce. Opět – jako by stála připravená u dveří – vešla další mladá služka (kolik lidí tu asi je?) a nesla obrovský podnos s jídlem. Viděla jsem jakousi pečínku, spoustu ovoce, nějaké pečivo, sýr a zeleninu a také karafu s vínem. Srdíčko mi radostí poskočilo.

Služka postavila tu nádheru na postel, vytáhla zpod ní stříbrný stoleček s nízkými nožkami a postavila mi ho na klín. Na něj umístila tác s jídlem a do sklenice mi nalila víno. Raději bych se napila čisté vody. Jestli ovšem není kontaminovaná morem nebo cholerou… Ale neprozradila bych tím svůj nešlechtický původ? Napil by se markýz obyčejné vody? Ale co, už mi z toho všeho hrabe! Kdybych byla hraběnka a dostala chuť na vodu, řekla bych si o vodu, takže jsem si o ni řekla. Stejně se budu muset jednou napít, děj se tedy vůle Boží, jak se říká…

Markýz bez mrknutí oka luskl prsty směrem ke služce a ta odběhla.

Pustila jsem se do jídla. Sice jsem byla pořád zesláblá a necítila se dobře, ale pořádné jídlo bylo to, co jsem potřebovala. Můj mozek, navíc unavený historickou rozcvičkou, pracoval jen částečně, dejme tomu na poloviční výkon; otupění způsobené nedávným šokem a pár deci kvalitního vína mi nabízely možnost brát to všechno do jisté míry nezúčastněně.

Markýz stále seděl u stolku v rohu s nohou přes nohu s bradou zamyšleně podepřenou ukazováčkem a pobaveně po očku pozoroval můj apetit. Všimla jsem si, že v tomhle světle jsou jeho oči pomněnkově modré.

„Jíte vskutku jako hraběnka," usmál se sice jen lehce, ale úsměv to byl.

Poprvé jsem ho viděla se opravdu usmát a moc mě to potěšilo, atmosféra se trochu uvolnila. Na chvíli to začalo vypadat, že i markýz z minulosti je člověk jako já.

V té zoufalé opuštěnosti, ztracená v dávných časech, jsem k němu za ten přátelský úsměv pocítila jakousi spřízněnost, jakou asi cítí ztracený pes ke svému novému pánovi, který ho vezme z ulice do svého bytu a dá mu najíst.

„A co je na tom divného?“ odpověděla jsem koketně. Tolikrát jsem si představovala, že jsem velká dáma, tak si to teď vychutnám, když už tu jsem. Už jsem byla klidnější.

V hlavě se mi totiž začal rodit plán. Musím se dát nejdřív dohromady a pořádně se uzdravit. Pak si to tady prohlédnu, byl by hřích to neudělat. A přitom mě určitě napadne, jak se dostanu zpátky. Zázraky přece bývají vždycky tři, takže mi zbyly ještě dva, ne? Hlavně nesmím zpanikařit.

Usmála jsem se na markýze a on odpověděl:

„Vůbec nic divného, máte pravdu. Jsem rád, že vám chutná. Vzpomínáte si, proč jste tedy přijela do Paříže? Jste emigrantka, před něčím či někým prcháte? Nebo jen tolik milujete Francii?“ Ironie z jeho hlasu se pomalu vytrácela. Vida, jak pouhá domněnka šlechtického původu a pár písmen napsaných na kusu papíru láme ledy!

Po těchto slovech vstal, svým stále vojensky nadřazeným, ale ne už tak strašidelným krokem došel až ke mně, zatímco já přestala žvýkat a trochu napjatě odhadovala účel jeho cesty. Když se přiblížil, ucítila jsem jako poprvé závan silného parfému s neobvyklým kořeněným nádechem a vůní nějaké květiny, kterou jsem zatím nedokázala identifikovat. Zajímavé, pomyslela jsem si, vždycky jsem se domnívala, že lidé v minulosti museli nedostatkem hygieny páchnout. No, zřejmě ne všichni.

Markýz si naprosto přirozeně odloupl stehýnko z mého pečeného opeřence (jaký pták to byl nevím, ale kuře určitě ne), s chutí se do něj zakousl a zase se vrátil zpět do křesla. Pohodlně se usadil a s přitažlivě nenucenou elegancí vychutnával tu dobrůtku, zatímco se na mě nepřestával dívat. Na okamžik se mi zdálo, že v jeho pohledu je něco vzrušujícího, jeho oči jako by krátce zajiskřily. Ale trvalo to jen pár vteřin.

Uvědomila jsem si, že bych na něj měla přestat zírat a raději odpovědět na otázku.

„Ano, dá se to tak říci…," pronesla jsem vyhýbavě, „miluji Francii. Přijela jsem hlavně proto, abych se setkala s Ludvíkem XIV." Těmito slovy se mi však podařilo rozehnat ono podivné jiskření, které mě uvádělo do rozpaků, víc než jsem zamýšlela.

Markýz Filip se zakuckal masem, polkl a skoro vyděšeně se na mě podíval.

„Promiňte? A jakpak to chcete udělat? Přední šlechtici Francie čekají na audienci mnohdy i několik let!"

To je pravda, ale co má být?

„Ano, já vím. Ale tolik ho obdivuji, že věřím, že se mi to povede. Nic od něj nechci, jen…," odmlčela jsem se. „Jen co?" Markýz na mě hleděl jako na Marťana. Zasnila jsem se:

„Poklonit se mu, říci mu jak ho obdivuji, jak moc si ho vážím, je to mé největší přání už mnoho let…" Musela jsem se zbláznit. Co to povídám?! Kromě toho, že nejspíš působím jako nesoudný cvok, jsem se možná dotkla i maršálovy ješitnosti, neboť dosud byl jediným obdivuhodným mužem v místnosti on.

Maršál de Grazac se zamračil.

„Jste blázen. Myslíte si, že domnělá láska k Francii a ke králi vám stačí k setkání s největším panovníkem světa? Kdo vlastně jste? Jste nikdo, hraběnka odnikud. Král kvůli vám neztratí ani pohled," řekl posměšně a olízl si prsty.

V markýzových očích však kromě výsměchu probleskovala i malá jiskřička pobavení a snad i souznění, jako by ho to začínalo bavit. Lidé od dvora přece měli rádi jakékoli vzrušení a zábavu. Umírali nudou, pokud zrovna nebyla válka a nemuseli riskovat své životy pro královský rozmar. Moje snahy dostat se ke králi by možná mohly znamenat spoustu zábavy.

„Já vím," řekla jsem už pokorněji, protože mi došlo, že opravdu asi plácám nesmysly. Ale setkat se s králem Slunce… Povzdechla jsem a Filip si toho všiml.

„Skutečně Ludvíka tolik obdivujete?" zeptal se.

„Ludvíka? Mluvíte o něm tak důvěrně?" podivila jsem se vyhýbavě na oplátku zase já.

„Patřím k jeho dvoru a nazývá mne dokonce svým přítelem, i přes spornou minulost mé rodiny… Přirozeně ho oslovuji Sire nebo Vaše Veličenstvo, ale proto, že ho jako jeho věrný poddaný z celého srdce miluji, pokud o něm mluvím, mluvím o něm jako o Ludvíkovi," řekl pyšně markýzek a zatvářil se důležitě.

On se osobně zná s Ludvíkem XIV, není to úžasné?

„A jaký je? Je skutečně tak… úchvatný a charismatický, jako se piš… ehmmm… povídá?“

Ta starofrancouzština mi dávala pěkně zabrat, ač jsem ji sebevíc studovala. Musela jsem se nanejvýš soustředit, abych pochopila smysl slov, která jsem slyšela, a o tom, nakolik lidé kolem mě dokázali pochopit moje věty, jsem raději vůbec nepřemýšlela. Navíc bylo velmi náročné neustále kontrolovat obsah svých slov, abych neprozradila, že se mnou něco není v pořádku. Vlastně jsem ani nedoufala, že se vždycky dorozumím jak bych potřebovala, zatím mi to však překvapivě docela vycházelo.

„Prosím?“ Filip se na chvíli zamyslel. „Jistě, je obdivuhodný,“ odpověděl suše.

Ale já mu nedala pokoj.

„Když ho tak dobře znáte, pak by pro vás jistě nebyl žádný problém mu mou maličkost představit, co myslíte?“ opáčila jsem jak nejmileji jsem dovedla.

„A proč bych to dělal?“ Filip se najednou skoro až uraženě zvedl a se svou sotva viditelnou poklonou se chystal vyjít z pokoje. Náznak sympatií z jeho strany, byl-li kdy vůbec, náhle opět zmizel a byl nahrazen přezíravým opovržením. Co jsem řekla tak špatného? Možná jsem ho prostě jen přestala bavit.

Ještě než za sebou zavřel dveře, řekl:

„Přeji vám brzké uzdravení a úspěch v dobývání Francie, hraběnko! Buďte v mém paláci jako doma. Poroučím se.“ A vyšel ze dveří. Ještě se ale vrátil a nezúčastněně prohodil:

„Pokud nemáte kam jít, můžete tady pro mě za mě zůstat jak dlouho chcete.“ A několik dalších dnů jsem ho neviděla.

5

Ještě zdaleka jsem neměla nad nemocí vyhráno. S blížící se půlnocí mi zase stoupla teplota a bolest hlavy zesílila. Chůva, která se jmenovala Blanche, seděla celou noc u mě a otírala mi vlhkým šátkem čelo. Vůbec nemluvila, dokud jsem se neozvala já. A já toho moc nenamluvila. Můj stav se nezlepšoval, spíše naopak.

Další dva týdny jsem marně bojovala s horečkou. Bolesti hlavy ustupovaly, ale celkově jsem se cítila čím dál hůř. Musela jsem něco chytit, asi z té špíny tam dole, nebo z vody, kterou jsem pila. Přes den mi bývalo o něco lépe, ale nekonečné noci plné děsivých snů pro mě byly utrpením. Blouznila jsem, bylo mi hrozně. Jednou jsem ve snu dokonce viděla Filipa, jak stojí nad mou postelí. Skláněl se nade mnou a tiše s někým mluvil. Ale nebyl tam, když jsem se probrala; zjistila jsem, že to byl nejspíš jen horečný přelud.

V té chvíli, uprostřed horečky a děsivé tmy jsem si uvědomila, že bych mladého markýze chtěla znovu vidět. Letmý a krátký pocit souznění s mým nedobrovolným hostitelem, který jsem při našem minulém setkání pocítila, jakkoli málo znamenal, byl tím jediným, co prosvítalo na konci mé dusivé samoty v cizím domě a neznámém světě, odkud nebylo úniku. Jako bych se propadala stále hlouběji do prázdnoty a beznaděje. Nikdo se nestrachoval o mé zdraví či psychický stav, nikoho jsem zkrátka nezajímala, přestože mi byl na první pohled poskytován veškerý možný komfort a pohodlí; služebnictvo se o mě staralo jako o vlastní. Jenže tu chybělo lidské teplo. Jako by mě snad markýzovi sloužící bez úsměvu a s věčně sklopenýma očima ani nepovažovali za lidskou bytost. A já se tolik potřebovala něčeho chytit, stačil by mi jeden jediný vřelý pohled či láskyplné slovo, prostě cokoliv, co by zahřálo mé prokřehlé a zoufalé srdce.

Jako bych se markýze křečovitě držela za ruku ve strachu, abych se nepropadla tak hluboko do tmy a děsivých stínů, odkud bych se už nedokázala vrátit, kde není nic, jediná spřízněná duše, jen hrozivá nekonečná samota, taková, jakou jsem nikdy předtím nepoznala. Vždyť od všech mých blízkých mě dělilo víc než tři sta let!

Došlo mi, že pokaždé, když vrznou dveře mé marodky, dívám se k nim v naději, že můj jediný domnělý přítel přijde, a cítím zklamání, jestliže opět vidím jen kulatý obličej odtažité Blanche, pro niž jsem

byla jen nezajímavou povinností, někým, kým je třeba pohrdat pro jeho vyšinutou mysl a bát se ho pro jeho možné spojení s ďáblem.

Styděla jsem se za své tajné přání znovu zahlédnut onoho pana maršála a sama sebe se snažila všemožně přesvědčit o tom, že pro mě znamená stejně málo jako všichni ostatní – vždyť ho vůbec neznám, nemohu mu vůbec důvěřovat a navíc je všechno jen ne sympatický. Co na tom, že vypadá jako anděl? Vždyť je mu nejmíň tři sta šedesát let!

Když jsem se jednou ráno probudila, bylo mi jasné, že budu-li pokračovat tímto stylem, také bych to nemusela přežít. Zhubla jsem minimálně deset kilo. Když jsem chtěla jít na záchod; tedy na to, čemu se tady záchod říkalo (o této věci se nebudu víc rozšiřovat – kéž by se dala příroda v této divočině oklamat!); nohy mě už téměř neunesly. A markýz Filip de Grazac nepřišel, asi by mu bylo úplně jedno, i kdybych umřela.

Odmítala jsem pouštění žilou, neustále se hádala s Blanche, která zarputile zakazovala větrat, jako by mě chtěla zaživa upéct a udusit. Když přinesla pijavice, které mi chtěla přiložit na kůži, ječela jsem jako smyslů zbavená. Umřu tři sta let před svým narozením, jaká ironie, ve staré Paříži, v domě bezcitného markýze; už nikdy neuvidím svou rodinu, neuslyším rodný jazyk, nespatřím náš dům, svůj pokoj, nic co znám. A ještě ke všemu umřu pár kilometrů od krále Slunce, aniž bych ho koutkem oka zahlédla – jak typické, to se může stát jen mně! Dostanu se do minulosti a aniž bych z toho něco měla, zemřu okamžitě na zápal plic nebo co to mám, a ani Filipův černý pes po mně neštěkne. Byla jsem zoufalá.

Potom mě ale jako zázrakem napadla spásná myšlenka. Jak jsem na to jen mohla zapomenout? Můj kufr! Slyšela jsem přece žuchnutí, musí být někde tady, tam v té díře! Třeba je také se mnou v minulosti a jsou v něm moje širokospektrá antibiotika pro případ nouze, která by mě určitě zbavila té zatracené horečky!

Můj kufr a antibiotika v něm byly mou jedinou nadějí. A také bych moc ráda viděla kartáček na zuby a tekuté mýdlo; ty jejich špachtličky, žvýkací bylinky a mýdlo, které nepění, mi jsou úplně k ničemu, ani to neumím používat. To jen díky horečce a celkově špatnému zdravotnímu stavu jsem byla dosud schopná vydržet, že jsem se už tak dlouho pořádně neumyla. Pro běžného obyvatele sedmnáctého století, tedy kromě občas až směšně vymydleného, nažehleného a navoněného majitele domu, by nejspíš nebyl vůbec

žádný problém se pár týdnů nevykoupat. Ale pro mě to byl problém dosti podstatný. To už byly dva víc než dobré důvody, proč hledat mé ztracené zavazadlo, a já nehodlala otálet ani minutu.

Protože tam Blanche ani služka, která mi nosila jídlo, v okamžiku zrození mého spásného nápadu zrovna nebyly a já už nechtěla ztratit ani jedinou vteřinu, po dlouhé době jsem se zase pokusila vstát z postele. V zoufalé naději na uzdravení, dokud jsem na chvíli byla v rámci možností při smyslech, jsem vrávoravě obešla svůj „záchod“, ten odporný dřevěný škopek s keramickým víkem, který stál kousek od mé postele za hadrovou zástěnou, a dobelhala se ke dveřím, kde jsem zazvonila na zvonek zavěšený na červené pentli. Držela jsem se přitom okraje křesílka, na němž před několika týdny seděl krásný maršál, abych neupadla. Nakonec jsem se musela posadit; byla jsem na tom opravdu zle.

Za chvíli přišla Blanche.

„Madame mě volala?“ zeptala se úslužně, ale bez přehnaného zájmu. Zrovna dnes v noci jsem vyslechla tichý hovor nad mou postelí, když si Blanche i mladá služka myslely, že spím. Blanche říkala, že se ztrácím před očima a nejspíš se už neuzdravím. Na to, že jsem měla smrt na jazyku, moc sdílná nebyla. Ale tady nebyla smrt takový strašák jako u nás. Minulý týden zabil splašený kůň jednoho lokaje – viděla jsem to oknem, k němuž mě přilákal křik raněného – jenž po pár minutách zemřel přímo před mýma očima. Pro mě to byl šok. Ale pro ty lidi tady to nebyla žádná velká věc; musíme tam přece všichni. Tak proč by se zabývali mnou a utěšovali mě?

Podívala jsem se zpříma na Blanche.

„Ano, volala jsem vás, Blanche. Chtěla bych vás o něco požádat. Ta díra, ehm, ten sklep, ve kterém jste mě našli; nebylo tam ještě něco?“ Modlila jsem se, aby odpověď zněla ano.

„Nikoliv, paní. Nikdo tam ani nic nehledal, ten sklep se nepoužívá.“ Blanche čekala, o co mi jde.

„A mohl by se tam jít někdo podívat, prosím? Měla bych tam mít kufr, no… zavazadlo, truhlu nebo jak to mám nazvat..., s mými věcmi. Vzpomněla jsem si, že jsem ho měla s sebou.“ Polkla jsem naprázdno a setřela si krůpěje potu z rozpáleného čela. Šlo o všechno.

Blanche se rozzářila jako lampion. „A, madame si přece jen na něco vzpomíná! Hned tam někoho pošlu.“ Po těch slovech mi snad

už posté pomohla zpátky do postele a pak odešla. Kdybych se tenkrát uměla modlit, jistě bych tak okamžitě učinila.

Trvalo déle než hodinu (to odhaduji, v pokoji žádné hodiny nebyly, orientovala jsem se jen podle kostelního zvonu), než se znovu objevila. K mé obrovské radosti za ní šel ten zkroucený muž s dlaněmi jako lopaty, jehož jsem viděla první den tady, a nesl – pánbůh zaplať! – můj kufr, uválený a špinavý, ale byl to on. Radostí jsem v posteli poskočila. Mé věci, moje kosmetika, moje oblečení, fotografie rodiny… a snad i všechny léky. To vše jsem nyní měla na dosah ruky.

„Tady je to, madame! Bylo to rozsypaný po celým sklepě, museli jsme to sbírat a čistit, tam dole je špína a vlhko," řekl ten chlap. Blanche se mi však zdála nějaká zaražená.

„To nevadí, dejte mi to sem! Děkuji vám oběma mockrát. Stalo se snad něco, Blanche?" S hranou autoritou jsem se jí pátravě zadívala do očí. Hrát hraběnku by mi šlo, možná se ozvaly i nějaké ty geny po pradědečkovi.

Blanche bloudila očima po zemi, jako to dělávala vždycky, když nevěděla jak odpovědět, nakonec se kousla do rtů a řekla, stále hledíc do země:

„Madame má v té truhle moc divných věcí. Nevíme k čemu jsou…" Aha, tak odtud vítr vane, prošmejdila mi kufr a teď jí to vrtá hlavou! Věci jako discman ji musely pochopitelně zaskočit.

„Ale to není slušné prohlížet cizí věci! Děkuji, ale už vás nebudu potřebovat," řekla jsem vyhýbavě, skoro jako pravá hraběnka, protože jsem se těšila až uvidím své věci a hlavně taštičku s léky, a pochopitelně jsem k tomu nepotřebovala žádné svědky.

„Ale…"

„Prosím!" Bylo vidět, že to tak snadné nebude, ale teď jsem neměla na debaty na téma čarodějných předmětů v mém kufru náladu ani sílu. Ať si myslí co chtějí, můžu se na nějakou službu vykašlat, pomyslela jsem si a ani mě nenapadlo, že jednou si na tuto chvíli ještě vzpomenu.

„Jistě, madame." Blanche po mně bleskla pohledem, jehož smysl jsem tehdy podcenila, a pak oba odešli. Blanche trochu bouchla dveřmi, ale hlavně že byla pryč i se svými otázkami, které jsem jí už předem viděla na očích.

Otevřela jsem ušmudlané zavazadlo, k němuž jsem najednou cítila tolik lásky, jako by to byla živá bytost, a ihned zjistila, že je celé

přehrabané. Ale bylo tam všechno, nač jsem si dokázala vzpomenout. Nejdřív jsem vyndala tašku s doklady, kde jsem měla fotografie. Máma, táta, brácha; taky babička a moje kočka Luisa. Kdyby tak věděla, že si jednou vypůjčím její jméno! A babička – kdyby jen tušila, že mi příjmení jejího veřejně tajného tatínka možná pomůže k setkání s Ludvíkem XIV.!

Brečela jsem jako malé dítě. Tolik mi chyběli, jako bych je všechny neviděla snad tisíc let. Na to, že je třeba už nikdy znovu nespatřím, jsem se neodvážila ani pomyslet, vím, že bych se smutkem zbláznila. Raději jsem fotky dala zpět a honem našla taštičku s léky. Byla tu dvě plata nějakých rádoby širokospektrých antibiotik, která mi preventivně a nepříliš ochotně předepsal můj známý obvodní lékař. Také prášky na horečku, vitaminy a sirup proti kašli. Hned jsem si vzala ode všeho něco a pořádně se vypotila. Předtím jsem ale kufr pečlivě zavřela a schovala pod postel. Také jsem nezapomněla vyndat dlouho postrádaný kartáček na zuby, pastu a mýdlo; předměty, které teď pro mě měly cenu zlata.

Další dny jsem tajně brala antibiotika pravidelně každých šest hodin. Bylo těžké orientovat se bez hodinek, ale byl tu kostelní zvon a já toho přes noc stejně moc nenaspala. Antibiotika po několika dnech očividně zabírala a mně se ulevilo, že nemám nějakou běžnými léky nevyléčitelnou nemoc jako je třeba mor, pravé neštovice nebo co já vím, raději ani nemyslet! Vždycky jsem byla trochu hypochondr, takže se mi opravdu ulevilo, že se můj stav viditelně zlepšoval.

Za dva týdny jsem ráno vstala bez větších problémů z postele, poté co jsem si vzala jeden z posledních prášků. Venku ležel čerstvý sníh, který napadl přes noc, a svítilo slunce – stará Paříž vypadala v té záři nádherně a malebně. Bahno, špína a hlavně ponurá barva a zápach splašků z malých uliček, který sem vítr občas zanesl, byly nyní bezpečně skryté pod bílou peřinou.

Dívala jsem se z okna a pomyslela si, že jsem nikdy neviděla nic krásnějšího a romantičtějšího. Cítila jsem náhle zvláštní melancholii, smutek a smíření, stesk i sladkou radost z toho, že jsem naživu a snad trochu i proto, že jsem tady. Pozorovala jsem lesklé rampouchy, z jejichž sluncem zahřívaných špiček odtávaly malé kapky, které pak stékaly po parapetu mého okna a padaly až dolů na dvůr. Zavřela jsem na chvíli oči a nechala se přes okno hřát slabým zimním sluncem.

Jak dlouho už tady vůbec jsem? pomyslela jsem si a znovu myslela na rodiče. Hlavně, aby se o mě moc nebáli. Mohou si myslet, že z Paříže nepíšu a nevolám, protože mám moc učení, nebo že nemám peníze na telefon, utěšovala jsem se. Ale bylo mi jasné, že pokud v naší době chybím, už to vědí a jsou šílení strachy. Ta představa mě dováděla k šílenství, už při pouhém pomyšlení na domov mě popadala neovladatelná panika, které jsem jen stěží vzdorovala. Jenže nemohla jsem na stavu věcí cokoliv změnit. Věřila jsem jen, že má cesta v čase je jen přechodný zázrak a že se všechno musí jednou vrátit do starých kolejí. Nepatřím sem a jistě se brzy vrátím domů. Teď však musím hlavně zachovat klid, hrát s kartami, které mám. A pokud možno své situace co nejvíc využít.

Náhle mě z mých myšlenek vytrhlo ženské chichotání a líbezné švitoření. Doléhalo oknem, které jsem trochu pootevřela, aby se vyvětral nemocí a potem zamořený vzduch v mé růžové cele. Podívala jsem se dolů na nádvoří a uviděla Filipa.

Srdce mi poskočilo radostí, i když jsem si to jen velmi nerada připouštěla.

Filip právě přijel v kočáře. Byl celý v bílém a za ním z kočáru vystupovala nějaká žena. Měla nádherné červené šaty, které se třpytily ve slunečním světle znásobeném leskem zasněžených ploch dvora, jako by byly posázeny snad tisícem rubínů. Dosud jsem nic takového neviděla. I z mého druhého patra jsem mohla vidět, jak jsou její šaty dokonale propracované, jak každý cíp toho skvostu je skutečný krejčovský zázrak. Žádný divadelní či filmový kostým, které jsem kdy viděla, by se této skvostné róbě nemohl vyrovnat. Tyhle šaty a bohužel i ta žena v nich byly pravé.

Bohužel proto, že se ta žena obtočila kolem Filipa, jak jen jí to těžká sukně dovolila, a on proti tomu očividně nic nenamítal. Podle umístění jeho rukou na jejím těle se rozhodně nejednalo o nějakou povrchní známost, ti dva měli za sebou – už podle na dálku viditelných kruhů pod očima a rozcuchaných a trochu uválených paruk – velmi veselou noc. Přistihla jsem se, že bych tu ženskou nejraději zakousla, ale hned jsem se uklidnila, protože mi došlo, že na to nemám vůbec žádné právo. Co blbnu? Přece se mi nelíbí někdo, kdo je o několik století starší než já? Nejsem přece blázen. Nepatřím sem a Filip už nejspíš ani neví, že mě má v domě. Zbývá mu v paláci ještě několik desítek prázdných komnat, takže mu ta jedna růžová nechybí, a tím méně já v ní.

Markýz Filip byl dosti zvláštní člověk, i když vynechám skutečnost, že mu bylo nějakých tři sta šedesát let. Mluvil jen velmi málo, jeho obličej byl jako z vosku; byl dokonale krásný, skoro průsvitný, ale nehybný a jako by nepřítomný. Nejdříve jsem se domnívala, že to, co z něj vyzařuje, je jakási trvalá nuda, pohrdání nebo něco takového; zdálo se mi, že mu všichni lidé kolem, až na výjimečné situace mizivých okamžiků výsměchu či hněvu, nestojí ani za pohled. Markýz vypadal, jako by žil v jiném světě. Později jsem ale zjistila, že Filip, ač to na něm není téměř znát, je v jednom kuse nanejvýš soustředěný a má podrobný přehled o všem, co se kolem něj děje, aniž by ho to ovšem přimělo pohnout byť jen jediným svalem v obličeji. Pokud jde o lidi, k těm podivínský markýz asi necítil hluboké pohrdání, jak jsem se zprvu domnívala. Byla to nejspíš jen čirá lhostejnost.

V jeho nezvykle světlých očích bylo kromě typicky ledového, skoro hadího pohledu, chvílemi možné zahlédnout i sotva viditelný záblesk jakési melancholie, téměř ženský dojemné a něžné, která kontrastovala s jeho vojenským držením těla, velmi sebevědomou chůzí a jasně aristokratickým způsobem chování, jednání a vyjadřování. Jeho elegance a vznešenost byly skoro neskutečné, pohyboval se jako by tančil, aniž by však přitom ztratil svou mužnost. Jeho až ochromující charisma mi, i přes veškerou nepříznivost mé situace a markýzův nezájem o mou osobu v jakémkoli směru, občas téměř bralo dech.

Když se na mě zadíval, cítila jsem se jako prosvícená rentgenem, přestože by se klidně mohlo zdát, že jeho pohled je jen čistě věcný a povrchní. Občas jako by dokonce pronikal skrze mě, aniž by mě vůbec zaregistroval. Povrchnost, to byla jedna z masek, kterou markýz rád oblékal; tedy kromě bezcitnosti a jisté nafoukané arogance, jíž mě dováděl k šílenství. Když mě občas zahlédl v okně, nebo se stal zázrak a šel mě formálně navštívit na mé marodce, někdy se na mě tak zvláštně podíval, že jsem nevěděla, co si o tom mám myslet. Oblíbil si mě, nebo mnou pohrdá?

Maršál de Grazac byl vůbec plný rozporů. Jednou se stalo, že málem zastřelil bambitkou svého krejčího jen proto, že objevil mastnou skvrnu na svém nákrčníku z benátských krajek. Když však musel dát utratit svého koně, neřekl ani slovo. Hned poté vzal na vodítko své dva psy a na několik hodin odešel neznámo kam.

Tohle všechno jsem vypozorovala pouze poslouchánímvšech zvuků za zavřenými dveřmi mé komnaty, narušujících ubíjející ticho mé růžové cely, nebo tajným pokukováním z pootevřeného okna, kdy jsem, schovaná za závěsem, se zatajeným dechem sledovala veškerý pohyb na nádvoří.

Jednoho večera, když už byli skoro všichni v domě a zapalovali první svíčky za okny, na nádvoří odkudsi přiběhl obrovský vzteklý pes. Špinavá šedá hromada chlupů s nepřítomně žhnoucím očima vyděsila celý dům k smrti, když málem pokousala malé dítě kuchařky, které si hrálo v louži na nádvoří. Až jsem za oknem své podkrovní pozorovatelny hrůzou vykřikla.

Dítě naštěstí stačilo utéct, obyvatelé paláce Grazac pak zabednili dveře, zavřeli okenice a snažili se roztřesenýma rukama po zvířeti házet kusy dřeva, aby je zahnali. Jen ho tím však podráždili a ještě víc vystupňovali jeho nepřátelské chování, takže nepříčetně běhal kolem oken a zuřivě vrčel. Od tlamy mu přitom visely krvavé kusy masa slepice, kterou právě zardousil; vypadal opravdu velmi nebezpečně, nehledě na vzteklinu, kterou by očividně nakazil každého, koho by třeba jen lehce zranil. Bylo to ubohé zvíře, jen smrt je mohla vysvobodit. Na to si však nikdo z mužů v domě netroufal.

Vtom se otevřely zadní dveře a z těch vyšel jako stín Filip ve svém černém domácím obleku. Z oken protější hospodářské budovy se vyklonily zvědavé obličeje podkoních a všichni včetně mě jsme bez dechu sledovali, co bude dál.

Markýz de Grazac svým typickým krokem a bez zbytečného rozmýšlení šel k nemocnému psovi, jenž se mu okamžitě se slinami kanoucími od žlutých zubů rozběhl naproti.

Zastavili se asi tři metry od sebe. Zatímco pes hrozivě vrčel a chystal se ke skoku, markýz na zvíře namířil pistoli, bez sebemenšího zaváhání vystřelil a obrovský pes klesl na zem jako podťatý. Filip na něj ani nepohlédl, otočil se a klidným krokem zašel zpět do domu, zatímco služebnictvo vybíhalo na nádvoří a shlukovalo se kolem mrtvého těla ubohého zvířete a děkovalo Panně Marii za pánovu statečnost.

Ve skutečnosti se však všichni lidé, co jich bylo v paláci, markýze báli jako čert kříže. Jestliže něco pokazili, třásli se jako ratlíci a jen před ním koktali. Já byla jednou z nich, přesto či právě proto, že jsem k němu nejasně cítila něco víc, než bych možná měla a chtěla.

Naposledy jsem pohlédla na dámu v červených šatech a zatáhla závěs. Ti dva zašli do domu a já zůstala ještě chvíli stát u okna. Uvědomila jsem si, že je nejvyšší čas sebrat se a přemýšlet co dál. Zalezla jsem zpátky do postele a začala plánovat další postup. Tak zaprvé: potřebuji nějaké vhodné oblečení, abych se tady mohla volně pohybovat a dostala se ven z mé marodky, která se příliš nelišila od vězení. To, co mám v kufru, snad až na prádlo, jež nemám v plánu nikomu ukazovat, je tady naprosto nepoužitelné, a dobové šaty, například ty, které měla překrásná Filipova přítelkyně, musí stát jmění. Potřebuji tedy nejdříve sehnat nějaké peníze a pak vyrazit ven na nákup. Jenže jak mám jít ven pro šaty, když nemám žádné šaty? Zatraceně, abych mohla opustit svou komnatu, aniž bych pohoršila něčí mravnost, musím pro začátek sehnat alespoň nějaké obyčejné hadry!

Chvíli jsem bezmocně přemýšlela až se mi kouřilo z hlavy a pak zazvonila na Blanche. S vědomím, že lepší vrabec v hrsti než holub na střeše, jsem se jí zeptala, jestli by mi nemohla opatřit nějaké prosté oblečení, abych mohla opustit růžový pokoj. Blanche se sice podivila, že v zavazadle nemám mému postavení odpovídající toaletu (to ale stejně dávno věděla, protože mi jak známo převrátila kufr naruby), ale chabá výmluva, že právě šaty a šperky mi vzal onen zloděj, který mě přivedl až sem, jí naštěstí stačila. Blanche nebyla moc chytrá a to bylo mé štěstí.

Za chvíli něco přinesla v nevelkém uzlíčku a já čekala, že mi to tam položí a odejde. Ale ona mi začala pomáhat svléknout košili a snažila se navléci mě do šatů, které přinesla. Nejdříve jsem z toho byla nesvá, ale potom mi došlo, že bych se do toho hábitu asi stejně sama nenasoukala, přestože šaty byly proti červené róbě, o níž jsem snila, jednoduché a prosté.

„Jsou to staré domácí šaty madame de Grazac; kdysi je chtěla vyhodit, říkala jsem jí už tenkrát, že se třeba ještě budou hodit…," řekla suše Blanche a tak necitlivě mě stáhla do šněrovačky, až jsem vykřikla. Od té doby, co jsem se začala uzdravovat, mi jen třikrát denně nosila jídlo a jinak se o mě už vůbec nestarala. Měla jsem dojem, že proti mně něco má, ale uklidňovala jsem se, že se mi to jen zdálo; vlastně se jí nedalo nic konkrétního vyčíst, snad jen že se moc neusmívala.

„Opatrně! Tak hubená nejsem! Co jste to říkala; madame de Grazac?“ Trochu se mi zrychlil tep. 2e by Filipova manželka? Ta v červených šatech…

„Vy že nejste hubená? Jste kost a kůže! Musíte z toho nedostatku udělat přednost… Ano, madame de Grazac, vznešená matka našeho pana markýze. Nebydlí tady, ale zítra přijede pána navštívit, chystáme pro ni malou domácí slavnost, jsem dnes v jednom kole. Snad se madame nebude zlobit, že jsem ty šaty už před lety nevyhodila… No, jsou sice trochu staromódní, ale ještě mohou dlouho sloužit… Třeba vám, když jiné nemáte…“ Blanche se ušklíbla a já měla pocit, že se mi vysmívá.

Zamračila jsem se, ale baculatá služebná mě už jen mlčky nabalovala jako cibuli do šatů tmavě modré barvy, jen střídmě ozdobených černými výšivkami a poctivě podestlaných trochu ošuntělými spodničkami.

Takže Filipova matka.

„Ale co uděláme s vašimi vlasy? Vypadáte jako byste proběhla roštím. A vůbec… Všechno znovu, sundejte to, připravím vám koupel.“

To bylo slovo do pranice. Sice jsem se už o něco jako koupel pokusila hned jak se mi trochu ulevilo, myla jsem se v tom malém dřevěném škopku, který mi nosili, ale představa vany s horkou vodou byla jako ráj na zemi. Dokonce mi snad ani nebude vadit, že budu muset pro jednou schovat své zásoby kosmetiky a použít to, co nabízí sedmnácté století.

Blanche dosud pokládala pěnu z tělového gelu a pastu na zuby za mydlinky ze smrdutého drolícího se čehosi, co nazývali mýdlem a co jsem zatím rafinovanými způsoby likvidovala. Teď mě však chůva zase vymotávala ven z desítek spodniček a mezitím zavolala na služku, která nosila jídlo, aby dala připravit koupel; použití místních přípravků se tedy podle očekávání tentokrát nevyhnu.

Přinesly obrovskou dřevěnou káď, rozprostřely do ní velký hadr a do toho po nějaké době rovněž dřevěnými džbery nanosily horkou vodu, zatímco já se schovávala za paravánem, jenž Blanche také nechala přinést. Blanche nechtěla ani slyšet o tom, že bych se myla sama. No, musela jsem uznat, že i když jsem se před ní trochu styděla, asi bylo pro šlechtu běžné mýt se s cizí asistencí. Nebylo to vlastně až tak hrozné, jak bych čekala. Ona to brala jako samozřejmost. Nakonec to bylo i docela příjemné, hlavně že jsem se

mohla po tak dlouhé době ponořit do horké vody. Bylo to jako znovuzrození.

Slastně jsem se ponořila do lázně, zavřela oči a nechala si umýt vlasy. Kupodivu mýdlo, kterým mě Blanche myla, tolik nezapáchalo, dokonce hezky vonělo po levanduli, jako podušky v posteli. Zeptala jsem se na jeho původ a bylo mi řečeno, že to je přece marseillské mýdlo a že se vyrábí z olivového oleje, že je to největší novinka poslední doby a pan markýz si je nechává zvlášť pro sebe vozit přes celou Francii. Prý se jím s oblibou myje i sám Ludvík XIV., jenž údajně ze srdce nenávidí lidi, kteří páchnou. Jestlipak je pravda, co tvrdí historik – že totiž králova favoritka madame de Montespan na hygienu moc nedbá?

Nakonec mi Blanche přelila vlasy octem a nějakým bylinkovým odvarem, který nabírala do jakéhosi džbánu s děravým dnem, takže fungoval jako ruční sprcha. Výsledek byl skvělý, vlasy byly jemné a pevné, jako bych právě vyšla ze salonu. Čekala bych, že na tom budou v sedmnáctém století s péčí o tělo hůř; škoda jen, že se většina obyvatelstva nenamáhá těchto „moderních vymožeností“ příliš využívat.

Zabalila mě do hedvábné osušky a vlasy mi nechala volně schnout, zatímco mě mazala voňavým olejem. Bylo to všechno tak zvláštní, ale začínala jsem tuto dobu přijímat se vším co k ní patřilo, jako bych tu žila už mnohem déle. Dokonce jsem některé věci brala tak samozřejmě, že mi to bylo až divné. Mnohokrát jsem uvažovala o tom, proč mě právě tenhle kousek historie tolik přitahoval, a vysvětlení bylo jen jedno. Existují-li minulé životy, žila jsem jistě tady. Neboje v tom ještě něco jiného? Kdoví.

Jakmile jsem měla suché vlasy, Blanche mě znovu navlékla do těch těžkých modrých šatů a udělala mi na hlavě drdol, který mi napudrovala silně aromatickým bílým pudrem, aby vlasy vypadaly matné a světlejší. Zakuckala jsem se, až se mi z očí spustily slzy. Blanche to naštěstí nijak nekomentovala, jen zakroutila hlavou, jak to obvykle dělávala.

Když mi přinesla malé nekvalitní zrcadlo, vůbec jsem se nepoznávala; byla jsem bledá, tváře se zdály propadlé a oči tmavě orámované a jakoby vystouplé. Napudrované vlasy mi také neslušely, vypadaly jako mrtvé a já si připadala jako stará mladá, vůbec jsem to nebyla já. Ani šaty mi příliš neslušely, třebaže mi dělaly velmi úzký pas (také jsem téměř nemohla dýchat) a široká

sukně mě svou oblostí určitě, když nic jiného, přiblížila skutečnému obrazu hraběnky. Celkově jsem se však cítila jako hastroš. Hraběnka ano, ale z Nemanic, protože tomu očividně chyběl alespoň nějaký šperk nebo stuha. U krku to bylo upnuté až hrůza a v ramenou mi to vůbec nesedělo. Ale co naplat, začátky jsou vždy těžké.

Blanche byla se svým mistrovským výtvorem nadmíru spokojená.

„Tak, madame, sice nevypadáte moc jako hraběnka, ale šlechtický původ se přece jenom nezapře."

Těmi slovy mě podivínská chůva velice potěšila, i když nejspíš lhala. A protože jsem věděla, že Blanche bere svou službu s příslušnou pýchou (přestože právě obsluhovala ďáblici, jak mě ráda nazývala, když si myslela, že ji neslyším), musela jsem její práci pochválit.

„Děkuji, Blanche. Moc jste mi pomohla. V té noční košili bych těžko kdy opustila růžovou komnatu. Bez vás by mě tady pan markýz nejspíš nechal zestárnout, moc vám děkuji," řekla jsem jak nejvlídněji jsem uměla.

Blanche se zatetelila radostí, takže mi bylo jasné, že rčení o tom, že pochvala je nejlepší investice, která nic nestojí, je pravdivé i tady.

Bohužel mi služebná vnutila i jejich prádlo – své jsem stačila schovat do kufru – takže dlouhé krajkové a jak jinak než naškrobené kalhotky skoro až ke kolenům mě nesnesitelně škrábaly a šněrovačka mi působila vyloženě muka. Punčochy byly připevněny pásečkem, který buď klouzal dolů nebo postupně odkrvoval nohy a půjčené boty mi byly malé. Ani bohatá sukně mě příliš nepotěšila, vůbec jsem nevěděla jak si s tou tíhou mám sednout, takže jsem musela chvíli trénovat, než jsem se odvážila pomyslet na to, že by mě v tom kostýmu třeba někdo uviděl. Přišla jsem na to, že se sukně nejdříve musí šikovně podebrat a pak opět položit zpět, potom při sezení netlačila a nehrnula se nevkusně kolem boků. Ani chůze nebyla žádná legrace, šaty byly těžké a nepoddajné, nebylo mi jasné, jak se v tomhle dá normálně existovat. Moje chůze, která se snažila působit elegantně, se zatím podobala spíš samovolnému stěhování skříně, až jsem se tomu musela sama smát.

Služky mě nechaly stát v pokoji tak jak jsem byla a odešly, asi zařizovat slavnost pro markýzovu matku. Docela jsem se těšila, až ji poznám. Jaká asi je? Určitě je to krásná, mírně baculatá, elegantní a vznešená dáma v šedých šatech s bílým límcem a vějířem s pávími pery…

6

Tetelíc se blížícím se krokem do neznáma jsem vzala za kliku růžového pokoje. Dosud se pro mě sedmnácté století omezovalo na výhled z okna a čtyři růžové zdi plné obrazů a gobelínů, pokud tedy nepočítám svůj hysterický výlet k bráně uprostřed nervového šoku, když mi došlo kde se nacházím, a z nějž si nepamatuji téměř vůbec nic. Co je asi za těmi dveřmi? Co mě tam čeká? Co mi asi přinese budoucnost? Co mi přinesou budoucí dny z dávno ztracené minulosti? Vrátím se, zůstanu, budu žít, zemřu? Setkám se s králem? Bože, jsi-li, stůj při mně…

Srdce mi bušilo až v krku. Pomalu jsem otevírala ty nádherné, zlatem zdobené dveře. Do mé komnaty zdola pomalu pronikal chladnější vzduch z chodby, na jejímž konci jsem zvětšující se škvírou uviděla pootevřené okno. Otevřela jsem dveře pomalu dokořán.

Barevné mozaikové sklo, lemované těžkým sametovým závěsem, propouštělo dovnitř zář slabého zimního slunce. Jeho svit procházel celou chodbou skoro až ke mně, tvořil pruh širokého a ostře řezaného pruhu zlaté barvy, v němž se jako světlušky třpytily v odlescích podvečerního světla tisíce mikroskopických zrnek prachu. Sluneční záře dopadala na leštěné parkety a vytvářela na podlaze nádherný obrazec světla a stínu. Z chodby to na mě mrazivě dýchlo, až jsem se zachvěla. A ta zvláštní vůně, která se mísila s ledovým vzduchem! Byla to stejná vůně, jakou občas cítíte ve starých zámcích, ale tahle byla ryzí, bez příměsi vlhka a plísně a všeho toho, co přináší dlouhý běh času. Tohle bylo tak zvláštní, tak působivé, až se mi z toho zatočila hlava.

Jako bych se chystala šlápnout do prázdna, vstoupila jsem do chodby a co nejtišeji za sebou zavřela dveře růžové komnaty. Na chvíli jsem se zastavila a zaposlouchala se do toho hlubokého ticha; bála jsem se, jestli se dlouhou chodbou snad někdo neblíží, někdo, kdo by mě mohl poslat zpátky do mé růžové cely. Ale nic nebylo slyšet. Prošla jsem tedy pomalu chodbou až na její konec a bála se i dýchat, zatímco skelné oči loveckých trofejí, rozvěšených vysoko nade mnou, mě upřeně pozorovaly. Jediné, co jsem slyšela, byla ozvěna mých kroků, jak se podpatky o pár čísel menších bot madame de Grazac zlehka dotýkaly lesklých parket. Chodba se stáčela

doprava a tam jsem stanula před dvoukřídlými vyřezávanými dveřmi.

Kam asi vedou? Po krátkém váhání jsem opatrně vzala za kliku. Ale bylo tam jen něco jako průchozí sál, menší místnost bez nábytku, opět jen s několika gobelíny, nádherně zdobenou podlahou i stropem, s nějakou sochou v rohu a dalšími dveřmi vedoucími do další místnosti.

Došla jsem pomalu k nim a položila na ně opatrně ucho, protože se mi zdálo, jako bych vzdáleně zaslechla nějakou hudbu. Ano, byla to hudba. Někdo hrál na spinet nebo něco takového. Chvíli jsem poslouchala a zdálo se mi, jako bych tu melodii už někdy slyšela. Pomalu jsem dveře otevřela a prošla prostornou knihovnou, nacpanou knihami od podlahy ke stropu po všech čtyřech stěnách, na jejímž konci byly další, tentokrát přivřené dveře. Vůně starého papíru, okořeněná zápachem klihu, inkoustu a prachu mě udeřila do nosu jako závan exotického parfému.

Připadala jsem si jako Kryštof Kolumbus. Nebo jako hrdinka Pohádek tisíce a jedné noci v paláci o tisíci a jedné komnatě…

Kdopak asi vyluzuje ty příjemné tóny? Tichá hudba se rozléhala prázdnými komnatami jako zvonky a stále se přibližovala. Jak jsem postupovala do dalších a dalších místností, bylo to velmi krásné a snad i romantické. Ano, bylo to romantické, vždyť jsem se procházela po šlechtickém sídle v sedmnáctém století a někdo mi k tomu hrál.

Zatlačila jsem na ještě jedny, tentokrát už jen přivřené dvoukřídlé dveře, které vedly ven z knihovny, a ty se s vrznutím pomalu otevřely dokořán.

Ocitla jsem se ve velkém, sluncem zlatě prozářeném sále, dost velkém na to, aby v něm stál jen opuštěný, čistě bílý a jen decentně mědí zdobený nástroj podobný klavíru a proti němu spousta prázdných, rovněž bílých zámeckých židlí, také vkusně zdobených. Kolem dokola byla záplava barevných květin. Byly všude: ve velkých vázách, květináčích i větších korýtkách, v zadní části sálu byl dokonce nějaký rozkvetlý strom, přestože se venku zase pomalu začínaly snášet velké sněhové vločky. Za sněhovými oblaky a jejich rychle houstnoucí bílou oponou se mezi těžkými závěsy se stříbrným vyšíváním pomalu ztrácelo malé slunce, jež po chvíli úplně zastínil velký tmavý mrak. Zlaté paprsky, osvětlující sál, pomalu bledly až

uhasly docela, jako reflektory sklánějící hlavy po divadelním představení.

Byl to zatím nejkrásnější pokoj, tedy spíš malý sál, jaký jsem kdy viděla. Jako by celý zářil, i bez slunečního pozlacení. Všechno tu bylo tak dokonalé, každý květináč či polštář na židli byl nádherným uměleckým dílem. Já vím, znám také nádheru slavných zámků, jistě větších než tenhle dům, a krásnějších. Ale tohle bylo proti všemu, co jsem dosud viděla, asi jako čerstvá květina vedle nádherné, ale dávno mrtvé slaměnky. Všechno tu bylo na první pohled skoro nové, zářící a bez historické patiny. Vždyť historie tady byla přítomností.

Uvědomila jsem si, jak je moje vlastní doba oproti sedmnáctému století fádní a nudná. Proč lidstvo ztratilo vkus a smysl pro detail?

Moje oči, dosud bloudící po nádheře sálu, padly zpět na hudební nástroj. Z člověka, který na něj hrál, jsem viděla jen vlasy. Když dveře vrzly, zvedl hlavu.

Byl to Filip de Grazac, můj nedobrovolný hostitel.

Jakmile mě spatřil, očividně se mě lekl, protože mě vůbec nepoznal. Teprve po hlubší úvaze, když přestal hrát a zíral na mě jako na zjevení, mu došlo kdo jsem, a začal se k mému překvapení a nepopsatelnému vzteku smát jako blázen, až mu tekly slzy.

To vypadám tak strašně? Nejspíš ano.

„Pro Boha živého, kdo vás takhle vymódil? Vždyť to jsou staré šaty mé bláznivé máti!“ A dál se smál a plácal se přitom do stehen. No, aspoň už na mě není naštvaný.

Já tam stála jak zařezaná a mračila se, že by se mi ježibaba nevyrovnala. Všiml si toho a přestal se smát, i když mu to dalo hodně práce.

„Odpusťte, vypadáte v tom závěsu příšerně,“ řekl smířlivě a otíral si uslzené oči.

„Nemám své šaty, zloděj mi všechno ukradl,“ odsekla jsem naštvaně a doufala, že se Blanche Filipovi nezmínila o mém kufru a že tedy budu ušetřena zbytečného a nedůvěryhodného fantazírování o zloději, který utekl s metrákovým pytlem plným zlatem vyšívaných šatů. Naštěstí to markýz nijak nekomentoval, protože stále ještě bojoval se smíchem.

„… a kdybych měla čekat, až dámě v nouzi pomůžete vy, můj drahý hostiteli, asi bych ve vašem růžovém salonku zůstala navěky, uvězněná do noční košile…,“ rýpla jsem si ještě nakvašeně a měla jsem pravdu.

Jistě, jsem neskromná a nevděčná, ale co jsem měla asi tak dělat? Přijít na večerní slavnost nezvána, v noční košili, a nechat se upálit za nemravnost? A já na tu slavnost tolik chtěla jít! Vidět opravdovou šlechtickou slavnost, nádherné toalety dam, vyslechnout hrdinské historky pánů a ochutnat dobroty podobné těm, které se podávají v Louvrů králi.

„Promiňte, drahá hraběnko," odpověděl s nehranou lítostí Filip a definitivně se přestal smát, „musel jsem být nějakou dobu u dvora. Teprve nedávno jsme se vrátili z válečné vřavy a nejspíš zase brzy odjedeme, neznáme dne ani hodiny a král chce mít všechny maršály stále u sebe. Strategie, taktika a všechny tyhle zbytečnosti, které však nakonec zajistí vítězství Francie, mi znemožnily postarat se o svého hosta… Upřímně jsem si na vás ani nevzpomněl…"

Místo mé odpovědi se mu však vrátilo jen trapné ticho. Co jsem na to měla říct?

Filip si odkašlal, aby zakryl slabé rozpaky, a po chvíli pokračoval: „Armáda stojí sice na místě a nevypadá to, že bude ještě letos nějak postupovat, jenže to nikdo neví jistě, a ta nuda mezi dvěma bitvami člověka pohltí víc než sama válka. Nesmím se jako maršál Francie vzdálit ode dvora víc než na pár dní a člověk je tam tak neskutečně zaměstnán vznešeným a záslužným nicněděláním, že dokonce i zapomene, že ve svém domě hostí dámu… Máte pravdu, když už jsem se rozhodl poskytnout vám azyl bez ohledu na vaše nepříliš důvěryhodné vysvětlení o ztrátě paměti a lásce k Francii, měl jsem si uvědomit, že jste na mně bezmezné závislá. Omlouvám se." A pokusil se o úsměv.

Věděla jsem, že není hlupák. Nevěří mi nejspíš ani slovo z mé narychlo vypocené historky. Ale z nějakého důvodu mě i přesto nevyhodil na mráz. A jak to myslel s tou závislostí? Byla to další ironie, nebo se mi to jen zdálo? No, jen si to vychutnej, že se bez tebe neobejdu a že se na mě můžeš vytahovat, ty šlechtický nádivo, budiž ti to přáno, pomyslela jsem si přezíravě. Hlavní je, že tě snad napadlo, že bys měl svůj prohřešek napravit.

Trefa! Napadlo ho to a dokonce to vypadalo, že to chápe, ač víceméně z donucení, jako výzvu – udělat ze mě pravou dámu sedmnáctého století.

„Pošlu pro šaty a šperky," řekl, jako by to byla hračka. „Takhle nemůžete mezi lidi, vypadáte jako maškara, jen byste mi dělala

ostudu, ehm, promiňte…“ Filip si uvědomil, že to přehnal, ale bylo pozdě.

Sklopila jsem hlavu a chtělo se mi najednou brečet. Slezla jsem hrobníkovi z lopaty, jsem vychrtlá, oblečená v plesnivých šatech a s napudrovaným drdolem. Takhle mě asi na slavnost nepozve, možná tak jako klauna pro pobavení hostů. Asi by mě nejraději zase zavřel v růžové komnatě. Mít kam, zahrabala bych se.

„Takže,“ škytla jsem, „pozvat mě na slavnost vaší matky vás asi ani ve snu nenapadlo, když se za mě stydíte…“ Hned jsem si uvědomila, že jsem drzá jako opice. Co si vůbec myslím, že je tady na mě a mé kruhy pod očima někdo zvědavý? Taky bych mohla skončit na ulici, když už jsem zdravá.

Filip beze slova vstal a nervózně se poškrábal na nose. Chvíli hleděl jinam a přemýšlel. Pak, s rukama založenýma na prsou, ke mně pomalu zvedl oči, v nichž se mu zvláštně zablýsklo.

„Slavnost? A víte, že to není tak špatný nápad? Většina pozvaných už o vás stejně dávno ví, a jelikož netuší, že jste zpět mezi živými, bude to pro ně jistě příjemné překvapení, objevíte-li se mezi hosty.“

Hrozný člověk! V jedné větě mi řekne, že na mě skoro zapomněl, a jako by to nestačilo, přizná i to, že mě už pokládal skoro za mrtvou. Tím tedy baví své přátele na večírcích? Veselá historka! Jsou všichni šlechtici takhle neomalení? Asi jsem však příliš hrdá, pomyslela jsem si a upřímně se zastyděla. Nemám mu co vyčítat, svým pohostinstvím mi jistě zachránil život. Kde bych teď byla bez něj?

Filip popošel blíž ke mně a prohlížel si mě. Já polkla a dívala se na něj. Chce mě opravdu pozvat na slavnost? Myslel to vážně? Je opravdu tak snadno manipulovatelný? Aby v tom zase nebyla nějaká čertovina!

„Zvu vás tímto na dnešní slavnost, madame; budete mým překvapením pro naši znuděnou společnost. Už se nemohu dočkat, až vás představím, tajemná hraběnko z Prahy. Počkejte tady, prosím,“ řekl po dramatické pauze a se svou typickou dvorskou poklonou se odporoučel.

Neměl by se brát tak vážně. Nebo je to jen póza? Ale stejně se mi líbí, pomyslela jsem si a povzdechla. Dnes byl jen v hedvábné košili a prostých, nenápadně vyšívaných kalhotách z tmavé, hedvábně jemné látky, obutý do neozdobených střevíců s jednoduchou ale velmi elegantní sponou. Asi domácí úbor, pomyslela jsem si; nejspíš je tenhle obleček pro pana markýze něco jako pro mě tepláky.

Domnívala jsem se, že už je pryč, ale ještě se mezi dveřmi zastavil a otočil se ke mně. Zamyslel se a pak řekl:

„Sám se nestačím divit. Přišla jste nezvána a jste tu již dlouhé týdny. Ani na slavnost jste původně nebyla vůbec zvána, a přesto jdete. A já nejenže vám nebráním, já vás v tom dokonce podporuji. Opravdu nevím, jak se vám to podařilo.“ Poté za sebou zavřel dveře.

Zůstala jsem tam stát jako socha a přemýšlela o Filipových slovech. Byla to výčitka, nebo poklona?

Měl pravdu, zatím jsem měla takové štěstí, že nad tím zůstával rozum stát. Mohla jsem shnít v té díře, mohli mě zabít ti tři vrahové – kdo to vlastně byl? Měla bych to zjistit! – mohlo se zkrátka stát cokoliv. Jako by nade mnou někdo držel ochrannou ruku, jako by se všechno dělo nezávisle na mně, s cílem, který jsem neznala. Tedy alespoň zatím ne. Byla jsem z toho všeho celá tumpachová. Je to snad můj předurčený osud, kdo mě vede za ruku jako slepce?

Posadila jsem se k nádhernému hudebnímu nástroji, na nějž předtím markýz de Grazac tak krásně hrál. Ta melodie mi byla povědomá. Byl to Vivaldi nebo kdo? Kdybych tak dávala při hudební teorii ve škole pozor… Zvláštní, jak dlouho vydrží mezi lidmi kvalitní hudba, celá staletí. Je mi jasné, že po většině z těch nudných písniček z dvacátého prvního století v budoucnosti po pár letech ani pes neštěkne. Kdysi jsem hrála na klavír, ale moc jsem si toho nepamatovala. Po tatínkovi marně zděděný hudební talent jsem hloupě promrhala z lenosti trápit se nad klavírními etudami, které jsem z celého srdce nenáviděla.

Pokusila jsem se něco popaměti zabrnkat na černé klávesy, ale neznělo to moc umělecky. Radši jsem toho nechala, zase vstala a se zájmem si prohlížela obrazy na stěnách.

Na rozdíl od „mého“ pokoje, kde byly jen mně nic neříkající biblické výjevy, zde byly portréty různých lidí. Jeden z nich, starší pán s nádhernou vojenskou šavlí po boku, vypadal něčím trochu jako Filip. Měl stejně hrdý výraz a studeně modré, trochu přivřené oči. Oblečen byl ve vojenském, včetně zbraně a šerpy, zřejmě označující vysokou hodnost. Vsadila bych se, že to byl portrét Filipova otce, ta podoba byla až neuvěřitelná. Hned vedle něj byl obraz znázorňující ženu v místě, jež vypadalo jako laboratoř. Žena byla hubená, skoro kostnatá, ale měla veselé a milé oči, které vypadaly jako živé. V pravé ruce držela nějakou baňku nebo křivuli (nebo co to bylo) a levou ruku měla v klíně. Nějaká vědátorka či co? Oblečená byla v

černých šatech s bílým límečkem. Jestli je tohle markýzova matka, pak s ní zažijeme ještě spoustu legrace, pomyslela jsem si. Takovou bych si ji tedy nepředstavovala. Byla-li to ovšem skutečně ona.

Pomalu jsem procházela sálem a nemohla se vynadívat na všechny ty obrazy. Ty další už sice byly méně zajímavé, znázorňovaly různé lidi, o jejichž původu jsem netušila zhola nic, ale i přesto byly nádherné. Jasné barvy, zřetelné tahy štětce a postavy skoro jako živé; ano, byly to ty oblé tváře, známé ze starých zámků, a i ti živí lidé zde byli opravdu takoví.

Ostatní obrazy byly menší než malby Filipova otce a té ženy s křivuli v ruce. Jeden se mi moc líbil, zobrazoval hocha na koni s mečem, asi tak desetiletého, s dlouhými světlými vlásky a krajkovým límečkem.

Když jsem si prohlédla všechny obrazy, začala jsem se nudit. Po Filipově upřímné reakci jsem si v tom – jak říkal závěsu – připadala jako idiot, všechno mě škrtilo a škrábalo, a střevíce, které mi Blanche dala k šatům a jež mi byly minimálně o dvě čísla menší, přestože jsem se vždy domnívala, že mám „Popelčinu velikost“, mi už působily muka. Padal mi drdol a navíc mi vadil ten krunýř; kdykoliv jsem se pohnula, cítila jsem se, jako by mi někdo probodával nožem břicho. Nechápu, jak v tom mohly zdejší ženy chodit celý den. Nedovedla jsem si představit, že bych v něčem podobném vydržela víc než hodinu.

Nakonec jsem si sedla do jedné ze židlí naproti klavíru a na druhou si dala nohy. Přece jen jsem ještě nebyla úplně zdravá a to postávání tady mě unavilo jako vysokohorský výstup. Nakonec jsem krunýř-nekrunýř usnula na židli jako kotě s hlavou svěšenou.

7

Vzbudilo mě vrznutí dveří. Nebyl to markýz, ale dvě ženy, nejspíš komorné, v bílých zástěrkách a krajkových čepečcích, které jsem tu ještě neviděla – nejspíš proto, že nikdy nepřišly do růžového salonku. Beze slov mi pokynuly, abych je následovala. A tak jsem šla.

Přišly jsme do něčeho, co vypadalo jako šatna. Byla tu spousta skříní, truhlic a skříněk nacpaných k prasknutí vším možným. Látky, stuhy, šperky, spony a všechny možné i nemožné šaty; připadala jsem si jako v muzeu módy. Bylo tu vše, na co si jen člověk vzpomene. Na hromádce v rohu jsem zahlédla světle modrý kabátec, v němž byl oblečen Filip, když jsme se poprvé setkali. Naproti oknu bylo velké zrcadlo v bohatě zdobeném rámu, zabudované do nádherné vyřezávané toaletky s malou, sametem potaženou židličkou. Filip musí být asi dost bohatý, zrcadla jsou v této době skutečná vzácnost! Byla jsem nadšená, milovala jsem starožitný nábytek. To, že tyto starožitnosti byly nejspíš nové a podle poslední módy, mi vůbec nevadilo, naopak. A když jsem spatřila to, co po chvíli přinesla jedna z komorných, měla jsem chuť výsknout radostí.

Byly to přenádherné šaty pošité modrými třpytivými kamínky, vyšívané stříbrem. Vypadaly jako letní nebe; nikdy jsem neviděla krásnější látku, ani v případě červených šatů Filipovy přítelkyně.

Komorné mě do toho navlékly, spodniček bylo o polovinu víc než u mého závěsového modelu, ale byly lehounké a vzdušné, šněrovačka byla méně těsná a střevíce, bílý hedvábný skvost s perlami, mi sedly jako ulité. To byl malý zázrak.

Když jsem byla malá, vždycky jsem si hrávala na princeznu, ověšovala se záclonami a desítkami náhrdelníků z falešných perel z babiččiny krabičky, ale teď jsem se stávala princeznou doopravdy. Žádné náhražky, všechno byly originály nevyčíslitelné ceny. Měla jsem tušení, že takové šaty by stály jistě víc než nový mercedes.

Zručné komorné mi spletly vlasy do několika menších pramenů a pomocí šikovných vycpávek, drátků a jehlic mi na hlavě vytvořily vysoký elegantní účes, z nějž mi spadalo několik volných pramenů na ramena. Filipovy komorné měly očividně výbornou praxi v dámském oblékání a česání. Kolik asi žen tyto komorné oblékaly a česaly, když brzy ráno opouštěly jeho komnaty? Celé dílo bylo

propleteno šňůrkami modrých perel a několika hřebínky s modrým kamínkem. Rovněž náhrdelník a náušnice z pravých perel stejné barvy s celou kompozicí perfektně ladily. Nikdy jsem se nedotýkala tak vzácných a nádherných šperků; až jsem se třásla vzrušením, když mi komorné připínaly ten úchvatný náhrdelník na krk.

Když jsem v zrcadle pozorovala, jak celé to kouzlo vzniká, byla jsem prostě nadšená. Kdybych se o něco podobného pokusila sama, jistě by vznikl přeplácaný kýč bez náznaku stylu. Asi si jednou pořídím komornou, až se vrátím domů.

Přestože jsem si již dříve zkoušela historické kostýmy, bylo to proti této nádheře jako nebe a dudy. Nikdy jsem si nepřipadala tak hezká jako teď. Angelika byla proti mně trapný břídil.

Jakmile bylo dílo hotovo, komorné se poklonily a odešly. Já ještě pár minut stála před zrcadlem a zírala na ten zázrak. Mohu s jistotou říci, že všichni přední módní návrháři z mé doby, vidět tohle, museli by si chtě nechtě sbalit své šitíčko a jít zametat ulice.

Jak markýz tak přesně odhadl moji velikost šatů a dokonce i bot? Nebo to vybraly komorné? Ale proč by tu schraňoval takové šaty, pro koho? Šaty vypadaly úplně nové! Jak by mohl vědět, jaká barva šatů a jaké šperky mi budou slušet, jak mohl vše tak vkusně sladit? To bylo opravdu obdivuhodné. Jistě mu s tím musela pomáhat nějaká žena, jinak to není možné!

Jen můj obličej mi kazil radost. Přemýšlela jsem co s ním, žádná líčidla pro dámy v šatně nebyla. Taky mě ty komorné mohly odvést za Filipem! Přece tady teď nebudu pobíhat a hledat ho, to by asi nebylo vhodné. Chvíli jsem váhala a pak jsem se zabalila i se vší tou nádherou do dlouhého sametového pláště, který ležel na velké hromadě v koutě, a po menším bloudění jsem našla svou růžovou komnatu. Hned jsem vytáhla zpod postele svůj dobře ukrytý kufr. To, co jsem hledala, byla taštička s mou kosmetikou. Vždy jsem dbala na dokonalé líčení a po tak dlouhé abstinenci jsem teď měla chuť se pořádně vyřádit, ale musela jsem dávat pozor, abych nevzbudila zbytečnou pozornost. Trvanlivá rtěnka či dokonalá řasenka asi nepatří k běžné výbavě místních dam. Musela jsem se nalíčit tak, abych vypadala podobně jako krásky z této doby. Problémem bylo, že jsem tu ještě žádnou pořádně neviděla, kromě té Filipovy milenky, a tu jsem navíc viděla jen z dálky. Důležité bylo, abych potlačila následky nemoci ve svém obličeji. Jediné, co jsem mohla s klidem použít, byl světlý pudr a rudá rtěnka, to jsem věděla

z knih. Ale nakonec jsem se nalíčila jak jsem uznala za vhodné; ženy se přece líčily už ve starověku. Co na tom, že to v Praze děláme jinak, to vždycky nějak zdůvodním. Má konečná proměna mě velmi uspokojila, to bylo to, co mi chybělo nejvíc: být znovu člověkem.

V šatně byla zima jako v ledové jeskyni, měla jsem za tu chvíli úplně zkřehlé ruce, ale v mé růžové komnatě bylo jako vždy přetopeno. Sundala jsem si opatrně dlouhé krajkové kalhotky pod spodničkami a s úlevou se převlékla do svého prádla. Vzhledem k množství spodniček, pod něž jsem se musela probojovat, to byl sice urputný zápas, ale vítězství bylo moje. Nezapomněla jsem ani na ty nejteplejší punčocháče, které jsem ve svém kufru našla. V tanečním sále – alespoň jsem předpokládala, že tu nějaký sál musí být, jestliže chystají slavnost – bude určitě také zima, tak ať tam znovu nenastydnu. Přes vymoženosti civilizace jsem si natáhla historický krajkový zázrak pod kolena a byla jsem k nerozeznání od skutečné hraběnky, a to bez daně ztráty pohodlí.

Hotovo! Teď jsem dokonalost sama. Můžu jít na slavnost. Ale jak? Mám tam jít sama, nebo čekat, až pro mě přijde markýz? A přijde vůbec? Už se stmívalo, pod okny se pomalu sjížděli hosté a já se styděla jen tak tam z ničeho nic přijít. Nakonec jsem se rozhodla spolehnout na Filipovo dobré vychování a počkat na něj.

Čekala jsem dlouho. Už bylo deset hodin večer a Filip nikde. Z opačného konce budovy se už dávno ozývala hudba, muselo tam být víc hudebníků, snad se tam už i tančilo. Byla jsem nervózní a pořád přemýšlela, jestli mám jít nebo ne, abych něco nezkazila, několikrát jsem se zvedla a zase si sedla zpět do křesílka. Ach jo, tak co mám tedy dělat? Také bych tu mohla čekat až do rána a o slavnost přijít. Měla jsem vztek, na sebe i na Filipa, jak mě přehlíží. Dal mi šaty, ale dál ho nezajímám. A proč bych také měla? Počkej ale až mě uvidíš, omdlíš obdivem! těšila jsem se. Konečně jsem se dočkala.

Ozvalo se zaklepání. Do místnosti vstoupila Blanche.

„Madame je očekávána v sále," řekla důležitě a pokrčila přitom nos, připomínající bambuli. Když mě uviděla, nedokázala skrýt šok. Asi vypadám opravdu dobře. To by mělo být pozitivní znamení. Hlavně, aby se Filip zase nesmál.

„Pan markýz pro mě nepřijde?" zeptala jsem se suše a ani se nepohnula, seděla jsem v křesle, po bradu zabalená do pláště a byla jsem pěkně naštvaná.

„Pan markýz pro vás poslal mě, čeká na vás v předsálí velkého schodiště. Už přes hodinu…“ Blanche vypadala také nakvašeně. Jak to mám vědět, že tam čeká, věšteckou křišťálovou kouli tady nemám!

„Jistě, tak já už jdu.“ Hloupé nedorozumění! Odložila jsem plášť a když Blanche kromě mé upravené tváře a účesu uviděla i šaty, málem omdlela. Ani se neopovážila zeptat na osud závěsového modelu.

„Madame vypadá jako obrázek. Nezlobte se, madame, ale měli jsme vás za ošklivou. Víte, jste tak hubená a…“ Blanche se zakabonila. „… Ty šaty, ty jsou od pana markýze? Musely ho stát jmění!“ řekla a nemohla ze mě spustit oči. Že by ty šaty neznala? Snad je Filip opravdu nekoupil jen pro mě?

Ne, to by nestihl. A nedokázal. Tak kde je vzal? Celou dobu jsem si myslela, že byly také po někom, jako ty modré závěsové. Ale to by je Blanche nepochybně znala; byla jako policajt, nic jí neušlo. Ale co, vlastně je to úplně jedno!

Blanche mi otevřela dveře a já jimi prošla. Bylo to jako sen. Služka se chovala viditelně jinak, s mnohem větší úctou, přestože její odstup k někomu, koho považovala za posedlého ďáblem, přetrvával. Spíš než úcta to byl možná podvědomý strach, který se vystupňoval tím, že se z bezmocné a ošklivé ďáblice nyní stala ďáblice možná nebezpečná i v jiných ohledech, než dřív. Pořád se mi klaněla a jak jsem procházela spojitými komnatami, připadala jsem si jako v pohádce. S úsměvem jsem si pomyslela, že se musím kontrolovat, aby mi ta pýcha nestoupla do hlavy.

V jednu chvíli jsem měla dojem, jako bych ve výklenku v chodbě zahlédla koutkem oka nějaký pohyb, ale když jsem se otočila, nikdo tam nebyl. Asi se mi něco zdálo, jako by se ve stínu cosi zlatě zalesklo, ale nepřikládala jsem tomu žádný význam.

Ze sálu zněla hudba, všude hořely snad stovky svíček, zasazených do nádherných obrovských svícnů, na některých jich zářilo snad padesát najednou. Jak Blanche otevírala jedny dveře za druhými a já jimi procházela za zvuku stále se přibližující hudby, vůně zapálených svíček a ještě toho něčeho, co jsem dosud nedokázala pořádně definovat a co jsem cítila od prvního dne tady, chtělo se mi brečet radostí. Myslím, že jsem tehdy byla doopravdy šťastná. Chápejte, bylo to doopravdy. Byl to nepopsatelný a s ničím nesrovnatelný pocit.

Hudba se přibližovala a s ní sílil i zvuk různých hlasů, smály se a švitořily jeden přes druhý. Pod okny stály už desítky kočárů a zevlovaly spousty lokajů v různobarevných livrejích. Šum a cvrkot toho všeho neklamně předznamenával velkou slávu. Pozlacená brána byla osvětlená pochodněmi a ozdobená čerstvými květinami, jež byly zčásti zasněžené a pod nimiž projížděli stále další a další hosté.

Všechno bylo tak nádherné a neskutečné, že jsem se blahem zalykala. Kéž by to takhle vydrželo po celý můj pobyt tady, ať už je jakkoli dlouhý! V té chvíli jsem poprvé úplně zapomněla na to, že jsem vlastně ztracená v čase, daleko od přátel a rodiny, bez sebemenší naděje na návrat. Tohle byl jeden můj splněný sen. Chvěla jsem se vzrušením a nadšením, cítila jsem se jako skutečná hraběnka, jako bych sem patřila.

Těšila jsem se až uvidím Filipa a zároveň měla strach, že opět uvidím jeho přítelkyni v červených šatech. Ale nic z toho, co se mělo stát v příštích minutách, dnech či měsících, jsem nemohla nijak ovlivnit, alespoň tak jsem to cítila. Od začátku se všechno dělo jaksi mimo mou vůli i mě samotnou, cítila jsem se být součástí něčeho daného, neměnného, jako když nasednete do vlaku a ujíždíte neznámo kam, bez možnosti a možná i bez vůle vystoupit.

Když jsme prošly sálem se spinetem, neměla jsem tušení, co je za ním. Dál jsem se nikdy nedostala, pokud nepočítám šatnu, jež byla ve skutečnosti hned za zdí, kousek vpravo za mou růžovou komnatou.

Vešly jsme do velké haly, do níž ústilo obrovské mramorové schodiště ze spodních pater. Tady za mnou Blanche zavřela a já zůstala sama.

U schodiště stál Filip. Bělostnou, hedvábím potaženou botou nervózně okopával sloupek schodů a byl na první pohled nakvašený. Jakmile uslyšel klapnutí dveří, otočil se a chtěl mi podle všeho vynadat, ale slova mu ztuhla na rtech, když mě uviděl. Já se v tom okamžiku cítila jako královna celého vesmíru. Usmála jsem se na něj a v té chvíli jsem si poprvé plně uvědomila, že markýz Filip de Grazac svým vkusně dokonalým zevnějškem, uhlazeným chováním, elegantní vznešeností a svým typicky pravým, starodávně upjatým šlechtictvím, ztělesňuje všechny mé dívčí sny. A já si, hloupá, vždycky myslela, že můj ideál je opálený černovlasý svalovec…

„Zdravím vás, hraběnko…," vydechl markýz a málem mu vypadly oči. Zíral na mě jako na zjevení. „Tedy, upřímně jsem nečekal,

madame, že vás ty šaty tolik promění. Dovolte, abych složil poklonu vaší kráse.“ A Filip se poklonil. Ale ne tím svým odflinknutým společenským gestem, které jsem už znala. Tohle byla skutečná poklona. Najednou jako by se atmosféra mezi mnou a Filipem nějak změnila. Díval se na mě jinak než předtím a to mě naplňovalo pýchou a blaženým pocitem zadostiučinění.

Celé situaci už k dokonalosti chyběl snad jen pověstný bílý kůň a zvonění zvonů. Sklopila jsem hlavu a trochu podklesla v kolenou, jak jsem to vídala ve filmech, připadala jsem si u toho opět trochu toporně, ale i tak to bylo úžasné moci to udělat a nepřipadat si u toho jako blázen, který si hraje na princeznu.

Filip zazvonil na zvonek vedle dveří, vzal mě dvorně za dlaň, zvedl ji do výšky a vedl mě dvoukřídlými dveřmi, které se pomalu otevíraly, dovnitř do sálu. Ještě předtím jsem zaslechla naše jména z úst ceremoniáře. Hlasy, jež předtím hlučely jako včelí úl, pomalu utichaly.

Dva lokajové ve svátečních livrejích u dveří se nám poklonili a my vstoupili do obrovského sálu plného lidí. Chtělo se mi smát i brečet radostí. Jako ve filmu! Ne, mnohem lepší – skutečné.

Filip mi z neobvyklé blízkosti zašeptal do ucha výčitku, která mu předtím zmrzla na rtech.

„Čekal jsem na vás déle než hodinu!“ Ale jeho hlas zněl smířlivě a bylo v něm znát něco nového, co tam předtím nebylo.

„Nevěděla jsem, že čekáte. Já zase čekala na vás…,“ odpověděla jsem také naoko uraženě. Ale nebyla jsem naštvaná ani trochu, bylo mi skvěle.

Sál, nepříliš velký, ale prostorný, byl plný zlatě rámovaných zrcadel, obrovských tapiserií s antickými výjevy, pestrobarevných gobelínů a snad stovky obrazů. Dva páry křišťálových lustrů splývaly jako čtvero sluncí z vysokého klenutého stropu nad hlavy hostů a desítky tváří se obracely ke dveřím, zatímco se dav pomalu rozestupoval. Žádný filmový režisér by to nemohl zorganizovat lépe. Bála jsem se pohlédnout do očí všech těch lidí a raději nechala ještě chvíli sklopená víčka. Pak jsem se ale trochu rozkoukala a s neskrývaným obdivem se nechávala unášet nádherou sálu a jeho výzdobou. Dlouhé stoly se prohýbaly pod množstvím úžasně vypadajících dobrot a ztrácely se v záplavě květináčů s čerstvými květinami. Už bylo po večeři, hlavní chod byl podle všeho již sněden, ale zbyla ještě spousta jídla; noc teprve začínala. Velké

květináče, oddělující stoly s jídlem od zbytku sálu, vytvářely malou jídelnu, podobnou úzké uličce pro mlsaly. Nejkrásnější však bylo osvětlení. Neumíte si představit, jak nádherné, zlatě teplé světlo vydává snad několik set svíček najednou. Jejich záře je palčivá a oslepující, a zároveň decentní a tajuplná. Myslíte si, stejně jako jsem si myslela já, že si dovedete představit jaké to je, ale vidět to doopravdy, cítit vůni roztaveného vosku všude kolem, vnímat ten tichý žár, to je něco docela jiného. Uvědomíte si náhle, jak oheň tiše následuje lidi od počátku jejich existence, svítí jim na cestu a hřeje je v dobách mrazů, pocítíte jeho mateřské teplo i ve chvíli, kdy už je naoko odstrčen pouze do role ozdobné svítilny, shovívavě umožňující vyniknout kráse výtvorů lidských rukou v podobě křišťálových lustrů a svícnů z ryzího zlata.

Bylo to prostě jako v pohádce.

Jen Filipova blízkost mě poněkud uváděla do rozpaků. Jeho mužné charisma jsem nyní vnímala mnohem silněji než kdy předtím a najednou jsem nevěděla, jak se chovat. Až teď jsem si všimla, že markýz je celý ve stříbrném; studené a světlé barvy mu opravdu slušely. Šedostříbrná látka jeho kabátce se širokými manžetami a typickými krátkými kalhotami měla ozdobné prvky v nachlup stejné modré barvě jako byly mé šaty. Náhoda? Jak to všechno stihl? Jistě patřily jiné. Je to dobře nebo ne, že je teď mám já?

„Dal jsem vám pod dveře vzkaz!“ sykl mi do ucha.

„Žádný jsem nenašla. Byla jsem s komornými v šatně a když jsem přišla, nic tam nebylo, přísahám!“ Nelhala jsem. Dveře jsem nespustila z očí a kdyby pod nimi přilétl vzkaz, nemohla bych ho nevidět.

„Zvláštní,“ poznamenal Filip, ale dál to neřešil.

Společnost v sále, složená z desítek dam a pánů v úžasných šatech a ověšených šperky nevyčíslitelné ceny postupně utichala, jak jsme procházeli sálem. Všichni se na nás dívali a mě začínala ochromovat tréma. Vždyť vůbec neznám zdejší bonton, nejspíš udělám v prvních pěti minutách nějaký trapas! Vždyť tahle doba a lidi v ní jsou jako přesně nalinkovaný tanec, plný poklon a kroků, frází a zasedacího pořádku. Bože, jen ať něco nezvorám…

Filip se nesl jako páv, já se snažila nést s ním, ale měla jsem strach, že zakopnu nebo co nevidět dostanu z nervozity průjem. Všichni muži včetně Filipa měli paruky, dámy měly vysoké a objemné účesy, všichni byli navonění tak silně, že se mi chtělo kýchat a jejich tváře

byly bílé jako by několik let neviděly slunce. Byl to asi pudr, ale u některých to spíš vypadalo jako mouka. Tak jako tak to všechno bylo opravdu okouzlující.

Filip mě dovedl až na jakýsi stupínek, otočili jsme se ke společnosti a pán domu pak významně zatleskal. Sál definitivně ztichl a mně se trémou podlamovaly nohy. Šněrovačka, ač ohleduplná, mi způsobovala křeče. Nemít dokonalé líčení, byla bych jistě bledá jako ti moučnici kolem mě.

„Drazí hosté, drahá matinko," řekl vznosně a slavnostně Filip a poklonil se nejdříve hostům a pak směrem k ženě, která jako jediná mezi všemi postávajícími hosty seděla v křesle a široce se usmívala. Všimla jsem si, že se usmívá na mě. Byla to ta dáma z obrazu, okamžitě jsem ji poznala, i když neměla v rukou skleněné baňky ani bílý límeček kolem krku. Byla to Filipova matka. I přes svůj pokročilý věk byla velmi krásná.

„Dovolte mi," pokračoval Filip, když utichl zvuk hudby, jež nám hrála při cestě na stupínek, „abych vám konečně představil slíbené překvapení. Přivítejte, prosím, hraběnku Luisu de Lahol, která je mým váženým hostem již po několik týdnů, a která k nám přicestovala až z daleké Prahy…"

Zraky všech se obrátily na mě a já se opět pokusila o poklonu a snažila se usmívat. Měla jsem ale nepříjemný pocit, že jsem se spíš zašklebila, protože moje nervozita právě dosáhla vrcholu. Jen aby se mě někdo nezeptal na situaci v Praze, neměla jsem o ní ani páru.

Filipova matka vstala a šla ke mně. K mému velkému překvapení mě objala, políbila na čelo a usmívala se na mě zvláštním mateřským způsobem, který jsem vůbec nepochopila. Dokonce mě pohladila po tváři a zase se posadila na své pohodlné křeslo, pošité zlatými ornamenty, s bohatě vyřezávanými opěradly z tmavého dřeva.

Z davu se náhle do ticha ozval jízlivě sladký hlas, který mi byl povědomý.

„Drahá hraběnko, u dvora se o vás mluví jako o největší záhadě letošní zimy. Všichni hoříme zvědavostí, abychom vás konečně poznali! Prý jste ztratila paměť – jak neobvyklé, zapomenout vše kromě jména a titulu."

Podívala jsem se tím směrem a hned jsem poznala Filipovu červenou přítelkyni. Byla dnes pro změnu ve zlatém. Okamžitě mě napadlo, že jsem v chodbě zahlédla ji, zlatá látka ji prozradila. Co tam dělala? V jejím hlase znělo něco, co se mi vůbec nelíbilo. A

navíc toho o mně ví pomalu víc než já sama; od kohopak asi? Ten Filip! Už ho vidím, jak tu zlatou krásku v důvěrných rozhovorech ve svých komnatách či na kouzelných večírcích baví historkami o mé maličkosti. Tam, kam já zatím neměla tu čest strčit ani nos, sklízí ten bídák salvy smíchu nad mou trapnou příhodou o podivném pádu do jámy, ještě podivnější ztrátě paměti a tím, že jsem se mu vnutila do domu.

Zraky přítomných se obrátily zpět ke mně, jako na tenisovém utkání, očividně v očekávání mé rychlé odpovědi, mého vítězství nebo prohry. Všichni mlčeli a čekali, co odpovím. Nevěděla jsem co honem říct, jako bych ztratila řeč. Vzpomněla jsem si, že jsem kdysi četla o nelehké duchaplné konverzaci u francouzského dvora a na večírcích pařížské šlechty. Kdo neuměl vtipně a pohotově odpovědět, byl navždy ztracen. Bylo to očividně ono a bylo mi jasné, kdo je v této trapně rychlé přestřelce o jednom výstřelu vítězem. Nastalo dlouhé ticho, které nebralo konce. Už jsem cítila jak rudnu, když se ozval markýz.

„Hraběnka je velmi poctěná Vaším vřelým přijetím, drahá Ninon. Odpusťte jí, že je poněkud zaskočená vaším laskavým přivítáním v cizí zemi, vaší přátelskou citlivostí… Drazí přátelé, drahá matinko! Považujte dnešní slavnost za zahájenou. Jezte, pijte, bavte se; noc teprve začíná...“ Tohle byla odpověď hodná šlechtice.

Měla jsem chuť Filipa obejmout, zachránil mě před trapasem. Navíc mi při posledních slovech potají a skoro spiklenecky stiskl ruku, čehož si nikdo kromě mě nemohl všimnout. Tento projev spřízněnosti jsem na své prokřehlé dlani cítila ještě dlouho potom. Skóre ve prospěch „Ninon“ se sice podle mě stejně nezměnilo, ale aspoň se zkrátilo mé utrpení.

Atmosféra se zase uvolnila, alespoň kolem mě, zato zlatá markýza (nebo co byla zač) zrudla a sklidila pár posměšných pohledů. Copak se mezi nimi asi stalo, že jí markýz tak sarkasticky odpověděl v můj prospěch?

Hosté se vrhli na stoly, které se prohýbaly jídlem. Nejvíc bylo vidět desítky druhů nádherně zdobeného cukroví a spoustu ryb upravených snad na dvacet způsobů a obložených ovocem a zeleninou. Byly tu také paštiky a klobásy, nadívaná holoubata – no neskutečné hody snad pro celou armádu – vůně šafránu a tymiánu pronikala sálem i do těch nejvzdálenějších koutů. Lidé se smáli, tančili a hráli karty; v porovnání s nabubřelými a snobsky upjatými

rauty, jež jsem občas absolvovala v 21. století, jsem jednoznačně musela dát sedmnáctému století jedničku s hvězdičkou.

Dáma ve zlatých šatech se však nevzdala tak snadno. Přitočila se k Filipovi ve své obrovské sukni jako zlatý míč a odtáhla ho do davu, takže jsem mu ani nestačila poděkovat za jeho společenskou pomoc. Ovinula mu přitom ruku kolem pasu a chovala se k němu velmi důvěrně. V duchu jsem se přistihla, že žárlím. Ten bezvýznamný bod, který jsem před chvílí získala, úplně ztratil lesk. Byla opravdu krásná, kulatý obličejík a příjemně oblé tvary jejího těla mi opět připomněly porcelánové panenky, a bohužel i mou vlastní kostnatost způsobenou vyčerpávající nemocí.

Já osaměla na stupínku, takže jsem z něj slezla, ale než jsem stačila najít nějakou židli, na kterou bych se ulila, abych nebyla tak vidět, někdo mě vzal za ruku a donutil mě zastavit. Byla to Filipova matka.

„Drahoušku, moc jsem se těšila až vás poznám. Filip se o vás zmínil, ale netušila jsem, že s vámi bude zahajovat slavnost! Mám z toho velkou radost.“ Usmívala se na mě jako sluníčko a já si uvědomila, že je mi od prvního pohledu velmi sympatická. V jejích očích byla vidět něha a zároveň něco jako rošťácký kukuč, i přes hluboké vrásky, které jí však na kráse nijak neubíraly. Kdysi jistě musela mnoha elegánům pěkně zamotat hlavu. Oblečená do usedlé tmavé toalety, zdobené jen malými perlami, ve svém krajkovém čepci s několika prostými, asi velmi starými šperky, působila jako by se vynořila z doby ještě o několik set let zpátky. Její trochu poťouchlý kukuč dával zapomenout na její vysoký věk, malé ale hezké oči svou živostí a zvědavostí připomínaly chvílemi až oči dítěte, přestože jí mohlo být minimálně něco k šedesátce. Byla to velmi milá dáma, nepochopila jsem však, z čeho má takovou radost a už vůbec ne jak to souvisí se mnou.

„Obávala jsem se, že Filip zahájí slavnost na mou počest s ní… To by mě urazil. Má štěstí, darebák.“ Při těchto slovech sotva znatelně kývla hlavou směrem ke dveřím na jakýsi balkon, kde právě mizel Filip se ženou ve zlaté toaletě. V pohledu Filipovy matky byly znát zcela zřejmé antipatie k oné ženě, a o to mi byla madame de Grazac sympatičtější. Žárlila jsem totiž, ať se mi to líbilo nebo ne, a měla jsem za to na sebe pořádný vztek.

„I já jsem moc šťastná že vás poznávám, je pro mne čest poznat matku pana markýze,“ usmála jsem se na ni. Stále mě ještě držela za ruku, která příjemně hřála. V sále byla, jak jsem předpokládala, zima

jako v morně, takže jsem s radostí čerpala teplo z dlaně té milé staré paní.

„Ale kdo to je?“ zeptala jsem se rozpačitě. To jsem zvědavá, co se dozvím!

„Ona? Vy ji neznáte? Ach, zapomněla jsem, vy nejste zdejší… Tu zná každý, je to Ninon de Lenclos. Oficiálně je to dáma, neoficiálně kurtizána. Nerada ji vidím po Filipově boku. Stačí, že se můj syn radostně účastní všech jejích prostopášných večírků, které jsou tak moderní a tak nevkusné. Je to obyčejná vypočítavá děvka.“

Přímost té staré paní mě rozesmála. Bonton je jí ukradený. Konečně někdo, kdo se nechová jako by měl v zadku pravítko. Jméno Ninon de Lenclos jsem znala, bylo to jedno z nejčastěji omílaných jmen ve všech románech. Vida, stačí být kurtizána a člověk vstoupí do historie!

„A oni spolu…“ Spolkla jsem svou neuváženou otázku a cítila, jak rudnu.

„Jestli spolu sdílejí lože? Ano. Nejraději bych toho darebáka za to vydědila. Ale na to je už bohužel pozdě. Naštěstí se nemusím bát, že by si ji přivedl do domu natrvalo, to si nedovolí, žádné nevhodné city v tom nejspíš nejsou. Možná mi to dělá naschvál, protože ví, jak jí opovrhuji. Nedáte si černý čaj? Je to novinka, nápoj z dalekých zemí a skutečně výborný, lepší než ty naše květinové odvary. Třesete se, ať nám znovu neonemocníte, když už jste té zubaté jednou utekla. Mimochodem zajímalo by mě, jak se vám to podařilo. Velmi obdivuhodné…,“ řekla jako by se nechumelilo a táhla mě k prázdnému stolu, kde nám lokaj pohotově nalil čaj do stříbrných šálků.

„Filip mě nemá rád, protože nechodím ke dvoru a protože jsem přesný opak jeho otce,“ odpovídala stará dáma na mou nevyřčenou otázku, jako by četla mé myšlenky, „…z jehož smrti se nikdy zcela nevzpamatoval. Ale vás nesmírně poctil tím, že s vámi zahájil slavnost; uvědomujete si to? Znáte se, ehm, dobře?“

Její otázka byla rovněž velice průhledná. Musela jsem ji zklamat.

„Vůbec. Byla jsem tady jako kůl v plotě, během mé nemoci mě pan maršál navštívil jen párkrát, spíš formálně…“ Lítost v hlase, ač potlačovanou, jsem však před bystrou myslí Filipovy matky nedokázala skrýt. Dnešní závan souznění nemohl vykoupit dlouhé týdny osamělosti.

„Ale i tak jsem mu moc vděčná za jeho pohostinnost. Jeho dům i služebnictvo mi bezpochyby zachránili život. Ani jsem mu ještě neměla možnost pořádně poděkovat.“ Dívala jsem se zklamaně směrem ke dveřím na terasu, kde před chvílí zmizel Filip s Ninon.

„Nic si z toho nedělejte,“ usmála se stará dáma, „Filip je trochu zvláštní. Nikdy se mi ho nepodařilo pořádně poznat, ač je to můj vlastní syn, jehož jsem porodila a vychovala. Do svých pěti let vůbec nepromluvil, už jsme se báli, že je němý. Ale on jen zkrátka neměl co by řekl, a tato příhoda ho vlastně vystihuje dodnes. Neberte si jeho chování osobně, je prostě takový…“

Hudba hrála, dámy i páni tančili a prolévali hrdlem litry vína, dokonce se jim tak podařilo zvýšit teplotu v sále o několik stupňů. Přestože slavnost probíhala údajně na počest Filipovy matky, vůbec nikdo si jí nevšímal, stejně jako mě. Dámy na mě hleděly podezíravě zpod vějířů a někteří pánové s neskrývaným obdivem, ale žádný z nich se mě neodvážil oslovit. Nebýt staré paní, asi bych se na slavnosti dost nudila, přestože bylo rozhodně nač se dívat.

Pravda však byla taková, že mě hlavně mrzelo, že Filip zmizel s Ninon a mě nechal napospas matce. Není na tom nic divného, třeba to ani není žárlivost, říkala jsem si. Vždyť Filip je jediný, koho tu znám, pokud nepočítám služebnictvo. To je přece normální, že mi vadí, když si mě nevšímá! Ještě že aspoň jeho matka byla tak sympatická.

Hm, Filip sdílí s Ninon lože, to zní hrozně!

„Odkud že jste? Praha? Nezlobte se, ale ta vaše ztráta paměti, o které mi Filip vyprávěl, je prazvláštní…,“ vyzvídala stará paní a vytrhla mě tak z mých myšlenek. „Vypadáte vůbec zvláštně, jste tak štíhlá, vyšší než všechny dámy v sále a máte takové podivně ostré rysy, nemluvě o vašem pozoruhodném nalíčení… Znala jsem několik vašich krajanů a vypadali, nezlobte se na mě, úplně jinak.“ A sakra, co teď?

„Filip tu není, že? Půjdu ho najít…,“ vyhnula jsem se nepříliš nápaditě odpovědi a při pohledu na madame de Grazac jsem hned pochopila, že ji tak lehce neošálím. Získám tedy alespoň čas, pomyslela jsem si, omluvila se a snažila se prodrat davem blíž ke vchodu na terasu, kde zmizel Filip.

Ještě že Filip nemá tak bystrý pozorovací talent jako jeho matka, nebo se ho přinejmenším nenamáhá využívat. Anebo je to jen zdání?

Pořád tam byli. Schovala jsem se za závěs v malém výklenku u okna, který nebyl ze sálu vidět. Filip stál venku na terase v rohu, opíral se zády o zasněženou kamennou balustrádu prostorné terasy a popíjel víno s očima upřenýma do prázdna, jakoby duchem nepřítomný. Ve světle dvou svícnů, osvětlujících terasu, vypadal zase jako socha, jako tehdy, když jsem ho spatřila poprvé. Ne, to nebylo jen tím světlem. Bylo to hlavně výrazem jeho tváře. Vypadal jako kus ledu, úplně stejně jako tenkrát.

Po terase přecházela tam a zpět Ninon a vztekala se, až jí hořely tváře. Přitiskla jsem ucho ke štěrbině v okně, abych slyšela o čem ti dva mluví. Styděla jsem se, že se chovám jako zvědavé nevychované dítě, ale nemohla jsem si pomoci.

„Jak jsi mi to mohl udělat? Všichni čekali, s kým zahájíš slavnost! Všichni věděli, že jsem to měla být já; jak se mám teď cítit? Jako hloupá husa! Jsem teď všem našim přátelům pro smích!“ Vztekle dupla nohou a přiblížila se k Filipovi tak, že mu z bezprostřední blízkosti křičela do tváře. On však nepohnul jediným svalem v obličeji. Aniž by mrkl, bez náznaku zájmu či pohybu líně pohlédl do očí své přítelkyně a suše řekl:

„Nevšiml jsem si, že bychom měli nějaké přátele, na jejichž názoru by mi záleželo.“

Napil se ze sklenice a přitom zvrátil hlavu dozadu, aby ani kapka nepřišla nazmar. Vedle něj stála na zemi nedopitá láhev. Bylo vidět, že markýz je už asi trochu opilý.

„Tobě možná ne, ale mně ano!“ Ninon vztekle dupla podpatkem. „Kdo je ta tvoje hraběnka odnikud? Mluví o ní celý dvůr! A ty nejvíc, jako by na té vyhublé fuchtli bylo něco zajímavého. Ty její divné oči; jistě tě chce omámit! Kdo to je, odkud se vzala v tvém domě? Nevěřím ti tu povídačku o tom, jak jsi ji vytáhl z díry a poskytl jí ochranu! Ty a pomoci někomu? Odkdy tě zajímá osud druhých? Jak tě znám, mě bys v té díře nechal chcípnout. Jsi obyčejný sobec! Přiznej se – je bohatá a tobě se s ní hodí producírovat, aby tě matinka nevydědila! Bez maminčiných peněz bys byl se svým způsobem života brzy na mizině, už žádné velkolepé slavnosti, že?“

Hlas té ženy byl uštěpačný a tak plný jedu, že se to vůbec nehodilo k její půvabné tvářičce podobné porcelánové panence. Stála jsem u dveří na terasu za závěsem a ani se nepohnula. Co to ta ženská plácá za nesmysly? To mluví o mně? Ona žárlí?

Filip se zamračil a znovu se napil vína. Povzdechl si a protože ho ta debata očividně už dávno přestala bavit, řekl unaveně:

„Tlacháš nesmysly, Ninon! Moje matka tě nesnáší, stejně jako král; to není nic nového; víš to a budeš se s tím muset smířit. Matka by mi neodpustila, kdybych ji pořád provokoval; nemohl jsem zahajovat slavnost na její počest s tebou! Když jsem ti to tenkrát slíbil, byl jsem opilý jak zákon káže a v situaci, kdy muž slíbí cokoliv… A Luisa – bylo mi jí prostě líto, když jsem ji viděl v tom příšerném hábitu po matce; po tom, co jsme si už všichni byli jistí, že zemře!“

Doopravdy si mysleli, že umřu! Kolikrát to ještě uslyším? Mohli by mi to dát třeba písemně, nebo mi rovnou vytisknout parte, vždyť o co jde, ne?

„Odkdy jsi tak útlocitný? Nejsi ty sám nemocný?“ Ninon se jen posměšně ušklíbla.

Filipovi docházela trpělivost. Na další zoufalý útok své milenky však už neřekl ani slovo. Jen se dál upřeně díval před sebe skrz přivřené řasy. Pokud se takhle díval, šel z něj strach.

„A co ty šaty a šperky? Měly být moje!“ zakňourala Ninon, která si začínala uvědomovat, že přestřelila.

Markýz stále mlčel. Když konečně promluvil, jeho hlas byl ledový a ostrý jako břitva:

„A co že ty šaty měly být tvoje? Můžeš si koupit jiné. Stejně by ti byly malé v pase. Přibrala jsi, moc jíš.“ Markýz si začal okusovat nehet na malíčku a otráveně se zamračil.

„A pojď už dovnitř, vždyť mrzne! Přestaň dělat scény, nesnáším to! Takhle mě jen tak znechutíš, že budeš mít v noci po zábavě. Tvoje oblíbená hračka ti usne dřív, než budeš mít dost…“ Filip se pokusil chytit Ninon kolem pasu způsobem, jako by byla nějaká děvka z ulice, ale ta se mu vyškubla a napřáhla se k ráně. On ji však hbitě chytil za zápěstí, smýkl s ní a jen se pohrdavě smál.

Jeho chování mě zaskočilo, až jsem se za závěsem zachvěla.

„Mám tě dost už teď! Spi si tedy s tou svou hraběnkou!“ zasyčela Ninon nenávistně, vykroutila zápěstí z železného sevření a otočila se k Filipovi zády. Kousala do kapesníku, aby zadržela slzy. Až mi jí bylo líto; Filip byl dost krutý.

„Nebuď směšná! Víš že jsem ji pozval jen kvůli matce.“

„Lžeš! Jdi mi z očí, nenávidím tě! Tohle ti nikdy neodpustím – takhle mě ponížit!“

Filipův pohled ještě více ztvrdl. Markýz pak náhle praštil nedopitou sklenicí o zem, až se roztříštila na tisíc kusů, a nasupeně řekl:

„Dobrá, jak chceš!“ Sykl a Ninon zůstala stát jako přimražená; neopovážila se říct už ani slovo.

A já měla co dělat, abych ve své skrýši za závěsem stačila uskočit a nedostala ránu prosklenými dveřmi, jejichž výplň zůstala jen taktak pohromadě, když se prudce rozlétly a Filip z nich vyšel jako husar, sledován desítkami párů senzacechtivých očí ze sálu. Podívala jsem se ze své skrýše na balkon a uviděla Ninon de Lenclos, jak pláče.

Nenápadně jsem se protáhla zpoza závěsu zpět do sálu. Nejsem si jistá, ale měla jsem dojem, že mě paní de Gralac viděla. No, pozdě honit bycha.

8

Vrátila jsem se na svou židli a k vychladlému čaji. Filip odešel bůhví kam a jeho matka byla zabrána do rozhovoru s nějakou jinou dámou, takže jsem se šla projít ke stolům s jídlem. Měla jsem docela hlad, od rána jsem byla tak zabraná do civilizování mé maličkosti, že jsem si ani neuvědomila, že jsem dnes ještě nejedla. S chutí jsem začala ochutnávat cukroví. Bylo úžasné, na můj vkus možná jen trochu moc sladké. Bylo tu tolik neznámých a zvláštních příchutí, že jsem úplně zapomněla na bonton, zcela se oddala mlsání a snažila se tak zahnat nepříjemný pocit z toho, čeho jsem před chvílí byla svědkem.

Zaujata dobrým jídlem jsem si ani nevšimla, že vedle mě už nějakou dobu někdo stojí.

Byl to muž asi ve Filipově věku, možná jen o pár let starší. Měl černé vlasy, které mu v bohatých kučerách splývaly na rovná záda a odrážely světlo v téměř namodralých odlescích. Na první pohled ho zdobily nápadné tmavě modré oči; nikdy v životě jsem takové neviděla. Byl vysoký a velmi hezký, třebaže možná příliš hubený. Jeho velký, jako podle pravítka rovný nos a vystouplé lícní kosti ho odlišovaly od ostatních mužů, kteří měli spíš kulaté a baculaté obličeje. Ve svém tmavě zeleném dlouhém kabátku, pod nímž měl bílou vyšívanou košili s náprsenkou a rukávy s dlouhými krajkovými manžetami, ležérně vyčuhujícími z rukávů jeho kabátce, byl vskutku nepřehlédnutelný. Cosi mi na něm ale nesedělo, vyzařovalo z něj něco, co ve mně od samého počátku nevzbuzovalo důvěru. Snad to bylo zvláštním, na první pohled viditelným a neobvykle velkým mateřským znaménkem na jeho levém spánku.

Jakmile jsem si ho všimla, vzal mou dlaň, významněji zvedl k ústům a políbil ji. To gesto mě natolik vyvedlo z míry, že jsem sebou trhla. Tohle jsem nečekala.

„Bratránek by vás neměl nechávat samotnou, budu si to s ním muset vyřídit. Stačí že vás tak dlouho schovával před ostatními, darebák," řekl ten muž a usmál se. Odhalil tak řadu dokonalých bílých zubů. Jak to jen dělají, bez kartáčku a pasty?

Také jsem se pokusila o úsměv, ale nejraději bych utekla; nějak jsem nebyla připravená na společenskou konverzaci s nějakým dalším cizím mužem o tři sta let starším. K přemýšlení mi bohatě

stačil podivínský Filip. Kde zase vězí? Z nějakého důvodu jsem považovala markýze Filipa – bez jeho významnějšího přičinění – za svého ochránce v tomto cizím prostředí a bez něj jsem si připadala ztracená a bezmocná. Navíc jsem se cítila, ač jsem se bránila sebevíc, čím dál víc rozlítostněná tím, že mě sem markýz pozval jen ze soucitu a použil mě jako pouhou rekvizitu kvůli své matce, jak jsem se před chvilkou dozvěděla.

„Jsem François de Lasset; Filip de Grazac je můj bratranec. Mohu vás požádat o tanec?“ Srazil po vojensku paty a já honem nevěděla, jak se z toho vy kroutit. Copak umím tančit tyhle komplikované krokové sestavičky? Sice jsem už za tu dobu dost z tance okoukala, ale nemůžu jít ještě sama tančit. Jistě bych se na parketu jen ztrapnila, nemůžu tu nabídku přijmout. A protože jsem byla ve špatné náladě, nenamáhala jsem se vymýšlet si něco o bolení hlavy nebo zvrtnutém kotníku a vypálila jsem pravdu.

„Je mi líto, ale u nás se tančí jinak, tohle bohužel opravdu neumím.“ Domnívala jsem se, že to postačí k tomu, abych se mohla ztratit. Ale mýlila jsem se. Nepočítala jsem s mužským elementem, který to okamžitě přijal jako výzvu.

„To jsem očekával. Bude mi ctí vás to naučit. Je to jednoduché, podívejte!“ Začal přešlapovat na místě a přitom zvedl levou ruku do výše.

„Ne, počkejte, to přece…“ Snažila jsem se vymluvit, ale nedal se odbýt. Chytil mě za pravou ruku, zvedl ji jako svou levou a začal mě obcházet.

„Dva a dva a úklona, dva a dva a otočit, krok dva… Je to prosté, vidíte jak vám to jde!“ radoval se, ale neměl důvod. Připadala jsem si jako hadrová loutka, s níž někdo hýbe proti její vůli.

„Tak, můžeme jít. Nebojte se, jsem tu s vámi.“

No, to jsi mě uklidnil, pomyslela jsem si vztekle, ale už jsme byli ve středu tančících párů. Tanec byl sice skutečně spíš organizované kroky a úklony než opravdové taneční figury, bylo to vcelku jednoduché – stačilo se dívat na sousední páry – ale nemám ráda, když mě někdo do něčeho nutí.

Nakonec to však bylo proti všemu očekávání docela příjemné, François byl v podstatě zábavný společník a alespoň jsem si nepřipadala tak opuštěná. Lidé v sále si mě stále pátravě prohlíželi; nebylo divu, měla jsem skoro nejkrásnější a nejspíš nejdražší šaty a byla jsem viditelně vyšší než všechny ostatní ženy v sále, tudíž mě

málokdo přehlédl. Doma jsem ale patřila spíš mezi mrňouse, lidstvo je asi opravdu čím dál vyšší. Třeba za tisíc let budou mít lidé běžně tři metry…

Nakonec jsem dokonce prohodila pár frází s více lidmi, kteří se překvapivě chovali velmi přátelsky a dokonce byli velmi vtipní, i když z velké většiny na něčí účet.

Noc uběhla velmi rychle, všechno víno už bylo skoro vypito a já měla nakonec skvělou náladu. Užívala jsem si šlechtický ples, a třebaže to nebylo ve Versailles, byl to nádherný a nezapomenutelný zážitek. Ani starofrancouzština mi už téměř nedělala problémy. Zlatá lyonská škola!

S blížícím se ránem se hosté pomalu začali vytrácet, většinou v párech, buď na dvůr ke svým kočárům, nebo směrem do odlehlého křídla domu, kde byly, jak jsem zjistila, pokoje pro hosty. Stará paní de Grazac zmizela ještě před půlnocí sama. Na takové zábavy už asi neměla správný věk. V sále zbyla sotva třetina lidí.

Já pohoršené odmítla nabídku Filipova bratrance, který mě kolem třetí hodiny ranní naprosto bezostyšně pozval do svých komnat. Aby mi sdělil své zvrhlé úmysly, vytáhl mě ze sálu ven do haly a stoupl si přede mě tak, že jsem neměla možnost odejít. Stála jsem v koutě a rozpačitě pozorovala ruku Françoise de Lasset, která mi svým sebevědomým přepažením zábradlí balkonu bránila v úniku zpět do bezpečí sálu.

„Jste jako anděl, jste jiná než ostatní ženy, fascinujete mě; prosím, přijměte mou nabídku, nebudete litovat…," šeptal a já nevěděla, jak se ho zbavit.

„Sprosťáku, nechte mě odejít!" Nafoukla jsem se a měla jsem chuť vlepit mu políček. Co je tohle za způsoby, kde je pověstná šlechtická uhlazenost?

„Nenechám vás odejít, ne dnes v noci! Zamiloval jsem se do vás!" zašeptal François a já už cítila jeho vlasy, které mě lechtaly na tváři, tak byl blízko. Jako muž mi nebyl odporný, ale jeho chování ano. Nerozumí snad slovu „ne"? Co se mi to tu snaží namluvit, je mi snad patnáct?

„Odejděte, nebo budu křičet!"

„Ale nebudeš," řekl tiše s vědomím své převahy a chystal se mě políbit, zatímco jsem se ho vztekle snažila od sebe odstrčit prokřehlýma rukama. Vtom ho však někdo vzal za límec a otočil ho tak rychle a s takovou silou, že se proti té potupě vůbec nestačil

ohradit. Využila jsem toho a vyklouzla z jeho vězení, a znovu jsem se mohla svobodně nadechnout.

Jakmile jsem se vzpamatovala, uviděla jsem svého nezvaného společníka s kordem v ruce a s očima vztekle jiskřícíma. Dosud jsem se domnívala, že se kordy nosí ke slavnostnímu obleku jen pro parádu; očividně jsem se mýlila.

„Za tu urážku zaplatíte, pane!“ řval François de Lasset a oči mu žhnuly.

Naproti němu stál markýz Filip ve svém stříbrem vyšívaném obleku. Jeho kord stále klidně visel na opasku, zatímco jeho majitel, maršál Francie, se díval na svého bratrance s neskrývaným pohrdáním.

„Udělal jsem chybu, bratrance, že jsem vás opět pozval do svého paláce. Jste nepoučitelný, stejně jako já ve své shovívavosti; zmizte a nezesměšňujte se.“

„Taste, pane, než bude pozdě!“

Filip se jen ušklíbl a kord se mu zablýskl v ruce, aniž bych ten pohyb vůbec zpozorovala. Čepele se zkřížily.

Stála jsem tam jako solný sloup a nechápala co se děje. Přece se kvůli mně nebudou bít? To je směšné!

„Prosím,“ řekl Filip a nastavil shovívavě protivníkovi svou nádhernou zbraň. Poznala jsem zlatem zdobenou rukojeť, kterou jsem už viděla – na obraze markýzova otce. Filip se pobaveně usmíval a přitom si provokativně prohlížel nehty na volné ruce, jako by na něj ani nikdo nehodlal zaútočit. Nechtěla jsem vidět krev ani jednoho z nich; ve filmu je to jistě zajímavá podívaná, ale doopravdy nechci být svědkem něčeho podobného.

„Prosím, to není třeba, nechte toho, ne kvůli mně…,“ pípla jsem tiše, ale ani jeden z nich mě nevnímal. Hned nato se François vyřítil proti Filipovi, ten však jen uhnul, až se mu jeho nařasený kabátec zatočil jako sukénka.

„Trochu méně emocí, bratránku; první lekce šermu, vzpomínáte?“ rýpal Filip a očividně se dobře bavil. Oba měli připito, což celé scéně dodávalo poněkud groteskněјší tvář, než by se dalo očekávat od souboje dvou šlechticů.

Ale to už se znovu zablýskl Françoisův kord a jako by to opravdu myslel vážně, namířil a chtěl bodnout markýze do prsou. Ten však úder jediným jistým pohybem vykryl, druhým obkroužil útočníkův kord jako spirálou po jeho obvodu a vyrazil mu ho z ruky. Nesebral

ho však, nechal ho ležet kde byl a trpělivě čekal, až se protivník vzpamatuje a zvedne ho sám. Přitom ho obcházel jako kočka myš.

Nemusel čekat dlouho. Ani François nebyl špatný šermíř. Teď už šlo do tuhého, výpad střídal výpad a oba soupeři se svými upřenými pohledy přestávali vnímat okolí. Kolem se už začali kupit diváci, kteří přibíhali ze sálu.

Muži fandili tu jednomu, tu druhému ze dvou protivníků, dámy se teatrálně ovívaly vějíři a zakrývaly si dlaněmi ústa, všichni však přivítali souboj jako zajímavé zpestření slavnosti.

Ani jeden z šermířů už nemluvil, v jejich očích byla znát nenávist, která rozhodně nemohla pramenit ze souboje kvůli mé nedůležité maličkosti. Ti dva se nenávidí, to bylo vidět na první pohled. Proč?

Filip šermoval s takovou elegancí, až jsem skoro zapomínala jak je ta hra pro oba nebezpečná a nechávala se unášet tím působivým divadlem skoro stejně jako zbytek přihlížejících. Konečně, ne už s takovou samozřejmostí, ale přece, zůstal François přitlačený ke zdi se špičkou kordu na krční tepně.

„Zmizte a tu dámu propříště nechte na pokoji. Je mým hostem!“

François, sotva popadl dech, štítivě odstrčil bratrancovu zbraň a nakvašeně odkráčel dolů po schodech. Cestou sebral svůj kord, který po markýzově šikovném zásahu už podruhé vylétl svému majiteli z ruky a přistál na rudém perském koberci. Dole se k pánovi s pošramocenou ctí připojil nějaký sluha v zelené livreji a dveřník je oba vyprovodil o patro níž až ke dveřím. Za chvíli jsme všichni uslyšeli klapot koňských kopyt a skřípění poněkud rozvrzaného kočáru.

Jako bez dechu z té scény jsem se podívala na Filipa. Na spáncích se mu perlily sotva viditelné krůpěje potu a na hřbetu ruky měl krvácející ránu, na níž si přidržoval hedvábný kapesník. Chtěla jsem něco říct, ale než jsem se nadechla, markýz se mi poklonil a beze slova odešel chodbou pryč, sledován nadšenými pohledy přihlížejících, z nichž někteří i krátce zatleskali rukama a vrátili se do sálu, jako by se nic nestalo. Zřejmě běžná praxe, pomyslela jsem si a následovala je. Ještě jsem se ohlédla, ale za Filipem se už zavřely dveře.

Zábava v sále se už znovu nerozběhla a i zbylí hosté se během hodiny pomalu vytratili. Všude se povalovaly prázdné sklenice, některé byly rozbité, nedojedené jídlo na mísách už bylo oschlé, krb vyhasínal a v sále začínala být opravdu zima jako v morně. Na

kanapi v rohu sálu seděl už jen jeden starší muž a z každé strany měl jednu dámu; všichni tři byli ve značně podroušeném stavu. Bavili se po svém bez náznaku studu a vůbec nevnímali, že v sále ještě zbylo pár hostů. Ale i ti na tom byli podobně. Slavnost končila. Chtěla jsem také odejít, cítila jsem se k smrti unavená.

Vstala jsem z křesla a chtěla postavit na stůl svou prázdnou sklenici. Když jsem ji položila, kdosi, kdo se objevil za mnou, ji dolil. Zvedla jsem oči a uviděla Filipa. Vůbec jsem nezaregistrovala, že se vrátil do sálu. Ruku měl obvázanou, zranění jistě nebylo vážné.

„Zdravím vás, Luiso, jak se vám líbila slavnost?“ Filip dolil i svou sklenici a napil se. Poprvé mi řekl jménem.

„Děkuji za optání, líbila; v rámci možností. A vám? Co dělá vaše zranění?“ Celou slavnost jsem ho kromě aféry s Françoisem neviděla. Jeho přítelkyně Ninon naopak zmizela ze sálu s nějakým postarším elegánem asi hodinu po hádce na balkoně.

„Všiml jsem si, že se o vás bratránek dobře staral…,“ řekl markýz zjevně ironicky.

Odpověděla jsem ve stejném tónu:

„Ano, máte pravdu. Nebýt jakéhosi cizince s kordem v ruce, který mě o jeho milou společnost připravil, bůhví, jak bych byla dopadla.“ A usmála jsem se na něj. Poděkování pochopil, ale neodpustil si ještě rýpnutí.

„Při tanci jste nevypadala nespokojeně, řekl bych.“ A naklonil hlavu lehce na stranu.

„A co má být, pane markýzi; s vaší matkou by se mi asi špatně tančilo, nemyslíte? Vy jste se jistě od samého začátku také dobře bavil, a nejen šermem, viděl to celý sál…“ Moje narážka na Filipův rázný odchod z terasy po hádce s Ninon byla zcela zjevná.

„Máte pravdu. Večírek nestál za nic.“ Filip položil láhev a unaveně se usmál. „Vidíte? Zůstali jsme tu sami…“

Byla to pravda. I poslední hosté už odešli.

„Já si nestěžuji,“ řekla jsem, protože navzdory tomu, že mě tam nechal na pospas společnosti, jsem se v ní docela dobře zorientovala.

„Ale já ano. Dáte si se mnu skleničku?“ Filip zvedl můj pohár a podával mi ho. Proč ne, spát můžu jindy…

Markýz přiložil do vyhaslého krbu a rozfoukal oheň. Měla jsem úplně promrzlé ruce a nohy, takže jsme přistrčili pohovku, která jediná nebyla ničím politá, ke krbu, posadili se každý na jednu stranu a postavili láhev doprostřed na zem. Filip ještě párkrát foukl do

plamenů, až se oheň konečně znovu rozhořel, potom si natáhl nohy na prázdné křeslo před sebou a uvelebil se. Já byla zabalená do kožešiny, kterou jsem stáhla z pohovky.

„Sledovala jste ten výstup celý, že?“ zeptal se bez obalu se svým typickým pohledem skrz přivřené řasy markýz. Nebyl důvod zapírat, očividně o mně věděl, jak ho s jeho milenkou šmíruji za závěsem.

„Ano. Viděl jste mě?“ zeptala jsem se a napila se, protože jsem nevěděla jak zakrýt rozpaky.

„Ano. Jste zvláštní. Jiná by udělala scénu, kdyby o sobě slyšela to, co jste musela vyslechnout vy. Viděl jsem vás, ale v té chvíli mi bylo úplně jedno, že mě slyšíte. Byl jsem rozzuřený. Ninon na mě naléhá, chce abych si ji vzal – taková pitomost! A já nevím, jak se z toho vykroutit. Nemohu se oženit s kurtizánou.“

„Proč mi to říkáte? To je přece vaše záležitost, ne moje.“ Stupeň upřímnosti této debaty byl sice příjemný, ale dost nezvyklý a nebezpečný. Nedalo se odhadnout, kam až povede. Dosud jsme s Filipem spíše konverzovali, než si normálně povídali, a já nechápala, kam tím směřuje. Nezapomínala jsem na to, že jsem v jeho domě naprosto bezbranná.

„Choval jsem se jako idiot, dlužím vám vysvětlení,“ řekl Filip zvolna a já nevěřila vlastním uším. „Pravda je jinde, prostě jsem jen chtěl zahájit tu maškarádu s vámi. Byl to plod okamžiku, tak mě to napadlo. Neudělal jsem to kvůli matce, ani na zlost Ninon. Zdálo se mi to jako dobrý nápad. Prostě jsem chtěl. A když jsem vás uviděl v těch šatech, byl jsem rád, že jsem to udělal.“

Začervenala jsem se. Je najednou tak milý; škoda že je to nejspíš jen tím vínem! Dolil mi znovu sklenici a pokračoval.

„François, tedy můj bratranec, je floutek. Nemá žádný úřad u dvora, takže jediné, čím se zabývá, jsou ženy a karty, které navíc vůbec neovládá.“

„Karty nebo ženy?“

Filip se zasmál. „Karty.“

„A?“

„Jaké a? Podle toho, co jsem viděl, si vás vybral jako příští cíl. Mějte se na pozoru, je velmi šikovný. Navíc je nevyzpytatelný pokud jde o to, kam až je schopen zajít ve svých plánech; je schopen čehokoliv a právě proto slaví u žen obdivuhodné úspěchy. Ale nic z něj nekouká, všechno propije, případně prohraje v těch kartách.“

Podívala jsem se na Filipa přes pohár s vínem, z nějž jsem labužnicky usrkávala ten lahodný třpytivý nápoj. Víno bylo sladší a méně alkoholické než to z dvacátého prvního století, a moc mi chutnalo.

„Vám by snad vadilo, kdybych se mu neubránila?“ S hrůzou jsem zjistila, že s markýzem flirtuji. Zpropadené víno…

Filip pozvedl obočí a laškovně se ušklíbl.

„A vám by snad, má drahá hraběnko, vadilo, kdybych dnešní noc strávil s Ninon, jak jsem měl v plánu?“

Zásah do černého. Markýz vůbec není nevšímavý. Byla to hra a začínala mě bavit.

„Kdyby vám sama nedala košem, myslíte?“

Markýz se rozesmál a dopil sklenici. Oči se mu leskly po víně jako by v nich svítily dvě lucerničky, ale jeho chování mělo k opileckému pořád daleko, přestože měl v sobě očividně víc, než by snesl kdokoliv, koho znám. Pověsti o pitkách u dvora Ludvíka XIV. zřejmě nelhaly; Filip byl očividně dobře trénovaný. Se mnou to bylo horší, protože obyčejně skoro nepiji.

„Jste velmi duchaplná, není jednoduché zahnat vás do rohu, že?“

„To mě nikdy nenapadlo. Tak to vnímáte? Vy jste zase jako kus ledu a není jednoduché vás pochopit. Naháníte člověku strach, pokud ovšem nemáte krev naředěnou vínem jako třeba teď…“

Filipa moje drzost vyvedla z míry. Nejdříve to vypadalo, že se urazí, ale nakonec jen nevěřícně zakroutil hlavou a odevzdaně řekl:

„Máte pravdu… Od smrti svého otce jsem se světu uzavřel. Byl mým velkým vzorem. Skvělý voják, oddaný králi tělem i duší. Mohu se posadit k vám?“ A aniž by počkal na odpověď, přesedl si blíže ke mně. Trochu jsem se odsunula ke kraji, ale on si toho nevšímal a pokračoval.

„Jsem jako kus ledu, myslíte? Zajímavé. Takhle přímo mi to ještě nikdo neřekl. Věříte, že jsem skutečně takový? Ale líbím se vám, že…?“ Nebezpečně mávl rukou s pohárem a já se bála, aby mi nepolil mé jediné šaty. Co je tohle za otázky? To je ale nádiva!

„Skoro vás neznám,“ pípla jsem vyhýbavě. „Jsem ve vašem domě déle než měsíc a viděla jsem vás jen párkrát, takže…“ Polkla jsem a snažila se odvést řeč jinam; tahle konverzace se mi začínala vymykat z rukou. Začínala jsem si připadat, jako bych seděla na rozpálené plotně. Markýzova jasná převaha mě uváděla do rozpaků.

„Chtěla jsem se především omluvit, že jsem takhle vtrhla do vašeho domu; neměl jste na vybranou než mě tu nechat, dal jste mi tak krásné šaty a šperky a já teď ještě kritizuji vaši povahu… Odpusťte!“

Filip mi vzal pohár z ruky a postavil ho na zem. Byl ke mně o kousek blíž než před chvílí a přiznávám, že mi jeho blízkost nebyla nepříjemná, přestože jsem se chvěla kouzlem markýzovy blízkosti a neurčitým očekáváním. Víno mě zbavilo rozpaků a Filip byl velmi přitažlivý. Hezky voněl a z té blízkosti jsem rozeznávala malé tečky vousů na jeho tváři.

Mou snahu o změnu tématu ponechal bez komentáře.

„Neodpověděla jste,“ trval na svém.

„A co když nechci odpovědět?“

„Ale chcete!“ Filip se pořád usmíval.

„Nechci!“

„A co chcete?“

Neodpověděla jsem. Nebylo, co bych řekla. Copak já vím co chci? Filip se ještě víc přiblížil a bez varování mě políbil na rty. Nebránila jsem se, bylo to silnější než já. Cítila jsem jeho měkké rty na svých a poznala, že ta vůně, kterou jsem předtím cítila, je podobná vůni divokých fialek – až se mi z té koncentrace zatočila hlava. Filip to okamžitě poznal, vyložil si to po svém a jeho polibky byly o poznání vášnivější. Jeho paže se jako had obtočila kolem mého pasu a já začala ztrácet kontrolu nad situací.

„Filipe…“

„Ano, Luiso?“ řekl zastřeným hlasem a zvedl oči, jejichž modré světlo se vpilo do mých. Bylo to úžasné, dívat se mu tak zblízka do těch jedinečných očí, které najednou vůbec nebyly studené a připomínaly jižní moře. Přece se nezamiluji do člověka z minulosti, to přece nejde! Jde na to navíc nějak zhurta; možná bych měla cítit pohoršení, na takovou rychlost nejsem zvyklá. Ale markýz byl tak přitažlivý… Na tváři jsem cítila jeho dech, směs vína a fialek, a jeho štíhlé prsty se chystaly rozvazovat můj živůtek.

„Nehrajte si se mnou, já nejsem Ninon,“ řekla jsem, odtáhla se a sklopila oči.

Filip vzdálil své rty od mých a posadil se tam, kde seděl před chvílí.

„No právě. Nevím co mě to popadlo, odpusťte mi. To je tím vínem.“ Zhluboka vydechl a dolil svůj pohár, který předtím také postavil na zem. Chvíli bylo ticho.

„Víno je jen nápoj, pocity jsou naše. Jen jsou víc vidět…,“ usmála jsem se a vstala. Nevím proč, bylo mi najednou ze všeho smutno. K čemu to všechno? Já chci domů, nepatřím sem a nikdy patřit nebudu.

„Vy pláčete?“

Neodpověděla jsem a sklopila hlavu. „Dobrou noc, Filipe!“

Filip také vstal, přitáhl si mě k sobě, jemně mě objal a něžně mě políbil na tvář. Moje utajené slzy se vpily do jeho stříbrné sametové vesty.

„Dobrou noc, hraběnko, nebo kdo vůbec jste. Ještě že si zítra nebudeme nic pamatovat.“ A s poněkud nevyváženou poklonou odešel.

„Tím si nejsem tak jistá…,“ řekla jsem spíš pro sebe.

Potemnělým šlechtickým sídlem, osvětleným jen několika už téměř vyhořelými svíčkami, obalenými ztuhlými pramínky vosku, jsem se odebrala do svého růžového pokoje, plná zmatených myšlenek a se stále trvající vůní fialek, kterou nasákly mé pohádkové šaty. Byla jsem opilá minulostí, opilá vínem, bolestí samoty a steskem po domově. Celá ta podivně rozporuplná směsice emocí mě vyčerpala. Nejvíc jsem však byla opilá Filipem.

Když jsem se zavřela ve své růžové komnatě a začala se konečně převlékat (vrchní šaty mi musela svléknout komorná, zbytek jsem snadno zvládla sama), poté, co jsem dlouho jen seděla v křesle a nehybně zírala do tmy, někdo tiše zaklepal na dveře. Bylo to ani ne půl hodiny po mém odchodu z prázdného sálu.

Lekla jsem se a instinktivně přes sebe honem přehodila noční košili. Bála jsem se pohnout. Kdo to jen může být? Nezdálo se mi to?

Klepání se ozvalo znovu a s ním i šeptající hlas.

Přistoupila jsem tiše jako kočka ke dveřím a přitiskla na ně ucho. Že by to byl Filip? Přece si nemůže myslet, že bych ho pustila dovnitř? Jakkoliv je to pro tohle období lidské historie asi úplně normální?

„Madame, nemohu usnout, smím k vám?“

Byl to Filip.

Položila jsem dlaně na tmavé dřevo dveří a opřela si o ně tvář. On je tam, z druhé strany… Bylo ticho a já stále neodpovídala. Před

očima mi proběhly ještě stále čerstvé vzpomínky na jeho blízkost a zatočila se mi hlava. Filipe, já ale nejsem jedna z těch dam, na které jsi zvyklý, copak to nechápeš? Najednou jsem nevěděla co dělat a měla strach zajít tak daleko, abych ho pustila dovnitř. Ale poslat ho pryč bylo jako vzdálit sklenici chladné vody od žízní vyprahlých úst.

A co vlastně chcete? Ta jeho věta mi zněla v uších jako ozvěna…

Nemůžu ho tam ale nechat takhle stát jako žebráka, pomyslela jsem si horečně, zaslouží si odpověď, jakkoliv se mu nebude líbit. Když už jsem chtěla přece jen otevřít, markýz z druhé strany, jemuž se nedostávalo žádné odpovědi, znovu promluvil:

„Nebo mě odmítnete jako mého bratrance?“

Ne. Neotevřu, neodpovím. Nedokázala bych vás odmítnout, pomyslela jsem si a zavřela oči. Bude to tak lepší, snad mi odpustíte…

9

Ráno jsem se probudila s bolením hlavy. Navíc jsem asi přece jen znovu nastydla, úplně jsem cítila, jak mám opuchlé oči a ucpaný nos. Když jsem se rozkoukala, spatřila jsem na přikrývce své postele ležet světle zelené šaty. Byly mnohem jednodušší a prostší než ty, které jsem měla na slavnosti, ale když jsem si je oblékla s pomocí Blanche, která mi přinesla snídani, zjistila jsem, že jsou velmi elegantní. Že by Filip? Má snad velkoobchod s oděvy nebo co? Ještě než se za mou obětavou „chůvou“ zavřely dveře, stačila jsem zaregistrovat, že na podnosu je snídaně pro dva.

Ale jak jsem brzy zjistila, šaty nebyly od Filipa, stejně jako druhý šálek s horkým mlékem nebyl pro něj, protože sotva jsem se oblékla, ozvalo se zaklepání a do pokoje vstoupila Filipova matka.

„Dobré ráno, Luiso! Mohly bychom posnídat spolu, co vy na to?“ Usmála se a suverénně se usadila v červeném křesílku. Inu proč ne, ona je tu doma, tedy rozhodně víc než já.

„Jistě, bude mi ctí,“ odpověděla jsem; co jiného jsem na to také mohla odpovědět?

Během snídaně jsme konverzovaly o počasí a včerejší slavnosti a nakonec mě stará madame pozvala na prohlídku domu. S radostí jsem přijala, alespoň se vyhnu zbytečnému přemýšlení.

„Ty šaty vám sednou jako ulité. Jsou neteře mé přítelkyně, ta si jedny šaty dvakrát neoblékne, je hrozně marnivá. Koupila jsem je od ní velmi levně a jsou mi malé…“

Představila jsem si starou paní v těch dívčích šatech a bylo mi jasné, že lže. Koupila je pro mě, ale proč?

„Jste velmi laskavá, madame, jsem zcela odkázána na dobrodiní vaší rodiny. Doufám, snad ne nadlouho,“ mlžila jsem, ačkoliv jsem si neuměla představit, jak bych se v tomto prostředí dokázala osamostatnit.

Stará paní pozvedla obočí.

„A to vy u sebe nemáte vůbec žádné peníze? To je situace! Jak bych vám jen mohla pomoci?“

„Nedělejte si starosti,“ odpověděla jsem rychle, „já si nějak poradím.“

„Ale jděte! Něco vám půjčím, ať nejste závislá na Filipovi. A doporučuji vám také, abyste déle nesetrvávala v jeho domě, není to

vhodné. Jemu nevadí, že je to nemravné; Filipa vůbec nezajímá, co si lidé myslí. Ale církev by nám všem mohla zkomplikovat život. Stačí že pořád okukují mou laboratoř, jako bych tam vyráběla nějaké čertoviny. Jsou to tupci, ale v tomhle mají pravdu. Není vhodné, aby dva cizí lidé bydleli pod jednou střechou; víte jak to myslím. Lidé se už takhle o vás zajímají víc než je zdrávo. Naše rodina si nemůže dovolit další skandál, ale jestli chcete, můžete se přestěhovat ke mně, postarám se o vás. Vždycky jsem si přála dcerušku…“

To od ní byla velkorysá nabídka. Od začátku jsem věděla, že můj pobyt u Filipa je velmi nejistý, a to, že ho tím kompromituji, jsem – ač nerada – musela připustit také. Jiný kraj, jiný mrav. On mě nepozval, pozvala jsem se sama. A teď když už jsem zdravá, bylo velice pravděpodobné, že mě se všemi poctami vyhodí na ulici. Lepší bude, jestliže půjdu dobrovolně. Včerejšek nemůžu pokládat za směrodatný, byli jsme opilí a na tom nemůžu v tak nebezpečném prostředí stavět svou existenci. Navíc jsem na sklonku včerejší noci odmítla markýzův (jistě jen povrchní) zájem a nevpustila ho do své komnaty. Jak se asi bude tvářit? Bude uražený? Naštvaný? Lhostejný? Bude dělat jako by nic? Ani jedna možnost se mi nelíbila. Sice jsem si začínala postupně připouštět, že se mi podivínský markýzek líbí ať chci nebo ne, ale zároveň jsem věděla, že pro mě je nyní důležitější jistota, že neskončím na ulici, a tady pro mě začínala být půda pod nohama poněkud horká. Kdyby se snad měl vztah s Filipem nějak rozvíjet, stejně by neměl smysl. Musím se nějak vrátit kam patřím, jinak bych mohla pěkně zamíchat historií – jako Marty McFly ve filmu *Zpátky do budoucnosti*. Najít tak ještě toho šíleného doktora se strojem času v garáži, to by bylo skvělé!

Zhluboka jsem se nadechla a konečně odpověděla na velkorysou nabídku madame de Grazac.

„Asi bych měla s poděkováním odmítnout; bylo by to slušné; ale s radostí přijímám. Jste na mě moc hodná, snad se mi má paměť brzy zase vrátí…,“ řekla jsem se sklopenýma očima a pokusila se o úsměv.

„Ale jděte! S tím si vůbec nedělejte starosti. A mého syna budete vídat i tak, nebojte se…“ Stará paní se na mě šibalsky usmála. Jak to myslela? Přece si nemohla všimnout, že…

„A víte co? Procházku necháme na jindy. Pojďte, přestěhujeme vás hned. Filip je stejně od rána na vojenské radě, možná se dnes ani

nevrátí. Zase se mluví o válce, možná celý dvůr znovu vyrazí na cesty. Už jsem s ním o vašem přestěhování mluvila.“

Polkla jsem otázku, nakolik ochotně s mým stěhováním souhlasil. Nechtěla jsem být trapná, a vůbec – celé tohle okouzlení jsem v sobě musela co nejdřív udusit, mohlo by mi nadělat jen mrzutosti. Proč si člověk nemůže prostě poručit a tu hloupou a beztak jen krátkodobou chemickou reakci, vznešeně nazývanou láska, zastavit? Lidstvo by si ušetřilo spoustu problémů, kdyby na to někdo vynalezl pilulku. Rychle jsem se vrátila do reality; madame de Grazac s vytrvalým úsměvem čekala na mou odpověď.

„Jistě, to je dobrý nápad.“ Přikývla jsem a vyrazila k posteli, zpod níž jsem vytáhla svůj kufr, nacpala do něj věci, které ještě byly v pokoji a pečlivě ho zamkla. Klíček jsem dala do malé kapsičky pod sukní.

„Pro věci pošleme lokaje. Tak už pojďte.“ Stará dáma mě chytila za ruku a táhla mě ven z mé komnaty, v níž jsem strávila několik dlouhých týdnů. Ještě naposledy jsem se ohlédla a dveře se s dunivou ozvěnou zaklaply.

Stará dáma mi mezitím odněkud nechala přinést teplý plášť, sama si vzala také jeden a už jsme procházely spojitými liduprázdnými komnatami až k mramorovému schodišti, kde jsem se včera před slavností připojila k Filipovi. Nikde nebyla ani noha. Naše kroky se rozléhaly po hale a odrážely se od nádherně zdobených klenutých stropů.

Když jsme byly skoro u venkovních dveří, stará dáma se zastavila a pohlédla mi zpříma do očí tak nečekaně, že jsem měla co dělat, abych sebou netrhla. To, co řekla, však bylo ještě nečekanější než její upřený pohled. Chytila mě za zápěstí a řekla:

„Poslyšte, přestaňte už hrát tu komedii se ztrátou paměti; já vím, že je to úplně jinak. Povězte mi pravdu!“

Ve mně by se v té chvíli krve nedořezal. Co může vědět? Snad mě teď nevyžene? To s tím stěhováním byla jen kamufláž, aby mě dostala bez odporu z domu?

„Jak to myslíte?“ zeptala jsem se a cítila, jak se mi roztřásla kolena. Co chce slyšet? Copak můžu babce ze sedmnáctého století vyprávět o posunu v čase? Navíc, když to sama vůbec nechápu?

Stály jsme naproti sobě a hleděly jedna na druhou, můj mozek však odmítal v tak vyhrocené situaci zplodit další pohádku. Jen jsem odevzdaně sklopila oči, s pokorným očekáváním konce pohodlného

života mezi šlechtickou smetánkou vepsaným ve tváři. Co mi asi udělá? přemýšlela jsem. Nechá mě zavřít, nebo mě jen vyžene na ulici? Obojí se rovnalo téměř jistému rozsudku smrti.

„Myslím to tak, jak to říkám," trvala na svém ta žena, ale k mé nepatrné úlevě se zase začala usmívat. „Možná jste skutečně z Prahy, protože Francouzka nejste, ač jsou vaše jazykové znalosti velmi uspokojivé. Nepopírám rovněž, že jste asi skutečná šlechtična, protože máte zdravé zuby, a Blanche říkala, že kdybyste mohla, budete se mýt několikrát denně. Umíte se chovat ve společnosti, třebaže občas mluvíte, kdy byste neměla, a nemluvíte, kdy byste měla, a některé společenské rituály vám naprosto nic neříkají. Neumíte nosit těžké šaty a vůbec, ale vůbec se neumíte přetvařovat, což je pro člověka vašeho údajného postavení naprostá nutnost."

„A co z tohoto vašeho zevrubného zjištění vyplývá?" skočila jsem jí netrpělivě do řeči. Připadala jsem si jako myš zahnaná do kouta a její rozvláčnost mě rozčilovala.

„Víte, Luiso – nebo jak se vlastně jmenujete – já také měla amnézii, je to už dávno. A bylo to jiné, než říkáte vy. Navíc jsem viděla vaše oblečení a mluvila jsem s Blanche o obsahu vašeho podivného zavazadla…," pokračovala naprosto klidně stará dáma a znovu se dala do pohybu. Já neodpovídala a jen ji se stále sklopenýma očima následovala po schodišti dolů ke dveřím, zatímco ona bez váhání začala s křížovým výslechem.

„Takže: jste válečný zvěd? Přišla jste ze Spojených provincií? Pracujete zde na nějakém tajném válečném poslání? Nebo jste byla vyslána ze Svatého oficia a špehujete mě? Nedává to smysl. Filip mi vyprávěl o vaší touze setkat se s králem Francie; proto jste přijela? Blanche vás považuje za čarodějnici, ale to je pitomost; mě už za ni pokládají od mých patnácti let a mé koště stále stojí v komoře a ne a ne vzlétnout. Takže: proč jste v Paříži a proč právě v domě mého syna?"

Pochopila jsem, že se ztrátou paměti už tuto bitvu nevyhraji, ale snad ještě není vše ztraceno. Její podezření z politické špionáže mě i přes neveselou situaci, v níž jsem se nacházela, spíš rozesmávalo, než děsilo. Já a James Bond? To je směšná představa! Mohla bych starou markýzu zastřelit propisovačkou nebo celý zámek vyhodit do vzduchu po vzoru hloupých akčních filmů. Ale to by byla věčná škoda. Takže jsem se rozhodla říkat pokud možno pravdu a doufala,

že mi na mysli vytanou správná slova, aby můj výlet do minulosti neskončil katastrofou.

„Nejsem žádný zvěd, ani nizozemská válečná špionka. Ale paměť, alespoň v tom smyslu, jak jsem se vás všechny snažila přesvědčit, jsem neztratila. Něco jsem ovšem přece jen ztratila – cestu zpátky. Kdybych vám řekla celou pravdu, nevěřili byste mi ani slovo a nejspíš byste mě upálili na hranici. Tak, a teď to víte, lhala jsem. Jsem zcela ve vaší moci. Řeknete mi, co se mnou uděláte?“

Paní de Grazac se na mě dlouze podívala a pak na mě šibalsky mrkla. Mně se trochu ulevilo. Třeba mě neupálí.

„Já?“ podivila se, „a co bych vám asi tak měla udělat? Mně na francouzském království příliš nezáleží, špioni mi jsou osobně úplně lhostejní, ať dělají co umí. A vzhledem k tomu, že se zabývám alchymií a mám pár nepohodlných příbuzných, asi co nevidět upálí mě.“

Po těchto slovech se usmála a položila mi paži kolem ramen. „Mám jen strach o svého syna,“ pokračovala, „aby se do něčeho nezapletl.“

Mezitím jsme došly až k východu na nádvoří, kde dva cizí lokajové právě chystali kočár. Měl stejný erb jako Filipův stříbrný, ale byl očividně o mnoho let starší; přesněji řečeno sotva držel pohromadě. Jakmile jsme se ocitly venku, opřel se do nás ledový vítr a do očí nám vlétl sníh, který se zvedal při každém nárazu větru jako ostré mrazivé jehličky. Rychle jsem se zimomřivě zabalila do pláště, že mi koukal jen nos. Jestli mě teď vyženou, nebudu muset čekat, až mě někdo z pařížského podsvětí zavraždí, protože stoprocentně během několika minut umrznu. Nikdy bych nevěřila, že v Paříži může být na podzim taková zima, ledaže by se vědci s koncem doby ledové trefili poněkud vedle.

„Takže co bude dál?“ zeptala jsem se a trochu se mi třásl hlas.

„Mně můžete věřit. Nemějte strach. Nikdo kromě mě nic netuší. Lidé si všímají, jestli vám chybí stuha na šatech, ale hlavu příliš nepoužívají, jsou příliš zaměstnáni sami sebou, než aby přemýšleli o druhých. Takže mi bez obav povězte váš příběh…“

Vzdychla jsem. Staň se, co se má stát!

„Víte, kde je tu sklep?“ zeptala jsem se odevzdaně. Alespoň zjistím, kde je ta zakletá díra a kde mám začít pátrání po zpáteční cestě.

„Který myslíte?“

To kdybych tak věděla!

„Ten nejhlubší, který se asi vůbec nepoužívá. Prosakuje tam voda, možná někde blízko konírny.“

„Myslíte to staré sklepení, kde vás našli? Pojďte za mnou.“ Stará dáma mě bez dalších otázek vedla kolem celého dvora, pak zahnula doprava a stanuly jsme před oprýskanou budovou s velkými vraty, odkud se ozývalo koňské řehtání. Nízká stavba, nalepená na bílý palác, byla postavená do tvaru písmene L; v kratší části byly otevřené dveře, kde se uvnitř kupilo nějaké naházené rezavé harampádí. Hned na kraji jsem uviděla nízká dvířka, do nichž jsme vešly. Musela jsem hodně sklonit hlavu, sotva jsme tudy mohly projít. Moje společnice vzala ze zdi zapálenou lampu a sestupovala po kluzkých schodech do tmavé chodby.

Vevnitř bylo příjemněji než venku, alespoň tu nefoukal ten ledový vítr. Prošly jsme vinným sklípkem, místností až ke stropu zarovnanou zaprášenými lahvemi a sudy. Potkali jsme tam několik lidí, asi pracovali v konírnách, protože páchli koňským hnojem. Zdálo se mi, že jsem mezi nimi zahlédla povědomou tvář, jejíž škleb způsobil, že mi po zádech přeběhl mráz. Rychle jsem se schovala za starou paní; poznala jsem totiž jednoho z násilníků, kteří mě vlekli po chodbě poté, co mě vytáhli z díry. Z vinného sklípku vedla ještě jedna chodba, která se mírně svažovala a odkud byla cítit vlhkost. Tudy jsme se vydaly po dalších schodech dolů. Teď už cestu osvětlovala jedině lucerna.

Došly jsme do prostornější místnosti, uprostřed níž zela otevřená čtvercová díra; vypadalo to jako nedokončená podlaha nebo strop ještě hlubšího sklepa.

„Myslíte tohle?“ zeptala se paní de Grazac, jež vůbec nechápala, co má starý nevyužitý sklep společného s mým tajným posláním, ale zvědavost jí nedovolovala jakkoliv zpochybnit mé požadavky. Teď se z ní stala ztělesněná otázka. S nadzvednutým obočím beze slova čekala, co jí povím.

Vzala jsem jí z ruky lucernu a nahlédla dolů. Dna jsem nedohlédla, světlo bylo příliš slabé. Ta hlubina mě děsila. Pach bahna a vlhký zatuchlý vzduch mi až příliš živě připomenul hrůzu, kterou jsem tam dole prožila, stejně jako neméně hrůzné první setkání s obyvateli Paříže sedmnáctého století. Tak tam jsem ležela? Brrrr… Tady to všechno začalo. Tudy možná vede cesta domů…

„Ano. To je ono," pípla jsem. „Tady je začátek mé cesty… Tady mě našli."

Stará dáma hltala každé mé slovo.

„To vím, syn mi to řekl. Ale co jste tam probůh dělala? To je staré vězení, vyhloubili ho už v době dobrého krále Jindřicha, ještě když tu stál starý zámek. Vůbec tomu nerozumím!" Posunula si čepec, který jí padal do očí, a nevěřícně kroutila hlavou.

„Chtěla jste pravdu. Neslíbila jsem vám, že bude znít důvěryhodněji než lež. Tam mě našli poté, co jsem spadla do jiné díry úplně jinde a především jindy. Víc vám neřeknu. To je konec pohádky. A teď mě vyženete, protože mi tohle nemůžete nikdy věřit. A protože ani já sama tomu nevěřím, vůbec se vám nebudu divit. Bohužel jiné vysvětlení nemám."

„Počkejte," zamyslela se paní de Grazac, „říkáte, že jste spadla do jiné jámy někde jinde? Jak to myslíte – jindy? Co je to za hloupost, to přece nedává smysl! Nemohl vás někdo přenést?"

„To dost těžko. Říkala jsem, že mi neuvěříte." Hodila jsem do hloubky kámen a poslouchala, kdy se mi vrátí ozvěna jeho dopadu na vlhkou zem. Už mi to bylo všechno jedno. Děj se vůle Boží – tak se to říká?

Chvíli bylo ticho, paní de Grazac na mě zírala jako na něco, co právě vylezlo zpod kamene, ale k mému velkému údivu po chvíli zašeptala:

„Neřekla jsem, že vám nevěřím. Ostatně… nebyla byste první."

„COŽE? Co to říkáte?!" trhla jsem sebou a pro změnu lhala zase já na starou paní s jiskřičkou naděje v srdci a se zatajeným dechem.

Stará dáma si dala na čas. Měla jsem chuť s ní zatřást, aby už začala mluvit. Konečně se nadechla.

„Moje babička mi vyprávěla, že když byla malá, strčili do toho sklepem'; to tu ještě nebylo víno ani stáje; jednu kočovnou komediantku." Madame de Grazac lovila v paměti, co jí síly stačily. Po chvíli pokračovala:

„Kradla nejdřív jen slepice, pak i peníze a všechno, co se třpytilo. Jednou odnesla dokonce vyřezávané křeslo; byla jako mor, nemohli se jí nijak zbavit. Pořád ji nemohli chytit, objevovala se a mizela jako duch. Naše rodina si vždycky chtěla všechno řešit sama, s královskou policií je lepší nemít nic společného a zbytečně na sebe neupozorňovat. Takže když ji sluhové nakonec přece jen chytili, tu zpropadenou cikánku, nenechali ji zatknout, chtěli si to s ní vyřídit

sami. Čekala by ji jistá smrt a to nikdo přece jen nechtěl, vždyť jsme křesťané. Mí předci byli milosrdní lidé, nechtěli se podílet na rozsudku smrti.“

„A co bylo dál?“ Cítila jsem, jak se mi potí ruce. Cikánka! Náhoda?

„Mysleli,“ pokračovala, „že si ta mrcha posedí v chládku a přijde k rozumu…“

Stará paní se odmlčela, jako by znovu pátrala v paměti. Netrpělivě jsem čekala, co bylo dál, jak to podle ní souvisí se mnou. Nemohla jsem si nevzpomenout na cikánku, kterou jsem obdarovala drobnými a kterou jsem z bezradnosti činila zodpovědnou za můj pobyt v minulosti.

„Než ji tam hodili,“ pokračovala madame po chvíli, zatímco já hltala každé její slovo, „proklela je. Nikdy nedopadla na dno té kobky, zmizela jako by se vypařila. Děti našeho rodu od té doby věří, že je chodí strašit. I já sama ji jednou viděla, bylo mi asi pět let.“

„A co z toho plyne?“ nechápala jsem. Madame de Grazac se zamračila, patrně pobouřená mou natvrdlostí.

„Kudy vede cesta ven, tudy vede také cesta zpátky, ne? Mohla jste přijít stejnou cestou, kterou ona zmizela!“ Madame mrkala a tváře jí hořely, a já na tom nebyla jinak. Veta, kterou madame právě vyslovila, zněla mým uším jako rajská hudba. Cesta zpátky!

„Po… počkejte!“ skočila jsem jí do řeči a hlas se mi třásl. Klepala jsem se rozrušením a zimou; v tomhle sklepě byla zima jako v lednici.

„Neměla ta cikánka náhodou dlouhou červenou sukni a penízky v uších a kolem krku? Tmavé jizvy na obličeji a žádné zuby? Vyšívaný šátek a skřípavý hlas?“

Stará dáma se mi podívala do očí s výrazem, jako by na ni sáhla sama smrt.

„Ano. Přesně tak vypadala. Viděla jste ji? Mluvte!“

„Viděla.“

„Panenko skákavá!“

Chvíli jsme obě mlčely, stály nad temnou dírou a vstřebávaly tu senzaci. Prokletí rodu Grazaců má své pokračování a výlet studentky z Prahy do minulosti má možná i cestu zpátky.

„Děvenko moje,“ přerušila ticho madame, „ale vy ještě nevíte vše. Ta kletba už trvá o mnoho déle než lidský život. Ta stará cikánka se

zjevuje po celé generace, měla by být už dávno mrtvá, musí to být duch! Jste také duch?“ Madame podvědomě couvla o krok. Rychle jsem zakroutila hlavou na znamení, že pokud je mi známo, duch rozhodně nejsem.

„Myslím, že není duch,“ řekla jsem tiše a moje mozkové závity pracovaly na plné obrátky. Muselo se mi snad kouřit z uší.

„Ne, není duch, jen čas se pro ni zastavil…,“ dokončila jsem myšlenku spíše pro sebe, ale Filipova matka měla sluch jako netopýr.

„Co jste říkala?“

„Nic. Jak často se zjevuje? Asi jenom ona mi může pomoci vrátit se domů. Můžu se podívat dolů?“

„Umazala byste se. Pojeďte ke mně domů, nebo tady umrzneme, podíváte se tam dolů jindy, jde na mě z toho všeho hrůza! To vlhko mi nedělá dobře, děvenko, pojďte na vzduch!“ Stará paní opravdu nevypadala dobře.

Vyšly jsme tedy zase na nádvoří. Venku mezitím vysvitlo slunce a zasněžený dvůr, od nějž se odráželo sluneční světlo, nás na chvíli oslepil.

„Na co jste se to ptala?“ navázala hovor madame a zakrývala si dlaněmi oči. „Ach, už vím! Neobjevuje se pravidelně, jen jednou za čas, ale už dlouho ji nikdo neviděl.“

Asi se z toho zblázním, snad začnu věřit na strašidla, to je šílenost! Ale jestliže může existovat cestování v čase, jsou strašidla jako nic. Stará paní nepřestávala mluvit.

„Takže znovu! Vy tedy říkáte, že jste spadla do díry a ocitla se zde. Odkud tedy jste?“

Ach jo, přece jí nemůžu říct, že ze světa, který ještě neexistuje, ze světa za víc než 300 let? Strašidla a prokletí jsou jedna věc, ale budoucnost s letadly, elektřinou a cestami do vesmíru? Ani alchymistka a čarodějnice mi tohle neuvěří. Abych místo na hranici neskončila v blázinci! Jsou vůbec v této době blázince?

„Neuvěříte mi!“ zakňourala jsem zoufale. Byla jsem najednou jako zablokovaná, nebyla jsem schopná lhát a tím spíš si zase vymýšlet nějakou báchorku. Tahle zvídavá babka stejně všechno prokoukne.

„Zkuste to!“ nedala se. Stály jsme uprostřed nádvoří a lokajové po nás zvědavě pokukovali. Koně před hlavní budovou, dávno zapražení ke starožitnému kočáru, nervózně odfrkávali. Vzala jsem tedy paní de Grazac stranou, aby nás nikdo neslyšel, rozhodnutá říct

jí všechno, ale pořád jsem nevěděla jak začít. Asi dělám obrovskou chybu…

„Kdybych vám řekla, že jsem přišla z časů, které nastanou teprve za pár set let, myslela byste, že jsem blázen?“

Stará dáma na mě zůstala civět. Nezmohla se na slovo. Já jsem jen sklopila hlavu. Věděla jsem, že tohle nemůže pochopit, pokud to nechápu ani já, a to dvacáté první století dobře znám! Jak v ně může uvěřit stará vědátorka z doby Ludvíka XIV? Pitomost, neměla jsem to říkat, jsem husa!

„Vy jste,“ koktala, „z budoucna? Z doby, která teprve přijde? Ale jak to? Tomu nerozumím!“

Podívala jsem se na ni a mlčela. Ani já tomu nerozumím. Ale stará paní se vzpamatovala rychleji, než bych čekala.

„Ale ano, vlastně to mnohé vysvětluje. Viděla jsem vaše šaty z té divné látky. Nikdy jsem takovou neviděla. Nehoří, jako by se tavila…“

„Cože? Vy jste pálili mé šaty?“

Ale moje otázka zůstala nezodpovězená. Madame byla jako v transu.

„Ledaže by všechno bylo dáno,“ přemýšlela nahlas a přitom chodila tam a zpět, „a čas byl jen nekonečnou řadou nehybných obrazů, mezi kterými lze cestovat, libovolně je skládat…“

Nevěřila jsem svým uším. Ona to chápe?! A lépe než já? To přece není možné! Dokonce nakousla teorii, kterou jsme se učili v hodinách filozofie. Kdože tohle řekl? Madame pokračovala:

„Ta díra je tedy brána v čase! A ta stará mrcha ji našla! To je úžasné! Ale jak vám mám věřit, máte nějaký důkaz? Můžete mi to nějak dokázat?“

Bylo mi, jako bych létala. Mám spojence! Ona mi rozumí, ona mi věří, ona mě nezatratila a neposlala mě na pranici! Chtělo se mi tancovat a křičet radostí. Konečně jsem o tom mohla s někým mluvit; bylo to strašné, nosit to tajemství v sobě, být uvězněná ve své vlastní hlavě, nesmět se s nikým poradit a nikomu se svěřit! Třeba mi pomůže, je chytrá a zná tu proradnou cikánku! Možná se vrátím domů!

Ze stěhování alespoň pro tento okamžik sešlo. Táhla jsem paní de Grazac zpátky do růžové komnaty a zamkla za námi dveře. Odemkla jsem svůj kufr a otevřela ho. Viděla jsem, jak staré paní hoří tváře a vzrušením se jí klepou ruce. Zvědavě nakukovala do kufru.

Nejdřív jsem vzala z kufru peníze. Ukázala jsem jí pár starých franků, které jsem už pár let nosila v peněžence pro štěstí. Vzala je do ruky, jako by to byly diamanty, a pak zklamaně řekla: „Ale to je jen bezcenný kov!“ a zklamaně se zamračila.

„Neplatí se už zlatem, podívejte, tady je rok…“

Stará paní vzala minci znovu do ruky a pátravě si ji prohlížela. Byla z roku 1990.

„Léta Páně dva tisíce; tedy skoro! Ale takovou minci bychom mohli udělat také! To nic nedokazuje! A co znamená svornost, rovnost, bratrství?“

„Nic, toho si nevšímejte! Teď vám ukážu tohle.“ A vzala jsem z kufru discmana. Nebylo by chytré povídat jí o revoluci a o tom, že většina šlechty skončí pod gilotinou. Nasadila jsem jí sluchátka a stiskla play. Snad baterie ještě fungují…

Fungovaly až moc. Stará paní de Grazac se vymrštila jako by do ní někdo střelil a okamžitě si strhla sluchátka z uší. Potom je odhodila do kouta a křičela:

„Co to je, co to je, ty příšerné zvuky! Kdyby mě samotnou nepokládali za čarodějnici, myslela bych si, že mě chcete začarovat!“ Vyděšeně stála nade mnou, celá se třásla, ale pak si znovu sedla ke mně na postel a utřela si pot z vrásčitého čela.

„To není nic nebezpečného, to je jen hudba,“ pípla jsem. Tohle je šílenství…

„A jak se do té malé krabičky vešli muzikanti? Tomu říkáte hudba? Strašné zvuky… Ale uznávám, že takovou věc u nás nemáme. A upřímně, můžeme bez ní žít. Co ještě máte? Ale prosím něco méně děsivého!“

Ukázala jsem jí tedy digitální budík. Zvědavě pozorovala naskakující vteřiny a občas dloubla prstem do displeje.

„Kouzelná čísla! Jak to funguje?“

„To nevím, hlavně že to funguje…“

Ještě jsem jí ukázala pár dalších věcí a paní de Grazac pomalu přijímala mé tvrzení o cestování v čase. Toho dne jsem se odstěhovala od Filipa a nastěhovala se do domu madame de Grazac.

10

Pařížské sídlo madame de Grazac byl spíš velký starý dům než palác, postavený v úzké ulici blízko náměstí Gréve, kterým jsme přejížděli právě ve chvíli, kdy se tam konala nějaká poprava. Naštěstí jsem včas stačila zavřít oči a neviděla, jak se pod odsouzeným otevřela visutá podlaha rozviklané šibenice, hrozivě vztahující své kostnaté rameno k tmavnoucímu nebi. Ve stejném okamžiku, kdy kloub dřevěné zrůdy hrozivě zavrzal, se ozval radostný jásot přihlížejících lidí. Bylo pozdní odpoledne, po nebi se hnala nízká sněhová mračna a na náměstí postávaly spousty diváků, kteří považovali lidskou smrt za zábavnou. Mezi nimi se prodírali podomní prodavači s různým haraburdím, rybami a zeleninou, náš starý kočár sotva projel. Madame říkala, že je to poprava nějakého obyčejného zloděje, takže to není žádná velká událost. Nezeptala jsem se ani, jak tedy vypadá taková „velká událost“; nemusela jsem o minulosti vědět úplně všechno. Už sama šibenice, byť byla vlastně jen pouhým kusem dřeva a režného provazu, naháněla hrůzu a vzbuzovala silný respekt, jak se tiše tyčila nad hlavami krvežíznivé lůzy. Pohled na smrt madame pochopitelně vůbec nevyváděl z míry, na rozdíl ode mne. Ale začínala jsem si na spoustu věcí pomalu zvykat. Kradeš – přijdeš o hlavu, jak prosté! Možná, že na tom něco je, věděla bych o několika lidech, kterým by zdejší pojetí spravedlnosti mělo i v mé době co říci. Je to něco jako zákon přírody. Akce a reakce, hřích a trest. Bez zbytečných průtahů, drahých právníků a vytápěných věznic s posilovnou a televizí. Svým způsobem to dává smysl. V životě by mě nenapadlo, že někdy budu takhle uvažovat, ale můj pobyt zde, třebaže zatím jen velmi krátký, na mě měl větší vliv, než jsem v té chvíli dokázala pochopit. Škoda, že až se vrátím, nebudu moci nikomu předat pocity a zážitky tak, jak je prožívám já sama, pomyslela jsem si, když jsme konečně projížděly těžkými dubovými vraty oprýskaného ale mohutného domu markýzy de Grazac.

Přivítala nás pouze shrbená postava starého muže v dlouhém plášti. Tento jediný sluha, který v paláci byl, za námi bez jediného slova zaklapl velkou závoru starobylých vrat a zase zmizel kdesi pod podloubím prostorného dvora, ve stínu padajícího soumraku.

Další kapitola mého výletu do minulosti mohla začít. Co mi to stěhování asi přinese, kam mě osud odvane? přemýšlela jsem v duchu skoro jako vypravěčka pohádek. Na tváři mě studil chladný vítr, když jsem vystupovala z rozvrzaného dřevěného kočáru a poprvé se chodidlem v tenkém střevíčku dotkla chladné dlažby potemnělého nádvoří starobylého domu, prorostlého zmrzlou trávou. Vzpomněla jsem si přitom na ponuré exteriéry jednoho filmu o zakletém hradu uprostřed lesů, kde pyšný princ, proměněný v nestvůru s ptačím zobákem, věznil dívku, jež se pro jednu květinu a záchranu otce rozhodla obětovat život. Nějak jsem cítila, že moje cesta bude ještě dlouhá. Ani na chvíli jsem zatím nezapochybovala o tom, že můj výlet do minulosti jednou skončí stejně nečekaně jako začal, ať už to bude vysvobozujícím probuzením z toho nejživějšího snu, který se mi kdy zdál, nebo nějakým zázrakem; na tom nezáleží, ale dosud nenadešel čas. Budu jednou zase doma, mezi svými, s hlavou plnou neuvěřitelných vzpomínek a nepopsatelnou touhou předat své zážitky okolnímu světu. Jak dlouho to však potrvá? Dny, měsíce, roky?

Toho večera, kdy mě černý kočár Filipovy matky převážel do jejího domu, se už podzim definitivně změnil v zimu. Mohlo tehdy být něco kolem nuly a studený severní vítr, pronikající štěrbinami starého kočáru a ostrý jako břitva, byl občas cítit až do morku kostí. Padal sníh s deštěm, který se v ulicích starého města ihned měnil ve špinavou břečku, mísící se s páchnoucím bahnem. Díky sychravému počasí a zamyšlenému mlčení staré dámy během celé cesty z paláce podivínského markýze Filipa, kdy jsme podél vlhkých zdí ponurých domů, halících se do chuchvalcovité mlhy, přejely snad celou Paříž a byly málem zmrzlé na kost, mi klesla nálada pod bod mrazu. Od bujarého nadšení z nalezení spřízněné duše, přes smířlivou melancholii a pokoru přijetí svého podivného osudu, mě na konci dne zahalil hluboký smutek a stesk po domově, který mě svíral jako železná obruč. Zabalená v kožešinovém, od jinovatky mokrém plášti až po bradu, jsem s pohledem upřeným do prázdna jen málo sledovala ubíhající ponuré domy, které se pomalu míhaly za oknem našeho staříčkého kočáru. Snažila jsem se co nejméně dýchat, protože tak strašný zápach, který vydávala celá Paříž, jsem snad nikdy necítila. Nebyl příliš silný, spíš nenápadný a plíživý, ale všudypřítomný a o to více nesnesitelný. Směs splašků, moči, hniloby a plísně, což by ještě nebylo tak nejhorší, doplňoval občas i nasládlý

mrtvolný pach, před nímž se nebylo možné skrýt. Nebylo těžké najít zdroj toho zápachu. Hlavní ulice byly sice překvapivě čisté, domy byly patrové, malebné a upravené, ale horší byly ty vedlejší, špinavé a křivolaké uličky, kterými jsme jely, abychom si zkrátily cestu. Mezi horami odpadků se v malých zapadlých uličkách válely i kosti a napůl rozložená těla mrtvých domácích zvířat, psů, koček a všeho možného; v jedné chvíli jsme dokonce málem přejeli lidské tělo. Leželo přímo uprostřed ulice. Byla to nějaká hubená stařena, jen kost a kůže ve špinavých roztrhaných hadrech. V okamžiku, kdy jsme míjely její bílé tělo, ztuhlé v děsivé křeči, se jako přízrak vynořila z mlhy a já spatřila její strnulé oční bělmo zírající do prázdna. Vykřikla jsem hrůzou. V tom obraze se snoubila všechna krutost a lhostejnost lidské společnosti, která přetrvala staletí až do mé doby a jistě i dál. Pouze se během času zabalila do pozlátka, které na první pohled skrylo lidskou bezcitnost a dovolilo lidem snáze zavírat oči nad vlastní zbabělostí.

Chtěla jsem zastavit a něco udělat, ale markýza to nedovolila; prý by to v téhle čtvrti bylo nebezpečné pokoušení osudu. Asi prý tu ubožačku porazil nějaký kočár a nikdo se nenamáhal alespoň ji odtáhnout z cesty.

Pomalu mi docházelo, že jsem si toto období lidské historie idealizovala víc, než jsem si vůbec dokázala představit. Jistě, člověk čte a vidí ve filmech spoustu věcí. Ale vidět to vše na vlastní oči, zachytit upřený pohled oběšence, ucítit nasládlý zápach rozkládajících se lidských ostatků, vidět tváře boláky pokrytých žebráků a slyšet jejich bezbřehý nářek, je něco docela jiného. Proto všechny kočáry jezdily tak rychle, aby byly brzy za zavřenými vraty nádvoří, která skýtala alespoň trochu čerstvého vzduchu a falešného svědomí. Ty vysoké zdi pomáhaly šlechtě a dobře situovanému měšťanstvu zapomenout na jejich část zodpovědnosti za stav věcí venku za těžkými vraty, kdyby náhodou nějakou na okamžik pocítili. Bylo mi z toho všeho nanic. Chtěla jsem domů. Jen ještě alespoň z dálky zahlédnout krále a pryč odtud!

Také mi chyběl Filip. Sama jsem dosud nechápala proč, snad proto, že byl prvním, s kým jsem se tady setkala, snad proto, že mi dovolil zůstat ve svém paláci, aniž by mě znal a nenechal mě vyhodit na ulici. Klidně to mohl udělat. Chyběl mi jeho ledově upřený pohled skrz přivřené řasy i jeho urážlivá aristokratická nadřazenost. Představa, že už s ním třeba nikdy nepromluvím, nebudu se ho smět

dotknout, mě skličovala, přestože jsem cítila, že můj odjezd z jeho domu byl nevyhnutelný. Nemohla jsem tam být a kompromitovat ho, v tom měla jeho matka pravdu, už mi pomohl dost. Ale stále jsem cítila dotek jeho bělostných rukou, obsypaných prsteny, stále jsem na své kůži vnímala jeho fialkovou vůni a vzpomínka na jeho měkké rty mě obklopovala jako pavučina, před kterou nebylo úniku. Kdykoli byl blízko, cítila jsem se v bezpečí, aniž jsem rozuměla tomu, proč to tak je. Než jsme opustili jeho dům, přišla zpráva, že markýz odjel za králem a celým dvorem do Versailles. Tam, během obhlídky stavby nového paláce, měl král a pár vyvolených mezi hromadami cihel a písku prodiskutovat další strategický postup v probíhající válce proti Spojeným nizozemským provinciím, u čehož markýz de Grazac coby maršál Francie pochopitelně nemohl chybět. Moje odhady, že včerejšek pro Filipa neznamenal vůbec nic a že patrně všechno zapomněl, tím byly definitivně potvrzeny. Co mu bránilo, aby mě vzal s sebou do Versailles, když ví jak toužím setkat se s Ludvíkem? Kdyby o mě stál a včerejšek pro něj cokoli znamenal, mohl mě vzít s sebou, posadit třeba někam pod strom v parku, zanechat mě mému osudu a sám se věnovat svým vojenským povinnostem. Nebránilo mu v tom nic. Naopak, chyběl mu jakýkoli důvod, aby o mně vůbec přemýšlel. Budoucí postup francouzských vojsk v daleké zemi byl pro něj jistě více vzrušující než já a moje bláznivé sny.

Ach jo! Nálada pod psa, zima jako na Sibiři a naděje na změnu veškerá žádná; asi by bylo lepší jít spát, pomyslela jsem si, ale to jsem se velice zmýlila, protože než jsem se toho dne dostala do postele, uplynulo ještě mnoho hodin.

Paní de Grazac mě vedla po tmavém, za dlouhá léta prošlapaném kamenném schodišti, přes prostornou, chabě osvětlenou chodbu do menšího sálu, kde byla jen dvě ošoupaná křesla a malý zlatě zdobený stolek, postavený na mírně vypelichaném perském koberci. V rohu stál obrovský vyhaslý krb zdobený malými soškami a starobylým svícnem. Hostitelka ukázala na malé dveře ve výklenku na protější stěně sálu.

„Tam je vaše ložnice. Je sice prostě zařízená, ale je jen vaše. Tam si můžete uložit své věci. Dejte si je tam a hned přijďte zpátky, máme si toho hodně co povídat…," a spiklenecky se usmála. Trochu mě to zahřálo u srdce, markýza byla dobrá duše. Potom usedla do jednoho z křesel potažených kožešinami, tu největší si přehodila přes kolena a krátce zazvonila na velký zvonek, jehož zacinkání se

rozlehlo prázdnou místností, až to bodalo do uší. Když bylo jasné, že to zvonění bylo slyšet přinejmenším na druhém břehu Seiny, markýza postavila zvonek zpět na stůl, uvelebila se spokojeně v křesle a trpělivě očekávala příchod svého věrného sluhy.

Poslechla jsem ji bez námitek, chtěla bych sice mnohem raději jít na kutě a zaspat tu depresivní náladu, která mě stále tížila jako pytel kamení, ale asi by nebylo vhodné odmítnout rozhovor s někým, kdo mi právě nezištně poskytl přístřeší. Nedokázala jsem pochopit jak je vůbec možné, že všichni tady jsou tak obětaví. Nedovedu si ani představit, jak by někdo v jednadvacátém století, a tím méně v Čechách, ubytoval ve svém domě někoho, koho našel ve sklepě a navíc ho podezíral z pokusu o vloupání. O dalších laskavostech a dlouhodobém bezplatném ubytování člověka v nouzi ani nemluvím. Kam to lidstvo spěje, když to jde s lidskostí od desíti k pěti? Na jednu stranu je sedmnácté století plné krutosti a bezcitnosti, a na straně druhé nás, takzvaně civilizované obyvatele 21. století, zahanbuje svou křesťanskou obětavostí, o níž se nám nemůže ani zdát.

Přešla jsem tedy za hrobového ticha, přerušovaného jen zvuky mých vlastních kroků, tmavý sál, studený jako ledová jeskyně a plný strašidelných stínů až k nízkému výklenku v temném koutě. Stanula jsem před vyřezávanými a kdysi pozlacenými dveřmi s velkou klikou z chladného kovu a s vrznutím je otevřela. Za těmi těžkými dveřmi, na jejichž otevření mi sotva stačily síly a jimiž jsem sotva prošla, jak byly nízké, se nacházela malinká komnata s kamennou dlažbou. Koberec nebo parkety by se sem ani nehodily, celý dům a moje „cela“ obzvlášť vypadaly jako by byly maximálně ze čtrnáctého či patnáctého století – s nabubřelou a nazdobenou nádherou Filipova paláce neměl dům paní Grazacové vůbec nic společného. Jako bych učinila ještě jeden dlouhý krok historií nazpět. V mém novém pokoji byla jen postel, ještě kratší než ta v růžové komnatě u Filipa, ozdobená nebesy z tmavého dřeva a těžkého, tmavě rudého sametu. Nad postelí visel obrovský dřevěný krucifix a další stál na nočním stolku, zdobeném ošoupaným pozlacením. Na zdi proti malému oknu visel jen jeden jediný obraz v omšelém rámu, na němž byla, jak jsem okamžitě poznala, podobizna syna majitelky domu Filipa de Grazac. Na jeho tvář dopadalo světlo bledého měsíce, který už dávno na obloze vystřídal unavené slunce, a ještě umocňovalo zvláštní dojem z podobizny, která něčím skoro

naháněla strach. Na obraze byl Filip sice o dost mladší, než jsem ho poznala, byl to určitě on, ale v jeho očích bylo něco, co jsem nedokázala popsat. Smutek nebo bolest, nějaká hluboká jizva skrytá za maskou vznešenosti; ten výraz ve Filipově malované tváři se dá jen těžko popsat. Raději jsem odvrátila oči, na takové věci jsem možná trochu moc přecitlivělá; asi už z toho všeho blázním. Celé tohle místo na mě působilo velmi depresivně, jako by ze všech zdí vycházelo něco negativního, co jsem nedokázala pojmenovat.

V rohu místnosti, v tmavém výklenku asi metr hluboko ve zdi stála velká, kdysi bohatě malovaná a dnes už opryskaná truhla z tmavého dřeva, do níž jsem po krátkém zaváhání přesypala obsah svého kufru, který přinesl kočí. Ze dna truhly se vznesl oblak prachu, musela jsem odvrátit tvář, abych se nerozkašlala. Všimla jsem si, že mi jde od úst pára a že mi kape z nosu. V pokoji bylo maximálně pět stupňů nad nulou. Nechápu, proč ti lidé žijí v takové zimě, potom není divu, že běžně umírali ve třiceti.

Venku se už setmělo. Nechala jsem otevřeno, abych pro sebe případně ukradla trochu tepla ze sálu s krbem, a rychle se vrátila k markýze. Sluha, starší vychrtlý chlap s dlouhými vlasy, bílými jako sníh, právě zatápěl v obrovském krbu. Byl to ten, jehož jsem už zahlédla, to on nám otvíral bránu, když jsme vjížděly na dvůr.

Na zlatem vykládaném stolku už ležel čerstvý, ještě teplý chléb, nějaká zelenina a pár nádherně vonících klobás, nebo něco na ten způsob. K pití bylo pro změnu víno provoněné příměsí vanilky. Tito lidé zřejmě pili vodu jen v případě, že měli smrt na jazyku. Ale i na to jsem si už začínala zvykat. Budu-li tu dostatečně dlouho, stane se ze mě dozajista alkoholická.

Usedla jsem beze slova vedle paní de Grazac a po jejím vzoru se zabalila do kožešin. Teď, když místnost osvětloval krb, všimla jsem si překrásného stropu s obrovskou mozaikou z barevných kamínků. Mozaika představovala nebesa se sluncem, anděly a velkou postavou Ježíše Krista v čele celé té nádhery. Mihotavé odlesky plamenů z krbu, odrážející se na gigantickém obraze nad námi, ještě umocňovaly dojem z toho uměleckého díla i mé nadšení. Na malířství a architekturu jsem fanatik, ačkoliv o sobě nemůžu ani náhodou tvrdit, že bych tomu nějak rozuměla. Nikdy bych ovšem nečekala, že najdu tak velkolepé vyobrazení Krista v obyčejném domě; takový skvost jsem dosud nespatřila ani v žádném kostele. Vždycky zůstávám stát s otevřenou pusou v němém úžasu nad tím,

co lidské ruce dokázaly vytvořit. Můj neskrývaný obdiv nezůstal bez povšimnutí současné majitelky tohoto veledíla.

„To je mozaika z patnáctého století. Tento dům naše rodina vlastní už velmi dlouho, tenhle sál a vaše komůrka jsou jediné dvě původní místnosti v domě. Celý několikrát vyhořel a byl znovu přestavěn; vím, není příliš útulný, alespoň v porovnáním s Filipovým cukrovým palácem. Ale mám k němu zvláštní vztah…“ Stará paní se zasnila a v jejích očích, které se vlhce zaleskly, jsem stejně jako na Filipově portrétu zahlédla bolestný výraz.

„Zvláštní,“ snažila jsem se odvést řeč, protože jsem nevěděla, co na to odpovědět, „myslela jsem, že vás náboženství příliš neovlivňuje, vzhledem k tomu, jak jste dnes odpoledne mluvila o církvi. Myslela jsem, že čarodějnice nemívají na stropě obrazy Krista…“ Pokusila jsem se zažertovat, ale vtip se nepovedl. Stará paní pozvedla oči a s hrobově vážným pohledem pomalu řekla:

„Víra a katolictví jsou dvě různé věci. Římskokatolická církev je ostudou rodiny Boží. Alespoň z historického hlediska…“ Paní de Grazac jsem ještě neviděla tak vážnou. Z šibalské postarší dámy a šílené vědátorky se před mýma očima rázem proměnila v někoho docela jiného; v tom okamžiku by mohla klidně vládnout nějakému klášteru. Jak tam tak seděla v temně zelených šatech z neforemné těžké látky, v čepci a rukavicích, poznala jsem, že je starší, než jsem se domnívala. Neměla jsem toto téma vůbec načínat a raději jí vyprávět o cestách na Měsíc.

„Takže jste hugenotka?“ zeptala jsem se opatrně.

„To slovo bych v tomto domě být vámi raději nepoužívala, i zdi mají uši…,“ odpověděla stará dáma a nepřestávala mi hledět do očí. To jsem si moc nepomohla. Tak jinak, pokusím se ji oslnit znalostmi a odvést řeč jinam.

„Narážíte na bartolomějskou noc? Ale to už je přece hodně dávno! Za Ludvíka XIV. se už za protestantství nevraždí, nebo snad ano? Stále zůstává v platnosti nantský edikt, nemám pravdu? Takže nic nehrozí, pokud ovšem do vašeho domu nechodí strašit Kateřina Medicejská…“ Oslnit se ji podařilo, odvést řeč jsem však nestačila. Paní de Grazac zvedla významně obočí a nakonec se k mé úlevě konečně opět usmála, i když trochu smutně.

„Překvapujete mě. Leckterý Francouz by vám mohl závidět vaše znalosti…“ Poté se ale zase jen zahleděla před sebe a nastalo nepříjemné ticho.

Mlčela jsem a cítila, že teď by bylo nevhodné cokoliv dalšího říkat. Po chvíli stará dáma sama přerušila mlčení a pokračovala:

„Všechno je trochu jinak, než by mělo být. Král si víc hledí války a svých milenek, než sporů mezi křesťany; na to má své lidi, Louvoise a jemu podobné fanatiky. Král netuší, co se v jeho zemi děje. Mnozí věřící už před takzvanou boží spravedlností uprchli ze země a my ostatní na sebe raději moc neupozorňujeme. Žijeme své životy na tenkém ledě, který se pod námi může každým dnem prolomit. Minulost si raději nechceme pamatovat, přináší strach z budoucnosti. Snažíme se odpustit a zapomenout. Jenže krev bratrů se těžko odpouští. Kdesi v hloubi srdce si pamatujeme každou zbytečnou smrt, každý výkřik nespravedlivě zavražděného. Všechny hrůzy té dávné noci i mnoha dalších let se po těch, kteří přežili, předávaly a stále předávají z otce na syna. Nikdy na ty hrůzy nezapomeneme, nikdy, tak jako tenhle dům. Cítíte, z jeho zdí dýchá smrt…“

Několik vteřin bylo hluboké ticho, rušené jen zvuky praskajícího ohně.

„Tady se hugenoti scházeli. Tento dům pamatuje i tu strašnou noc,“ promluvila opět madame po chvíli, „jen zde, v tomto sále, bylo zabito osm lidí a další čtyři venku na nádvoří. Ostatní utekli sklepem ven z Paříže. Ten tunel vede až za hranice města. Tam tudy.“ A ukázala přímo na krb.

„Tím krbem? To je neuvěřitelné!“ Tato informace mi měla být brzy velmi užitečná. Utrpení hugenotů bylo velmi smutné a opravdu jsem s oběťmi bartolomějské noci soucítila, i se starou markýzou. A navíc – stále mi bylo příjemnější bavit se o minulosti, než o budoucnosti. Pořád jsem se podvědomě snažila vyhnout debatě o mé době; bála jsem se, abych neztratila důvěru své jediné přítelkyně a zároveň nějak nepokazila časovou smyčku. Ano, je to celkem logické, pokud všechny možné sci-fi filmy, které jsem kdy viděla, měly alespoň z jednoho procenta pravdu, následky sebemenšího zásahu mé maličkosti do běhu času by mohly být nezměrné. Stačilo by třeba, abych varovala rod Grazaců před revolucí a mohla bych se vrátit do úplně jiného světa. O tom, co by se mohlo stát, kdybych si přece jen něco začala s krásným maršálem de Grazac, ani nemluvím. Ta zodpovědnost mě děsila, uvážím-li, že zde určitě byla jistá pravděpodobnost, že se mi to všechno jen nezdá. Z mých myšlenek mě opět vytrhl hlas markýzy.

„Stačí když otočíte tím velkým svícnem vlevo a zadní stěna krbu se otevře. Stejným způsobem jde z druhé strany zase zavřít.“ Moje oči padly na nevzhledný černý svícen.

„Proč mi svěřujete tak tajnou věc? Proč jste se mě vůbec ujala?“ To mi opravdu nebylo jasné. To vše muselo mít nějaký důvod, upřímnost za upřímnost.

Stará paní se krátce zamyslela; snad jestli ke mně má být upřímná, nebo bylo-li by lepší mlčet. Potom se natáhla ke mně a vzala mou dlaň do své. Opatrně mi vyhrnula rukáv pláště a dotkla se prstem mého zápěstí, kde bylo mé mateřské znaménko. Měla jsem je tam od narození, nikdy jsem o něm nepřemýšlela, byla jsem na něj odmalička zvyklá. Paní de Grazac druhou rukou ukázala na erb, který visel nad krbem a jehož hlavním motivem byl lipový list. Nechápala jsem. Paní de Grazac se dívala střídavě na mé zápěstí a na starobylý erb a významně mlčela.

Stále mi to nedocházelo. Madame se trochu zamračila nad mou nechápavostí.

„Toto je erb rodu Grazaců. Hlavním motivem je lipový list. Podívejte se, prosím, znovu na své zápěstí.“ Madame držela mou ruku tak pevně, že mi to bylo až nepříjemné. Podívala jsem se tedy znovu na své mateřské znaménko a teprve teď mi to došlo. Nápadně připomínalo lipový list! Jak to, že mě to nikdy nenapadlo?

„Co to znamená?“ Nechápala jsem, kam tím směřuje, ale tep se mi o něco zrychlil neurčitým očekáváním. Další náhoda? Cikánka a teď tohle?

„To ještě nevím,“ odpověděla má společnice. „Všimla jsem si toho hned na Filipově slavnosti.“

„A?“ Nechápala jsem.

„Dobře, povím vám to. V naší rodině se po generace traduje věštba, že jednoho dne, jedno sto let před začátkem konce jednoho světa, přijde cizinka se znakem naší rodiny ze Země-nezemě a zvrátí zlý osud rodu Grazaců.“ Markýza mi hleděla upřeně do očí.

„Snad si nemyslíte…“

„Ano. Já si myslím, že jste to vy. Proto vám všechno říkám a proto jsem vás ubytovala právě v tomto domě, na místě, kde naše rodina v dávných dobách zažívala nejtěžší okamžiky.“ Madame se opřela a nepřestala mě pozorovat, jako by samu sebe chtěla utvrdit v tom, že se nemýlí. Po chvíli pokračovala, o něco tišším hlasem:

„Neřekl mi to, ale možná si toho všiml i Filip. Tváří se jako by se zabýval jen sám sebou, což bezpochyby dělá, ale je také velmi všímavý; víc než se zdá.“

Nezmohla jsem se na slovo. To je naprostá pitomost. Co já zmůžu? Jsem tu jako krtek uprostřed šestiproudové dálnice a jestli mám v plánu někoho zachraňovat, pak nanejvýš sama sebe. A vůbec netuším, jak to provést.

„To je nesmysl, nezlobte se, ale to vás asi zklamu. Nejsem žádný hrdina. Chci jen vidět krále a hlavně se chci dostat domů, jsem tu omylem, můžu tady napáchat jedině škodu, vám i sobě. Moc mě to mrzí, ale…“ Sklopila jsem oči a bylo mi trapně. Nerada jsem ji zklamala, byla na mě opravdu moc hodná. Ale co jsem měla dělat? Lhát jí, hrát si na spasitelku?

„Děvenko, nic se v životě neděje jenom tak, nejste tu náhodou. Náhoda je jen jiné vyjádření pro Boží vůli…“

Zásah do černého! Tuhle větu jsem už slyšela a nemohu říct, že by mi neuvázla v paměti. Tato věta, byť trochu jinak formulovaná, ale s naprosto stejným poselstvím, svým způsobem tvořila mou osobní životní filozofii už po několik let a zásadně ovlivňovala můj pohled na svět a život vůbec. Slyšela jsem ji asi před deseti lety od jednoho kněze a nikdy už na jeho slova nezapomněla. Další náhoda? To asi těžko.

„Dobře, dejme tomu,“ připustila jsem neochotně. „Ale co mám tedy udělat? Pokud vím, potřebuji teď spíš já vaši pomoc, než vy moji. Ráda bych vám nějak oplatila vaši i Filipovu pohostinnost, ale opravdu nevím jak!“

Markýza mě něžně pohladila po vlasech a usmála se. „Nedělejte si starosti, děvenko. Znát směr a ubírat se jím jsou dvě rozdílné věci. Nemusíte tušit, co je vaším úkolem. Ale jestli jste to vy, jako že jste, má to nějaký důvod jako všechno v lidském životě…“

Byla jsem z toho všeho tumpachová. Seděla jsem nehybně naproti své nové přítelkyni a tupě zírala před sebe. Děj se vůle Boží, pomyslela jsem si znovu. Asi mi nic jiného nezbývá, než brát věci jak jsou.

Jenže to mi nikdy nešlo.

„Smím se vás na něco zeptat?“ řekla jsem trochu opatrně a rozpačitě bloudila pohledem po podlaze, kde na ozdobné dlažbě tančily odrazy plamenů z krbu.

„Jistě, ptejte se…“ Stará paní zvedla oči, malé a živé bleděmodré studánky, jaké měla i moje babička.

„Co se stalo s Filipovým otcem, vaším manželem?“ Cítila jsem – z těch několika vět, jež o něm stará markýza i Filip v uplynulých dnech vyhýbavě řekli – něco, co ve mně vzbuzovalo neurčitou zvědavost, která mě právě teď přivedla na myšlenku zjistit, co se za tím skrývá. Jako by to nějak souviselo s tím, co jsem se dozvěděla před chvílí.

Stará dáma hluboce vzdychla a sklopila hlavu. Bylo dlouhé, nepříjemné ticho. Když už jsem myslela, že neodpoví, pomalu začala vyprávět.

„Bertrand, můj muž, byl bezmezné oddaný králi už v těžkých dobách, kdy zemi vládl Mazarin s Annou, královnou matkou, a král byl jen bezmocným dítětem. Už tehdy, i mnohem později, kdy zemí otřásala fronda, Bertrand byl věrný koruně. Filip se sotva narodil a už byl představen králi a královně matce. V ten slavný den, kdy se mladý Ludvík sám tajně vrátil z honu a poprvé jako skutečný král zabránil nebezpečnému zasedání parlamentu, měl Filip osmé narozeniny. Král, ještě mladý chlapec, od tohoto dne však už skutečný panovník, si dal toho večera mého muže zavolat do Louvrů a pověřil ho zvláštním úkolem. Nemusím zdůrazňovat, jakou čest mu tím král prokázal; vždyť jen podat králi košili je nejvyšší pocta! Poslal ho do Versailles, kde tehdy stál jen malý a nemoderní lovecký zámeček uprostřed mokřin. Tam, nevíme kde přesně ani jak, měl Bertrand vyzvednout z tajné skrýše nějaký rodinný klenot, medailon, který tam byl z neznámých důvodů ukrytý v jakési tajné chodbě ještě z dob Ludvíka XIII. Ten starý klenot byl prý pro krále velmi důležitý; snad si ho tam sám uschoval, když byl malý, nebo ho tam nechal některý z jeho předků, to nikdo neví. A protože sám nemohl tak rychle do Versailles odjet, pověřil Bertranda de Grazac, aby pro něj tuto veledůležitou výpravu vykonal. Nikdo neví, jaký měl ten šperk pro krále význam, a tím méně proč ho chtěl právě ten večer vidět. Stejně tak onu chodbu zná jen král a jeho matka – ani Mazarin o ní nevěděl, a to mi věřte, že se ji snažil najít – přestože její existence je od postavení zámečku ve Versailles mezi lidmi považována spíš za legendu…“

Madame se odmlčela a zakousla se do voňavé klobásy, aby zakryla viditelnou nervozitu a smutek, které jí působily dlouho umlčované vzpomínky.

Já dala přednost horkému černému pečivu, připomínajícímu křupavé croissanty, a napjatě čekala jak příběh skončí. Paní de Grazac měla chmurný výraz, ale celkem ochotně pokračovala ve vyprávění, poté co polkla sousto masové lahůdky.

„Ani mně Bertrand nikdy neprozradil podrobnosti té výpravy. Řekl mi jen, že ten klenot byl bohatě zdobený zlatý medailon, vykládaný rubíny a diamanty, které vytvářely obraz Božího oka. Když se otevřel, uvnitř byl obraz slunce, lemovaný slunečními paprsky s odznaky královské moci…“ Madame se opět odmlčela.

Proč to tak protahuje? Hořela jsem nedočkavostí.

„A co se stalo; splnil váš manžel to poslání, přivezl ten klenot králi?“ Ten příběh mě zajímal a byla jsem nedočkavá jako malé dítě. O králi Slunce jsem přečetla snad vše, co o něm bylo napsáno. Ale jedna věc mi nebyla jasná a tato záležitost s chodbou a medailonem mohla být možná částí odpovědi na otázku: proč právě Versailles? Vždyť dodnes nikdo neví, co Ludvíka XIV tak fascinovalo na nemoderním loveckém zámku v bezvýznamné vesničce Versailles. Proč se rozhodl právě kolem něj vybudovat palác svých snů a proč nikdy nedovolil zbourání staré stavby? Říká se, že z nostalgie, protože zde prožil romantické dny s Louisou de la Vallière. Ale toto vysvětlení se mi nezdálo, a nejen mně. Vždyť už v době, kdy palác stavěl, byla Louisa de la Vallière na cestě do nemilosti a když později zemřela, krále to vůbec nezajímalo a nechal se slyšet, že pro něj zemřela už svým odchodem od dvora. Ne, muselo v tom být něco jiného. Skutečný důvod stavby do té doby unikátního paláce ve Versailles byl odjakživa obestřen tajemstvím. Ale tajná chodba? O té jsem slyšela poprvé, žádný z historiků se o ní dosud ani nezmínil. A nikdo (alespoň pokud vím z knih), ani lidé blízcí královské rodině netušili, proč Ludvík trvá na zachování staré stavby uprostřed mokřiny a na vystavění paláce krále Slunce kolem nemoderní a zastaralé cihlové budovy, což navíc velmi zkomplikovalo práci stavitelů i architektů a velmi prodražilo stavbu celého komplexu. Co když to bylo právě pro tu tajnou chodbu? Souviselo to nějak s tím medailonem? A co když i jméno krále Slunce má nějaký hlubší význam, než se historie domnívá? Na medailonu je přece obraz slunce a Božího oka se slunečními paprsky! Třeba to slavné jméno nevzniklo jen pro královu ješitnost. Král je pokládán za zástupce Boha na zemi a sám se nazývá králem Slunce… Vždyť přehlídka, na níž se Ludvík poprvé objevil se znakem Slunce, by se klidně mohla

shodoval s obdobím, kdy… Asi příliš fantazíruji, pomyslela jsem si vzrušeně, ale všechno to bylo tak zvláštní, že jsem se nemohla ubránit pocitu, jako když objevuji něco velkého, jako když nakukuji byť jen uzounkou štěrbinkou do dveří, které byly dosud pro všechny smrtelníky po celá staletí uzamčené.

Paní de Grazac zesmutněla ještě víc a pokračovala ve vyprávění.

„Manžel medailon našel, byl však na cestě zpátky přepaden kdesi uprostřed lesů několika muži v maskách. Přestože jel tryskem, vyhnul se hlavní cestě a nikde nezastavil, čekala na něj skupina zamaskovaných lupičů, jako by znali cestu i hodinu jeho cesty, ba co hůř i její účel. Bylo to divné. Neublížili mu, nechali mu měšec i prsteny, vzali jen králův medailon v malé truhličce, pečlivě uschovaný v kapse sedla, jako by o něm věděli. Zmizeli a nechali chudáka Bertranda na místě, rudého vzteky a zoufalstvím, že zklamal královu důvěru a svou čest. Dva z nich sice zabil při snaze ubránit králův majetek, ale bylo to marné, zbývající dva uprchli i s medailonem. Pro Bertranda to bylo horší než smrt, a ani ta na sebe nedala dlouho čekat…“

„A dál, co bylo dál?“ pobízela jsem starou madame nedočkavě.

„Král tomu nemohl uvěřit. Ještě tu noc, za zavřenými dveřmi, bledý jako sníh, vyslechl mladý král Ludvík Bertrandovy omluvy a slib, že medailon najde, i kdyby ho to mělo stát život. Bertrand klečel před králem na kolenou a přísahal, že se stal cílem léčky a zrady, ale král neměl pro jeho slova sluchu. Neřekl nic, nechal svého nejvěrnějšího vojáka tam kde byl a odešel bez jediného slova do svých ložnic. Když se manžel vrátil domů, řekl mi, že kdyby král včas neodešel z místnosti, byl by Bertrand de Grazac nejspíš prvním mužem ve Francii, který viděl krále plakat. A to, právě to, si manžel nikdy neodpustil a od toho dne se stal jen stínem člověka, kterým býval. Už nikdy nešel ke dvoru, vzdal se dobrovolně svého vojenského úřadu a rok svého života zasvětil marnému hledání medailonu.

Z tajné mise se však stala veřejná věc, nedalo se tomu zabránit. Přestože se král i můj manžel snažili záležitost utajit, každý věděl o Bertrandově potupě. Král dal bandity hledat, ale bezvýsledně. Na oslavě Filipových devátých narozenin, kdy přijel na návštěvu i Bertrandův bratr se svým synem Françoisem, Jean Baptisté de Lasset, mladší bratr mého manžela, vyslovil to, co si už štěbetali i

vrabci na střeše, ten donebevolající soud nespravedlnosti – že můj muž králův medailon ukradl a prodal!“

Stará markýza měla v očích slzy. Vstala z křesla, začala přecházet po místnosti a rozhazovala rukama.

„Taková hloupost!“ pokračovala a stěží zadržovala pláč, jako by se to stalo včera. „Taková sprostá lež! Všechny peníze, které v té době náš rod jako zázrakem získal, byly výsledkem mnohaletých obchodních záležitostí, jež nás stály spoustu investic a jež jsem sama řídila. Pochopitelně jsem o nich nikomu nevykládala, vždyť v té době šlechta nesměla obchodovat pod pohrůžkou ztráty titulu! Jean Baptisté, náš i tak neoblíbený příbuzný, tehdy přišel s tím, že jsme králův vzácný medailon tajně prodali do Anglie a zaplatili takto získanými penězi naše dluhy.“

„To je strašné…,“ vydechla jsem. Z romantických příběhů jsem věděla, že čest je pro šlechtice víc než život, tedy alespoň tak se o tom psalo v knihách.

„To bylo na manžela příliš. Nedůvěra a posměch ve vlastní rodině… Vyzval bratra na souboj, přestože souboje byly přísně zakázány. Filip tenkrát vyváděl jako šílený, nechtěl otce pustit, protože Jean Baptisté byl mladší a silnější a bohužel mnohem lepší šermíř, což jsme Filip i já dobře věděli. Filip ve své dětské horlivosti stále vykřikoval něco o tom, že všechno je jeho vina, patrně chtěl otce chránit, blázínek! Ale tragédii jsme nezabránili. Bertrand byl voják, dokázal vést svůj pluk do bitvy a nikdy neprohrál, ale na boj muže proti muži už byl příliš starý a po té příhodě s medailonem začal hodně pít. Možná i proto, aby ukončil své trápení, se nechal zabít. Padl dřív, než jsem stačila cokoliv udělat. Kord ho zasáhl přímo do srdce. Jean Baptisté se ihned poté, co zavraždil svého bratra přímo před očima jeho ženy a syna, beze slova otočil a odešel a už jsme ho nikdy neviděli. Jean Baptisté se s Bertrandem nikdy neměli rádi, měli spory již od dětství. Nejdřív o rodičovskou lásku, pak o majetek a nakonec i o mě. Byla to jen otázka času, kdy se spolu budou bít. Ale tohle byla podlost, bratr bratra zasáhl na nejcitlivějším místě, dotkl se jeho cti. Za tu čest zaplatil generál de Grazac životem, já ztratila manžela a Filip otce. Filip toho dne předčasně dospěl, stal se jediným mužem v domě. Od toho dne jsem ho neviděla smát se, jako by kus jeho osobnosti zemřel s otcem. Filip je v jádru dobrý člověk, ale po té strašné události se zatvrdil a rozhodl se svůj život obětovat králi, aby splatil otcův dluh. Vlastně

tak nenávratně přišel o své dětství, protože časy, které přišly potom, byly velmi, velmi těžké…“

Madame de Grazac se odmlčela, protože ji bolestné vzpomínky velmi zasáhly, po vrásčitých tvářích se jí nezadržitelně koulely slzy jako hrachy.

„A co král?“ zeptala jsem se skoro bez dechu.

„Zpráva o tom souboji se donesla ještě téhož dne ke dvoru. Král, když se o ztrátě svého bývalého generála dozvěděl, to nijak nekomentoval, jako by chtěl mého manžela trestat i po smrti svým nezájmem, což bylo velmi neobvyklé. Ale nakonec přece jen veřejně prohlásil Bertranda za nevinného, třebaže mu to trvalo ještě pár let, než dospěl a zmoudřel. Už jako dítě byl náš král vážnější a hloubavější než ostatní v jeho věku. Je to skutečný král, asi nejlepší, jakého naše země za poslední staletí měla, jakkoliv je ješitný. Zavírá však oči nad krutým pronásledováním reformované církve, což mu nemohu odpustit. Ludvík není hloupý ani slepý; dávno pochopil, jak málo má skutečně věrných poddaných a jakými hady se obklopil, ale před některými věcmi raději zavírá oči. Nechce vidět utrpení a bolest své země, jako by neměl sílu podívat se trpícím ani do očí, natož jim pomoci. Co oči nevidí, srdce nebolí.

O medailonu se už nikdy ani slovem nezmínil. Filipa udělal maršálem, protože už ve svých šestnácti letech byl jedním z nejodvážnějších a nejudatnějších důstojníků v královském vojsku a projevil neobyčejné vůdcovské a strategické schopnosti. Můj syn si vždy uměl získat respekt a i přes královu prvotní nechuť ke všem, kdo nosí jméno Grazac, si Filip nakonec dobyl respekt největšího krále světa a získal úřad, po němž touží snad každý muž ve Francii. Král tím dal definitivně najevo, že minulost je smazána. Tajemství medailonu si Bertrand vzal s sebou do hrobu.“

„A jeho bratr, jeho vrah, Jean Baptisté… co je s ním? Proč má vlastně jiné jméno, proč také není Grazac?“ Tato záležitost mě velice zajímala. Byl to tedy Filipův strýc, kdo zabil jeho otce, a ten François, který se mi dvořil na Filipově slavnosti, tedy nejspíš nebyl nikdo jiný než syn vraha generála de Grazac! Proto ty antipatie!

„Jméno? To je přece běžné, jen jeden z potomků smí nést dál přímé jméno rodu… Dávejte si na takové věci pozor, pokud chcete být jednou z francouzské aristokracie, to jsou přece základy! Manželův bratr zemřel v zajetí, nejspíš na mor, zajali ho Arabové na jedné z válečných výprav. Myslím, že ho tam král poslal schválně,

aby mu nepřipomínal období aféry s medailonem. A jeho syn François…“

„Toho znám, byl na slavnosti, že?“ skočila jsem jí netrpělivě do řeči.

„Ano, ano, ten…, ten dochází ke mně i k Filipovi pravidelně; dobře ví proč. Kdyby se s námi něco stalo, je jediným dědicem. Nemáme jiné příbuzné, můj první syn zemřel na neštovice když mu bylo pět a Filip žádné děti nemá; tedy alespoň ne oficiálně. Takže si François dává pozor, aby nás měl na očích. Přitom hýří a utrácí zbytek jmění po svém otci, jako by se vysmíval celému našemu rodu. A býval to tak hodný a milý chlapec… Pokud to takhle půjde dál, budeme ho muset začít finančně podporovat, aby nám nedělal ostudu svými věčnými dluhy, které nechává všude, kde se objeví.“

„Hmmm…,“ hvízdla jsem nad tou záplavou informací.

Madame de Grazac se usmála a podívala se ven z okna, kde už jistě muselo každým okamžikem začít svítat. Jídlo bylo dávno snědeno a my obě byly unavené jako koťata. Medailon, král, lipový list, Země-nezemě… Hlava mi z toho všeho třeštila. Mluvilo to staré proroctví skutečně o mně a o mém světě z časů budoucích? Mám něco společného s tím, co jsem se právě dozvěděla? Není toho všeho už nějak příliš?

Krb pomalu vyhasínal a byl čas jít spát. Rozloučily jsme se a každá z nás odešla na opačnou stranu sálu. Vešla jsem, už tak prochladlá na kost, do své ledové komnaty s krátkou postelí a smutným Filipovým portrétem a v hlavě mi strašily všechny ty věci, které jsem se dozvěděla. Můj pobyt v minulosti byl čím dál překvapivější a přesto mě nechával kdesi hluboko v srdci zatím v podivném klidu, jako by se nic zvláštního nedělo. Bylo mi až podezřelé, jak rychle jsem se sžila se svým podivným osudem, jak normálně vše vnímám a přijímám.

Obrazy v mé fantazii se nyní nesmyslně prolínaly. Medailon, oběti bartolomějské noci, tajná chodba a také tvář Bertranda de Grazac z obrazu ve Filipově sále se spinetem. Nakonec jsem se, už v polospánku, poté co jsem ulehla do vlhkých a ledových přikrývek, naposledy podívala na své mateřské znaménko ve tvaru lipového listu a s tímto pohledem usnula, jako by mě do vody hodili.

11

Druhý den brzo ráno, když jsem se probudila vyspaná dorůžova, se mi vůbec nechtělo z vyhřáté postele ven do toho mrazu a podivné reality, před níž mě na krátký čas chránila ohleduplná hradba nevědomosti. Pod přikrývkou jsem měla příjemné teploučko a sladký spánek mi dovoloval alespoň na pár hodin zapomenout na můj neuvěřitelný osud. Chlad skutečnosti mě však rychle vtáhl zpět do dalšího dne v minulosti, kde mi zamrzala voda na nočním stolku a mé vědomí muselo opět, jako už tolik rán, znovu přijmout neuvěřitelnou pravdu. Nakonec jsem s velkým přemáháním přece jen vstala z postele.

Se starou markýzou jsme hned po snídani vyrazily jejím rozviklaným tmavým kočárem na projížďku Paříží. Bylo to úchvatné, už proto, že se odporný hnilobný zápach skryl pod novou vrstvu sněhu, který napadal přes noc. Konečně jsem také zjistila přesné datum – bylo prvního prosince. Ani jsem nevěřila, jak rychle ten čas utíká. Nechtěla jsem ani pomyslet na to, co se děje doma, jestli v mé době chybím. Už je tam možná také sníh, napadlo mě. Je však vůbec někde v časoprostoru právě teď nějaké moje „doma“?

Jeli jsme pomalu z rue St. Antoine, kde byl dům paní de Grazac (mimochodem kousek od Baštily, jejíž silueta mě děsila), zpět přes náměstí Gréve, které dnes bylo skoro liduprázdné až na pár prvních pouličních obchodníčků s rybami a různým harampádím, kteří se snažili prokřehlýma rukama vydělat nějaké peníze, než přijdou ostatní. Prostornou ulicí jsme jeli dál kolem Chateletu až k řece a dál kolem Louvrů. Se zatajeným dechem jsem v jeho šedivých zdech hledala okna královských komnat, ale nevěděla jsem přesně kam vedou, snad dovnitř starého nádvoří. Zeptala bych se, ale bylo mi hloupé pořád se vyptávat na krále. Já, kdybych byla král, přemýšlela jsem v duchu, určitě bych se chtěla dívat na řeku, i když tahle byla špinavá jako stoka, bylo v ní mnohem méně vody než v mé době a břehy byly bahnité a na město příliš široké.

I přes všudypřítomnou špínu mě na sedmnáctém století bavil nepopsatelný klid v ulicích velkoměsta, na náměstích i na nábřeží. Všichni obyčejní lidé chodili pěšky, jen sem tam kolem projel naparáděný jezdec ve vojenské uniformě na krásně postrojeném koni. I brzy po ránu bylo možné potkat nádherné, bohatě zdobené

kočáry tažené někdy až třemi páry koní, které se na slunci leskly jako by byly celé ze zlata, případně oprýskanou drožku taženou jen jedním koněm, vozící prosté měšťany. Lidé chodili pomalu, na náměstích a hlavních ulicích bylo poměrně čisto a dostatek prostoru, domy byly nádherně řešené, sice úzké, ale docela vysoké. Pokud ovšem člověk nezabočil z hlavní ulice do oněch postranních tmavých uliček, kde jako by začínal jiný svět, jenž jsem ani netoužila poznat blíže.

Stará paní o každé budově vyprávěla tolik věcí, že nebylo v lidských silách si to všechno zapamatovat. V tomhle domě bydlel hrabě de Brienne, jehož syn chtěl kdysi přebrat králi Louisů de la Vallière a byl pak proto k všeobecnému veselí vyobrazen jako paroháč na jednom uměleckém dílku. Tamhle vedle zase stojí strohý dům pana Colberta, muže, bez nějž by se král neobešel, proto je jeho dům věčně prázdný. Colbert spí totiž jen pět hodin denně, takže se mu nevyplatí cestovat a zůstává i v noci králi nablízku. Tamhle je dům Scarronových, ochrnutého starého umělce a hrdiny a jeho krásné, přespříliš zbožné manželky, která už po několik let posílá králi každý den marné žádosti o nějaký úřad u dvora, aby se dostala ze svých dluhů. Bezpochyby se jedná o tutéž paní Scarronovou, která jednou vyhodí ze sedla slavnou královskou milenku Athenais de Montespan, stane se paní de Maintenon a na sklonku Ludvíkova života také jeho tajnou manželkou. Bylo to tak vzrušující, že jsem se nestačila otáčet. Stará paní byla opravdu úchvatná průvodkyně.

Dozvěděla jsem se spoustu nových věcí o králi, které jsem dosud nevěděla; třeba to, že kdykoliv vidí kněze, který dává poslední pomazání mrtvému, byť by to viděl z jedoucího kočáru, vždycky zastaví, vystoupí a poklekne. Tak se chová pravý král! Na druhou stranu byl král Ludvík také velmi nemilosrdný a neoblomný. Přestože byl katolík, Řím ho neměl příliš v lásce a ani on si s vrcholnými představiteli církve příliš nerozuměl; nelíbilo se mu, že se do jeho záležitostí kdokoliv a jakkoliv plete. Považoval se za absolutního, ničím neomezeného vládce, což mnohé, a církev především, právem pobuřovalo. Král měl vždy pravdu a poslední slovo, bez ohledu na fakta. Některé věci, a bylo jich hodně, nechtěl vůbec slyšet. Při stavbě zámku ve Versailles se prý například nedávno nešťastnou náhodou zabil jeden dělník a jeho matka pak za to na veřejnosti sprostě napadla krále. Byla okamžitě zatčena, dvořané se však domnívali, že když král vyslechne celý příběh té

nešťastnice, odpustí jí její unáhlenost. Ale zmýlili se, král ji sice vyslechl, ale pak ji dal zbičovat. Krále nikdo urážet nesmí, protože tím uráží celou Francii. Motiv není podstatný.

To, že Ludvíka přijímali dvořané skoro s posvátnou úctou a obrovským respektem, jsem věděla už dávno. Prý se lidé, kteří u něj měli poprvé audienci, na něj raději chodili předtím nějaký čas dívat z dálky, aby si zvykli na jeho přítomnost a byli při osobním setkání s ním vůbec schopni slova. A nebylo to prý jen jeho mocí, jak by se někdo mohl domnívat, ale spíše vrozenou vnitřní silou, grácií a noblesou. Ludvík byl králem i v prostých hadrech, i bez svého dvora třpytícího se zlatem a diamanty. Což teprve s tím vším – byl jako jasná hvězda na nebi, jako obrovské slunce mezi chladnými hvězdami, mocné a spalující. Znal své lidi, znal jejich podlost i hlad po moci a proto si je držel kolem sebe, svázané poctami a zbytečnými úřady, které jim dávaly pocit důležitosti a nedovolovaly jim pohnout se o jediný krok z králova dohledu. Věděli to, znali svého krále a děsili se ho. Nesčetněkrát se stalo, že charisma Ludvíka XIV nedovolilo mnoha lidem vůbec promluvit, ač si předtím svou řeč po dlouhé týdny připravovali.

Přitom byl král Ludvík také jedním z nejzdvořilejších králů, jací kdy po světě chodili. Byl nesmírně galantní k ženám, ke všem bez výjimky; dokonce jako první velmi uctivě zdravil i nejnižší služebné. K ženám se vždy choval s obrovskou a neskrývanou úctou, ačkoliv neměl vůbec smysl pro jejich slabosti – kňourání, bolesti hlavy, nechutenství a pláč ho rozčilovaly. Dokonce ani porod nebyl omluvou pro jejich nepřítomnost u dvora. Dokázal však naslouchat svým poddaným beze slova, vždy pochopil pravý smysl toho, co mu chtěl ten který člověk sdělit. Nebyl naivní, věděl o tom, jaká obrovská zodpovědnost leží na jeho ramenou. Nikdy za sebe nenechal ve státnických záležitostech rozhodovat druhé; jediný, komu důvěřoval, byl již zmíněný pan Colbert, ministr financí a Ludvíkova pravá ruka. Až na sklonku života se Ludvík stane jen výkonným nástrojem paní de Maintenon, fanatické katoličky a přespříliš zbožné a vypočítavé potvory, ale ta doba je ještě daleko, vždyť králi dnes ještě není ani čtyřicet…

Většinu věcí, které jsem se od paní de Grazac dozvěděla, jsem sice ve své podstatě dávno znala, ale najednou všechny ty prázdné informace z knih začínaly dostávat nové barvy a hlubší rozměr. Moje

touha setkat se s králem tváří v tvář byla stále silnější, přestože jsem se dříve domnívala, že víc už po tom ani toužit nemohu.

Když jsme se pozdě odpoledne vrátily zpět do tmavého domu v ulici St. Antoine, poté, co jsme projely město křížem krážem a byly vyhládlé a promrzlé na kost, byla jsem rozhodnutá, že musím co nejdříve něco udělat, abych se dostala ke králi, splnila si tak svůj sen a mohla se pak plně soustředit na hledání cesty zpět domů. Chtěla jsem začít co nejdříve, a to pátráním po té staré cikánce, jež byla jistě klíčem ke všemu, co se mi stalo. Nejdříve chci vidět krále a pak hurá domů!

Pod vlivem kouzelné projížďky městem jsem byla dobře naladěná a v pozitivní náladě, cítila jsem se mnohem lépe než včera, když jsem se přistěhovala. I mé fyzické zdraví se po prvních týdnech nekonečných střevních potíží, vzniklých nejspíš z nekvalitní vody, konečně zlepšovalo. Dokonce má pověstná migréna a krvácení z nosu, které mě provázely už od dětství, jako zázrakem ustupovaly, až zmizely docela. Nejsem si jistá, ale asi to bylo stravou, možná i vzduchem. Vejce tu byla tmavě žlutá, mléko mělo téměř neznámou chuť, podobnou spíše sladké smetaně, máslo bylo hladké a voňavé, stejně jako nekonečné množství druhů pečiva z čerstvé mouky. Vše bylo jako by skutečnější a opravdovější, přestože hygienika by nejspíš při bližším pozorování výroby a skladování potravin musela ranit mrtvice. Můj organismus si ale začínal na sedmnácté století až zázračně snadno zvykat.

Bylo mi příjemně, naděje nově živila mou jindy tak ztrápenou duši. Věřila jsem jak tomu, že se dostanu domů (být tady je přece proti přírodě), tak úspěchu ve věci setkání s králem. Nějak to přece musí jít. Ludvík je také jen člověk a pokud nebudu srab, setkám se s ním, tím jsem si byla jistá. Vím, že všechno jde; už párkrát jsem se o tom v životě přesvědčila. Když jsem se za časů své puberty dokázala dostat k Michaelu Jacksonovi, proč ne k Ludvíkovi XIV, žije-li jen pár kilometrů ode mě? Byla bych největší hlupák v dějinách zeměkoule, kdybych se o to alespoň nepokusila. Neváhala jsem a svěřila jsem se se svým plánem madame de Grazac.

„Ale vždyť vůbec žádný plán nemáte, jak to chcete udělat?“ Stará paní jen kroutila hlavou, zatímco si svlékala plášť. „Já vám nepomohu, u dvora jsem nebyla několik let a nemyslete si, že vy se tam bůhvíjak snadno dostanete. Můžete krále vidět, když se bude vracet do paláce, měl by se vrátit každým dnem. Nebo až se bude

dotýkat nemocných cestou do kaple. Na vycházku v nových zahradách Versailles či obhlídku stavby musíte mít pozvání, a to jen tak někdo nedostane. A do králova Grand Appartementu už vůbec ne. Leda by vám pomohl Filip, ale o tom pochybuji, musel by mu to povolit sám král. Chápu, každý chce vidět krále, ovšem ve vaší situaci…“

„Ale říká se, že zámek ve Versailles, i když není dostavěn, je otevřen veřejnosti; každý se tam prý smí přijít poklonit svému králi, ne?“ zakňourala jsem a dovolávala se svých práv na základě načtených faktů.

„Ano, ale vidí jen zástup napudrovaných dvořanů, a ta zlatá tečka uprostřed je král. O to opravdu stojíte, má drahá?“

„Chápu vás, ke dvoru nechodíte, činíte krále zodpovědným za smrt vašeho muže, nejsem tak hloupá, aby mi to nedošlo; ale vy byste nestála o to setkat se třeba s Caesarem, kdybyste se dostala do antického světa?“

Má společnice se po prvotním šoku vyvolaném mou přímostí (či drzostí?) zamyslela a pak připustila, že na tom něco je a že se nad mým přáním časem zamyslí. Zajásala jsem a přestala na ni naléhat, aby si to nerozmyslela. Události, které se neodvratně blížily, jí však splnění jejího slibu nedopřály.

Tento neurčitý příslib jsem však nedostala zadarmo; celý večer, při večeři i dlouho po ní jsem své hostitelce musela vyprávět o budoucnosti. Bylo těžké vyhnout se tématům, jež přímo souvisela s osudem zdejších lidí. Nesměla jsem se zmínit o revoluci a republice, o prezidentech a pseudosvobodě, která ve dvacátém prvním století dávno vytlačila aristokracii na nevýznamné místo ve společnosti, kde se šlechta v nejlepším případě předvádí veřejnosti jako cvičená opička a nemá žádné pravomoci. Na otázku, který král v mé době vládne Francii, jsem odpověděla vyhýbavě, ale myslím, že všímavá stará paní pochopila, že se snažím něco zamlčet. Chvíli přemýšlela a pak se zeptala přímo. Dostala tedy přímou odpověď že jí nemůžu říct nic, co by se přímo dotýkalo jejího života, protože by to mohlo způsobit mnoho škody. Tedy v případě, že se mi to všechno jen nezdá. Stará dáma mě ujistila, že nezdá, a ještě chvíli naléhala, protože problém časové kontinuity na ni byl příliš složitý. Ale nakonec se smířila s tím, že se ode mě některé věci zkrátka nedozví.

V tom ji obdivuji, byla tak moderní, až se mi tomu ani nechtělo věřit. Nikdy bych nečekala, že v sedmnáctém století potkám tak

pokrokovou a logickou osobu. Dokonce to pochopila tak dobře, že si odvodila, že se mnou nebude probírat své vědecké bádání, aby náhodou nezjistila, že je ve svých výsledcích třeba úplně vedle. Sice jsem byla zvědavá, co to ve sklepě pořád vaří za lektvary, ale vždycky mě odbyla a nic kloudného jsem z ní nedostala.

Otevřenost její mysli byla snad způsobena i tím, že byla hugenotka; zpátečničtí katolíci by mě asi poslali rovnou na hranici.

Hugenoti byli vůbec zvláštní lidé. Žili víceméně asketicky a veškeré své snažení směřovali pouze k Bohu. Tak nebo tak, ač jsem tomu všemu příliš nerozuměla, mi byli reformovaní sympatičtější než nabubřelí římští katolíci, jejichž drtivá většina neměla nejspíš o nějakém Bohu ani potuchy a pouze si pravidelnou docházkou do kostela a vnější takzvanou zbožností hojila rány na svém chatrném svědomí. Filip byl, bohužel, jedním z nich; alespoň tak na mě působil a jeho matka mě o opaku rozhodně nepřesvědčovala.

Já sama jsem se samolibě nazývala věřící odjakživa – máme to v rodině, ale věříme si, pravda, tak nějak po svém. Nejsem nábožensky natož církevně pořádně zařaditelná ani doma, natož tady, ale kdyby se mě někdo snažil pojmenovat a zařadit na jednu či na druhou stranu znepřátelených církví Francie sedmnáctého století, asi by to dopadlo neslavně; nejspíš by mě zavrhli jak jedni, tak druzí. Možná jsem však víc tíhla k hugenotům; protestanti mi byli vždycky bližší, byla v nich alespoň upřímnost.

Vydržely jsme si povídat asi do tří hodin ráno. Když jsme se, stejně jako včera, pozdě v noci chystaly na kutě, poklidný den vzal nečekaný obrat. Někdo začal bušit venku na bránu. Starý sluha, jediný personál v tomto domě, dostal volno a ostatní služebnictvo paní markýzy bylo v jejím hlavním sídle, snad kdesi blízko Toulouse. Madame de Grazac byla v některých věcech poněkud divná, místo aby bydlela v honosném paláci plném služebnictva, o němž mi nezapomněla říct, mrzla se mnou v nemoderním starém domě bez komorných a nezbytné armády sluhů, na rozdíl od svého syna, který měl sluhy snad na všechno.

Madame ten večer bolely klouby po únavném celodenním harcování křížem krážem Paříží, proto mě poprosila, ať jdu zjistit kdo to klepe, a šla si lehnout. Asi nějaký pocestný nebo žebráci, ať je prý pošlu ke všem čertům.

Než jsem se však dostala přes malý dvůr až dolů k bráně a s vypětím všech sil otočila velkým klíčem v zámku, dotyčný byl pryč.

Vyšla jsem pár kroků na ulici, kde byla temná noc a ticho jako v hrobě, ale nikoho jsem neviděla. Byly tam jen temné siluety domů bez jediného světýlka. Chvíli jsem tam stála; bylo mi to divné; ale pak jsem to hodila za hlavu. Asi nějaký omyl nebo žebrák, jak říkala stará madame.

K zemi se tiše snášely sněhové vločky a sníh se zlatě třpytil ve světle mé lucerny, kterou jsem vzala z chodby, abych si při chůzi po prošlapaných kamenných schodech nezlomila vaz. Chvíli jsem se zasnila, pár sekund pozorovala to tiché divadlo přírody a pak šla zpátky. Zavřela jsem za sebou těžkou bránu a zašla zpět do domu. Byla pěkná zima, už abych byla zpátky v silných prachových přikrývkách!

Paní de Grazac mezitím usnula, jen jsem nakoukla do její tmavě rudé ložnice, kde stará paní už ležela v posteli, a zašeptala jsem jí do ucha, že to byl asi nějaký omyl, ať klidně dál spí, což učinila dříve, než jsem dokončila větu. Odebrala jsem se také do své komůrky, ale sotva jsem ulehla, ozvalo se opět to vzdálené bušení. Nejdříve jsem váhala, jestli se mám nechat znovu nachytat, ale pak jsem šla, i když se mi ani trochu nechtělo. Co když někdo něco opravdu potřebuje?

Za branou zase nikdo nebyl. Tentokrát jsem se naštvala a zavolala do ticha noční ulice: „Haló, je tam někdo?“ Ale vrátila se mi jen má vlastní ozvěna. To jsou ale hloupé vtipy, už jsem mohla dávno spát! pomyslela jsem si nakvašeně a dnes už podruhé se s hlavou zasněženou vracela nahoru po těch širokých točitých schodech.

Když jsem usnula a dokonce se mi zdál i sen, ozvalo se to klepání potřetí a bylo naléhavější a silnější než ta předtím. Tentokrát jsem vyskočila zprostřed snu rovnou do kožešinových papučí a běžela po paměti, bez lucerny, která už dávno zhasla, dolů k vratům. Asi jsem spala docela dlouho, už začínalo slabě svítat, takže jsem se na schodech kupodivu nezabila. Za pár vteřin jsem byla dole a trhnutím otevřela bránu. Když jsem vyběhla ven doprostřed uličky ve svých vlastních, už dávno zasněžených stopách, ještě jsem stačila zahlédnout tmavou postavu, jak zabíhá za roh.

Ty potvoro, ať jsi kdokoliv, třikrát mě vytáhnout z postele, to ti neprojde! Spěšně jsem pohlédla nahoru do okna markýzy, jestli nesvítí, ale okno bylo stále temné, okenice byly pevně uzavřené. Stařenka spala jako když ji do vody hodí. Po chvíli váhání jsem se rozběhla směrem, kde se mihla ta postava, jak nejrychleji mi to klouzavé papuče dovolovaly. Na sobě jsem měla jen silný sametový

župan, který jsem vzala z věšáku v mé ledové komnatě. Byl starý a těžký, ale zato teplý. Jen se podívám, kdo si to ze mě tropí blázny, nepůjdu nikam daleko, nejsem cvok. Dveře nechám otevřené, abych se mohla rychle vrátit.

Vždycky jsem byla zbrklá a reagovala emotivně místo rozumově, a většinou jsem na to také doplatila.

Za chviličku jsem byla na rohu a viděla tmavou postavu, jak mizí v ranním šeru pod tmavými podloubími dřevem vyztužených domů v uzounké postranní uličce.

„Hej, ty tam, zastav se!“ zavolala jsem na tu postavu tak hlasitě, jak jen to šlo. Ta slova se rozléhala tichou ulicí jako zvuk zvonu.

Osůbka se zastavila, i tak spíše klopýtala než běžela, a otočila se. V té chvíli mohla být už jen tak deset či patnáct metrů ode mě. Zůstala stát a já udělala pár dalších kroků směrem k ní, a najednou jsem rozeznala její tvář a oči, které se na mě posměšně dívaly. Podobaná, špinavá jako čert, mastné vlasy a kdysi červený květovaný šátek. Nebylo pochyb. Byla to cikánka, kterou jsem činila zodpovědnou za svůj propad v čase.

Zůstala jsem stát jako opařená. Měla jsem strach se pohnout, abych ji nevyplašila a znovu ji neztratila, ale také dlouho váhat, aby neodešla. Druhá šance už nemusí přijít. Musím s ní promluvit; jen ona mi může pomoci vrátit se domů.

Její tvář vypadala v ranním polosvětle ještě děsivěji než tenkrát, jako by se v ní ztělesňovaly všechny hrůzy, s nimiž jsem se zde dosud setkala, a jimž bohužel nebyl ani zdaleka konec.

Už jsem chtěla otevřít pusu a něco říct, třebaže jsem vlastně vůbec nevěděla co; měla jsem strach, abych si definitivně nezavřela cestu zpátky, v niž jsem stále zoufale doufala. Vtom mě však někdo chytil zezadu za krk a dlaní mi zacpal ústa. Byl to takový šok, že jsem se vůbec na nic nezmohla. Železné sevření paží, které mě ovinuly jako obruče, mi sotva dovolovalo dýchat. Nemohla jsem ani křičet, ani se bránit, jen jsem bezmocně vnímala, že mě kdosi vleče do podloubí, kde mi někdo další přehodil smrdutý pytel přes hlavu a omotal ho nějakým provazem. Ještě předtím mi stačili do úst nacpat kus plesnivého hadru, abych nemohla křičet, a pak mě naložili na nějaký trakař a vezli mě neznámo kam. Byla jsem spíš mrtvá než živá, ani jsem nedokázala domyslet tu hrůzu. To všechno se stalo tak neuvěřitelně rychle, že jsem nestačila ani mrknout. Jediné, co jsem

koutkem oka zahlédla bylo, jak se moje cikánka z pařížského metra ztrácí ve stínu podloubí a mizí mi z dohledu.

Cesta na trakaři trvala sotva deset minut, ale stačilo to, abych byla pěkně omlácená a napůl udušená. Moji únosci mě nakonec vysypali jako brambory doprostřed nějaké místnosti, kam mě dovlekli po jakýchsi kamenných schodech a kde hořela jen jedna lampa. Když jsem se ocitla venku z pytle, pomalu jsem se rozkoukávala a utírala si rukama slzy strachu, od nichž jsem měla mokrý celý obličej. Byla jsem v pořádném šoku.

Uvnitř mohlo být tak deset nebo dvanáct lidí u neohoblovaných stolů, sedících na rozvrzaných židlích. Na první pohled to byla partička vrahů, banditů nebo co já vím čeho. V místnosti bylo zadýcháno a pach z nemytých lidí připomínal opičí doupě. Když jsem se ve svém sametovém županu a režné košili až na zem vykutálela z pytle ven na podlahu, nebo spíš na špinavou udusanou hlínu pokrytou zbytky kostí z jídla a rozházenou slámou, spustil se davový hurónský smích. Ti dva, kteří mě přinesli, obdrželi od tlusté brunátné ženské neurčitého věku, sedící ve středu těch kreatur, odměnu v podobě jedné zlaté mince. Hodila jim ji na zem jako psům kost a chlapi po ní hned skočili. Na první pohled jsem byla svědkem setkání výkvětu podsvětí a bylo mi čím dál tím víc úzko. Srdce mi prudce bušilo, až jsem se obávala, aby mi nevyskočilo ven z hrudi. Bylo to prostě příšerné.

Ti lidé mluvili nějakým nesrozumitelným dialektem, který byl sice vzdáleně podobný francouzštině, ale nestačilo to ani k tomu, abych pochopila alespoň co se mnou zamýšlejí. Mohla to snad být provensálština nebo vlámština, možná jen zkažená slangová mluva podsvětí. Seděla jsem skrčená na podlaze jako kuře a bála se pohnout. Podle uznalého pokyvování hlavou a nějakých oplzlých narážek jsem pochopila jen to, že jsem v pěkné bryndě.

Jeden ten chlap, skoro bezzubé tlusté monstrum – mohlo mu být třicet až padesát let – mě chytil za zápěstí a posadil si mě na klín jako hadrovou panenku. V té chvíli jsem si všimla, že na žebráky tito lidé nevypadají. Mnozí z nich měli na špinavých rukou zlaté náramky a prsteny, tlustá madame měla dokonce dlouhý zlatý řetěz a na něm velký přívěsek s perlou uprostřed.

Škrábala jsem a kopala kolem sebe, ale neměla jsem šanci. Tak jsem toho nechala a napnutá jako luk jsem s infarktem na jazyku čekala, co bude dál. Prohlédli mi zuby jako draženému koni, osahali

mě od hlavy k patě a při té příležitosti mi ukradli náušnice od Filipa, které jsem si snad ze sentimentality nechala v uších. Vzali mi dokonce i ten starý sametový župan, do nějž se ihned zabalila ta tlustá ženská, až praskal ve švech, což vzbudilo všeobecné veselí. Byla jsem tak vyděšená, že jsem byla úplně mimo a ani se už moc nebránila, nemělo by to smysl. Jediné, co jsem ještě dokázala, bylo, že jsem se v duchu modlila a prosila Boha, aby mě z té šlamastiky nějak dostal, jinak je se mnou amen. Ti lidé tam byli to nejhorší, co jsem kdy v životě viděla; mnohým chyběly prsty a někdy i končetiny. Někteří byli pokrytí boláky a nechutnou vyrážkou a já v té chvíli věděla, že peklo na zemi není jen prázdný pojem.

K mé velké, třebaže jen částečné úlevě mě neznásilni-li, protože to by byla dozajista moje smrt. Když už jsem se bála nejhoršího, zasáhla ta tlustá madam, jejíž jméno jsem snad jako jediné pochytila – říkali jí Sádlo. Vzala mě za ruku a odtáhla mě k nějaké zamřížované díře, do níž mě hodila a zaklapla nade mnou mříž, na kterou postavila sud. Dopadla jsem na dno; díra byla vcelku mělká a také úzká, sotva jsem se do ní vešla. Paráda, už dlouho jsem nebyla v žádné díře… Tam dole mi teprve doopravdy došlo, jakou obrovskou chybu jsem udělala, když jsem v noci vyšla ven na ulici bez doprovodu.

Začala jsem řvát až mě škrábalo v krku, ale nikdo si mě nevšímal. Nakonec jsem toho nechala, bezmocně si sedla na zem a rozbrečela se. Když jsem se ve svém vězení trochu rozkoukala, zjistila jsem, že u zdi leží nějaká hromada hadrů, která při bližším ohledání měla i ruce a nohy. Byl to nějaký kluk, stočený do klubíčka jako kočka, hubený jako lunt; mohlo mu být tak čtrnáct let. Jakmile jsem přestala křičet, zvedl hlavu omotanou hadrem, něco na způsob turbanu, a promluvil na mě. Nejdříve jsem mu nerozuměla, ale potom jsem ke svému úžasu vzdáleně poznala angličtinu.

„Kdo jsi?“ zeptala se ta hromada, která se proměnila v docela hezkého chlapce, ovšem špinavého jako strašák.

„Luisa…,“ škytla jsem své falešné jméno. „A ty?“

„Rozumíš anglicky? No konečně někdo!“ ušklíbl se ten kluk a pak řekl něco dalšího, čemu jsem nerozuměla – ani přibližně. Anglicky sice mluvím obstojně, ale tohle byl zase nějaký starý dialekt. Starofrancouzštinu jsem studovala, takže jsem se tady byla schopná domluvit, i když ne vždy jsem rozuměla každé slovo a občas jsem také plácla něco, čemu nerozuměli lidé kolem mě. Ale o staré

angličtině jsem neměla ani páru, věděla jsem jen, že například tu shakespearovskou jsem přes mnohé své pokusy nezvládala skoro vůbec.

„No, trochu. Když budeš mluvit pomalu a pořádně vyslovovat," pípla jsem a pomalu přestávala bulit. Spíš jsem dostávala vztek – na sebe. Kdybych to uměla, nejraději bych se nakopala do vlastního zadku, že jsem dnes v noci nezůstala v posteli.

„Jasně, vynasnažím se, dámo! Můžu mluvit francouzsky, když chceš, jen jsem tě zkoušel. Jmenuju se Tom, ale říkají mi Hooky. A kde ses tu vzala ty?" vyzvídal můj spoluvězeň, zatímco jsem se posadila k němu na ledovou zem a snažila se nebrečet.

„Unesli mě na ulici," přiznala jsem neochotně.

„Jé, ty seš hloupá, šla si sama v noci na ulici?" Kluk se začal plácat do kolen. „Odkud jsi spadla, hlupačko?"

Hm, docela se trefil…

„Zdaleka. Víš kde to jsme a co s námi udělají?"

„Prodají nás. Kam tebe, to nevím. Mě prodaj zpátky mému pánovi; už sem letos utekl potřetí!" usmíval se ten kluk.

„Do Anglie?" zkusila jsem hádat.

„Ale né, ke komediantům. To je dlouhá historie. Moje loď ztroskotala, dělal sem tam plavčíka. Vylovili nás Arabové, já jim ale na první francouzský lodi zase utekl, schovanej mezi kyselýma okurkama v podpalubí; smrděl jsem pak okurkovým nálevem jako tchoř. Ale hned v prvním přístavu mě chytili cikáni, komedianti. No a od tý doby dělám provazochodce místo jedny holky, co spadla z lana a zlámala si vaz. Sem dobrej, nikdy nespadnu, ale už mě to nebaví. No tak sem zase utekl a tahle tlustá bába mě chytila a prodala zpátky ke komediantům. Jindy mě chytili sami cikáni; jsou všude jako zimnice, všichni se spolu znají, je strašně těžký jim zmizet. No a teď nedávno sem utekl zas a ta potvora mi to zase překazila; děvka, jednou ji stejně zabiju."

„Hm," řekla jsem obdivné, „máš docela pestrý život na to, kolik ti je."

„Je mi už osmnáct!" pochlubil se ten kluk, typický Angličanek, vlasy jako když hoří stodola a pih tolik, že člověk sotva našel malé pichlavé oči s dlouhými světlými řasami.

„Bojím se," přiznala jsem neochotně a znovu vzlykla.

„Tak pod se mnou ke komediantům, rači než do postele některý z těch kreatur nahoře! Přimluvím se, řeknu Sádlu, že umíš třeba žonglovat a že za tebe Voko dobře zaplatí!“ nabízel se malý ryšavec.

„Kdo? Jaké oko?“ nechápala jsem.

„No Voko, náš principál! Nechá si tak říkat.“

„Má jen jedno oko? Nebo má jedno navíc na čele?“ plácla jsem bez většího zájmu; ostatně tady by mě nepřekvapilo nic, ani dvanáctihlavý drak. Nechci ke komediantům ani jinam, chci k madame Grazac do té vymrzlé komůrky, do bezpečí za ta těžká zavřená vrata…

„Co to plácáš? Copak mají lidi tři oči? Říká si tak kvůli tomu přívěsku, co nosí na šňůrce na krku. Sádlo má na znamení moci v bandě velkou perlu a on má…“

„Cože?“ poslouchala jsem ho jen napůl, špatně jsem mu rozuměla a nemohla se soustředit, pořád jsem pozorovala mříž nad našimi hlavami, kde hlasy pomalu utichaly a začalo se ozývat několikahlasé chrápání.

„Ále, to je fuk! Prostě takový cingrlátko. Nedá ho z krku jako by nebylo lepší ho prodat. Muselo stát majlant, kdoví kde ho ukrad.“

Už jsem neodpověděla. Civěla jsem před sebe a snažila se uklidnit, něco vymyslet. Nemůžu se přece ke všemu ztratit někde v pařížském podsvětí! Bože, já jsem takový idiot! Proč někdy nepoužívám mozek, když už mi ho příroda nadělila?

Čas utíkal, hrdlořezové nahoře sborově chrápali, zrzavý kluk se na mě také dávno vykašlal, když viděl, že se mnou není žádná řeč, a měl už rovněž půlnoc. Já se v rohu podzemní díry cítila jako jednu vteřinu před umrznutím. Už vím, proč se ti špindírové tady nemyjí, zaschlé bahno a špína na jejich kůži i hadrech působí v zimě jako slušná tepelná izolace.

Najednou se shora ozvaly kroky a zamřížovaný poklop se s vrzáním otevřel. Podle světla mohlo být šest nebo selím hodin ráno.

Byl to ten tlusťoch, který mi předtím prohlížel zuby. Vyláni mě ven za ruku, jako bych vážila deset deka, a mrskl se mnou na jednu z prázdných židlí. Ostatní kreatury se povalovaly po místnosti na zemi a spaly, vedle nich byly všude prázdné plechové džbány a ohlodané kosti. Ten mamut si sedl vedle mě ke stolu a nalil do velkého džbánu nějakou kořalku. Nechtěla jsem to pít, smrdělo to jako hnůj, ale ten chlap mi přiložil dýku na krk a znovu mě pobídl, poté co se sám

hltavě napil. Neměla jsem na vybranou. Bylo to odporné, ale musela jsem svůj kalich hořkosti dopít až do dna.

Nejdřív jsem se šklebila jako čert, ale už někde v půli mě začalo zalévat teplo a klid; všechno se náhle jako mávnutím kouzelného proutku začalo rozplývat v mlze a sladkém zapomnění. Dostavila se úleva a mně v poslední chvíli, kdy mi ještě normálně fungoval mozek, došlo, že to asi nebylo obyčejné pití, ten odporný chlap mě očividně něčím omámil.

Odněkud z velké dálky jsem viděla to zvíře, jak se směje. Chtěla jsem mu říct něco peprného, ale nešlo to. Jazyk se mi pletl, chvíli jsem jen seděla a zírala před sebe, potom jsem padla hlavou na stůl a všechno mi bylo čím dál tím víc jedno. Ten člověk, dá-li se tak nazvat, se smál a znovu si mě posadil na klín. Něco přitom mumlal a já porozuměla dalšímu slovu: opium.

Opiové tablety určené k polykání, částečně rozpustné v tekutině, byly vedle samotného kouření opia běžnou drogou sedmnáctého století a v době Ludvíka XIV patřily k oblíbeným neřestem zhýralých a znuděných dvořanů. I spousta velmi dobře situovaných měšťanů je užívala, protože částečně tišily bolest a pomáhaly zapomenout. Pozdě jsem pochopila, čeho jsem se to napila, byla to nejen špinavá kořalka, ale i droga. V tom poddajném duševním stavu jsem se pod vlivem omamné látky přes všechny děsivé okolnosti bez problémů smířila se situací. Zabiji, mě? Hm, tak jo. Mně je to fuk.

Tlusťoch, jehož zápach si dodnes pamatuji, mě pak povalil na zem, kde jsem zůstala ležet jako pytel písku a dál už nevím nic. Chvílemi jsem se smála jako blázen tomu, že mě asi stejně zabije, a pak zase jen civěla před sebe jako vyšinutá. Chlap byl naštěstí očividně úplně namol a opium bylo nejspíš jeho denním chlebem. Ať už to bylo chlastem nebo tím opiem, mě to každopádně zachránilo. Padl na zem jako raněný mamut a šmátral kolem sebe tak dlouho, dokud mě nenašel. Ale tím to skončilo, usnul jako mimino a já vedle něj zůstala ležet a jen nehybně zírala na nízký strop, z nějž visely cáry starého prachu. Zdálo se mi, jako by se ten strop přibližoval a chtěl mě zadusit a rozmačkat, hned nato byl zase kilometry daleko a já si připadala jako nicotný mravenec, ztracený v nekonečném prostoru. Viděla jsem vlastní ruce, jimiž jsem šmátrala před sebou, ale nepoznávala jsem je. Barvy, zvuky, pachy – všechno bylo neznámé, výraznější a děsivější. Opravdu nevím, jak někdo může opium a

podobné věci užívat dobrovolně, ať už tady, nebo v jednadvacátém století.

Měla jsem asi okno, protože si toho moc nepamatuji. Dokonce se mi chvíli zdálo, že jsem ve Filipově paláci a tančíme spolu.

Po nějaké době se mi náhle na chvíli částečně rozsvítilo a já našla samu sebe, jak pořád ležím na zádech na zemi a nade mnou – nemohla jsem tomu uvěřit – jsem opravdu uviděla Filipovu tvář. Měl kruhy pod očima, byl bledý jako stěna a skláněl se nade mnou s prstem přiloženým na rtech.

„Pst, vstaňte!“ špitl a pomohl mi vstát, tedy spíš mě zvedl a snažil se mě udržet, abych se nesvalila zpátky na podlahu.

Ke své úlevě jsem byla pořád oblečená. Začala jsem se zpomaleně rozhlížet, hlava se mi motala až hrůza. Hledala jsem, kde skončilo to tlusté prase, a pak jsem ho uviděla ležet v krvi vedle místa, kde jsem před chvílí ležela i já. Byl mrtvý.

„Pane markýzi, vy jste…“ Ale markýz mi zacpal ústa dlaní v zaprášené rukavici, která sice slabě, ale stále úžasně voněla fialkami, a přitom rychlým pohybem volné ruky zastrčil krví potřísněný kord do pochvy.

„Ticho. Ani slovo. Pojďte rychle!“ špitl, bez okolků mě chytl v podpaží abych neupadla a pomalu mi pomohl překročit těla spících únosců, kteří leželi v prostoru mezi námi a dokořán otevřenými dveřmi. Už jsem ani nehlesla a nechala se odtáhnout ven. I v tom deliriu jsem byla šťastná jako blecha. Objala jsem markýzovo mužné tělo a zavřela oči. Bože, díky, jsem zachráněná! Nezabijí mě, neprodají mě, a navíc je u mě Filip…

12

Filip, madame de Grazac a já, zabalená v kožešině a silné přikrývce z mé postele, jsme v hrobovém tichu upíjeli ranní vývar z voňavých bylin a přikusovali včerejší pečivo. Starý sluha už také přišel a dole v kuchyni připravoval něco teplého k jídlu. Madame de Grazac se tvářila zavile, ihned jak mě Filip přivezl; tedy spíše přinesl zpátky do domu; mě zabalila do všech přikrývek a dek co jich v domě našla, nalila mě horkým vínem se skořicí a vanilkou a bědovala až hrůza. Teď, když už jsem se skoro úplně probrala, mi teprve souvisle vyčetla, že přece za žádných okolností nesmím vyjít v noci sama na ulici, leda bych snad byla převlečená za žebračku, k nerozeznání podobnou těm venku, ale ani tak bych neměla moc šancí na přežití. Tam, v těch úzkých a temných ulicích, je jiný svět, plný nebezpečí, a dáma, navíc aristokratka, tam nemá - a tím méně v noci – co dělat.

Mlčky jsem přijala všechny výčitky; co bych také říkala, markýza měla pravdu. Mohla jsem nanejvýš vzít z krbu hrst popela a posypat si jím hlavu. Větší starosti mi dělal Filip. Za celou dobu ještě nepromluvil. Ani cestou z toho strašného místa, kde mě před polorozpadlým špinavým hostincem vyzvedl na koně a celou cestu domů mě musel držet abych nespadla, ani teď, v domě své matky, kaní – jak jsem se dozvěděla – dorazil brzy nad ránem. Když našel bránu dokořán, zburcoval madame a hned se zjistilo, že tam nejsem. Okamžitě vyrazil do noci mě hledat. Dalo se mluvit o zázraku, že mě našel, obcházel okolí domu křížem krážem pár hodin, namátkou zkusil prohledat první zlodějský brloh, k němuž vedly stopy ve sněhu a vešel dovnitř právě ve chvíli, kdy jsem se v noční košili s nepříčetným výrazem ve tváři válela po zemi.

Teď chodil tam a zpět kolem oken sálu s mozaikovým stropem ve své maršálské uniformě a vysokých holínkách a mračil se jako čert. Pokaždé, když blýskl očima směrem k nám, se naše pohledy na okamžik setkaly. Pokaždé jsem sklopila zrak, nevydržela jsem se dívat do těch jeho krásných očí, které na mě hleděly tak rozzlobeně. Od našeho podivného a tichého rozloučení přes zavřené dveře mé komnaty jsme se neviděli. Zlobí se? Zapomněl? Nebo ho možná ještě zlobí uražená ješitnost? Mezi námi se mlčky avšak zcela jasně vznášela potlačená vzpomínka na ten zvláštní večer, kdy jsme si byli

blízcí, cítila jsem to, ale cítila jsem také, že má být navždy zapomenuta. Místo aby nás naše tajemství spojovalo, tyčilo se mezi námi jako skála. Když markýz konečně promluvil, nijak se nezmenšila.

„Jak jen můžete být tak nezodpovědná? Jste jako malé dítě, které člověk na chvíli pustí z dozoru!“

Znovu, snad posté, jsem sklopila hlavu.

„Děkuji vám z celého srdce, že jste mě odtamtud dostal, pane markýzi, že jste mě vůbec šel hledat…,“ pípla jsem. „Nejsem žádné dítě. Jsem jen hloupá, promiňte…,“ pokorně jsem se ho pokusila trochu uklidnit.

Znovu se na mě podíval. Teď, když jsem uznala že jsem idiot, trochu se obměkčil a za chvíli dokonce přisedl k nám ke krbu a třebaže pořád něco brblal, pustil se s námi do teplé snídaně, voňavých brusinkových koláčů, jež markýzin starý sluha právě přinesl.

„Už to nedělejte!“ neodpustil si ještě poznamenat Filip. „Myslím, že svou porci štěstí v životě jste si dnes vybrala.“ Tón jeho hlasu už zněl smířlivěji; také mu to trvalo déle než hodinu, než se uklidnil. Co ho vlastně tolik žere?

„Tak už ji nechte, Filipe, nevidíte že uznává svou chybu?“ zastala se mě Filipova matka a starostlivě na mě mrkla.

„Jak nezvyklé, u ženy…,“ odsekl Filip a napil se jasmínového čaje. Potom se obrátil znovu na mě a řekl:

„Vyděsila jste mě. Už jsem si myslel, že vás nikdy neuvidím.“ Po těch slovech se zvedl, dlouze se mi zadíval do očí, pak se nám oběma lehce uklonil a zamířil ke dveřím.

„Vy už odcházíte, Filipe?“ zeptala se překvapeně a trochu zklamaně markýza. „Sotva jste přijel!“

„Odpusťte, matinko, měl jsem původně v plánu vás jen pozdravit a posnídat s vámi… a s Luisou… Zastavil jsem se u vás cestou z Versailles, nocování uprostřed toho staveniště je k nevydržení. Chtěl jsem se vyspat v pohodlí svého domova. Každým dnem budu povolán zpět k vojsku, takže… Rád bych se teď vzdálil a poněkud se… ehm… civilizoval; páchnu po té cestě na koni jako pes.“ Poté otevřel dveře, ještě odtamtud pozdravil a zmizel stejně nečekaně jako se objevil, sledován mým zklamaným pohledem.

Měl pravdu v tom, že zcivilizovat potřeboval. Sice ne tolik jako já, která jsem byla celá umolousaná od bahna, ale i jeho bělostný

kabátec vzal tuto noc za své, i paruku měl trochu na stranu. Kde všude běhal, když mě hledal?

„Sbohem a ještě jednou děkuji," řekla jsem tiše, když už se dveře za Filipem dávno zavřely. Doufala jsem, že zůstane déle…

Stará paní markýza se zvedla, zamířila ke dveřím své ložnice a s vrznutím je otevřela.

„Jděte si také lehnout, do oběda je daleko. Byla to náročná noc…" Ještě se ke mně otočila a usmála se: „Měla jste vidět Filipa, jak se vyděsil, když pochopil, co se stalo. Už dlouho jsem ho tak bledého neviděla…" Poté vešla do své komnaty a zavřela dveře.

Dny, týdny a měsíce ubíhaly v ponurém domě markýzy de Grazac jako voda v řece. Řeka, prastará Seina, se už dávno oblékla do špinavých ker a kolem Vánoc vytvořila na pár dní dokonce souvislou ledovou plochu, kterou brzy nato přikryla i sněhová peřina. Mnozí chudí lidé silný mráz nepřežili, a ti, kteří přežili, se jen modlili za brzký konec zimy a rychlý příchod osvobozujícího jara.

Zima to byla krutá, ale ne nekonečná, třebaže to někdy tak vypadalo. Až v posledních březnových týdnech matičku Seinu konečně zalily kalné jarní vody, přinášející prokřehlým Pařížanům po kruté zimě naději na nové, hladivě teplé sluneční paprsky. Jak tvrdila moje drahá hostitelka, prý letos udeřily nejkrutější mrazy za dlouhé roky. Mráz stál životy mnoha obyvatel města, kteří buď umrzli, nebo z nedostatku jídla a tepla zemřeli na zákeřné nemoci, na něž dosud nebyl objeven žádný lék. Ve slavné katedrále nad řekou se po Vánocích sloužila velká novoroční mše za oběti letošní kruté zimy, při níž se vysocí církevní hodnostáři ve svých dlouhých ornátech, stejně jako prostý lid v ušmudlaných hadrech, modlili k Bohu, aby krutý mráz polevil.

Když prokřehlou Evropu konečně prozářily první záblesky jara, obleva všechny překvapila a nejvíc pak francouzské vojsko. Tání zmrzlých vod spolu s rostoucím odporem nepřátel na severovýchodě Evropy zabránilo v dalším postupu proti vzpouzejícím se Spojeným provinciím a způsobilo, že se většina důstojníků i s králem Ludvíkem a celým dvorem vrátila do Louvrů bez očekávaných vavřínů vítězství. Král byl podle veškerých dostupných informací bez sebe vzteky, nizozemská města mu ležela v žaludku jako hrst těžkých kamenů a nemyslel na nic jiného, než jak jejich moc zlomit silou a dokázat si tak svou neomezenou moc. Pro ostatní to byla možnost oddechnout si od příšerných životních podmínek válečné

vřavy, zmrzlých sucharů porostlých plísní a nasládlého pachu krve, který za postupující armádou zůstával dlouhé míle, jako se za raněným zvířetem táhne široká, do ruda zbarvená stopa.

I Filip, jenž odjel na frontu ještě toho dne, kdy jsem se vyznamenala svým nočním výletem, se prý konečně vrátil do Paříže. Dosud jsem ho neviděla, ale přišel posel z Louvrů se zprávou, že maršál Francie je živ a zdráv.

„Nesnáším tyhle války, k čemu vůbec jsou?“ vztekala se stará markýza, když posel předal zprávu a s poklonou vycouval ze dveří.

„Člověk je dlouhé měsíce bez sebe strachem o život svého jediného syna, a když se mi konečně vrátí, ani ho nepustí obejmout starou matku. Místo syna pošlou přihlouplého posla. Koho zajímá nějaký posel?“ Stará dáma klela, ale bylo vidět, že jí spadl kámen ze srdce.

Ode dne, kdy Filip odjel, byla zakřiknutá, nervózní a občas s ní nebylo vůbec k vydržení; poslední dobou odmítala dokonce i hrát karty, což byla její vášeň (za dlouhých zimních večerů i mě zasvětila do tajů neviditelného podvádění). Zvláště pak poté, co za zavřenými dveřmi přijala před několika týdny majordoma ze svého hlavního sídla, se její chování velmi změnilo. Neznala jsem důvod jeho návštěvy a ani o zprávách, které přinesl, mi markýza nic neřekla. Ale od toho rána byla stále nervóznější. Každým dnem přicházel posel znovu a znovu, tentokrát z Bretaně, jak se mi od něj podařilo zjistit za jednu zlatou minci, která mi zbyla po mém prvním samostatném nákupu ryb a zeleniny na místním trhu, kam jsem také úplně sama dojela rozvrzaným kočárem. Kdo je v Bretani? Proč o tom markýza nechce mluvit? Měla jsem strach, že se to nějak týká Filipa, jehož bych přes všechnu marnost našeho „vztahu“ ještě velmi ráda viděla.

Markýzina nervozita byla dost nakažlivá, ani jsem se jí neopovážila znovu zeptat, jestli už vymyslela nějaký plán, jak bych mohla spatřit krále. Mně samotné i bez markýziných nálad nebylo do zpěvu, protože jsem na základě nulového pokroku v hledání cesty zpět do dvacátého prvního století stále méně doufala, že se ještě někdy vrátím domů.

Markýza, stále víc a víc nesvá, mi to příliš neulehčovala. Já jsem se pořád ještě domnívala, že její stále se stupňující podivná nálada pramení z Filipovy nepřítomnosti, ačkoliv mi bylo divné, že si na ni za dobu jeho vojenské kariéry ještě nezvykla – mnohdy se podle všeho neobjevil v Paříži celý rok. Zdálo se, jako by na jeho návrat

čekala až nepřirozeně netrpělivě. Poslední dobou jsme si povídaly jen málo, markýza odjížděla brzy ráno a vracela se většinou až když jsem už dávno spala, v lepším případě trávila celé dny ve své sklepní laboratoři, kde vařila ty své smrduté lektvary, o jejichž významu jsem stále neměla ani ponětí. Jednou jsem se jí zeptala na cíl jejího alchymistického snažení, aby řeč nestála, ale ona mě nevrle odbyla, že nemá čas mi nic vysvětlovat. Pochopila jsem zatím jen to, že hledá jakýsi univerzální lék na všechny nemoci. V medicíně jsem se vůbec nevyznala, takže jsem netušila, jestli se její jméno nějak zapsalo do zdravotnické historie, takže jsem ji nechala na pokoji. Snad se prací snažila zapudit myšlenku, které ji trápily. Nechtěla jsem se jí už na nic vyptávat, nezdálo se mi to vhodné; kdyby chtěla, jistě by se mi svěřila, pokud ovšem vůbec bylo s čím. Třeba se mi to jen zdálo a vůbec nic se nedělo.

Krátila jsem si tedy čas tím, že mě markýzin starý sluha učil na nádvoří jezdit na koni. Měla jsem sice jakés takés základy už z dřívějška, ale zdejší ženské sedlo, na němž se sedí ze strany, mi dělalo stále problémy. Nakonec jsem toho nechala, tenhle způsob jízdy se asi nikdy nenaučím. Buď budu dál jezdit v kočáře, nebo si někde budu muset půjčit kalhoty… Takže jsem se pro změnu začala učit šermovat, ačkoli markýza nad tímto mým nápadem kroutila hlavou; prý k čemu je ženě rapír či kord, když ho pomalu ani neunese. Ale to mě podcenila! Unesla jsem ho bez problémů a zřejmě jsem v sobě dokonce objevila skrytý talent, už proto, že zatím mi šerm připomínal spíš náročný tanec, než boj. V markýziných očích jsem však při jednom svém zdařilém cvičení, jemuž byla také přítomna, zahlédla cosi, co připomínalo skryté uspokojení; to jsem ještě nevěděla, že sama stará dáma je vynikající šermířka.

Teď, když se tedy Filip konečně vrátil a ve válčení nastala přestávka, snad bude markýza zase tou milou a příjemnou hostitelkou jako ze začátku, pomyslela jsem si s úlevou. I mně se moc ulevilo, že je Filip v pořádku. Snad se brzy vše vrátí do starých kolejí a až se Filip bude moci na chvíli vzdálit od krále, přijde nás jistě navštívit.

Byl konec března roku 1674 a já už byla v minulosti déle, než jsem chtěla počítat. Naučila jsem se spoustu velmi zajímavých a objevných věcí o sedmnáctém století: módou, kuchyní a rukodělnými řemesly počínaje, přes nošení nepohodlné šněrovačky až po způsob používání různých, dříve pro mě naprosto záhadných,

avšak velice rafinovaných nástrojů. Nejvíc se mi líbila ruční sprcha, což byl vlastně obyčejný džbánek s proděravěným dnem, který jsem prvně viděla u Filipa; ani lak na vlasy v podobě ručního rozprašovače s jakousi cukrovou vodou nebyl k zahození. Jenže tyto a mnohé jiné objevitelské úspěchy mi nepřinášely vůbec žádné potěšení. Místo abych srovnávala naučené poznatky s praxí a dělala si poznámky pro budoucí sepsání vysokoškolské práce, hodné vydání pro potřeby světových univerzit, mé myšlenky byly o 300 let jinde. Jen tentokrát úplně opačným směrem než dřív, kdy jsem žila v poklidu domova dvacátého prvního století a teoretizovala o idyličnosti časů krále Slunce. Nebylo proč si hrát na objevitele, když už se možná nikdy nevrátím. Raději bych si měla zapsat vzpomínky na budoucnost, než se mi nadobro vykouří z hlavy. Bála jsem se okamžiku, kdy začnu sama pomalu pochybovat o tom, že jsem nějaké jednadvacáté století vůbec někdy viděla.

Veškeré zásoby všeho, co jsem měla, byly vyčerpány, jen pár léků jsem si šetřila pro okamžik nejvyšší nouze. Pro jistotu jsem je nosila pořád při sobě, už jsem si pro svůj nepotlačitelný strach z všudypřítomných bacilů začínala připadat jako blázen. Ale člověk nikdy neví. Podle toho, co se říkalo doma, i toho, co jsem měla možnost vidět na ulicích, číhají nemoci všude. A ne jen tak ledajaké! Mor jsem naštěstí neměla tu čest vidět zblízka, to by mi tak ještě scházelo, ale tubera, neštovice a smrtelné záchvaty horečky byly běžné.

Kosmetika i vše ostatní mi došlo už dávno, ale zdejší marseillské mýdlo mi už vůbec nevadilo. Horší to bylo **se** zuby, které jsem si musela po několika měsících, kdy se můj zubní kartáček pomalu rozpadl, čistit opět jen pomoci dřevěné špachtličky a žvýkáním vonných bylin, stejně jako tehdy, kdy byl můj kufr dosud ztracen v podzemí. Bylo to lepší než nic, ale i tak mi to vadilo. A úplně nejhorší byly ony šťastné dny v měsíci, kdy jsem si musela místo dříve samozřejmých hygienických potřeb vystačit s plátěným hadříkem. Ale je pravda, že si člověk časem asi opravdu zvykne na všechno, po nějaké době jsem už tyhle věci úplně přestala řešit, jako by bylo normální, že jediným výdobytkem civilizace je parfém a olejová lampa.

Ve své záležitosti, či spíše záležitostech – setkání s králem a návratu domů – jsem nepostoupila ani o píď. Celé ty dlouhé měsíce jsem strávila střídavě marným potulováním po Paříži a opětovným

rozmrzáním u krbu, protože ten mráz byl opravdu nesnesitelný. Kožešinový plášť, který jsem dostala darem od markýzy, mi bohužel nebyl mnoho platný. Podařilo se mi vyškemrat na své hostitelce zapůjčení jejího starého kočáru včetně doprovodu dvou postarších sluhů, kteří na mou žádost přijeli z jejího hlavního sídla. Prohledávali jsme celé týdny všechny pařížské brlohy od cikánských a žebráckých doupat až po nemocnice a chudobince ve snaze najít starou cikánku nebo alespoň jakoukoli stopu po ní. Doufala jsem, že jen ona je klíčem k cestě domů. Ale očekávaný výsledek se nedostavil, po té podivínce jako by se slehla země, takže jsem toho nakonec nechala. Jediné, co jsem našla, byla parta hrdlořezů, kteří mě nedávno unesli, v čele s tlustou osobou jménem Sádlo. Jakmile jsem je zahlédla, za „mým“ kočárem se jen zaprášilo. Sice bych docela ráda znovu potkala toho pihovatého anglického kluka a zjistila jak dopadl, ale pohled na madame Sádlo ve mně vyvolával tak nepříjemné asociace, že jsem se snažila, abych byla co nejrychleji co nejdál od nich. To byla má poslední objevitelská výprava a od toho dne jsem nevytáhla paty z domu a propadala se do stále hlubší deprese.

Markýza mě jen mlčky a poněkud soucitně pozorovala, jako by od začátku věděla, že mé hledání cesty zpět je marné. Díky markýze se mi dokonce podařilo dostat se na jeden den v době Filipovy nepřítomnosti do jeho paláce, kile jsem za pomoci lan, kladek, desítky loučí a nepříliš ochotné pomoci Filipova služebnictva s lopatami a krumpáči pečlivě prohlédla „svůj“ osudný sklep. Ale ani tam se mi nepodařilo nalézt nic, co by vedlo k objevení cesty domů. Narazila jsem tam rovněž na podmračenou Blanche, jež k mému mírnému zklamání nebyla ani trochu ráda, že mě vidí. Ona jediná si kdysi pořádně prohlédla obsah mého rozsypaného kufru a já v ten den definitivně pochopila, že Filipova chůva se už mou přítelkyní asi nikdy nestane. Měla mě přinejmenším za čarodějnici a vidět mě pro ni bylo víc než nepříjemné. Její dávné, pouze chvilkové nadšení z mého „nového image“ tenkrát před slavností bylo dávno to tam. Zaslechla jsem něco o tom, že jsem se snad údajně snažila pana markýze uhranout, ale nepřikládala jsem tomu žádný význam. Dokonce jsem měla dojem, že jsem mezi lidmi ve Filipově paláci zahlédla Ninon de Lenclos, ale bylo mi to jedno, protože Filip tam nebyl a tím pro mě jeho palác pozbýval na zajímavosti i se všemi svými obyvateli. Filipovi čeledíni kroutili hlavami a nechápali, co

mladá dáma v drahých šatech hledá ve starém sklepě, páchnoucím zatuchlinou, stejně jako dva venkovští lokaji z hlavního sídla rodu Grazac ze zámku Carry poblíž Toulouse nechápali, co tato mladá dáma touží najít ve smrdutých peleších pařížské lůzy a k čemu jí – pro Boha živého – bude nějaká stará cikánka. Nic jsem jim nevysvětlovala, byli zvyklí vykonávat zadané úkoly bez otázek. Jen občas, když jsem se nečekaně otočila nebo se zaposlouchala do tichých hlasů svých nedobrovolných pomocníků, mohla jsem spatřit tázavé pohledy, sotva znatelné kroucení hlavami a zaslechnout něco o „hloupé rozmazlené cizince“. Bylo mi to jedno.

Časem jsem zjistila, že mé snažení nikam nevede. Když jsem se jednou, jako každý den dopoledne, snažila rozehřát u krbu po ledové noci v mé kamenné komnatě, kde mi zamrzala voda v poháru a na řasách se mi tvořila jinovatka, dostala jsem se ve své náladě na samé dno a očekávala jen, kdy se začnu zahrabávat. Musela jsem se chtě nechtě začít smiřovat s tím, že se už nikdy nevrátím domů a zestárnu tady; tedy v lepším případě; v tom horším se zblázním smutkem a osaměním, pokud mě někdo ovšem dříve nezamorduje. Neměla jsem se sice zatím v podstatě čeho bát, protože madame de Grazac mi slíbila, že kdyby se s ní něco stalo, zanechá mi část svého jmění spolu s právem užívat tento starý dům, jelikož Filip ho stejně nechce a pár tisíc livrů vzhledem ke svému výnosnému úřadu prý rovněž oželí. Bylo to od ní opravdu šlechetné a já jí děkovala co mi síly stačily, vždyť mi ji i s jejím bláznivým starým proroctvím zřejmě poslalo samo nebe. Ale stejně jsem si nedokázala představit, že bych se tomu všemu tady měla učit říkat „domov“. Měla jsem za sebou začátkem března snad desítky probdělých nocí, kdy jsem se budila hrůzou z divokých snů do ještě horší reality – do dávno minulých časů, bez naděje na návrat. Jak jsem svou domovskou dobu dříve z celého srdce nenáviděla a přála si žít kdekoliv jinde než ve světě spěchu, techniky, anonymity a povrchnosti, pak tam, kde jsem žila teď, jsem se cítila tak ztracená, že se to snad ani nedá slovy popsat. Občas mě popadala panika podobná náhlému záchvatu hysterie, kdy jsem nemohla dýchat a srdce mi divoce bušilo. Musela jsem se hodně ovládat, abych nepřekročila tenkou mez, za níž bylo bez pochyby čisté šílenství. Nechtěla jsem uvěřit tomu, že se můj tajný sen zázrakem splnil, ale za cenu ztráty všeho, co mi bylo drahé.

Lidský tvor je však záhadně a nepochopitelně vybaven něčím, co mu v průběhu času pomáhá tišit jakkoli silnou bolest, pomáhá mu

řešit ty nejneřešitelnější situace a pořád ho žene kupředu bez ohledu na fakt, že se člověk sám necítí na další cestu životem dostatečně silný. Snad je to pradávný zvířecí instinkt nebo pud sebezáchovy z dob, kdy jsme ještě běhali po stepích a honili mamuty, bez starostí co se stane, až mamuti dojdou. A tak jsem, aniž bych přestávala hledat cestu zpátky, přece jen pomalu přijímala (akt, že existuje i ona dříve nepřijatelná možnost jednosměrné jízdenky časem, která nepočítá s návratem.

13

Jaro přineslo do ulic Paříže znovu světlo a radost, která se nečekaně dotkla i mě a nakrátko mě vytrhla z odevzdaného pocitu sice trpké, ale stále smířenější melancholie. Jednoho březnového dopoledne, kdy celý svět prozářilo malé, ale dlouhým čekáním skoro nadpozemsky krásné slunce, jsem si nechala vystěhovat křeslo se stolkem ven na dvůr, rozhodnutá načerpat trochu síly a optimismu ze slabých slunečních paprsků, probleskujících mezi řídnoucími mraky jako pramen jiskřivé životodárné energie. Zabalená ve vlněné dece jsem se pak hřála v křesle, postaveném u tmavé zdi mezi ostrůvky rychle tajícího sněhu, a snažila se číst. Madame de Grazac mi věnovala svůj vlastní překlad Platona a domnívala se, že mě tím bůhvíjak uctila. Musím přiznat, že jsem se při obdržení této vzácnosti sice tvářila dostatečně nadšeně, abych jí nezkazila radost, ale nebyla jsem z toho vůbec moudrá, protože její z řečtiny přeložené věty filozofického obsahu, navíc ve staré francouzštině, mi nedávaly příliš smysl, a to nemluvím o špatně čitelném starodávném písmu. Jak jsem tam tak seděla a mračila se do ručně psané, v kůži vázané knihy, která byla pýchou staré markýzy, uslyšela jsem vrznutí brány.

Zvedla jsem oči od knihy a spatřila stříbrem zdobený kočár lesknoucí se ve slunečním světle jako drahokam, tažený čtyřmi nádherně lesklými koňmi, jak vjíždí na nádvoří. Hned nato jsem uviděla mužskou postavu vystupující z kočáru, která se zatím mému zraku skrývala ve stínu podloubí. Muž, jenž vzácné návštěvě pomáhal z kočáru, byl Filipův osobní sluha, vysoký snědý chlap jako hora; znala jsem ho už z dřívějška, stejně jako jsem okamžitě poznala Filipův erb. Srdíčko mi proti veškeré přetvářce k sobě samé radostí poskočilo. Když návštěvník vystoupil ze tmy do světla, uviděla jsem Filipa. Byl pohublý a tváře měl trochu propadlé, pod jeho očima byly znát stíny způsobené nedostatkem spánku, ale byl to on – krásný ve svém třpytivém obleku a pečlivě naleštěných střevících s červenými podpatky a se zlatou sponou, markýz s přivřenýma očima a trochu panovačným, ale mým očím tolik milým úsměvem. Ten úsměv byl jako vždy sotva znatelný, ale tolik mi chyběl, že jsem ho nemohla nevidět. Prudkost a nerozvážnost mé povahy způsobila, že jakmile jsem ho spatřila a ujistila se, že je skutečný, vyskočila jsem z křesla, nechala knihu knihou a padla mu

kolem krku. Byl tím tak zaskočen (ostatně i já sama), že se nezmohl na nic jiného, než mé objetí přijmout a opětovat je.

„Filipe, jsem tak ráda, že jste zpátky!“ přivítala jsem ho a hned si uvědomila, že jsem ho svým vřelým přivítáním asi poněkud uvedla do rozpaků, jak se dalo soudit z jeho překvapeného výrazu ve tváři a hlavně z udiveného pohledu jeho pomněnkově modrých očí.

Trochu jsem couvla a nechala své horlivé paže zase klesnout podél těla. Chvíli bylo trapné ticho. Potom jsem se nadechla a řekla, skrývajíc se za rozpačitým úsměvem:

„Odpusťte, nedokázala jsem ovládnout radost z návratu svého jediného přítele v cizí zemi, odpusťte!“ Pořád jsem se usmívala. On chvíli váhal, také spustil dlaň, kterou se jemně dotýkal ohybu mého pláště, narovnal si na hlavě klobouk s bělostnými péry, který nestihl smeknout, a po malé pauze také promluvil:

„Nic se nestalo…, hraběnko, také vás rád vidím. Ano, jsem trochu překvapen vaším vřelým přijetím; naše rodina je spíš konzervativní a příliš své pocity nedává najevo, takže…“ Vtom se ozvaly kroky po schodech dolů z rohu dvora, kde byl vchod do domu. Oba jsme pohlédli tím směrem a spatřili markýzu de Grazac. Její ustaraná vráskčitá tvář se vynořila ze stínu schodiště a radost na pár krátkých okamžiků změnila její obličej k nepoznání. Její dříve byť šibalské, ale poslední dobou zasmušilé rysy tváře na chvilku zapomněly na všechno a byla v nich znát jen čistá radost matky z návratu syna. Na chvíli zaváhala, pak došla až k nám a zastavila se v uctivé vzdálenosti před Filipem.

„Vítám vás zpátky doma, můj synu, ani nevíte, jak ráda vás opět vidím,“ řekla rozechvěle, teprve pak vzala Filipovu hlavu jemně do dlaní a jen lehce a spíš společensky než mateřsky ho políbila na čelo.

„Vidíte?“ otočil se Filip zpět ke mně a naoko vítězoslavně tak dokončil větu, přerušenou matčiným příchodem. Měl pravdu – na to, jak nedočkavě se markýza chovala, její přivítání syna bylo velmi vlažné. Toto bylo od markýzy maximum projevených emocí, jehož se člověk mohl mezi konzervativním vychováním svázanými šlechtici dočkat. Já i Filip jsme se tomu zasmáli.

„Pojďme do tepla, ještě jsem z té války nerozmrzl,“ řekl Filip. Opravdu vypadal, jako by si potřeboval pořádně odpočinout, takže jeho prosbě bylo okamžitě vyhověno. Všichni tři jsme se přemístili do starého dobrého salonu s velkým krbem a mozaikovým stropem.

„Takže válka skončila?“ ptala jsem se, jako bych to sama nevěděla. Už se mi totiž za tu dobu v historických vědomostech trochu rozsvítilo a vzpomněla jsem si na své dějepisné poznámky. Válka ještě zdaleka nekončila a přinese Francii ještě spoustu nepříjemností, a to až do roku 1678.

„Ne, je jen příměří způsobené tím, že tento cíl budeme muset zatím oželet. Vilém Oranžský bohužel získává stále víc spojenců proti Francii,“ odpověděl mi ochotně Filip, nabitý horkými novinkami z válečné vřavy. „Jako by nestačilo, že nás nedávno všechny málem utopil těmi svými zatracenými hrázemi, teď nás se svými novými spojenci zahnal pěkný kus cesty zpátky, až do Flander. Král se ale nevzdá, dostaneme dobyté území zpět, o to nemám starost.“

„Takže jste prohráli?“ vyzvídala jsem, abych udržela konverzaci. Filip to dobře pochopil a přijal mou hru s potěšením, že se nemusí sám snažit prolomit ticho, které způsobovala především markýza, jež byla k mému neradostnému zjištění po krátké přestávce stále stejně nervózní, jako by jí návrat syna vůbec nezlepšil náladu, naopak ještě zvýšil její roztržitost. Jistě se nemůže dočkat, až bude s Filipem o samotě, ale to může počkat, mně přece také chyběl! I přátele člověk může postrádat, ne? Kdyby to bylo natolik akutní, někam si ho odvleče a na mě se nebude ohlížet. Bohužel jsem se mýlila, což jsem měla za chvíli zjistit.

„Jeho Veličenstvo se domnívalo,“ pokračoval Filip, „že jede do vítězné bitvy, když s sebou vezlo v kočáře ubohou královnu, těhotnou Athenais de Montespan a žalem polomrtvou la Vallièrovou. Nedovolí, aby se říkalo, že král Francie prohrál válku. Pojedeme znovu na frontu, jen co načerpáme trochu sil. Král se účastní jen nejvýznamnějších bitev a navíc z uctivé vzdálenosti, jinak se stará víc o stavbu paláce ve Versailles, takže má pořád spoustu energie. Ale armáda je zesláblá, vyhládlá, promrzlá a hlavně demoralizovaná. Francouzské vojsko potřebuje odpočinek a Ludvík to dobře ví. Nějakou dobu se nebude nic dít, dokud vojáci nenačerpají ztracených sil,“ uzavřel Filip referát z bojiště, potom se nadzvedl, nalil si víno z konvice na stolku a znovu se pohodlně uvelebil v křesle.

„Zůstanete dnes přes noc zde, můj synu?“ zeptala se paní de Grazac, jako by ani neposlouchala, o čem jsme se předtím bavili. Z jejího poposedávání a nervózně nesmyslných pohybů starých rukou už byla zcela zřejmá netrpělivost.

„Neměl jsem to v úmyslu, protože jen co bude trochu tepleji, dvůr se na několik týdnů, snad i měsíců odstěhuje do Versailles; palác už je víceméně obyvatelný. Než k tomu dojde, chtěl jsem dát do pořádku některé své záležitosti, potom se budu muset přestěhovat za králem. Proč se ptáte, matinko? Děje se snad něco?“ Filip, na rozdíl ode mě, netušil nic špatného, takže zatím zůstával v klidu a jeho otázka byla spíše řečnická a dvorná, než upřímná. Zato mé podezření sílilo. Něco se asi doopravdy děje, ale co?

Další slova staré markýzy moje obavy potvrdila a mé chabé teorie o tom, že její proměna pochází jen ze stesku po synovi, se definitivně rozpadly.

„Filipe, potřebuji s vámi nutně mluvit. Je to velmi naléhavé,“ řekla konečně a bylo jasné, že tuto větu v sobě potlačovala od okamžiku, kdy se Filip objevil na nádvoří.

Filip se na to k mému překvapení tvářil stále stejně, jako by ho to zatím ani trochu nevystrašilo. Přitom slova paní markýzy zněla skoro zlověstně.

„Louvois?“ Filip toto jméno vyslovil tak významně, že zřejmě velmi dobře věděl, jaký druh problémů jeho matku trápí.

„Ano. Zase byl na zámku v Carry. Filipe, to už je potřetí za velmi krátkou dobu. Myslím, že tentokrát mu už neuniknu. Musíme si spolu promluvit, tentokrát nežertuji, je to velmi vážné.“ Paní de Grazac to řekla tak, že to znělo skoro jako by mluvila o rozsudku smrti.

„Mě z toho vynechte, matko, já jsem přece katolík,“ řekl Filip už trochu podrážděně. „Už jsme se o tom bavili mockrát. Sloužím králi, stejně jako kdysi můj otec i já dýchám pro Ludvíka a pro Francii. Vaše protestantská víra nás zostuzuje a katolickou Francii zrazuje. Jste tak neoficiálně proti koruně a sebe tím ohrožujete. Jste už jediná z rodiny…

Luiso, mohla byste nás prosím nechat chvíli o samotě?“ otočil se Filip nečekaně ke mně.

Náhlá tvrdost jeho pohledu mě překvapila, dosud jsme jen společensky konverzovali. Ani jsem nemrkla a rychle se odebrala ke dveřím. Oba dva mě sledovali očima, takže se můj plán nechat dveře trochu pootevřené nezdařil. Sotva klika cvakla, fingovala jsem pár hlučných kroků po schodech dolů, ale pak jsem se zase tiše vrátila a přitiskla ucho na dveře, abych alespoň něco zaslechla. Tenhle zlozvyk chtít vědět všechno sice nebyl něčím, nač by dáma mohla

být pyšná, ale třeba se dozvím informace, které se mnou souvisejí. Rozhodně nejsem v situaci, kdy bych si mohla dovolit o čemkoli nevědět, pomyslela jsem si alibisticky.

„Nemusel jste ji posílat pryč," slyšela jsem hlas madame de Grazac, „není hloupá a už i tak ví o naší rodině víc než dost…"

„Aha! Předpokládám, že jste si všimla lipového listu na jejím zápěstí a řekla jí i to, co nevíte, v zájmu naplnění té hloupé staré věštby…," řekl nakvašeně Filip.

„Ano," pípla stará markýza a zdálo se, že jen co jsem vypadla ze dveří, těžiště autority mezi matkou a synem se ještě víc otočilo ve Filipův prospěch.

„To jsem mohl čekat. Nechci však už o té hlouposti slyšet ani slovo," slyšela jsem Filipův hlas, který se rozléhal za zavřenými dveřmi. „Co jste mi tedy chtěla tak důležitého říct?"

Potom jsem znovu uslyšela hlas markýzy, tentokrát mnohem tišší.

„Budu muset opustit Paříž a možná i Francii. Hrozí mi zatčení."

„Nepomáháte snad těm vzdáleným protestantským příbuzným ze Saint Malo? Slíbila jste, že…"

„Doneslo se ke mně, že Louvois mě chce obvinit z… čarodějnictví…"

Následovalo ticho, jež bylo jedinou možnou reakcí na takové sdělení. Markýza tedy po chvíli tiše pokračovala:

„Nechytili mě při ničem jiném, využili tedy mých alchymistických experimentů – jak ubohé… Ale nemohu přestat. Jsem před cílem svého vědeckého bádání, teď se nesmím nechat zastrašit; navíc by to bylo málo platné…"

„Bože… Ty vaše proklaté pokusy; jako by nestačilo, že jste hugenotka…," ozval se Filip ledově, ale hlas se mu znatelně třásl. Mluvili teď tak tiše, že jsem se bála i dýchat, aby mi neuniklo jediné slovo. Brzy se ozvaly markýzovy typické kroky, když začal přecházet tam a zpět po místnosti, jak to dělával vždycky, když znervózněl. „Čarodějnictví! Co za tím je? Z čeho vás doopravdy podezírají? To je přece směšné, čarodějnictví v dnešní době, je to jasná záminka, ta nejhloupější z hloupých!" klel Filip tiše, spíše sám pro sebe. „Ano," vzdychla markýza.

„Matko, nemáte doufám nic společného s tím hrozícím luigenotským povstáním v Bretani? Nezapomněl jsem odkud pocházíte, a že jste s těmi lidmi stále v kontaktu…" Jako by se Filipovi sevřelo hrdlo odporem a vzteky.

„Ne… Jde jistě jen o mou… vědeckou práci; mají ze mě strach a nevěděli už jak mě zlomit. Liším se, vyčnívám z řady, to jim vždycky vadilo…“

„Nevěřím vám, ale to je stejně nepodstatné. Společnost Nejsvětější svátosti si může gratulovat. Jste přemožena tou nejsměšnější, ale nejspolehlivější zbraní, proti níž nelze bojovat!“

„Moje laboratoř v Carry byla zcela zničená. Minulý týden, poté, co jsem už poněkolikáté odmítla přestoupit na tu jejich ‚pravou víru‘, přijel Louvois osobně se svými lidmi a když mě nenašel, alespoň rozbil všechno, co mu přišlo do cesty. A teď konečně přišel na způsob, jak škrtnout dalšího z nás ze svého seznamu nežádoucích; věděla jsem, že k tomu jednou dojde. Nemohl mě jen tak oběsit na stromě bez hmatatelných důkazů mého údajného spojenectví s bretaňskými povstalci, jako obyčejného venkovského sedláka z řad předem ztracených protestantů. Jsem příliš na očích. Teď je však jen otázkou času, kdy přijede i sem, možná je už na cestě do Paříže. Až bude ten směšný zatykač podepsán, budu ztracená; může se to stát každým dnem.“

„Předpokládám, že přemlouvat vás abyste přestoupila, stala se katoličkou, dokud ještě nejsou vaše zatykači listiny podepsány, a prosit vás, abyste přestala s těmi bláznivými pokusy i kontakty v Bretani, je asi marné, jestliže vás nezastraší ani svatá inkvizice…,“ ozval se Filipův hlas temně po chvíli nepříjemného mlčení.

„Ani se o to nepokoušejte, synu.“

A pak bylo zase ticho, přerušované jen Filipovými podpatky, které pravidelně klapaly o starobylou podlahu. Snažila jsem se něco zahlédnout klíčovou dírkou, ale marně.

„Matko, oba víme, že naše vztahy nejsou zrovna ideální,“ ozval se po chvíli znovu Filip, který se vší silou snažil zachovat klid, skoro prosebně. „Ale to neznamená, že bych po otci toužil zbytečně ztratit i vás! Co chcete dělat? Nechat se upálit pro falešnou víru, falešné bratry v hříchu, ve jménu nesmyslných křivulí s páchnoucí tekutinou a smyšleného čarodějnictví? Ztratit titul, majetek i život?“ Filipův hlas zněl vztekle, zoufale a stále víc i bezmocně. Nedokázal přes svou mužskou převahu změnit matčino rozhodnutí. Markýza mlčela.

„Tak mi odpovězte, proboha!“ zahřímal markýz, který si už jen stěží a z posledních sil zachovával svůj alespoň navenek chladnokrevný postoj.

„Nevím. Musím odejít, snad budu mít dost času připravit vše k emigraci…“ Markýzin tón hlasu napovídal, že to s její odvahou není tak slavné. Obvinění z čarodějnictví se rovnalo rozsudku smrti, takže nebylo divu.

„Kam?“ Filipův hlas teď zněl skoro hrozivě, jako by předem znal odpověď.

„Víte to, tak proč se ptáte? Do Amsterodamu.“

„Jistě… Ano, znal jsem vaši odpověď předem! Ale do poslední chvíle jsem nepřestal doufat, že jste třeba přece jen neztratila zcela rozum. Je válka! Francie je s Nizozemím ve válce, to nevíte? Matko, zapřísahám vás…“

„Ne, synu,“ přerušila markýza Filipův horlivý projev, podobající se křiku. „Nechte mě! Už jsem se rozhodla. Nezajímají mě Ludvíkovy válečné ambice ani domnělé nepřátelství zemí, které se jen brání jeho dobyvačným tažením. Navíc jsou Spojené nizozemské provincie pro nás protestanty tím nejbezpečnějším místem. V emigraci budu moci nerušeně pokračovat ve svém vědeckém snažení, pomáhat svým bratrům; to je mým posláním, jsem jen krůček před cílem. Pokud se mi podaří dostat do města, budu v bezpečí. Francouzské vojsko se dál nikdy nedostane. Ludvík nevyhraje, brzy proti němu bude stát celá Evropa, vždyť jeho chování je vše, jen ne křesťanské! Miluji svého krále, ale ani král nesmí jednat proti Bohu. Pouhý člověk se nemůže povyšovat na boha, ani král, můj synu.“

Filip byl očividně v koncích, protože neodpověděl. Hrdinství šlechtice a oddanost francouzského maršála jeho králi a pravé víře bojovaly v jeho srdci se synovskou láskou, která nechtěla nechat matku napospas válce mezi katolíky u protestanty, válce mezi Francií a Nizozemskem, ani válce mezi svatou inkvizicí a zdravým rozumem. Byl bezmocný. Nejhorší na tom bylo, že ve všech těchto oblastech stáli syn a matka proti sobě. Aniž by zradili vše, v co věřili, nemohli na tom nic změnit. Filip nedokázal pochopit, jak jeho vlastní krev může pro nějaké náboženské ideály přejít k nepříteli, a madame de Grazac nechápala jak je možné, že Filip nechápe ji, matku, jež byla jedinou osobou, kterou na světě měl.

„Ještě že se toho nedožil otec! Litoval by, že se oženil s hugenotkou!“ pronesl jízlivě Filip; ve skutečnosti však byl tento jeho výlev jen projevem bezmocného zoufalství.

Madame de Grazac však byla paličatá a on to dobře věděl. Sám byl určitě stejný. Kolikrát šel vstříc smrti jako mnozí jen pro čest a pravdu, to prchavé a nehmotné nic, jež stálo v průběhu historie život tolika statečných mužů v nesmyslných válkách a šarvátkách! Nebylo v silách žádného člověka ani samotného Boha odvrátit Filipa od jeho cíle a on dobře věděl, po kom zdědil svou paličatost. Stejně tak jeho vlastní matka byla připravená dát život za svou víru, svou církev, svůj názor a vědu, chiméru bláznů, kteří doufají, že učiní svět lepším.

„Filipe, musíte se postarat o Luisu, spoléhám na vás," zaslechla jsem, jak mluví o mně a po krátkém zamyšlení se mi udělalo mírně mdlo. Až do této chvíle mě nenapadlo, že se to vše vlastně týká i mě, a to víc, než jsem byla schopná vůbec domyslet. Vydá-li totiž inkvizice zatykač na markýzu, ať už z jakéhokoli důvodu, její majetek v té chvíli propadne a všichni její možní spoluviníci a domnělí kacíři budou vyslýcháni a v případě, že nepřestoupí a markýzu neprozradí, možná také odsouzeni. Hlavy pak budou padat jako dominové kostky; nikdo neví, jak daleko může takový proces sahat. Filip, který má vysoké postavení u dvora a je vzorným katolíkem, je více méně z obliga, bude-li sekat latinu. Ale co já? V kostele jsem se tady ještě neukázala a jsem pro všechny lidi, kteří o mně vědí, už tak dost divná. Bez ochrany markýzy de Grazac a váhy jejího starého rodu je se mnou dříve či později amen. A má vymyšlená postava emigrantky z katolické Prahy, z níž od Bílé hory utíkají do všech krajů světa tisíce protestantů, mi na bezpečí také nepřidá.

Polkla jsem a s hrůzou čekala, co Filip odpoví. Jestli odpoví záporně, budu dříve nebo později namydlená. Nestačí mi snad šlamastika, ve které jsem, to, že tu vůbec jsem? Ještě tohle!

Dosud, jako by zázrakem a hlavně zásluhou rodu de Grazac, jsem tu docela v klidu přežívala, takže jsem víceméně předpokládala, že Filipova odpověď bude kladná. Tedy něco jako: „Jistě, spolehněte se, to je samozřejmé…" O to větší byl můj šok, když odpověď mého milého přítele Filipa zněla zcela opačně.

„Jak to myslíte? Mám se s ní snad oženit?" zeptal se Filip posměšně a pokračoval ve stejném tónu: „Vždyť nemá ani vindru! Kdo vlastně je? Anebo si ji mám znovu jen tak nastěhovat do paláce? Byl jsem rád, že jste se jí ujala vy! Netušil jsem že je to napořád, když jsem jí nabídl přístřeší – její dlouhodobý pobyt v mém domě

mě zbytečně přivedl do řečí. 1 král se mě už na ni ptal! Kdybyste se do toho nezamíchala, byl jsem rozhodnutý poslat ji domů, ať už je to kdekoliv. Vy si zmizíte a já mám řešit vaše nedokončené dobré skutky? Víte, že mě nějaké pomluvy nerozhází, ale nejsem jí ničím zavázán a mám svých starostí dost. Moje matka bude prohlášena za čarodějnici, to na mé kompromitování bohatě stačí, nemyslíte?“

Rozhněvaný markýz se na chvíli odmlčel; snad se zamyslel, možná i trochu zalekl svých slov, ale názor na věc nezměnil.

„To nepřipadá v úvahu; nestojím o to, aby mě omezovala v mém vlastním paláci žena!“

„Filipe, kontrolujte se!“ okřikla ho markýza, protože Filip, vztekem z toho všeho celý bez sebe, se očividně přestával ovládat, zatímco mě z jeho slov bolelo u srdce.

„Myslela jsem, že jste si ji… ehm, oblíbil, stejně jako já. Je to milá mladá žena, a navíc to znamení na jejím zápěstí…,“ pokračovala markýza smířlivě. Ale Filip byl rozzuřený a nedalo se s ním hnout.

„Ne! Už jsem řekl. A vůbec, co tu ještě dělám? Rozhodla jste se sama. Pro vidinu svého zázračného lektvaru a záchrany hloupých příbuzných ztrácíte nejen svobodu a možná život, ale také syna. Nemohu změnit vaše rozhodnutí, nemohu vás ochránit, nevím jak vám pomoci, nemám tu tedy už co pohledávat. Poroučím se!“ A Filip se rychle přiblížil ke dveřím, takže jsem díky vlastnímu nepříliš dobrému rozpoložení pozdě uskočila do výklenku za rohem.

Dveře se prudce rozlétly a markýz chtěl spěšně sejít dolů po schodech a vyjít ven z domu, zatímco se dlaní dotýkal svého zpoceného čela. Na nádvoří už na něj čekal sluha i s jeho stříbrným spřežením, připraveným kdykoli vyrazit na cestu. Vtom však rozčilený markýz koutkem oka zahlédl cíp mých šatů, zastavil se a namířil si to přímo ke mně.

„Ach, já zapomněl, že vy často posloucháte za dveřmi!“ ušklíbl se. Jeho narážku jsem dobře pochopila, nebylo to jak známo poprvé, co jsem takto společensky ulétla. Jenže tentokrát byla jeho slova horší, než má nevychovanost. Filip, jemuž podle mých zarudlých očí došlo, že jsem opět slyšela, co jsem neměla, byl v rozpacích, které však netrvaly dlouho.

„Netušil jsem, že má slova slyšíte,“ řekl, sotva z výrazu mé tváře vyčetl, že tentokrát z toho nevyvážné tak lehce jako minule. „Odpusťte, byl jsem hrubý ze vzteku, ale už je pozdě vzít ta slova zpět. Na svém rozhodnutí však trvám. Nejsem schopen poskytnout

vám v této zlé době přístřeší, ale samozřejmě mne smíte kdykoli navštěvovat. A nyní mě omluvte, jsem poněkud rozrušen tím, že se brzy stanu sirotkem, aniž bych na tom mohl cokoliv změnit.“

V jeho očích jsem objevila neznámou měkkost, způsobenou potlačovanými slzami, což mě velmi překvapilo. Od Filipa bych čekala snad všechno, jen ne tohle. Tak mě to u vždy perfektně se ovládajícího markýze zaskočilo, že jsem se nezmohla na jediné slovo. Filip se domníval, že konverzace skončila, a se svou typickou poklonou se vzdálil. Zanedlouho jsem uslyšela vrzání staré brány a zvuk koňských kopyt na uličním dláždění, jak se Filipův kočár vzdaloval.

Poté, co Filip takto nepříliš mile opustil starý dům markýzy de Grazac, vstoupila jsem tiše do sálu s krbem, kde jsem našla markýzu sedět v křesle a usedavě plakat. Nevěděla jsem co říct, proto jsem si jen tiše odkašlala, abych dala staré dámě u krbu na vědomí, že jsem zde. Ta zvedla uslzené oči a natáhla ke mně dlaně, které se třásly jako třtina ve větru. Bylo mi jí strašně líto; i Filipa mi bylo líto. Litovala jsem i sebe, byla to situace, z níž neexistovalo žádné východisko. Posadila jsem se vedle madame a beze slov čekala, až sama promluví.

„Odpusťte, Luiso… Slíbila jsem vám něco, co nemohu splnit. Nedokážu vás ochránit v cizím světě, protože já sama jsem v nebezpečí života… Budu nejspíš obviněna z čarodějnictví, hrozí mi ztráta majetku i titulu a pokud včas nevyužiji draze zaplacených informací k útěku, čeká mě potupná smrt na hranici. Nemohla jsem vám to říci dříve, neměla jsem jistotu. A ode dne, kdy jsem jistotu nabyla, nenašla jsem odvahu s vámi promluvit. Odpusťte mi…“

„Já vím,“ odpověděla jsem jí roztřeseným hlasem. „A Filip…“

„Nezlobte se na Filipa, drahoušku,“ přerušila mě markýza a stiskla mi ruce. „Odešel jako husar, ale není zlý, jen si neví rady se situací, do níž se dostal proti své vůli. Ví, že neustoupím žádnému jeho nátlaku a je to voják, zvyklý na to, že pokud není po jeho, sjedná si pořádek – po vojensku. A to, jak jistě chápete, s matkou udělat nemůže. Chápu ho, že se zlobí, má na to plné právo… Kompromituji i jeho, ale nemůžu jinak.“ Markýza sklopila hlavu a otřela si oči hedvábným kapesníkem.

„Asi jste se mýlila, když jste si myslela, že si mě oblíbil,“ ulétlo mi a hned jsem toho zalitovala. Markýza zvedla hlavu.

„Vy jste opět poslouchala za dveřmi? Měla byste se to odnaučit, Luiso! Chápu, že jste vystrašená, ale kdybych vám vysvětlila Filipovo odmítnutí sama…, řekněme šetrněji, teď byste nebyla uražená.“

„Ale já nejsem uražená! Mám Filipa ráda a mrzí mě, že on mě ne…“ A bylo to venku! Ale stejně jsem už dlouho měla pocit, že markýza vidí všem až do žaludku. „Co teď se mnou bude? Jsem ztracená, na ulici nepřežiji jediný den!“ řekla jsem skoro plačtivě, třebaže mi ještě doopravdy nedocházelo, co všechno to pro mě může znamenat.

Markýza se na mě zadívala svýma smutnýma ale odhodlanýma očima a řekla něco, co jsem nepochopila:

„Víte, Luiso, Filip často utíká před sebou samým; dejte mu čas.“

„Nerozumím, jak to myslíte,“ přiznala jsem.

„Nepůjde to tak rychle,“ odpověděla madame vyhýbavě, „zatykač zatím ještě nebyl vydán, chvíli to potrvá. Mále čas najít si v klidu byt, osamostatnit se. Já teď ale musím odjet dát do pořádku své pozemky a svůj zámek, než budu nucena utíkat jako psanec. Doufám že se, než odjedu natrvalo, ještě vrátím. Kdyby se situace přiostřila, pošlu vám posla s varováním. Ale pro všechny případy…“ Při těchto slovech vstala z křesla a odešla do své ložnice. Tam poklekla před malým oltářem, který stál naproti její posteli a krátce se pomodlila. Pak opět vstala a vytáhla ze své dřevěné, zlatem zdobené truhly černou skříňku, kovanou truhličku jako z pohádky. Postavila ji přede mě a dokončila započatou větu:

„Pro všechny případy vám tu nechám tohle. Je to šedesát tisíc livrů ve zlatě, jsou vaše. Víc tu bohužel nemám. Přijměte je prosím za mé nesplněné sliby a synovu hrubost…“

Zůstala jsem stát jako přikovaná. Takových peněz! Kdybych tuhle bedýnku vzala domů, nemusím už do smrti hnout prstem. Jak ráda bych řekla onu zprofanovanou větu ‚to nemohu přijmout‘, ale mohla jsem si dovolit to říct? Začínalo mi docházet, v jaké bryndě všech brynd se ocitnu, přesněji řečeno v jaké jsem se právě ocitla. Až zabaví dům, budu odkázána sama na sebe. Jen jsem se na svou dobrotivou přítelkyni dívala a neřekla ani popel.

„Jsem ráda, že neprotestujete. Bylo by to velmi nerozumné...,“ pochválila mě markýza a pohladila mě po tváři jako tenkrát, když jsme se setkaly poprvé. „A teď mne omluvte, musím se připravit na cestu.“

Osaměla jsem. Markýza spolu se starým správcem odnášeli vše, co mělo pro markýzu nějakou, většinou spíš sentimentální cenu. Přesněji řečeno madame stála na místě a dirigovala, co se má odnést a kam. Místo kočáru nechala přistavit velký vůz potažený plachtou, v němž se pod hrubou látkou začalo kupit vše jejímu srdci drahé. Obrazy, sochy, šperky. Všechno se dělo tiše a bez zbytečných zdržení, ale bylo to ticho před bouří, cítila jsem v kostech, že nastávají zlé časy. Občas se markýza zastavila u mě a podala mi něco, co mi tu chtěla nechat, jako třeba diamantovou brož, náušnice, zrcátko, perletí vykládaný hřeben. Nevypadalo to, že se ještě někdy vrátí, to jsme věděly obě.

Večer, když už byla dávno tma a venku se spustil hustý jarní déšť, markýza spolu se dvěma lokaji, kteří mi nedávno pomáhali hledat tu zpropadenou cikánku (věrného starého sluhu, který se jmenoval Lucien Bréner, mi naštěstí nechala), nasedli do vrchovatě naloženého vozu. Situace musela být vážnější, než se mohlo ze smířlivých slov markýzy zdát, protože kdyby to bylo jen trochu možné, počkala by jistě alespoň do rána.

„Promiňte mi ten rychlý odjezd. Filip se vrátil v poslední minutě, na mou výslovnou prosbu, poslanou do Louvrů. Kdyby nepřijel dnes, odjela bych, aniž bych s ním mluvila. Netušil co se děje, nemohla jsem mu to napsat, mohla bych ho kompromitovat. Jak známo, král čte často cizí dopisy…“

Markýza se snažila co nejvíc mluvit, aby oddálila loučení. Ale to se nedalo oddalovat věčně. Bylo mi do breku, třásly se mi ruce a v krku jsem měla sucho. Co s ní bude, co bude se mnou?

„Nezapomeňte, při sebemenším náznaku nebezpečí vás budu varovat a vy ihned opusťte tento dům. Zatykač může být i podepsán za měsíc, ale také velmi brzy, třeba už příští týden. Peníze ode mě vám postačí na skromný byt a jednu komornou najeden rok; neodkládejte to, tento dům už není bezpečný. Přeji vám štěstí, ať vás provází Bůh. Sbohem!“

Políbily jsme se na tvář a objaly se, jako bychom se znaly dlouhé roky. Má jediná přítelkyně odjížděla. Stále jsem to ještě plně nepřijala. Teprve když starý Lucien otevíral bránu, jsem pochopila.

Ještě než odjela, dala mi na malém lístečku adresu, na niž jí mám psát. Stačila mi také říct, že nemám věřit na Filipovu tvrdost, že mě po tom všem jistě nenechá napospas osudu. Nakonec se slovy: „Děj se vůle Páně!“ rozplývajícími se v hluku dopadajících proudů deště

její povoz projel bránou a zmizel do tmavé noci. Osaměla jsem. Nikdy (sem necítila takovou prázdnotu. Všichni mě opustili, markýza, Filip, o svých bližních doma ani nemluvím. Co teď? Čekat? A na co?

14

Noc byla strašná. Budila jsem se strachem snad každou minutu a doufala, že svítání už musí každým okamžikem přijít, ale noční temnota byla nekonečná, stejně jako mé zoufalství. Sama v prázdném domě, plném strašidelných zvuků a tmavých stínů, s děsivým plamenem svíčky, kterou jsem zapálila v okně, abych měla alespoň její světlo jako společnost, jsem byla polomrtvá hrůzou, a to byl teprve začátek toho, co mě možná brzy čeká. Tohle přece nemůže nikdo vydržet, myslela jsem si a přála si ve svém vyšinutém rozpoložení, aby smrt přišla rychle a bezbolestně. Měla jsem chuť skočit do kočáru a rozjet **se** za Filipem, padnout před ním na kolena a prosit ho o smilování, jen ať mě nenechává samotnou v tom domě, kde za bartolomějské noci našlo smrt tolik lidí, kde jsem se dříve s jednou starou dámou cítila v bezpečí a kde najednou každé vrznutí starého nábytku či tichý šelest myších tlapek na staré dlažbě znamenal jistojistě můj konec nebo minimálně smrtelné nebezpečí, jež nemohl odvrátit ani starý Lucien Bréner, který spal jako dudek v přístěnku pro služebnictvo v přízemí domu.

Když konečně přišlo ráno, v něž jsem ve svých děsivých představách už ani nevěřila, když mě první paprsek slunce, procházející skrz tmavé okno, jemně polechtal na tváři, spadla na mě jako pytel písku realita v plném rozsahu. Takhle nemůžu dál, ještě mě nikdo ani nevyhnal z domu a už jsem na pokraji infarktu! Oblékla jsem se a spolu s Lucienem, jehož jsem poprosila, aby posnídal společně se mnou, jsme pojedli pár kousků pečiva a tvrdého sýra. Poprvé za celou dobu, kdy jsem byla v tomto domě, mi starý sluha pohlédl do očí. Do toho dne se vždy jen sem tam neslyšně mihl kolem mě jako starý kocour, aniž by mi dovolil pořádně si ho prohlédnout. Mé pozvání ke stolu přijal s viditelným potěšením, nejspíš to vnímal jako obrovskou poctu. Jeho hubený krk se napřímil, zvrásněné a propadlé tváře se roztáhly do úsměvu a shrbená záda se mírně narovnala. Jak tak seděl v křesle a lebedil si na měkkých poduškách, poprvé jsem si všimla jeho výrazně vystouplých lícních kostí a velké jizvy ve tvaru písmene V, která mu protínala střed čela.

Právě ve chvíli, kdy jsem ho chtěla požádat (rozkazování mi stále moc nešlo), aby řídil starý kočár, který mi tu markýza také nechala a

odvezl mě k Filipovi, kde jsem byla ochotná udělat naprosto cokoliv, aby mě přijal zpět do své růžové komnaty, zazněl domovní zvon. Pan Bréner se zvedl a šel otevřít.

Byly to dvě komorné, které přišly nabídnout své služby. Jistě budou od Filipa, od koho jiného? Tak přece jen na mě úplně nezanevřel, a proč by také měl? Vlastně jsem mu nic neudělala, pohádal se s matkou, ne se mnou! A že poslouchám za dveřmi? To už přece dávno věděl. Gesto s komornými pro mě bylo jen dalším důvodem jet ihned za markýzem de Grazac a požádat ho poníženě o přístřeší**.** Chtěla jsem se okamžitě vypravit na cestu za mým Filipem, mým jediným přítelem. Představa, že budu někde shánět nějaký byt (jak se vlastně v sedmnáctém století hledá podnájem? Nebyla jsem schopná najít si ho pomalu ani doma), pro mě byla nepřijatelná. Bez ochrany markýzy či Filipa, třeba jen domnělé, jsem neměla odvahu jít si ani koupit zeleninu na trh, přestože jsem tam už byla, natož si pronajmout byt. Moje radost však trvala jen okamžik.

Za „Filipovými" komornými vešel ještě někdo a překazil mi tak mé sny i zbrklé úmysly. Nebyl to však Filip, jak by se dalo očekávat, ale jeho neoblíbený příbuzný François de Lasset, Filipův bratranec a syn vraha Filipova otce, se svým potměšilým úsměvem, perfektním oblekem se širokými manžetami a se svými havraními vlasy, které mu v pravidelných loknách padaly na ramena a dávaly vyniknout mateřskému znaménku na jeho spánku. Nedokázala jsem na své tváři skrýt zklamání a rozhořčení.

„Zdravím vás, drahá přítelkyně," poklonil se dvorně François a smekl klobouk, až jeho peřím zametl podlahu. „Shledávám, že mne nevidíte ráda, přesto mi dovolte poskytnout vám dvě své služebné; jistě je teď, když je markýza v nemilosti, budete potřebovat."

Chvíli jsem na něj zírala jako na zjevení. Nevědět jistě, že za Ludvíka XIV. neměli esemesky ani třeba telegraf, nevěřila bych, že je něco takového bez techniky vůbec možné. Jak se mohl všechno tak rychle dozvědět? Pochybuji, že mu markýza či její syn poslali posla se vzkazem.

„Co tu hledáte, po… Ehm…," zarazila jsem se. Asi bych měla zapomenout na předchozí nedorozumění, budu potřebovat co nejvíc přátel, abych přežila.

„… to máte asi pravdu. Jste velmi laskav," řekla jsem trochu přiškrceně a podle zvyklostí mu pokynula, aby usedl na židli, na níž

si předtím hověl starý sluha. Sama jsem se posadila na starodávnou pohovku u krbu, abych byla od Françoise co nejdál.

François se s vítězoslavným úsměvem posadil.

„Domníval jsem se, že vás zde najdu; dalo se předpokládat, že se vás bratránek neujme," řekl s úsměvem ten darebák jako by se nechumelilo.

„Pane…," vykulila jsem na něj oči a nejdříve se nezmohla na slovo v touze zarýt mu nehty do krku, „… jaký máte vlastně titul… Jste také markýz? Jste neobvykle dobře informován! Snažíte se mě snad urážet?" Kdyby oči mohly vraždit, už by ležel mrtvý na podlaze. Proč mi připomíná, že na mě můj markýzek kašle? Co je mu do mě? Vysmívá se mi? Ničím by mě nemohl naštvat víc, než konverzací na téma Filip. Předpokládal to a klidně pokračoval:

„Promiňte, jestli jsem se tenkrát na plese pořádně nepředstavil. Jsem hrabě, hrabě de Lasset, jméno François si jistě pamatujete. Ale zpět k bratránkovi! Ještě včera večer, kdy jeho matka ještě nestačila projet branami Paříže, jsem ho potkal u Ninon. Okouzlující večírek! Pravda, Filip byl trochu nesvůj – odchod matky do vyhnanství člověk nezažívá každý den. Jen toho vína co vypil! Ale o vás se ani slovem nezmínil, přestože dřív o vás mluvíval skoro pořád. Však také u dvora vzbuzujete velkou zvědavost. Dokonce se už uzavírají sázky, jestli vás Filip konečně pozve ke dvoru, nebo jestli vás pošlou do vězení. Hádal bych na Bastilu, šlechtický titul vás ochrání před Chateletem; alespoň něco."

„O co vám jde?" zeptala jsem se přímo a vyskočila ze židle. Tohle už bylo příliš. Byla jsem už tak vyděšená k smrti sledem událostí posledních hodin, a takové řeči jsem opravdu nepotřebovala poslouchat. Ruce se mi třásly a měla jsem chuť se na proradného hraběte vrhnout a vyškrábat mu oči, jako by on byl příčinou všech mých strachů.

Hrabě se však ani nepohnul a provokativně leštil rudý kámen svého prstenu a zkoumal proti světlu jeho lesk.

„Ale, drahá hraběnko, nerozčilujte se," řekl medově a odhodil si pramen vlasů z čela, „jen se vám snažím nastínit vaši situaci. Zatykač na tetinku markýzu už byl možná podepsán, nezbývá vám moc času. Přišel jsem vám nabídnout pomoc, tak se uklidněte."

„Jak tohle všechno víte? Jste policajt?" sykla jsem vztekle, protože podle tónu jeho hlasu mohla být nabízená pomoc jen těžko nezištná.

Hrabě de Lasset se usmál a odhalil tak své dokonalé zuby. Jeho černými řasami lemované oči se zablýskly.

„Řekněme, že mám své kontakty."

„A co tedy pro mě můžete udělat a co za to chcete?" Bála jsem se co odpoví, ale zeptat jsem se musela. Na plese mi byl zpočátku docela sympatický, tedy nepočítám-li jeho „nemravnou nabídku" a scénu, která následovala, ale po tom, co jsem se o něm a jeho otci dozvěděla, jsem k němu pojala opodstatněnou nedůvěru a odpor.

„Budu mluvit zcela otevřeně, chcete-li. Staňte se mou milenkou. To je to jediné, co vás může zachránit, chcete-li i nadále setrvávat ve Francii."

Slyším dobře? Nechci tady zůstat, ty hňupe! pomyslela jsem si uraženě i zmateně zároveň a zpracovávala tu pobuřující informaci. Taková nabídka, takhle naplno? Hrozný chlap! Copak mu to minule nestačilo? Nemám slov!

„Vy jste se musel zbláznit!" řekla jsem posměšně, snažíc se zakrýt rozpaky, třebaže mi ani náhodou nebylo do smíchu. „Co vás na mé maličkosti tak láká, pane? Nemám přece ani floka…, tedy…, chtěla jsem říct, že nemám žádný majetek a moc slávy byste se mnou také nezískal… Je za tím něco jiného, že?"

Ale François se zase jen usmál a pohrával si s krajkou svého tmavě modrého kabátce. „To nechte na mně, svou nabídku jsem dobře zvážil. Říká se tomu dvě mouchy jednou ranou, ale to vás nemusí zajímat. A také vám nevěřím, že vás má drahá tetinka nechala zcela bez prostředků; to by snad ani nebyla ona. Její hugenotské srdéčko by nikdy nenechalo potřebného pojit hladem."

V hlavě mi kmitaly různé možnosti. Stát se něčí milenkou za jeho pochybnou ochranu? Pokud řeknu ne; což určitě řeknu; možná se nedožiju příštího týdne. Když řeknu ano, bude to skoro totéž. Nejsem však v situaci, kdy bych si mohla nějak vybírat. Ale tohle já nedokážu! Přestože byl hrabě velmi hezký, bylo v něm něco děsivého. Dalo by se to vyjádřit slovy, že jsem mu nevěřila ani pozdrav. Co tím sleduje? Cítila jsem jak se třesu nervozitou a strachem z budoucnosti i svých příštích rozhodnutí. Přemýšlela jsem a dala tak Françoisovi částečnou odpověď už mlčením, kterým jsem připustila, že urážka-neurážka měl v podstatě pravdu – že jsem v pěkné kaši.

On tohoto mého zamyšlení náhle bez varování využil a poklekl zcela nečekaně u mých nohou. Dříve, než jsem si to stačila

uvědomit, popadl mou dlaň a přitiskl si ji ke rtům, zatímco se mě snažil chytit volnou rukou kolem pasu. Nedalo mu příliš práce mě částečně povalit, bylo to jako na divadle. Tak mě to překvapilo, že jsem stačila jen hlasitě vyjeknout.

Ale to nebylo to nejhorší. Ještě než jsem se stačila vzpamatovat z šoku, uviděla jsem ve dveřích stát jako přízrak, který se náhle zjevil, důvěrně známou mužskou postavu v klobouku s bílými péry ve světlém sametovém plášti. Bohužel jsem nevěnovala dostatečnou pozornost krokům, jež jsem už předtím zaslechla. Snad jsem se domnívala, že se vrací starý Lucien s občerstvením pro hosta, ale kdybych se pořádně zaposlouchala, musela bych poznat, že je to zvuk jezdeckých bot s ostruhami.

Nejdříve jsem nevěřila svým očím, ale když jsem pod pláštěm příchozího zahlédla dokonalý, stříbrem vyšívaný oblek s hedvábnými krajkami vyčuhujícími z širokých rukávů, velké zlaté prsteny a pod širokým kloboukem světlou paruku, zpod níž blýskaly ocelově modré oči, bylo mi jasné, že se mi to nezdá. Byl to Filip, který střídavě hleděl na mě a na svého nenáviděného bratrance. Kromě čárek místo očí také rychle měnil barvy, nepohnul však přitom ani brvou. Hleděli jsme na sebe několik dlouhých vteřin, zatímco já se snažila odstrčit hraběte de Lasset, který na rozdíl ode mě a od Filipa nebyl tímto setkáním vůbec překvapen a dokonce se zdál spokojen. V jednadvacátém století by možná směrem ke svému bratranci hlasitě poznamenal něco jako ‚1:1', alespoň tak se v té chvíli tvářil, okamžitě mi došlo, že to celé bylo šikovně nastraženo ve jménu pomsty, a hned jsem se vymanila z Françoisova proradného objetí. Chtěla jsem se rozběhnout k markýzi, jenž stále ještě stál ve dveřích jako mramorová socha, a situaci mu vysvětlit. Sice vlastně nebyl důvod se stydět, proč se obhajovat; s markýzem mě nic nespojovalo; ale chtěla jsem se spontánně obhájit zcela logickým vysvětlením této trapné situace.

Než jsem však stačila cokoliv říct na svou obhajobu, promluvil Filip tím svým ledovým a uhlazeným hlasem:

„Jsem naivní hlupák. Promiňte!" A otočil se na podpatku a byl pryč.

Myslela jsem, že mě v té chvíli trefí šlak. François, nezbedný bratránek, už seděl zpátky ve „svém" křesle a prohýbal se smíchy. Tichá válka mezi dvěma bratry a posléze jejich dvěma syny, Filipem a Françoisem, očividně neskončila, ani nezačala malou šarvátkou na

slavnosti; byla to dlouhodobá, do dětství sahající nevraživost, jejíž počátek i konec už byly dávno mimo dosah a kontrolu obou mladíků. Znali jeden druhého jako své boty a přesně věděli kde bodnout. Alespoň François určitě.

Chtěla jsem vyběhnout ven za Filipem, ale cítila jsem se tak hloupě, že jsem to nedokázala. Najednou jsem ani nevěděla, co bych mu měla říct. Obrátila jsem se tedy na proradného Françoise.

„Odejděte," řekla jsem pokud možno klidně zákeřnému hraběti.

„Ale zvážíte mou nabídku? Ta stále platí!" zasmál se místo odpovědi.

„Prosím, jděte!" naléhala jsem a otočila se k němu zády. Nakonec jsem se ho zbavila. Ještě mi nezapomněl oznámit, že má dnes opět pozvání k Ninon a že bych mohla jít s ním, že by mi rád někoho představil. Neodpověděla jsem. Když s poklonou odešel, zůstala jsem v sále sama. Starý Bréner se také taktně vzdálil poté, co vzal vinu na sebe a pokoušel se mi vysvětlit, že kdyby cokoli tušil, byl by pana markýze nevpouštěl. Byla to však jen konejšivá slova, vždyť ten dům patřil více Filipovi než mně. Rozumem mi nějak nebylo jasné, co jsem vlastně provedla. Mezi mnou a Filipem přece nic nebylo, takže podle mého neexistoval žádný hmatatelný důvod k tomu, aby Filip reagoval jak reagoval. Na chvíli se mi dokonce zdálo, že to všechno nemůže znamenat nic jiného než Filipův zájem o mou osobu, ať už to byl zájem jakéhokoli druhu. Když jsem však trochu vychladla (a to mi věřte, že to snadné nebylo), pochopila jsem plně, oč doopravdy šlo.

Filip se nejspíš styděl za své včerejší chování, kdy mě víceméně smetl společně se svou matkou, na niž byl zoufale naštvaný, a já jsem se mu svou ubohou existencí jen nešikovně připletla do cesty. Vlastně si na mně jen vylil vztek a bylo mu líto, jak se zachoval. Jistě mu to došlo a přijel, aby mi opět nabídl svůj růžový pokoj, případně jinou formu „křesťanské pomoci", protože se domníval, že na to čekám. Měl pravdu, jak známo chystala jsem se za ním rozjet sama, ale on byl v tomto případě bohužel rychlejší a dopadlo to prachbídně. Jakmile totiž uviděl svého bratránka a mě v rozpoložení, v jakém jsme byli, nemohl si myslet nic lepšího (o horších možnostech raději neuvažuji), než že ho tu už není zapotřebí a že si poradím docela snadno i bez něj.

Dupla jsem vzteky nohou a přecházela nervózně z komnaty do komnaty skoro až do večera. Oběd jsem jen rozrýpala, chudák

Lucien za první zlatou minci z markýziny truhlice nakoupil nějaké maso a zeleninu a sám oběd připravoval, ale neměla jsem na nic chuť. Komorné se mi rovněž snažily věnovat, nabídly mi dokonce, že mi budou předčítat nebo hrát na kytaru, což jsem s díky odmítla. Nedokázala jsem myslet na nic jiného, než jak si usmířit Filipa. Když se kolem půl páté začalo stmívat a já už měla zavařený mozek z přemýšlení co dělat a co bych měla markýzi říct, rozhodla jsem se, že přece jen pojedu za ním a věc vyřeším pěkně za tepla. Filip možná brzy odjede do Versailles nebo do války nebo čert ví kam, a já už nebudu mít příležitost si s ním tohle nedorozumění vysvětlit. Nevěděla jsem, jestli mě za ním žene strach z nejisté budoucnosti nebo moje stále ještě nepřiznaná zamilovanost, každopádně mi bylo jasné, že dokud s ním nepromluvím, nebudu mít klid.

Zavolala jsem komorné a s jejich pomocí se navlékla do jedněch z krásných šatů, které mi darovala markýza (už se naštěstí nenamáhala s vymýšlením historek a bez mučení přiznala, že je nechala ušít pro mě). Byly šedo-stříbrné, zdobené tmavě modrými stuhami. Modrou jsem si velmi oblíbila, takže jsem se ve své ještě nepoužité róbě cítila docela dobře. Dokonce i střevíce ve stejných barvách byly vyrobené na míru, takže v nich bylo jako v pokojíčku. Zlatá markýza, za tolik jí vděčím! Snad vyvázne živá – a já ostatně také.

Jakmile jsem byla oblečená, mohli jsme vyrazit. Tvořili jsme poněkud směšnou výpravu – starý Lucien se kvůli mně navlékl do livreje Grazaců, kterou už na sobě neměl jistě několik let, a jeho dlouhé stříbrné vlasy, jež se mu kroutily v tenkých kudrlinách do půli zad, za ním vlály jako hříva za koněm. Starý rozvrzaný kočár hrkal po dláždění tak divoce, že jsem se musela držet, abych uvnitř nepřišla k úrazu. Po úmorné jízdě v jarní bahenní břečce jsme konečně zastavili před branami Filipova důvěrně známého paláce.

Už se skoro setmělo. Lucien seskočil z kozlíku a šel mou návštěvu ohlásit markýzovu naparáděnému komorníkovi, který hlídal bránu. Ten se sice tvářil jako by měl v zadku pravítko, ale nakonec nás pustil dovnitř. Kočár zaparkoval vlevo od hlavních dveří a lokaj mi pomohl ven, přičemž mi perfektně naučeným grifem podstrčil pod nohy malou stoličku namísto schůdků. Jiný lokaj, rovněž v grazakovské livreji, který už čekal u vchodu do domu a s afektovaným úsměvem mi přeochotně otevřel dveře, šel se mnou po známých mramorových schodech nahoru a byl důležitý jako pětikoruna v záložně. Našlapoval ve svých botkách s podpatky jako

nějaká hraběnka a kroutil přitom zadkem tak vehementně, až mu malý culíček, ovázaný černou stužkou, poskakoval po ramenou jako živý.

Srdce mi prudce bušilo, něco uvnitř mě zrazovalo a nabádalo mě vrátit se zpět, ale ubránila jsem se. Pocit, že mnou Filip pohrdá, byl nesnesitelný. Protože jsem byla nervózní, snažila jsem se sluhu hlasitými kroky a šustěním hedvábných spodniček popohnat k větší rychlosti, ale jeho zahnutý nos se o to více zvedl do výše a jeho majitel setrváním v rychlosti šneka tak pouze potvrdil svou bezmeznou důležitost. Nechápu, proč Filip živí takové šašky. Například mně jeden jediný sluha, starý vlasatec Lucien, bohatě stačí; nač takový cirkus? Ale v této době je to zřejmě normální, počet a „vznešené chování“ služebnictva jistě vypovídá o pánově vysokém postavení ve společnosti. Musím tedy být shovívavá. Zhluboka jsem vydechla.

Když jsme konečně dorazili do prvního poschodí, byla jsem podle zvyklostí uvedena do salonu. Byla tu jen pohovka, dvě křesla a bohatě zdobený stolek. V rohu stál sekretář se dvěma zapálenými svícny, které osvětlovaly potemnělou místnost. Posadila jsem se do jednoho z křesel naproti dveřím, z nichž vypochodoval ten napudrovaný nádiva, aby svého pána informoval o mém příjezdu. Kolem bylo ticho jako v hrobě, lokajové, kteří chodili chodbou kolem salonku, našlapovali opatrně jako kočky, plížící se kolem spícího psa. Venku foukal vítr, který v prudkých poryvech teplého vzduchu každou chvíli narážel do skleněných okenních tabulí, až se hedvábné závěsy strašidelně vzdouvaly. Klid před bouří… Jestlipak přijde bouře brzy?

Snažila jsem se zachovat si chladnou hlavu. Se srdcem v krku jsem čekala, až budu vpuštěna dál, případně až markýz přijde do salonku. Ještě než lokaj odešel, zeptal se mě na důvod mé pozdní návštěvy. Nejdříve jsem nevěděla co honem říct a pak jsem řekla něco o vysvětlení malého nedorozumění z dnešního rána.

Lokaj se nějak nevracel. Snad to bylo jen pár minut, ale mně to připadalo jako několik hodin. Nakonec konečně přišel a suše mi oznámil, že pan markýz je indisponován a že mě nemůže přijmout. Naštvala jsem se, ale snažila jsem se to skrýt. Ostatně tohle se dalo čekat. Asertivita, asertivita, opakovala jsem si v duchu, zatímco mě lokaj chtěl ne právě zdvořile vyprovodit.

„Vadilo by panu markýzi, kdybych zde chvíli počkala pro případ, že by se mu náhodou udělalo lépe? Nijak nespěchám.“ Zkusila jsem to, za to nic nedám.

„To bych se pána musel jít zeptat, madame. Počkejte prosím zde,“ odvětil neochotně ten naškrobenec jako automat a s úklonou zase odešel. Toho jsem po krátkém zaváhání využila a schovala se za závěs. Bylo zřejmé, že se lokaj vrátí se zápornou odpovědí a já dnes neusnu, dokud si s Filipem nepromluvím. Nemíním ho zdržovat, ale trucování na mě neplatí. Musíme si vyříkat ten dnešek, a vůbec – chtěla bych vědět, jak to mezi námi vlastně je. Jestli se přede mnou schovává, pak se přepočítal.

Jak jsem očekávala, lokaj se za chvíli vrátil. Protože mě nenašel, podle mých předpokladů zřejmě usoudil, že jsem změnila názor a odešla. Jen aby si to ten pečlivka nešel ověřit dolů na nádvoří, protože tam by našel černý kočár bez náznaku příprav k odjezdu.

Nesměla jsem ztrácet čas a vypravila jsem se chodbou směrem, jímž podle mého odhadu mohl jít lokaj, když běhal s ústní poštou mezi mnou a Filipem. Poznala jsem chodbu, osvětlenou malými lampičkami s několika svíčkami, připevněnými na zdech; tou jsem procházela při své první objevitelské výpravě ve Filipově paláci. Sál se spinetem byl prázdný a temný, prošla jsem jím a v mezipokoji narazila na neznámého muže vysoké postavy a ostrých rysů, podle oblečení očividně šlechtice, který byl na cestě přesně opačným směrem než já.

Zastavil se, chvíli si mě prohlížel, potom mi složil hlubokou poklonu a slušně pozdravil.

„Vy nemůžete být nikdo jiný, než hraběnka de Lahol z Prahy, Filipova utajovaná přítelkyně, že?“ zeptal se zdvořile. Já jsem nejdříve nechápala co se děje, až po chvilce mi došlo, že jméno, které řekl, má být vlastně můj šlechtický přídomek, a souhlasně jsem kývla. Neznámý mě k mému překvapení chytil lehce za paži a jemným tlakem se snažil změnit směr mé cesty. Pohoršené jsem ustoupila a vyvlékla tak své předloktí z nevyžádaného rámě.

„Pochopil jsem, madame, že odmítnutí mého přítele markýze, které vám donesl ten napudrovaný kašpar, asi nepřijímáte, jestliže vás tu potkávám, ale s dobrým úmyslem vám doporučuji, abyste své rozhodnutí znovu zvážila…“

„Jak to myslíte? A jak víte.“

„Promiňte, nepředstavil jsem se, mé jméno je markýz de Dangeau, toho času dobrý přítel pana maršála de Grazac. A věřte mi, že nedostalo-li se vlídného přijetí mně, nedostane se ho ani vám, aniž bych vás chtěl podceňovat.“

Přítel, no dobře, ale co je mu do mě? Pokud na mě Filip nebude střílet, jsem připravená v podstatě na cokoliv.

„Víte,“ pokračoval pan de Dangeau, „byl jsem s panem markýzem, když vás nechal poslat pryč a nejsem si jistý, jak by se na vás tvářil, kdybyste teď vešla do jídelny.“

„Pane,“ odpověděla jsem dvorně, „velmi si vážím vaší cenné rady, stejně jako vašeho šlechetného zájmu, ale přicházím v osobní záležitosti, která může být jednou z příčin špatné nálady pana maršála…“ Chtěla jsem pokračovat v cestě směrem k jídelně (skvělé, teď aspoň vím, kde Filip právě je), ale pan Dangeau nevypadal, že by mě chtěl ponechat mému osudu.

„Nemyslím. Dnes odpoledne podepsal pařížský arcibiskup listinu, obviňující markýzu de Grazac z čarodějnictví. Jistě o té záležitosti víte. Prosím, Luiso, nebo jak se jmenujete, nechte teď Filipa o samotě!“

Takže se to přece stalo – obvinění už bylo v platnosti. Polil mě studený pot. Markýza je na útěku něco málo přes čtyřiadvacet hodin. Možná, že už teď jsou Louvoisovi muži na cestě do domu v ulici Saint-Antoine. Po zádech mi přejel mráz, nevěděla jsem co dělat. Mám být tvrdá a neoblomně trvat na cíli své návštěvy, nebo poslechnout Filipova přítele a nesnažit se o nic? Obojí může být osudné. Nerozhodně jsem mlčela.

„Pane markýzi,“ řekla jsem vyděšeně, „ta záležitost se týká také mne. Promiňte mi mou paličatost, ale tím spíš musím s vaším přítelem mluvit.“ Má slova zněla tak procítěně a snad i zoufale, že se pan de Dangeau nakonec vzdal.

„Chápu. Nebudu vás tedy déle zdržovat, spánembohem.“

Markýz de Dangeau lehce nadzvedl svůj klobouk s péry a odcházel. Zatímco se tento vzpřímený a velmi sympatický šlechtic v dlouhém kabátě a širokém klobouku vzdaloval chodbou, zůstala jsem stát na místě. Ten markýz. de Dangeau musel být velmi bohatý, jeho prsteny byly snad ještě krásnější než Filipovy, bylo-li to ovšem ještě vůbec možné. I jeho plášť byl vyšívaný zlatem. Měl s Filipem mnoho společného, hlavně vzpřímený postoj a eleganci, ale především způsob mluvy, jako by byli bratři. Byl o něco starší než

Filip a působil velmi příjemným a přátelským dojmem. V této situaci mi však příliš nepomohl. Mé nepříjemné pocity, varující mě od začátku, kdy mě napadlo rozjet se za Filipem, se tím ještě znásobily. Pomalu a se strachem jsem i přesto došla až ke dveřím vedoucím do jídelny a lehce do nich strčila.

Dveře se s naprostou tichostí otevřely. Uvnitř byla tma, jen na dlouhém stole uprostřed místnosti stál pozlacený svícen, jehož zapálené bledé svíce už dohořívaly, obalené tuhnoucími pramínky stékajícího vosku. Jejich skomírající plameny vrhaly jen slabý kruh mdlého světla, takže jsem nejdřív neviděla vůbec nic. Všechna okna byla zatažená těžkými závěsy, sotva jsem rozeznávala obrazy na stěnách. Po několika krocích jsem ucítila typickou vůni červeného vína a ihned zjistila odkud přichází – přímo pod mýma nohama se válela nedopitá láhev s uraženým hrdlem, kolem níž se mezi střepy leskla velká louže vylité tekutiny jako tmavá krev. Opatrně jsem kaluž překročila a tu jsem zahlédla v protějším koutě na zemi dvě postavy.

Chvíli jsem musela mrkat a zvyknout si na to přítmí, než jsem dokázala rozeznat víc než jen tmavé siluety. Jednou z nich byla mladičká služka v rozhalené bílé šněrovačce – snad to byla ta, která mi kdysi pomáhala do mých prvních šatů. Ve druhé jsem po chvíli poznala Filipa v dlouhém brokátovém županu, s rozpuštěnými vlasy a další lahví postavenou na zemi vedle nich.

Služka se neuměle bránila neodbytným rukám svého pána, jenž se jí, očividně namol opilý, právě snažil svléknout její cudnou košilku, ještě před chvílí jistě pevně zavázanou až ke krku. Pod tmavými křídly Filipova županu, vrhajícího dlouhé a temné stíny na naleštěnou dlažbu, prosvítalo její bělostné chvějící se tělo; připomínala křehkou holubici polapenou bezcitným dravcem.

Byla jsem tím obrazem tak šokovaná, že jsem zůstala stát na místě a hleděla na ně, jako by ani nebyli skuteční. Očekávala jsem svého přítele v nejhlubším smutku, a zatím...

Slyšela jsem ze tmy Filipův tichý zastřený hlas, z nějž mě až zamrazilo. Přestože jsem nerozuměla jeho slovům, už jen jejich tón byl velmi výmluvný. Sotva znatelná ozvěna, odrážející se od vysokého klenutého stropu, se ke mně vracela jako výsměch.

Služce mohlo být nanejvýš tak šestnáct let a svému pánovi se mohla jen těžko ubránit. Kdybych tam stála ještě chvíli bez hnutí, asi bych se stala svědkem něčeho, co jsem opravdu nechtěla vidět.

„Pane markýzi!“ řekla jsem bezhlavě a velmi hlasitě. Filip i dívka sebou trhli. Možná jsem měla odejít stejně tiše jako jsem přišla, ale na to už bylo pozdě.

„Kdo jste a co tady,“ zavrčel markýz a neochotně ke mně zvedl hlavu, ale potom mě poznal.

„Luisa!“ sykl. Služka si přes sebe cudně přetáhla cíp brokátového županu.

„Co tu hledáte, řekl jsem, že dnes nepřijímám žádné návštěvy!“ Pustil bělostnou košilku své oběti, vrávoravě vstal a nepříliš jemně dívce pomohl na nohy.

„Zmiz odtud!“ řekl jí ledově přes rameno, aniž na ni pohlédl, a služka okamžitě odběhla.

„Odpusťte, měla jsem dojem, že spolu máme o čem mluvit, ale asi jsem se zmýlila,“ řekla jsem rádoby tvrdě, když za služtičkou zaklaply postranní dveře, ale nejraději bych odtud vycouvala stejně rychle jako ona; tohle se opravdu nepovedlo. Byla jsem hluboce znechucená Filipovým chováním a ponížená svým.

Stál proti mně v dlouhém županu a rozhalené hedvábné košili jako bůh pomsty a probodával mě svýma zarudlýma očima. Sotva se držel na nohou, jak byl opilý.

„Jean!“ zařval najednou tak hlasitě, až jsem se podvědomě přikrčila.

Okamžitě vešel sluha a hned pochopil, kolik uhodilo.

„Omluvte mě na okamžik, hraběnko,“ zasyčel na mě s jasnou ironií v hlase markýz a obrátil se na lokaje s výrazem, že být já lokajem, okamžitě vezmu nohy na ramena.

„Co tady dělá?“ zahřímal Filip a ukázal na mě prstem, na němž se zaleskl obrovský prsten se smaragdem. „Nerozkázal jsem snad, že sem nemáš nikoho pouštět? Nikoho; tys mi nerozuměl?“

Lokaj ucouvl o krok a koktal:

„Odpusťte, pane, já myslel, že madame odešla… Myslel jsem…“ Ale větu nedokončil. Filip po něm skočil a zpohlavkoval ho s takovou vervou, že se lokaj stačil jen přikrčit a rukama si chránil obličej.

„Neplatím tě za to, abys myslel! Vypadni, ať už tě raději nevidím!“ Filip do sluhy prudce strčil. Ten byl rád, že neupadl. „Táhni už!“ zakončil Filip a z jeho očí šlehaly blesky.

Lokaj vycouval ze dveří a nato se markýz otočil zpět ke mně. Na okamžik přes jeho tvář přelétl stín rozpaků, ale hned se zase zamračil.

„Vy jste tu ještě?“ Když se mu nedostalo žádné odpovědi, protože já tam stála jako solný sloup neschopná pohybu a slova, sehnul se pro svou nedopitou láhev, dlouze se z ní napil a pokračoval, tentokrát s úlisným a hraně milým úsměvem:

„Jste spokojená? Právě jste poznala pravého maršála de Grazac! Ano, to jsem já!“ a teatrálně se poklonil, přičemž nebezpečně zavrávoral. „Zhýralec tonoucí ve víně! Nestačilo vám, co jste viděla? Chcete snad vidět ještě víc?“

„Jste opilý,“ řekla jsem nepřítomným hlasem a bála se na něj podívat. Bála jsem se zůstat, bála jsem se odejít, bála jsem se Filipa, bála jsem se o Filipa. Takhle jsem ho nikdy neviděla a klidně se vsadím, že ani nikdo jiný.

Filip se nevesele rozesmál. „A co má být? Tak jsem opilý! Nedokázal jsem zachránit otce, nedokázal jsem ochránit ani svou matku! Navíc všechno je beztak jen moje vina! Zatykač byl podepsán dnes ve dvě hodiny odpoledne, matka bude upálena, případně oběšena se svými ctihodnými bratry; co jiného mohu dělat než pít? Co zmůžu proti… Ale proč vám to vůbec povídám, vám.“

Markýz se horečně dotkl dlaní svého zpoceného čela.

„To je mi líto,“ řekla jsem tiše a byla to pravda. Děsivý rozsudek nad markýzou a bezmocná bolest jejího syna ve mně vzbuzovaly hlubokou lítost a temný strach. Přistoupila jsem k Filipovi a chtěla ho obejmout.

Ale on se odtáhl, odstrčil mé soucitné paže a mrazivě řekl:

„Nestojím o vaši lítost! Nedotýkejte se mě! Co je vám do mě? Vůbec mě neznáte! A proč jste vůbec přišla? Starejte se o sebe, ať sama neskončíte v Bastile nebo na hranici; bydlela jste s čarodějnicí, se zrádkyní Francie! Navíc vás jistě rád a se vším všudy zaopatří můj milý bratránek, takže nechápu…“

„Mlčte!“ skočila jsem mu do řeči a měla chuť jím zacloumat. „To vy neznáte mě, neopovažujte se mě soudit! Ani jste mě nevyslechl, proto jsem přišla za vámi, ale nedal jste mi ani možnost sdělit vám důvod své návštěvy! Nevěděla jsem o zatykači a jsem tady, protože mě mrzí, jak jste odešel!“

Polykala jsem slzy a nevěděla kudy kam. Ach, Filipe, proč se nemůžeme normálně domluvit?

„Jak jsem odešel?“ nechápal markýzek, který byl tak opilý, že se musel opřít o dlouhý stůl, aby neupadl. „Měl jsem tam zůstat a dívat se na vás, jak se tam muchlujete s tím… s tím…“ Chraptěl a oči mu rudě žhnuly.

Nevěřila jsem svým uším. Že by snad Filip opravdu žárlil? To je šílené!

Polkla jsem naprázdno a za každou cenu se snažila zachovat klid, jenže už jsem nad sebou dávno ztratila kontrolu**,** mé emoce a city jako by byly napsány velkými písmeny na mém čele.

„Sice jsem se s nikým nemuchlovala, ale i kdyby, vy jste se ke mně choval tak, že jsem neměla sebemenší důvod se domnívat, že by vás moje maličkost jakkoli zajímala!“ Moje slova zněla skoro vyčítavě, až jsem se lekla, že jsem se odhalila příliš. Ale třeba…

Krutý omyl.

„Nic takového netvrdím!“ opáčil markýz posměšně a opovržlivě se zasmál. Cítila jsem, jak rudnu. Já husa hloupá! Chvíli bylo ticho, naznačující, že jsem tu dál přebytečná. Chtělo se mi utéct a třísknout za sebou dveřmi.

„Ne vy, to já jsem naivní a hloupá…,“ řekla jsem po Chvíli tiše se staženým hrdlem a měla se rychle k odchodu, s hlavou z posledních sil hrdě vztyčenou.

„Zastavte se!“ řekl Filip panovačně. Já už se ale neohlížela a snažila se co nejrychleji opustit místnost, abych se před ním nerozbrečela jako malé děcko. V očích jsem už cítila slzy a rty mi začínaly rudnout.

„Povídám – stůjte!“ Uslyšela jsem za sebou šustění jeho dlouhého županu a kroky, které se rychle přibližovaly. Než jsem se stačila dotknout kliky, chytil mě za ramena a prudce otočil, takže jsme se nyní dívali jeden druhému zblízka do očí. Třásla jsem se jako vyplašené dítě, Filipova blízkost a jeho žhnoucí, vojensky panovačný pohled mě děsily. Tentokrát jsem však necítila fialky, ale jen víno, a v srdci náhle místo lásky jen vzpurný uražený odpor.

„Pusťte mě, vy hrubiáne!“ vykřikla jsem leknutím a cítila, že už asi slzy lítosti a vzteku dlouho neudržím. Jak jsem si jen mohla myslet, že…

Filip se však neměl k tomu, aby mě nechal jít, a dokonce se zdálo, že částečně přemohl svou opilost. Naprosto neočekávanou silou mě náhle přitiskl ke zdi tak rychle, že jsem nestačila ani hlesnout. Zatímco mě držel za ruce, sklonil se ke mně a začal mě vášnivě líbat

na krku. Tiskl mě k sobě tak těsně, že jsem mohla sotva dýchat. Snažila jsem se ho odstrčit, ale on, místo aby povolil své sevření, začal mi drze rozvazovat šněrovačku a po chvíli i vyhrnovat sukni.

Vykřikla jsem, vší silou ho prudce odstrčila a vlepila mu políček. Urazil mě, v podstatě mi dal na vědomí že ho vůbec nezajímám; dokonce několikrát. Čeká snad, že se zachovám jako bezduchá děvka?

Filip ztuhl, poodstoupil, s pobouřeným údivem se dotkl dlaní levé tváře, rychle rudnoucí po mém pohlavku, a nevěřícně na mě zíral. Kdyby pohled zabíjel, byla bych tentokrát já po smrti.

„Co… co si to…," zasyčel jako had, ale nenechala jsem ho jeho vrcholně uražený protest dokončit a znovu se vrhla ke dveřím. Ale Filip mě opět stačil rychlým pohybem ruky chytit, tentokrát za zápěstí. Ucítila jsem prudkou bolest, způsobenou ocelovým sevřením jeho na pohled křehce vypadajících bílých prstů. Chvíli jsme se přetlačovali, ale brzy jsem skončila opět u zdi, s oběma zápěstími přitisknutými na stěně a s Filipovýma očima jen pár centimetrů od mých. Rychle oddychoval a na jeho hrudi, prosvítající pod rozhalenou hedvábnou košilí, se zatřpytily krůpěje potu.

„Co ode mě vlastně chcete?" řekl tiše chraptivým, skoro nenávistným hlasem. „Mícháte se do záležitostí naší rodiny, přijdete si sem jako domů, nerespektujete mé rozkazy; co si o sobě vůbec myslíte? Co je vaším cílem? Chcete být mou přítelkyní? Nebo snad mojí milenkou? Toužíte po mých penězích nebo sníte o bydlení v mém paláci, abyste si zachránila krk? Chcete využít mého postavení k setkání s králem Francie? Tak mluvte, protože já nemám čas!"

„Nic už od vás nechci, jen mě nechte odejít!" zakňourala jsem plačtivě, ale Filip se ani nepohnul. Jeho velitelsky upřený pohled mi nedovolil ani uhnout očima, natož odvrátit tvář; cítila jsem se zahnaná do kouta jak fyzicky tak psychicky, a jediné, co jsem si přála, bylo, abych poslechla varování onoho markýze de Dangeau a nikdy nepřekročila práh jídelny. Velké horké slzy se mi koulely po tvářích a rty mi otekly zadržovaným pláčem. Filip se mi v té chvíli hnusil a zároveň mi bylo jasné, že my dva se už po dnešku asi nikdy přáteli nestaneme. Upřímně jsem o to už ani nestála.

„Ale jděte!" pokračoval markýz stejným zlověstným hlasem a já na kůži cítila jeho horký dech nasáklý vínem. „Chodíte kolem mě jako kolem horké kaše, díváte se na mě, když si myslíte, že to nevidím, klopíte oči, když na vás pohlédnu, ale jen se vás dotknu, chováte se

jako upjatá měšťačka! Necháte se líbat a pak se zamknete v pokoji! Ale to vám povídám, ani já nejsem věc na hraní. Nepřibližujte se příliš k ohni, mohla byste se bolestivě spálit!“

S těmito slovy náhle zcela uvolnil své sevření a vystrčil mě ven ze dveří. Zabouchl je za mnou, až v chodbě spadl malý obrázek ze stěny. Ještě jsem slyšela, jak se v jídelně roztříštilo sklo z láhve nárazem o zeď. Vyběhla jsem z Filipova domu jako hysterická divadelní hrdinka, naskočila do kočáru a aniž bych musela svému šedivému kočímu cokoli říkat, rozjeli jsme se v tmavém rozvrzaném povozu ven z nádvoří a pryč, do noční Paříže. Koutkem oka jsem zahlédla na balkonu jídelny stát tmavou siluetu v dlouhém županu. Ale nechtěla jsem se ohlížet, už nikdy.

15

Filipův palác za námi se rychle zmenšoval až mi ve tmě docela zmizel z očí. Znovu se spustil hustý déšť, jenž rychle rozpouštěl poslední zbytky sněhu, které jako tmavě modré ostrůvky matně zářily uprostřed moře černočerné tmy pařížských ulic. Teplý jarní vítr hnal dešťové kapky otevřeným oknem dovnitř mého kočáru a mně do obličeje, ale nevadilo mi to, i tak jsem měla tvář dávno mokrou od slz. V hlavě jsem měla prázdno, jen srdce mě bolelo. Trápila mě nezvratná ztráta dvou jediných blízkých a přece tak vzdálených bytostí v dávno ztraceném a zapomenutém světě sedmnáctého století. Nemám tu už vůbec nikoho, jsem ztracená. Věděla jsem sice, že Filipovo chování bylo nejspíš jen odezvou bolesti jeho duše, ale to nic neměnilo na tom, že se nic z toho nedalo vzít zpátky.

Uprostřed všeho mého ponížení, vzteku, smutku, strachu a zklamání prosvítala jen myšlenka na to, že jsem Filipa asi opravdu zajímala. Ale co mi to bylo platné? Zřejmě se stejně jednalo spíš o fyzickou než citovou přitažlivost, jenže teď už to bylo stejně jedno. Už nikdy nemůžu překročit práh jeho paláce a nevím co by musel udělat on, abych odpustila já jemu a smazala zlé zážitky dnešní noci.

V rukou jsem svírala nějakou malou ušmudlanou listinu s pečetí, složenou do malého čtverečku. Podal mi ji Lucien, když jsem vyběhla z paláce jako velká voda s tím, že ji přivezl nějaký chlapec na koni, ale hned zase odjel, jako by ho někdo pronásledoval. Prý za námi jel celou cestu k panu markýzi, ale jeho kůň byl tak zchvácený, že nás nedokázal dohonit. Lucien v té tmě neosvětleného nádvoří asi nepoznal pečeť markýzy de Grazac, ale já ano.

Nemusela jsem psaní ani otevírat; bylo jasné, co je uvnitř. Když jsem přece jen třesoucíma se rukama rozlomila pečeť, projížděli jsme právě kolem žlutě zářící lucerny na nároží a já zahlédla krutou krátkou větu, spěšně napsanou rozpitým inkoustem:

Vše je ztraceno, opusťte dům než bude pozdě. Markýza de Grazac.

Jak jsme se přibližovali k domu v ulici Saint Antoine, sílil ve mně strach podnícený zlým tušením dní budoucích. Ortel nad markýzou de Grazac byl už vynesen a podepsán krutou rukou všemocné církve. Co bude dál? Moje dobrodějka, jejíž ochrana trvala i po jejím rychlém odjezdu (v podobě jejího starého domu) mi už nemohla víc

pomoci. Měla jsem strach o madame, aby byl její náskok dostatečně velký a kopyta koní, táhnoucí její smutný povoz, dostatečně rychlá. Zároveň jsem pochopila, že musím z jejího domu zmizet ještě dnes v noci, abych se vyhnula výslechu, který pro mě mohl dopadnout velmi špatně, ale nevěděla jsem kam; neměla jsem dosud kdy o tom ani přemýšlet. Domnívala jsem se totiž, že mám ještě dost času. led jsem najednou neměla čas žádný. Vezmu peníze, šaty, šperky, svůj kufr; možná starého sluhu; a musím zmizet. Ale kam? Necítila jsem se dost silná a hlavně odhodlaná k boji o přežití v takové divočině na vlastní pěst. Zdálo se mi to nemožné v prostředí, kde jsem byla cizinkou – zmatenou, ztracenou a vyděšenou k smrti. Bohužel nikdy nebylo tak, aby nemohlo být ještě hůř.

Když se náš černý kočár, tažený párem mírně vypelichaných tažných koní, přibližoval k našemu temnému paláci, který se tyčil nad nízkými okolními domy jako soví hrad ze středověku, začalo mi náhle prudčeji bušit srdce, jež jako by vytušilo skrytou hrozbu: sevřelo se mi v hrudi, jako by je někdo stiskl chladnou rukou.

Starý dům markýzy de Grazac vypadal klidně a domácky přívětivě. Jen jedna věc mě okamžitě zarazila a po několika vteřinách nevěřícného zamyšlení mě rychle probrala z bolestné melancholie. Světlo… V sále s mozaikovým stropem se svítilo! Sice jen matně, mohla to být maximálně jedna svíčka, jež způsobovala slabé paprsky sotva prosvítající přes přivřenou dubovou okenici, ale světlo to bylo a navíc se hýbalo. Vím jistě, že jsem všechny svíčky v domě pozhasínala, než jsem odjela!

Hrdlo se mi sevřelo a prokřehlé ruce se roztřásly. Že by se vrátila markýza? Nebo že by mě François opět poctil svou návštěvou? Ne. Všechny smysly a hlavně ten šestý mi napovídaly, že světlo v okně pro mě nevěstí vůbec nic dobrého. I Lucien si toho všiml a rozpačitě zastavil kočár.

„Jeď dál, nezastavuj, jeď dál!“ sykla jsem na něj tiše, načež se kočár dal za hlasitého zavrzání znovu do pohybu. Hrozné tušení se rychle měnilo téměř v jistotu. V té chvíli jsem se mohla jen modlit, aby tma byla dost hustá na to, aby temný stín, který se právě objevil v okně a vypadal jako hrozivý duch z pekla, nerozeznal grazakovský erb po stranách černého kočáru.

Nezrychlovali jsme, abychom nevzbudili podezření, a se srdcem v krku rádoby klidně projeli pod okny ještě před pár hodinami našeho obydlí. Neviděla jsem oči toho stínu nahoře, ale cítila jsem až do

morku kostí, že nás jeho pohled zachytil. Zahnuli jsme za první roh, kde Lucien opět zastavil koně a nakoukl do malého okénka za sebou, aby se zeptal, co se děje.

Teprve teď jsem mu v rychlosti sdělila novinku o podepsání zatykače a své podezření, že ten stín v okně nebyl zloděj či nezvaný host, ale někdo z vykonavatelů takzvané boží spravedlnosti v černé uniformě a s plnou mocí svaté inkvizice zatknout všechny, kdo by mohli být spoluviníky obžalované čarodějnice, případně by o ní mohli poskytnout jakékoli zprávy. Lucienovi se orosilo čelo a bez dalších otázek znovu práskl bičem a hnal náš kočár tmou pryč, daleko od hrozícího nebezpečí. Netrvalo dlouho a na hlavní ulici daleko za námi jsem na světlejším pozadí bíle omítnutého domu zahlédla přeběhnout několik tmavých postav s kordy v rukou. Nepochybně někoho pronásledovaly a byla jsem si jistá, že štvanou zvěří jsme byli my. Modlila jsem se aby nás neslyšeli, aby nás ochránil hukot deště dopadajícího na dláždění a matoucí ozvěna v úzkých a kluzkých uličkách, jejichž vysoké zdi odrážely zvuk kopyt našich koní a kol kočáru daleko do dalších ulic a temných zákoutí.

Nepřestávalo pršet a my zastavili kočár až na rohu posledního bloku před branou svatého Antonína. Lucien sesedl z kozlíku a naklonil se do otevřeného okna, za nímž jsem seděla já a třásla se zimou a strachem, až mi zuby drkotaly o sebe. Oči jsem měla tou zběsilou jízdou vytřeštěné a v rukou jsem nepřítomně svírala cíp svého z jedné strany úplně promočeného pláště. Pod mýma nohama se povaloval pomačkaný list papíru. Lucien na mě opatrně promluvil.

„Madame, nemůžeme branou projet; možná už o nás vědí a zatknou nás. Co tedy mám dělat?“

Bože, kdy tohle skončí? Už nemám sílu – jak mám utíkat před inkvizicí a proč vlastně?

Jen jsem na něj zírala a neřekla ani slovo. Co asi tak můžeme dělat? Nemám peníze ani svůj kufr, a kromě promočených šatů, které mám na sobě, ani žádné jiné oblečení, jež bychom mohli prodat. Jsem na dlažbě. Vše zůstalo v domě, ukryté v uzamčené truhle, teď už nejspíš zapečetěné. Nebyla jsem schopna souvislé myšlenky a jen tupě zírala na Luciena. Co teď? Nejspíš nic. Bez peněz, bez střechy nad hlavou, bez pomoci; takhle se nedá dělat naprosto nic.

Před očima se mi odehrávaly všechny možné hrůzné scénáře pravděpodobných pokračování mého podivného života. Možná by

mě ti černí ozbrojenci jen vyslechli a pustili, ale možná taky ne. V každém případě by však asi vyšlo najevo, že jsem nikdo, duch beze jména, bez existence, a tím pádem člověk, jemuž se nedá věřit. Co by se mnou udělali? Nemuseli by vlastně ani dělat nic; kdyby mě nechali na ulici, kde už stejně jsem, byla bych odepsaná. Kéž bych nebyla tak lehkomyslná a dokázala plně pochopit naléhavost situace, místo zbabraného usmiřování s markýzem jsem už mohla být i s penězi někde v bezpečí, třebaže netuším, jak bych to, navíc v takovém spěchu, svedla. Ale teď už bylo pozdě brečet nad rozlitým mlékem. Nevědomky jsem se zapletla do něčeho, co se mě vůbec netýkalo, ale ten vír mě stahoval do hlubiny a neměla jsem se čeho zachytit. Jestli někdy mělo přijít probuzení ze sna, čekala bych je právě teď. Bohužel opět nepřišlo, jako už tolikrát.

Zatímco mi hlavou vířily katastrofické myšlenky a na spáncích mě pálilo, Lucien otevřel dvířka a zatřásl mnou tak silně, že jsem se konečně probrala. Jako raněné zvíře jsem ve svém napůl promoklém plášti s hlavou skloněnou nad kluzkou dlažbu zvedla vyděšené oči ke starému sluhovi.

„Madame, mluvte, ti u brány si nás už všimli a jdou sem; co jim mám říct?“

„Nevím,“ hlesla jsem bezbarvě. „A kam teď pojedeme?“

„Nevím, nemám kam jít… Ani peníze nemám. Zpátky nemůžeme, už nikdy. Ty běž, kam chceš. Já jiný domov nemám, ani přátele. Ale to ty víš…“ Vzlykla jsem, nepřítomně hleděla před sebe a pozorovala dešťové kapky, jež na nerovné dlažbě vytvářely velké žabky.

„Ale musím jim něco říct, nebo nás odvlečou oba do vězení a podrobí nás útrpnému výslechu!“ Lucien byl také bez sebe strachy. Ani on, protestant jako markýza, by nebyl ušetřen výslechu a možná ani mučení; když pro nic jiného, pak proto že utíkal, stejně jako já.

„Znáš tady nějaké místo, jakékoliv?“ vyhrkla jsem; ani nevím, jak mě to napadlo.

„Ano, jistě, třeba…, třeba… hospodu U tří krys, nebo…“

„Dobře, zeptej se jich na cestu!“ Už bylo načase, protože dva ušmudlaní vojáci, policajti nebo co to bylo, se právě přiblížili až k nám s píkami v rukou a už otevírali pusu, aby nás prověřili.

Lucien se na ně s dokonale hraným úsměvem obrátil a spustil dřív, než stačili promluvit sami:

„Sláva! Dobří lidé, poraďte nám; přijeli jsme zdaleka, už celé hodiny bloudíme noční Paříží a nemůžeme najít nocleh. Měla by tu prý někde být hospoda U tří krys, neznáte ji náhodou? Přijeli jsme od západní brány a najednou koukáme a jsme na druhé straně města, museli jsme to minout. V té tmě by i netopýr zabloudil!“

Lucien se letmo ohlédl po mně a já v jeho pohledu spatřila ochromující strach člověka, jenž ví, že na tomto okamžiku možná záleží celý jeho život. Hned se však zase naoko bezstarostně obrátil zpět na vojáky.

„Mhmm,“ zabručel jeden z příchozích a zarazil se, „tedy, vlastně, myslím, že je to někde poblíž Lucemburského paláce. Musíte asi zpátky; když jsem tam byl naposled, byl jsem tak… unavený, že si cestu nepamatuju…“ Zarostlý voják si popotahoval umolousané kníry a tvářil se tak připitoměle, že bylo jasné, že naštěstí spolkl návnadu i s háčkem.

Lucien mu poděkoval a dokonce mu hodil dvě malé mince, pro každého vojáka jednu. Rychle otočil kočár, který pak hnal probouzející se Paříží jako o závod a zastavil ho až pod dřevěnou tabulku s nápisem „Hostinec Pod oběšencem“. Teprve tam mi došlo, že jet ke Třem krysám vzhledem k možnosti, že ti dva nejsou tak hloupí jak vypadali, by nebyl ten nejlepší nápad.

Přestalo pršet a město zahalila chuchvalcovitá mlha. Lucien zabouchal na okenici, z níž za několik minut vykoukla zarostlá hlava.

„Koho to sem všichni čerti nesou uprostřed noci?“ zahuhlala ta hlava, která se však brzy znovu objevila u dřevěných vrat vedle domu. Ty se s vrzáním otevřely a náš smutný kočár vjel na maličký dvorek plný tolika rezavých krámů, že se tam sotva vesel. Hned nato se vrata, zevnitř porostlá mechem, za námi zase zavřela. Všechno bylo jako ve snu, jako už tolikrát v tomto prapodivném, už dávno neexistujícím světě.

Když to zarostlé individuum, z nějž se vyklubal ušmudlaný hospodský, uvidělo mé drahé šaty, které byly v dost velkém rozporu s ošuntělým kočárem, zlomil se v pase a klaněl se skoro až k zemi. Ale Lucien ho postrčil aby toho nechal, nikdo z nás na to nebyl ani trochu zvědavý. Vešli jsme dovnitř, do lokálu s nízkým stropem, dřevěnými stoly a rozvrzanými lavicemi. Na stole za chvíli přistály plechové džbány a horká polévka v dřevěných miskách. Uvědomila jsem si, že mám hlad, ale neměla jsem se k jídlu ani k pití;

nevypadalo právě důvěryhodně a páchlo ještě hůř. Lucien se do toho naopak pustil s takovou chutí, jako by týden nejedl.

„Kolik dáte za koně a kočár?“ zeptal se Lucien hospodského opírajícího se ospale o výklenek malého okna v rohu poté, co spolkl poslední sousto. Očividně pochopil, že já ve svém stavu nejsem ničeho schopná a všechno řešení našeho problému je tedy na něm.

„Proč se ptáš? Jako za ty starý herky? Ne víc než dvacet. Nejsem blázen a kočár nechci, co bych s ním dělal?“

„A za moje šaty a šperky?“ hlesla jsem já. Pokoušela jsem se potlačit odpor a ochutnat polévku, která vypadala jako vyvařené staré ponožky a i po čichu připomínala spíš vodu z nádobí, než jídlo. Hospodský se nestačil divit co jsme to za divnou výpravu a nechápal co nás přinutilo snažit se prodat vše co máme a jíst jeho ponožkovou specialitu, zatímco jsme očividně ještě včera večer jedli nadívaná holoubata. Něco podobného se mu asi nestávalo každý den, aby se mu „vznešená dáma“ snažila prodat kočár a dokonce své šaty.

„To nejsou obchody pro mě,“ zabručel, „ale zavolám starou, ta bude vo někom vědět.“

Hospodský, zklamaný tím, že místo abychom kupovali chceme prodávat, nedokázal skrýt rozčarování a údiv nad tím, že někdo se šaty jako já nemá na kalné pivo z kukuřice a na řídkou smrdutou polívku. Protáhl tvář do téměř směšného výrazu a odešel pro svou ženu. Lucien se na mě soucitně podíval a když se ujistil, že hospodský neposlouchá, tiše řekl:

„Nerozmyslíte si to ještě, madame? Můžeme zkusit znovu požádat o pomoc pana Filipa, nebo třeba vás napadá někdo jiný…“

Musela jsem se zatvářit strašně, soudě podle okamžitě rezignujícího pohledu starého sluhy. Filip? Nikdy. To radši umřu. Zemdleně jsem hlesla:

„Ne. V žádném případě se do Filipova paláce nevrátím; bylo by to zbytečné a… jiné přijatelné možnosti nemám.“

Starý sluha mi už dál nic nevymlouval a já mu za to byla vděčná. Hlava mi třeštila a já se stěží udržela, aby mé čelo nezůstalo ležet na stole, jen z posledních sil jsem je podepírala dlaněmi.

Za chvíli se dostavila malá baculka, žena hospodského, ne nepodobná Blanche; alespoň svým oblečením a podobanou tváří. Dala si ruce v bok a zeptala se dryáčnickým tónem, kolik za to všechno chci. Copak já vím, kolik tyhle věci stojí? Markýza

nepovažovala za nutné informovat mě o hodnotě věcí, které mi darovala.

Protože jsem jen pokrčila rameny, ta osoba se zase vzdálila a asi za hodinu, kterou jsem procivěla do zdi a Lucien prospal na stole, se už za plného denního světla vrátila s nějakou rozespalou naparáděnou ženskou, která páchla jako tchoř směsicí potu a sladkého parfému tak silně, že jsem si musela krajkou rukávu chránit nos. Ta ženská mě znaleckým okem okoukla ze všech stran a nakonec přede mě hodila nepříliš velký měšec se slovy: „Víc nedám."

Zvedla jsem obočí a postrčila váček ke starému Lucienovi, aby odhadl nabídku. On však jen pokrčil rameny a zívl. Nato odevzdaně pronesl:

„Nemusím se ani dívat. Je to směšně málo, ale myslím, že nemáte na vybranou, madame. Takhle jak jste vás někdo o všechno okrade a zamorduje vás za prvním rohem. Koně si nechte, za těch pár šupů je nedávejte, to je radši sám zapíchnu. S tím kočárem bych se raději neukazoval, musím z něj nejdříve nějak odstranit znaky madame markýzy de Grazac. Nebo ho rozštípu; k čemu je dvěma žebrákům starej plesnivěj kočár…"

Napadlo mě, že takhle dlouhou řeč jindy málomluvný sluha pronesl snad poprvé.

„Beru," pípla jsem směrem k té tchoří lady a zamáčkla slzu nad ztrátou princeznovských šatů, které jsem pak v zatuchlém přístěnku i se šperky vyměnila za sice překvapivě čisté, ale rozdrbané prosté šaty, skládající se ze světlé košile s velkým výstřihem, stažené koženou vestičkou na šněrovačku, a dlouhou pruhovanou sukni. Jako bonus jsem dostala tlustý pletený vlňák, který smrděl hnojem, výměnou za můj sametový plášť se zlatou sponou. Báječný obchod, pomyslela jsem si a začínalo mi víc a víc docházet, jak vážná je moje situace. Všechno zůstalo v domě: můj kufr, peníze od markýzy, šperky od Filipa, všechno co jsem na celém světě měla. Teď už nejspíš všechno odvezli z domu bůhvíkam. Komu vlastně dům propadl? Církvi? Králi? Bylo mi z toho všeho do breku. Pokolikáté už? Doma jsem měla „důvod" k pláči tak maximálně jednou do roka a tady jsem brečela snad každý den. Jak jsem jen kdy mohla toužit po životě v této kruté době, kde se může osud během jednoho večera otočit tak rychle, že se člověku až motá hlava…

Kočár i s koňmi, které jsme vypráhli a zavedli pod kůlnu, zůstal na dvoře u hostinských Pod oběšencem, kde jsem se i se svým sluhou

za první várku ušmudlaných mincí z měšce zatím ubytovala v zatuchlém půdním pokojíku plném prachu a pavouků. Pak jsme šli ven. Pár hodin jsme se táhli špinavými pařížskými ulicemi křížem krážem, ušmudlaní a skleslí, nemluvě o hladu, který už začínal být nesnesitelný.

Bála jsem se však cokoliv pozřít, i vodu, vždyť to byl zázrak, že jsem nedostala choleru ze šlechtické vody, natož pak z vody, jakou pijí prostí lidé v ulicích plných špíny a splašků, páchnoucích močí. A jídlo? Jediné, co jsem se odvážila koupit za jednu z mincí ze svého „pokladu“ byly pečené kaštany. Málem jsem koupila i nějaké maso z pouličního roštu, který obsluhoval malý ušmudlaný kluk, ale Lucien mě nenápadně varoval, že se právě chystám koupit pečenou krysu. Udělalo se mi nevolno. Budu muset vzít zavděk zásobami u Oběšence. Nejspíš umřu hlady.

Přemýšlela jsem zoufale co dál. Nenapadalo mě vůbec nic. Spát jsme nešli, byla jsem tak vystrašená, že ani dnešní probdělá noc, vlastně už druhá za sebou, by mi nepomohla zavřít ani na okamžik oči; navíc špinavý podkrovní pokojík mě odpuzoval. Jako Lucienova „paní“ jsem ho chtěla zprostit služby, ale on se nedal. Nechtěl ani slyšet o tom, že se sám bude mít lépe než se mnou a s díky odmítl mou nabídku, že ho z peněz, které jsem dostala za šaty, vyplatím a nechám ho jít hledat si jinou službu. Od té chvíle, kdy jsem ho včera požádala, aby se mnou posnídal, se jeho chování z chladné úslužnosti změnilo v přívětivou a téměř rodičovskou péči a nemínil mě v nouzi opustit – snad z úcty ke staré markýze, u níž sloužil dlouhá léta a za jejíž nejdražší přítelkyni mě považoval.

Došli jsme až k řece, kde jsme se posadili na kameny a civěli na vodu s plujícími zbytky ledových ker. Byla mi zima, ale ne tolik, jak bych za studeného jarního rána čekala, oblečená jen do plátěné košile a starého vlňáku. Větší chlad byl ten vnitřní, vycházející ze samého nitra mé osobnosti. Strach mi svíral srdce jako železná obruč.

Musel na nás být smutný pohled. Cítila jsem se v těch hadrech jako maškara, jako někdo, kdo padl na samé dno společnosti. Z látky mé sukně trčely cípy a místy na ní prosvítaly staré nevypratelné skvrny bůhví od čeho. Vlasy jsem měla umolousané a obličej ušmudlaný z toho nočního harcování a od slz. Když jsem zahlédla svůj obraz na hladině kalné řeky, málem jsem se nepoznala. Je tohle můj osud?

Z ulice nad námi se ozývala harmonika. Ohlédla jsem se a spatřila u zdi na zemi sedět slepou holku asi tak v mém věku. Zpívala a hrála, měla nádherný, dokonale čistý hlas. Jazyk, kterým zpívala, jsem neznala, ale hudba sama hovořila beze slov. Táhlé a nostalgické tóny vypovídaly o bezcitném osudu a těžkém životě potulné zpěvačky, ztracence bez domova a přátel. Její hlas jako by se vznášel nad zbytky ranní mlhy a zahaloval celé město do malebného ale smutného závoje odevzdané melancholie, smířené s krutým osudem. Zdálo se mi, jako by zpívala o mně. Zaposlouchala jsem se do té písně a zavřela oči. Jaká bude má budoucnost? Nejspíš žádná. Po chvíli mě však z truchlivých myšlenek vyrušila změna nápěvu. Otevřela jsem opět oči. Ke zpěvačce s harmonikou přišel nějaký muž a začal hrát na housle veselejší melodii. Dívka přestala hrát a chvíli poslouchala, potom se usmála a přidala se. Souzvukem nástrojů těchto dvou potulných muzikantů vzniklo něco jako třasák nebo dupák, který svým veselým rytmem povzbuzoval k tanci. Kolemjdoucí lidé se zastavovali a někteří do kloboučku, položeného vedle dívky na zemi, házeli drobné. Někteří dokonce začali podupávat a tančit.

Slunce vykouklo za mrakem a mlhavé ráno se změnilo ve slunečný, sice studený, ale příjemně jarní den. Mému psychickému stavu však odpovídala spíše ta původní píseň harmoniky, nesoucí se nad mlhavě chladným ránem. Kéž by se i můj život znovu jako zázrakem proměnil ze smutné melodie ve veselou písničku a osud mě mávnutím kouzelného proutku vrátil tam, kam patřím, nebo alespoň do bezpečí pohostinného šlechtického paláce… Kéž by i ke mně přišel někdo, kdo by mou smutnou píseň změnil ve veselý tanec, nutící i smutkem se zalykající duši k úsměvu a k chuti k životu. Jenže ten, jehož bych chtěla vidět, už nikdy nepřijde.

Zahleděla jsem se nahoru nad sebe, do mraků, které měly na východě stále nasedly nádech zimy, ale nepřemožitelné slunce je už začalo od západu protrhávat a zbarvovat do zlatě obroubených, zářivě bílých beránků, připomínajících vzdálené hory a nedostižné nebeské světy.

Dosud jsem byla v jakémsi mlhavém oparu, kdy ke mně věci a jevy doléhaly jen vzdáleně. Třebaže jsem se domnívala, že si plně uvědomuji vážnost své situace a že mé slzy jsou jedinou reakcí na ni, skutečné probuzení do kruté reality mělo teprve přijít.

Když se přehouplo poledne, za ním odpoledne a večer, vrátili jsme se k Oběšenci, povečeřeli nějaké placky, při jejichž žvýkání mi mezi zuby skřípěly drobné kamínky písku, a šli spát do zablešeného pokojíčku nad hospodou. Mýt se nebylo kde. Postel tam byla jen jedna, dalo-li se tomu pytli se senem v rohu vůbec říkat postel. Můj věrný sluha mi tu „postel“ galantně přenechal a sám si lehl na holou zemi. Ale nenechala jsem ho ležet dlouho.

Jak jsem se pomalu probírala a vracela se do reality a vědomí své zoufalé situace, stále urputněji mě pronásledovala jediná souvislá myšlenka: peníze od markýzy, můj kufr s léky a fotografiemi mých blízkých, to všechno je teď zamčeno v domě markýzy de Grazac…

„Luciene, spíš?“

„Ne, madame.“

„Madame…,“ ušklíbla jsem se a nešťastně pohlédla na své špinavé ruce – kdepak já a madame… „Luciene, musíme se vrátit.“

„Cože???“ Starý sluha vyskočil, jako by do něj někdo střelil. „Kam vrátit? Nemyslíte snad do domu?“

„Přesně tak.“

„Paní, odpusťte starému muži, ale není vám špatně? Nedostala jste z toho všeho horkost? Nevíme sice jistě, co by s námi udělali, kdyby nás chytili, jen odhaduji, že by nás vyslýchali, mučili a nakonec popravili pro něco, o čem nemáme ani ponětí… To mi bohatě stačí, abych na návrat ani nepomyslel!“

„Nemusíš se mnou dovnitř. Půjdu sama. Jen mě doprovodíš k domu, netrefím tam a nejspíš bych sama ani daleko nedošla…“

„Madame…“

Nenechala jsem ho už však domluvit. Musela jsem získat truhlu s penězi a svůj kufr, i pro tu malou šanci, že tam třeba ještě jsou, stálo za to riskovat. Stejně jsem neměla co ztratit, bylo jen otázkou času kdy mě dostihne můj osud. Musela jsem se o to alespoň pokusit. To byla jediná věc, kterou můj mozek dokázal zpracovat. Věděla jsem, že mne s tím ubohým majetkem v koženém váčku – tulačku ztracenou ve staré Paříži – smrt dožene už za pár dnů. Nejsem dost silná na to, abych přežila na ulici v sedmnáctém století jediný týden; vždyť jsem málem nepřežila ani v přepychu šlechtického paláce s péčí, o níž se mi doma ani nesnilo. Jestliže se mi nějak nepodaří žít dál jako člověk, jako zvíře žít nemůžu.

„Ne. Nepřemlouvej mě! Půjdu tam s tebou nebo bez tebe, nemám co ztratit.“ Pevný pohled mých opuchlých očí byl neúprosný. Starý sluha povzdechl.

Byla jsem jako smyslů zbavená, nedokázala jsem si představit všechna nebezpečí té výpravy, držela jsem se v duchu toho domu jako dávno poražené vojsko své poslední pevnosti. Musím tam, je tam moje všechno, celý můj život, vše co na světě mám.

„Máte co ztratit, svůj život,“ řekl spíše pro sebe starý sluha a odevzdaně vstal. Ten jsem ztratila už dávno.

16

Cesta byla strašná. Už se setmělo a obyčejní lidé se pomalu chystali ke spánku, jako každý večer zacházeli do svých domků s chorobně zažloutlými okny a tmavými svíčkami ve výklenku nade dveřmi. V ulicích zůstávaly už jen víceméně pochybné živly ve strašidelných hadrech, které se neměly kam schovat před nocí a dalším jarním deštěm, který nás v ulicích přivítal krátce poté, co jsme opustili náš skrovný pokojík. Byla jsem nejspíš ještě pořád v šoku, lekala jsem se všeho kolem, každého stínu a zvuku, děsila jsem se všech, kteří kolem nás prošli, jako se vystrašené divoké zvíře v panickém strachu krčí v křoví při sebemenším šelestu či vzdálených krocích lovců.

Stále se mi vracely vzpomínky na můj poslední pokus o procházku noční Paříží a po zádech mi běhal mráz a stékaly kapičky ledového potu, které se mísily s chladným deštěm. Před očima jsem jako strašidlo pořád viděla ten tmavý stín v okně mozaikového sálu, jak svým neviditelným pohledem sleduje náš prchající kočár. V ústech jsem měla sucho, ale stále jsme postupovali dál křivolakými uličkami, jimiž mě mlčky vedl můj starý průvodce.

Uličky byly mnohdy tak úzké, že by jimi ani kočár neprojel a domy v nich se tak zdály vyšší než byly, malá okénka, většinou bez jediného světýlka, vypadala jako by se za nimi skrývali duchové a ne lidé. Nizoučké dveře dodávaly celému obrazu ještě neskutečnější podobu.

Místy jsme se sílícím deštěm brodili po kotníky ve stoce, která neměla kam odtékat a velmi rychle přetekla. Raději jsem se nedívala pod nohy, abych nevěděla čím se brodím; stačil mi ten odporný a bezprostředně blízký hnilobný zápach, kterým jsem brzy nasákla i já sama. Kde byla ta malebná královská Paříž z mých oblíbených historických filmů? S realitou – byla-li tohle realita – neměla vůbec nic společného. Tento svět se mi zdál jako poslední zastávka před peklem, zatracením, koncem světa.

Lucien se ze strachu před policií bál jít hlavními ulicemi, které na sobě přece jen ještě tu a tam dávaly tušit civilizaci; říkal, že se raději nechá zapíchnout nějakým hrdlořezem z podsvětí, než mučit inkvizicí, což jsem mlčky přijala a poslušně ho následovala do tmavých zákoutí, kde nesvítila ani jedna lucerna.

Kdykoliv se někde něco šustlo, hned jsem kolem nás viděla krvežíznivé vrahy, připravené vrazit mi kudlu do zad pro můj ubohý měšec, schovaný v kapsáři pod sukní. Ve všech kolemjdoucích jsem viděla chamtivé lupiče, obstupující dva ubohé tuláky jako smečka černých vlků, stíny ze světa mrtvých. Když se z nich jednou vyklubala jen skupinka opilých mušketýrů, kteří si nás vůbec nevšímali, a podruhé několika dětí, pospíchajících domů k mámě, nijak mě to neuklidnilo. Jistě hned za příštím rohem číhají žebráci nakažení morem či leprou, jejichž jediný dotek by pro mě znamenal jistou smrt.

Několikrát se k nám ovšem skutečně blížila nebezpečně podezřelá individua, jakmile však poznala, že jeden z nás je muž, raději od svého záměru upustila a k našemu nezměrnému štěstí nás nechala na pokoji. Být tu však sama, nechci ani domýšlet, jak by to dopadlo! Když po mně nějaké zbloudilé cikáně hodilo napůl zetlelou kočičí hlavou, kterou vytáhlo ze stoky, byla jsem už tak vyděšená svou možná příliš bohatou fantazií a dosud živými vzpomínkami na nedávný únos, že jsem málem omdlela.

Lucien mě zachytil a opřel mě o vlhkou zeď nějakého vysokého domu s malými románskými okny. Dítě s holým zadkem a úplně černým obličejem od špíny se mohlo potrhat smíchy a s pištivým jekotem se ztratilo v houstnoucí tmě. Bylo to všechno jako nikdy nekončící noční můra.

Jak jsme postupovali a čas plynul, Paříž byla čím dál tišší a prázdnější, až se lidé z ulic vytratili úplně a všude kolem bylo ticho jako v hrobě. Jen tu a tam, když nějaký noční tulák otevřel dveře hospůdky či nevěstince, se zevnitř nakrátko ozvaly bujaré hlasy a hudba, podkreslená smíchem a cinkáním plechových džbánů. Hned nato se však opět rozhostilo ticho, přerušované jen pleskáním dešťových kapek o starodávné pouliční dláždění.

Konečně jsme – unavení, zablácení a mokří až na kůži – dorazili k temnému domu v ulici Saint Antoine, jenž se nad námi tyčil v celé své mohutnosti, jako by chladné bezpečí jeho zdí nebylo nikdy narušeno. Všude bylo ticho a naprostá tma; vypadalo to, že dům je prázdný. Dokonce i déšť ustával, abychom mohli lépe pocítit děsivé kouzlo okamžiku.

Třesoucími se dlaněmi jsem si svázala promočené vlasy kusem látky, kterou jsem utrhla z už tak dávno otrhané sukně, aby mi zmoklé prameny nepadaly do očí, a řekla Lucienovi:

„Počkej tady! Při sebemenším šelestu zahvízdej na prsty a rychle uteč. Kdyby něco, sejdeme se U oběšence, snad trefím zpět.“

Na jeho tváři byl znát úzkostný strach, který byl velmi nakažlivý, takže jsem ho pohybem ruky zadržela od dalších pokusů odradit mě od mého bláznivého záměru.

Byla jsem i bez něj polomrtvá hrůzou, nechybělo mnoho a vzdala bych to, ale to jsem za nic na světě nechtěla. Kolena se mi třásla tak, že jsem nebyla schopná ani pořádně stát, hlavně proto, že jsem si nedovedla ani v nejbujnější fantazii představit, co všechno by mi hrozilo, kdyby mě nachytali ve zkonfiskovaném a zapečetěném domě pronásledované markýzy. Už jenom tím bych se sama odsoudila, byť by mě pokládali za obyčejnou zlodějku.

Nejhorší bylo, že jsem ani trochu nevěřila; nejspíš stejně jako Filip; té báchorce o čarodějnictví. Za pronásledováním markýzy bylo něco víc a to neznámé mě děsilo. Třeba měl Filip ve svých podezřeních pravdu, třeba byla madame de Grazac opravdu spojkou nějakého protestantského odboje nebo čert ví čeho kdesi v Bretani, což byla teprve *vážná* věc. Nevěděla jsem to sice jistě, ale co když jsem od včerejšího poledne i já na seznamu hledaných, pokud ne pronásledovaná, pak minimálně podezřelá pro své přátelství se starou madame? Kdyby mě inkvizice jednou dostala do spárů, byl by se mnou konec už jen proto, že vlastně neexistuji, nehledě na mé neidentifikované náboženské vyznání. Ať už pro to či pro ono, kdyby mě chytili, moje šance dostat se z toho by se rovnala nule. Nejspíš by mě nechali shnít v nějakém vězení; koho zajímá smolařská cestovatelka v čase? Možná by mě upálili dřív než markýzu: jsem nikdo, jsem prach a v prach se obrátím…

Nechala jsem Luciena stát na chodníku, kde se přikrčil do výklenku ve zdi a tiše se modlil. Pomalu a se srdcem až v krku jsem se přiblížila ke dveřím. Byla na nich královská pečeť, znala jsem ji. Mé podezření sílilo, domnívala jsem se totiž (třebaže jsem se samozřejmě mohla mýlit), že majetek zabavený inkvizicí propadá církvi, ne koruně. Protestanty pronásleduje král, tedy spíš jeho policie – ve jménu krále. Něco se děje, něco, co zatím nechápu.

Kolem bylo hrobové ticho. Buďto dům nikdo nehlídá, což bylo málo pravděpodobné, nebo si ti, kteří tu mají službu, odskočili do nějaké blízké krčmy. To mě povzbudilo. Dotkla jsem se těžkého řetězu z chladných kusů kovu. Sotva se pohnul, tudy to zřejmě tak snadno nepůjde. Zuřivě jsem mrkala, až se mi z toho dělaly mžitky

před očima, abych v té tmě něco viděla. V té chvíli vešel z vedlejší ulice do naší nějaký ponocný, nebo co to bylo, a zatroubil na krátkou zatočenou trumpetku. Lekla jsem se ho tak, že jsem se ani nepohnula a na chvíli přestala dýchat, jako by do mě uhodil blesk.

Když jsem pochopila, že to není královská policie, ale jen oznamovatel času, rychle jsem vytáhla z vlasů malou ale pevnou zlatou sponku, jediný kousek vzácného kovu, který mi zbyl (jen proto, že jsem na ni zapomněla, jinak bych prodala i tu); vzala jsem ji teď s sebou právě pro ten účel, k němuž jsem se ji chystala použít.

Kdysi jsem se naučila otevírat kancelářskou svorkou staré poctivé zámky, je to v podstatě jednoduché, stačí znát prastarý systém a hlavně se uklidnit a soustředit se.

Ruce se mi tak třásly, že mi to trvalo třikrát déle, než bylo třeba. Nakonec však zámek přece jen povolil a i s těžkým řetězem, silným jako ruka, spadl s hrozivým rachotem do kaluže pod vraty. Znovu jsem se přitiskla ke zdi. Jestli je někdo uvnitř a hlídá dům, určitě to musel slyšet.

Několik dlouhých sekund jsem čekala a bála se i mrkat. Od úst mi šla pára, jak se můj horký dech srážel v chladném nočním vzduchu, odkudsi z dálky zněla harmonika – snad ten rámus padajícího řetězu nikdo neslyšel.

Pomalu jsem zatlačila na dveře, pečeť povolila a já vklouzla dovnitř. Ještě že jsem znala dům natolik, abych se popaměti došátrala přes dvůr až ke dveřím domu. Ty byly zamčené, ale klíč byl na místě – na sloupku vedle dveří – zabezpečen jen pečetí. I tu jsem roztrhla a jako myš se vplížila po schodech nahoru.

Když už jsem však byla skoro nahoře v chodbě, ozval se ten nejhorší možný zvuk, který mě zmrazil do konečků prstů: mocné zahvízdání na prsty. Proboha, snad ne Lucien? Někdo sem jde! Já husa pitomá v tom rozrušení nezajistila hlavní vrata, na první pohled bylo jasné, že někdo neoprávněně rozlomil královskou pečeť. Slyšela jsem z ulice kroky několika párů bot. Jeden se vzdaloval; to mohl být nejspíš Lucien, prchající jak nejdál dokáže; další kroky se však rychle přibližovaly od vrat na dvůr.

Nejdříve by se ve mně nikdo krve nedořezal, byla jsem v té tmě jako v pasti. Kam teď? Nahoru? Dolů? Kam? Naštěstí mí neviditelní pronásledovatelé, kteří nevím odkud přiběhli, dosud nevstoupili na schodiště.

S maximální opatrností a se srdcem už nejen v krku, ale snad už venku z těla a ležícím na prošlapaných schodech za mnou jsem se vyšvihla za ohyb chodby tak rychle, že jsem ani nevěděla, jak se mi to podařilo. Stále jen po paměti jsem nohou nahmatala poslední schod a zpocenými dlaněmi konec zábradlí. Teď doprava a chodbou dál až ke dveřím mozaikového sálu. Nevím o žádném jiném východu, okna v patře jsou vysoko a do přízemí se už vrátit nemůžu. Kudy teď, jak ven? Hlava mi třeštila jako bych ji měla sevřenou ve svěráku a hučelo v nijako v peci.

Měsíční světlo na okamžik osvětlilo chodbu a já pár metrů před sebou zahlédla kované dveře mozaikového sálu. Zabrala jsem za kliku právě ve chvíli, kdy mí pronásledovatelé vnikli na schodiště. Rychle jsem je za sebou zaklapla a udýchaně se o ně opřela zevnitř, poté co jsem horečně otočila klíčem v zámku, který byl naštěstí stále lam, kde býval: zevnitř.

Naštěstí i sem pronikalo matné světlo zvenku, nebo si možná jen mé oči konečně zvykly na tmu.

Uvnitř byly znát obrysy strašného nepořádku. Strhané Obrazy, převrácená křesla, popel vyházený z krbu. Dveře do mé komnaty byly dokořán, stejně jako v případě markýziny ložnice.

Vkročila jsem jako slepec, šátrající před sebou rozechvělýma rukama, do prostoru sálu. Naprosto jsem netušila, co teď udělám.

Vše bylo dílem sekund.

Udělala jsem pár kroků, obešla stůl a převrácené křeslo, jehož černé obrysy mě včas varovaly. Ale hned za ním byla další překážka, skrytá v temnotě, a já o něco zakopla. Jak jsem padala, zachytila jsem se svícnu z černého kovu na krbové římse a jak jsem ho stiskla, něco cvaklo a v tom okamžiku mi tvář ovanul zatuchlý ledový vzduch.

Nahmatala jsem prokřehlýma rukama jeho zdroj a ve svém horečném rozpoložení, kdy už se kroky z chodby spolu s výhrůžnými výkřiky přibližovaly, jsem po stranách krbu objevila malou štěrbinu. Vzpomněla jsem si okamžitě na příběhy madame Grazac o pronásledovaných protestantech a jejich tajném východu z domu, vedoucím ven z Paříže.

Pane Bože, věřím že jsi; tisíckrát díky za tu naději! pomyslela jsem si jako ve snu a zabrala, krb se pohnul a přede mnou se otevřel temný vchod, z nějž to znovu, tentokrát mocněji, chladně dýchlo.

Když už jsem byla napůl uvnitř, poté co mě – nevím jak v té hrůze – dokonce napadlo vzít z krbu svícen a křesadlo, můj zrak dopadl na věc, o niž jsem prve zakopla. To už kdosi lomcoval vztekle dveřmi, jež s drnčením začínaly povolovat vojenské síle a pomalu se při svém stáří vyviklávaly z pantů. Ta věc, jež způsobila můj pád, který mi dal šanci na útěk, byl můj starý dobrý kufr! Byl otevřený, tedy spíš rozřezaný a mé věci se válely všude kolem. Jediné, co jsem v té tmě a šílenství poznala, byl bílý kufřík s léky: věci byly stále uvnitř. Truhlička s penězi tam nikde nebyla; buď ji odnesli, neboje stále v mém pokoji ve staré truhle, pod kožešinami, kam jsem ji ukryla. Už jsem ale neměla čas.

Chytila jsem kufřík, popaměti ho zaklapla a zaběhla do chladné chodby. Z druhé strany byl pod vrstvou prachu a pavučin úplně stejný svícen jako zepředu. Hodila jsem vše, co jsem držela v rukou, za sebe a vší silou za svícen zatáhla. Ozvalo se hluboké zadunění a sotva slyšitelné klapnutí a já se rázem ocitla v naprosté tmě; náhle zmizely i modré stíny, které mi dosud dávaly alespoň tušit, kam šlapu. Těsně předtím jsem zaslechla, jak mí pronásledovatelé vylomili dveře sálu.

Jakmile kamenný poklop nade mnou zapadl, bylo kolem ticho, po rámusu, způsobeném pravděpodobně královskými vojáky, jako by se země slehla. Vlastně se slehla. Neslyšela jsem je, neslyšeli tedy ani oni mě. Pár minut jsem nehybně stála a snažila se uklidnit splašený tlukot srdce, který mi bránil zaposlouchat se do hlubokého ticha a přesvědčit se, že jsem v bezpečí.

Začala jsem divoce šátrat po zaprášené ledové zemi pode mnou, kam jsem hodila své věci. První jsem nahmatala svíčku a kousek od ní i křesadlo. Křesání mi nikdy nešlo, ale po několika marných pokusech se mi podařilo svíčku zapálit, markýza mě to jakž takž naučila.

Jakmile maličký plamínek ozářil místnost, okamžitě mě napadlo, jestli světlo nějakými mikroskopickými štěrbinami neuvidí i mí pronásledovatelé, kteří museli být velmi překvapení, že mě v místnosti nenašli. Opět jsem na chvíli strnula a snažila se něco zaslechnout, kolem však bylo stále stejné neproniknutelné ticho, v němž jsem slyšela jen svůj roztřesený dech. Rychle jsem tedy s pomocí svíčky našla i kufřík a sesbírala všechno, co leželo v matném kruhu světla.

Potom jsem svíčku zvedla výš a rozhlédla se. Byla jsem v prostoru asi tak dvakrát dva metry, ale dál vedly jen kamenné schody kamsi do černé hlubiny. Místy byla chodba, kterou jsem se snažila osvětlit mdlým světlem svíčky, zčásti zasypaná sutí a kamením, ale protože odtud vanul sice zatuchlý, ale pohybující se vzduch, bylo dost pravděpodobné, že chodba je průchodná.

Neměla jsem na výběr. Šla jsem dolů a zuby mi drkotaly. Jako by to bylo symbolické: od svého prvního dne v Paříži jdu stále dolů, klesám níž a níž. Jak daleko je asi ono pověstné dno?

Šla jsem dlouho, polomrtvá strachy jsem, většinou po čtyřech, pozadu a pomalu postupovala chodbou pořád dolů a pak dál, mohlo to být kilometr, možná i víc. Možná jsem podlezla Bastilu a celou čtvrť Marais, ale už dávno jsem ztratila orientaci a pojem o vzdálenosti. Snažila jsem se nemyslet na svou klaustrofobii, jež přes obrovské utrpení dosud naštěstí nezvítězila nad pudem sebezáchovy.

Konečně jsem v dálce uviděla něco jako slabé porušení tmy, tmavě modrý odstín černé, který mi dodával naději. Když jsem se k němu (špinavá jako krtek a mokrá od vlastního potu a dosud neuschlé dešťové vody) doplazila, spatřila jsem kousek před sebou, téměř na stejné úrovni, v jaké jsem byla sama, hladinu vody, na níž se třpytil měsíc. To odtud vycházel ten zápach, byla jsem na nábřeží Seiny! Ústy plnými prachu jsem se zhluboka nadechla hnilobné vůně, jež na mne v té chvíli spolu s otevřeným prostorem zapůsobila jako ráj na zemi.

Chodba sice pokračovala dál, ale tenhle východ mi stačil. Problémem bylo, že otvor ven byl tak malý, že by jím neprolezlo ani dítě. Začala jsem tedy rukama už tak odřenýma a téměř bezvládnýma hrabat a vytrhávat staré kameny. Docela to šlo – zeď nebo co to bylo, tyčící se nade mnou, byla nasáklá vodou a prorostlá mechem. Dostanu se ven, dostanu se ven, dokážu to, ještě jeden kámen…

Náhle se ozvalo tlumené zadunění a do obličeje mi spadly kusy kamení a hlíny. Zakuckala jsem se a vyděšeně pohlédla nad sebe. Svíčka však zhasla, udušená prachem. Zeď nade mnou se hroutila. Pane Bože, přece mě to nezasype těsně před východem!

V poslední chvíli jsem se protáhla dírou a roztrhla si přitom košili, na zádech jsem brzy ucítila pálení poraněné kůže. Posledním pohybem jsem vytáhla ze skuliny ruku, která křečovitě svírala bílý kufřík. Otvor za mnou zmizel pod přívalem suti jako by tam nikdy nebyl.

Zůstala jsem ležet na mokrých a slizkých kamenech, nade mnou se tyčily vysoké zdi a kdesi nahoře nade mnou zářil tajemným světlem tisíců svíček palác Louvre. Svítil nepřemožitelným zlatým světlem Slunce, které bylo v bezpečí uzamčeno v jednom z oken v nejvyšším patře.

Zdalipak jste tam, Vaše Veličenstvo? pomyslela jsem si, ležíc tváří na chladné zemi. Zdalipak tam jsi, zahalený v sametu, obklopený zlatem a přepychem, v teple a suchu?

Král… Jak já ho v té chvíli nenáviděla…

Jak jsem tam tak ležela, pocítila jsem něco známého: pocit, že se na mě někdo dívá, někdo, koho znám. Zvedla jsem oči a uviděla, po kolena ve vodě, stát tmavou shrbenou postavu opírající se o malý vozík, který měl celá rozviklaná kola pod hladinou Seiny. Nejdřív jsem si myslela, že vidím ducha, hrůznou éterickou bytost, která mě vítá v říši mrtvých jako převozník na řece Styx. Ta osoba přišla blíž, bylo slyšet jak s námahou vytahuje a zase noří kostnaté bosé nohy do bahnitého břehu řeky.

Ale nebyl to duch, ani převozník na ostrov zemřelých, byla to moje stará známá, cikánka z metra, jejíž každé další zjevení mě uvrhlo do ještě hlubší temnoty. Co se asi stane tentokrát?

Pocítila jsem k ní tak hlubokou nenávist, že jsem zapomněla na mdlobu, která mě paralyzovala. Zmobilizovala jsem všechny síly a vrhla se k ní do vody. Chodidla se mi zabořila do slizkého bahna, cítila jsem, jak narážejí na nějaké ostré předměty ve vodě, ale nevšímala jsem si toho, skočila jsem té zrůdě rovnou po krku.

„Ty stará čarodějnice, to je všechno tvoje vina, zabiju tě, zabiju tě!“

Sama jsem nevěřila slovům, vycházejícím z mých úst. Můj skřehotavý hlas, starobylý přízvuk mé francouzštiny, mé mokré rozedrané hadry; to všechno dohromady byl někdo úplně cizí, už ne já ale někdo z této doby, kdo se mnou neměl nic společného.

Cikánka chtěla utéct, ale nepodařilo se jí to, strhla jsem ji do vody a cloumala jí jako smyslů zbavená.

„Mluv, mluv, jak se odtud dostanu? Mluv!“

Stařena však jen chrčela, jak mé třesoucí se ledové prsty drtily její krk.

Pochopila jsem, že nemůže mluvit, takže jsem ji pustila, ale neutekla – i můj nepříčetný pohled jí stačil k tomu, že jen padla do vody, zůstala tam sedět a neodvážila se ani mrknout.

Potom se k mé nepopsatelné hrůze začala skřípavě smát.

„Nedostaneš se tam, není cesta zpět, pryč je skleněný svět, skleněný svět…“

Stála jsem nad ní, ruce mi klesly podél těla a jen jsem se třásla. Co to říká? Není cesta zpět…

Ne, tomu nevěřím, s tím se nikdy nesmířím; ona lže, určitě mi lže!

„Co… co to povídáš, musí být, musí někde být!“

„Ne,“ řekla cikánka a přestala se smát, „to ty, tvoje kouzlo, tvoje touha; to ne já, to osud…“

Neodpověděla jsem. Veškeré mé naděje se upínaly k této podivné figurce a nyní se rozpouštěly na hladině páchnoucí černé řeky a odplouvaly po proudu do mlžného oparu.

Cikánka pokračovala tajemným dutým hlasem:

„Není cesta zpět, jen vpřed a zase vpřed, žene tě jako vítr a tam na konci se spojuje v kruh. Životy lidí jdou v kruzích, není svět, není čas…“

Nepochopila jsem nic z toho, co říkala. Jak jsem klesla do vody a seděla tak několik dlouhých minut, věděla jsem, že už nenajdu sílu se postavit. Stařena se mi ztrácela před očima, její kostnatá tvář splývala s tmou a zase se objevovala, obraz se rozvlnil. Ztrácela jsem vědomí.

V dálce jsem viděla, že na břehu řeky nejsme samy; kromě mé politováníhodné osoby a mé společnice se kolem nás vodou brodilo asi pět nebo šest dalších stínů – byli to hledači, vzpomínám si, že jsem o nich četla. V noci chodí a hledají, co vyvrhla řeka. Tento úsek Seiny pod Louvrem, jenž mohl čas od času vyplavit skutečné bohatství, byl jistě jedním z nejprestižnějších rajonů. Se svítáním se hledači v rámci možností omyjí od smrdutého bahna a vyjdou do ulic ve snaze prodat svoji kořist chudým Pařížanům, kteří vezmou zavděk vším, co přinesla noc a řeka. Všichni měli na zádech pytle, nebo na břehu či na mělčině zaparkovaný trakař či vozík, do nějž kupili vše co našli. Jejich hubené postavy se částečně ztrácely ve tmě a vypadaly jako strašidla, duchové, kteří vystoupí li z hrobů a nyní lačně obcházejí ty, kdo se ocitli na hranici života a smrti.

Když jsem znovu otevřela oči, uviděla jsem nad sebou jasně svítit měsíc. Nad sebou jsem viděla tvář staré cikánky, která mě vezla na vrzajícím trakaři po hrbolatých dlažebních kostkách. Byl to jen mžik, snad sen.

Podruhé, když jsem vzhlédla, jsem ležela na zemi před prahem hospody U oběšence a svítalo. Ve dveřích stál hospodský a civěl na mě, nemohl mě poznat, ale pak mě vtáhl dovnitř a nalil mě horkým vínem. Byla jsem jako mátoha, téměř bez ducha a vědomí.

„To jste vy, slečinko? Ten váš přítel se ještě nevrátil… Bože, když si představím, že jste přijela v kočáře a hedvábnejch šatech…“ Slyšela jsem stále znovu a znovu ozvěnu jeho slov, která mě probudila z blouznění, když jsem ležela na zápraží jako toulavý pes. Teď už hostinský nemluvil, jen mě nevěřícně, skoro se strachem pozoroval, jak sedím u stolu v prázdném lokále, jen já a on a všude kolem ticho. Slyšela jsem jen hučení v mé hlavě.

Neodpověděla jsem. Jako stín jsem po chvíli vstala **i** prošla tiše kolem hospodského, který na mě pořád zíral **Inko** na zjevení. Nakonec mávl rukou a šel zpátky do vyhřát**é** postele – pokoj jsem měla předplacený, takže ať se třeba zblázním.

Když jsem vystoupala až do našeho pokojíku, byl prázdný; stejně jak jsme ho s Lucienem opustili. Padla jsem na tvrdý slamník a zřejmě usnula, protože když jsem se znovu probudila, byl večer; musela jsem tedy prospat celý den.

Když jsem se probrala, zjistila jsem, že jsem špinavá, páchnu a bolí mě celé tělo, že se můžu sotva pohnout. Zůstala jsem tedy ležet a jen jsem civěla do stropu. Takhle uběhlo snad několik hodin.

Lucien nepřišel, ale všimla jsem si, že zmizel náš měšec s několika drobnými, které jsem získala z toho super výhodného směnného obchodu s oděvy. Takže tu byl a nechal mě tady.

Bylo už dávno po půlnoci a já se bála znovu usnout, protože jsem se snad už posté probudila z hrůzného snu, v němž jsem hořela přivázaná ke kůlu na čarodějnické hranici nebo utíkala před strašidly temného podsvětí, která mé ve snech neustále pronásledovala od mého nedávného nočního dobrodružství a ještě se znásobila mým podzemním útěkem z markýzina domu s policií v patách. Vstala jsem a otevřela okenice.

Otřela jsem si zpocené čelo, opřela se lokty o okenní rám a dívala se na hvězdy. Najednou jsem si s hrůzou uvědomila, že kterýkoli z těch strašných snů se může stát skutečností dřív, než zakokrhá kohout. Není cesty zpět, už **Ne** nikdy nevrátím domů…

Podlomila se mi kolena, jež i tak sotva držela mé vyhladovělé a žíznivé tělo. Teprve tam, v tom malém okně, jsem si doopravdy uvědomila, jak zle na tom jsem. Srdce se mi jako už tolikrát

rozbušilo jako o závod a udělalo se mi mdlo. Nebylo by lepší ukončit své prokletí sama? Protože co jiného než trest to všechno mohlo být? Ale čím jsem se o tenhle neuvěřitelný osud zasloužila, co jsem provedla?

Má v tomto děsivém prostředí vůbec smysl bojovat o holý život? Pokud tady zahynu, není tu nikdo, kdo by mě postrádal.

Na zemi ležel bílý kufřík. Ani jsem si nepamatovala, že jsem ho celou cestu, kdy mě stará cikánka bůhvíproč dovezla na trakaři až sem, svírala v křečí ztuhlých prstech jako jedinou vazbu se svým světem. Cítila jsem dusivý strach a obrovskou prázdnotu v duši, tak silnou, že jsem se už nedokázala ani rozbrečet. Už se nikdy nevrátím, nikdy, nikdy…

To, že mě Lucien nechal tady a odešel, aniž by cokoli řekl, byla ona pověstná poslední kapka. Nezbyl mi vůbec nikdo.

A co dál?

Vrátit se k Filipovi je nemožné. Vyhodil by mě jako žebračku a já bych zahynula ponížením dřív, než hlady. Nebo si mám hledat nějakou práci? Ale jakou? Mám snad žádat o práci služebné, když vůbec nic neumím? Neumím vařit z jejich surovin, neumím prát ve velké kádi s vařící vodou, neumím vůbec nic. Mám skončit jako děvka v nějakém bordelu? Spát na zablešeném slamníku, jíst placky ze špinavého těsta a čekat, jaká další rána osudu zase přijde? Žít na útěku na samém dně společnosti, ve světě, který dávno neexistuje, navíc ve strachu, že mě může kdykoliv kdokoliv zabít? Jak mám vydržet chodit velkým obloukem kolem Pláce de Gréve v hrůzných obavách, že jednoho dne zahlédnu na hořící hranici svou přítelkyni markýzu de Grazac? Nesmět ani projít kolem jejího starého domu, aby mě náhodou někdo nepoznal? Mám chodit se sklopenýma očima po ulicích, abych někde nespatřila stříbrný kočár se známým erbem z lipových listů a nezahlédla v něm známý antický profil krásného markýze, který by mi připomněl mou vlastní ubohost?

Ne, už nemám sílu, nechci bojovat. Pokud bych tu měla žít takhle, ať už raději nežiju vůbec. A vysněné setkání s králem? K čemu by mi bylo? Teď už se teprve ke králi nedostanu, ani nechci. K čemu? Během včerejší noci mě opustila veškerá motivace a síla cokoliv podnikat, nehledíc na to, že vypadám nachlup stejně jako jedna z těch karikatur z podsvětí. Vyhodili by mě odevšad jako prašivou kočku, nedostala bych se ani na nádvoří.

Dotkla jsem se té noci dna a neměla sama dost sil se odrazit. Takhle prostě dál nemůžu, běželo mi hlavou, když jsem jako bez ducha prošla po dřevěných schodech dolů do hospody a nízkými dveřmi ven na ulici.

Tenkrát jsem z celého srdce chtěla zemřít, třebaže jsem nikdy nevěřila, že bych byla takového stavu schopná. Vzpomínám si, že nedávno předtím, než jsem odcestovala na svou dlouho vysněnou cestu do Paříže, připravená studovat na Sorbonně, ptala jsem se svého bratra co by udělal, kdyby se náhodou ocitl v minulosti. Ani nevím, jak mě ta otázka napadla.

„Kdybych nemohl zpátky, zabil bych se. Co tam?“ opověděl a poklepal si prstem na čelo na znamení že nechápe, kam na takové otázky chodím. Tenkrát jsem se nad jeho odpovědí nijak zvlášť nezamýšlela. Dokonce jsem si na ta slova nevzpomněla ani za celou dobu u Filipa a markýzy. Ale teď, kdy má víra v návrat i v relativně přijatelný život tady zmizely jako ranní mlha nad Seinou, se mi jeho slova vynořila nad všechny ostatní myšlenky. Už jsem to všechno nedokázala unést. V domě staré markýzy, stejně jako v paláci krásného markýze, jsem se přece jen dokázala udržet ve víře, že třeba ještě není nic ztraceno, jenže to se teď změnilo; realita na mě dolehla v plné síle.

Nikdy předtím ani nikdy potom jsem se už necítila tak jako tu noc, kdy jsem si nepřála nic jiného, než aby už byl všemu konec. Ať už jsem tehdy všechny věci, lidi a situace kolem sebe považovala za skutečnost nebo za pouhé halucinace nějakého podivného šílenství, nic to neměnilo na tom, že už jsem nechtěla jít dál. Nepřemýšlela jsem kde nebo jak ukončím svůj život, věděla jsem jen, že se o to někdo postará – stačilo vyjít ven.

Šla jsem bezcílně tmavou ulicí s očima upřenýma do prázdna a doufala, že mě smrt třeba přenese zpátky do mého, případně do úplně jiného, lepšího světa. Nevnímala jsem nic, ani čas a vzdálenost, kterou jsem ušla, slyšela jsem jen vlastní kroky na slizkých dlažebních kostkách a cítila tíhu vlastního zoufalství. Dokonce se mi chtělo smát; ocitla jsem se nejspíš na samé hranici nervového kolapsu, nebo možná už daleko za ní.

Jak jsem se tak ploužila ulicí, sledována zvědavými zraky tmavých postav, které se mě už jistě chystaly přepadnout, zaslechla jsem za sebou zvuk koňských kopyt. Neohlížela jsem se, nezajímalo mě, jestli skončím pod kopyty koní, pod koly kočáru nebo pod dýkou

některého z hrdlořezů. Teprve když se ten zvuk stále držel v mé blízkosti a nakonec na mě kdosi zavolal jménem, neochotně jsem k němu zvedla oči.

Nejdříve jsem vůbec nic neviděla, ale pak jsem pomalu poznávala Filipův stříbrný kočár.

Filip, tady? Jak mě jen našel? Dejte mi už všichni pokoj, nechci dostat další ránu. Přijel ses mi snad vysmívat? pomyslela jsem si zoufale a přidala do kroku. Nechtěla jsem ho vidět, nenáviděla jsem ho. Jako by byl vším vinen, nenáviděla jsem celý tenhle smrdutý temný svět i se všemi jeho obyvateli. Všichni byli vinni.

Filip seděl ve svém honosném kočáře a nevěřícně na mě civěl. Já se snažila jít dál, cítila jsem jeho pohled na tváři, skoro jsem běžela. Nechtěla jsem nic než umřít. Před jeho očima, aby nikdy nezapomněl.

Kočár zastavil a já získala malý náskok. Ale docházely mi síly, musela jsem se zastavit a zhluboka dýchat. Nakonec jsem se úplně vyčerpaná posadila na chladné dlažební kostky, poslední síly mě opouštěly.

Slyšela jsem za sebou bouchnutí dvířek kočáru a pak nejisté kroky.

„Luiso…“ Tichý Filipův hlas zněl jako by z velké dálky. Neodpověděla jsem. „Luiso, proboha, jste to vy?“

Filip, nedbale oblečený a bledý jako srpek měsíce kdesi vysoko nad námi, mě brzy dostihl. Opatrně mě obešel, chvíli jen beze slova stál nade mnou a nevěřícně se díval dolů na ubohou páchnoucí žebračku u svých nohou, obutou do střevíců se zlatou sponou.

Zvedla jsem k němu oči, ale dívala se skrz něj, jako bych ho ani neviděla. Je tam vůbec, nebo je to jen přelud?

„Hledal jsem vás…“ Sklonil se ke mně a chtěl mi pohlednout do očí.

„Slyšíte mě?“ promluvil znovu, téměř neslyšně. Hlas se mu chvěl a měkkou teplou dlaní uchopil mou zkřehlou ruku a přiblížil si ji k ústům. Ucítila jsem dotek jeho rtů a jeho ruce, bez prstenů a krajek, objímaly mou dlaň jako raněné ptáčátko.

Vyškubla jsem se mu. Filipovy dlaně bezvládně klesly. Díval se na mě a už nic neříkal. Snad cítil vinu, možná i bolest**,** nebo jen povinnost, nevím. Ale byla jsem daleko, příliš daleko na to, abych mohla odpustit, abych mohla cítit, pochopit to, co říkaly jeho oči. Moje duše se vznášela někde vysoko nad pařížskými ulicemi, nad stovkami malých komínků se stříškou, jež připomínají malé

domečky. Bylo tam licho a chlad, jen někde pode mnou se kdosi snažil zdvihnout nějakou ubohou tulačku ze země a udržet ji na nohou.

Potom se znovu ozval vzdálený Filipův hlas:

„Chtěl jsem vám jen říci, že… Už se nemusíte bát, byl jsem za králem. Vyslýchali mě, ale o vás nevědí, řekl jsem že je to omyl, že jste se s mou matkou nikdy nesetkala, kromě slavnosti v mém paláci, že jste… že jste moje… přítelkyně. Král mi uvěřil, jste v bezpečí… Tak… řekněte už něco…“

Když jsem zjistila, že zase stojím na nohou, na okamžik se mi rozsvítilo. Zvedla jsem k němu oči a podívala se do těch modrých studánek, které jako by najednou vůbec nebyly pyšné a cizí.

Dlouho jsme se na sebe mlčky dívali. Uvědomila jsem si, že mě skoro bázlivě hladí konečky prstů po vlhkých slepených vlasech.

Na pár okamžiků jsem zavřela oči a vnímala jen teplo jeho dlaní.

Pak se za mnou ozvaly zvuky kopyt dalších koní. Ohlédla jsem se a spatřila v modrém jasu svítání přijíždět Luciena na koni. Za ním jel François, Filipův bratranec, ve svém třpytivém kabátě a s vlajícími černými loknami.

„Hraběnko, nemáte se už čeho bát, nabízím vám své přístřeší,“ řekl François, když prudce zastavil koně a s nezvyklým starostlivým pohledem ke mně napřáhl ruku.

Dívala jsem se na něj a ani se nepohnula.

Pak jsem pohlédla zpět na markýze, jehož dlaň, hladící mé vlasy, jako by zkameněla, jakmile uviděl nenáviděného bratrance.

Lucien, který se svým koněm představoval třetí bod trojúhelníku tvořeného Françoisem a Filipem, v jehož středu jsem stála já jako siréna, s očima doširoka otevřenýma, vyplašeně střídavě hleděl na oba bratrance a na mě; byl očividně zmatený tím podivným setkáním, stejně jako my všichni.

Svítalo, slyšela jsem zpívat ptáky a v ulicích se začali trousit první lidé, kteří zvědavě a trochu vyplašeně zpovzdálí sledovali tu podivnou skupinu, skládající se ze dvou hrdých šlechticů, starého sluhy a nějaké ubohé žebrácky na prahu šílenství.

„Vyberte si,“ řekl tiše a odevzdaně krásný Filip a čekal.

Pohlédla jsem ně něj. Mlčela jsem a snažila se uspořádat myšlenky. Milovala jsem ho, pořád jsem to cítila, i přes nenávist a všechno, co se mezi námi stalo. Nyní dokonce jasněji než kdy předtím, jako by bolest a strašné zážitky obnažily moje srdce. Ale něco ve mně se

nedokázalo přenést přes to, co mi řekl, co mi udělal, jak mě ponížil, jak mi ublížil. Jak těžkou zkouškou je odpuštění…

Panika ze ztráty naděje na návrat domů však to plaše zamilované srdce obalila nenávistí a zlobou na všechno a na všechny, touhou mstít se, ubližovat, působit bolest těm, kdo se ke mně jen přiblíží. Nedokázala jsem zvážit všechna fakta, jeho důvody, jeho situaci, svoji vlastní ubohost – bylo toho všeho na mě strašně moc. Sice jsem pomalu začínala ztrácet z dohledu onu blaženou vidinu smrti, která se poslední hodiny leskla před mýma očima jako jasná hvězda, za níž jsem šla jako za duhou; právě potlačovaná láska mě strhla z té cesty, z níž není návratu.

Nakonec z té nepřehledné změti pocitů a emocí zvítězila bolest ze zhrzených citů – ač nevyslovených, už uražených, ponížených, zašlapaných do prachu na leštěných dlaždicích temného sálu s krvavými skvrnami od vylitého vína.

Naposledy jsem se střetla s Filipovým pohledem, který jako by znal mé rozhodnutí dřív než já sama. Pak jsem vložila svou dlaň do kožené rukavice, stále napřažené ze široké manžety tmavého kabátce a nechala se vytáhnout na koně za Françoise, zákeřného markýzova bratrance.

Proč jsem to udělala? Cožpak já vím?

17

Když jsme vjeli na malé nádvoří oprýskaného sídla mého nového hostitele, obehnané vysokou kamennou zdí a plné všelijakého harampádí, které se v namodralém jasu svítání strašidelně rýsovalo jako smečka nočních příšer, Françoisův kůň se zastavil. Asi jsem, opřená čelem o rovná záda v modrém kabátci, na chvíli usnula, protože když náhle ustalo pravidelné pohupování koňského hřbetu a klapot kopyt po mokrém dláždění, otevřela jsem oči a nejdříve nevěděla, co se to se mnou stalo. V hlavě jsem měla vakuum, můj pohled byl zamlžený a celé tělo mě bolelo tak, že každé nadechnutí bylo téměř nad lidské síly.

François mi pomohl z koně na zem, kam mě postavil jako němou loutku, jejíž ruce bezvládně visí podél těla a nohy stěží drží pevné v kolenou. Chvíli se na mě díval a váhal, jestli si může dovolit nechat mě na okamžik samotnou, aby se mohl postarat o koně. Pak přece jen, i když se strachem, vzal své krásné zvíře se zlatohnědou hřívou za uzdu a chystal se ho odvést do stáje za starým zámkem, jehož zdi měly něco z mohutnosti románských staveb. Mě nechal stát na místě a podle nejistého pohledu spíš doufal, než věřil, že se sama udržím na nohou, než se vrátí.

Zvedla jsem pomalu oči, které mě pálily jako by mi do nich někdo hodil hrst soli, a dívala se rozostřeným pohledem za hrabětem de Lasset, jak se vzdaluje i se svým koněm do modravé tmy pod stříškou stáje, dosud nerozmělněné blížícím se svítáním. Hraběte halila přízemní mlha, v níž se pomalu ztrácel. Žádný čeledín mu nepřišel naproti, jak bývalo zvykem, jako bychom tam byli úplně sami. Jen zvonění podkov na starých kamenech a tiché kroky osamělého hraběte se odrážely od vysokých zdí.

Snažila jsem se nějak zjistit, jestli je ten muž vůbec skutečný. Další de facto cizí člověk v mém podivném snu, pomyslela jsem si nezúčastněně. Co mě od něj asi čeká? Začínala jsem si zvykat na pocit závislosti. Už dávno můj život nezáležel na mně.

Vycítil můj pohled a otočil se. Jeho úsměv mě přivítal v novém dni, v té chvíli vyšlo slunce a jeho první paprsky mě polechtaly na tváři.

Jen jsem se na něj dívala, jak tam stojí a usmívá se, aby mě nevyděsil, zatímco jeho modrý kabát se blýskavými ozdobami leskl

ve slabém ranním jasu jako ryzí zlato. Ne, asi to není skutečnost, možná jsem už přece jen mrtvá…

Pokusila jsem se uvést svůj rozum opět do chodu. Marně. Jen teplo vycházejícího slunce mě přesvědčovalo o tom, že jsem dosud naživu. Smrt je přece chladná, alespoň tak se to říká.

Najednou se všechno zamžilo, snad to bylo úlevou, že jsem přežila další noc, a já se pomalu sesula na zem, kde jsem zůstala ležet jako malé dítě, přemožené spánkem. Zahlédla jsem, jak François pustil koně a rozběhl se zpět ke mně. Vzdáleně jsem vnímala, jak mě vzal do náruče a nesl po starém schodišti někam nahoru do tmavého domu, jehož silné zdi dýchaly chladem a vlhkostí. Jak jsme stoupali, schoulila jsem se instinktivně v jeho náruči a ponořovala se stále hlouběji do slepé blaženosti spánku. Nemusela jsem myslet na to, co bude v budoucnosti, co bude teď a, co bude v příští minutě. To jediné, co mi běželo hlavou jako ukolébavka, byla Filipova slova:

Řekl jsem králi, že jste moje přítelkyně…

Riskoval svou lží ztrátu královy důvěry, kvůli mně… a já ho odmítla.

V potemnělém zámku hraběte Françoise de Lasset to na první pohled vypadalo podobně jako u Filipa, jen místnosti i celý palác se zdály o něco menší a tmavší.

François mě položil na divan v malém pokojíku a přikryl mi ramena vyšívanou dekou.

„Vaše šaty i se šperky jsou v šatně pro hosty, vykoupil jsem je pro vás zpět od těch zlodějů. Šaty jsou trochu navlhlé, ale jsou v pořádku…," zašeptal mi černovlasý šlechtic do ucha z bezprostřední blízkosti.

Unavenýma a opuchlýma očima jsem se na něj znovu, to ráno naposledy, podívala. Jestli mi pomáhá jen proto, aby naštval Filipa nebo mě dostal do postele, dává si pěkně záležet.

„Děkuji vám," hlesla jsem sotva slyšitelně. François, šťastný, že konečně reaguji, šeptem pokračoval:

„Na stolku je jídlo a pití, máte také připravenou lázeň. Dvě komorné, které už znáte, vám pomohou dát se zase dohromady, jakmile toho budete schopná. Čekají v předpokoji jen na váš příkaz. Horká voda a marseillské mýdlo z vás zase udělají dámu, kterou jste nikdy nepřestala být…," řekl dvorně a jeho šeptající hlas se svými sykavkami strašidelně odrážel od zdí se starodávnými gobelíny jako v horečce. Nato se hrabě hluboce poklonil a nechal mě o samotě.

Byla jsem tak vyčerpaná a unavená nervovým vypětím uplynulých dnů, že jsem hraběte poslouchala na slovo a nekladla mu v ničem sebemenší odpor, jako by byl můj poručník či vychovatel. Také nebylo proč odporovat, musím uznat, že přese všechno byl hrabě Lasset výborný hostitel.

Prospala jsem celý další den i noc, budila jsem se jen proto, abych se napila vody ze džbánu, stojícího na malém stolečku přímo vedle mé hlavy.

Jakmile jsem se kolem poledne následujícího dne konečně probudila, stále ležící na divanu v přesně stejné poloze, v jaké mě na něj François včera nad ránem uložil, beze slova jsem se nechala komornými vykoupat, učesat, obléknout a navonět. Na křesle vedle dveří jsem ke svému nemalému překvapení našla úplně nové šaty z bílého hedvábí se světle zelenými liliemi, které vypadaly jako by je vyšívala sama příroda. Milý dárek od hraběte…

Jakmile jsem opustila šatnu, znovu jsem si připadala jako lidská bytost, alespoň navenek. Uvnitř jsem se však podobala stínu, pouhému průsvitnému obrazu sebe sama, podobně jako když jsem se poprvé probudila v minulosti. Už se nikdy nevrátím domů, nikdy, nikdy…

Jediné, ač jen slabě mihotavé světlo na konci tunelu, byl markýz Filip de Grazac. Věděla jsem, že se my dva budeme nejspíš už navždy míjet v časoprostoru; věděla jsem, že i kdyby on náhodou změnil svůj přístup ke mně, já se nedokážu přenést přes to, že jsme každý z jiného světa. Vlastně i proto jsem ho odmítla, ze strachu. Bála jsem se ho, bála jsem se ho milovat. Ale i přes to všechno mě jedině láska držela nad vodou, aniž jsem si to v té době asi vůbec uvědomovala. Poslední setkání s markýzem, těch několik sekund tichého souznění, dotyky jeho dlaní, to všechno přece jen rozbilo vysokou zeď v mém srdci, smazalo ublížení a bolest z toho, jak se ke mně předtím zachoval. Vznikla tak úzká prasklina, jež do mrazivé pustiny mé duše propouštěla slabounký, sotva postřehnutelný paprsek slunce. Moje srdce, zamrzlé od oné noci, kdy jsem k markýzi náhle pocítila jen opovržení a nenávist, se pomalu začínalo zahřívat a těžké krystaly ledu, které je dosud obklopovaly, postupně odtávaly.

Ale co bude dál? pomyslela jsem si bolestně. Filipovy oči byly plné potlačované bolesti a snad i lásky, možná… V jejich hlubinách jsem zahlédla touhu začít znovu. Ale přesto zůstaly jeho rty pevně

semknuté, nezašeptaly slova, která jsem tolik toužila slyšet. Možná se jednou přestaneme míjet jako dvě komety, plující v nekonečných dálkách mrazivého prostoru, vzdálené jedna druhé miliony světelných let, odsouzené míjet se navždy, ztracené v čase; možná…

Říká se, že pro lásku dokáže žena žít v cizí zemi, v pralese či na poušti… Třeba i v minulosti, kdo ví?

Zatím však ta představa byla stále nepřijatelná, byla jen snem, tišícím bolest skutečnosti.

Trochu jsem se bála jak dopadne mé právě zahájené soužití s „floutkem“ Françoisem, ale nebála jsem se jeho. Cítila jsem nad ním když už ne fyzickou, pak alespoň jakousi morální převahu; ani nevím kdy a jak k tomu obratu v mé hlavě došlo. Byla jsem také Françoisovi vděčná. Nechtěla jsem přemýšlet o jeho motivech, to by beztak nemělo smysl. Je zajímavé, že pokud se jednou ocitnete na dně – myslím úplné dno – zjistíte, že už vlastně není z čeho mít strach. Když už nemůžete víc klesat, jediný možný pohyb je směrem nahoru. K tomuto zjištění jsem na pomezí bdění a spánku toho rána došla, ke svému překvapení a nemalé úlevě, a myslím že to bylo zjištění velmi užitečné, alespoň do budoucna. Navíc mé otupění, jež bylo způsobeno únavou a nezměnitelností mého osudu, působilo jako krunýř, za nímž jsem se v rámci možností prozatím ukryla. O tom co bude, až z něj vystoupím, jsem zatím nechtěla přemýšlet.

Nějak jsem ale nepoznávala sama sebe. Něco se se mnou stalo, jako by ve mně něco zemřelo, jako bych se byla ze dne na den stala někým úplně jiným. Je těžké to popsat a vysvětlit, ale jako bych zestárla o celá staletí, o celých těch tři sta let, o něž jsem se vrátila v čase. Naděje oživuje, naděje dodává síly, prosvětluje tmu. Ale já už neměla žádnou naději. Kolem byla jen tma a chlad. Tenhle pocit jsem – ač v daleko menší míře – už jednou zažila, když jsem se kdysi rozešla se svým prvním přítelem. Kus dětství, snů a naivních představ o životě byl tenkrát nenávratně pryč, stejně jako teď. Jen tentokrát jako by zmizelo úplně všechno, a navždy. Najednou už nebylo o čem snít, k čemu utíkat, v co tajně doufat. Naděje na zázrak se rozplynula, můj domov se jednou provždy nenávratně ztratil v nekonečných dálkách času. I moje růžová pohádka o době Ludvíka XIV. byla pryč.

To prázdno nesnesitelně bolelo, ale byla v něm i špetka nostalgie, jakoby probuzení, zmoudření, pokora; to co mě proti mé vůli nějak vnitřně smiřovalo s osudem, ať už bude jakýkoli. Když jsem ve

svých nových liliových šatech vstoupila, už opět zcivilizovaná, ale v důsledku posledních dnů opuchlá a rozlámaná, do Françoisova bledě zeleného salonku, který byl určen pro návštěvy a obložen obrazy stejně jako Filipův, François na mě už čekal. Hluboce se poklonil a jako by se chtěl dotknout křehké křišťálové panenky, opatrně na mě promluvil.

„Dobré ráno, Luiso! Půjdete se mnou na mši? Společnost Nejsvětější svátosti se o vás začíná zajímat…“

Připadalo mi to, jako by na mě mluvil odkudsi ze země za zrcadlem.

Zvedla jsem k němu oči a snažila se znovu uvést do chodu své mozkové závity. Šlo to jen velmi ztěžka.

„Měla byste jít,“ pokračoval François, „aby vás viděli tam, kde jste se měla ukázat už dávno. Navíc potřebujete na vzduch, vypadáte…, promiňte, příšerně.“

Mou odpovědí bylo jen odevzdané pokrčení rameny.

Hrabě mi se svou poněkud podivnou poklonou galantně přehodil přes ramena můj sametový plášť, už pěkně usušený, a usmál se. Nebránila jsem se. Možná bych se měla nejdřív nasnídat; nevím už ani, kdy jsem naposledy jedla; ale stejně jsem na jídlo neměla ani pomyšlení. Mše, proč ne? Musím zapadnout mezi obyvatele sedmnáctého století, stát se jednou z nich… Možná navždy. Jistě to bude další neopakovatelný zážitek.

Hrabě mi nastavil rámě a lusknutím prstů dal připravit kočár.

Přestože byl François velice pohledný a dokonce charismatický muž, bylo v něm něco děsivého. Věděla jsem o něm od Filipa a hlavně od markýzy dost na to, abych mu nedůvěřovala, bez ohledu na fakt, že mě zachránil. Zavěsila jsem se však, přemožená fakty, do jeho sametového rukávu a vyšla s ním na dvůr, kde už byl ve skutečnosti přichystán kočár dávno předtím, než hrabě jeho přistavení přikázal.

Ofoukl mě jarní vzduch, studený ale příjemný, a já se zhluboka nadechla. Pomyslela jsem si, že jsem ještě nikdy nezažila tak slunečné a zářivé jaro. Kam povedou mé další kroky? Snad bude lepší to ani nevědět…

V kočáře jsem se cítila trochu jako v kleci, jako věc na běžícím pásu v obrovské továrně osudu. Ale zatím jsem byla stále bezpečně schovaná v tiché bublině vlastního odevzdání a apatie.

Cestou do kostelíka, stojícího nedaleko, se François snažil o konverzaci. Z mého odtažitého chování brzy vypozoroval mou nedůvěru; nebylo to těžké, na mém čele si mohl odjakživa každý číst pravdu bez ohledu na to, jak byla v dané chvíli nevhodná.

„Nezačali jsme zrovna slavně, chápu vaše rozpaky," začal opatrně krásný hrabě, oblečený do elegantního černo-modrého kabátce a černých kalhot s vysokými holínkami.

„A o to víc si cením vaší volby, která mi dala přednost před markýzem."

Jen jsem si povzdechla.

„Nejsem váš nepřítel, to jen mezi mnou a Filipem to poněkud skřípe, což se vám může zdát jaksi… zavádějící. Vás se to však vůbec netýká. Kdyby se bratránek mezi nás tenkrát nepletl, nemuselo to dopadnout tak neslavně…"

„Neslavně pro vás," zmohla jsem se na odpověď. Můj hlas sotva vyšel z hrdla ven, jako bych ho nepoužívala dlouhé měsíce. Asi bych měla znovu poděkovat; nejen za záchranu, ale i za šaty; ale nějak se mi do toho nechtělo.

François mou nelichotivou odpověď přešel bez komentáře.

„Mezi mnou a mým bratrancem jde už mnoho let o tichou válku. Předpokládám, že vám tetinka vyprávěla o konfliktu mezi mým a Filipovým otcem… Nepochybuji o tom, že vás chtěla informovat, jaký byl můj otec bídák, stejně jako já…"

„Předpokládáte zcela správně," hlesla jsem bezbarvě.

„Ale řekla vám také o druhé straně věci? O tom bych se opovážil pochybovat."

Mou odpovědí bylo jen mlčení a otázka v mých očích, ovšem bez hlubšího zájmu. François tedy pokračoval.

„Mluvím například o tom, že můj otec nezdědil ani polovinu toho, co dostal jeho bratr Bertrand. A ženu. kterou si můj otec chtěl vzít, mu jeho ctnostný bratr a budoucí generál také ukradl před nosem."

„Mluvíte o markýze de Grazac, Filipově matce?" nechápala jsem.

„Jistěže. Strýc Bertrand byl starší a můj děd ho coby prvorozeného miloval mnohem víc než mého otce; viděl se v něm jako v zrcadle. Proto mu těsně před smrtí odkázal tři čtvrtiny majetku včetně zámku Carry, a proto také nezakročil, když si nevěstu, kterou si chtěl vzít můj otec, nakonec vzal můj strýc. Dědečkovi najednou nevadilo, že ta žena je hugenotka! Naopak – sám osobně pak díky svým kontaktům zařídil výjimku a povolení ke sňatku svého oblíbeného

synka s protestantkou, z takzvaných politických důvodů. Pro mého otce by nehnul ani prstem. 1 on ji miloval, to ale bylo každému jedno. Bertrand měl vždy přednost, tak jako měl vždy a všude Filip přednost přede mnou…“

„To přece nebyla jeho chyba; tak to chodí, to je život, ne?“ odpověděla jsem přezíravě. Co je mi do toho? Proč mi to vypráví?

„Ne, to je podlost.“

„Co je na tom za podlost? Za přízeň rodičů dítě nemůže a láska si také nevybírá,“ bránila jsem Filipova otce a snažila se tak zakrýt svou naprostou nechuť si povídat, dokonce jakkoli myslet. Sotva jsem seděla, nejraději bych šla znovu spát. Spát a prospat všechno, pokud možno celých tři sta let…

„Za tu cenu, že ztratíte na celý život důvěru a lásku vlastního bratra? Nemyslím. Ani ta záležitost s medailonem nebyla tak černobílá, jak by Filip a jeho matka chtěli.“

Po Françoisově tváři přeběhl sotva viditelný stín, který jsem si v té chvíli ještě neuvědomila.

„Jak to?“ nechápala jsem opět, ale přímá zmínka o onom záhadném medailonu způsobila, že jsem zpozorněla.

„Vidím, že jste opět dobře informována,“ odfrkl si opovržlivě François, „strýc Bertrand totiž ihned poté, co se ten nechvalně slavný králův medailon ztratil, nařkl mého otce, že to on ho nechal přepadnout, aby se mu pomstil za všechna příkoří z minulosti. A tak vznikla celá ta aféra, která nakonec stála generála de Grazac život v souboji a mému otci vynesla potupnou smrt v zajetí, když nedokázal dál žít s bratrovou krví na rukou a prostě se nechal zajmout! Stáhlo nás to všechny do prchlivé nenávisti a neodvratitelného neštěstí…“

Nevěděla jsem, co na to říct. Kde je tedy pravda, kde je tedy právo? Kdo mluví pravdu a kdo lže? Vlastně mi do toho stejně nic není, může mi to být úplně jedno, pomyslela jsem si, ale nedokázala jsem potlačit určité zklamání, že jsem na zlatém obraze nezlomné ctnosti Filipovy rodiny přece jen, aniž bych chtěla, možná našla tmavou skvrnu.

„Takže vidíte,“ řekl François pyšně, jako by mi dokázal číst myšlenky, „že nic není jak se zdá, a že stejně jako Filip není jen ubohý syn nevinné oběti, já nejsem jen sprostý mizera. Hájím jen svá práva, která mi byla odepřena. Chci, aby bylo dědictví rozděleno spravedlivě, aby byla urážlivá závěť pomateného starce se smrtí na jazyku zrušena. A nedělám to z nějaké pomstychtivosti ale proto,

abych přežil. Po otci mi zbyly jen dluhy a nikdy nemilovaná ubohá matka, která se brzy po mém narození utopila ve víně…“

„Copak je možné zpětně změnit závěť?“

„Řekněme, že za určitých okolností ano.“

„Za jakých okolností?“

François neodpověděl, jen se poškrábal na nose a uhnul očima. Chvíli bylo ticho.

„Prý všechno prohrajete v kartách,“ plácla jsem, jako by to mělo nějaký význam. François se zatvářil přezíravě.

„Ano, hraji, to je pravda; pracovat jako šlechtic nemohu, moje renta nestojí ani za řeč a těch pár vyschlých polností, které mi otec zanechal, mě sotva uživí. Co jiného mi zbývá? Na obchod nemám talent, to spíš občas vyhraji v těch kartách…“

„Ale proč tedy tak nenávidíte Filipa? On přece spory vašich otců nezavinil…“

„Já a nenávidět ho? Hloupost…“ Větší lež jsem v životě neslyšela. Myslí si, že jsem slepá? „To spíš on nenávidí mě, to on s tím začal. Utíká tak před vlastní vinou v té záležitosti s medailonem.“

„Jakou vinou?“

„To vám nevyprávěli? Jediný, komu generál před odjezdem řekl o své tajné výpravě, byl jeho syn.“

„A co to znamená? Snad si nemyslíte, že by malý chlapec…“

Škoda jen, že jsem se tenkrát nezeptala, jak tohle mohl François vědět.

„Nemyslím si nic. Jen to, že někdo poslouchal. Kdo, to je jiná otázka. Jisté ovšem je, že kdyby Filip tak neodbytně nevyzvídal, kam otec uprostřed noci jede, možná by všechno dopadlo úplně jinak.“

François se po těch slovech zamračil a odvrátil tvář.

Mezitím jsme dojeli až před kostel, malý ale krásný pozdně gotický skvost; ani jsem neznala jeho jméno. Možná, že v mé době už ani neexistuje. Před ním se začínala houfovat pařížská smetánka z této čtvrti, jejíž příslušníci se už pomalu začínali mačkat do dřevěných lavic s klekátky uvnitř, zatímco kočí jejich bohatě zdobených kočárů se handrkovali o místa k parkování za hlasitého překřikování a zvonění zvonu v malé věži nad nimi.

Snažila jsem se zpracovat právě nabyté informace – pokud tedy šlo o skutečné informace a ne o pouhé pomluvy. Že by to byla pravda? Možná právě na to narážel zoufalý Filip, když se zmiňoval o své neschopnosti zachránit otce… Už tenkrát mě napadlo, že přece

nemohl předpokládat, že by v osmi letech mohl být otci něco platný. Kladl si to tedy za vinu! Chudák Filip!

„Pojďte dovnitř, už začíná mše," přerušil mé myšlenkové kotrmelce hrabě, který už vystoupil z kočáru a nyní mi dvorně nabízel rámě.

Přijala jsem je, vystoupila z kočáru (a přitom si všimla, že mi manipulace s obrovskou sukní už nečiní sebemenší problémy) a společně jsme vešli do kostelíka. Stala jsem se jednou z obyvatel sedmnáctého století, nebylo návratu.

18

První, koho jsem uviděla, když jsme vstoupili dovnitř kaple, byl Filip. Seděl hned v první lavici a vedle něj se právě usazovala nádherná žena v růžových šatech. Nebyl to nikdo jiný než Ninon de Lenclos. Filip je veselá kopa, sedět v kostele a navíc hned v první řadě s kurtizánou, to je docela odvaha. Kousla jsem se do rtů a marně se snažila zaparkovat svou obrovskou vlečku v některé ze zadních lavic. François mých pokusů nedbal a sedl si provokativně hned za ty dva a s úsměvem od ucha k uchu mi kynul, abych ho následovala. Výborně, jen do mě!

Jak se mám na Filipa tvářit? Ještě pořád jsem uražená, ublížená a plná negativních emocí, namířených proti němu. Nenávidím ho, opovrhuji jím… Ale současně jsem ucítila ono nezaměnitelné zamrazení, jakmile jsem ho uviděla. Také nečekaný šíp žárlivosti mě zasáhl víc, než jsem si chtěla přiznat. Zase ona…

Můj život se mi stále víc vymyká, pomyslela jsem si. Jsem ve světě, ve kterém nechci být, ve společnosti člověka, jemuž nevěřím a přede mnou sedí muž, jehož miluji, navíc se ženou, kterou bych nejraději uškrtila. A přitom už vůbec nevíra kdo je černý a kdo bílý, a už vůbec netuším, jakou barvu v této podivné šachové partii mám já sama.

Ve své ochranné bublině únavy a apatie jsem se rozhodla, že se na to všechno vykašlu a počkám si, jak se bude situace vyvíjet dál. Jak se zdá, stejně nemám naprosto žádný vliv na to, jakou cestou se můj život bude ubírat, jak proběhne následující vteřina nebo rok. Sedím na onom běžícím pásu, přestanu se tedy pokoušet z něj slézt, mohla bych si při té rychlosti také zlámat vaz.

„Zdravím vás, bratránku, i vás, Ninon," řekl hlasitě François a Filip se ohlédl.

Jako ve zpomaleném videoklipu jsem viděla Filipovu světlou paruku, jak se otáčí směrem k nám. Spatřila jsem jeho vznešené čelo, anticky dokonalý profil a nakonec dvě matná moře barvy oceli, v nichž jsem se ihned začala nebezpečně topit; ani domnělá nenávist mě nedokázala zachránit.

Naše oči se setkaly a já se cítila jako omámená. V té chvíli mi bylo najednou jasné, že prudká a vášnivá hádka nedávné noci, ani mé hrdé odmítnutí Filipovy tiché omluvy nic nezměnily na mých citech

ke krásnému markýzi, přes všechnu bolest a ponížení, zklamání i odpor. Naopak, už nebylo pochyb, byla jsem zamilovaná jak jen žena může být, od prvního okamžiku a bez ohledu na cokoliv. Všechno mu odpustím, všechno mu uvěřím; není nic, co by mě zachránilo přede mnou samou, ani strašidelnost rozdílu tří set let nestačí k tomu, abych se tomu ubránila. Jako by se moje vlastní city vysmívaly naivní naději rozumu, jenž věří tomu, že na nich dokáže cokoli změnit.

To mi ještě chybělo!

„Dobré ráno, bratrance," řekl Filip ledově svým sametovým hlasem a dvorně pokývl hlavou směrem k Françoisovi. Krátce pohlédl na mého průvodce, ale jeho pohled se zase vrátil ke mně. Sklopila jsem oči a mlčela.

„Luiso," pokývl hlavou markýz, aby se neřeklo, že mne opomněl pozdravit, a otočil se zase zpátky. Když se ode mě odvrátil, cítila jsem zcela hmatatelnou bolest, tlak na prsou, jako by mi srdcem projel nůž. Filip seděl tak blízko mě, že bych se ho mohla dotknout, jen kdybych trochu natáhla ruku… Ale ani jsem se nepohnula. François se ke mně naklonil.

„Bratránek není zrovna šťastný, že nás vidí; máte také len pocit?" ušklíbl se pobaveně a předstíral, že ho bůhvíjak zajímá kněz v dlouhém světle fialovém hábitu, následovaný několika mladými ministranty v bílém, kteří právě stoupali na stupínek k oltáři, aby zahájili mši. Kostel utichal. Až k nám zavanula vůně kadidla a odkudsi shora se ozval hluboký hlas varhan, jenž se rozlehl starobylou stavbou jako hlasy nebeských andělů.

Ninon po mně bleskla vítězoslavným pohledem. Dělala jsem že ji nevidím, ale v duchu jsem si znovu připomněla, jak je krásná. Nikdy jsme spolu nemluvily, ale moje pocity mě před ní varovaly, jako bych cítila její prudkou a skrytou nenávist i přes její až dětsky milý obličej. Proč mě nemá ráda, když přece ona sedí vedle Filipa?

Celá mše byla v latině, nerozuměla jsem ani slovo a připadala si jako hlupák, protože jsem tam byla jediná, kdo zbožně neodříkával naučené formulky. Nevěděla jsem kdy vstát, kdy se zase posadit, kdy se pokřižovat ani kdy se kajícně tvářit. Musela jsem se asi dost podobat jistému velmi známému výstupu jistého velmi známého britského komika, jenž v podobné situaci pouze zpíval ‚Aleluja' a nakonec usnul a vypadl z lavice. Celá mše byla spíše jen jako

divadlo, třebaže musím uznat, že velmi působivé. Jediné, co mě opravdu zajímalo, byl stejně jen Filip, jakkoli jsem se tomu bránila.

Když se přiblížil dlouho očekávaný závěr mše, zakončený přijímáním, musela jsem ještě projít kolem faráře, který stál mezi dveřmi a prohodil pár slov na rozloučenou s každým jedincem, vycházejícím z kostela ven. Už jsem si představovala, jak budu muset vyslechnout, jaká jsem duše hříšná, že jsem zde dosud nikdy nebyla, protože jsem se domnívala, že všichni tady nemají na starosti nic jiného než moji maličkost.

Ale kněz se naštěstí zapovídal s Filipovou společnicí (nepochybně proto, že byla podstatně větší hříšnicí než já!), takže se mi podařilo proklouznout kolem jeho fialového ornátu ven z kostela celkem bez problémů, nepočítám-li pohoršené pohledy některých oveček, stojících poslušně ve frontě.

François také čekal, až na něj dojde řada, zatímco Filip už zevloval venku pod schody do kostela. Ještě než jsem si ho stačila všimnout, všiml si on mě.

Bohužel – či bohudík – bylo pro nás oba příliš pozdě předstírat, že se nevidíme. Filip vypadal stejně, jako když jsem ho spatřila poprvé. Neproniknutelný, záhadný, mrazivě chladný. Zastavila jsem se před ním, protože mi stál v cestě a hleděl raději stranou. V té chvíli jsem si přála, aby se otočil a nechal mě projít; najednou jsem měla strach se s ním setkat. Ale neudělal to.

Bloudila jsem ve zlatých výšivkách jeho sametového kabátku světle šedé barvy a bála se k němu pozvednout oči. Cítila jsem však jeho přítomnost do morku kostí, svírala mě nepopsatelná touha udělat ještě dva kroky a obejmout ho, vybrečet se mu v náručí, zapomenout v jeho objetí, o němž jsem tolikrát tajně snila, na všechnu bolest i hrdost, cítit znovu teplo jeho dlaní a hřejivou blaženost jeho blízkosti.

Zachvěla jsem se a doufala, že si toho nevšiml.

„Vidím, že se o vás bratránek dobře postaral, Luiso.“ řekl Filip tiše a lehce skousl rty.

„Ano,“ hlesla jsem; konečně jsem se odvážila na něj pohlédnout a znovu se začala topit v jeho očích.

Filip rozpačitě přešlápl a já měla i přes jeho hrdý krunýř na okamžik pocit, že cítí totéž co já. Zdá se mi to, nebo je to skutečnost? Jako by ta sekunda trvala celé hodiny, stáli jsme naproti sobě a jen se na sebe dívali.

Markýz, aniž by na povrchu ztratil cokoli ze své uzavřenosti a vznešeného chladu, mě přejel pohledem od očí až k lemu mých lilových šatů. Jako bych cítila ten pohled až na kůži, pálil mě jako oheň. Potom na chvíli odvrátil hlavu. Za další nekonečnou vteřinu se naše oči znovu setkaly, markýz polkl a zdálo se mi, že až příliš ledabyle řekl:

„Váš zachránce už přichází, promiňte, chtěl jsem vás jen… pozdravit.“ S dlaní na srdci se uklonil a odcházel.

Dívala jsem se za ním a stěží se ubránila, abych ho zavolala zpět. Zlobím se na něj přece, tolik mi ublížil…

François právě scházel ze schodů a když viděl mě a svého nenáviděného bratrance, jak se na sebe díváme, hned byl u mě. To už však Filip nastupoval opodál do svého stříbrného kočáru, kde už dávno seděla Ninon ve své růžové róbě plné mašliček a stuh a nervózně poklepávala vějířem o šaty.

Neotáčela jsem se tím směrem, ale když jsme s Françoisem zajížděli do postranní ulice, prozářené dopoledním sluncem, koutkem oka jsem zahlédla markýze de Grazac, jak se za námi dívá, naše oči se naposledy letmo střetly. Potom se odvrátil, zaklepal dlaní otevřeným okénkem zvenku o dveře kočáru a ten se rozjel. Také jsem odvrátila tvář, zatímco mě smutek svíral tak silně, že jsem se bála, abych se nerozbrečela.

Sotva jsme projeli branou zpět na malé nádvoří, ihned jsme oba – já i hrabě – spatřili tmavý, nádherný, na první pohled úplně nový kočár, u nějž nervózně podupávali čtyři nádherní hnědáci. Podle jejich zpocených hřbetů, lesknoucích se na slunci, právě dorazili.

François, jakmile spatřil erb, který mi naprosto nic neříkal, zbledl jako stěna. Snažil se skrýt svou nervozitu, ale marně; ruce, které se mu nekontrolovatelně roztřásly, ho prozrazovaly. Okamžitě zavelel, abychom zastavili, přestože jsme byli teprve za branou a k domu zbýval ještě hezký kousek cesty. Bylo to proti všem zvyklostem, jako by hrabě najednou ztratil hlavu. Ihned spěšně vystoupil z kočáru, jako by úplně zapomněl, že v něm není sám, a teprve když už byl venku, vzpomněl si na mě, otočil se a skoro nezdvořile mě požádal, ať počkám na nádvoří.

„Je krásně, projděte se, hraběnko, to vám udělá dobře,“ řekl přes rameno, jako by ani nezaregistroval, že tak hloupá nejsem, abych nepochopila, že tuto návštěvu nemám vidět. Ba co hůř: zaregistroval to, ale bylo mu to v té chvíli úplně jedno.

Spěšně došel až k hlavním dveřím a cestou naslouchal brebentění sluhy, jenž za ním skoro běžel, aby svého pána informoval o té záhadné návštěvě. Já jsem za ním jen nechápavě civěla otevřenými dveřmi kočáru. Co má být zase tohle?

Bylo to podivné, skoro strašidelné. Čekala jsem celou dobu, kdy Osud začne znovu roztáčet své drtivé soukolí, které mě dříve či později pohltí, a opravdu jsem nemusela čekat dlouho.

Vystoupila jsem tedy také z kočáru a vydala se pěšky napříč malým parčíkem, oddělujícím hlavní budovu od brány, kterou jsme před chvílí vjeli dovnitř.

19

Došla jsem až k domu. Foukal studený vítr, proto jsem raději zašla podél zdi dozadu za zámeček a ocitla se tak v závětří na zadním dvoře oprýskaného sídla mého nového hostitele, obehnaném vysokou kamennou zdí, zčásti zhroucenou. Prostor za domem byl zaplněn všelijakým harampádím, jehož účel mi nebyl jasný; matně jsem si vzpomněla, že snad tohle bylo to první, co jsem z hraběcího zámku spatřila, když mě včera brzy ráno vytrhl jeho majitel ze samého dna společnosti.

Zůstala jsem tedy trochu uražená venku, ale na druhou stranu jsem byla ráda, že jsem konečně chvíli sama.

Slunce už bylo vysoko a já se stále bezcílně procházela po nádvoří podél silných zdí, obemykajících poněkud ponurý hraběcí palác ze všech stran jako obrovské rozpraskané dlaně. Hned jsem si povšimla prastaré, místy dávno opadané omítky, a teprve teď jsem poznala, že se Françoisův dům pouze vší silou snaží vypadat jako Filipův honosný palác, ale v podstatě se spíš podobá domu madame de Grazac, především svým stářím a celkovou omšelostí. Těžké perské koberce a gobelíny na zasedlých zdech a ledových podlahách se jen marně pokoušely zakrýt ponurost a vlhký chlad, jež i přes celkem bohatý a moderně vkusný nábytek na člověka dýchaly ze všech stran.

Tento starý palác, jehož věk musel sahat do hlubokého středověku, pomalu začínaly pohlcovat dlouhé a klikaté praskliny, které se odspodu nenápadně plazily po vlhkých zdech a kamenných balustrádách jako černí hadi, zvědavým očím na první pohled skrytí pod letitou spletí břečťanu. Jen nově rašící zelené lístky popínavých rostlin, halící dům do několikametrové výšky, celému obrazu dodávaly jakousi novou krev a svou touhou přežít vlévaly život i do jako by dávno mrtvých zdí prastarého zámečku. Hrabě opravdu očividně potřeboval peníze jako sůl, nebo by mu jeho sídlo mohlo brzy spadnout na hlavu.

Byla mi zima, můj sametový plášť už nedokázal udržet teplo, pozůstatky probdělých chladných nocí mě stále mrazily zevnitř, až jsem se brzy celá roztřásla.

Vrátila jsem se k hlavním dveřím a chvíli před nimi nerozhodně stála. Pohlédla jsem vzhůru, kde se právě otevřelo okno: sluha, který

před chvílí rozmlouval s Françoisem, odešel také nahoru – na rukou rozevírajících okenice jsem poznala rukávy jeho livreje. Jinak nebyla nikde živá duše, ani dvě komorné z dnešního rána nebyly vidět. Dost mě tady udivoval nedostatek služebnictva, přestože jsem na to byla zvyklá z domu markýzy de Grazac. U hraběte, který se snaží vyrovnat maršálovi Francie a markýzi, svému bratranci, bych očekávala minimálně deset lidí. Kde všichni jsou? To je na tom hrabě opravdu tak špatně? I u nejchudších baronů žije několik lidí, jejichž nekonečné švitoření se ozývá z přízemních prostor a dům prostupuje vůně vybraných dobrot, stoupající z kuchyně… Alespoň tak se to psalo v knihách. U Filipa v paláci žily desítky takových lidiček i s dětmi, tady však bylo ticho jako na hřbitově a množství lidí v domě by se dalo spočítat na prstech jedné ruky.

Třeba všichni spí, pomyslela jsem si a naposledy zaváhala, než jsem vzala za kliku. Nechtěla jsem nastydnout, stačilo mi vyčerpání. Už tak to byl zázrak, že mé nedávné dobrodružství zatím nepřineslo žádné zdravotní následky; dokonce jsem ještě nedostala ani rýmu.

Snad Françoisovi nebude vadit, že jsem odmítla chodit po dvoře více než půl hodiny, pomyslela jsem si a v duchu zatoužila po další teplé koupeli, přestože jsem už jednu před několika hodinami absolvovala.

Vystoupala jsem do prvního patra; byly to jiné schody než ty, po nichž mě hrabě v mlhavém svítání vynesl. Tyhle byly široké a pokryté koberci.

Zatímco jsem vstupovala do salonu, odkud se ozývaly mužské hlasy, známý sluha, hlídkující u dveří, mi v tom nijak nebránil. Neměla jsem zájem míchat se návštěvě do hovoru, ale bohužel jsem kolem hostů musela alespoň projít, abych se dostala do pokojíku, kde jsem se dnes probudila, protože dveře z chodby byly zamčené.

Vstoupila jsem do místnosti, kde kromě mého nového hostitele seděli v sametových křeslech ještě dva muži.

První byl napudrovaný šlechtic, malý a hubený chlapík asi tak pětadvacetiletý, který se, jakmile mě spatřil, zvedl z křesla a pozdravil mě hlubokou poklonou. Druhý muž byl zamračený a obtloustlý čtyřicátník s orlím nosem a krhavýma očima, v tmavém obleku s bílou náprsenkou a s pavoučíma nohama navlečenýma do bělostných punčoch.

Když jsem vstoupila do salonku, zdálo se mi, že François sebou trhl. Snad mi nevynadá; musí přece chápat, že po nádvoří nemůžu chodit věčně.

„Dovolte mi, madame, abych vám představil vévodu de Nevers," pronesl po krátkém zaváhání velice zdvořile François a okamžitě se stylizoval do role skvělého hostitele a dvořana, z níž na okamžik vypadl. Než mě spatřil, seděl v křesle s hlavou v dlaních. Své dlouhé černé vlasy měl nedbale rozpuštěné a zpocené pramínky se mu lepily na spánky. O co tu jde?

Mladší host se ještě jednou dvorně poklonil a políbil mi ruku, kterou jsem mu jako zkušená dvořanka podala.

Vévoda de Nevers? Mhmm! To už jsem slyšela – slavný rod! Pokývla jsem uznale hlavou a posadila se k nim do posledního prázdného křesla, k němuž mi François poněkud rezignovaně pokynul. Druhý host jako by můj příchod ani nepostřehl, jen zamyšleně poklepával černou, zlatem zdobenou hůlkou o zem. Můj příchod očividně ukončil nějakou dosti nepříjemnou debatu.

Mrkla jsem po Françoisovi, jenž jako by přemýšlel jak co nejvhodněji představit svého druhého hosta, který na to očividně stále čekal; zřejmě se nehodlal ani pohnout, dokud nebude řádně představen. Když se k tomu hostitel konečně rozhoupal, bylo mi okamžitě jasné, co ho k jeho rozpakům vedlo:

„Stejně tak velevážený pan ministr Louvois je velmi potěšen, že vás, drahá hraběnko, konečně poznává…"

Jako by do mě uhodil blesk. Louvois? TEN Louvois? Ano, byl to určitě on! Člověk, jenž pronásleduje ubohé protestanty navzdory Nantskému ediktu jako štvanou zvěř, ten, který způsobil všechno, co se stalo v uplynulých dnech markýze, Filipovi i mně, ten, jenž byl zodpovědný za nekonečné hodiny hrůzy, které mi připadaly delší než roky…

Jen matně jsem slyšela konec Françoisovy věty:

„Pánové, hraběnka Luisa de Lahol z Prahy."

Musela jsem zblednout jako by na mě sáhla smrt. Hlavou mi prolétly nejrůznější možnosti, jež mohly způsobit toto podivné setkání, a mé srdce znatelně zrychlilo tep.

Byla to past, určitě. Všichni mi lhali a teď mě odvlečou v poutech a budou mě mučit, aby zjistili místo pobytu pronásledované markýzy. Neboje to sice jen náhodné setkání, ale jakákoli moje věta či slovo se stane počátkem mé zkázy…

Toporně jsem předvedla naučenou poklonu a přikrčila se do křesla, zatímco Louvois na mě jen krátce pohlédl: jeho rybí oči nevěstily nic dobrého.

Na stolku byla malá snídaně v podobě jablečných briošek z nichž se ještě kouřilo a tři džbánky svařeného vína, které zase tak nádherně vonělo skořicí a vanilkou. Jakýsi cizí lokaj se rychle přitočil ke stolu a postavil i přede mě jednu prázdnou nádobku s horkou tekutinou. Když jsem na lokaje pořádně pohlédla, poznala jsem v muži, dříve oblečeném jen v plášti s kapuci, nyní však v tmavě zelené, zbrusu nové livreji, která mu padla jako ulitá, Luciena Brénera, sluhu staré markýzy.

Chtěla jsem ho nenápadným gestem pozdravit, ale uhnul pohledem. Bylo mi to divné, jako by se mi bál pohlédnout do očí. Proč? Nejdříve mi srdce poskočilo radostí, že opět vidím známou tvář, někoho, komu věřím. Když jsem však konečně zachytila jeho pohled, jako by provinile sklopil oči a odvrátil tvář, až mě z toho zamrazilo. Snad mě i on nezradil? Co tu dělá v livreji Françoisova služebnictva? Je tu jen od doby, kdy Françoise přivedl té zlé noci pro mne, aby mě tak vytrhl ze spárů smrti, nebo… To přece není možné – co když už delší dobu pracoval pro hraběte? Třeba byl jako špeh u markýzy a vědomě mě přivedl Louvoisovi do spárů?

Měla bych se uklidnit a snažit se nevidět tak černě, snažila jsem se přesvědčit sama sebe. To, že je Louvois tady, samo o sobě přece nic nedokazuje, ani sklopené sluhovy oči.

Ale mé podezření, že jsem se chytila do pasti, která sahá až bůhví kam, i navzdory tomu velmi rychle sílilo. Měla jsem náhle pocit neuchopitelného závanu nebezpečí, pocit, že všichni kolem mě jsou zrádci a lháři, jako bych se zamotávala do neviditelné sítě.

Pohlédla jsem tázavě a se strachem v očích na pána domu, ale i ten sklopil zrak. Bože, o co tu jde? Snad mě hrabě neudal? A za co vlastně? Luciene, udělej něco, ty bys přece nezrazoval markýzu, Filipa i mě; tomu nemohu uvěřit! Byl jsi přece vždycky tak milý…

Ale sluha se už o mě nestaral a tiše odešel.

Myšlenky mi létaly hlavou jako splašené a já se je marně snažila uspořádat. Musím být realista, říkala jsem si odhodlaně, jakkoliv je všechno kolem mě nereálné. Chce to méně emocí a víc logiky… Připustím-li, ač neochotně a zatím jen čistě teoreticky, jakoukoli míru viny u hraběte, nemusím jít pro sluhovu zradu daleko. Třeba Luciena vydírali. Lucien mi pomáhal, také byl polomrtvý strachy,

když jsme prchali noční Paříží, jenže kdo jiný by nedávno tak rychle informoval Françoise o markýzině odchodu? Vše do sebe až podivně snadno zapadalo. Jakými prostředky by se dostala zpráva o jejím útěku k Louvoisovi, který nejspíš právě proto tak nečekaně urychlil podepsání zatykače?

Ať už to bylo jak chtělo, začínala jsem cítit, jako by se kolem mě stahovala pavučina, zatímco se několik černých pavouků tiše pohybovalo kolem mě, skrytých za dvornými úsměvy a napudrovanými krajkami.

Trochu křečovitým pohybem ruky jsem sáhla po jednom kousku pečiva, abych nějak zakryla své obavy a můj mozek byl opět násilím přinucen pracovat na plné obrátky. Naštěstí jsem však; z výše popsaných důvodů; dosud necítila onen nekontrolovatelný panický strach, který ochromuje svaly i mysl, jaký by se dal v podobné situaci očekávat. Spíš jsem byla ve střehu, na vrcholu soustředění. Asi jsem se za tu dobu skutečně nějak obrnila a začala si zvykat na plíživou nejistotu, která se mě držela jako stín tulákových bot.

Louvois, François, vévoda Nevers i já jsme dosud mlčeli, jen decentní usrkávání, s nímž Nevers labužnicky vychutnával sladkou a hřejivou chuť horkého vína, z nějž dosud stoupala sotva viditelná pára, narušovalo téměř idylické ticho.

Napjatě jsem čekala až Louvois promluví a všechna má podezření se ve vteřině stanou skutečností.

Ticho však opět přerušil pán domu:

„Pan vévoda se o vás již delší dobu zajímá, stejně jako králův ministr, drahá přítelkyně, a já jsem velmi šťasten, že vás mohu konečně představit, jestliže to dosud neučinil můj tajnůstkářský bratránek, který si vás tajně pěstoval ve svém zámku jako vzácnou rostlinu," řekl hrabě de Lasset nadneseně, jako by přednášel na recitačním večírku. Snažil se tak elegantně odlehčit všeobecně stísněnou atmosféru, protože napětí mezi mnou a ministrem bylo téměř hmatatelné. I hrabě sám by byl na první pohled raději kdekoliv jinde než právě zde.

Vévoda de Nevers při jeho projevu významně pokývl svou – v poměru k malému tělu – poněkud velkou hlavou a zamrkal malýma prasečíma očkama na znamení, že plně souhlasí s každým slovem. Louvois však stále jen hleděl do země a o něčem přemýšlel.

Nic jsem na to neřekla, ani nikdo jiný. Dál jsem koutkem oka pozorovala potměšilého královského úředníka, zatímco jsem

předstírala zájem o titul v knihovně vedle mě. Louvois vypadal, jako by pouze čekal na svou chvíli, jako šelma číhající v křoví, která se po hodinách strašidelné strnulosti náhle napne jako luk a skočí své oběti neomylně přímo po krku.

Když ministr konečně promluvil, jeho hlas nezněl skřípavě a nepřátelsky, jak jsem očekávala, naopak byl uhlazený, hluboký a čistý, jen nějak nápadně přátelský:

„Moc mě těší, že vás poznávám, madame, a zároveň se vám omlouvám, že jsem vás podezíral z nekalých činů." Jako by napjatě čekal, co odpovím, pohlédl mi obávaný ministr nyní poprvé zpříma do očí, až mě zamrazilo.

Ministr Ludvíka XIV. jistě nebude nějaký hlupák; jistě má něco za lubem.

„Vy jste mě podezíral z nekalých činů? Proboha! Z jakýchpak?" předstírala jsem lehce ironickou bezstarostnost. S jistou úlevou jsem totiž z Françoisova pohledu a lehkého zavrtění hlavou poznala, že o tom, jak jsem se dostala do jeho domu, ani o tom, co tomu předcházelo, Louvois naštěstí zatím nic neví. Co však ví?

„Zajisté nemůžete tušit, jaké činy mám na mysli," pronesl trochu zklamaně a s jasným sarkasmem v hlase ministr, „jestliže jste nevinná, jak odpřisáhl váš takzvaný přítel maršál de Grazac…"

Nemýlila jsem se v něm. Bezstarostnou konverzací mě chtěl chytit do pasti…

Louvois se potměšile ušklíbl a pokračoval:

„A přesto mé zprávy hovoří o tom, že jste se s madame de Grazac – obviněnou a pronásledovanou madame de Grazac – dlouhodobě stýkala a dokonce u ní bydlela. Přesto, že pan maršál tvrdí, že jste od svého příjezdu do Paříže neopustila jeho zámek…"

„Pan maršál by zajisté nelhal," odpověděla jsem s ironií na jazyku a pomalu se dostávala do otevřeně ofenzivního postavení, zatímco François si opět podepřel čelo dlaněmi a já zahlédla malou kapičku potu, jak stéká po jeho pravém spánku. Nevers naopak sledoval rádoby nevinnou debatu jako tenisové utkání a střídavě tak se zaujetím hleděl na mě a na Louvoise, jenž se rozhodně nemínil vzdát bez boje.

V té chvíli by se už vzduch v místnosti dal krájet.

„To bych se také neopovážil tvrdit, madame, jen… Pokud tedy jste markýzova… ehm… přítelkyně, co potom děláte zde?"

„Pohádali jsme se, to se nesmí?"

Začínalo to vypadat jako křížový výslech nad džbánkem horkého vína.

„Jistěže smí," zasmál se ministr a uznale pokývl hlavou na znamení, že si váží mé inteligence, která se nenechala nachytat už první větou. Jak však dopadne věta druhá, třetí či čtvrtá?

„Jste jistě poslušná katolička, madame, takže určitě víte, že vaše chování není zcela v souladu s vaší vírou, nemám pravdu? Neměla byste si raději pronajmout byt, než bydlet u cizích mužů?"

Přes veškerou snahu a odhodlání zachovat klid jsem opět začínala ztrácet půdu pod nohama. Co teď? Kam tím míří? Co chce slyšet? Pokud se budu vydávat za katoličku, poznají to; neumím ani slovo latinsky. Ani z dnešního kulturního zážitku v kostele si nepamatuji vůbec nic, myslela jsem jen na Filipa.

„Vůbec nevím co máte na mysli, pane! Mimochodem, byl jste už někdy v Praze, pane ministře?" zeptala jsem se a vyhnula se tak prozatím odpovědi na otázku, na niž neexistovala správná odpověď.

„Nebyl," řekl překvapeně Louvois a začal si prstem přejíždět po hřbetu svého dlouhého nosu, až si tím setřel bílý pudr a nos tak viditelně zčervenal. „Proč se ptáte, madame?"

„Jen tak, mé otázky nemají postranní úmysl… Jen se domnívám, že byste měl rozhodně vidět nějakou pražskou bohoslužbu; kromě oslepující nádhery českých římskokatolických kostelů byste tak poznal také neochvějnou víru a pokoru mých krajanů…"

Louvois se zamračil. Pohlédl na porcelánové hodiny se srdcovitým kyvadlem, které právě začaly odbíjet poledne, po krátkém zaváhání přijal protentokrát svou prohru a zvedl se k odchodu. Na cestě ven z pokoje se na mě naposledy otočil, zle se zatvářil a už bez jakékoli přetvářky řekl téměř výhružným hlasem:

„Paní hraběnko, nebo kdo vlastně jste… Protentokrát jste z toho vyvázla, i s panem maršálem, ale jen díky králově shovívavosti. Radím vám však upřímně, ať už si o mé upřímnosti myslíte cokoli, nepokoušejte osud! Stačí jediná chyba, sebemenší kontakt s markýzou de Grazac nebo jejími přáteli a… Ve vašem vlastním zájmu bych vám také vřele doporučoval okamžitě přerušit veškeré kontakty s panem markýzem. Věřte, že dosud vám nikdo nedal užitečnější radu. Podruhé už třeba tak vlídný nebudu."

„Myslím, že vám hraběnka rozumí velmi dobře, pane," ozval se François. Neklidně po mně bleskl pohledem a pokynul panu de Louvois ke dveřím. Potom vyšel i s ním ven z místnosti. Ministr

ještě stačil kývnutím hlavy pozdravit de Neverse; já mu za rozloučení pravděpodobně nestála.

Zhluboka jsem si oddechla a osaměla s vévodou.

„Nepříjemný člověk, tenhle ministr, nikdy jsem ho neměl rád," odfrkl si vévoda de Nevers a s podivně teatrální úlevou si přehodil nohu přes nohu.

„Kdykoliv se Louvois objeví, mám dojem, jako bych šlápl na hada… Nemáte také ten pocit, madame? Člověk jako by cítil vinu, jakkoliv nevinen ve skutečnosti je. Z čeho vás vlastně podezírá, drahoušku? Nebojte se, mně můžete věřit."

Vévoda byl velmi špatný herec. Byla to jen další léčka. Dosud to tedy neskončilo.

„Máme velmi podobné pocity, to neskrývám, pane de Nevers. Avšak králův ministr je vážený člověk, prodloužená ruka největšího panovníka světa, takže musíme tančit podle toho jak on píská, jakkoli je nám to třeba nepříjemné, nemyslíte?"

Upřeným pohledem jsem mu dala najevo, že mě tak snadno nenachytá. Uvnitř jsem se však už opět celá třásla; jen stěží jsem si zachovávala klidný výraz. Nevěřím jim. Nikomu. Co když mi jen hází návnadu? Co když je jen pouhým pokračováním ministrovy intervence a zkouší co odpovím; co když… Vlastně ani nevím, z čeho mě vlastně podezírají; přátelství se zločincem přece samo o sobě zločinem není, a to už zcela přecházím vykonstruované podezření z takzvaného čarodějnictví, o jehož nesmyslnosti jsme očividně věděli všichni, aniž to kdokoliv z nás vyslovil nahlas. Oč ve skutečnosti šlo, jsem však dosud neměla ponětí. Nemohla jsem si ale nevšimnout, že Nevers s Louvoisem spolu museli přijet jedním kočárem, jelikož jiný na nádvoří nebyl, a pochybuji o tom, že vévoda přišel pěšky nebo přijel jen tak na koni, na to nebyl oblečen. To si opravdu myslí, že jsem tak hloupá? Nevers tu určitě zůstal, aby zkusil zleva to, co se Louvoisovi nepovedlo zprava. Ale co je za tím? Co chtějí ode mě, vždyť jsem nic neudělala, a nic, vůbec nic nevím! Co takhle presumpce neviny, to jim nic neříká?

Vtom cvakly dveře a vstoupil opět François s oroseným čelem. Jako by zapomněl že tam jsem, ulétl mu koutkem úst vzdech:

„Bože, nechtěl jsem, aby to zašlo tak daleko…"

Nevers si významně odkašlal a François se zase rychle vrátil do role. Zahleděl se na mě podezíravým pohledem s cílem zjistit, jestli

jsem jeho narážku náhodou nepochopila. Mohl být klidný, nepochopila.

Sledovala jsem ho očima jak se přibližuje k nám a usedá zpět do svého křesla. Naučeným a elegantním gestem odhodil cípy sametového kabátku a snažil se vypadat bezstarostně, klidný však rozhodně nebyl. Polkl a začal blekotat něco o Neversových pletkách a žertech a sám se skřípavě smál jejich údajné vtipnosti, očividně aby odpoutal pozornost od Louvoise, jehož kočár právě projížděl branou. Skřípot kol ještě chvíli jasně připomínal jeho návštěvu, která všem přítomným zanechala na památku stažené hrdlo a sucho v ústech.

François zatím ještě stále udržoval konverzaci, ale už ho opouštěly síly.

„Představte si to, hraběnko, vévoda dal pokřtít prase, taková provokace! Pane vévodo, podělte se s námi o tu historku, je tak směšná!“ Françoisovi docházel dech, hraný smích vysiluje.

„Ano, ano,“ pokračoval nepříliš ochotně vévoda.

„Bylo to velmi směšné, burgundské teklo proudem. Chytili jsme s přáteli prase, které hospodskému uteklo mezi stoly; považte, ten hrubián ho chtěl přímo před našima očima zaříznout! Byl jsem tedy určen za kněze a to podsvinče jsem pokřtil jako našeho bratra. Bratra však, jak známo, nelze sníst. Stejně bychom se z něj nenajedli, bylo jenom kost a kůže. Hospodský dostal strach a musel chtě nechtě vytáhnout z komory tucet bažantů, které tam schovával; to pak byla teprve hostina! Legrace však vzala nečekaný obrat v okamžiku, kdy nás v nejlepším někdo udal a já byl zatčen a odvezen do Bastily. Trvalo to pár nekonečných dní, než mě odtamtud Jeho Výsost králův bratr dostal.“

Očekávaný smích z mé strany se však nedostavil. Nejsem tak naivní, abych necítila, že to veselí je jen kamufláž. Do smíchu mi nebylo a neměla jsem důvod se přetvařovat. Po chvíli marné snahy o společenskou konverzaci jsme se opět všichni ocitli v nepříjemném tichu.

„Půjdu,“ řekl nakonec Nevers poté, co nervózně mrkl na hraběte Françoise. „Už je pozdě. Děkuji za snídani, příteli. Ach, úplně jsem zapomněl, že nemám čím odjet… Půjčím si váš kočár, hned ho zase pošlu zpět… Těšilo mě, madame!“

Vzal z pohovky klobouk s růžovým pérem, zametl jím podlahu a hned nato se otočil a odkráčel, opět s Françoisem jako s doprovodem v patách.

20

Já zůstala sedět v křesle. Když se François vrátil, měla jsem na jazyku spoustu otázek, ale nějak jsem nevěděla jak začít, a hlavně: všechna má neurčitá obvinění byla naprosto nepodložená. Jediné, co bych mohla nabídnout, byly strachem vykonstruované pocity a pár vyhýbavých pohledů takzvaných viníků. Neřekla jsem tedy nic a jen zatvrzele hleděla před sebe. Koneckonců, Louvoisova návštěva mohla klidně být opravdu čistě náhodná, třebaže na náhody příliš nevěřím.

Hrabě se zhluboka nadechl, jako by chtěl něco říct, ale nakonec z jeho hrdla nevyšla ani hláska, jen vzdychl a usedl zpět do svého křesla. Vypadal velice unaveně a přetvařoval se opravdu z posledních sil. Jeho nevalný psychický stav, na první pohled viditelný, můj optimismus příliš nepovzbuzoval. Můj neurčitý pocit, že svědomí lidí kolem mě není tak čisté, jak by mělo být, nabýval stále na síle.

„Asi mě podezíráte, drahá přítelkyně, že jsem pana de Louvois přivedl úmyslně, ale křivdíte mi," řekl nakonec nejistým a téměř provinilým hlasem hrabě.

Všimla jsem si sice během té nepříjemné návštěvy, že se mě François před ministrem zastal a neprozradil nic, co by mi mohlo jakkoliv uškodit, ale některé souvislosti i přesto hovořily v jeho neprospěch. Nevím sice proč, ale byla jsem si téměř jistá, že François a bohužel i starý Lucien jsou nějakým způsobem zapleteni do nepříjemných událostí poslední doby; jen vědět jak a kolik…

Podívala jsem se na Françoise. Jeho oči teď vypadaly tak upřímně, že by nebylo těžké jeho slovům uvěřit. Toho bych se však nikdy neodvážila. Nemohla jsem si dovolil věřit nikomu.

„Promiňte, pane, ale nejsem vaše přítelkyně, jen velká dlužnice. Dlužím vám svůj život, za jehož záchranu vám znovu a upřímně ze srdce děkuji, nedlužím vám však své přátelství ani důvěru…"

„Jak tomu mám rozumět?"

„Asi jste zapomněl na naše první setkání, a hlavně na to, že mě i přes mnohá klamná znamení dosud neopustil zdravý rozum. A tak úplně slepá také nejsem…"

Hrabě se poškrábal na bradě a ještě více znervózněl. Nijak mi však neodporoval. Zvolna jsem tedy pokračovala.

„Vím a tuším dost na to, abych se cítila jako žížala na háčku, a věřte, že v mém postavení naprosté závislosti na vás mi to není právě příjemné. To, že se stýkáte s Louvoisem a jeho nohsledem Neversem, to, v jakém politováníhodném stavu se nacházíte právě teď, to všechno – právě v této těžké době – mi připadá jako nějak příliš mnoho podivných okolností a náhod pohromadě. Navíc… oceňuji, jak přesně jste odhadl mé myšlenky…," odpověděla jsem tvrdě; trochu jsem blufovala, ale lepší způsob, jak položit otázku a nesklidit pouze výsměch, jsem nenašla.

Pohled z očí do očí se zlověstným ministrem, který byl; aniž bych ho předtím vůbec znala; příčinou všeho zla kolem, mě definitivně probral z apatie. A to i přesto, že mi krev v žilách zdánlivě navždy ztuhla v okamžiku, kdy jsem ztratila poslední zrnko naděje na návrat do 21. století. Jak se říká, všechno zlé je k něčemu dobré.

François po mých slovech poněkud ztuhl, chvíli mě probodával svýma tmavě modrýma očima, nato si odevzdaně opřel svou kudrnatou hlavu o opěradlo křesla a s hraně ironickým a ukřivděným úsměškem prohlásil:

„Pochybujete tedy už od samého začátku o mých úmyslech? To je pro mne velmi bolestné. Ale myslel jsem si to už dříve. I tak jsem ale šťastný, že jste naživu – tu noc jste mě, vlastně nás všechny, pěkně vyděsila… Tak jsem to nechtěl, abyste vy…," hrabě se náhle zajíkl, „totiž… Nikdo netušil, jak rychlý obrat, ehm, jisté věci vezmou…"

Nevím co způsobilo, že se François takto hloupě sám podřekl; snad tíha jeho viny. Ale co už bylo řečeno, nedalo se vzít zpět.

François se kousl do rtů a mě zamrazilo. Pravda daleko překonala mé dedukce.

„Počkejte, asi jsem vám špatně rozuměla. Jak nechtěl, co nechtěl, jaké… věci?" Nevěřila jsem svým uším. „To vše jste způsobil vy?" François se rozpačitě napil svařeného vína, které už vychladlo, aby získal čas na rozmyšlenou, ruka s pohárem se mu viditelně chvěla. Potom, o poznání bledší, strnule odpověděl:

„Nerozumím vaší otázce."

„Myslím že rozumíte! A myslím, že já také… Proboha…" Nemohla jsem tomu uvěřit. To on to všechno zosnoval? Jak? Proč?

Hraběti se roztřásla brada. Byl na něj vskutku politováníhodný pohled.

„Luiso, nechtěl jsem…, nechtěl jsem, aby to takhle dopadlo! Opravdu ne. Spojil jsem se s Louvoisem, to jste bohužel musela

jednou zjistit, když jste teď v mém domě. Ale není to tak, jak si myslíte. Nechtěl jsem vás přivést do neštěstí, vy s tím vším nemáte vůbec nic společného!“

To mi nestačí, pokračujte! říkaly mé oči a nepřestaly se zděšeně dívat do tmavě modrých duhovek, lesknoucích se zpod záplavy černých vlasů, zpocených už i na čele.

„Celé je to vaše práce, že? Celé to vymyšlené obvinění! Jak se vám to podařilo? Jaké důkazy jste přinesl, jakou lží jste získal toho fanatického ministra na svou stranu? Sám ďábel by to nedokázal líp…,“ zašeptala jsem zděšeně a stále ještě trochu nevěřícně.

François sklopil oči.

„Ne! Ne… To já ne, to oni, to všechno oni! Já to takhle nechtěl!“ vykřikl náhle šlechtic v zoufalé obhajobě a sepjal ruce.

Bože, je to skutečně tak! Taková ubohost, nařčení z čarodějnictví jako osobní vendeta, jako ve středověku! Jak se někdo s tak jemnou, krásnou a skoro průsvitnou tváří a nonšalantním vystupováním může snížit k tomu, aby bůhví zač prodal vlastní krev?

Několik sekund se ani jeden z nás nezmohl na další slovo. Tíha viny a děsivého zjištění mezi námi ležela jako balvan.

„Proč tohle všechno děláte?“ zeptala jsem se bezbarvě, když už jsem to ticho nemohla déle snést. „Vy šlechtic, proč?“

Neodpověděl.

„Proč?“ zakřičela jsem na něj s nepopsatelným vnitřním odporem. Zvedl oči, zaskočen tím, že si na něj dovoluji zvýšit hlas a chvíli na mě vytřeštěně zíral. Pak párkrát zalapal po dechu a nakonec vykřikl:

„Nejsem takový zlosyn, za jakého mě pokládáte, madame! Nemělo to dojít tak daleko! Všichni jsme oběti! Vy, já i ten starý sluha… Já chtěl jen svůj majetek, který mi právem náleží, o nějž jsem byl okraden!“ Ale z jeho hlasu byla cítit jen zrada a faleš. Je opravdu tak bezcitný, nebo jen tak nešťastný? Jaký je v tom vlastně rozdíl?

Ale ani ta největší nespravedlnost neospravedlní takové zlo.

Zarputile jsem se dívala před sebe. Chodbou, do níž bylo otevřenými dveřmi vidět, jsem znovu zahlédla tiše projít známou postavu, Luciena Brénera. Tentokrát měl na sobě kromě lokajské livreje i dlouhý kabát a spěchal kamsi dolů, asi na dvůr. Chtělo se mi odporem zasyčet jako had. Ten zrádce! Françoisova zmínka o něm byla téměř důkazem proti němu, jako jasná odpověď na mé nevyslovené obvinění. Jak dlouho asi pro hraběte pracoval? On tedy

byl opravdu tím záhadným telegrafem, přenášejícím všechny zprávy téměř rychlostí světla přímo k proradnému hraběti!

Byla jsem jimi oběma a celým světem doslova zhnusená. Lidé jsou stejně odporní bez ohledu na staletí. A pokud jde člověk dostatečně do hloubky a nenechá se oklamat působivými okolnostmi, pak za každým zlem světa nakonec najde jednu a tutéž příčinu: peníze.

Hrabě po chvíli pokračoval a hlas se mu chvěl:

„Ano, dobře; máte v lecčem pravdu. Intrikoval jsem proti markýze i proti Filipovi, nechal jsem je sledovat, hledal jsem něco, čím bych nad nimi získal moc… Nenávidím je oba, Bože, jak já je nenávidím! Ale nevěděl jsem… nemohl jsem tušit, že to vezme takový obrat; nějak se mi to vymklo z rukou. Nechtěl jsem…, ach, pro Boha živého, věřte mi!“ François skryl tvář v dlaních, jeho ruce se znovu roztřásly.

„Netušil jsem, že ji skutečně obviní!“ Už neměl sílu na další komedii a úplně se zhroutil. Bylo to působivější, než plné doznání.

Zděšeně a zároveň soucitně jsem se na něj dívala. Neznala jsem podrobnosti jeho proradného plánu, ani slabiny, které způsobily, že se mu jeho pomsta vymkla z rukou. Avšak samy důsledky jeho letité nenávisti mi stačily k tomu, abych pomalu začala nenávidět já jeho.

Jeho vzlyky se odrážely od stěn a vracely se k nám jako bumerang. Hrabě, schoulený v křesle, připomínal malé dítě. Jeho hubená postava a jemné rysy tváře ten obraz ještě více podtrhovaly.

Zhluboka jsem se nadechla. Je lepší hledět nepříteli zpříma do tváře, než jen tušit jeho děsivý stín za zády. Člověk pak snadněji dokáže zlu čelit. Musím vědět, co všechno má ten ubožák na svědomí, kam až sahají odporná chapadla jeho zrady a koho ještě ovinou a zadusí… Filipa? Mě? Třeba ještě není pozdě…

Naklonila jsem se tedy přes stůl blíže k němu a řekla co možná nejklidnějším hlasem:

„Přiznáváte se tedy, že jste stál za celým tím absurdním obviněním, přiznáváte se tedy, že jste markýzu i osudy nás všech předhodil té ministerské hyeně jako psovi kost, z ubohé pomsty a touhy po majetku? Za co jste nás prodal? Co vám slíbili? Dá se tomu ještě nějak zabránit?“

François však mlčel, jen tiché vzlyky otřásaly jeho tělem. Pokračovala jsem tedy s předstíranou tvrdostí policejního vyšetřovatele. Ve skutečnosti to byla spíše úzkost, jež mi kladla slova do úst.

„Nikdy bych tomu neuvěřila, že šlechtic bude schopen takové podlosti! Bože, byl jste mi docela sympatický, nechápala jsem Filipovu nesnášenlivost k vám, ale teď už ji chápu až příliš dobře. Markýza mi říkala, jak prahnete po jejich penězích! Proč jste mi vůbec pomohl, proč jste se o mě tak staral; snad aby vaše svědomí uneslo tu vinu, zradu vlastní krve? Proč mi to jen nedošlo dřív? Měla jsem se raději ponížit a odejít s Filipem, než přijmout pomoc od zrůdy v krajkách!“

Byla jsem jako v transu, chtělo se mi po něm skočit a vyškrábat mu oči.

François konečně zvedl hlavu, zamračil se a řekl hluše:

„Luiso, poslouchejte mě! Dny maršála de Grazac jsou sečteny. Vaše rozhodnutí odejít se mnou bylo jediné správné. S markýzem a s jeho matkou by vás brzy nenávratně stáhl vír zkázy, jemuž už nedokážu zabránit, jakkoli jsem se podílel na jeho zrodu. Jsem šťasten, že jsem stačil zachránit vás… Teď už je to mimo mou kontrolu. Bohužel. Jsem nyní obětí jako vy. Oklamali mě.“

„Vy? Oběť? A to mi má stačit? Proboha! Řeči, jen prázdné řeči! Co to na mě zkoušíte? Filip de Grazac, maršál Francie, se do ničeho nezaplete! Nic na něj nemáte! A markýza je už dávno v bezpečí, jinak by ji už jistě dávno chytili! Jen blufujete! Děsíte mě, abyste se obhájil!“

Nechtěla jsem dát na sobě znát své emoce, ale srdce se mi zastavilo strachem o Filipa i o markýzu. Co má proboha tohle znamenat?

Proradný hrabě hleděl do prázdna. Náhle jsem podvědomě cítila, že ono děsivé a skryté Něco, co už velmi dlouho obcházelo kolem a jehož mrazivou existenci jsem vnímala každým dnem stále silněji, brzy dostane konkrétní obrysy. Jako by se z mlhy začínal vynořovat a zhmotňovat sám nezvratný Osud, čaroděj s posměšným úšklebkem, vyrytým ve vrásčité tváři…

Hrabě se rezavě rozesmál.

„Pouhý nedostatek informací, hraběnko…,“ odpověděl pak pomalu a zlověstně krásný šlechtic. „Já chtěl jen dostat to, co mi patří, na co mám právo…, ale vymklo se mi to z rukou. Je mi to líto. Nemůžu už tomu zabránit. Nechtěl jsem jejich život, nechtěl jsem aby to dopadlo takhle – mělo je to oba jen zastrašit, aby konečně přestali bránit spravedlnosti – tak mi to bylo z nejvyšších míst slíbeno. Ale pak mi vzali moje zbraně z rukou a já jsem náhle mimo hru. Jde tu o mnohem víc, než se domníváte…“

Po těchto slovech François upadl do jakési smířené a cynické apatie, zvrátil hlavu dozadu a tiše se smál. Připomínal šílence, který přišel o rozum.

Já se však rovněž přestávala ovládat.

„Prosím přestaňte konečně mluvit v hádankách, třeští mi z toho hlava! Co hrozí Filipovi, o čem to pořád mluvíte?“ vykřikla jsem, vrhla se k němu a zalykala se vlastní úzkostí. Nechybělo mnoho a začala jsem jím třást.

Françoisův zrak na mně utkvěl pohrdavým a unaveným pohledem.

„Nesnažte se to pochopit, madame; dokud nic nevíte, jste v bezpečí.“

Potom vstal, jemně mě odstrčil a odcházel. Prsty si tiskl spánky a jeho tmavé mateřské znaménko nad obočím nyní vystupovalo ze sinalé pleti jako katovo znamení.

Ale mně právě došla trpělivost. Zastoupila jsem rozhodně hraběti cestu, když se chystal vyjít z pokoje a nechat mě opět v nevědomosti sedět v křesle jako hlupáka. Bylo na čase, abych se dozvěděla pravdu.

„K čertu s mou bezpečností!“ zasyčela jsem mu zblízka do tváře. „Nejsem v bezpečí od prvního dne v Paříži, nemám co ztratit! Pomozte mi to zastavit a já zapomenu na všechno, co vím! Řekněte mi o co tu jde, kam až sahají vaše intriky, mluvte, nebo vás probodnu!“ Při těchto slovech jsem Françoisovi sáhla po kordu, jenž měl zavěšený na opasku, a ve vteřině se ostrý hrot dotýkal jeho prsou. Ani nevím, jak se mi tento kousek povedl. Asi jsem to viděla v nějakém filmu.

François se lekl, ve vteřině hbitě uskočil dozadu, ale byl to spíš jen reflex; ani trochu to nevypadalo, že by se mé výhrůžky jakkoli bál, protože se jen přezíravě a trochu útrpně zasmál, jakmile se vzpamatoval z prvního úleku.

„Prosím, bodněte, když chcete! Nic tím ale nedokážete. Ani já už nemám co ztratit, to mi věřte,“ ušklíbl se posměšně a vyzývavě mi hleděl do očí. Jeho krátký záchvěv lidskosti, při němž se na základě nějakých strašných zpráv, jež mu návštěva pravděpodobně přijela oznámit, ozvalo jeho svědomí, byl nenávratně pryč. Jeho pohled byl opět pevný, stál bez hnutí proti mně a ani nemrkl.

Nehnu s ním, cítila jsem to. Ještě víc jsem přimáčkla hrot kordu do sametové vesty, oči mi nenávistně plály, ale hrdlo mi svírala

bezmoc. Věděla jsem, že ho nedokážu ani zranit, natož zabít. Nedokážu nic změnit, jsem směšná.

„Bídáku…," hlesla jsem a moje ruka po chvíli bezvládně klesla. Kord s cinknutím dopadl na dlažbu.

François ho nechal ležet. Zabořila jsem obličej do dlaní a rozplakala se. Vůbec ničemu jsem nerozuměla. Filip podle všeho nejspíš vůbec netuší, že se na něj něco chystá, a já nemám sebemenší možnost jak mu pomoci.

François se po chvíli pohnul, pohlédl na kord, který ležel na dlaždicích, pomalu překročil jeho lesklé ostří a přiblížil se ke mně. Zvuk jeho podpatků mě polekal. O krok jsem couvla, ale uchopil mě za dlaně, odkryl tak mou uslzenou tvář a zahleděl se mi do očí.

„Luiso, odpusťte mi, co vám mé intriky způsobily, prosím... Pokuste se alespoň na okamžik dívat mýma očima. Nemohl jsem už dál, musel jsem něco udělat, ale vy… Od první chvíle, co jsem vás spatřil, na vás myslím… Já vás miluji, proboha věřte mi… Jste to jediné, oč ještě mohu bojovat, všechno ostatní jsem ztratil…" Při těch slovech stiskl mé dlaně a pokryl je polibky.

Zbláznil se? Snad si nemyslí, že ho budu litovat? Asi mu pod tíhou svědomí přeskočilo! On mě miluje? Směšné... Ani mě nezná! Je tenhle člověk vůbec schopen citu? Je to pouhá troska… Jako já…

Nebránila jsem se, neměla jsem na to dost energie. Snad mi ho bylo opravdu i trochu líto. Aniž bych na něj pohlédla, jen jsem tiše a pohrdavě řekla:

„Trochu nevhodná chvíle na vyznání lásky… Jste jen ubohý blázen."

François mě k sobě přivinul. Lehce jsem se vzepřela.

„Opravdu jsem vás chtěla zabít a opravdu vás nenávidím. Jak jste jen mohl…," stačila jsem ještě říct, ale další má slova zanikla, protože François se ke mně sklonil a políbil mě na rty. Na několik vteřin jsem byla zaskočená překvapením, jeho nečekaným vyznáním a děsivou nezvratností celé situace. Ale netrvalo dlouho a opět se ozvala krutá pravda, která mě zevnitř ostře bodala do prsou a nedovolila mi ani na chvíli zapomenout. Filip je v nebezpečí!

Vymanila jsem se z jeho objetí a odstrčila ho od sebe.

„Nechte toho, nedotýkejte se mě! Hnusíte se mi. Jsem unavená. Strašně unavená…" Aniž bych se ohlédla, vešla jsem do ložnice pro hosty.

Teď mě třeba vyhodí zpátky na ulici, pomyslela jsem si odevzdaně.

Ale nestalo se tak, prozatím.

21

Celý zbytek dne jsem zůstala zavřená ve svém kamrlíku, nechtělo se mi nikoho vidět ani s nikým mluvit. Když se přiblížil večer, podařilo se mi s velkým úsilím se sama převléknout, protože komorné nepřišly. Zavrtala jsem se do vyšívané deky, slabá krajková noční košile ani hedvábná přikrývka mě příliš nezahrály, ale chtěla jsem spát a dopřát svému tělu trochu oddechu; kdoví, co bude zítra. Měla jsem zoufalou chuť vyběhnout z pokojíku a škrtit svého hostitele tak dlouho, dokud by mi neřekl, co hrozí Filipovi, abych ho mohla varovat. Ale nebylo by to stejně nic platné.

Ta bezmocnost mě spalovala. Kousala jsem se do ruky, abych zadržela vzlyky, které by hrabě mohl slyšet, protože při světle svíček vedle v salonku probíral nějaké listiny.

Představa, že François jen tak planě netlachal a Filipovi skutečně hrozí smrt, mi podrážela nohy víc než strach o sebe samotnou. Ale co zmůžu, co jen mohu udělat? Vždyť ani nevím, co Filipovi hrozí. A přijít k němu v současné situaci a nesmyslně se mu snažit něco povídat, jestliže vůbec nevím o co jde, by také nebylo k ničemu. Nehledě na to, že ani nemám ponětí, kde teď Filip je a jak bych se k němu dostala. Françoisův kočár je ještě pořád pryč a v balonových šatech by se mi při mých chabých jezdeckých schopnostech nepodařilo ujet na koni ani míli; tedy v případě že by se stal zázrak a mně se podařilo nějakého koně Françoisovi ukrást.

Další události na sebe nedaly dlouho čekat. Obloha potemněla a nastala noc. Už jsem skoro spala, dá-li se tomu stokrát přerušenému pokusu o odpočinek vůbec říkat spánek, když jsem uslyšela tiše vrznout dveře. Lekla jsem se a strachy se ani nepohnula. Tušila jsem co bude následovat a roztřásla jsem se nepříjemným očekáváním. Brzy jsem poznala, že nezvaný host je – jak jsem ostatně předpokládala – opravdu sám majitel domu hrabě François de Lasset, který se pomalu a neslyšně jako had vkradl až pod mou širokou deku. Stále jsem se nehýbala, najednou jsem nevěděla jak se zachovat, zatímco bílé prsty hraběte de Lasset pod vyšívanou přikrývkou nahmataly moje ramena. Brzy nato se jeho rty přitiskly na má ústa s takovou samozřejmostí, že jsem ani nevěděla jak k tomu došlo.

Jsem naivní hlupačka; přece jsem s tím mohla počítat. Bylo nad slunce jasnější, že tahle chvíle přijde, a já se na ni mohla nějak předem připravit. Třebaže vlastně netuším jak.

Pokusila jsem se Françoise odstrčit, ale přijal to jako součást hry a jeho dotyky byly ještě naléhavější. Pevně mě sevřel v náručí, jeho ruce mě studily na kůži a vlnité černé vlasy se rozprostřely po bílém prachovém polštáři jako vylitý inkoust, padaly mi přes tvář a já z nich cítila jasmínovou vůni tak pronikavou, že jsem nemohla ani pořádně dýchat. V té chvíli na mě po dlouhé době znovu dolehl děs z toho, že se nacházím v temné a chladné minulosti, vydaná napospas všem jejím obyvatelům. Krásný hrabě uprostřed mrazivě černé noci mi připomínal ducha, jako bych poprvé na vlastní kůži pocítila, jak studí smít. A z jeho očí a chladných prstů skutečně téměř hmatatelně vyzařovala smrt, která hrozila mým jediným přátelům. Až jsem se rozechvěla odporem. Jako bych na svém těle cítila doteky pravého ďábla; samo zlo s bílou andělskou tváří.

Už jsem si myslela, že dojde k nejhoršímu, když mě napadla spásná myšlenka; alespoň pro tuto chvíli. Všechno jsem vsadila na jednu kartu.

„Pane hrabě, já… nemohu! Já miluji Filipa de Grazac, vašeho bratrance… Vašeho nepřítele! Odejděte, prosím!“ vydechla jsem, když se mi podařilo na chvíli vyprostit ze zajetí Françoisových rtů.

Ztuhl jako socha a jeho stisk povolil. Ihned jsem se mu vysmekla jako ještěrka, schoulila se u zdi a doufala, že to nejhorší bylo alespoň pro tuto chvíli zažehnáno.

Hrabě na mě jen chvíli hleděl a jeho oči vypadaly ve stínu noci úplně černé. Beze slova se zvedl, s kamenným obličejem vstal z postele a odešel, aniž by vydal jedinou hlásku. Těžké dveře se přibouchly a já znovu osaměla, obklopená jen strašidelným tichem.

Bezvládně jsem klesla zpátky na polštář. Urazil se. Ať si. Pohrdám jím, pohrdám…

Ráno, když jsem vstala a po několika marných pokusech se konečně dovolala nějaké komorné, která by mi pomohla se obléknout, jsem našla palác prázdný. V salonu ani ve Françoisově pracovně nikdo nebyl, kromě oné ospalé a velmi neochotné komorné byli všichni asi někde venku. Dokonce ani starého Luciena jsem nikde nenašla.

Při vzpomínce na včerejší den a pouhé představě dnů budoucích na mě padla deprese, hluboká a zádumčivá, protkaná nebezpečnými

náznaky paniky. Všechny cesty se zdály slepé, všechny možnosti nepřijatelné. Mám tady zůstat, mám odejít? Odešla bych, ale nebylo kam. Ty věčné výkyvy mého psychického stavu mě vyčerpávaly. Kdy už tohle všechno skončí? Najednou jsem si vzpomněla na svou nedávnou touhu po smrti, po klidu, tichu a věčnosti. Možná by bylo lepší, kdybych tehdy ukončila svůj život dřív, než přišel Filip. On za to může, to on mě vyvedl z temnoty, bez ohledu na to, že jsem jeho chabou nabídku ke smíru nepřijala. Ale kde je teď, kam odjel, proč není tady? Proč mě nepožádá o odpuštění, proč mi nepodá ruku ve chvíli, kdy se znovu nekontrolovatelně propadám do temnoty?

Snad za to mohl ten prázdný dům, jehož nezvyklé ticho vyvolávalo pocit stísněnosti a beznaděje, když jsem jím procházela tam a zpět a slyšela jen své vlastní kroky. Ne, musím to zastavit, nechci znovu všechno vzdát, znovu se ztratit sama sobě. Není tu Filip ani markýza, nikdo, kdo by mě zachránil před mým vlastním strachem, musím se zachránit sama, dokud je čas.

Vydala jsem se tedy zpět do své komnaty, kde jsem se dnes ráno probudila s údy rozbolavělými a myslí temnou jako nejhlubší noc. Došla jsem až ke své smutné hromádce, kde jsem našla svůj kufřík s léky, jediné spojení s mým světem, s mým skutečným životem. Spíš po hmatu jsem našla skleněnou lahvičku s prášky na uklidnění, které jsem snad nikdy nevyzkoušela. Dnes byla ta pravá chvíle. Pro jistotu jsem si vzala hned dva, pěkně nalačno, nikoliv z vlastního rozhodnutí, ale proto, že jídlo mi tam také žádné nenechali. Vodu jsem rovněž nikde nenašla, zapila jsem tedy pilulky zvětralým portským, které François včera v noci zapomněl v karafě na svém psacím stole. Asi se to nemá, pít na sedativa, ale co, vydržela jsem už horší věci; alespoň budou léky rychleji působit. Lepší je schovat se za hradbou otupělosti, než čelit pravdě. Nakonec jsem dopila portské až do dna a téměř cítila, jak mě prostupuje úleva, klid a ticho.

Posadila jsem se do lenošky u krbu v hlavním sále a zavřela oči. Snad jsem i chvíli spala, protože jsem sebou trhla, když jsem konečně uslyšela hlasy. Ozývaly se zvenku, chtěla jsem se podívat z okna, ale když jsem vstala, zatočila se mi hlava. Byla jsem jako opilá a omámená zároveň, asi jsem to s těmi léky i alkoholem trochu přehnala.

Tupě jsem zírala přes zavřené okno na dvůr. Françoisův kočár už byl pod střechou, jak jsem mohla vidět otevřenými vraty do místní

„garáže“, nebo jak se správně nazývá přístěnek pro kočár vedle konírny. Hrabě je tedy nejspíš někde venku.

Přehodila jsem si přes ramena svůj sametový plášť a po širokých schodech pokrytých perským kobercem vrávoravě sešla dolů na nádvoří. Po včerejším trapném zážitku a děsivém odhalení jsem chtěla mít první setkání s Françoisem co nejdříve za sebou, abych mohla na vzniklou situaci nějak reagovat. Cítila jsem se už dostatečně otupělá, abych to zvládla. Léky sice způsobily, že mi hlava a víčka ztěžkly a jazyk se mi lepil na patro, ale nenáviděné návaly paniky skutečně zmizely – sláva medicíně dvacátého prvního století!

Nadechla jsem se čerstvého vzduchu a chtěla se vydat kolem domu dozadu na dvůr, odkud se ozývaly hlasy.

Ale než jsem se k tomu dostala, otevřenou bránou vjeli dovnitř čtyři jezdci na koních. Viděla jsem je trochu rozmazaně, ihned jsem však poznala Filipa, jeho osobního sluhu a maršálova věrného přítele markýze de Dangeau, jehož jsem potkala onoho kritického večera ve Filipově paláci, rovněž se sluhou.

Měli sedla ověšená koroptvemi a zajíci a byli celí zaprášení, jako by za sebou měli dlouhou jízdu – asi jeli z lovu a cestou se zastavili zde. Nejdříve jsem zkameněla na místě; Filipa bych tu opravdu nečekala. Sama Prozřetelnost mi ho poslala do cesty, budu mu moci říci… Co vlastně? Nevím skoro nic. Marně jsem se pokoušela uvést do pohybu zpomalené myšlenky a připravit si věty, které jsem chtěla vyslovit. V mé hlavě však bylo úplně prázdno.

Mžouravě jsem pohlédla na jezdce, kteří se rychle přibližovali. Zastavili se jen několik metrů ode mě. Po očku jsem pozorovala Filipa, který v loveckém vypadal jako anděl. Jakmile mě spatřil, pokynul svému příteli i oběma sluhům, aby počkali opodál, a pomalu se rozjel ke mně. Cítila jsem, jak se mi zrychluje pulz. Přijel snad za mnou? Co mi asi chce?

Markýz zastavil těsně přede mnou, sesedl z koně a vysekl mi hlubokou poklonu, až kloboukem zvířil prach, Také jsem udělala malé pukrle na pozdrav a napjatě čekala, co bude dál. V hlavě mi hučelo a asi jsem musela vypadal jako opilec.

Filip, uhlazený a sebejistý jako vždycky, si sundal kožené rukavice a sepjal dlaně za zády. Potom, po krátkém zaváhání, jako by si v hlavě rovnal slova, která se chystal pronést, promluvil:

„Luiso, přišel jsem se vám omluvit. Mé chování bylo, obávám se, že vlastně téměř od počátku, naprosto neodpustitelné. Nenacházím vhodná slova k dostatečné omluvě, a tak vás jen upřímně prosím za prominutí. Chápu, že žádám mnoho, když vás chci poprosit, abyste…“ Vtom mu ale slova ztuhla na rtech a jeho oči se upřeně zahleděly kamsi za mě. Pohádková chvíle, na kterou jsem čekala, po níž jsem toužila, skončila dřív, než jsem si stačila uvědomit, že vůbec přišla.

Markýz o krok poodstoupil a když konečně odlepil oči od toho, co ho tak překvapilo, pohlédl zpět na mě, ale jeho pohled se změnil. Jako už tolikrát se jeho modré oči proměnily v tenké čárky.

Proboha, co zase? Zpomaleným pohybem hlavy jsem se ohlédla. Sotva se rozmazaný obraz před mýma očima ustálil, ihned jsem pochopila. Těsně za námi stáli v přátelském rozpoložení François s ministrem Louvoisem, právě přišli. Hrabě svíral v rukou jakousi zapečetěnou listinu a Louvois se potměšile usmíval. François naproti tomu provinile klopil oči.

A aby toho nebylo málo, přistoupil François ke mně, položil mi ruku kolem ramen a Louvois si významně stoupl vedle nás.

Markýz stál proti nám, díval se na nás jako na zjevení a obličej mu postupně brunátněl. Jeho oči se zastavily na listině ve Françoisových rukou, chvíli na ni hleděly, potom zase chvíli na Louvoise a nakonec se vrátily zpět ke mně.

„Tak je to tedy!“ sykl a – nevím proč – stále se mi přitom díval do očí.

Já, naprosto dezorientovaná, jsem přihlouple civěla do prázdna a přemýšlela, co tato divadelní scéna asi znamená. Tak je to tedy? A co vlastně? Že by se Filipovi nezdála přítomnost ministra, stejně jako se přes veškerou mou otupělost nezdála mně? Ano, už je tu zase, to je špatné znamení. Ale proč se Filip dívá tak zle i na mě? Co já s tím mám společného? Snad si nemyslí, že i já… Bože, to snad ne! Já k nim přece nepatřím… Filipe, jak si jen můžeš něco takového myslet?

Mlčení všech zúčastněných bylo markýzi dostatečnou odpovědí, ačkoliv to mé bylo – na rozdíl od Françoisova provinilého a Louvoisova vítězoslavného – pouze zmatené, zděšené a bezmocné. Nejdříve jsem nechápala oč jde; co jsem provedla, že Filipovi jeho upřímná omluva zamrzla na rtech; než mi to však konečně došlo, bylo už příliš pozdě.

„Ale, Filipe, tak to není, nemám…“

Tichý dodatek: „Nemám s nimi nic společného,“ zanikl ve zvučném hlasu královského ministra, jenž udělal krok směrem k Filipovi, takže se mu teď díval do tváře z nepříjemné blízkosti, zatímco já s Françoisem jsme v takzvaném objetí jako zamilovaný páreček stáli bez hnutí za ním. Toto objetí jsem rovněž zaregistrovala příliš pozdě, rozhodně o několik zásadních vteřin později než Filip.

„Zdravím vás, pane,“ řekl ministr a vychutnával si ten okamžik. Markýz se ani nepohnul, v ruce svíral uzdu svého koně a jeho oči se leskly neskrývanou nenávistí. Kdesi za ním nervózně zařehtal kůň pana de Dangeau, který se podle všeho hodlal vydat příteli na pomoc, ale pomalé zdvižení Filipovy dlaně, aniž by se ohlédl, mu naznačilo, aby zůstal kde je. Tohle je jen mezi Filipem a Louvoisem.

François mě stále držel kolem pasu, jako bych snad byla jeho milenka. Když jsem ho chtěla dotčeně odstrčit a něco říci, můj takzvaný hostitel mě chytil vzadu za zády za dlaň a prudce ji stiskl, až jsem málem vykřikla bolestí. Zabránil mi tak probojovat se ke slovu i k jakémukoli činu, jakkoli bych chtěla na všechny přítomné vykřičet tisíce slov. Co si to ten bídák dovoluje? pomyslela jsem si, ale tím to skončilo. Má bojovnost se rychle utopila v mlhách apatie a nekontrolovatelné slabosti, způsobené silnými sedativy v kombinaci s karafou plnou portského. Oči se mi přes veškeré protesty umdlévající mysli pomalu přivíraly. Co to vůbec bylo za prášky, které jsem snědla?

„Pane maršále, jaká čest! Přinášíte mi snad nějaké zprávy o své matce?“ ozval se znovu Louvoisův hlas. „Ačkoliv… od vás už ani žádné zprávy vlastně nepotřebuji. Objevili jsme před týdnem její stopy v La Rochelle a Saint Malo. Je tedy stále ve Francii! Dokonce prý byla včera večer spatřena v okolí Paříže. Přijdete se podívat na náměstí Gréve, až plamen světu ulehčí o jednu čarodějnici?“

Jízlivost Louvoisova hlasu byla tak urážlivá, že klouby Filipových prstů úplně zbělely, jak je tiskl v pěst, aby nesáhl po svém kordu a ministra na místě neprohodí.

„Máte štěstí, Louvoisi, že nejste ozbrojen, jinak bych vám jediným zásahem proklál hrdlo,“ sykl markýz a z očí mu šlehaly blesky. Měl pravdu, ministr si zřejmě někde zapomněl svůj kord, označující jeho aristokratický původ. Byl si však sám sebou tak jistý, že ho to nijak neznepokojovalo.

Já tam stála jako solný sloup, zatímco François mi tiskl dlaně tak pevně, že jsem se neodvážila ani pohnout, jinak by mi jistě zlámal prsty. Bolestí jsem se začínala potit. Tolik jsem chtěla Filipa varovat, a teď se nezmůžu ani na jediné slovo! Už nikdy se nedotknu těch pitomých prášků, ani toho zatraceného portského! Filip mě navíc nejspíš skutečně podezírá, že jsem se přidala k jeho nepřátelům, že snad patřím do stejného pytle s bídákem Françoisem! Kolikrát se tohle ještě bude opakovat? Kolikrát se ještě chytím do Françoisovy pasti jako hloupá myš a odrazím tak Filipa díky nesmyslnému nedorozumění ještě o dalších sto světelných let dál ode mě právě v okamžiku, kdy se mi přibližuje? Proč se historie stále opakuje?

Ale to teď nebylo důležité. Atmosféra byla těžká jako olovo, šlo opravdu do tuhého. Nechybělo příliš a markýz by se na ministra vrhl. Naštěstí se však stále ovládal, za což jsem ho v duchu nesmírně obdivovala.

„Zaútočte na mě, pane," usmál se posměšně Louvois, „a do večera budete v Bastile, za to vám ručím! Vy mi vyhrožujete, mně? Nestačí vám snad, že máte matku čarodějnici?" Ministr sebejistě hleděl na Filipa a já si pomyslela, že politici byli bestie co je svět světem.

„Přestaňte s tou směšnou báchorkou, Louvoisi; všichni víme, že celé to vaše čarodějnictví je jen špinavá záminka!" Filipová prudká nenávist se pomalu měnila v opovržení.

Louvois krátce zapřemýšlel, jak na to reagovat, potom **se** však jeho tenké rty roztáhly do širokého úsměvu. Naklonil hlavu trochu na stranu a sladce řekl:

„Jistěže je to jen záminka. A už nese své ovoce! První zrádci Francie se lekli, nakonec ještě rádi zradili svou sestru a konvertovali, jak jsem ostatně předpokládal! Hugenotské povstání shoří na popel dřív, než vzplane první bitva."

„O čem to mluvíte?" Filip nechápal, kam ministr směřuje. Na chvíli se zadíval na svého proradného bratrance.

„O čem? Že král možná odpouští spojencům čarodějni**ce,** ale nikdy neodpustí napomáhání vzpoury proti koruně, proti Francii! Protože on je Francie, což vy dobře víte, pane maršále."

Filip viditelně zbledl a já s ním. Jen François odvrátil zrak a Louvois vítězoslavně pozvedl bradu.

„Vy…" Filip zaťal zuby a jeho prsty se dotkly rukojeti kordu. Už jsem viděla ministra i se zbabělým Françoisem, který neměl ani

dostatek síly podívat se Filipovi do očí, jak leží v krvi mezi mnou a markýzem.

Ale nestalo se tak.

„Kdybyste toho byl hoden, Louvoisi, vyzval bych vás na souboj! Ale s krysami se nebiji…," ušklíbl se markýz, ale oči mu nepřestaly plát.

Ministr se jen sípavě zasmál a urážku ponechal bez povšimnutí.

„Předpokládám, že se neopovážíte své buřičské matce jakkoli pomoci – jakkoli! – protože zřejmě víte, jak toužebně na to čekám."

Takže tak je to tedy! Protestantské povstání, já to věděla!

Filip mlčel a jen dál probodával ministra pohledem. Šlachy na čelistech mu jen hrály, jak vztekle tiskl zuby ve snaze zachovat si klidnou hlavu.

Louvois vydržel jeho pohled a blahosklonně se usmíval radostí, že konečně dostal maršála do úzkých. Co proti němu osobně měl, třebaže Filip byl katolík, jsem mohla jen hádat.

Konečně markýz promluvil. Jeho hlas zněl jako z kovu.

„Přepokládáte? To mě tedy špatně znáte. Ještě to neskončilo, vaše hříchy budou brzy sečteny, pane! Znovu se setkáme a karta se obrátí." Nato se Filip tajemně ušklíbl, zlehka se vyhoupl do sedla, prudce trhl uzdou koně a bez pozdravu vyjel branou ven. Jeho přítel markýz de Dangeau nás tři ještě stačil přejet nepřátelským pohledem, jeho černý kůň se mírně vzepjal na zadních a brzy po obou šlechticích zbyl jenom oblak prachu.

„Znám vás až příliš dobře, pane markýzi, sám jste se odsoudil…," řekl šeptem spíš sám pro sebe Louvois.

Chvíli jsme se všichni tři, unesení závěrem představení, ani nepohnuli. Když konečně François uvolnil své sevření, jež způsobilo, že jsem dostala křeč do obou rukou a už ani nevnímala bolest, pohlédla jsem nenávistně na Filipova proradného bratrance i na ministra. Prudce jsem se hraběti vytrhla a couvla o dva kroky. Ale strach z Louvoise mi nedovolil říct ani slovo.

Jako malé dítě jsem se otočila, utekla do domu a ani se neohlédla. Před očima se mi míhaly bílé kruhy a v uších mi hučelo.

22

Od té doby jsme už na sebe s Françoisem nepromluvili ani slovo a jen se míjeli v dlouhých chodbách jeho tmavého domu, jako bychom se ani neviděli. François cítil mou nenávist a odpor, ale neodvážil se uvrhnout mě Zpět do bahna, z nějž mě vytáhl; na to byl buď příliš hrdý nebo příliš zbabělý. Jak jsem předpokládala, jeho uražená ješitnost neunesla mé odmítnutí a naprosté nepochopení jeho pravdy. Konfrontace s Filipem po boku Louvoise jeho cti také nepřidala. Hrabě na tom asi nebyl přes svůj dokonalý vzhled a šlechtický titul se sebevědomím zrovna nejlíp. Bůhví jaký k tomu měl důvod, ale já bych hádala svědomí. A to jsem v té době viděla jen pouhou špičku ledovce, navíc ještě dosud skrytou v mlhách.

V každém případě od mého – již druhého a navíc tak urážlivého odmítnutí jeho náklonnosti – se z nás stali tiší nepřátelé. Bylo téměř nesnesitelné žít pod jednou střechou s někým, kdo mě tak zarputile a pomstychtivě ignoruje, jak to uměl jen François, jakkoli to bylo jen uraženou mužskou ješitností. Reagovala jsem na něj pouze jasně viditelným pohrdáním, jinak jsem se snažila jak se říká sekat latinu, protože jak známo, byla jsem na něm naprosto závislá. Jemu dělalo nesmírně dobře trýznit mě svým chováním, v němž se nebál zacházet do krajností a ukájel se přitom mou naprostou bezmocí. Pokud jsem na něj promluvila, dělal že mě neslyší, navíc se však přede mnou i v přítomnosti dalších lidí choval tak, jako bych vůbec neexistovala. Dováděl mě tím k šílenství, a nejen mě. Jednou dokonce pokynul Neversovi, který ho pravidelně navštěvoval, aby se posadil na „tamto prázdné křeslo“, které však vůbec nebylo prázdné, neboť jsem v něm seděla já. Nevers se tvářil jako by žvýkal šťovík, protože i on si nejspíš prese všechno myslel, že to François přece jen už trochu přehání. Já jsem se jen beze slova zvedla a uraženě odešla z místnosti. Byl to skutečný psychický teror, který trval už několik dní a nevypadalo to, že by se na tomto stavu věcí mělo někdy něco změnit. Byla jsem zoufalá. Nebylo kam utéct.

Ještě několikrát jsem se pokusila dostat z hraběte tajemství, které ohrožovalo na životě mého markýze, po němž se navíc jako by země slehla, ale marně. François nemluvil. A jak šel čas, nemluvil už nejen na mě, ale skoro na nikoho, ovšem kromě vévody de Neverse, jehož

se nejspíš obával stejně jako ministra Louvoise. Ten se však – k mé částečné úlevě – zatím znovu neukázal.

François stál často u okna a díval se ven, jako by odpočítával hodiny do dne, kdy se stane něco, co se nedalo odvrátit.

Byla jsem v koncích. Poslala jsem Filipovi několik vzkazů, ale nevím jestli je vůbec dostal, protože jako poslíčka jsem z nedostatku jiné příležitosti využívala Luciena, jemuž jsem už bohužel také nemohla věřit. Každopádně Filip na má varování ani dopisy stále neodpovídal, ať už z opatrnosti nebo proto, že mi už po našem posledním setkání nehodlal důvěřovat, což se jevilo jako nejpravděpodobnější. Filip zkrátka neměl zájem o jakoukoli mou pomoc – buď z aristokratické hrdosti, nebo mnou natolik opovrhoval pro domnělé spojenectví se svými nepřáteli, že jakékoli varování od mé osoby nepovažoval za věrohodné.

Navíc čas plynul tak podezřele tiše a bez jakýchkoli, byť sebemenších zvratů, že to připomínalo bezvětří před bouřkou. Bylo to nesnesitelné.

Jednoho rána, když se příjemné jarní slunce snad poprvé toho jara schovalo za mraky, jsem se sama vydala na pěší vycházku Paříží, přestože to bylo skoro tak nevhodné, jako vzít si na ples ve Versailles minišaty. Šlechtična bez doprovodu a kočáru na ulici, to byl hotový skandál, ale ať mi všichni i se svými společenskými pravidly vlezou na záda, takové věci mi dnes nějak nepřipadaly důležité. Snad mi ve dne na ulici nehrozí žádné nebezpečí, a na všechno ostatní se můžu klidně vykašlat. Nemohla jsem už v tom navlhlém sídle načichlém zradou vydržet ani minutu, dusila jsem se tam a občas se přistihla jak s ním o tom, že buším pěstmi do Françoise, ba dokonce jak se znovu zmocňuji jeho zbraně, tentokrát se nedávám zastrašit vlastní zbabělostí a dovádím věc do zdárného a děsivého konce. Takhle to dál nejde, zbláznila bych se!

Vyjít ven a chvíli volně dýchat bylo to jediné, co jsem mohla udělat. Kočár jsem si sama půjčit nedovolila a ptát se o dovolení jeho majitele mě ani nenapadlo. Nebudu takovou bezpáteřnou krysu o nic prosit. Co na tom, že má s**vé** důvody a své problémy? Kdo je nemá? Byla jsem pološílená strachy o Filipa a pasivní nečinnost a odevzdané **Bekání** mě přiváděly k šílenství. Když jsem se konečně odnaučila tak zoufale bát o sebe, přišel ještě horší strach, ne **lak** prudký, zato však hlubší a bolestnější. Představa, že Fi**lip** uvízne navzdory své cti, odvaze a odhodlání v pasti, o jejíž existenci nejspíš

nemá ani tušení, jen pouhá myšlenka na to, že by se mu něco stalo, mi nedovolila zůstat chvíli v klidu. Vždyť Filip byl jediný, na kom mi tady záleželo, bez ohledu na to, že on mě nejspíš nenáviděl.

Když jsem se konečně ocitla za zdí Françoisova domu, měla jsem sice trochu strach, abych se zase do něčeho nenamočila, všude jsem viděla ministrovy špehy, ale ten strach byl menší než odpor, který mě vyhnal ven. Na sebe jsem si vzala své ošuntělé hadry, které mi zbyly jako vzpomínka na téměř zapomenuté noci hrůzy. Vyprala jsem je tajně v horké vodě po koupeli, aby komorné nevěděly, protože jsem nemohla tušit, kdy by se mi mohly zase hodit. Ten den přišel právě dnes; nemohla jsem přece vyjít ven v mých drahých šatech, nejspíš by je někdo ukradl i se mnou než bych zašla za nejbližší roh.

Šla jsem ulicí, přes ramena jsem měla přehozený svůj jediný plášť, pro jistotu rozhalený, aby nikdo nepochyboval o odrbaných šatech pod ním a tím pádem ani o naprosté bezpředmětnosti jakéhokoliv útoku na mou osobu. Na plášti už také začínala být znát obnošenost, ale i tak byl poněkud v kontrastu se zbytkem mého oblečení. Jenže koho to zajímá?

Ulice, kterou jsem šla, trochu připomínala pražské Staré Město, jen zdi byly světlejší, většinou obnažené, bez omítky a nasáklé vlhkostí. Míjela jsem různé lidi, od pradlen a květinářek, přes všelijaké řemeslníky až po podomní prodavače, kteří svým vytrvalým vnucováním připomínali spíše Svědky Jehovovy z mé doby, než potulné obchodníčky. Nenechali se tak lehce odbýt jako obchodníci z jednadvacátého století, oblečení v košili s kravatou; tihle byli na první pohled vyhládlí a prokřehlí a proto nebylo vůbec snadné se jich zbavit. Jednoho dokonce musela jistá paní domu polít z horních oken špinavou vodou, aby konečně přestal bušit do nízkých dveří ve snaze Za každou cenu prodat staré zadrátované hrnce a rezavé no že, které nejspíš nad ránem vylovil z kalné řeky.

Přidala jsem do kroku, za prvé abych se vyhnula páchnoucí sprše splašků a také proto, abych náhodou sama neschytala nějaký ten hrnec, třeba výměnou za můj prstýnek s rubínem, který jsem dosud nesundala z prstu a jenž jsem si zvykla raději obracet kamínkem do dlaně, protože byl jedinou vazbou na můj svět a nerada bych o něj přišla. Prodavač byl opravdu neoblomný, naštěstí ale, mokrý jako myš, právě odchytil nějakou tlustou měšťačku jdoucí z trhu, která se ani nenadála a už měla v každé ruce jeden hrnec. Musela jsem se nad

tím usmát, ale raději jsem se hleděla klidit. Podařilo se mi (opět přes Luciena, který se však i přes mé opakované pokusy stále vyhýbal přímému rozhovoru o své úloze v celém spiknutí proti Filipově rodině) sehnal nějaké peníze prodejem jednotlivých ozdob z mých prvních šatů, které jsem z nich postupně oždibovala jako Jeníček a Mařenka perníček z perníkové chaloupky. Sice jsem tak získala jen pár drobných, ale aspoň jsem měla pocit, že nejsem ve své politováníhodné situaci zcela závislá. Lucien na oplátku za tuto malou službu očekával, že se ho nebudu na nic vyptávat. To se však přepočítal, čekala jsem jen na vhodnou příležitost, kdy budu mít v ruce dostatek důkazů, abych měla naději, že se od něj něco dozvím. Jinak mi bylo jasné, že by zapíral do roztrhání těla.

Došla jsem na nějaké malé náměstí, odkud se ozývala hudba a hlasité výkřiky. Bubnování bubínku a lehce falešné cosi, co mělo být hudbou, provázelo nějaké kulturní představení, odehrávající se v rozložené dřevěné maringotce, která se jako zázrakem změnila v malé pódium jakéhosi potulného divadla. Druhá, zavřená, spolu s několika plátnem krytými vozy, stála o kus dál. Kolem byly rozestavěny kůly, k nimž byli přivázaní tažní koně a mezi nimiž byla natažena pestrobarevná látka. Před jevištěm postávaly desítky diváků a mezi nimi procházela bosá holka s kloboukem a vybírala drobné.

Na pódiu se odehrávala nějaká nejspíš hodně vtipná scénka, neboť diváci se smáli až se za břicha popadali. Přišla jsem blíž, to veselí mě zajímalo, už jsem se nesmála, ani nepamatuji.

Nemohla jsem si nevšimnout malého klučiny, který se rychle a tiše jako myška prodíral davem a malým nožíkem odřezával měšce z opasků nepozorných počestných měšťanů, přihlížejících kulturnímu programu. Scénka jako vystřižená z filmu. Instinktivně jsem se dotkla svého chudého měšce pod cípem umolousané sukně a přikryla si bok pro jistotu i sametovým pláštěm. Mé oblečení bylo vskutku podivné, musela jsem nejspíš vypadat jako nějaká zlodějka, která plášť někde ukradla, přestože jsem byla ve srovnání s většinou ostatních žen na náměstí nápadně čistá a učesaná. Nikoho by nenapadlo, že by vznešená dáma, na niž jsem se sama před časem pasovala, vyšla na ulici přestrojená za holku z ulice. Prostý lid i šlechta měli každý svůj svět a nebylo normální, aby se příslušník jednoho světa snažil proniknout do světa druhého. Pro jedny to bylo zhola nemožné a pro druhé naprosto zbytečné.

Pozorovala jsem hbitého zlodějíčka, který se jako ještěrka proplétal davem a zase znovu tiše mizel mezi lidskými těly, aby mohl nerušeně pokračovat ve své práci o kousek dál. Nemohla jsem od něj odtrhnout oči, aniž jsem zprvu věděla proč. Chvílemi jsem se snažila sledovat děj na pódiu, kde se nějaký muž, převlečený za ženu, snažil rozesmát Pařížany, ale můj zrak se stále vracel do davu a znovu a znovu hledal podivného zloděje s rudou kšticí a pihovatým obličejem.

Najednou mi to došlo. Byl to ten kluk z podzemní díry – Hooky nebo jak se jmenoval – ten, který mi nabízel jako záchranu službu u kočovných cikánů, když mě tehdy na ulici unesli!

Nejdřív mě polilo horko při vzpomínce na ten děsivý noční únos, ale další, snad ještě horší zážitky, které následovaly potom, tuto mou vzpomínku obalily mlhou, jež způsobila, že jsem se zase brzy probrala a rozhodla se svého starého známého pozdravit.

Napadla mě past, kterou jsem na chlapce nastražila; **ne** musela jsem čekat dlouho a myška se chytila. Obnažila jsem totiž svůj hubený měšec, který jsem nechala viset u pasu a předstírala zájem o představení. Zkušené oko zlodějíčkovo i na tu dálku brzy zmerčilo lákavou návnadu a za pár minut, kdy mě rádoby nenápadně obcházel dlouhým obloukem, jsem se prudce otočila a chytila ho za zápěstí právě ve chvíli, kdy chňapl po váčku.

„Ahoj, Tome!“ řekla jsem mu anglicky a ryšavec na mě vykulil oči, div mu nevypadly z důlků. Asi se mu nestávalo tak často, že by byl takto potupně polapen přímo při činu. Musím uznat, že kdybych ho neznala, asi bych si ho nevšimla, ale moje opuštěnost v tomto světě způsobila, že mě v mé samotě přitahovala každá sebeméně známá tvář jako magnet.

„To bude asi omyl, paní!“ zkoušel nejdřív klučík francouzsky, ale můj ironický a zároveň radostný úsměv způsobil, že naděje, že ho na základě naší „známosti“ neudám, byla silnější než strach.

„Ahoj,“ opáčil konečně rovněž anglicky Tom Hooky a uráčil se pustit měšec, jenž dosud svíral v ukoptěné ruce. Rychle jsem ho zase zastrčila zpátky pod ohyb sukně.

„Co tu děláš v těch hadrech?“ zeptal se mě, už zase francouzsky, takže nejen že se pamatoval na mě, ale rovněž na mé nepříliš slavné pokusy o porozumění staroanglickému slangu.

„Ale," ušklíbla jsem se, „to je dlouhá historie. Bydlím kousek odtud s jedním pitomcem a potřebovala jsem trochu na vzduch; chápeš, být chvíli sama."

„Aha. Jo, to chápu. Je starej a pupkatej, co?"

„To ne, je to docela fešák, ale cti nemá ani co by se za nehet vešlo. Kdybych se dneska nedostala na chvíli ven, asi bych ho musela zaškrtit…" Hrála jsem trochu komedii, abych se svému známému neznámému přítelíčkovi co nejvíc přiblížila. Bože, jak já potřebovala někoho, s kým bych si mohla popovídat a mohla ho alespoň zkusit nazývat přítelem…

„Hehe, tak to udělej a budeš mít navěky vystaráno, jestli tě ovšem nechytej a nezavřou… Tedy řeknu ti, ty máš ale ránu! Vypadáš jako bys nepatřila nikam, oblečená jsi jako tulačka a přitom máš nóbl plášť a umytý vlasy. Jestli si myslíš, bůhvíjak nejseš nápadná, je to přesně navopak. Hned jsem si tě všimnul, ale než jsi vystavila měšec, myslel jsem, že jsi taky vod ňákýho divadla. Kam ses vůbec poděla? Probudil jsem se tenkrát ráno v tý díře sám a tys byla fuč."

„Jo, měla jsem štěstí…," zamluvila jsem to, protože jsem byla líná cokoli mu vyprávět. Spíše mě zajímalo, jak dopadl on.

„A co ty?" vyzvídala jsem.

„Já? No, jak jsem říkal, prodali mě zase zpátky cikánům. Potulujeme se křížem krážem po Francii a hrajem tuhle pitomost, je to jen zástěrka, jedinej zdroj obživy je zlodějna. Vidíš? Tamhle na druhý straně je další zloděj a tamhle taky. Divadlo jen rozptyluje ty hlupáky, aby se nám líp kradlo. Je to hnus, ale člověka to vždycky uživí líp než práce."

„Vypadáš docela spokojeně," usmála jsem se. Zlodějna asi docela vynáší, Hooky nevypadal, že by měl hlad.

„Ale houby spokojeně, jsem jen rád, že jsem zase v Paříži, ty štrapáce po malejch vesnicích a zapadákovech na jihu nesnáším. Tady se aspoň něco děje. Taky pořád jen nekradu; když nechodím po lidech, chodím zase po provaze, střídáme se…," řekl otráveně a zároveň trochu vychloubačně Hooky.

Hm, docela fajn byznys, pomyslela jsem si a uznale pokývla hlavou.

„To se máš, že máš alespoň nějakou obživu! Zato já jsem bez toho otrapy, u kterého bydlím, úplně bez peněz. Možná se taky budu muset naučit krást, abych tam nemusela zůstat navždy," odpověděla jsem ironicky a kluk to přijal jako dobrý vtip. I přes mé oblečení mě

považoval za urozenou dámu, s níž se náhodou seznámil v nouzi, a byl na to náležitě hrdý. Představa, jak společně s ním loupím na trhu, ho rozesmála.

„Pojď, někoho ti představím!“

Ani jsem nestačila nic namítnout a už mě vlekl dozadu za natažené hadry, do „zákulisí“ potulného divadla, kde na různých bednách sedělo asi deset cikánů a pár děti pravděpodobně také cikánských otroků. Buď se osvědčí nebo je prodají dál.

„Tihle všichni žijí z toho, co nás pár chudáků nakrade; děláme na ně, ale skoro nic nám nenechají. Oni nehnou ani prstem, jsou líný jako vši,“ vysvětloval ochotně Tom.

„Nech mě, nejdu tam, co tam budu dělat? Akorát ml taky chytí a budu tu pak opravdu muset krást s tebou…,“ bránila jsem se, ale Tom Hooky byl neoblomný.

„Žádný strachy, to si netroufnou, takhle za božího dne. Je tu moc lidí a na urozenou lady se musí chytře; nikdy nevědí, jestli ji někdo nehlídá. Jen pojď!“

Lady v hadrech? Jen aby…

A už jsem byla i se zrzavým klučinou za plentou, přímo ve středu cikánské partičky. Dva hráli na housličky a bubínek a skrytí za jevištěm vyluzovali doprovodné tóny ke komedii, odehrávající se na prknech, jež budou brzy znamenat svět. Další seděli na bedýnkách a hráli karty. Jakmile mě uviděli, vesele se na mě zašklebili a ukázali mi přehlídku černých zubů.

„Koukej!“ zahalekal Tom na nejbližšího cikána, asi tak dvacetiletého kluka, který bušil do bubínku.

„To je moje stará přítelkyně, urozená dáma… Je v přestrojení!“ Při posledních slovech jen šeptal a významně zdvihl ukazováček.

Cikánek položil bubínek jako by se nechumelilo, však se bez něj kapela obejde, a přišel k nám.

„Zdravíčko, dámo; mně říkají Luly, jako ten slavnej skladatel. Tak v přestrojení? Na cestě za milencem, co?“ zeptal se kluk nemile povědomým nářečím, jemuž jsem překvapivě dokázala rozumět lépe než tenkrát, když jsem je slyšela poprvé. Buď bylo blíž gramatice, nebo jsem už zdejším lidem dokázala rozumět víc než dřív, aniž bych si to uvědomovala.

Hooky do něj vrazil loktem na znamení, aby si odpustil drzosti. Ale přinutit kočovníka, aby se choval společensky, je věc zhola nemožná.

„Dáma promine,“ zašklebil se a hlasitě si krkl. Ale k lomově uspokojení ocenil jeho vysoké známosti. „To bych do tebe neřek, Hooky, že se znáš s fajnovejma slečinkama!“

Vzhledem k tomu, že jsem se po tom bezprostředním znamení dobrého trávení viditelně odvrátila, mě už Hooky nechtěl déle trápit a bubeník se vrátil zpět ke své těžké práci.

Navíc z další maringotky právě s klením vylezl nějaký vysoký, dobře živený starý cikán se širokým kloboukem umaštěnými péry na něm, protáhl se, zívl a hned bleskl po Hookym nepřátelským pohledem. Ten sebou trhl, přistižen při zanedbávání svých povinností, a rychle mě táhl pryč. „Kdo to je?“ zeptala jsem se už v bezpečí za plentou. „To je Voko, principál. Pojď rychle pryč než mě seřeže; myslel jsem, že ještě chrápe, včera se namazal jak zákon káže,“ odfrkl Tom a táhl mě směrem k davu. Ale než jsme se nadáli, odkudsi se objevila obrovská tmavá ruka, která chytila Hookyho za ucho a snažila se ho zvednout do výšky, zatímco malý zloděj začal ječet jako pominutý.

Já se stačila schovat za hromadu sudů s bůhvíčím a sledovala z dálky toho mamuta jménem Voko, jenž musel vážit určitě hodně přes metrák, přestože se o něm nedalo říct, že by byl tlustý. Spíš to byl cikánský obr nahánějící strach.

„Ty šmejde anglická, tak ty ses chtěl flákat? Tahat se s holkama místo práce? Chceš bejt tejden vo hladu? Snad si nemyslíš, že tě budu živit zadarmo?“ Tato přímá řeč byla proložena několika nejspíš pekelně sprostými výrazy, jejichž smysl mi naštěstí unikal. „Ne, pane, já jsem jen…“

„Drž klapačku, parchante, mazej makat! Ať tě nevidím ani minutu stát, nebo si tě dám k večeři! Tak mazej!“

Hooky nečekal na další podrobnosti o vývoji svého osudu, jenž by následoval, kdyby snad neuposlechl, a utíkal zpět na pracoviště, sotva obrovská ruka pustila jeho už dávno tmavě rudé ucho.

Voko zůstal stát před plentou s rukama v bok a s obočím svraštělým sledoval své „zaměstnance“ při práci.

Pozorovala jsem ho se strachem a zvědavostí – takového cikánského barona jsem viděla poprvé. Můj zrak zastavil na jeho hrudi, odkud se cosi zablýsklo. Zpod jeho umaštěné, dlouhým používáním nechutně se lesknoucí kožené vesty něco vykukovalo. Matně jsem si vzpomínala, že Hooky tenkrát něco vyprávěl o původu jeho jména Voko… Něco mě napadlo, bylo to bláznivé, ale

ta myšlenka jako by projela celým mým tělem rychlostí blesku Co když… Ale ne, to není možné! Srdce mi začalo bít rychleji.

Voko se pohnul a udělal ještě asi tři nebo čtyři kroky směrem k sudům, za nimiž jsem se schovávala. Ještě víc jsem se přikrčila a přitiskla oko ke štěrbině mezi sudy Pojď ještě kousek blíž, ukaž, co to máš na krku…

Ale k mému zklamání se starý cikán po chvíli otočil a nafoukaným houpavým krokem zašel zpět za plentu.

Tak, a je pryč… Co když je to, co má na krku, TEN medailon? Asi blbnu, to by byla moc velká náhoda; tajemný královský medailon, tak vzácný, přece logicky nemohl skončit na krku kočovného zloděje, musí mít obrovskou cenu… Určitě jsem jen naivní hlupačka, jak se jen můžu odvážit doufat v takovou náhodu, neřkuli hloupost?

Ale jak známo, náhody jsou jen jiným pojmenováním Boží vůle, jak říkala markýza de Grazac. Takže co když…?

Rozběhla jsem se zpátky mezi lidi z druhé strany maringotek a začala se už s divoce tlukoucím srdcem rozhlížet. Kromě diváků kočovného divadélka bylo náměstí už plné prodavačů ryb, zeleniny a koření, lidí s blížícím se polednem přibývalo a bylo dost těžké najít v tom mumraji malého kluka s pihovatým obličejem. Už párkrát jsem si myslela, že ho vidím, ale zase mi znovu a znovu mizel z dohledu. Kde je ten malý Angličanek? Musím ho najít. Musí mi povědět víc o tom přívěsku; nemohu odtud přece jen tak odejít a možná nechat propadnout milionový los, jakkoli je tahle má naivní myšlenka bláznivá!

Konečně jsem ho našla. Právě byl – ke svému bezmeznému zoufalství – toho dne již podruhé přistižen při činu. Jednostranná výměna názorů s jeho nadřízeným, či spíše majitelem, ho asi rozhodila natolik, že se nechal opět chytit, tentokrát doopravdy. Teď stál před obtloustlým měšťanem, rudým vzteky až se mu na čele rýsovaly silné žíly. K zlodějově velkému rozhořčení byl Tom opět držen za ucho, tentokrát za to druhé, a měšťan jím cloumal ze strany na stranu až hošík úpěl bolestí.

„Ty darebáku! Teď tě odevzdám do rukou spravedlnosti a na šibenici pochopíš, že okrádat poctivé lidi je hřích!“

„Ne, pane, prosím, všecičko vrátím, jen mě pusťte!“

Chvilku jsem zaváhala, ale pak jsem se pečlivě zahalila do svého sametového pláště, který mi sahal až ke špičkám střevíců, a vyrazila

příteli na pomoc. Ani jsem pořádně nevěděla, jak ho z té šlamastiky dostanu, ale snad mi Prozřetelnost sešle nějaký nápad.

Tom byl strachem bledý jako smrt – ani se mu nedivím, kdyby okradený skutečně udělal čím mu hrozil, chlapec by neunikl oběšení. I já měla strach, ale myšlenka na cikánův medailon mě hnala přímo do boje. Nejspíš se zklamu, určitě to není ten vzácný medailon, jenže kdo ví?

„Dobrý den, pane! Pročpak tak týráte toho hocha?“ nasadila jsem povýšený tón typický pro aristokracii, který jsem měla nacvičený do naprosté dokonalosti; vždyť už jsem žila mezi aristokraty pár dlouhých měsíců. Jen jsem musela dávat pozor, aby mi zpod pláště nevykoukla ošuntělá sukně.

Ctihodný měšťan se lekl a podíval se na mě. Ihned se zlomil v neohrabané pokloně, smekl opelichaný klobouk, ale Torna nepustil.

„Madame mi laskavě odpustí, ale ten darebák mě chtěl okrást, právě se ho chystám odevzdat policii, aby bylo spravedlnosti učiněno zadost.“ Vypadalo to, že ten pán očekává můj obdiv a uznání za polapení zloděje; bylo mi skoro líto, že jsem ho musela zklamat.

„Vy asi nevíte, pane, že je to ubohý sirotek? Dokonce ze sirotčince, podporovaného klášterem Svaté trojice? Je pod mou ochranou. Jistě nechtěl krást, to jste se musel zmýlit.“

Doufám jen, že nějaký klášter Svaté trojice existuje…

„Ale…,“ zakoktal ten hlupák a já viděla, že vítězství je moje. Ani jsem nečekala, že to bude tak snadné.

„Jaké ale? Chcete snad říci, že vám lžu? Chcete snad říci, že se lživě zastávám hříšníka? To byste mě neomluvitelně urazil!“ Nasadila jsem výraz královny, dotčené drzostí nízkého poddaného; skoro jsem tomu v té chvíli sama uvěřila.

„Chlapec je, opakuji, pod mou ochranou. Obviníte-li ho, obviňujete tím i mě. Takže, pane, jaká je vaše odpověď?“

Chlapík párkrát přešlápl, asi přemýšlel co mohu být zač, že si s ním dovoluji takhle mluvit. Ale člověk nikdy neví, raději se nebudu do ničeho plést, pomyslel si a já mu jeho myšlenky mohla číst v očích tak jasně, jako by je vyslovil.

„Odpusťte, madame, nevěděl jsem…“ A pustil Toma, který se hned chytil za ucho ve snaze zjistit, jestli je celé. Naštěstí bylo. Chystal se okamžitě vypařit, ale chytla jsem ho za rukáv, takže se musel zastavit a zanechat svůj osud v mých rukou.

„Tady máte, za snahu. Vím že vaše úmysly byly čisté, pouze jste hájil svůj majetek; zmýlit se může každý.“ A podala jsem mu jednu minci ze svého ubohého měšce, kterou jsem si pro tento účel předem připravila a po celou dobu svého hereckého výstupu ji žmoulala ve zpocené dlani. Byla to ta největší mince, kterou jsem v měšci vůbec měla; doufala jsem, že to bude dost. Hodnota zdejších peněz pro mě dosud bohužel byla španělskou vesnicí, protože jsem neměla mnoho příležitostí se o nich cokoli dozvědět, jestliže jsem jak známo žádnými nedisponovala.

„Děkuji vám, madame, jsem vaším služebníkem…“ Ctihodný obyvatel města Paříže přijal úplatek a klaněl se pomalu až k zemi, jako bych mu dala bůhví co. Třeba jsem i dala, co já vím. Abych tomu nasadila korunu, podala jsem mu ruku k políbení, ráda ženu věci do extrémů. Když komedie, tak pořádná!

Nejdříve té cti, kterou jsem mu tím prokázala, vůbec nevěřil, ale pak vilně přitiskl vlhké rty na hřbet mé dlaně, raději co nejrychleji, abych si to náhodou ještě nerozmyslela. To, jak zrudl blahem, jasně vypovídalo o tom, že kdybych ho teď požádala, aby skočil do Seiny, jistě by to udělal. Způsobil mi tím radost, pán už sice nebyl nejmladší a na hlavě mu prosvítala pleš, ale sebevědomí není nikdy dost, zvláště když jste jen ubohým ztracencem v čase.

„Můj služebník“ se s několika dalšími poklonami odporoučel a já si mohla s úlevou vydechnout a otřít si pot z čela, jenž málem prozradil, že pod drahým pláštěm schovávám otrhanou sukni. „Teda, ty seš fakt dobrá! Kde ses to naučila? Ty nejsi nějaká vobyčejná baronka, jak sem si myslel, ty seš fakt velká dáma, viď? To bylo ohromný…,“ zasnil se Tom a obdivné na mě zíral.

Nafoukla jsem se pýchou a přezíravě utrousila: „Jsem hraběnka…“ Tom vykulil oči ještě víc.

„Ale… pak nechápu, proč mi pomáháš! Čím jsem si to zasloužil?“ Tom nebyl žádný hlupák. Věděl že v tom bude nějaký háček, a také byl.

„Ještě ses nezasloužil, ale brzy zasloužíš.“

Jeho obličej se zakabonil. „To jsem tušil! Tak co chceš? Jsem tvůj, zachránila jsi mi krk před oprátkou.“

Odtáhla jsem kluka stranou od lidí a vážně se na něj zblízka podívala. „Řekni mi víc o tom medailonu, co nosí Voko na krku. Všechno co víš.“

„Jako co?“ nechápal klučina a čím dál víc se mračil.

„Popiš mi přesně jak vypadá, kde ho Voko vzal, jakou má cenu?“

„Proč tě to tak zajímá?“

„To je moc složité, někdy ti to povím. Ale nejdřív mluv ty. Tak povídej!“ Byla jsem netrpělivá, přistihla jsem se, že věřím v zázrak víc než je zdrávo.

„Co já vím?“ kroutil se Tom. Voko mu očividně naháněl strach i při pouhé zmínce o něm. „Má ho odjakživa, co ho znám. Buď je to jenom nějaká pitomá bezcenná cetka, co se tváří jako pravý zlato, neboje to fakt zlatý a jestli jsou ty kameny pravý, Voko je největší hlupák na světě, že ho ještě neprodal. Ale cikáni sou divný, pořád se musej ověšovat zlatem, připadaj si pak strašně důležitý, i když při tom někdy řvou hlady.“

Moje naděje sílila. Co když nejsem blázen a je to skutečně on, ztracený medailon krále Ludvíka, prokletí rodu Grazaců?

„Co je na něm, jak vypadá? Je na něm oko? Proto si Voko říká Voko, že? Tak jsi to přece říkal tenkrát v té smradlavé díře, vzpomínám si na to!“ Jak jsem jen mohla být tak hloupá, tak zaujatá sama sebou a zapomenout na to, vůbec si neuvědomit tu podivnou náhodu?

„Jo, je tam voko. Takový to strašidelný, co bejvá v kostele na stropě…“

„Boží oko?“

„Jo, asi jo…“ Tom se na mě díval, jako bych byla šílená. Rozohněná nadějí na zázrak jsem si ani nevšimla, že poháněná zvědavostí chudákem Tomem třesu jako hadrovým panákem.

„Promiň,“ uklidnila jsem se a pustila ho.

„Zaveď mě k Voku, musím tu věc vidět zblízka, musím si být jistá, pořád tomu nemůžu uvěřit.“

Tom uskočil a zděšeně si zaklepal dlaní na čelo.

„Ty ses asi zbláznila! A nevíš co mu mám říct, aby mi ten krám ukázal a nezabil mě? Oprátce mě bereš a katovi cpeš do náruče? Už teď jsem v háji, jestli si všimnul, že nepracuju!“

„To nechám na tobě, já taky musela něco vymyslet, když jsem ti zachraňovala krk!“

„Sakra, hraběnko, tebe mi byl čert dlužnej! Přijdeš si sem jako by se nechumelilo a já jdu z jednoho problému do druhýho. Nebejt tebe.“

„Tak budeš zítra ráno viset za krk! Takhle!“ Názorná ukázka oběšence, visícího za krk s vyplazeným jazykem, kterou jsem Tomovi předvedla, ho definitivně přesvědčila.

„No jo, sakra, tak dobře! Lepší dostat pár facek než viset, to je pravda, tak teda pojď. Ať to mám za sebou.“

A schlíple jako zmoklá slepice se otočil a táhl mě zpátky k divadelnímu zákulisí, za paraván z barevných hadrů.

„Počkej tady, za tou plentou. Tady je díra. Přivedu ho sem a ty koukej, abys viděla.“

Poslechla jsem ho a přiblížila oko k nožem prořízнuté díře v tvrdé látce.

Tom zapadl za plentu a pár minut se nic nedělo. Směrem od jeviště z druhé strany se ozýval hlasitý smích diváků, zloději asi mají pré, takže by jejich šéf mohl být v dobrém rozmaru. Odkudsi voněly pečené kaštany a já si uvědomila, že mám pekelný hlad. Do mých žil jako by se nadějí vracel život. Kdyby se mi podařilo najít ztracený medailon, jistě by mi otevřel brány k Filipovi, a kdo ví, možná i k samotnému králi…

Za chvíli jsem škvírou viděla, jak přichází Tom a za ním se nese Voko utírající si mastnou bradu hřbetem ruky; asi právě obědval. Medailon se mu pohupoval v hlubokém výstřihu umolousané vesty a napůl vykukoval ven. Tak pojďte, miláčci, pojďte ještě kousek blíž…

„Pane, musím vám něco říct, ale někde o samotě, ať nás nikdo neslyší…,“ slyšela jsem Tomův trochu roztřesený hlas a také nevrlé bručení obrovského cikána, jemuž se vůbec nelíbilo nechat se v čemkoli manipulovat svým malým otrokem.

Voko nepříliš ochotně následoval pihovatého provazochodce a zlodějíčka až skoro k plentě, za níž jsem se klepala nedočkavostí. Zastavili se ani ne metr ode mě. Já jsem stála za režnou látkou s okem přitisknutým k štěrbině, s pohledem upřeným na tu malou zlatou věc pohupující se na cikánově krku na hrubém řetízku z ryzího zlata, a raději ani nemrkala, aby mi něco neuniklo.

„Tak co je tak důležitýho, že mě taháš vod voběda? Zase nějaká pitomost, aby ses mohl ulejvat? Já ti povídám, že…“

„Ne, pane, tak to není,“ škemral Tom a jen tak tak svými slovy zastavil špinavou ruku, která se znovu sápala po jeho ubohém zarudlém uchu. Chudák kluk, nemá to snadné…

„Poslouchejte mě, pane, je tu tajná policie, málem mě chytili. Měl byste nás odvolat, začíná to tu smrdět…“

„Sakra! A tos mi nemoh říct vevnitř? Musels mě tahat až k branám Paříže? Copak ty osobně znáš nějaký tajný, že je poznáš? Jenom plácáš; nenechali by vás krást tak dlouho, už byste byli dávno za katrem!“ Starý cikán připomínal spíš medvěda než člověka, šel z něj strach. Velmi dobře jsem chápala, proč od něj Tom nechce dostat pár facek, asi to doopravdy není žádná maličkost. Navíc páchl alko holém tak silně, že jsem to cítila i přes hadrový paraván. Byl to jedním slovem hrozivý člověk.

Horší však bylo, že jsem pořád dobře neviděla na medailon. Čouhal ho jen kousek a nebyl dost velký na to, abych cokoli zahlédla. Voko ke mně navíc stál bokem, takže jsem viděla jen úplný okraj něčeho, co sice vypadalo slibně, ale žádné Boží oko, natož slunce uvnitř, jsem ani náhodou nezahlédla.

Ale Tom byl profesionál.

„Ach, pane, co je s vaším medailonem; zdá se, že z něj vypadl jeden kámen!“ Tom vzal přívěsek drze do ruky a vytáhl ho na světlo boží.

„Co to povídáš, ty spratku?“ zaklel cikán a vytrhl mu šperk z ruky. Ale znejistěl. Strach o věc, jejíž jméno nosil, ho na okamžik vyvedl z rovnováhy.

V té chvíli vysvitlo na okamžik slunce a já v jeho jasném světle uviděla diamantové oko v trojúhelníkovém rámečku, osázené rubíny. Před očima se mi zatmělo. Aby nebylo pochyb, cikán zmáčkl nějakou západku a medailon s tichým cvaknutím otevřel. Uvnitř jsem na zlomek sekundy zahlédla zářivý obrys slunečních paprsků z drobounkých kamínků na zlatém podkladu, které se odrazem skutečného slunce zaleskly tak jasně, až mě to na chviličku oslepilo jako prasátko ze zrcátka.

Panebože! Omyl byl vyloučen. Musí to být on! Medailon Ludvíka XIV, věc, která ovlivnila tolik lidských životů, věc, která způsobila tolik bolesti, smutku a nepřátelství, a možná je pravou podstatou vzniku přízviska krále Slunce… Takové štěstí mám já, smolař?! Nemohu tomu uvěřit!

Starý cikán hbitě zaklapl medailon obrovskou rukou a strčil jej zpět pod vestu. Přitom Hookymu vlepil políček, až narazil obličejem do právě přicházejícího muže, také cikána, s květovaným šátkem

omotaným kolem hlavy, jemuž bylo divné, o čem si velký principál tak dlouho povídá s tím bezcenným malým zlodějíčkem.

„Plácáš nesmysly! Ještě jednou se opovaž si ze mě utahovat! Oběsím tě na nejbližším stromě!“ zaklel Voko a nechal Torna stát, kde byl.

„Padej krást, nebo uvidíš! Parchant, jenom mě zdržuje; jednou ho stejně zabiju.“

Oba cikáni odcházeli a Tom, stále se držící dlaní za zarudlou tvář, spiklenecky mrkl směrem k díře, kde jsem se snažila uklidnit, abych nezačala křičet vzrušením.

Králův medailon! Musím okamžitě najít Filipa! Ach můj Bože, jako bych měla v rukou lidský život, a nejenom jeden…

Když Hooky vypochodoval z divadelního zákulisí, chtěla jsem ho obejmout a poděkovat mu, ale gestem ruky mě zarazil. Pochopila jsem, že se Voko dívá. Tom musí bleskurychle začít zase odřezávat měšce, nebo se dostane do vážných problémů. Jednou mu třeba pomůžu dostat se odtud, ale teď na to není čas. Může začít pršet, může zasáhnout policie a cikáni zmizí stejně rychle jako se objevili. Musím jednat.

Mávnutím ruky a vzdušným polibkem jsem se na dálku rozloučila s malým zlodějem a pelášila napříč přes náměstí směrem k uličce, z níž jsem předtím vyšla. Proplétala jsem se mezi lidmi, kteří se domnívali, že mě snad někdo honí, protože mi s pochopením dělali místo. Za chvíli jsem byla v ulici připomínající jednu z uliček pod Pražským hradem a za pár minut jsem už vbíhala do brány Françoisova sídla, kterou jsem nechala odemčenou.

23

Brala jsem schody po dvou, už jsem stěží popadala dech. Teprve když jsem se zastavila v salonku a rozkašlala se, mě napadlo, že vlastně vůbec nevím, co mám teď dělat. Opírajíc se o gobelín znázorňující řeckého boha války na válečném voze jsem se snažila zklidnit dech i krev, která mi bouřila v žilách, jako by šlo o všechno. Vlastně o všechno šlo.

Musím za Filipem, hned; je jedno jak. A až ho najdu a řeknu mu o medailonu, konečně mu také povím vše o svém podezření; snad ještě není pozdě.

Jako ve snách jsem vtrhla do místnosti, která sloužila jako převlékárna. Bezohledně jsem vyrušila komornou z poledního odpočinku – když dala panu hraběti oběd a ten šel do své pracovny, dívčina si chtěla také zdřímnout. Urychleně mě oblékala, několikrát si nechápavě zívla a já ji pořád popohánělа, ať si pospíší.

Lucien mi právě přišel oznámit, že mám-li chuť na jídlo, oběd mi budou servírovat v jídelně. Mávla jsem rukou na znamení, že jídlo je to poslední, co by mě teď zajímalo; na hlad jsem úplně zapomněla.

„Pojď sem!“ sykla jsem na něj.

Lucien se neochotně přiblížil. Počkala jsem, až komorná utáhne poslední šněrovačku a zaváže poslední mašli mých liliových šatů od Françoise a podívala jsem se na Luciena způsobem, že ihned věděl, že něco není jako dřív. Z bezduché loutky se před jeho očima jako zázrakem zrodila osoba překypující energií a odhodláním.

„Luciene, já vím, žes v tom všem měl prsty. Když se o tom jediným slovem zmíním panu Filipovi, rozseká tě na kousky. Je ti to jasné?“

Lucien jen polkl a nezmohl se na slovo, takový přímý útok nečekal. Až po několika dalších vteřinách, kdy jsem užívala moci ticha ve svůj prospěch, tiše pípnul:

„Ale… tak to není. Tedy, já vím že to vypadá.“

„To si piš, že vypadá. Hájit se můžeš později. Teď tě potřebuji a jestli uslyším jedinou výmluvu, nedožiješ se rána. Nějaké námitky?“

„Ne, madame.“

Takže to bychom měli.

„Teď mě poslouchej! Pan hrabě je právě ve své pracovně. Ta má, jak známo, okna na zadní dvůr. Takže zapřáhneš koně do kočáru, co

nejtišeji ho vyvezeš hlavní branou z paláce a počkáš na mě, rozumíš?“

Lucien byl z toho celý tumpachový. Škrábal se na hlavě, nervózně špulil ústa a přešlapoval z nohy na nohu, jako by si potřeboval odskočit.

„Tak co je?“ Byla jsem strašně netrpělivá. Na co čeká, není mu snad něco jasné?

„Tedy… Já nemám povolení řídit hraběcí kočár. Řídil jsem jen markýzin, protože kolem sebe neměla ráda moc lidí, byl jsem komorník, majordomus a kočí v jedné osobě. Ale kdyby mě viděl pan hrabě, že se pletu jeho kočímu do řemesla, jistojistě by mě zmlátil bičem.“

„Dobrá. Takže se radši necháš rozsekat na nudličky od pana markýze, protože mu ještě dnes řeknu, že jsi to táhl s Louvoisem proti paní markýze i jemu. Neslyšel jsi, co jsem prve říkala?“

„Ano, slyšel…“

„Tak na co ještě čekáš?“

„A… kam pojedeme?“

„To se brzy dozvíš. A teď už jdi a s nikým o tom nemluv!“

Lucien se uklonil a odběhl. Jen mu na čele přibylo několik vrásek, jak je znepokojením nakrčil. Inu, chápu ho, hrát to na dvě strany je dřina, ale to si měl rozmyslet dřív.

Zůstala jsem chvíli stát na místě s rukama v bok a nebyla si tak úplně jistá, jak tohle dopadne. Bůhví, jestli se sem ještě vrátím, možné bylo všechno. Pokud není Filip doma, může být kdekoliv. U nějakého přítele, u té hvězdy večírků Ninon de Lenclos, v Louvrů, ve Versailles… Jen doufám, že někde nehledá svou matku nebo není na válečném tažení. Ale to snad ne, to by se mi přece doneslo, že se už zase bojuje.

Něco mě nutilo, abych jednala tak, jako bych se na toto místo už nikdy neměla vrátit. Neměla jsem skoro nic, jen dvoje šaty; ty, jež jsem měla na sobě a ty staré modré, které jsem měla jako vzpomínku na markýzu. Ani svůj kufřík s léky, který jako zázrakem přežil všechny mé peripetie, jsem tu nechtěla nechat. Kdoví, kdy se může hodit.

Strhla jsem tedy z malého stolku vyšívaný brokátový ubrus, rozprostřela ho na zemi a postupně do jeho středu složila mé obnošené šaty, které jsem měla na sobě, když jsem byla před chvílí venku, kufřík s léky – a to bylo všechno. Modré šaty se tam nemohly

vejít. Oloupala jsem z nich tedy s bolestí v srdci zbytek perlových ozdob a hodila je na hromádku. Všechno jsem to svázala do pohledného pevného uzlíčku a jako Honza s rancem buchet jsem se co možná nejnenápadněji vyplížila z pokoje.

Měla jsem štěstí, že hra na schovávanou s Françoisem ještě stále trvala, protože právě v okamžiku, kdy jsem se svým vše prozrazujícím zavazadlem vyplula na chodbu, François v dlouhém županu a se svými havraními vlasy staženými do dlouhého copánku právě vycházel z pracovny. Musel mě vidět, ale jelikož mi chtěl uštědřit další ze svých působivých lekcí naprostého pohrdání, jen zvedl nos do výšky a odkráčel, ukazuje mi hrdě svá rovná hubená záda.

Oddychla jsem si, že neviděl můj raneček a neměl tedy důvod uzavřít tu trapnou frašku, kterou mě nejspíš hodlal postupně udeptat.

Jakmile zašel za roh, ještě jsem podle zvuků zkontrolovala, že odešel do svých komnat, jejichž okna sice nevedou na zadní dvůr, ale nevedou ani přímo na nádvoří, odkud by třeba mohl něco zjistit o mém kvapném útěku. Doufala jsem sice, že Lucien je už skrytý za zdí, jenže člověk nikdy neví.

Najednou bylo všechno snadné. Rychle a tiše jako myška jsem seběhla po starém širokém schodišti a ocitla se na nádvoří. Nedostatek lidí v chudém hraběcím sídle mi nyní přišel vhod, jako zázrakem se mi podařilo vyklouznout z domu naprosto nepozorovaně.

Proběhla jsem parčíkem a s velkou úlevou přesně podle plánu nalezla hned za branou Luciena, sedícího na kozlíku hraběcího kočáru. Chtěl se zvednout a podle zvyklostí mi pomoci při nastupování, ale dřív než slezl z té výšky, jsem už byla uvnitř.

„Jeď rychle k panu markýzi!“ zavelela jsem jako generál a se srdcem až v krku se opřela o měkké opěradlo. Bylo podstatně pohodlnější kočár než markýzina stará černá škatule; ti hugenoti by to s tím asketickým přístupem neměli tolik přehánět.

Hlavně klid, hlavně klid, je dost času! Cikáni se snad nechystají tak rychle odjet z Paříže; podle zablácených kol jejich maringotek teprve dnes přijeli. Minimálně do večera tu budou. Všechno by mělo být v pořádku, hlavně klid, hlavně klid!

Lucien, protože mne už znal, pochopil, že s rozvážnou jízdou u mě nepochodí, takže jsme opět jeli rychlostí větru, jako už párkrát. Cesta se ale i tak vlekla, nejspíš to bylo tím, že jsem netrpělivě počítala

sekundy do okamžiku, než se v zatáčce konečně vynořila bílá zeď Filipova sídla.

Nádherný palác, za jehož vysokými zdmi vykukovaly nad pařížské ulice dvě malé věžičky a jehož bělostné zdi odrážely světlo jako nejčistší mramor, se objevil přímo před námi.

Hned jsem poznala, že palác je nejspíš prázdný. Okna byla zavřená a služebné si hrály na nádvoří se svými dětmi. Nejdřív mi dveřníci nechtěli vůbec otevřít bránu; domnívali se, že uvnitř zeleného kočáru sedí hrabě François, který měl od jisté doby vstup do Filipova domu zakázán, když však uviděli mě, po krátkém zaváhání bránu otevřeli.

Nečekala jsem, až mě někdo osloví a uvede dovnitř, kde bych se měla poslušně ohlásit a požádat majordoma o audienci, vběhla jsem rovnou do přístěnku pro služebnictvo, kde jsem narazila na Blanche, která právě plísnila nějakého nového kuchtíka za to, že rozbil vzácnou skleněnou karafu na víno.

Když jsem ji oslovila, prudce se otočila a jakmile mě poznala, rychle se pokřižovala. Co blázní, komedie stará, copak jsem nějaký čert?

„Zdravím vás, Blanche. Hledám pana markýze ve velmi naléhavé záležitosti," začala jsem sebevědomě, ale místo aby se služčin zavilý výraz tváře změnil k lepšímu, zakabonil se ještě víc, což mě sice zamrzelo, ale v té chvíli jsem měla úplně jiné starosti, než abych jejímu chování přikládala nějaký význam.

„Není tady," odsekla Blanche a já si všimla, že v ruce žmoulá svůj křížek, jejž nosila na šňůrce kolem krku. Co blázní?

„No a kde tedy je?"

„Pán odjel na večerní slavnost do Versailles. Vrátí se asi až za tří nebo čtyři dny, takže… Madame musí přijet jindy."

Paráda! To jsem zvědavá, jak se tam dostanu. „Madame nemá tolik času…"

„Prosím?" Blanche pochopila, že chci jet za Filipem do Versailles a myslela si, že jsem se musela znovu praštit do hlavy, tentokrát pořádně.

Nečekala jsem na její dovolení a běžela zpátky ke kočáru tak rychle, až jsem málem zakopla o svou sukni, připomínající nafouklý balon.

Ani jsem se neohlédla, zaklapla za sebou zdobená dvířka a zabouchala na Luciena, ať sebou pohne. Čas letí.

Vyjeli jsme směr Versailles. V té chvíli mi ani nedošlo, že vlastně jedu do sídla Slunce, že mám v úmyslu proniknout někam, kam není nijak snadné se dostat, nejste-li členem královského dvora. Ať si, nějak se tam dostat musím! A nedostanu-li se dovnitř, musím dostat Filipa ven – za každou cenu.

Pravidelné kolébání a drkotání kočáru bylo velmi únavné, ale nakonec mě uspalo. Možná je to trochu zvláštní, usnout v takové chvíli, kdy možná jde o všechno, kdy se vydávám na nebezpečnou cestu s nejistým cílem, ale asi právě proto jsem usnula. Ubíjející pocit marnosti a smutku byl náhle zatlačen do pozadí závažností mého objevu: malého lesklého předmětu na krku cikánského principála. Děsivé Nic se změnilo v Něco a to pro mě byl po tak dlouhé době natolik blažený pocit, že se spánek dostavil téměř okamžitě, jen co jsem usedla do měkkých brokátových podušek.

Od té doby, co se mi stará cikánka uprostřed jedné chladné noci svým rezavým hlasem vysmála do tváře a já se dozvěděla, že jsem v sedmnáctém století nejspíš navždy, jsem žila trochu jako ve snu a pramálo mi záleželo na tom, co se kolem mě děje. Bylo mi jako bych vlastně ani nežila. Měla jsem dojem že nic nemá význam, byl to pocit prázdnoty, tmy v duši, prosvětlené jen sem tam lehkými odlesky mé skryté lásky k Filipovi. Ale do mé kobky marnosti náhle vniklo sluneční světlo. Okno se otevřelo a já se po dlouhé době nadechla čerstvého vzduchu naděje.

Stačilo mi k tomu málo. Teď jsem najednou měla cíl. Možná hloupý, dětinský, naivní a zbytečný, ale cíl to byl. Den, hodina, vteřina dostaly smysl. Jsem cizinka ze Země-nezemě? Změním osudy rodu Grazaců? Přenese mě nalezení medailonu domů? Nejspíš ne, ale co když ano? To tiché, v mysli zasunuté „možná“ bylo víc, než jsem potřebovala k tomu, abych znovu ožila. I kdyby celá ta neuvěřitelná věštba, kterou mi vyprávěla markýza de Grazac, byla jen smyšlenou báchorkou pro děti a mě její naplnění domů nepřeneslo, mohlo by nalezení ztraceného medailonu pomoci smýt starou křivdu z rodiny muže, jehož jsem milovala, a ženy, kterou jsem měla upřímně ráda. O té první možnosti – tedy že bych se třeba mohla někdy vrátit domů a znovu spatřit své bližní – jsem se bála i přemýšlet, abych snad nepodléhala marným nadějím. Druhá možnost, prolomení hradby zlé minulosti mých jediných blízkých lidí v sedmnáctém století a pomoc Filipovi, mě i tak motivovala dostatečně. Představa, že by Filip konečně pochopil, že má domnělá

zrada byl jen nespravedlivý omyl, byla nádherná. Tolik jsem si ho přála obejmout, znovu cítit fialkovou vůni a měkkost jeho rtů na svých! I přesto, že se mi možnost jakéhokoli smysluplného vztahu mezi mnou a Filipem snad z tisíce důvodů zdála jako bláznivý sen.

Pokud najdeme medailon, znovu mi začne důvěřovat, pochopí, že jsem na jeho straně. A jeho vykonstruovaná a nesmyslná teorie o mém údajném zrádcovství se rozpadne na prach, stejně jako podivný odstup, který jsem z Filipa často cítila i dřív, třebaže se jisté jiskření z jeho strany nedalo popřít.

Jediné, co mi dělalo starosti, bylo tušené nebezpečí, ona hrozba, o jejíž existenci jsem věděla tak málo a jež mě tolik děsila. Až Filip pochopí, že jsem ho nezradila, bude mě poslouchat a vyslechne i všechna má neurčitá podezření. Snad ho to povede k opatrnosti a obezřetnosti.

Cesta byla dlouhá a už se přiblížil večer. Když náš kočár vyjel z lesa, právě zapadalo slunce.

Tenkrát jsem poprvé v dálce zahlédla sídlo francouzských králů, pohádkový palác se najednou vynořil přímo před námi jako vzácný drahokam. Vím, že to byl jen přelud, ale zdálo se mi, že se v té chvíli stromy i stavby vesničky Versailles rozestoupily, stejně jako dav v tanečním sále, když vchází král.

Na mírném kopečku, jenž ještě zdůrazňoval velikost této monstrózní stavby, se versailleský zámek zdál jako sídlo antických bohů. Zalykala jsem se tím okamžikem, o němž jsem snila celý život a jenž všechny mé sny už v této chvíli dalece překonával. Jediné, co v té chvíli existovalo, byl zámek, zhmotněná fantazie Ludvíka XIV, mého obdivovaného krále, a vlastní pocit nepopsatelného nadšení.

Kolem zámku i na tu dálku vládl čilý ruch neustávající stavby, mohly tam být snad tisíce dělníků a řemeslníků všech profesí. Malé světlé tečky bez ohledu na blížící se slavnost a západ slunce neustávaly v pohybu, jako pilní mravenci v mraveništi, kteří pracují od rána do večera a od večera do rána, dokud jim síly stačí.

Nechala jsem zastavit kočár a na okamžik se zahleděla na tu krásu; měla jsem teď celý obzor jako na dlani. Znala jsem palác z fotografií a obrazů, každý jeho detail, různé fáze jeho vývoje, všechny jeho proměny v běhu staletí. Věděla jsem přesně, kudy vjížděl kočár Ludvíka XIV, pokud do Versailles přijížděl, věděla jsem kam směli obyčejní poddaní a kam jen princové a maršálové, kde se pořádaly

slavnosti a plesy, kde se hrály karty i kde měl král okna svých komnat v době, kdy slavný Zrcadlový sál dosud neexistoval.

A věděla jsem velmi dobře také to, že vjezd na Cour de Marbre, tedy vnitřní mramorové nádvoří, mi nebude povolen, dostanu-li se vůbec s kočárem alespoň na první, královské. Tím pádem, což se však nesmí stát, mi nebude umožněn ani přístup mezi vyvolené, do víru slavností, vína a radovánek. Jistě, vím: Versailles se brzy proslaví svým neomezeným přístupem pro širokou veřejnost, každý bude smět vejít a poklonit se králi. Jenže tak snadné, jak se vypráví, to přece jen není. Smí se jen někam a jen někdy, přesněji řečeno jen přes den a jen na uctivou vzdálenost od „králova appartementu“. I to sice mohlo ostatním králům Evropy sedmnáctého století připadat poněkud nezvyklé a snad i pobuřující, ale pro mě, nezvaného vetřelce, který chce dovnitř právě teď a míní se pohybovat v paláci jak se mu zamane, je tato zdánlivá otevřenost naprosto nedostačující. Musím se do zámku dostat právě dnes, nemůžu čekat někde v lese do zítřka a musím proniknout až do samého srdce Versailles. Musela jsem to zkusit – odvážnému štěstí přeje – vždyť tu jde možná o víc, než si právě teď dokážu domyslet.

Znovu jsem pomyslela na medailon. Co když se opravdu začíná naplňovat věštba staré markýzy a medailon nás může všechny zachránit; kdo ví? Grazacům zachrání čest, markýze život a mně… Ne, nesmím teď myslet na sebe. Staň se, co se má stát. Sama to však nedokážu, takže musím najít Filipa ať to stojí cokoliv.

Lucien očekával mé instrukce, něco jako bojový plán, ale žádných se ode mě nedočkal. Neměla jsem nejmenší tušení co se stane, až přijedeme k paláci. Lucien už kapituloval, už se ničemu nebránil. Věděl, že se mnou nehne a od mého úmyslu mě neodvrátí, stejně jako se mu nedávno nepovedlo změnit mé rozhodnutí vrátit se do domu v ulici Saint Antoine. Možná se snažím od samého počátku marně, ale vidina neúspěchu a marnosti mě nesužovala; všechno přece jde, jestliže člověk věří. Jako bych se samou vírou a očekáváním vznášela v oblacích. Opět jeden z učebnicových výkyvů mé nestálé nálady. Nahoru, dolů, nahoru, dolů – to jsem celá já. S Lucienem jsme byli jako ten nesmiřitelný bojovník s větrnými mlýny a jeho apatický sluha – jako bychom jim z oka vypadli. Jsme možná blázni, jenže co naplat, osud tomu tak chtěl. Zhluboka jsem se nadechla a beze slova jsem sluhovi pokynula, ať tedy jede dál, blíž k

tomu nadpozemskému skvostu. Uvidíme, překážky budeme řešit za pochodu.

Rozjeli jsme se tedy vstříc oslepujícímu jasu slávy Ludvíka XIV. Srdce mi začalo bít rychleji a cítila jsem stále silněji nepopsatelné vzrušení, jaké jsem snad ještě nikdy nezažila. Slunce právě zapadalo přímo nad Versailles a oslepující sluneční kotouč zlatorudé barvy jako by ve třpytivých odrazech splýval se zdmi staronové elegantní stavby, která už teď byla pravým ztělesněním pýchy a moci Francie. Sídlo králů, ač dosud nedokončené, mě už na první pohled doslova ohromilo, přibilo do polštářů Françoisova kočáru svou krásou a silou, která z něj sálala jako horko z rozpálených kamen. Byl to opravdový, skutečný palác lidských snů, bylo to pravé sídlo nejmocnějšího panovníka Evropy té doby.

Myslíte si možná, že přeháním. Pochopte však, já viděla Versailles na vlastní oči poprvé! A taková premiéra, rovnýma nohama spadnout přímo do doby zrodu nejkrásnějšího paláce světa, vidět zámek v době, kdy zrovna přichází na svět, to asi těžko někdo pochopí. Je to něco podobného, jako kdyby paleontolog potkal živého dinosaura pasoucího se na palouku, nebo se archeolog v Gize ocitl tváří v tvář pravému faraónovi. Tak nějak mi bylo, nedá se to ani popsat.

Jarní deštík, který nás provázel po celou cestu z Paříže až do Versailles, jako zázrakem ustal, mraky se protrhaly. Voda způsobila, že mokrá střecha velkolepě zářivé stavby odrážela oslnivé odlesky slunce přímo nám do tváře, jako by byla v plamenech. Palác jako by hořel, jak se nebeský jas odrážel od mokrých ploch namodralé břidlicové střechy. Dešťové mraky odplouvaly na východ a příjemně to hřálo, že jsem až slastně přivírala víčka, abych si do morku kostí vychutnala to hladivé teplo a ochránila své oči před nádherou, která spaluje. Jako omámená jsem se vyklonila z okna a za drncání tvrdých kol kočáru po nerovné cestě pak nepřetržitě sledovala – úžasem oněmělá – ten přibližující se zázrak, spojující krásu nesmrtelné věčnosti s palčivou touhou člověka vybudovat nejkrásnější zámek světa, palác, jehož sláva se jednou bude svou nádherou dotýkat nebes.

Ludvík XIV. byl šťastný muž, jeho sen se právě splnil.

Už jsem rozeznávala jednotlivé postavy, stovky dam a pánů ve skvostných toaletách, nablýskané kočáry zářící zlatem a snad tisíce lokajů v tmavomodrých livrejích. Versailles dýchaly životem a já se možná už za chvíli měla stát jejich součástí, na pár okamžiků,

prchavých minut, na něž se nezapomíná. Ovšem pokud se mi nějakým zázrakem podaří dostat dovnitř a splynout s davem, jak jsem měla v úmyslu.

Poté, co jsme po široké ulici projeli vesnicí, stanuli jsme před jakousi provizorní hlavní bránou zámku. Dosud neupravený prostor lemovala dlouhá zaoblená zídka, vytvářející cosi jako kruhové nádvoří. Kola našeho kočáru se bořila do mokré hlíny a my se konečně zařadili do hloučku povozů před námi. Přestože do oplocených prostor versailleského paláce zely tři otevřené brány, vedoucí na královské nádvoří, nyní ještě nesoucí název „nádvoří ministrů“, tou prostřední projel pouze jeden kočár a ostatní, stejně jako náš, čekaly, až se na ně dostane řada a konečně budou moci projet pravou či levou branou v modrém a zlatém mřížoví. Prostřední mosazná brána, nad níž se hrdě tyčila královská koruna, rohy hojnosti a tři velké liliové květy z pozlacené mědi, byla pouze pro krále a jeho rodinu, takže ten, kdo právě projel, musel být někdo z královské krve. Kdopak to asi byl?

Zatím jsem v obraze, libovala jsem si a v duchu žehnala autorům všech knih, které jsem kdy nastudovala. Jen aby to tak i pokračovalo.

Můj nadnesený předpoklad, že to dnes asi bude celá Paříž, zřejmě nebyl tak přehnaný. Jako by tu byli opravdu všichni; nádvoří se lidmi jen hemžilo. Všude kolem postávaly stovky lidí, nosítek a kočárů a ve tvářích všech přítomných se dala tušit příjemně napjatá atmosféra blížící se slavnosti a vzrušené očekávání, jaké úchvatné zážitky přinese dnešní noc. Ve vzduchu bylo cítit nepřeberné množství těžkých parfémů, které se mísily s vůní čerstvého deště a štiplavým zápachem zpocených koňských hřbetů. Naci tím vším se vznášel typický pach staveniště, čerstvého dřeva a mokrého písku s vápnem; všechno to bylo tak skutečné a blízké, že jsem se chvílemi zalykala radostí a úplně zapomínala na důvod, proč jsem vlastně přijela: Najít maršála Filipa de Grazac, získat medailon Ludvíka XIV., pro lomit prokletí rodiny muže, jenž byl mou tajnou láskou.

24

Před námi ve frontě popojížděl kočár připomínající šlehačkový dort, byl celý bílý, poněkud přezdobený a pyšně se blyštěl ve zbytku slunečních paprsků, dopadajících na něj ze střechy jako zlaté vlasy. Projeli jsme s elegantní samozřejmostí levou branou, hned za bílým kočárem, překvapivě bez sebemenších problémů. Jsme tedy uvnitř. Co bude dál? Obloha se zbarvovala z blankytně modré do růžové a světle fialové, jak slunce pomalu přeměňovalo odplouvající dešťové mraky v červánky, dřív než se definitivně schová za obzor a na palác padne tma. Všechno kolem mě tak dostávalo ještě pohádkovější a neskutečnější příchuť. Světlo mi šlo přímo do oči, nakonec jsem raději zatáhla záclonku.

Náhle jsem z bezprostřední blízkosti uslyšela vzrušené hlasy. Nějaký lokaj v růžové livreji pobíhal kolem šlehačkového kočáru jako vzteklá myš a pištivým hláskem nabubřele nadával versailleskému personálu v modrém, který se snažil všechny kočáry namačkat co nejtěsněji vedle sebe, protože branou stále projížděly další a další a na nádvoří ministrů přestávalo být k hnutí. Mezi kočáry se tlačili nosiči nájemných nosítek, kteří v potu tváře přenášeli své dopravní prostředky sem a tam. Navíc, aby zmatku nebylo málo, se uprostřed velkého nádvoří šikovaly za hlasitého křiku jednotlivých velitelů oddíly královských mušketýrů.

Růžový kašpárek do toho vřeštěl, aby sebou lokajové hodili, nebo jeho pán odjede. To by byla věčná škoda, jestli je tvůj pán alespoň z poloviny takový šašek jako ty, pomyslela jsem si s úsměškem na jeho adresu a snažila se tak zapomenout na strach co se stane, až budu předstírat, že jsem si zapomněla pozvánku.

Onen skvostný a navztekaný povoz před námi se nakonec arogantně pohnul, vyjel z hloučku a postavil se zleva vedle tmavohnědého kočáru, který byl úplně vpředu. Šlehačkový dort na kolečkách tak zabral místo potřebné k otáčení a nehodlal se pohnout. Lokajové, kteří měli kočáry hostů na starosti, se na něj spolu s několika dalšími lokaji z poslušně čekajících kočárů ihned vrhli a došlo k prudké hádce. Bylo to podobné, jako když se nějaký vtipálek odváží předjet v pražské dopravní zácpě celou kolonu a pak se diví, že ho nikdo nemá rád.

Kdesi daleko před námi, přesně tam, kde z kočárů vystupovali nádherně oblečení dvořané, na rozdíl ode mě s pozvánkami v rukou, jsem měla možnost spatřit první problém. Domnívala jsem se totiž, že se kočáry nejdříve zaparkují a pak jdou jejich majitelé pěšky tam, kde předloží pozvánky. Doufala jsem tak, že se mi podaří nějak ztratit v davu a proklouznout dovnitř. Kdybych však nebyla tolik vyjevená ze všeho kolem a na chvíli se zamyslela, muselo by mi dojít, že je to naprostý nesmysl. Cesta od „parkoviště“ (které se zřejmě dalo najít kdesi za pravým či levým křídlem „enveloppe“, to jest nové přístavby) až k zámku by byla tak dlouhá, že by se asi jemným dámám v těžkých šatech nechtělo chodit takovou dálku pěšky.

Fungovalo to tak, že každý kočár jen přibrzdil a jeho majitelé přestoupili do nájemných nosítek. Host byl poté, co byl odnesen až ke vchodu na královnino schodiště, „legitimován“ – každý zvlášť. Tam, po předložení pozvánek, čekal osobní doprovod. Kočár mezitím mohl pojíždět a hledat si své místečko jak dlouho chtěl; dvořany už nemuselo vůbec zajímat kde skončí povoz a kde koně, protože se už v té době většinou vesele napájeli drahým vínem z královské tabule.

Než jsem se vzpamatovala, byla jsem u kýženého vchodu, jako jediná i s kočárem, a do okénka nahlédl lokaj v červené livreji. To bylo první faux pas, které mě v očích nafrněných lokajů od samého počátku pasovalo na poměrů neznalou vesnickou husičku, která jede do Versailles a nezná základy etikety a zvyků vysokých kruhů. Ale toto zjištění přišlo příliš pozdě. Kéž bych nebyla tak zbrklá…

Dvířka kočáru se otevřela a protože Lucien seděl na kozlíku, bez možnosti vydávat se zároveň za kočího i lokaje (jenž by měl správně stát vzadu na stupátku), versailleský sluha ho automaticky zastoupil a pomohl mi ven z kočáru, poté co mi přistavil stoličku.

Vystoupila jsem tedy s výrazem královny celého vesmíru ven a upravila si záhyby liliové sukně.

„Madame, vaši pozvánku prosím,“ ozvalo se upjatým tónem a já ztuhla, stojíc jednou nohou na mramorové dlažbě, vedoucí dovnitř zámku. Okamžik pravdy nadešel.

„Bohužel pozvánku nemám, zapomněla jsem ji, jsem zde jako doprovod pana maršála de Grazac,“ zalhala jsem a doufala, že mě za tu lež Filip neroztrhne jako hada.

„Vaše ctěné jméno, madame?“ nadzvedl lokaj nedůvěřivě obočí.

„Hraběnka Luisa de Lahol…“ Už jsem měla pěkně vyschlo v krku – a to byl teprve začátek. Lokajův obličej nevěstil nic dobrého, evidentně mi nevěřil.

„Počkejte prosím,“ řekl nadutě a nahlédl do nějakých papírů. Jasně že počkám, co mi také zbývalo, že?

„Na seznamu vás nemáme…“ No ne, to je ale překvapení!

„Ale to je hrozný omyl, byla jsem pozvána.“

„To je možné, madame, ale nejste na seznamu.“

„A co mám tedy podle vás dělat? Váš nepořádek přece není moje starost.“

Lokaj se nadmul jako balon.

„To opravdu nevím, paní hraběnko. Je mi to velice líto. Ale nemohu vás pustit. Pan maršál navíc smí vjíždět s kočárem až na vnitřní nádvoří, takže ani nevím jestli tu už je, natožpak s kým. Nemohu vám nijak pomoci, promiňte…,“ a s patolízalským úsměvem se vrhl k jakémusi páru, který hned za mým kočárem právě vystupoval z nosítek. Na mě se už ani nepodíval.

To je ale drzý spratek! Takhle mě vyhodit, jako nějakého sluhu! Ale čekala jsem, že to hladce nepůjde, takže jsem nastoupila zpět do kočáru a nechala Luciena, který to naštěstí nijak nekomentoval, aby najel na volné prostranství v rohu nádvoří.

Teprve teď mi došlo, že se vrátní nejspíš nejdříve ptali po pozvánkách jeho, proto jsem se ho zeptala, co jim řekl. Suše mi odpověděl, že jim prostě řekl, že je mám já. No a já neměla nic. Špatný příjezd, špatná historka… Byli jsme za pitomce. Ach jo, knihy bohužel o všech detailech etikety nevyprávějí a tak mě nemohla varovat ani moje sebedokonalejší teorie, od praxe bohužel poněkud vzdálená.

Měla jsem si to promyslet předem; tyhle hurá akce jsou většinou předem odsouzené k neúspěchu. Jenže když já měla pořád pocit, že mám tak málo času! Co když už cikáni odjeli, jak je pak budeme hledat?

Vystoupila jsem z kočáru, opřela se o něj a začala horečně přemýšlet, až se mi z hlavy kouřilo.

Vtom jsem zaslechla hysterický jekot, ženský hlas, který pištěl na takové frekvenci, až mi to rvalo uši. Majitelka onoho hlásku se vynořila jen kousek ode mě.

„To je nehoráznost! Jak je to možné, že nejsem na seznamu? To si někdo odskáče, šeredně odskáče! A ten bídák Vardes mě tu nechá

trčet jako nějakou čekatelku na almužnu, jako nějakou prosebnici, jako, jako… Ach, jak ponižující! Simone, kde se couráš; co mám dělat?“

Oslovený se vynořil hned vedle oné dámy, lehce obtloustlé čtyřicátnice s bohatě napudrovaným účesem, protkaným perlami. Byl to sluha a mohl mít bezmála dva metry, a možná i dva metráky.

„Madame, zachovejte klid! Pan de Vardes nejspíš jen nemůže najít naše nosítka, nebo se někde opozdil – jistě přijde. Slíbil, že pozvánku pro vás přinese, tak ji jistě opravdu přinese.“

„Nepřinese, je to darebák! Zítra bude u Ninon vyprávět veselou historku o tom, jak mě tu nechal čekat jako žebráka!“

Páni, ta má ale ječák! Proti ní jsem i já naprostý amatér, a to umím pištět velmi obstojně. To jsem tedy zvědavá, jak tato jistě velmi vznešená dáma svůj problém vyřeší; mohla bych se nechat inspirovat. Kdybych mluvila pravdu o mé zapomenuté pozvánce, byly bychom já a ona dáma ve zhruba stejně neveselé situaci.

Dáma však nevymyslela vůbec nic, protože se o to ani nesnažila, veškerou svou energii soustředila pouze do nadávání, takže s nápadem musel přijít její obrovský sluha, který měl jistě minimálně jednoho z rodičů afrického původu a mimo jiné i tu nejflegmatičtější povahu, jakou jsem kdy viděla.

„A co kdybych, madame, šel zkusit pana de Vardes najít? Lokaje do zámku občas pustí, pokud nese vzkaz…“

A to se podívejme, to je ale výborný nápad! Já husa, že mě to hned nenapadlo! Víc jsem nepotřebovala slyšet. Měla jsem chuť toho obra obejmout a políbit.

„Luciene?“

Pasivní sluha, nehybně sedící na kozlíku, patrně smířen se svým osudem – totiž být mým doživotním otrokem pro domnělou zradu na své bývalé paní – sebou trhl.

„Ano, madame?“

„Půjdeš do paláce a předáš panu markýzi vzkaz.“

„Jaký?“

„Řekni mu…“ Co mu mám vlastně vzkázat? „Ano?“

„Řekni mu, že…, že pro něj mám životně důležitou zprávu, která nesnese odkladu, a že čekám zde.“

„Jistě.“

Starý sluha ve své nové livreji se odporoučel a za několik minut jsem ho ke své nepopsatelné radosti viděla vcházet do zámku

postranním vchodem. Jak překvapivé – šlechtična dovnitř nemůže, ale obyčejný sluha se vzkazem ano.

Bohužel má radost byla předčasná. Stejně jako se vrátil mulat hysterické paničky z kočáru vedle nás, vrátil se i starý Lucien Bréner. Oba dopadli stejně: museli svůj vzkaz předat místnímu lokaji, který se zavázal, že jej doručí, jak nejrychleji bude moci.

Nezbylo než čekat.

Uběhlo něco přes hodinu. Zamyšleně jsem bloumala kolem Françoisova kočáru a hleděla do velkého trojitého okna v prvním patře nad mramorovým nádvořím. Právě tam jsou královy komnaty. Právě odtamtud král tak rád pozoruje hukot a shon před svým palácem, ví o všem a o všech zde. Jestlipak se dívá právě teď?

Čas se vlekl jako zpomalený film. Filip, na rozdíl od „darebáka“ pana de Vardes, který se dostavil s kloboukem zametajícím dláždění, nepřišel. Nevěděla jsem co dál, ale bojovnost mě ani zdaleka neopouštěla.

Do oka mi padl velmi nápadný pan de Vardes, roztržitě a poněkud otráveně přešlapující před povozem své milenky, která se ještě v kočáru snažila za pomoci svého mulata utáhnout šněrovačku, aby vypadala útlejší v pase, dřív než vyrazí do záře Slunce.

Vardes, jemuž mohlo být něco kolem pětačtyřiceti, byl velmi zajímavý člověk. Nedalo se sice říct, že by byl hezký, spíše naopak, byl dost hubený a měl už spoustu vrásek; především vráska smíchu kolem úst dodávala jeho protáhlé tváři ironický, lehce poťouchlý výraz. Ale bylo na něm něco zajímavého, způsob, jakým se díval, a jeho očividně aristokraticky elegantní postoj vyvolávaly dojem velmi autoritativního a zajímavého chlapíka.

Třeba by mi mohl pomoci on! Chvíli jsem zaváhala, ale pak jsem vystoupila z kočáru a namířila si to rovnou k němu, neboť jak známo, účel světí prostředky.

Okamžitě mě zpozoroval a ještě více vypnul hrudník a lehce pozvedl bradu. Když jsem přišla blíž, zametl dláždění pštrosím perem toho večera podruhé.

„Markýz de Vardes, k vašim službám, madame. Mohu vám být nějak nápomocen? Co vede vaše jemné kroky; až ke mně, starému lovci žen, bez jakékoli mnou vynaložené námahy, přímo do mých spárů? To jsem si snad ani nezasloužil…“ Ironický a veselý úsměv však napověděl, že si jen dělá legraci a přesně to jsem potřebovala.

„Luisa de Lahol, ráda vás poznávám. Ach, pane, je mi tak líto, že vás musím zklamat… Jen jsem šla na vzduch, abych si ukrátila čekání, a vy jste se tu tak náhle objevil…“

Koketně jsem se usmála a litovala, že jsem při své uzavřené povaze neměla příliš praxe s podobnými dialogy o ničem ve snaze získat něco – jako mnohé mé přítelkyně doma. Ty by mi jistě poradily jak si toho chlapíka omotat kolem prstu a způsobit tak, aby siréna ze sousedního kočáru musela dnes hledat jiného kavalíra.

„Ach, jaká škoda!“ odfrkl si teatrálně s typicky přehnanou grimasou. „Mohu snad udělat něco pro to, aby se vaše vznešené kroky u mě přece jen zastavily?“

Spiklenecky jsem na něj mrkla a přes rameno se s otázkou v očích podívala směrem ke kočáru jeho půvabné společnice. Pochopil, že počty přítomných poněkud nesouhlasí a zachmuřil se.

„Také nemáte pozvání?“

„Ne.“

„Co s tím uděláme?“

„To jsem se právě chtěla také zeptat.“

„Hm… Počkáte zde pár minut, než se vrátím?“

„S radostí, pane.“

„Dobře tedy. Udělám, co bude v mých silách.“

„Budu vám neskonale vděčná, pane.“

S poklonou jsem se vrátila do kočáru právě ve chvíli, kdy se dříve poněkud nerudná dáma vynořila zpoza svého kočáru, nyní již stažená v pase a se zářivým úsměvem na tváři.

„Půjdeme, drahý?“

„Jistě, bude mi potěšením, drahoušku.“ Vardes se ještě otočil a spiklenecky na mě mrkl. Musela jsem se za záclonkou smát – komediant jeden, toho bych vskutku nechtěla mít doma!

Netrvalo ani čtvrt hodiny a pan de Vardes se objevil s pozvánkou v ruce. Měla jsem hodně co dělat, abych nezavýskla radostí.

Ale ouha, sotva jsem pozvánku zahlédla, moje radost částečně pominula. Bylo na ní jiné jméno, než jsem ohlásila u vchodu; jistě si mě pamatují a budou mě považovat za podvodnici. Vardes mě však uklidnil.

„Nebojte se, madame, ti lokajové jsou tupí jako stará šavle, mnozí ani neumí číst. Ale jestli Vás to uklidní, nemusím jít královninym schodištěm, můžeme jít druhou stranou, tam…“ A Vardes ukázal na jiný, malý vchod na druhé straně přes nádvoří.

„Není snad tohle křídlo jen pro prince z královské krve?“

„Jste dobře informována, madame, zajisté je, ale projít smíme, jsem tady dost známou osobností…“ Vardes se ironicky ušklíbl.

„Výborně, jdeme tedy!“ Zavěsila jsem se do svého společníka, pokynula Lucienovi, ať přenechá kočár některému z místních lokajů a honem běží za námi a začala pomalu přemýšlet jak Vardese setřesu, jen co se dostanu dovnitř. Jméno Vardes mi bylo totiž hned povědomé a až příliš pozdě jsem si vzpomněla na to, čím se zasloužil o uvíznutí v mé paměti. Psalo se o něm v mnoha knihách jako o jednom z nejznámějších chlípníků u dvora – to jsem si vskutku vybrala vhodného společníka! Myslel si, dobrák, že vyměnil svou obtloustlou paničku za mladé masíčko, ale to se chudáček poněkud spletl.

Prošli jsme kolem sešikovaných mušketýrů, kteří po nás zvědavě pokukovali. Jeden mladík v první řadě vypadal přesně tak, jak bych si představovala slavného ďArtagnana, kdybych nevěděla, že by dnes musel být tak o padesát let starší. Možná je právě teď někde na nádvoří – pokud vím, skutečně v této době existoval – už postarší pán; myslím, že byl velitelem mušketýrů nebo něco takového. Cítila jsem se jako na cestě z pohádky do pohádky a to mi dodávalo sílu. V pohádkách přece všechno dobře dopadne, mám tedy skvělé vyhlídky.

Vardes, který ani ve vchodu nezpomalil svůj nadřazený krok, přezíravým gestem zamával na lokaje u dveří pozvánkami a aniž na ně pohlédl, prošel kolem nich dovnitř. Ti se ho neopovážili ani oslovit. Aha, tak takhle se to dělá! Příště se musím chovat také tak, k čertu se slušností. Lokaj není člověk hodný pohledu. Užitečný postřeh. Jsem tedy zde…

Stoupali jsme po mírně točitém mramorovém schodišti lemovaném stovkami zapálených svícnů, nad námi se klenul nádherně malovaný strop a v mezipatře visel obrovský lustr, ozařující chodbu stovkami svíček. Sice jsem snila o tom, že budu stoupat po hlavním schodišti, po tom, na němž král osobně vítal vyslance a jež jsem znala ze slavného obrazu s Velkým Condém, ale i tak jsem si tu chvíli vychutnala; bylo rozhodně nač se dívat. Malby sice ještě nebyly ony slavné Le Brunovy zázraky, ale i tak byl zámek zevnitř okouzlující. Všechny dveře byly zdobeny královským monogramem a nepřehlédnutelným sluncem, na stěnách visely obrazy jeden vedle druhého – většinou se jednalo o výjevy z bible či antické mytologie – schodiště bylo lemováno sochami a bustami; rozpoznala jsem

dokonce některé známé obrazy i osoby na nich. Portrét Ludvíka XIII. byl nepřehlédnutelný. Musela jsem mít oči navrch hlavy, každý na mně musel vidět, že jsem ve Versailles poprvé. Odkudsi se té noci poprvé ozvala hudba versailleského orchestru, myslím, že z obrovské terasy, která v té době zastupovala slavnou Zrcadlovou galerii. Slavnost asi právě začala.

Vardes se jen usmíval a vedl si mě po schodech nahoru jako vzácného palácového psíka a vesele si prozpěvoval melodii, jež otevřenými okny v prvním patře pronikala zvenčí.

Když jsme vešli do první haly, vedoucí kolem bytů princů, kde už proudily davy dvořanů, z jakéhosi vedlejšího schodiště vyšel zástup lokajů v parukách; mohlo jich být asi šest nebo sedm; každý z nich nesl v pravé ruce stříbrný podnos s velkou poklicí či zlacenou karafu s nápojem, druhou ruku měli za zády. Za číšníky šli ještě tři vojáci ozbrojení mušketami. Jakmile dvořané spatřili průvod, hluboce se ukláněli a šeptali: „Královo jídlo!“ Nejdříve jsem nechápala co se děje, ale instinktivně jsem se také poklonila a po očku sledovala, kam má královo jídlo namířeno. To bude bezpochyby i můj směr.

Docela mě polekalo, že už je deset hodin; věděla jsem totiž, že hlavní jídlo dne, tedy večeře, se králi podává na desátou hodinu. Jakmile král usedne ke stolu a majitelé taburetu (tedy oprávnění sedět v králově přítomnosti) usednou na svá místa, bude obtížnější schovat se v davu. Takže cíl mé cesty, jsou-li mé informace správné a historikové nelhali, je Grand Appartement a první předpokoj krále, kde se právě podává večeře ve velkém stylu. Filip je jistě také tam, výborně! A s ním všichni, o nichž jsem kdy četla, pěkně pohromadě. Slavná jména, všichni princové, vznešení dvořané i sám král… Udělalo se mi mdlo už při té představě.

Nějak jsem počítala s tím, že Filipa chytím někde na chodbě a za rukáv ho vytáhnu ven, nechtěla jsem si připustit snahu o nějaký vlastní prospěch, který by mohl jakkoliv narušit mé poslání. A doufat, že nějakým náhodným zázrakem byť jen z dálky zahlédnu krále, se mi zdálo tak nemožné, že jsem s tím raději vůbec nepočítala. Ale bylo to těžší, než jsem doufala. Tolik jsem si přála pohlédnout do očí krále…

Najednou se však zdálo, že mi to bylo souzeno. Filip nejspíš večeří s králem… Jdu jen za Filipem, jdu za Filipem, opakovala jsem si, abych neztratila rozvahu. Ale tu jsem ztratila už dávno. Takže hurá vstříc osudu!

Jenomže Vardes si to namířil přesně opačným směrem, do vyššího patra.

„Kam to jdeme? Večeře nás nezajímá?“

„Ne. Král má oči jako rys. Zpozoruje každou neznámou tvář, byť byste stála na druhém konci místnosti. A VY jste nepřehlédnutelná, král má slabost pro krásné ženy. Je to příliš nebezpečné, nechci vás, a upřímně řečeno ani sebe, vystavovat jeho otázkám, které občas končí Bastilou.“

„Bastilou?“

„Jistě. Porušení etikety, nevhodná odpověď či přítomnost nezvaného hosta je horší zločin než vražda. Můžete beze strachu otrávit polovinu dvora, ale provokovat krále bych vám nedoporučoval…“

„A kam tedy jdeme?“ Přestávalo se mi to líbit. Etiketa neetiketa, jak jinak se mám dostat k Filipovi? Lucien nás konečně dostihl, měl nějaký problém u dveří, ale nakonec ho dovnitř pustili; asi se chudák musel dost navysvětlovat a jistě se nakonec odvolal opět na Vardese.

„Kam? Do mých komnat přece.“ A jde do tuhého!

„A co tam budeme dělat?“

„Jak to myslíte?“

„Tak jak to říkám. Nemám v plánu vidět vaše komnaty zevnitř. Chci jít do králova předpokoje jako všichni ostatní.“

„Děláte si legraci, madame; myslíte si snad, že ve Versailles je něco zadarmo?“

„Nerozumím vám.“

„Dostal jsem vás přece dovnitř, jak jsem slíbil. Teď je řada na vás.“

Vardes si to namířil po nějakých schodech do dalšího patra s jasným úmyslem dovést mě až do severního křídla, kde má prozatímní ubytování většina vyvolených dvořanů.

Pustila jsem rámě svého společníka a beze slova zašla do místnosti, kterou jsme zrovna míjeli, a nějakým postranním schodištěm opět seběhla do prvního patra.

Rychle jsem cupitala mezi ostatními šustícími sukněmi a plášti a ani se neohlédla. Když jsem k tomu konečně našla odvahu, Vardes za mnou nebyl. Asi jsem ho dostatečně překvapila, než aby mě pronásledoval. Může se na mě vykašlat, je tu ženských jako na trhu, může si počíhat na nějakou jinou husičku. Já na placení dluhů nemám myšlenky a tím méně chuť.

Docela snadno jsem našla známé místnosti Grand Appartementu a vmísila se do davu. Jakmile se za mnou zavřela hradba širokých sukní a napudrovaných paruk, stačila jsem ještě zahlédnout překvapený a dotčený obličej pana de Vardes, který se za mnou nakonec přece jen rozběhl, ale jen se bezmocně rozhlížel. Takové kopačky nejspíš ještě nedostal. Inu, všechno je někdy poprvé.

Počkala jsem, až se Vardes také vklínil do davu ve snaze mě najít, udělala jsem velký oblouk a nechala ho před sebou, abych ho měla na očích. Ale nebylo to třeba, otrávený Vardes, jemuž zajíc unikl z nastražené pasti, se zastavil u prvního stolku s kartami a vykřikl:

„Bank!“ Tím se zapojil do hry a já mohla nerušeně pokračovat v započaté misi. Rychle jsem se prodírala davem, proudícím zlacenými dveřmi se symbolem slunce k Slunci samotnému. Poznala jsem, že už musím být co nevidět v prostorách starého zámku; brzy jistě dorazím k cíli.

Takových lidí, netušila jsem, že jich u dvora bylo tolik! Někteří z pánů a dokonce i dam byli cítit potem, zblízka bylo vidět velké, třebaže silně zapudrované kruhy pod očima, které jim tmavě fialovou barvou podkreslovaly ospalé oči. Strhané rysy a nezdravá barva pleti svědčily o velmi náročném životním stylu; někteří z nich vypadali spíš jako vyschlé figuríny s umělým úsměvem, vepsaným do tváří tak pevně, že se snad už ani nedovedli tvářit jinak. Podobně vypadal Filip (tedy až na ten úsměv), když se vrátil z války, a když je teď u dvora, asi bude také k smrti unavený jako všichni tady. Dvořané to asi nemají lehké, platí vysokou cenu za to, že smí patřit mezi vyvolené. Smí hodovat u králova stolu, účastnit se kouzelných večírků a hřejí se v záři Slunce, ale jsou zavázáni naprostou věrností. Nepřítomnost, nevolnost, osobní záležitosti se neodpouštějí. Král si je kupuje malými a z pohledu moderního člověka naprosto nesmyslnými úřady u dvora, jako je třeba držení jednoho rukávu košile při obřadu „grand lever“, což je něco jako slavnost vstávání Jeho Veličenstva, veřejné převlékání, jemuž je přítomno několik desítek lidí šťastných jako blechy, že smějí králi podat bačkory nebo podržet punčochy. Za takové pocty si Ludvík „koupil“ nejvlivnější šlechtice země, aby je tak svázal u svých nohou a zabránil jim v jiných činnostech, které by on sám, pán a král všech a všeho, nemohl mít zcela pod kontrolou. Asi bych takhle nemohla žít celý život, pomyslela jsem si. Král musí být svým způsobem uprostřed vší té nádhery hrozně sám. Chtěla bych tu zůstat pár měsíců, vždyť to byl

můj sen, ale napořád bych to asi nevydržela. Chyběla by mi svoboda, volnost, vzduch…

V rozechvělém očekávání jsem se nechala unášet proudem dvořanů směrem ke králi a markýzi de Grazac.

Vstoupila jsem do předsíně králova prvního předpokoje, pronásledovaná Lucienem, jenž za mnou poslušně našlapoval a snažil se mě v tom množství lidí neztratit.

Bílé stěny byly decentně a vkusně zdobené zlatem a z každého předmětu dýchala moc královské rodiny. Kolem hořely ne stovky, ne tisíce, ale snad statisíce svíček v obrovských zlacených svícnech a ohromných lustrech vysoko nad námi. Stovky obrazů a gobelínů jeden vedle druhého; nádherné malby na zdobených stropech se klenuly nade mnou jako nebe; vyšívané závěsy z květovaného hedvábí povlávaly kolem dokořán otevřených oken – to všechno bylo jako sen. Nemohla jsem uvěřit, že jsem skutečně tady, chtělo se mi smát a plakat zároveň. Teď, za chvíli, najdu Filipa, a možná uvidím krále, možná… Najednou se všechno zdálo tak dokonalé, že jsem zapomněla – snad úplně poprvé od setkání s cikánkou – na to, že se už nikdy nevrátím domů.

Vtom jsem spatřila Filipa.

Stál u kulečníkového stolu u okna a hleděl zamyšleně ven, jako by byl duchem nepřítomný, jako by sem vůbec nepatřil. Jeho tvář, odvrácená od hracího stolu vykládaného perletí, byla uvolněná, skoro melancholická, a jeho mírně sklopené oči byly zahleděné do tmy za oknem. Zamyšleně usrkával víno, potom se otočil a zmizel mi za nějakým rozložitým chlapíkem, podávajícím mu právě tágo, divnou zahnutou věc se zesíleným a pozlaceným zakončením. Filip asi byl zrovna na řadě.

Ale ve stejné chvíli mi kdosi položil dlaň na rameno.

„Nejsem takový hlupák, za něhož mě pokládáte, má drahá," ozval se těsně za mnou tichý úlisný šepot a než jsem stačila říct ‚popel', hlas dokončil větu teď už pronikavým hlasem: „Tato dáma je tady neoprávněně. Nemá pozvánku…"

Všude kolem mě se zvalo skupinové: „Óóóó…," vyjadřující překvapení a dotčení vyvolených při pohledu na ubohého směšného vetřelce a okamžitě se na mě upřely zraky všech přítomných, kteří byli v doslechu. Jako by někdo řekl onu zprofanovanou větu: „Mezi námi je zloděj!"

Pro všechny svaté, taková ostuda, teď, těsně před cílem! Cítila jsem se jako úplný hlupák a cítila jak rudnu, mé rádoby herecké schopnosti byly ty tam. Jestli se nepropadnu teď, tak už nikdy. Stála jsem tam ve svých přepychových liliových šatech jako paní Lotová u Sodomy, solný sloup by nemohl stát nehybněji než já.

Na uchu jsem opět ucítila teplý dech a ozvala se poslední tichá slova, stvrzující můj další osud:

„Nejsem tu od toho, aby si ze mě nějaká ubohá venkovanka, která neví, že se bez pozvánky do Versailles nesmí, tropila blázny. Pozdravujte na nádvoří…“

Odněkud se vynořili dva vojáci s mušketami, lehce se mi uklonili (což mě trochu uklidnilo, protože jsem už očekávala, že mě vyvedou v poutech) a pokynuli mi zpět ke dveřím předsíně, do nichž jsem právě vešla.

Kolem mě se ozvalo několikanásobné posměšné syčení. Nemohla jsem si nevšimnout, že syčely vesměs ženy, především ty, které byly na první pohled ošklivější než já. Jaká ubohost…

Zvedla jsem nos na znamení, že ne já, ale všichni majitelé pozvánek jsou hodni opovržení, jestliže mají zapotřebí uplatňovat svou důležitost na „ubohé venkovance“, jak mě ne nepřiléhavě pojmenoval pomstychtivý Vardes. Ohlédla jsem se ještě, ale zloduch Vardes tam už nebyl. Hledala jsem ho očima, snad abych na něj, když už nic jiného, alespoň také zlostně zasyčela, ale nebylo mi dopřáno ani to.

Zatímco mě dva mušketýři vyváděli se všemi poctami z obrovského královského bytečku dřív, než jsem do něj vůbec vešla, stalo se něco, co už by mi; nezažít to na vlastní kůži; připadalo jako trochu příliš smůly najednou – a to i na mne.

Odkudsi, sama nevím odkud, se vynořila ona obtloustlá panička, které jsem ukradla Vardese, a uštěpačně, se zlomyslným úšklebkem velmi hlasitě pronesla:

„Ale to je přece paní hraběnka de Lahol; tedy tak se alespoň představila u vchodu, viděla jsem ji! Tvrdila, že je zde s panem maršálem de Grazac…“

Všechny oči se obrátily směrem, kde jsem před chvílí zahlédla Filipa. Mlč, ty potvoro, mlč; kdo se tě na něco ptal?!

Jen velmi nerada jsem i já pohlédla tam, kam hleděli ostatní. Filip tam stále byl, právě předal tágo zpět svému soupeři a opět se chopil sklenice. Dnes byl v tmavém, neměl kord, zato měl přes zářivé

výšivky delšího, v pase zúženého kabátku bílou šerpu, která elegantně doplňovala dvouřadé zlatobílé knoflíky, spojené složitými výšivkami, jejichž vzor se opakoval i na širokých manžetách. Jeho už opět noblesně vznešený, provokativně lhostejný obličej, dnes i na dálku ozdobený nápadnými kruhy pod očima, se nedal přehlédnout. Jakmile uslyšel mé jméno, ztuhl jako socha a když vzápětí uslyšel i své, málem se polil červeným vínem a otočil se prudce směrem, odkud se ozval pištivý hlas té pitomé ženské.

Nebylo v místnosti osoby, která by se v té chvíli nedívala střídavě na markýze a na mě, a jistojistě by bylo slyšet špendlík, kdyby náhodou nějaký právě cinkl o naleštěné parkety.

Důvěrně známé ocelové oči se nejdříve doširoka rozevřely a nemohly uvěřit tomu co vidí. Filipův překvapený a nevěřící výraz se pak rázem změnil v skrytě rozhněvané a přezíravé opovržení.

„To musí být omyl, tu dámu neznám," řekl lhostejným hlasem, ale nepřestal mi při těch slovech hledět do očí. Potom se vrátil ke své sklenici. Dokonce se ke mně obrátil zády.

Mně bylo, jako by mě opařili. Takže nejenže ho nezajímá můj vzkaz ani mé dopisy, nezajímá ho ani, že jsem za ním přijela až sem. Ten nadutec! Copak si ještě pořád myslí, že jsem ho zradila; po všech mých pokusech ho kontaktovat? Já a zradit ho, taková hloupost! Jak jen ho mám přesvědčit, že mi křivdí? Co medailon? Musím něco udělat, nevzdám se! Až mě vyslechne, určitě…

Ale to už mě mušketýr po mé pravici vzal lehce za loket a poprosil mě, ať ho laskavě následuji. Vztekle jsem dupla podpatkem a zoufalým pohledem naposledy pohlédla na Filipa. Ten mezitím bez zájmu poodešel hlouběji do králova předpokoje, sotva jsem rozeznávala jeho tmavý kabátec v záři křišťálových lustrů.

Když už jsem byla na samém prahu ‚Velkého apartmá' na cestě do potupného vyhnanství z kruhu vyvolených, ještě jsem zahlédla, jak se markýz před někým uklonil – ten někdo seděl v čele dlouhého stolu, pořádně jsem na něj přes Filipa neviděla – a něco mu říkal. Vypadalo to, jako by ho ten někdo káral. Občas jsem zahlédla ruku v rukavici se zlatou manžetou. Vedle té neobvykle elegantní ruky se o dřevěné, bohatě vyřezávané opěradlo křesla opírala černá hůlka se zlatou rukojetí.

A mně blesklo hlavou, že ten někdo je… Ne, to ne, to není možné! Vytrhla jsem se jemnému stisku mušketýrovy rukavice. Pusťte mě, darebáci, jen na okamžik, jen se podívám…

Jako smyslů zbavená jsem se vysmekla, můj hlídač mušketýr to nečekal a než se probral, utekla jsem mu o pár kroků zpět.

V té chvíli se onen někdo, před kým se maršál skláněl a kdo dosud nebyl ve svém křesle za Filipem příliš vidět, vyklonil aby dohlédl až ke dveřím; asi ve snaze zjistit, co se tam děje. Jak se nakláněl, spatřila jsem obrovskou dlouhou paruku černé barvy, v hustých loknách splývající neznámému až do půli zad, přes rudý kabátec zdobený bohatými zlatými výšivkami z obrovských liliových květů.

Byl to král.

25

Neviděla jsem ho příliš – byl spíš jako zlatá tečka uprostřed tisíce černých – neviděla jsem výraz obličeje ani jeho prý malé pichlavé oči, podezíravě přivřené a černé jako uhel, ale vím, že to byl on.

Vtom jsem si uvědomila, že se král dívá mým směrem. Byl daleko, velmi daleko ode mě, ani jsem nerozeznávala rysy jeho tváře, mezi ním a mnou se pohybovali lidé a král se objevoval a mizel jak dvořané chodili kolem stolu tam a zpět a hledali svá místa, ti šťastnější k sezení, ostatní k stání. Byl jako fata morgána, která se v nejnepravděpodobnější chvíli za čarovného chvění horkého vzduchu zjevuje a hned zase mizí stejně rychle jako se objevila.

Věděla jsem, cítila jsem, že se ta zlatá tečka tam v dálce na mě dívá. Zamrazilo mě a kolena se mi rozechvěla. Král Slunce!

Zastavila jsem se na místě a civěla na krále jako by do mě uhodil blesk. Tak to je král Slunce, Ludvík XIV, nemožné se stalo možným, jsem tady, vidím na vlastní oči nejslavnějšího krále v dějinách mé milované Francie!

Ale pořád mi to úplně nedocházelo. Chtělo se mi začít bláznivě smát.

Ale to už mě vyvedli ven z předpokoje, provedli mě chodbou a vyprovodili mě až ven na nádvoří. Takovou potupu jsem si nezasloužila, cítila jsem se jako chycený zloděj z obchoďáku – hrůza!

Když jsem se vzpamatovala z několika protichůdných a divokých pocitů a trochu se uklidnila, snažila jsem se nepropadnout depresi. Nic není ztraceno. Starosti mi nedělala ani tak ostraha zámku; povedlo se to jednou, povede se to zase; navíc mi „setkání“ s králem dodalo sil. Spíše mě děsil Filipův neoblomný chlad.

Co ho tak žere? Dobře, myslí si, že jsem ho podvedla, že jsem celou tu dobu byla nasazeným agentem ministra Louvoise. Dejme tomu, i když je to donebevolající nespravedlnost. Ale to pořád nevysvětluje to, co jsem si přečetla v jeho očích. Před chvílí, stejně jako nedávno, když se všichni hráči nebezpečné partie setkali na Françoisově nádvoří. To, co jsem cítila z Filipova pohledu, nebylo jen opovržení, jen nenávist, jen pohrdání či nepřátelství. Bylo tam neodpouštějící, potlačované zklamání ne nepodobné skutečné nenávisti, a to bolelo. Moc.

Mušketýři se mi hluboce uklonili a vrátili se po mramorovém schodišti nahoru. Cestou, kterou jsem si přála stoupat vzhůru, jsem šla symbolicky i ve skutečnosti směrem dolů. Královnino schodiště tím poněkud ztratilo své kouzlo.

Všichni, kteří šli kolem, si mě prohlédli jako nějakého kriminálníka, ale nijak se nedivili; tento „obřad“ vyhazování nezvaných hostů asi byl na denním pořádku.

Ke své radosti jsem našla kočár stát přesně tam, kde jsme ho zanechali, jen chudáci koně, stále upnutí v těžkých postrojích, mou radost nesdíleli. Lucien tam nebyl, asi bych od něj chtěla mnoho, kdybych doufala, že se nechá bratrsky vyhodit jen proto, že jsem byla vyhozena já. Asi se cpe versailleskými dobrotami v zámecké kuchyni nebo někde nasává víno, bídák!

Koně nervózně podupávali a frkali, bylo mi jich líto. Ale ještě jsem nesplnila své poslání, budou muset vydržet ještě chvíli, nehodlám se vzdát.

Lucien nejspíš nebyl tak optimistický jako já a právě proto kočár zanechal v pohotovosti, připravený na potupný útěk. Lucien sám se naštěstí zanedlouho objevil také. Jeho silueta na pozadí zámku, který osvětloval už téměř noční krajinu, byla tou nejmilejší (kromě Filipa ovšem), již jsem v dané chvíli toužila spatřit.

„Luciene, nevíš jak ráda tě vidím!“ přivítala jsem ho a málem ho objala. Přes všechna dobrá předsevzetí a neutuchající bojovnost se přihlásily o slovo únava a psychické napětí, vysilující víc než dálkový běh.

„Potěšení je na mé straně, madame, pojedeme tedy? Už mám hlad…,“ zaradoval se s úlevou Lucien, ale velmi se zmýlil; k odjezdu jsem se rozhodně ještě nechystala.

Pouhý můj pohled mu byl odpovědí. Lucien se zasmušil.

„Myslel jsem si to, ale zkusit jsem to musel…,“ odtušil a poslušně zase slezl z kozlíku, kam se hbitě vyhoupl v naději, že bude rychlejší než moje paličatost.

„Napadá tě něco?“ zeptala jsem se ho.

„Jako co?“

„Jak se dostanu dovnitř.“

„Už zase? Vyhodili vás, že? Vy jste opravdu velmi svéhlavá, madame.“ Lucien vzdychl a začal bubnovat prsty o stěnu kočáru, o niž se opíral.

„Zapomeň na madame! Jsem Luisa a potřebuji dovnitř, cokoli vymyslíš, bude oceněno.“ Má rádoby šlechtická image mi nyní nebyla na nic. Co by udělala obyčejná holka?

„Ledaže…“ Lucien se poškrábal na neoholené bradě až to zašustilo. Nadskočila jsem.

„Ledaže co? Tak povídej, poslouchám!“

„Ale to se nehodí pro… dámu.“ Lucien jako by něco hledal na zemi. Začínala však být taková tma, že by tam nic nenašel; byl tedy nejspíš pouze v rozpacích.

„Kašli na dámu sakra!“

„Prosím? Co jste to říkala?“

„Sssss…“ Netrpělivost byla rychlejší než duchapřítomnost a ke slovu se přihlásil domovský slang, tak dlouho nepoužitý, až mě zasvědil na jazyku. „Ale nic, to je takové úsloví tam od nás. Tak co jsi chtěl navrhnout? Teď není vhodná příležitost zabývat se konvencemi; vzpomeň si, čím už jsem spolu s tebou prošla. Můžeš navrhnout cokoli, nemáme čas. Potřebuji dostat pana markýze ven ať se děje cokoliv, i když mě… nenávidí.“

Lucien se zachmuřil. Ale hned zase zvedl oči a spustil: „Madame je štíhlá jako chlapec, kdyby se…“

„Co by se?“

„Totiž… převlékla do mužských šatů. Myslím… livrej.“

„Jakou livrej?“

„Versailleskou livrej…“

A tak! „A kde ji asi vezmu?“

Lucien se ušklíbl a rozmáchlým gestem mávl přes celé nádvoří.

„Takových tu chodí… Stačí si jen vybrat velikost.“ Lucien se poťouchle usmál. Jeho bystrovtip i to, že byl zapojen do komplotu, ho vtáhly do víru bitvy. Ze zkroušeného sluhy se pomalu stával komplic.

„Myslíš…“ A známým nadčasovým posunkem, kdy se ukazováčkem naznačí rychlé ‚šmik‘ kdesi pod bradou, jsem dokončila odvážnou myšlenku.

Lucien se jen zašklebil. Souhlasila jsem.

„Ale nezabijeme ho. Svážeme ho a hodíme do křoví. Tam chvíli vydrží.“ Od této podmínky neustoupím. Přece nezabijeme nějakého ubohého mladíčka, který si tu v potu tváře vyběhává kariéru držáku na karamelový dort, jenom proto, že se nám zrovna zachtělo jeho košile.

„Když myslíte," souhlasil neochotně Lucien, který nerad dělal věci polovičaté.

Tak, bojový plán byl připraven, teď jen zvolit vhodnou oběť.

Zatímco se z horních oken nad trojitými prosklenými dveřmi na Mramorovém nádvoří ozývala hudba a smích, my dva, schovaní ve stínu našeho kočáru, jsme sledovali lokaje, běhající po nádvoří sem a tam. Občas některý z nich zaběhl na záchodky po stranách, či z nedostatku času pouze ke zdi nádvoří.

To by mohl být náš okamžik. Nejlépe bude vybrat takového, který něco ponese, rekvizity by se mohly hodit. Je mi jasné, že nebudu vědět kam s rukama, až se do toho kostýmu navléknu.

Nemuseli jsme ani čekat příliš dlouho. Skrčení za kočárem jsme si vyhlédli jednoho mladíčka; byl to hošík asi tak patnáctiletý, s kudrnatými vlásky. Někde asi po někom dopil víno (spíše víc), takže kromě správné velikosti skýtal i výhodu snadné kořisti; už zdálky se nám líbil.

Když se přiblížil ke zdi, jen několik metrů od naší skrýše, nechali jsme ho vykonat potřebu (takoví zloduši přece jen nejsme) a jakmile byl hotov s přírodou, dostal od Luciena jednu zezadu kusem dřeva, který sluha sebral bůhví kde.

Kluk se zapotácel a bez hlesu se svezl k zemi jako podťatý. Nečekala jsem, že to půjde tak snadno! Když už byl na zemi a starý sluha ho za spokojeného pomlaskávání táhl jako pytel brambor do bezpečného stínu za kočárem, mladý lokaj jako ze sna zamručel:

„Maminko, odpusťte mi, já se trochu opil…" Chudáček, bylo mi ho líto. Skoro instinktivně jsem ho pohladila po tváři a šeptem mu řekla:

„To bude dobré, hochu, zítra ti bude zase dobře…" Hošík mi chytil dlaň a zašeptal ještě něco o mamince; co, to jsem už nerozuměla. Bylo jasné, že i kdyby nakrásně chtěl, nikomu nás neudá, protože se zjevně do rána neprobere a nebude si pamatovat vůbec nic.

Převlékání bylo dílem okamžiku. Ze šatů mi pomohl Lucien, jehož to poněkud uvedlo do rozpaků, ale opravdu jen trochu, s rozepínáním dámských šatů měl zjevně velmi dobré zkušenosti, ač možná pocházely ještě z minulého století.

Do lokajských šatů jsem se oblékla sama bez sebemenšího zaváhání, vždyť kalhoty jsem nosila ze všeho nejraději a navíc jsem se třásla zimou. Stále ještě mrazivý vítr, který se začal s padající

tmou zvedat, mi dodal správné tempo. Jak se mi najednou krásně dýchalo – bez šněrovačky!

„Madame, odkud víte jak se nosí mužské šaty?“ Lucien se divil už jen ze zvyku, na mně ho už asi mohlo překvapit máloco. Nepovažovala jsem ani za důležité na to odpovídat.

Ještě lokajskou paruku; byla pravda trochu zatuchlá; ale kalhoty i vestička mi sedly jako ulité. Kabátek byl trochu široký v ramenou, ale byl dost pevný na to, aby si udržel tvar i bez mé pomoci.

„Tak, a co teď?“ zeptala jsem se, jako by Lucien byl pán a já sluha, čekající na instrukce.

Lucienovi se však role mozku výpravy zalíbila natolik, že automaticky zareagoval, jako by byl pánem odjakživa.

„Cokoliv. Jste lokajem ve Versailles, smíte všude; stačí když se budete tvářit dostatečně nadutě… což dobře umíte…“

Lucien si pozdě uvědomil drzost, kterou pronesl, a hned se chytil za pusu. Nebýt taková tma, jistě by byl bledý jako stěna.

„Odpusťte, madame, já… Když vy se ke mně někdy chováte, jako bych ani nebyl sluha… a člověk si na takové věci rád zvykne…“

Usmála jsem se na něj. Poprvé jsem si uvědomila, že mám toho chlapíka docela ráda a že bych možná měla závěr o jeho zradě přece jen přehodnotit.

Ovšem jindy, teď na takové malichernosti nebyl čas.

„To je v pořádku. Jsi pro mě spíš přítel, než sluha,“ usmála jsem se na něj a přátelsky ho plácla po rameni. Asi to vyznělo dost toporně.

„Ach, děkuji, madame!“ Lucien se vrhl na kolena a chtěl mi políbit cíp šatů, ale když zjistil, že má před sebou místo sukně jen kolena v bílých, poněkud plandajících punčochách, zarazil se a podíval se nahoru. To už jsem se neudržela a musela jsem se smát. Lucien se smál také; byl to takový okamžik sblížení dvou lidí, jemuž v danou chvíli nepřikládáte příliš velký význam, ale později na něj rádi vzpomínáte.

Jenže Lucienova zrada mezi námi stále ležela jako kámen.

„Luciene, proč jsi nás zradil? Markýzu, pana Filipa, mě? Musím to vědět, abych tě mohla doopravdy nazývat svým přítelem,“ řekla jsem a snažila se neuhnout pohledem, když jsem se setkala s malýma, bledě modrýma očima svého možná jediného přítele.

Ten sklopil hlavu a protože v mém hlasu nebyl ani zlomek pochybnosti o jeho vině, ani se nesnažil zapírat.

„Musel jsem, zabili by mou dcerku…“

„Kdo? Jakou dcerku; ty máš děti?“ podivila jsem se. Starý sluha o žádných svých dětech ani o rodině nikdy nemluvil. Musela jsem však uznat, že toto sdělení bylo – pokud to ovšem byla pravda – naprosto dostatečným důvodem k jakékoli zradě.

„Janette, ta mladá dívenka, která slouží u pana Filipa, je má dcera…“ Okamžitě mi před očima znovu ožil obraz, který jsem jednoho nepříliš dávného večera viděla v rohu slabě osvětlené jídelny. Tu noc pak pro mě začalo peklo, když jsem se pohádala s Filipem a v hustém dešti ujížděla noční Paříží.

„Ta mladičká služka je tvá dcera? François s Louvoisem ti vyhrožovali že ji zabijí? To je odporné! A co matka té dívky? Proč ji neschovala?“

„Blanche se o ni málo stará… a o mě ještě míň… Navíc Janette by se od pana Filipa dobrovolně ani nehnula...“ Lucien si popostrčil klobouk z čela a bylo vidět, že by tento nepříjemný rozhovor rád ukončil.

„Blanche?“ To je tedy překvapení – Blanche a Lucien… Už se přestávám orientovat ve všech těch spletitých vztazích, napadlo mě a raději jsem to hodila za hlavu. Díky této informaci jsem si však konečně uvědomila, jak mnoho Lucien kvůli mně riskuje. Až mi to vehnalo slzy do očí. Je tedy opravdu můj přítel.

Usmála jsem se na starého sluhu na znamení, že už ho nebudu trýznit dalšími otázkami, a on mi úsměv vrátil.

„Dobrá tedy… Tak já jdu.“ Zhluboka jsem se nadechla a zase vydechla. Teď musím jednat. Nebylo mi právě nejlépe; vznešenou dámu vyvedli s poklonami, ale jak by vyhodili falešného lokaje, to si raději nechci ani představovat. Hlavou mi prolétla slova mých rodičů: „Až ty jednou dostaneš rozum, holka, ty si pohovíš!“ No, něco na tom asi bude; otázkou je, jestli se toho vzácného okamžiku historie vůbec dočká…

Vzdalovala jsem se od kočáru a nechala Luciena stát za sebou. Ještě jsem zaslechla, jak zašeptal:

„Hodně štěstí, blázínku…“

Do paláce jsem se dostala velmi snadno. Nikoho jsem nezajímala – tedy spíš nezajímal – nesla jsem nějaké ubrousky na stříbrném podnosu. Ráda bych věděla, jak se s těmito kuchyňskými proprietami ocitl předchozí majitel mé livreje na nádvoří. Nejspíš se také zrovna nepředřel a předstíral práci, pobíhaje po Versailles s ubrousky. Nač se zbytečně dřít?

Malý problém byla schodiště a chodby pro služebnictvo. Nevím jak, ale pronikla jsem nejspíš do nějakých tajných chodeb, protože když jsem se konečně dostala ven na světlo, tedy do civilizovanější části zámku, na první pohled bych řekla, že jsem vyšla ze skříně. Také ti, kteří byli v místnosti, se mě pořádně lekli a onen pán v růžovém županu po mně dokonce hodil pohárem, který se roztřískl o zeď; jen taktak jsem stačila s omluvou vycouvat z poctivých dveří ven na chodbu. Až tam jsem si uvědomila, že jsem načapala v objetí dva muže, což by ještě nebylo tak divné, spíše jsem měla pocit, že ten druhý, méně agresivní muž v pokoji, mi byl nějak povědomý. Ta velká hlava… No jistě, Nevers! Panebože, hlavně jestli mě nepoznal, to by byl můj konec!

Raději jsem rychle zmizela, stále držíc ubrousky v pravé ruce a pěkně vysoko, aby nikdo nepochyboval o mé úloze v paláci.

Když jsem se z opatrnosti naposledy ohlédla po nebezpečných dveřích, všimla jsem si lilií nad nimi. Ale! Že bych právě měla tu čest s nejslavnějším homosexuálem všech dob, Jeho Výsostí královým bratrem Filipem? To nám to pěkně začíná…

Konečně jsem to kolem sebe poznávala. Byla jsem v Dianině pavilonu, který se dosud nepyšnil Ludvíkovou nejpovedenější bustou. Odtud už je to jen kousek ke královu apartmá.

Většina lidí byla na terase a tančila. Zahrady a tryskající fontány dávaly člověku pocit neuchopitelného přepychu. Všude byla cítit vůně nejrůznějších jídel, dobroty byly všude, kam jen oko dohlédlo. Stoly byly zdobeny morbidními loveckými trofejemi s dosud vlhkýma očima, všude kolem stály stovky lahví vína, které hbitě vyměňovali mí „kolegové“ ve zlatomodrých livrejích za nové a nové, jako by královské sklepy byly bezedné. Všude byl čerstvý vzduch, král byl pověstný odporem k vydýchaným a uzavřeným prostorám. Lehounké hedvábné závěsy vytažené průvanem do noci tajemně povlávaly v dokořán otevřených oknech, kde je průvan občas vynesl až ven.

Hudba se nesla z terasy propojenými sály z jednoho do druhého jako by stavitelé zámku mysleli v první řadě na akustiku. Kolem stolků s kartami se zuřivě sázelo, mnozí se potili jako by seděli na horké plotně, jiní se pyšnili ledově zatvrzelými grimasami, na něž obyčejně vyhrávali při „jednadvaceti“ nehorázné sumy, zatímco jejich hůře se ovládající přátelé při prohře skučeli a vyli jako tlupa hladových šakalů. Všechno kolem vytvářelo nenapodobitelnou

atmosféru aristokratické pitky, v níž se pro slova jako je čest, sláva a prastarý rod nechodilo daleko a kde se to jen hemžilo elegancí a půvabem aristokratických poklon a pohybů. Také o přetvářku a občas až směšnou, na první pohled viditelnou nadutost nebyla nouze. Ale v podstatě to byla zábava jako každá jiná, pouze oblečená do krajek, hedvábí a brokátu. Rozhodně to však bylo okouzlující – zatím.

Nenápadně jsem, skrytá za ubrousky s dvojitým písmenem „L“ prozkoumala celý Grand Appartement; kromě královských komnat pochopitelně, jež byly stejně zavřené; většina lidí byla tak jako tak na terase.

Filipa jsem nikde neviděla a čas letěl. Cikáni s medailonem jsou už možná dávno mimo Paříž.

Právě začal ohňostroj nad fontánami, dvořané jásali a nadšeně tleskali, a ti, kteří nebyli na terase, se tam rychle sbíhali. Chvíli jsem z různých oken pozorovala hosty venku, protože se jeden důležitý dveřník rozhodl, že mi znepříjemní život a nedovolí mi vidět ohňostroj zblízka, na to prý ještě nemám správnou hodnost.

Byl to pitomec.

Ale Filip nebyl ani venku; a bohužel ani král. Nechala jsem se tedy nasměrovat nějakým obstarožním lokajem s pisklavým hláskem do pokojů hostů, kteří se nemuseli na noc přesouvat s královnou do Saint Germain, ale měli tu čest strávit noc v králově pohádkovém sídle, ač nebylo o co stát.

O tomto nepohodlném nocování v provizorních bytečcích v hořejších patrech zámku, kde se později ubytovalo stálé versailleské služebnictvo, jsem toho věděla z knih a filmů docela dost. Místa bylo málo a lidí moc, všude kromě hlavních sálů panoval nepořádek ze stavby a rozhodně se zde nedalo mluvit o vyspání, spíš o přečkání noci, jež bude beztak směšně krátká. Ovšem ono magické, křídou napsané „pour“ před jménem šťastlivce, který vyfasoval pokoj sám pro sebe, stálo za tolik nepohodlí. Kouzelné slůvko se skvělo na některých dveřích malých kabinetů a mělo svou penězi nevyčíslitelnou váhu – královu veřejně vyslovenou přízeň.

Takže hurá nahoru!

Ale ještě než jsem stačila změnit směr průzkumu, zaslechla jsem známé hlasy. Procházela jsem kolem jednoho z karetních stolků, když jsem ke svému nemalému zděšení opět; dnes již podruhé; narazila na Neverse. Napadala mě celá řada lidí, jež bych viděla

raději než jednoho ze smečky vlků, kteří mě strašili ve snech – ale nebylo mi dáno.

Nevers seděl, spolu s dalšími pány, které ohňostroj zajímal asi tolik jako mě, přímo přede mnou v čele stolu, kde se hrála nějaká hra, již jsem neznala. Rychle jsem se otočila a rozhlédla se, jestli tu někde nečíhá i nenáviděný potměšilý ministr, ale ten naštěstí v karetním sále chyběl.

„Pane markýzi, to už je příliš!“ osopil se Nevers na dalšího mého rádoby známého, pana de Dangeau, jehož jsem potkala při každém svém neveselém setkání s Filipem.

Příliš mnoho známých, které nemůžu potřebovat, pomyslela jsem si. Podlaha tu začíná poněkud pálit, měla bych co nejrychleji vypadnout.

Nevers s poněkud pocuchanou parukou při svém rozčileném projevu nevole vyskočil ze židle a prskl přitom na nějakého neznámého šlechtice po své pravici kousek cukroví, které žvýkal. Tváře mu hořely a z očí mu šlehaly nenávistné blesky.

„Není přece možné, abyste pořád vyhrával! Nutíte mě svým nepochopitelným štěstím ve hře už dlouho pochybovat o vaší poctivosti!“

Dangeau k němu pomalu a výhružně zvedl své velké tmavé oči a atmosféra u stolku rychle zhoustla.

„Pane, chcete snad naznačit, že podvádím?“ vztyčil se markýz de Dangeau a dotkl se rukojeti svého kordu. „To by vás mohlo mrzet!“ Jeho rozvážný hluboký hlas nevěstil nic dobrého.

Nevers se nejdříve zmateně rozhlédl; nejspíš nečekal tak prudkou reakci a možná hledal svého ochránce Jeho Výsost, ta však zřejmě někde lovila svého oblíbence, rytíře de Lorraine.

Nakonec se růžově oděný šlechtic opanoval, zkrotil alespoň navenek svůj vztek a nucené se zasmál. Snažil se vycouvat ze souboje, vznášejícího se ve vzduchu, který by – už podle svých tělesných proporcí – jen těžko vyhrál. Poněkud si při svých komentářích na soupeřův účet neuvědomil, že mohutnému markýzi de Dangeau nesahá ani po prsa.

„Ach, pane, tak jsem to nemyslel… Totiž myslel, ale žertoval jsem…“

Dangeau po něm pohrdavě přejel pohledem a zase se posadil, zatímco ostatní hráči kolem stolu nehybně jako sochy sledovali slovní přestřelku a trpělivě čekali, až se bouře přežene.

„Na podobné žerty si tedy prosím zvolte jiné místo a hlavně jinou společnost, pane!“ řekl napadený, stále ještě podrážděně, ale očividně s úlevou, že nemusí v zájmu zachování své drahocenné cti pošpinit svou zbraň krví toho šaška, jenž podle zpoceného čela toho večera prohrál hotové jmění, zatímco hromádka před markýzem de Dangeau utěšeně rostla.

Já se stěží stačila otočit a předstírat zájem o stříbrný příborník, a v duchu se modlila, aby hráče nenapadlo podívat se mým směrem. Jeden jako druhý by mě vynesl v zubech; uvidět mě a ten skandál jsem si nechtěla vyzkoušet, jedna ostuda mi dnes bohatě stačila.

Začínaly mě zrazovat nervy, byla jsem jako liška uprostřed smečky loveckých psů, každým okamžikem mě mohl někdo poznat a pak by mě čekal krátký proces. Copak tu jsou dnes v noci opravdu všichni?

Chyběl už jen François.

François… jestlipak mě už hledá? Nebo se mu ulevilo, že se mě tak snadno zbavil? Vlastně jsem ani nepředpokládala, že se do jeho domu ještě někdy vrátím, spoléhala jsem, že až Filipovi řeknu o medailonu, vyrazíme spolu za cikány a pak se děj vůle Páně.

Jako v říkance „my o vlku“, moje vzpomínka účinkovala naprosto bezpečně. Jako bych ho svými myšlenkami přivolala, vstoupil náhle do salonu François společně s dalším šlechticem právě ve chvíli, kdy jsem se odtamtud chystala zmizet.

Rychle jsem se znovu sklonila nad stolem a dál se věnovala stříbrnému příborníku, jenž už pod vlivem mého leštění hedvábným ubrouskem zářil jako briliant, zatímco François prošel těsně kolem mě. Jeho brokátový kabátek se téměř otřel o mé rameno, až mě z toho zamrazilo. Sakra, jak se sem dostal? Přece jsem mu vyfoukla jeho vlastní dopravní prostředek přímo pod nosem! Asi ho vzal do Versailles někdo z jeho skvělých „přátel“.

Nesmí mě poznat, on ze všech nejmíň… Neříkal mi náhodou někdo, že François ke dvoru nechodí? Copak ho sem přivádí? Bože, doufám, že nehledá mě… Nebo ho sem snad přivádí něco závažnějšího?

François se i se svým doprovodem zastavil u hráčského stolu a tiše pozoroval hru, jako i několik dalších pánů a dam, které neobvykle nevyrovnaná hra začínala zajímat. Už se asi těšili, že u tohoto stolku přece jen nakonec dojde k souboji a o zábavu bude na pár minut postaráno.

Naštěstí nikoho z urozených pánů ani nenapadlo dívat se na nějakého usmrkaného lokaje, a tím méně ty, kterých jsem se bála nejvíc. Už jsem chtěla s úlevou vyklidit pole a pokračovat ve směru kolem zámku v naději, že najdu Filipa – pokud možno někde o samotě, kde nebudu podezřelá tím, že se ho opovažuji oslovit, případně jím i zatřást, aby se probudil. Najednou jsem za sebou zaslechla jeho jméno. Takže jsem nakonec, pod vlivem dalších událostí, svou další průzkumnou výpravu ještě o několik minut odložila.

„Kde máte svého věrného druha, pane markýzi, pana maršála de Grazac?“ ozvalo se za mými zády. „Od toho incidentu v králově předpokoji se neukázal…“

Ohlédla jsem se a spatřila Françoisova společníka, mně zatím neznámého šlechtice, jehož hlas zmiňující se o Filipovi způsobil, že jsem ještě chvíli setrvala u příborníku.

Žádná reakce od stolu se však nedostavila, takže řečník poněkud strojeně pokračoval, žmoulaje v dlani krajkový kapesník, zatímco skupinka čumilů kolem stolku utichla:

„Králi však zřejmě dochází trpělivost, zdá se…,“ řekl s úlisným úšklebkem muž, který před okamžikem přišel s Françoisem a opřel se dlaněmi o hranu hracího stolu. Byl to nepříliš vysoký zavalitý muž, dohánějící svůj nevzhledný vzrůst vysoko vyčesanou parukou. François stál tiše opodál, pozorně poslouchal a usrkával šampaňské. Vypadal navenek klidně, ale při bližším pohledu se zdálo, jako by z něj vyzařovalo jakési skrývané vnitřní napětí.

Markýz de Dangeau ani nezvedl oči od karet a suše odtušil:

„Kdopak ho hledá, pane de Saint-Amon, smím-li se ptát?“

Tázaný se ušklíbl.

„To nevím, příteli. Nějaký úředník už pěknou chvíli pobíhá kolem pokojů pro hosty a hledá ho, prý pro něj má nějaký veledůležitý list…“

„Skutečně? Tak to mu nepomohu, ať ho hledá dál. Beztak to bude zase další zoufalý pokus té mladé mademoiselle, která to mému příteli dnes už jednou zavařila,“ zabručel bez hlubšího zájmu Dangeau.

„0, myslíte tu z předpokoje, jak ji vyvedli na dvůr jako služku? Ne ne, tenhle list nebude od ní… To by mě mimochodem zajímalo, proč pan markýz tu dámu zapřel, to já bych…“

„Pane, poněkud mě rozptylujete od hry; potřebujete se ještě na něco důležitého zeptat?“

„Král se pana de Grazac na tu dámu ptal, a pan maršál neodpověděl příliš vybraně; dokonce mám dojem, že to mezi ním a králem dost jiskří, jako by se pan maršál od jisté doby ubíral přímou cestou do nemilosti…“

„Příliš se staráte o věci, do kterých vám nic není, pane!“

„Že není? Povídá se, že matka pana maršála je kromě obvinění z čarodějnictví zapletena i do hugenotských nepokojů, o nichž se poslední dobou tolik mluví… Záležitosti Francie jsou i mé záležitosti…“

„Tak? Řekl bych, že byste spíš rád viděl svého chlebodárce pana de Louvois ještě hodně dlouho v jeho úřadě, v němž ho měl už dávno vystřídat můj přítel. Už by se tak dávno stalo, nebýt té komedie s čarodějnictvím a hugenoty, jejímž cílem je kromě fanatické ctižádosti pana ministra pobít všechny protestanty také jeho snaha pana de Grazac zdiskreditovat, aby ho nevyšoupl z jeho teplého křesílka; že, pane de Saint-Amone?“

Aha, tak odtud vítr fouká! Proto se Louvois snaží zničit Filipa – bojí se o své koryto! To je nechutné.

Našpicovala jsem uši jako netopýr, aby mi neuniklo ani slovo.

Saint-Amon zřejmě urážkám, tím spíše těm pravdivým, nepřikládal žádnou důležitost, byl to jeden z těch bezpáteřných pitomců slepě oddaných svým chytřejším nadřízeným.

„Znáte tu dámu, která pana maršála hledala? Není to ta tajemná osoba, jež bydlela nejprve u pana markýze a potom dokonce u jeho matky? Dost riskuje, když se tu ukazuje, nemyslíte?“ pokračoval Saint-Amon jako by se nechumelilo.

Oni opravdu mluví o mně?

Už je to tak. Nelekla jsem se jen já, ale rovněž François, hrabě de Lasset, jenž dosud úspěšně předstíral, že tam není, sebou viditelně trhl, když mu došlo, že je řeč o mé osobě.

Dangeau se místo odpovědi jen ušklíbl:

„Dost možná, že riskuje. Pod svícnem však bývá největší tma, jak se říká; proto jsme také všichni tady, nemám pravdu? A vůbec, proč obtěžujete mě? Zeptejte se pana markýze de Grazac, pokud na své donašečské řemeslo nestačíte sám.“

„Takže ji neznáte?“

„Nic o ní nevím, jen že se pana maršála stále pokouší vylákat ze zámku. Kdo ví, co chce. Sice nesdílím přítelův názor na ni, ale nic mi do toho není. Jak jsem řekl: nevím kde pan markýz je a momentálně mě to ani nezajímá, držím bank.“

„Nemyslím si, že nic nevíte, ale co… Stejně jsem zaslechl, že pan markýz je u slečny de Frontenac…“

Dangeau ho už nevnímal. Tedy alespoň se tak tvářil.

U jaké slečny? Ten Filip je ale sukničkář! Tak to bude nejspíš opravdu v pokojích pro hosty – inu, do boje, falešná hraběnko…

Už jsem nepotřebovala slyšet víc. Co možná nejnenápadněji jsem šla s hlavou skrčenou mezi rameny cestou, kterou mě prve poslal kolegiální lokaj v domnění, že si někdo objednal ubrousky. Když jsem opustila hlavní sály a dostala se do křídla pro šlechtu, bylo kolem ticho jako v hrobě. Všichni byli buď na terase a tančili nebo se honili v labyrintu zahrad, zbytek hrál karty nebo kulečník v Grand Appartementu. Jen občas odněkud vyběhla komorná, připravující postel či novou toaletu pro svou paní. Ach jo, kdybych jen měla čas a myšlenky na tu všechnu nádheru kolem, tak ráda bych se tady lépe rozhlédla…

Šla jsem tmavou chodbou, osvětlenou jen několika svícny, a opatrně a co možná nejnenápadněji četla všechny křídou napsané jmenovky na provizorních pokojíčcích pro královy oblíbence.

Občas jsem rychle nahlédla do klíčových dírek, kde to nepříjemně profukovalo, až mi slzelo pravé oko. Možná bych jednou měla zkusit spočítat, kolikrát jsem byla osudem nucena (byla to nutnost!) nahlížet do klíčových dírek...

Měla jsem čím dál větší strach, že mě někdo chytí, ale ke strachu zatím nebyl žádný důvod, šlechtická „noclehárna“ byla téměř prázdná, takže za většinou klíčových dírek jsem viděla jen neprostupnou tmu.

Tam někde za některými z těch dveří je Filip.

Filip… Až mi z toho jména přejel mráz po zádech. Hledala jsem ho sice, ale při představě že ho najdu a on mě opět bude ignorovat, se mi rozbušilo srdce a popadala mě panika. Co mu vůbec řeknu, až ho najdu? Podle jeho reakce na to, že jsem se objevila ve Versailles, o setkání se mnou příliš nestojí.

Ne, hlavně klid – bude se mnou mluvit, musí, jen co uslyší slovo medailon. A až se král znovu setká se svým ztraceným šperkem, který mu kdovíproč kdysi tolik ležel na srdci, třeba dá markýze

milost a Louvois si bude muset najít jinou oběť a případně opustit ministerské křeslo. Mně pak Filip konečně uvěří že nejsem zrádce, za něhož mě pokládá. Krásně vymalovaná budoucnost! Můj úkol zde pak bude naplněn a já se buď navzdory slovům té zpropadené cikánky dostanu domů, nebo budu šťastně žít s Filipem na jeho pohádkovém zámku až do smrti. Tak mě napadlo, že si nejsem jistá, po které z těchto dvou sladkých možností toužím víc…

Když jsem došla k jediným dveřím, odkud se ozýval ženský smích, a opět nahlédla klíčovou dírkou dovnitř, spatřila jsem nějakou mladou rozšafnou dámu ve fialové toaletě; mohlo jí být nanejvýš dvacet let a nebyla zrovna nejhubenější. Koketně se chichotala před nějakým mužem, sedícím na divanu. Z toho jsem viděla jen rukáv bílé hedvábné košile, seděl zcela nehybně a dámy si zřejmě vůbec nevšímal. Když se dívka odvrátila, spatřila jsem ke své radosti, leknutí i vzteku Filipův profil připomínající slonovinovou sochu.

Děvkař jeden! Člověk tady riskuje život aby mu zachránil zadek, užene si tady málem infarkt kvůli nějakému medailonu, a on zatím…

„Nechte toho, nemám náladu," ozvalo se zevnitř. Filip znuděně zívl, právě když se mu slečinka obtočila kolem krku, a odstrčil ji.

„Raději mi dolijte!" Markýz nastavil zlatem zdobený pohár a když se rudá tekutina zablýskla ve sklenici, se zakloněnou hlavou ji vypil do dna.

„Ale pane markýzi, nebuďte nazlobený, král to tak nemyslel! Víte přece, že jste pořád jeho oblíbenec…"

„Pche, oblíbenec! Tím jsem nikdy nebyl. Nevynechá jedinou příležitost, aby mi předhodil mého otce. Je to jako prokletí. Nikdy to neskončí…" Filip vstal a poodešel stranou, čímž se mi ztratil ze zorného pole.

„A vůbec, neutěšujte mě, nejsem váš syn, nepotřebuji ženské tlachy. Pojďte dolů, nudím se."

Ten má tedy náladu! odfrkla jsem si za klíčovou dírkou a sotva stačila uskočit stranou, protože slečinka se urazila a s markýzem v závěsu prudce vyšla ze dveří.

Zůstala jsem stát u zdi a když našpulená madame zašla za roh, stačila jsem zavolat na Filipa dřív, než se mi i on ztratil z očí:

„Pane markýzi, prosím, vyslechněte mě konečně!"

Filip se líně otočil, zatímco si zapínal svůj slušivý tmavý kabátek. Chvíli zůstal stát oněmělý překvapením, přemýšlel možná, co si to ten drzý lokaj k němu dovoluje. Potom se zamračil, mlčky sňal ze

zdi svícen, udělal pár kroků směrem ke mně a posvítil mi jím zblízka do tváře.

Poznal mě. Přes tvář mu přelétl stín.

„Ach, zase vy? Panebože, přestanete mě někdy pronásledovat? Co ode mě chcete? Nebo jste se sem snad vplížila jako zloděj proto, abyste konečně zahlédla svého milovaného krále? Hm, v pronikání tam, kam vás nikdo nezve, máte velmi dobré zkušenosti! Oblékla jste si lokajské šaty, jaká ubohost! Zmizte než zavolám stráž, nemám vám co říci.“ Odvrátil se, položil svícen zpět na místo a chtěl přezíravě pokračovat v cestě.

Ale chytila jsem ho za rukáv a přinutila ho zastavit. Prudce se otočil a vyškubl se mi jako bych byla prašivé zvíře. Jeho oči zuřivě zaplály, výhružně se ke mně přiblížil a sykl mi do tváře svým ledovým hlasem:

„Neopovažujte se mě ještě někdy dotknout!“

„Filipe, pro Boha živého, vyslechněte mě konečně! Prosím, je to důležité; nejde o mě, jde o vás, dejte mi jednu minutu! Strašně mi křivdíte, já vás nikdy nezradila, jen jsem vám přišla říct, že jsem viděla…“ Ale zajíkla jsem se, najednou mi došla slova. Tolik mě bolelo, jak se mnou Filip mluví, jak pohrdavě na mě hledí! Cítila jsem z něj jen odpor a nenávist, vzniklé bůhví proč a bůhví kdy. Jenom mě jednou viděl stát po boku svého nepřítele; copak to stačí, aby mě navždy zavrhl? Chtěla bych Filipa chytit za límec kabátu a zatřást jím. Odhodil mě jen pro nějaké hloupé nepodložené podezření! Opět jsem se cítila jako tenkrát, když jsem nezvána přišla do jeho paláce a utíkala odtamtud se slzami v očích. Ale teď nesmím couvnout, nesmím!

Filip mi však už nedal šanci. Jen se ušklíbl a povýšeně řekl:

„Tlachy! Jen další lži, jako váš podivný výlet do Francie, jako vaše pochybná existence. Nevěřím vám jediné slovo a už ani nechci.“

Nesnáším aristokraty! Je vůbec možné pohnout s nimi o jediný milimetr?

„Proboha, vy blázne, z čeho mě to pořád viníte?“ vyštěkla jsem na něj zoufale. Filip už chtěl odejít, ale zastoupila jsem mu cestu. Nejprve zalapal po dechu nad mou opovážlivostí a pak na mě vychrlil tolik slov, že jsem na něj jen civěla a nebyla schopná rozumné odpovědi:

„Z čeho vás viním? Chcete to skutečně slyšet? Jak je libo! Vetřela jste se do naší rodiny se svým takzvaným mateřským znaménkem na

ruce, abyste nás špehovala; byl jsem hlupák, že jsem to nepochopil hned! Zneužila jste nás, naší dobroty i té pitomé věštby; stydím se, že jsem vám naletěl – já, maršál Francie! Louvois vám jistě dobře zaplatil za pomoc při štvanici na mou matku! Nebo snad i na mě? Nebo vás snad najal můj drahý bratranec, aby se konečně dostal k mému majetku? Jste skutečně dobrá komediantka, to musím uznat… Ať už je to jakkoli, vaše práce skončila. A ty vaše pohádky o zlodějích, o Francii, o králi – směšné! Mělo mě to napadnout hned, když jste se pořád točila kolem mého bratránka! Hle, všichni mí nepřátelé na jedné lodi, velmi působivé! Je mi z vás nanic, madame!“

Bože, ten člověk zešílel, o čem to mluví? Je snad paranoidní?

Filip se zhluboka nadechl a vmetl mi do tváře poslední neuvěřitelnou větu:

„A víte co je nejhorší? To, že jsem málem uvěřil vašim očím, že mě snad milujete, pchá! A tohle vám nikdy; rozumíte nikdy; neodpustím! Zmizte mi z cesty, pohrdám vámi…“

Cože?

Filipovy oči se ve světle svícnů hrozivě leskly a líce mu nenávistí zrůžověly. Přede mnou stál úplně cizí člověk. Co to říkal? Cítila jsem, jak se mi znovu, jako už tolikrát, ženou do očí horké slzy. Sepnula jsem dlaně.

„Filipe! Vy zabedněnče, poslouchejte přece chvíli!“

Filip už ale odcházel a ani moje drzá nadávka ho nepřinutila věnovat mi jediný pohled navíc. Zašel za roh a klapot jeho podpatků po mramorové dlažbě se vzdaloval.

Vztekle jsem zadupala nohama a pak se bezmocně opřela o zeď a rozplakala se.

Co to povídal, že málem uvěřil, že ho miluji? To ovšem nebyl sám; i já jsem chvílemi doufala, že mé nejniternější pocity nelžou a že i on miluje mě, jakkoli se tomu brání. Ale to byl nejspíš krutý omyl.

Sesunula jsem se na zem a zůstala tam sedět. Musel na mě být moc pěkný pohled. Lokaj ská livrej na mně visela jako na ramínku a ubrousky, které mi vypadly z ruky, se válely po podlaze kolem mě. Tragikomická postavička jako vyšitá.

Po chvíli jsem se ze strachu, aby mě takhle nikdo neviděl, trochu sebrala a jako spráskaný pes se vlekla chodbou mezi pokoji a po malém schodišti dolů; pro slzy jsem ani pořádně neviděla na cestu.

Náhle jsem kdesi pod sebou zaslechla tlumené hlasy a na poslední chvíli stačila uskočit zpět za roh schodiště, protože jsem před sebou zahlédla znovu Filipa, ještě s někým. Markýz se musel vléci ještě pomaleji než já, jinak by už dávno byl na opačném konci zámku.

Přitiskla jsem se zády na studený mramor sloupku, opřela si hlavu o tvrdý kámen a třesoucí se dlaní si otřela slzy z tváří. Čekala jsem. Už jsem Filipa nechtěla potkat tváří v tvář, nemělo by to smysl, už bych nesnesla jediné jeho slovo.

„Pane maršále, mám pro vás vzkaz od vaší matky. Je to velmi naléhavé." Tato věta se rozlehla prostornou halou s vysokým klenutým stropem jako osudová kletba.

Proboha! Vzkaz od markýzy?

Přikrčila jsem se za sloupkem ještě víc. Markýz de Grazac a nějaký úředníček v černém stáli pořád na posledním schodu asi pět metrů pode mnou.

Filip, bledý jako smrt, se nejprve rozhlédl, jestli ho někdo nesleduje, a pak poněkud nedůvěřivě vzal do ruky papír, složený do malého čtverečku. Naštěstí mě nemohl vidět, byla jsem dobře skrytá.

Bylo zřejmé, že když mu markýza píše, dokonce riskuje své i jeho bezpečí tím, že posílá list přímo do Versailles, muselo se stát něco skutečně naléhavého.

„Kdo to přinesl?" zeptal se Filip pevným vojenským hlasem.

„Nějaký posel, pane, přijel asi před dvěma hodinami. Od té doby vás hledám po celém zámku."

„To on vám sám od sebe řekl, že list je od mé matky? Podivné. Velmi podivné…"

Úředníček jen polkl a uhnul očima. Filipovi toto jeho zaváhání neuniklo a dlouze a podezíravě se na černého chlapíka podíval. Přesto však rozlomil pečeť a obálku otevřel.

Do ticha se ozvalo šustění nažloutlého papíru. Úředník, který splnil svůj úkol, se uklonil a zanechal Filipa s dopisem jeho osudu.

Já za sloupkem ani nedutala.

Markýz rychle přelétl řádky vzkazu očima, zaklel a potom spěšně zašel do sálu.

Osaměla jsem na schodech, s očima opuchlýma.

Zajímalo by mě, co asi bylo v tom dopisu. Co mu asi markýza píše? Proč mu posílá vzkaz sem, do Versailles? To není samo sebou…

Vtom mi na mysli vytanula Filipova nenávistná slova a má zvědavost opadla. Možná měl pravdu, asi bych se neměla plést do cizích věcí, nikdo mě o to neprosil. Vlastně se mě to už ani netýká, alespoň ne přímo. Měla bych se už na celý rod Grazaků vykašlat a starat se o sebe; oni mi už nepomůžou… A já jim také ne.

Ale kdesi uvnitř mne začalo růst hrozné podezření, že se zlý Osud začíná naplňovat a že jakkoli se snažím dokázat si opak, týká se mě stejně jako Filipa a markýzy. Drtivé soukolí se opět dalo s hrozivým vrzáním do pohybu, jako už tolikrát. Jako bych na jeho téměř neslyšitelný hukot začínala mít zostřený sluch.

Jako zmoklá slepice jsem se šourala mezi smetánkou. Už tu nebyl François ani Nevers, dokonce ani Dangeau; kdoví, kde skončili.

Jak jsem tak bloumala více méně bez cíle komnatami tam a zpět, bez sebemenšího tušení co teď udělám a kam půjdu, najednou mě chytil za ucho nějaký starší muž, který důležitě postával v jednom ze sálů. Takto potupně mě dovlekl až na kraj Královnina schodiště. Původně komusi předával nějaké listiny, ale nelitoval času a věnoval ho nabádání ke kázni mezi zahálčivými lokaji – kadety, kteří místo aby pracovali, toužebně okukují vznešené hosty. Ten muž nebyl nikdo jiný než sám hlavní komorník Jeho Veličenstva, což jsem pochopila ihned, jakmile ho jeho společník s dokumenty oslovil jménem Bontemps. Dobře jsem to jméno znala. A tento oblíbený sluha krále Ludvíka mnou se vší vervou autoritativně zacloumal a pokáral mě ať se vrátím do kuchyně kam patřím a neprocházím se palácem jako nějaká hraběnka.

Jen jsem se ušklíbla, teatrálně se uklonila a poslušně jsem po širokém schodišti vyběhla ven z paláce.

Byla jsem tu už stejně zbytečná. Nač riskovat nějaký malér? Další pokusy promluvit s Filipem by nebyly k ničemu. Vlastně byl nejvyšší čas odtud odjet – vědět jen kam. Zvědavost a podivné tušení mě sice nepřestávaly hryzat a markýzin list mi strašil v hlavě, nedokázala jsem ho vymazat z mysli. Nezapomněla jsem na své podezření a strach o Filipa. Přes všechnu snahu jsem nemohla vypudit z hlavy všechny drobounké kousky mozaiky, jejíž obraz se mi pomalu začínal zjevovat. Medailon, věštba, Louvois, François, král…

Zabývat se tím dál však postrádalo smysl. Opět jsem byla jako don Quijote bojující s větrným mlýnem. Jakkoli se angažovat bylo předem odsouzeno k nezdaru. To jediné rozumné, co mohu udělat, je

zmizet odtud navždy a nikdy už Filipa nevidět. Měla bych se zamyslet a místo na Grazaky myslet na sebe. Jestli markýzu chytí a popraví, jestli Filipa také obviní, je to zajisté velmi smutné, ale mě se to přece vůbec netýká. O co se tu celou dobu snažím? Najít nějaký hloupý medailon? Obešli se bez něj dodnes, obejdou se bez něj i dál. Zase jeden můj špatný nápad… Mám si strhat žíly a pomáhat někomu, kdo o to nestojí? Ne! Jak sám Filip řekl, nepotřebuje žádné ženské tlachy. Jak jsem si jen mohla myslet, že proniknu do tohoto světa, mezi zdejší lidi – nepatřím mezi ně a nikdy nebudu…

Vyšla jsem ven a na poloprázdném nádvoří si vzpomněla, že jsem dnes vlastně zahlédla krále Sluce. Měla bych se radovat! Splnil se mi jeden velký sen, nebo ne?

Ale euforie, kterou bych očekávala, se nějak nedostavovala.

Král… Kdyby teď stál přede mnou, asi by to se mnou ani nehnulo. Byla jsem otupělá smutkem a pocitem marnosti, plnění dětských snů mě už příliš nezajímalo. Jak absurdní: tak dlouho po něčem toužíte, a když to máte na dosah, už o to nestojíte.

Propadala jsem depresi. Filipa jsem ztratila navždy, dnes definitivně. Markýza je bůhví kde. Nemám nikoho a ta malá jiskřička naděje, že můj pobyt tady má přece jen nějaký důvod a události se konečně trochu pohnou, uhasla.

Venku už byla dávno noc, nádvoří se zahalilo do tmy, jen malé lampiony, rozvěšené v oknech, matně osvětlovaly palác barevnými odlesky rudé a modré barvy a vypadaly jako obrovské pestrobarevné světlušky, posedávající na okenních parapetech.

Pěkně se ochladilo a foukal vítr od severu. Mušketýři dávno odešli, lokajové měli spoustu práce v kuchyni a kolem hostů, jen u brány kdosi přesedal z nosítek do kočáru a opouštěl palác.

Hledala jsem náš kočár a svého přítele Luciena Brénera, ale ani kočár s koňmi, ani starý sluha tam už dávno nebyli. Bylo to logické, koně přece nebudou stát na nádvoří v postrojích celou noc, nezvládli by cestu zpět.

Posadila jsem se na zídku v místech, kde předtím stál kočár, a skryla tvář v dlaních. Nenapadalo mě vůbec nic. Mou duší zmítalo tolik emocí, citů a strachů, že jsem se sama v sobě už jen stěží orientovala; jeden pocit tlumil druhý až nakonec splynuly v nepřehledný hukot. Co se mnou teď bude? Kde skončil Lucien? Kde jsou mé šaty? Přijme mě François vůbec zpět, nebo mě nechá znovu

na ulici? Má vůbec smysl se v této dávno ztracené minulosti o něco snažit? Má nějaký smysl, že tu vůbec jsem?

Proč mě Filip tak nenávidí?

Ať se mé myšlenky rozlétly kterýmkoli směrem, vždycky nakonec skončily u Filipa.

Filip… Kdo je vlastně Filip? Proč jsme se vůbec poznali, proč jsem se do něj musela zamilovat?

Nejspíš nic nemá smysl. Je zřejmě zbytečné snažit se prolomit něco, co se prolomit nedá. Filip o mou pomoc – a tím spíš o mě – vůbec nestojí. Jsem k smíchu. Myslel si, že ho miluji? Fráze, silná slova, která se mu namanula do úst, když mě chtěl zašlapat do prachu. A medailon? Zmizí v historii stejně jako se objevil, zmizí navždy. Ať si! Kdo se teď stará o medailon, o věštbu, o nějakou starou historii? Nejsme v pohádce, medailon není kouzelný. Všechno je to hloupost. Pane Bože, já chci domů, chci domů…

Ani nevím jak dlouho jsem na té zídce seděla, snad celé hodiny. Jak jsem tam tak mrzla, skrytá za hradbou noci kde ani hvězdy nesvítily a měsíc se schoval za mraky, ze stájí vyjel pomalým krokem jezdec na koni. Nedokázala jsem v té tmě rozeznat jeho postavu natož obličej. Jen klobouk s pérem a obrys v nočním větru vlajícího pláště napovídaly, že se jedná o šlechtice.

Jel pomalu, protože vedle něj šel pěšky ještě jeden muž v dlouhém kabátě.

„Nejezděte, příteli, víte přece dobře, že je to past!“ ozvalo se, když se ti dva přiblížili na doslech.

„To vím,“ ozval se druhý, povědomě zastřený hlas, sametově jemný a mrazivý zároveň. Okamžitě jsem poznala hlas Filipa, maršála de Grazac.

„Tak zůstaňte, nebo mi alespoň dovolte jet s vámi!“ Muž, jdoucí vedle jezdce nebyl nikdo jiný než markýz de Dangeau, úspěšný karetní mistr a věrný Filipův přítel.

„Drahý příteli, vím že je to léčka, ale musím tam jet. Nemohu svou matku nechat napospas těm supům, nikdy bych si to neodpustil. Nemám na vybranou. A nechci vás do toho za žádnou cenu zatahovat, na tom trvám. V Boloňském lesíku dnes půjde o hlavu.“

Oba přátelé několik vteřin mlčeli, potom Filip mlaskl a pobídl koně ke cvalu. Markýz de Dangeau zůstal stát na místě a hleděl za ním. Zvuky kopyt, narážejících na vlhké dlažební kostky nádvoří, se

rozlehly prostorem jako zvuk hromu a strašidelně se odrážely od vysokých bělostných zdí zámku.

Jakmile Filip zmizel z dohledu, silueta markýze de Dangeau se pomalu otočila a zamyšleně zašla zpět do zámku. Měla jsem dojem, že se na chvíli zadíval mým směrem, proto jsem se ani nepohnula, aby mě náhodou nezahlédl. Ve chvíli, kdy na jeho tvář dopadla záře svícnu u vchodu, bylo i na tu dálku znát, že její klasické rysy jsou pokřivené silnými obavami. Jako by měl pocit, že dnes večer vidí svého nejlepšího přítele naposledy.

26

Opět jsem osaměla na nádvoří před versailleským zámkem. Nebyla jsem z toho, co jsem právě vyslechla, příliš moudrá. Jistě to nějak souvisí se vzkazem, jehož předání jsem, ukrytá za sloupkem, zahlédla. Jediné co jsem pochopila bylo, že Filip jede někam, kde mu půjde o krk.

Vzpomněla jsem si znovu na své podezření – co když má past sklapnout právě dnes v noci? Po zádech mi přeběhl mráz a cítila jsem silné vnitřní chvění, které se nedalo zastavit. Když jsem viděla svou nenaplněnou lásku odjíždět s vlajícím sametovým pláštěm kamsi do tmy, znovu se ve mně probudily mé city, už tolikrát pošlapané. Copak láska snese opravdu všechno? Je opravdu tak slepá, jak se říká?

Asi je.

Proti veškerému zdravému rozumu, který mi ještě zbyl, jsem měla neodkladné nutkání jet za ním, něco udělat, cokoliv. Najednou jsem zapomněla na to, jak mnou Filip pohrdá, na náš dnešní rozhovor. Jediné, co bylo důležité, byl strach o něj.

Navíc jako by mě něco hluboko ve mně nutilo rozjet se za ním, aniž bych věděla proč.

Zprvu jsem se té myšlence zuby nehty bránila, protože ať jsem se na věc dívala z kterékoli strany, pronásledovat Filipa bylo vůbec to nejhloupější a nejnepochopitelnější, co bych mohla v dané situaci udělat. Ale to něco uvnitř mě mi nedalo pokoj navzdory všem strachům, obavám i nejistotám.

Chvíli jsem chodila po nádvoří jako lev v kleci, zatímco se zábava v zámku pomalu chýlila k závěru, dokonce kdesi nad vesnicí začínalo pomalu svítat. Třásla jsem se zimou jako ratlík, livrej byla jen ze slabé látky a i únava a stres udělaly své. Jako pravý schizofrenik jsem se v duchu hádala sama se sebou, až jsem začala vážně pochybovat o svém duševním zdraví; na jednoho už toho bylo přece jen trochu moc.

Přece nepojedu někam do neznáma za člověkem, který mě nenávidí? Přece mu vůbec nemůžu být nic platná, vždyť jsem úplně směšná – ani nevím, kam vlastně jel.

Boloňský lesík… To je někde blízko zámeckých zahrad, směrem na jih. To by souhlasilo; černý stín Filipova koně se hned za branou

stočil doprava, kudy se tam jelo. Co kdybych… Ale vždyť s sebou nechtěl vzít ani svého nejlepšího přítele, aby ho neohrozil, co bych mu byla platná já? Jak by se asi tvářil, kdyby se tam objevila ženská v lokajském oblečku, navíc ta, kterou tak hluboce pohrdá?

Nepotřebuje už má varování, na ta je pozdě. Jak řekl svému příteli, sám dobře ví, že tady něco nehraje, a přesto jel. Dojde-li k nějakému boji, budu mu jen na obtíž, nepochybně bych skončila s dírou v břiše jako první.

Čas letěl a já se stále nemohla rozhodnout. Mám dát v sázku vlastní život; vlastní hrdost na oltář marnosti? Nemůžu být tak zaslepená, tak hloupá, tak strašně zamilovaná!

Že ne? Ale ano! Nemůžu tady přece jen tak sedět na zídce až do soudného dne, jestliže je Filip v nebezpečí!

Pavučina, jejíž dosud neviditelnou síť jsem kolem rodiny Grazaců a sebe tušila už dlouho, začínala stahovat smyčku, jejíž průsvitně šedé obrysy už byly znát všude kolem.

Dotkla jsem se dlaní čela, bylo jako v ohni a na spáncích jsem cítila tep svého srdce. Měla jsem hlad a žízeň, byla jsem k smrti unavená a třásla mnou zima, ale to všechno se nezdálo ani trochu důležité. Znovu jsem se chystala vrhnout do bitvy s dřevěnými obry, už tolikrát prohrané; zbývalo ještě najít svého věrného druha. Jak se jmenoval – Sancho Panza?

Lucien… Kde je Lucien? Musím se s ním poradit, musím ho okamžitě najít. Více děr, více syslů, více hlav, více smyslů, alespoň tak se to říká. Dvě hlavy vymyslí víc než jedna.

Vyrazila jsem tedy podél vysoké temné zdi zámku s cílem najít svého společníka ať je kdekoliv, a poradit se s ním co dělat; jistě ho něco napadne. Přece má Filipa také rád!

Stráže, postávající na rozích monstrózní stavby, mě nechápavě sledovaly. Tenhle lokaj dnes asi přebral, mysleli si nejspíš poněkud ospalí vojáci, soudě podle jejich poťouchlých úsměvů.

Nemusela jsem svého přítele a sluhu hledat dlouho.

Namířila jsem si to směrem, odkud před chvílí vyjel Filip na svém koni a podle očekávání jsem došla do provizorních stájí pro koně hostů za novou přístavbou. Sotva jsem vešla, spatřila jsem za několika desítkami kójí s nervózně řehtajícími koňmi skupinku ušmudlaných podkoní a sluhů v různobarevných livrejích, s erby svých pánů vyšitými na kabátcích. V čele celé společnosti, nad kotlíkem s jakýmsi nevábně vyhlížejícím pokrmem, seděl na dřevěné

bedně mezi kupkami slámy v rohu můj drahý starý Lucien a něco rozšafně vyprávěl, zatímco ostatní zúčastnění, na první pohled banda těch nejnižších sluhů, řvali smíchy a plácali se přitom do stehen. Kolem se válely prázdné láhve od nějakého alkoholu; podle výparů, vznášejících se nad typickou vůní stáje, to mohla být medovina nebo něco takového.

Na stěnách svítily zapálené pochodně a vydávaly slabé teplé světlo, zviditelňující v jejich blízkosti mikroskopická zrnka prachu ze suché slámy.

Vešla jsem dovnitř a rozpačitě se zastavila ve dveřích, či spíše obrovských těžkých vratech.

„Pojď k nám, mládenče, v kuchyni už nejsi k ničemu, dej si s námi do nosu!“ vykřikovali na mě Lucienovi společníci, sotva mě zahlédli přešlapovat na prahu.

Lucien na mě chvíli zíral a očividně se snažil zaostřit zrak; měl už asi dost vypito. Ale po krátké chvíli mě nakonec poznal a usadil křiklouny, kteří se už sotva drželi při vědomí.

„Mlčte, obejdové, to je moje paní!“ A lehce vrávoravým krokem se vypravil směrem k vratům v naději, že se do nich ještě dokáže strefit a nenarazit do vlhké zdi.

„Jaká paní? No páni, to je něco! Dáma v lokajských hadrech; to až budu vyprávět doma…,“ zařičel jeden podkoní, opilý namol, který se hned nato svalil do hromady slámy a zůstal tam ležet.

Lucien se po něm znechuceně ohlédl a zabručel:

„Co piješ, hlupáku, když to neumíš… To jsou dnes sluhové, fuj…,“ a odplivl si na znamení hlubokého pohrdání nezkušeným opilcem. „Madame, vítejte zpátky z Olympu! Promiňte, musel jsem se schovat i s kočárem, náš milovaný pan hrabě de Lasset je také zde, začíná tu být dost nebezpečno. Až zjistí, kam jsme se poděli s jeho kočárem, asi nás nepochválí… Tak jak skončila vaše výprava? Našla jste pana markýze?“

Zakabonila jsem se, pokusila jsem se vypadat klidně a koutkem úst jsem zamumlala:

„Ano, našla, ale nebylo mi to k ničemu, měla jsem pravdu, nenávidí mě. Zbyl jste mi už jen vy, můj jediný příteli…“

„To je v pořádku… Takže…“ Lucien se blahosklonně usmál a poškrábal se prsty ve slepených vlasech, „jedeme zpátky do Paříže?“

Vzala jsem ho za loket a odtáhla ho ven ze stáje. Ještě jsem se rozhlédla, jestli někde neposlouchají nějaké nezvané uši, protože se mi zdálo, že jsem něco zaslechla. Ale kolem bylo ticho jako v hrobě.

„Příteli, nemohu pomýšlet na návrat. Poraďte mi, jak daleko odtud je Boloňský les?“

Lucien na mě nechápavě zíral. „Nač to proboha zase potřebujete vědět? To je to poslední místo, kam bych vám právě teď doporučil se vypravit; nemáte to doufám, propána, v úmyslu? Copak se vám nechce ani trochu spát?“

„Strašně…,“ vzdychla jsem a zívla, ale nervozita se mnou šila jako roj včel. Také bych uvítala něco k jídlu a horkou koupel… „Jak to myslíš, proč poslední místo?“

Najednou mě napadlo, že bych se asi měla konečně rozhodnout, jestli mám starému sluhovi vykat nebo tykat. Tady je všechno postavené na hlavu. Člověku o dobrých čtyřicet let staršímu bych měla tykat, zatímco on mi vyká, a věrní přátelé si z úcty vykají, kdo se v tom má vyznat?

Lucien se ke mně naklonil a já z něj ucítila nezaměnitelný zápach alkoholu.

„Vyslechl jsem rozhovor královských mušketýrů; prý se v Boloňském lesíku koná tajná schůzka nějakých nekalých živlů. Zaslechl jsem něco o hugenotském komplotu a osobních zájmech pana ministra Louvoise… Nelíbí se mi to, tam v té divočině dnes asi bude pěkně horko…“

Hugenoti! Tak přece je to pravda! Louvois opravdu políčil na Filipa past a ta má skutečně sklapnout dnes v noci! Tak tam tedy Filip jel? Aby se nechal zatknout za zradu, nebo dokonce zabít? Přece nemůže být tak hloupý, aby tam jezdil! Copak se tady všichni zbláznili?

„Jste si jistý tím co říkáte, příteli?“ Hlas se mi chvěl a kolena se mi roztřásla.

„Ano, paní, tedy… Luiso. Opravdu vám tak smím říkat?“

„Jistě, jistě…“ Musela jsem se opřít o zeď.

„Co je to s vámi?“ Lucien nechápal, co mě tak vyděsilo. Chvíli jsem váhala jestli se mu mám svěřit, pokud už jsem se jednou rozhodla, že mu mohu důvěřovat. Nakonec jsem nedokázala mlčet – byla jsem tak plná obav, že jsem se o ně musela rozdělit.

„Neřeknete to panu Françoisovi, když vám teď něco povím?“

„Neříkala jste, že mi věříte?“

„Luciene, vám to pořád nedochází? Říkal jste hugenotské povstání, že ano? Přemýšlejte přece trochu, vzpomeňte si na zprávy, které jste nosil panu hraběti!“

Lucien však jen tupě zíral před sebe, nedocházelo mu vůbec nic. Netrpělivě jsem tedy pokračovala: „Filip, tedy pan markýz, dostal před chvílí list od paní markýzy de Grazac, své matky! Hned potom odjel do toho lesa a říkal, že je to určitě past, ale že tam i přesto musí jet! Louvois něco chystá, je do toho zapleten i pan hrabě François – vím to už dlouho. I pan de Dangeau si dělá velké starosti; myslí si, že panu Filipovi dnes v noci hrozí smrtelné nebezpečí! Nevím oč přesně jde, ale musíme něco udělat!“ mumlala jsem páté přes deváté. Bylo toho tolik, co bylo třeba říci, že jsem nevěděla kde začít.

„Cože? Ale to přece… Ano, byl ve stáji, zahlédl jsem ho s panem…“ Lucien se tvářil, jako by mě pokládal za čistokrevného šílence.

„Luciene, co budeme dělat?“ naléhala jsem a netrpělivě mu skočila do řeči.

„Chcete tam jet? Odpusťte, ale co tam budeme platní?“

„Já nevím, proboha, já nevím! Ale nemůžeme tady jen tak sedět a nechat své přátele padnout do pasti, musíme je varovat!“

Lucien začal přecházet tam a zpět a jen kroutil hlavou.

„To tedy opravdu nemyslím, k čertu! Je tady velká pravděpodobnost, že najdeme-li vůbec místo, kde má ta údajná past sklapnout, jediné co se nám může podařit je, že do ní spadneme také. Vy jste šlechtična, možná se z toho dostanete, ale já? Se mnou udělají krátký proces!“

„To se mnou taky, vůbec nic o mně nevíte. Kdyby mě chytili za sebemenší hloupost – a to nemluvím o povstání proti králi – jakmile budou chtít znát mou totožnost, skončím nejspíš na hranici, na šibenici nebo v nejlepším případě nadosmrti v Bastile. To mi věřte.“

Lucien se na mě nechápavě podíval, ale pak jen mávl rukou. „Víc toho snad ani nechci vědět.“

„To nechtějte. Pojedete se mnou, nebo mám jet sama?“

„Vy jste jako hloupé dítě, vždyť jste ženská, ani nejste ozbrojená… Jak budete bojovat, to jim chcete nadávat?“

„Ne. Ty mi seženeš kord nebo něco.“

„K čemu? Vojáci si s vámi nebudou hrát jako já v zimě na dvoře u paní markýzy, tohle může být skutečný boj o krk! Vždyť nic neumíte, šerm se učí celý život!“

„A když tam nepůjdu, budu sedět se založenýma rukama a ztratím jediného člověka – tedy kromě vás – na kterém mi tady záleží? K čemu takový život? Nemám co ztratit. Mám se vrátit a dělat z donucení děvku panu Françoisovi? Ani nápad!“

Sluha se na mě podíval podivným podezíravým pohledem a bylo vidět, že má něco na jazyku.

„Odpusťte mi tu otázku, madame…,“ začal nesměle. „Když jsem tedy váš přítel… Vy máte pana Filipa ráda, viďte…“

Zrudla jsem až ke kořínkům vlasů. Co si to… První reakcí bylo zapírat do roztrhání těla. Ale proč vlastně? Rezignovala jsem, vždyť na mně nezáleží…

„Ano. Miluji ho od první chvíle… Jsem směšná, že?“ přiznala jsem a sklopila hlavu. Vlastně jsem to poprvé řekla nahlas. Světu i sobě.

„To je tedy pěkné nadělení…“ Lucien se na mě chápavě usmál a zdálo se, že naprosto vystřízlivěl.

„A co takhle vrátit se domů, do té vaší země?“ Lucien mě ještě naposledy zkusil zastavit, ale cítil, že ho morální povinnost nutí, aby se ke mně připojil. I on měl rád Filipa, znal ho od dětství, sloužil u Grazaců skoro celý svůj život. Rovněž zrada, byť z donucení, tížila jeho svědomí a nutila ho udělat správnou věc.

Co to říkal, že se mám vrátit domů? Kdybych tak jen mohla… Podívala jsem se Lucienovi zpříma do očí a vyřkla pravdu, která mě samotnou bodala u srdce:

„Není žádné mé doma, Luciene, nemám se kam vrátit. Tady je teď můj domov. Vy zde jste má rodina, ty, ubohá paní markýza… I pan Filip, bez ohledu na to, co si o mně myslí. Rozumíš mi? Nemůžu tady sedět a čekat až… Ty mi rozumíš, vidím ti to na očích. Prosím!“

Byla jsem schopná před ním klidně padnout na kolena. Lucien se na mě vážně podíval svýma vlhkýma, bleděmodrýma očima, utopenýma v desítkách vrásek, které čas a těžký život vryly do tváře starého muže.

„Chápu vás, holčičko… Pořád však nevím, jak chcete celou tu věc provést. Je to sebevražda. Ale když myslíte.“

Výborně, je na mé straně, půjde se mnou, zaplaťbůh! S úlevou jsem vydechla:

„Myslím, že by bylo dobré zkusit najít pana de Dangeau a všechno mu říci… Ale musíme si pospíšit…“ A chtěla jsem se znovu vrátit do zámku a hledat ho.

Najednou se však ozvalo zacinkání ostruh a ze stínu zdi těsně vedle nás vystoupila vysoká postava. „Není třeba, jsem tady.“

Před námi se ze tmy vynořil markýz de Dangeau a svýma velkýma tmavýma očima na nás hleděl, jako by nám chtěl pohlédnout až do duše. Zalapala jsem po dechu překvapením a chtěla se ho zeptat, kde se tu tak najednou objevil, ale gestem ruky mě zadržel a odpověděl na mou otázku dřív, než jsem ji vůbec stačila vyslovit.

„Viděl jsem vás schovávat se u zdi, když pan maršál odjížděl. Řekl mi o vás, o vašem povedeném kousku v lokajském převleku. Víte… jsem zvyklý občas vidět i ve tmě, vyrostl jsem na venkově…“

A dál? ptaly se mé oči, zatímco se Lucien neodvážil ani pípnout; pan de Dangeau byl velmi autoritativní člověk.

„A pak jsem vás viděl běžet sem do stáje,“ pokračoval klidně Dangeau, „a pomyslel jsem si, že pan maršál měl přece jen pravdu, že ho špehujete. Chtěl jsem vás zadržet. Ale pak jsem vyslechl váš rozhovor s tímhle sluhou…“ A kývl bradou směrem k Lucienovi.

Znamená to, že jde s námi? Nevěděla jsem, co na to říci. Mlčky jsem tedy čekala, co bude dál.

„Jestli jste stejného názoru jako já, což jak se zdá jste, musíme si pospíšit, jde o minuty,“ zakončil rozhodně Dangeau. „Ztratili jsme už spoustu času.“

Potichu jsem pípla: „Ale pan de Grazac vám přece nedovolil, abyste…“

„Ano, to vím. Ale po tom, co jsem právě vyslechl, vzhledem k novým okolnostem jeho žádosti poprvé v životě nevyhovím. Třebaže to tak navenek nemusí vypadat, Filip je ten nejlepší člověk, kterého znám; je to šlechtic par excellence se vším všudy. Je však také nejodvážnější a bohužel také nejzatvrzelejší voják, který chodí po světě, příliš riskuje a já ho nechci vidět mrtvého. Na to ho mám i já příliš rád…“ Dangeau mi hleděl zpříma do očí a já pochopila, že z našeho rozhovoru s Lucienem slyšel opravdu vše.

„Vy mi tedy věříte, pane? Nemáte mě za zrádce? Nebojíte se vzít s sebou na takovou výpravu – ženu?“ Hlas se mi trochu třásl, ale musela jsem se zeptat.

„Doufám, že se nemýlím, ale věřím vám, slečno,“ odpověděl markýz, který už vcházel velkými vraty do stáje, odkud nás ozářilo slabé světlo pochodní. „Přiznávám, že z vyprávění pana maršála de Grazac jsem vašemu chování od samého počátku vůbec nerozuměl. Ale možná že teď už vám konečně rozumím, přestože o vás vím jen

velmi málo, jako ostatně my všichni. Na to teď však není čas," řekl pevným hlasem, zvláštně se usmál a lehce se uklonil. „Každá ruka se zbraní, která je teď na naší straně, je lepší než žádná. Ale dost řečí, sežeňte si koně, odjíždíme ihned. Vezměte si mou pistoli, mně stačí kord. Rychle!"

Další minuty či snad pouhé sekundy se odehrály v naprostém tichu. Lucien, nyní již stoprocentně střízlivý, už neprotestoval; rychle odněkud přivedl dva koně, markýz si přivedl svého a za chvíli jsme byli všichni tři v sedlech.

27

Tajně jsem děkovala pánubohu za pár jezdeckých lekcí, které jsem absolvovala doma ještě na základní škole a za dlouhé dny letošní zimy, kdy mě Lucien z nudy učil jezdit na koni a šermovat jako malého kluka.

Třásla jsem se po celém těle strachem a vzrušením z blížící se bitvy, nebo čehokoli, co nás čekalo. Kůň pode mnou se rozběhl a kolem mé hlavy začal s tichým hvízdáním proudit studený noční vzduch vlhkých mokřin, obklopujících Versailles. Nemohla jsem uvěřit tomu, do čeho se vrhám. Jedu do boje, já nikdo, holka odnikud, nepatřící nikam. Musela jsem se dočista zbláznit.

Adrenalin, který svou koncentrací v mé krvi snad předčil červené krvinky, mi však dodával sílu a odvahu; jediné nač jsem teď pomyslela bylo, že snad děláme správnou věc. Stále jsem si opakovala, že nemám vůbec nic a nic tedy neriskuji. Můj život nevedl nikam, nebylo jiné volby. Moje situace, kdy jsem byla ztracená v dávné minulosti, opuštěná všemi a bez sebemenšího plánu pro budoucnost, se teď stala mou výhodou. Můj život neměl cenu zlámané grešle. Takhle se tedy cítí hrdinové dobrodružných příběhů? Když jsem byla malá, lidé mi občas říkali, že jsem měla být kluk; mé hraní na princeznu přišlo až mnohem později. Už jako pětiletá holka jsem lezla po stromech a střílela z luku, ve druhé třídě jsem si sama vyrobila první meč z lipového dřeva. Měla jsem být princezna nebo rytíř, nebo vlastně cokoliv kromě toho, čím jsem ve skutečnosti byla: ztřeštěným snílkem z dvacátého prvního století. Vždycky jsem byla jinde než ostatní, a tohle jsou ty konce…

Vjeli jsme na cestu, směřující do Boloňského lesa. Obloha, předtím temně modrá, zčernala pod korunami starých stromů, kdysi velmi dávno vysázených podél cesty. Krajina před námi byla jen stín a chlad, jako bychom směřovali do temného tunelu, vedoucího do jiného světa.

Napadlo mě, že Osud nelze změnit. Jsou věci, které jsou dané bez ohledu na rozum a vůli. Měla jsem jet za Filipem a tak jsem jela a přemýšlela, zda tam, uprostřed hlubokého lesa, který se strašidelně rýsoval v černých obrysech přímo před námi, moje cesta končí nebo začíná.

Jízda byla tichá, nikdo nemluvil. Les, tyčící se svou neproniknutelnou hradbou do nejasných modravých záblesků blížícího se svítání nad námi, vypadal zlověstně. Přízemní mlha, válející se v hustých chomáčích podél cesty a na mezích, dodávala celé scéně zádumčivý, hrozivý podtext. Hnali jsme naše koně tak rychle, že jsem se držela v sedle z posledních sil, bála jsem se, že každou chvíli spadnu na zem jako balvan. Opět jsem se cítila jako ve snu, kdy tělo dělá něco, co je naprosto proti mé mysli, ale nejde s tím vůbec nic dělat, okolnosti byly bohužel; či snad bohudík; silnější než můj pud sebezáchovy. Jak jen tohle dopadne?

Stále jsem se utěšovala tím, že kdybych zde byla úplně zbytečná, markýz de Dangeau by mě s sebou nebral. Nebo pro to snad měl jiný důvod?

Brzy jsme se ocitli na kraji lesa, byl jenom kousek od Versailles. Zastavili jsme koně a zaposlouchali se do hlubokého ticha na samé hranici dne a noci.

Nebylo slyšet vůbec nic.

„Jestli je to skutečně past, vím o místě, kde by bylo nejsnadnější ji nalíčit," zamumlal Dangeau tichým hlasem. „Je to Jindřichova rokle. Pojeďte za mnou, co možná nejtišeji!" Markýz velitelsky pobídl koně. Jeho šeptající hlas, zostřený nocí a naším strachem, zněl jako osudová věštba, nesoucí se noční krajinou. Brzy jeho stín zmizel mezi větvemi.

Lucien na mě ustrašeně pohlédl, jeho obličej vypadal v šedém stínu svítání jako tvář umrlce. Raději jsem se na něj nedívala, i tak jsem byla polomrtvá strachy. Křečovitě jsem svírala v ruce uzdu a tiskla k boku nabitou bambitku. Cítila jsem na lýtkách lepkavý pot svého koně, lokajské punčochy, které mi byly velké, se dávno shrnuly až k rovněž velkým botám.

Jak se s tou pistolí vůbec zachází? Nikdy jsem z takové věci nestřílela. Tázavě jsem se ohlédla po Lucienovi, ale ten mě gestem uklidnil, že mě v tom nenechá. Sám měl k sedlu připnutý nějaký napůl zrezivělý starý rapír, který v té rychlosti našel bůhvíkde, což mě trochu udivilo: vždycky jsem se domnívala, že kord či jiné zbraně toho druhu mohou nosit pouze příslušníci aristokracie. Inu, jsou situace, kdy je asi všechno jedno.

Pomalu jsme následovali pana de Dangeau mezi praskající větvičky nízkých listnatých stromů, které mě opakovaně škrábaly do

obličeje, protože se mi většinou nepodařilo uvidět je včas, abych je stačila zachytit.

Husím pochodem jsme se pomalu nořili hlouběji a hlouběji do tmy, první Dangeau, za ním já a nakonec starý Lucien Bréner. Zdálo se, jako by ta cesta nebrala konce. Někde kousek od nás začali zpívat první ptáci, ohlašující blížící se den. Neproniknutelná tma začala dostávat nové, modře šedé a bledé obrysy; už jsem rozeznávala stromy i jezdce před sebou, už jsem se nemusela orientovat jen podle zvuku kopyt, praskajících větviček a šustění loňského listí.

„Psst!“ ozvalo se náhle přede mnou tlumeným hlasem a Dangeauův kůň se zastavil.

„Co?“ zeptala jsem se stejně potichu a ještě víc se roztřásla.

„Tiše! Někdo tuje. Slyšíte?“

„Ne. Kde…,“ odpověděli jsme přiškrceně já i Lucien unisono.

„Tak poslouchejte a mlčte!“ sykl Dangeau a zamával rukou směrem před sebe, kde se země mírně svažovala.

„Jsme tady, v Jindřichově rokli. Slyšíte? Souboj!“

Skutečně – jakmile se mi podařilo oprostit se od zvuků probouzejícího se lesa a poněkud eliminovat hukot ve své hlavě, uslyšela jsem slabé cinkání, jak o sebe narážela kovová ostří kordů.

Seskočili jsme z koní, uvázali je ke stromům a rychle a co možná bezhlučně sestupovali dolů do rokle. Byla tu jen jedna cesta, kolem nás se svažovala příkrá, třebaže ne příliš vysoká skála porostlá vlhkým lišejníkem a přímo vedle nás padal do malé roklinky potůček, jenž na dně vytvářel malé pohádkové jezírko.

Rozednívalo se.

Když jsem pohlédla dolů, u jezírka jsem viděla ležet dvě postavy, či spíše těla. Byli to dva muži, nejspíš už mrtví. Další dva muži stáli s napřaženými kordy proti několika vojákům, kteří pomalu uzavírali půlkruh kolem nich.

Až teď jsem si všimla, že jednou z těch dvou postav není muž, ale žena – podle kulatých zad a pohybů už dost stará.

Byla to markýza de Grazac a mužem nebyl nikdo jiný než Filip.

Markýza, proboha, co ta tu dělá? Zešílela snad?

V souboji pod námi už šlo o život. Maršál de Grazac bojoval jako lev a musím uznat, že i markýza zacházela s kordem jako by se s ním narodila. Ale přesila byla příliš velká a docházely jim síly, hlavně staré madame; v jejím věku to byl zázrak, že ještě dokázala vzdorovat. Kousek od místa boje se v krvi válelo několik dalších

mrtvých vojáků, byla to hotová jatka. A kruh kolem mých přátel se stále víc a víc uzavíral.

Dangeau zařval jako tygr na znamení, že naše chvíle nadešla. Seskočil na dno rokle, dopadl na všechny čtyři, ale hned se zase zvedl a běžel svému příteli na pomoc. Okamžitě tasil kord a v mžiku další dva vojáci padli.

„Co tu děláš, příteli? Uteč, prosil jsem tě… Tohle je má záležitost!“ slyšela jsem křičet Filipa, jenž už byl třemi vojáky zahnán až k okraji jezírka. Jeho hlas se rozlehl roklí a z korun stromů kolem nás se vzneslo několik vyplašených nočních ptáků.

S nepopsatelným vnitřním údivem jsem pozorovala samu sebe, jak neohrabaně skáču z kamene na kámen a blížím se k nim. Lucien mi v běhu vytrhl bambitku, bleskově připravil k výstřelu a hodil mi ji.

„Pomozte mu; zbavte ho jednoho, dva zvládne sám. Rychle! A mířte zblízka, ať nezastřelíte pana Filipa!“

Poslušně jsem přikývla, jako divá Bára se několika skoky přihnala k Filipovi a jeho třem vojákům a namířila asi z metru na nejbližšího z nich. Ten se po mně okamžitě ohnal kordem, sotva jsem stačila uskočit. Potom jsem zavřela oči a vypálila.

Rána mě odhodila dozadu, zůstala jsem ležet na zemi, asi jsem spadla hlavou na pařez, protože se mi na chvíli zatmělo před očima. Nad sebou jsem pak matně viděla, jak se Filip dostal z obklíčení a záhy se jeden ze dvou zbývajících vojáků zhroutil s probodnutým břichem do jezírka, kde zůstal ležet obličejem pod hladinou. Od jeho nehybného těla se začaly šířit velké rudě zbarvené kruhy, růžové vlnky lehce zašplouchaly o kameny.

V polovičních mdlobách jsem téměř nedokázala postřehnout rychlé a jisté pohyby Filipova hbitého kordu. Markýz byl jen v košili, na mnoha místech temné od krve. Paruku dávno neměl a jeho světlé vlasy se mu lepily na zpocenou tvář.

Další voják padl mrtev na kolena a potom k zemi s propíchnutým hrdlem, z nějž se vyvalila tmavá krev.

„Co vy tu zase děláte?“ uslyšela jsem Filipův hlas nad sebou a konečně jsem se probrala.

„Jste v pořádku? Můžete vstát?“ Filip se nade mnou skláněl a z levého spánku mu kapala krev na mou ušmudlanou lokajskou livrej.

„Ano, snad ano,“ hlesla jsem a vrávoravě se postavila na nohy, které se mi třásly jako by byly z papíru.

Podívala jsem se směrem, kde ležel obličejem dolů voják, jehož jsem zastřelila.

Zabila jsem člověka… Zvedl se mi žaludek. Zabila jsem, zabila jsem ho! Ach, Bože…

Ale to už k nám běželi další dva vojáci kdoví odkud, jako by vystupovali ze země. V tom okamžiku jsem mezi stromy na druhé straně rokle spatřila něco jako přízrak, stín muže v černém plášti, širokém klobouku a bílou náprsenkou, jako by se zhmotnil z mlhy, stoupající z blízkých bažin. Jen tam nehybně stál a díval se na ta jatka.

Byl to ministr války, pan de Louvois.

Lucien i Dangeau se bili jen pár metrů od nás. Vojáci přibíhali ze všech stran, i přes jejich četné ztráty se situace zdála být více než vážná.

„Odveďte matku, odveďte ji pryč!“ zařval na mě Filip a ukázal pod strom, kde stála smrtelně bledá madame de Grazac a těžce dýchala. V ruce svírala zakrvácený kord.

„Rychle!“ Filipova tvář vyzařovala zoufalou prosbu. To už běžel na pomoc svým spolubojovníkům, kteří drželi útočící vojáky za výběžkem skály. Lucien byl raněn, ale stále se držel na nohou. Markýz de Dangeau a maršál de Grazac se postavili do cesty přibíhajícím nepřátelům a znovu nastavili své kordy do střehu. Ozvalo se však pár výstřelů z mušket a markýz de Dangeau zavrávoral.

„Tak běžte už, proboha!“ zařval Filip za sebe jako smyslů zbavený.

Už jsem na nic nečekala. Vrhla jsem se k markýze, která se už téměř neudržela na nohou, chytila ji za ruku a táhla ji odtamtud pryč. V hlavě mi hučelo, zuby mi cvakaly o sebe a mé nohy běžely jen ze setrvačnosti.

Markýza byla lehká jako věchýtek, od doby, kdy jsem ji viděla naposledy, ještě více zhubla, připomínala jen stín sebe samé před pár měsíci, kdy jsem ji spatřila poprvé. Co všechno se stalo za tu krátkou dobu… letělo mi hlavou, když jsem stále utíkala a utíkala a nevnímala nic než dunivé údery svých bot o vlhkou hlínu a divoký tlukot svého srdce. Někde jsem ztratila jednu botu, ani jsem se neohlédla.

Ani nevím, jak dlouho jsme takhle prchaly; úplně jsem ztratila pojem o čase, o únavě, o bolesti bosého chodidla, které drásaly větvičky a drobné kameny. Běžely jsme dlouho. Asi nás

pronásledovali, ale nějakým zázrakem se nám podařilo ztratit se mezi stromy.

„Už nemohu, proboha, zastavte se, už nemohu!“ ozvalo se sípavě za mnou a markýza padla na zem a zůstala ležet v trávě.

Ani já už nemohla dál, v krku mě pálilo a sotva jsem popadala dech. Zastavila jsem se a sesunula se vedle staré ženy, nehybně ležící v mechu.

Takhle jsem zůstala několik minut ležet na zádech s rukama a nohama rozhozenýma a jen divoce dýchala. Jestli teď nepřijdu o plíce, tak už nikdy. Můj obličej byl stažen bolestnou grimasou, vydala jsem ze sebe všechno, už neudělám ani krok!

A co teprve stará dáma? Ale ta měla tuhý kořínek.

„Děkuji vám, Luiso. Ať jste se tu všichni objevili jakýmkoli zázrakem, zachránili jste mě. Ale co bude s Filipem, Bože…,“ zašeptala chraplavě, když konečně pobrala dech a dokázala zase myslet.

„Zvládne to. On to zvládne,“ vydechla jsem a pomalu se posadila. Překysličená hlava se mi točila jako bych právě slezla z kolotoče. Co bych teď dala za doušek pramenité vody…

Všechno se to nejspíš odehrálo během několika minut, jako by se mi to všechno jenom zdálo.

Já ani markýza jsme nemluvily, neměly jsme na to dost síly. Opřené zády o kmeny vysokých stromů porostlé lišejníkem, s hlavou zvrácenou a očima zavřenýma jsme jen čekaly co přinesou další minuty či hodiny. Jako ve snu jsem únavou zakalenýma očima pozorovala zelenavou klenbu větví a nově rašících lístků nad sebou a oblohu, probleskující ve středu toho všeho.

Čas se vlekl. Kolem nás bylo hrobové ticho a chladno, jak jsme seděly ve vlhké trávě, podestlané měkkým mechem. I v té vypjaté situaci jsem vnímala, jak les voní. Takhle silně žádný les u nás doma nikdy nevoněl. Ptáci už dávno zpívali všude kolem, slunce právě vyšlo a jeho jiskřivé ranní paprsky probleskovaly mezi stromy a odrážely světlo v orosených pavučinách mezi stébly vysoké trávy. Kolem mé nohy lezl malý pavouček a spřádal novou pavučinu, poničenou naším barbarským příchodem, jenž na několik okamžiků narušil harmonii lesa.

Uběhla asi tak půlhodina, než jsem uslyšela kroky. Srdce se mi zastavilo, nebyla jsem leknutím schopná se ani pohnout.

Vojáci? Filip?

Byl to Filip a na zádech nesl svého přítele markýze de Dangeau. Vynořil se z křoví a od úst mu šla pára; přestože už bylo dávno jaro, po ránu ještě býval přízemní mráz. Jakmile jsem uvěřila tomu co vidím, přistihla jsem se jak děkuji Bohu, že vidím Filipa živého.

Potom jsem rychle vyskočila a pomohla Filipovi položit raněného markýze de Dangeau do trávy. Měl několik bodných ran a prostřelené rameno.

„Ach, synu, dokázali jste to… Bůh nás neopustil…," vydechla stará paní de Grazac, těžce vstala a objala svého syna. Po tvářích se jí koulely slzy velké jako hrachy. Filip byl z toho nečekaného projevu citu poněkud vyveden z míry, ale pak se i on zabořil do jejího náručí a dovolil jí objímat ho jako malého chlapce. Byla to opravdu dojemná scéna. Strach, bolest a vysílení obnažily city, léta skrývané pod vrstvami konvencí a vznešené upjatosti.

Když se od sebe vzdálili, Filip se podíval na mě, jako by ještě stále nevěřil tomu, že tam jsem také. Na sotva postřehnutelný okamžik to vypadalo, že ho napadlo obejmout také mne, ale jako by se lekl vlastních myšlenek, odvrátil hlavu a poodešel kousek dál, kde těžce usedl do trávy ke kmeni nejvyššího stromu a zvrátil hlavu.

„Musíme jít, jakmile trochu načerpáme sil. Ještě to neskončilo," zašeptal a nechal oči zavřené. Teprve teď jsem si uvědomila, že i on je na několika místech zraněn.

„Pobili jsme je," pokračoval markýz po chvíli ticha, když se trochu vydýchal, „ale přijdou další. Louvois unikl a zase se vrátí; pro něj to je osobní záležitost… Už teď je vítězem. Jsme ode dneška psanci, všichni. I vy, madame…" Filip krátce otevřel oči a pohlédl na mě. V jeho očích se objevilo něco jako něha.

„Jak to?" zeptala jsem se nechápavě. Ale stačilo se trochu zamyslet.

Ozvala se Filipova matka, protože její syn na mou otázku neodpověděl.

„Byla to past; od samého počátku. Dostal nás oba. I vás s panem de Dangeau jako přídavek. Jsme nyní všichni nepřáteli Francie – stáhla jsem vás všechny nevědomky s sebou na samé dno – odpusťte mi, prosím… To ministr Louvois zařídil, abych musela přijet do Paříže a pak i do Versailles; koupil mnoho mých přátel. Vlákal mě do pasti a pak se postaral o to, aby se o tom dozvěděl můj syn. Využil jeho lásky ke mně a mé k němu proti nám oběma."

„Tomu příliš nerozumím," pípla jsem. V hlavě mi kroužily spousty útržků vět, informací a podezření, které jsem zaslechla v minulosti, jako by mi někdo rozházel puzzle.

Markýza těžce vzdychla, bylo vidět, že je tak unavená, že jí každé slovo působí potíže. Ale přesto odpověděla.

„Byla jsem hlavou dlouho plánovaného povstání v La Rochelle…," vydechla.

„A Filip, tedy… pan markýz, měl získat úřad pana de Louvois, že? Louvois se právem bál o své ministerské křeslo, proto vás chtěl dostat oba najednou, že? Vás pro víru, jeho ze strachu o moc!" vykřikla jsem. Jednotlivé kousky puzzle se přestaly točit a mozaika začínala stále víc zapadat do sebe.

Markýza pokračovala: „Už po staletí stojí moje rodina v centru hugenotského odboje a nikdy nás nedostali. Nevěděl o tom ani můj muž, možná ani…," markýza se trochu provinile podívala směrem, kde seděl Filip a tvářil se že spí, „můj syn, který se sám rozhodl sloužit králi. Měl na to právo, už kvůli otci, který byl po celý život upřímným katolíkem. Ale někdo mě zradil. Tím obviněním z čarodějnictví mě Louvois jen donutil uprchnout z Paříže, aby tak uspíšil své vítězství a podryl můj vliv mezi věřícími. Potom už jen stačilo dát mě sledovat. Louvois je posedlý touhou vyhubit nás, všechny protestanty, jako krysy. Jeho stoupenci naše bratry po dlouhá léta vraždili, mučením, vydíráním a smyšlenými obviněními nutili hugenoty konvertovat po stovkách. Spoustu dětí z protestantských rodin odvlékli do klášterů a na převýchovu; jejich rodiče ani netuší, kde jejich děti jsou a jestli jsou vůbec ještě naživu. Hony na čarodějnice jsou občas skvělou, třebaže tou nejhloupější záminkou, jak začít pronásledování nevinných lidí; je to předem prohraný boj o pravdu a zdravý rozum…" Markýze jen při pouhých slovech, připomínajících jí hrůzy, jež spatřila na vlastní oči, vhrkly do očí slzy.

„Matko, přestaňte s tím, nechci to poslouchat!" zabručel Filip, který, ač měl oči zavřené, všechno dobře slyšel.

„Neměl byste, synu, zavírat oči před pravdou," usmála se bolestně markýza.

Markýz, stále spočívající v nehybné poloze s víčky zavřenými a hlavou opřenou o kmen stromu, prázdným hlasem zvolna odpověděl:

„Neměl bych, skutečně? Myslíte, že o tom všem dávno nevím? O krutostech v hugenotských městech, o vraždách, o hrůzách

páchaných na protestantech? Samozřejmě že vím, a vždycky jsem věděl. I o vás, vašem marném snažení, o vašem tajném spolku, o povstání – proboha, nejsem sice ministrem války, ale jsem maršál! Ale copak mělo smysl zrazovat vás od vaší touhy spasit svět? Nebo jsem snad měl vyzvat na souboj krále, který se rozhodl být k tomu všemu slepý? Mohl jsem vás jen prosit, modlit se a doufat, že od svých plánů nakonec upustíte. Ovšem doufal jsem marně.“

Markýze zaplály oči, byl to stejný oheň, jaký jsem párkrát zahlédla v očích jejího syna. „Ale, Filipe, jde přece o pravdu! O právo víry! Mám podle vás sedět s rukama založenýma a dívat se, jak nám vraždí rodiny před očima?“ Markýza zvedla k nebi prázdné dlaně a sevřela je do pěstí. Její naděje na záchranu duchovních bratrů a sester v La Rochelle se jí prosýpala mezi hubenými prsty jako zrnka písku, markýza však stále neztrácela naději a víru v pravdu, jako by čerpala sílu ze samotného nebe.

Filip se hořce usmál, konečně otevřel oči a pohlédl na ni.

„Kdo vám dal právo vést ty lidi proti králi, vést mouchy proti orlu? Kdo vám dal právo zosnovat povstání, které přinese stovky, ne-li tisíce zbytečných obětí? Má smysl, aby pro – jak říkáte – pravdu umíraly děti? Co jste tím dokázala? Nemůžete vyhrát, nikdy… Takhle ne.“

„Ale, Filipe, pravdě se musí přinášet oběti; jen tak máme naději, že to všechno jednou skončí!“

Filipovi ztvrdl pohled. „Řekněte to těm, kteří už zaplatili životem, utrpením svých bližních! Kde je právo, kde je spravedlnost; kdo určuje tu vaši pravdu? Vy? Bůh? Myslíte, že můžete něco změnit? Král se málo stará o to, co se děje někde na pobřeží. Musí dobře hlídat klubko hadů, jimiž se musel obklopit, aby ho neuštkli zezadu a neudělali z naší země poušť.“

„Obhajujete ho?“ téměř vykřikla markýza.

„Ne, to v žádném případě. Ale je to král. Nemůžeme soudit krále.“ Potom se Filip obrátil ke mně a dokončil vysvětlující projev své matky, která tiše plakala.

„Stížnosti na Louvoisovy krutosti se nakonec přece jen donesly až ke králi a ten chtěl jeho úřad svěřit mně, snad právě proto, že moje matka je jednou z kacířů… To bylo maximum, jež byl pro hugenoty ochoten udělat. To se panu de Louvois pochopitelně nelíbilo a proto mě potřeboval odstranit. Poctivou cestou se mu to nepovedlo, ale byla tu má matka. Věděl, že mu ji neponechám ve spárech a přijdu jí

na pomoc, ať už to pro mne bude znamenat cokoli. Stačila sebemenší vazba na povstalce a má mě kde mě chtěl mít. Zbytek už znáte. Louvoisovo křeslo je zachráněno, povstání potlačeno. Pověstné dvě mouchy jednou ranou. Náš nepřítel si zaslouží naše uznání…“ Filip se ušklíbl a znovu zavřel oči.

„Takže… vy jste to věděl? Vy jste to všechno věděl?“ Markýze se znovu zaleskly oči dojetím a smutkem.

„Jistěže,“ řekl suše Filip.

„Ach, Bože…,“ hlesla markýza, která už jen stěží potlačovala pláč. Došlo jí, jak se mýlila ve svém synovi, i to, jak zásadně podcenila svého nepřítele.

Filip se na starou ženu smutně usmál. „Netrapte se, matko, že jste způsobila můj pád. Vy za to nemůžete, Louvois chtěl dostat především mě – od samého počátku. Vy jste mu jen dala do ruky jedinou zbraň, kterou mne mohl porazit, sebe… I já chtěl bojovat za pravdu a právo, ovšem zdá se, že i já jsem prohrál.“

„Ale žijeme!“ řekla jsem naivně s nadějí v hlase, protože jsem příliš nerozuměla Filipově narážce. Přece jen všechno nedopadlo nejhůř, jak mohlo!

Markýza se bolestně zasmála. „Ano, žijeme, zatím. Ale ten pavouk přísahal, že jakmile mi Filip jedinkrát podá pomocnou ruku, bude to napomáhání zločinci, čarodějnici a hlavně buřičce z La Rochelle… Nepřišel jen o úřad maršála, o své statky. Tohle je totéž jako rozsudek smrti. Život nás všech je jen otázkou času. Ach, Filipe, měl jste mě nechat mému osudu!“

„Neměl jsem na vybranou,“ zabručel Filip. „Jak jsem měl zvolit mezi králem a matkou? Za koho mě máte?“

„Ach, všemohoucí Bože!“ zakvílela tentokrát markýza, až z toho mrazilo v zádech. „Co je to za svět, který staví matku proti synovi, syna proti matce? To smí jen Bůh, ne církev; ne lidé, král ani papež… Ano, to já jsem rozpoutala válku proti králi, proti slepému králi, který pro vlastní velikost nevidí, jak jeho vlastní lidé vraždí jeho jménem protestanty po tisících, jako by edikt nantský vůbec neexistoval. Co bude dál? Obklíčí nás a nechají vyhladovět jako za Richelieua? Nemohu se dál dívat na zvěrstva, páchaná na jihu a na západě, na zločiny ve jménu Boha, odporující samé podstatě víry!“

Dívala jsem se na starou ženu, vyzařující vnitřní sílu, s jakou jsem se ještě v životě nesetkala. Podobnou sílu, jakou jsem chvílemi cítila i z Filipa, ačkoli se všemožně snažil působit jako floutek a nadutec.

Jsme tedy všichni nepřáteli království, psanci, bojujícími o holý život? Myslela jsem, že být na ulici je to nejhorší, co se mi v budoucnu může stát. Omyl!

„Tedy vítejte mezi odpadlíky, madame," řekl posměšně Filip, jako by slyšel mé myšlenky. Znovu zavřel oči a snažil se, stále opřený o strom, co nejrychleji obnovit síly.

Znovu jsem pohlédla na markýzu a pomalu mi docházel smysl právě vyřčených slov. Co s námi všemi teď bude?

„Kde je Lucien, Filipe?" napadlo mě náhle a vystrašeně jsem se rozhlédla. Úplně jsem na něj zapomněla. Snad nepadl? Ne, to snad ne!

Filip, aniž by otevřel oči, jen lehce zavrtěl hlavou.

Cítila jsem, jak se mi oči zalévají slzami. Ach, Lucien tedy zemřel! Poslechl mě, vyslyšel mé prosby a zemřel. Luciene, odpusť mi…

Ale Filip žije.

Teprve teď jsem se začínala pomalu vzpamatovávat a uvědomovat si, co všechno se uplynulé noci stalo.

Filip, markýza, oba jsou teď tady. O kousek dál leží v mokré trávě markýz de Dangeau, na jeho nehybnou tvář padá ranní rosa a on zhluboka, přerývaně oddychuje. Starý sluha je mrtev. A já jsem tady a čekám.

Na co?

„Musíme jít. Vrátí se," řekl znovu Filip unaveným hlasem, potom se pomalu zvedl a šel ke svému příteli.

Beze slova jsem ho následovala a pomohla mu ošetřit rány jeho druha, který neváhal nasadit život pro věrné přátelství. Natrhali jsme jeho košili na proužky, trochu rány vyčistili a obvázali jeho zranění, která byla většinou jen lehká, zato rána v rameni nepřestávala krvácet. Zásah ze staré pistole má velmi daleko k čistému průstřelu zbraní z mé doby. Markýza odněkud přinesla jakési byliny a přiložila je na obvazy. Dangeau byl střídavě v bezvědomí a pak zase blouznil, z jeho rtů však nevyšla jediná, sebemenší stížnost. Podle děsivě rozevřené rány přímo v levém ramenním kloubu, odkud se na nás hrůzostrašně šklebila kost, musel mít velké bolesti, jedině mdloba mu mohla ulevit od utrpení.

Jakmile byl Dangeau v rámci možností ošetřen, mé oči přelétly Filipovu krví zalitou košili.

„Smím?" zeptala jsem se.

Markýz zaváhal, ale nakonec mlčky přikývl. Byl vyčerpávajícím bojem tak unaven, že neměl sílu ošetřit se sám. Nepříliš ochotně si svlékl rudě potřísněnou košili a odkryl tak nám dvěma nepěkný pohled. Na boku měl hlubokou sečnou ránu asi deset centimetrů dlouhou, která sice málo, ale zato soustavně krvácela. Kromě toho měl ještě jedno lehké zranění na čele, ale to bylo naštěstí jen škrábnutí.

V malém potůčku, po zarostlých mýtinách nejspíš směřujícím do rokle, kde se před krátkou dobou odehrálo naše noční drama, jsem vymáchala kus plátna, tentokrát z cípu mé lokajské košile, přisedla jsem k raněnému do mechu a přiložila chladnou látku na Filipovu krvavou ránu.

Sykl, ale ani se nepohnul. Opatrně jsem ránu vyčistila a obvázala. Filip po očku pozoroval mé roztřesené prsty, jak se snaží způsobit mu co nejmenší bolest, když jsem se dotýkala jeho kůže, která se vyčerpáním a ztrátou krve zdála skoro průsvitná.

Pod svými dlaněmi jsem mohla cítit zrychlený tep jeho srdce a všemi smysly jsem vnímala vůni jeho těla, kterou jsem ucítila poprvé onoho kouzelného večera po slavnosti v markýzově bílém paláci. Polkla jsem a snažila se vypadat co nejklidněji a myslet jen na Filipovo strašidelné zranění, z nějž nepřestávala prýštit tmavě rudá lepkavá tekutina. Po marné snaze vyhnout se tomu jsem očima letmo přelétla jeho břicho, hrudník a ramena. Filipova navenek zdánlivá zženštilost, záměrně působená elegancí a noblesou šlechtického oblečení, byla ta tam. Jako by to ani nebyl můj krásný Filip, a přece to byl on ve své pravé, opojně mužné podstatě. Ani v této podivné chvíli jsem si nemohla nevšimnout Filipovy pevné a pružné postavy, kterou dosud vždy skrýval pod perfektním oblekem z nejdražších látek a krajek. Pod bílou jemnou látkou jsem také objevila několik starých jizev a šrámů ze soubojů či bitev v minulosti. Teprve odhalená ramena dala vyniknout markýzovým úzkým bokům a až nečekaně pevným svalům, za štítem benátských krajek a hedvábí poněkud překvapivým. Móda sedmnáctého století, napudrované paruky a aristokratická elegance občas poněkud překrývaly fakt, že Filip byl především voják. Navíc maršál, tedy nejspíš jeden z nejlepších vojáků královské armády.

Přestože se krásný markýz mohl na první pohled zdát poněkud nevýrazný a odtažitý – chvílemi dokonce mohl působit jako naparáděný floutek – hned při druhém pohledu se zjevovaly

fascinující detaily jeho osobnosti, viditelné v každém jeho pohybu či rysu tváře. Nedefinovatelné charisma, sálající z jeho stále jako by zastřených očí, pronikalo člověku při setkání s jeho pohledem rovnou do duše. Tak jako světlo měsíce – mrazivé, ale díky ostré síle chladného paprsku neomylně proplouvající hlubokou nocí do všech stínů i těch nejtmavších zákoutí. Při každém jeho pohledu jsem toto světlo vnímala tak silně, že jsem jen stěží dokázala potlačit chvění.

Až příliš silně jsem si uvědomovala, že náhle jsem u Filipa tak blízko, že se ho smím dotýkat. Kdybych nevěděla určitě, že je skutečný, považovala bych ho za smyšlený, neexistující ideál, který stál vzorem při vzniku starověkých soch, antických hrdinů a řeckých bohů. Bylo zvláštní a nezvyklé vidět ho takhle obnaženého, nejen fyzicky, ale silou okamžiku především psychicky, vnitřně. Vydával se mi na milost, jeho mužské ego se zcela oddalo, ač nepříliš dobrovolně a jen na okamžik, do péče mých dotyků a dlouho skrývaných citů.

Jakmile byla rána podle možností dostatečně obvázána a ošetřena bylinami od markýzy, zvedla jsem ke svému mlčenlivému pacientovi nesměle oči a spatřila, že i on se na mě dívá. Jeho pravá dlaň, podobně jako ruka mrtvého, únavou nehybně spočívající na koberci ranní rosou třpytícího se mechu a loňského listí, se lehce pohnula, jako by zatoužila opětovat mé letmé dotyky. Ale pak se jen lehce sevřela v pěst, drtíc ve svém sevření zbytky bezbarvých listů.

„Díky," řekl tiše a vstal, poté co odvrátil oči. Poodešel dál ode mě; já také vstala a chtěla se jít podívat na markýzu, jež na okamžik usnula, abych přišla na jiné myšlenky a vyhnala tak z hlavy neodbytné úvahy o nedostižném markýzi.

Náhle se z místa, kde ležel Dangeau, ozvalo praskání větviček a bolestné zavytí. Markýz přišel na chvíli k sobě a pokoušel se vstát. Vrávoravým krokem, opíraje se o stromy došel až k nám. Byl na něj žalostný pohled; ani jeho silné tělo nedokázalo přes všechnu snahu a sebezapření vzdorovat neodbytné bolesti. Filip mu okamžitě vyšel naproti a opatrně ho podpíral. Jakmile došli až ke mně a ke spící markýze, pomohl Filip svému příteli usednout na pařez a sám zůstal stát nad ním, jako by ho hlídal.

Dangeau poklepal rádoby žoviálně Filipa svou zdravou rukou po rameni. „Příteli, gratuluji vám k životu! Už jsem myslel, že je to naše poslední bitva…," řekl trhaně a pokusil se o úsměv. Místo úsměvu však vykouzlil jen bolestí strnulý škleb.

„A já vám děkuji, že jste mě dnes v noci neposlechl…," řekl Filip, podal Dangeauovi ruku, vřeleji stiskl a posadil se vedle něj.

Dangeau na svého nejlepšího přítele vážně pohlédl a tiše řekl:

„Měl jste mi o tom všem říct už dávno… Vy jste mi v boji už dvakrát zachránil krk, příteli; ještě pořád jsem vaším dlužníkem."

Filip se jen usmál a sklopil oči. Jejich přátelství muselo mít opravdu hluboký kořen, zesílený společně požitými dobrodružstvími; téměř jako by byli bratři.

Markýz de Dangeau se potom významně podíval na mě a zase zpět na svého přítele. Filip dobře pochopil, že by možná měl poděkovat i mně, a naše oči se nakrátko setkaly. V jeho pohledu však stále zůstávala částečná nedůvěra; nevěděl co si o mně má myslet. Nebylo těžké to vycítit.

Filip, poněkud uvedený do rozpaků významným pohledem svého přítele, pozvedl bradu a svým typickým nadřazeným tónem pronesl (a díval se přitom na mě):

„Mimochodem, mohli jsme si ušetřit zdlouhavé vysvětlování naší situace; vždyť jste pracovala pro Louvoise, tedy všechno dávno víte. Můj bratránek, váš oblíbenec, je přece s ministrem jedna ruka. To, že jste tady a pomáháte nám, mi sice dovoluje poněkud pochybovat o mém předchozím názoru na vás, ale…"

„Filipe, vy starý tvrdohlavče!" vykřikl Dangeau. „To tahle odvážná mladá dáma je příčinou, že jsme vám přišli na pomoc. Nebýt jí a velké souhry náhod, nikdy bych neporušil slib, který jsem vám dal. Jsme tu jen díky ní a tomu, co jsem vyslechl, když mluvila s tím vaším statečným rodinným sluhou. To jí byste měl poděkovat…"

Ponechala jsem to bez komentáře. Nebudu Filipa věčně přesvědčovat o tom, že jsem na jeho straně, tím nejupřímnějším možným způsobem. Ať si myslí co chce. To je pod mou důstojnost. Sklopila jsem tedy oči a předstírala, že si čistím ruce zbytkem mokré látky.

Filip na mě znovu pohlédl.

„Skutečně?" Bylo vidět, že se ocitl v rozpacích. „Jen aby to zase nebyla součást nějaké další hry…"

„Filipe!" napomenula ho i jeho matka, která nejspíš vůbec nespala, ale stejně jako před chvílí její syn, jen se zavřenýma očima využívala posledních minut odpočinku. Na mě pak až s mateřským úsměvem mrkla, čímž způsobila, že jsem definitivně ztratila poslední záchvěvy sebekontroly a pevnou půdu pod nohama. Nejraději bych utekla

hluboko do lesa a byla chvíli sama. To poslední, co bych teď chtěla, bylo povídat si s Filipem o míře mých zásluh a jeho vděčnosti. K čemu by mi byl jeho vděk? Kašlu na vděk!

„Tedy jsem vám skutečně… křivdil?“ Filipova tvář se zdála stále stejně neproniknutelná, jen v očích se objevil náznak něčeho, co jsem tam už velmi dlouho neviděla.

Neodpověděla jsem. Ne, ty hlupáku, jsem tu proto, že jsem neměla nic lepšího na práci! pomyslela jsem si a jen se zatvrzele zadívala do země. Nevím ani pořádně proč, ale roztřásla se mi brada a bála jsem se podívat Filipovi do tváře. Snad aby nezahlédl mé slzy beznaděje, úlevy, zadostiučinění i smutku, že k tomu, aby konečně pochopil, že přinejmenším nejsem jeho nepřítel, bylo zapotřebí riskovat lidské životy a ztratit přítele, starého Luciena, který šel na mou prosbu na smrt. Proč jen je ten člověk tak nedůvěřivý a podezíravý?

„Luiso, podívejte se na mě,“ řekl tiše Filip, přistoupil nejisté ke mně a dotkl se jemně mé brady, aby mi viděl do očí. „Proč jste to udělala, proč jste přijela, proč jste tolik riskovala?“

Ale neodpověděla jsem. Poodešla jsem kousek stranou; nechtěla jsem, aby Filip pochopil moje city, jestliže sám ke mně nic necítí. Navíc nás dělí ona bezedná propast času. Styděla jsem se, cítila jsem se jako uprostřed nějaké shakespearovské tragedie. Byli jsme všichni jako herci na jevišti divadla, na konci posledního dějství.

Filip jen pokrčil rameny.

Markýza přišla ke mně, položila mi ruku kolem ramen a tiše řekla:

„Ale já to vím…“

28

Byli jsme připraveni vyrazit. Byl nejvyšší čas, slunce už proměnilo mlhavé ráno v jasný den a odkudsi z dálky se ozýval štěkot psů. Jakmile narazí na naši stopu, jsme ztracení, pokud rychle nezmizíme.

Markýza, sinalá únavou a hrůzami uplynulých týdnů, které do její tváře vepsaly nesmazatelné stopy, se pohybovala jen velmi těžce. Dangeau, jehož musel Filip nést, byl sice při vědomí, ale měl opět tak strašné bolesti, že nebyl schopen mluvit, protože kdykoliv uvolnil stisk svých rtů, vydral se ven jen tlumený vzdech.

Ještě než se jeho stav prudce zhoršil a zachvátila ho horečka, řekl nám o jakési chalupě v mokřinách několik mil z druhé strany vesnice Versailles. Ten dům patřil dávné známé jeho rodiny, která byla kdysi jeho vlastní kojnou a jejíž syn byl toho času správcem v jeho domě. Pokud budeme mít štěstí a pan Girandot; tak se jmenoval; bude na návštěvě u své matky, což je velmi pravděpodobné, jeli pán domu pryč, máme naději získat pár užitečných věcí, než odjedeme natrvalo. Kam vlastně pojedeme?

Šli jsme tiše, nikdo nemluvil, každý jen bloudil ve vlastním duchu a kladl si asi podobné otázky jako já. Po většinu času jsme procházeli středem potoka či okrajem mělké mokřiny, abychom zmátli psy. Byla mi ukrutná zima, navzdory tomu, že slunce docela příjemně hřálo. Nesvítilo však dostatečně silně na to, aby dokázalo potlačit vnitřní třas z únavy a zmírnit chlad z promrzlých nohou, které jsem po více než dvě hodiny téměř nevytáhla z ledové vody.

Když se před námi mezi starými stromy objevila malá chaloupka s šindelovou střechou, dvěma malými okénky a dveřmi tak nízkými, že se člověk musel sklonit, aby jimi prošel, připadalo mi to jako zázračné zjevení perníkové chaloupky. Jen jsem doufala, že obyvatelka domu bude o něco příjemnější, než čarodějnice s perníkem.

Kojná pana markýze de Dangeau byla už dosti stará, mohlo jí být snad něco k šedesátce nebo i víc, jen velmi ztěžka se pohybovala a téměř nemluvila.

Když jsme jako démoni z pekel vystoupili z lesních křovin a zaklepali na nízké dveře, stará dáma jen zevnitř zavolala markýzovo jméno. Věděla, že to nikdo jiný být nemůže, chaloupka byla schovaná v mokřinách tak dokonale, že sem nikdo cizí už několik let

nezabloudil, přestože se nacházela v lesích jen několik málo mil od slavných Versailles. A její syn, jediný možný návštěvník kromě jejího „malého markýzka de Dangeau“, byl uvnitř. Obklopena mokřinami, kterými dokázal projít jen velmi zkušený či cesty znalý člověk, byla chaloupka dokonale izolována od civilizace, dalo-li se světu sedmnáctého století tak nadneseně říkat. Naštěstí znal cestu i Filip – kdysi tudy projížděl, když se svým přítelem lovili ve versailleských hvozdech – takže Dangeau nemusel sledovat kudy jdeme; nejspíš by na to ani neměl dostatek sil.

Vstoupili jsme do malé pohádkové světničky, vyhřáté sálající pecí. Girandot i paní Girandotová byli uvnitř oba. K naší velké radosti se bodrý a dobře stavěný Girandot hned sám nabídl, že nám s čímkoli pomůže, jakmile uviděl svého pána v tak zbědovaném stavu, a pana Filipa, jehož tak často vídal v domě svého zaměstnavatele, snad poprvé v životě spatřil jen ve špinavé košili a bez paruky. To ho možná vyděsilo víc, než zranění jeho chlebodárce; situace musela být opravdu velmi vážná, neboť Filip byl pověstný svou poněkud přehnanou péčí o zevnějšek a často se proto stával terčem vtipů některých méně pečlivých špindírů u dvora.

„Můžu vám něco připravit? Jídlo, pití… Moc toho nemáme, ale snad vzácné hosty potěšíme i tak,“ řekl nesměle muž ve snaze mluvit dvorně, a poněkud neohrabaně začal zatápět v peci.

„Ano, cokoliv… Díky, Girandote,“ sípí Dangeau a těžce padl na slamník malé postele v rohu světnice. Filip se mohl po dlouhé cestě s těžkým nákladem konečně protáhnout a posadit se ke mně a markýza k dubovému stolu uprostřed světničky.

„Má bolesti, ale snad bude v pořádku,“ ozvala se markýza, odpovídajíc tak na tázavý pohled staré chůvy, jež spatřila „svého chlapce“, tedy pana de Dangeau, v tak děsivém stavu. Dál ale jen seděla mlčky u stolu a drala peří z křídel divokých kačen.

„Já vím,“ řekla pak po krátké pauze chraptivým hlasem stařičká paní domu, „náš mladý pán má tuhý kořínek, vylíže se z toho… A copak se vám vlastně stalo?“

„To je dlouhá historie, madame,“ přidal se klidným hlasem Filip, jemuž se pomalu začínala vracet do tváří zdravější barva a byl z nás všech nejklidnější. „Je zbytečné to dlouze rozebírat, ze vznešených šlechticů je momentálně banda vyčerpaných vyvrhelů, pronásledovaných královskou policií pod vedením samotného ministra války.“ K mému naprostému úžasu markýz, který se už

dávno vzpamatoval z prvního šoku a zaujal svůj obvyklý přezíravý postoj, mluvil nachlup stejným tónem jako vždycky, přestože situace byla všechno jen ne růžová. Nejspíš byl z válečných tažení zvyklý na ledacos.

Filip se odmlčel a babka jen nadzvedla obočí na znamení, že jí tato odpověď nestačí. Filip tedy věcně pokračoval:

„Příčiny nejsou důležité. Ztratili nás v lese, ale ne nadlouho. Potřebujeme koně, nějaké čisté oblečení a bohužel i peníze, navíc co nejrychleji. Do svých paláců v Paříži se už nesmíme vrátit, možná tam na nás čekají. Můžete nám s tím nějak pomoci?“ Obrátil se především na mladého Girandota, který připomínal poručíka naslouchajícího rozkazu velícího generála; zbývalo mu už jen zasalutovat. Filip při svém projevu gestikuloval jako by seděl ve šlechtickém salonku a probíral letošní úrodu vinné révy. Přitom se chopil poháru horkého mléka, který mu Girandot úslužně podával rozrušením roztřesenýma rukama a s chutí se napil. My ostatní jsme ho ihned napodobili.

„Kam pojedete?“ zeptala se klidně stará žena a dál drala peří, zatímco já a markýza jsme jen zdrceně mlčely, zíraly před sebe a zamyšleně usrkávaly mléko. Dangeau vypadal jako by spal – nebo opět ztratil vědomí.

„To zjistíme, až budeme vědět, že vůbec někam pojedeme; zatím ani nemáme na čem,“ odpověděl Filip neurčitě a znovu usrkl mléka.

„Jistě, tomu rozumím, panáčku. Ale to nějak zařídíme,“ opáčila babka a smetla se stolu neposlušné peří.

Věcnost maršála královského vojska, který právě přišel o všechno, a této poustevnické staré babky nad hrobem, ukrývající ve své chýši skupinu psanců, byla opravdu obdivuhodná.

Příliš jsem však dění kolem sebe nesledovala, mou snahu o soustředění přerušovaly snad každou minutu mikrospánky. Chvíle, kdy jsem ve svých liliových šatech sbíhala po Françoisově starém schodišti, se zdála nekonečně vzdálená; skoro jako můj svět.

Najednou jsem si – poprvé od chvíle, kdy ze stínu za versailleskou stájí vystoupil markýz de Dangeau – vzpomněla na medailon. Tato myšlenka mnou trhla jako elektrický šok. Ale hned jsem se opanovala, vždyť na tom teď snad vůbec nezáleželo. Důležitější bylo přemýšlet, co s námi všemi bude dál. Vědí o markýze, Filip sedl na připravený lep jako bezbranná moucha a jako prémie jsem do pasti spadla i já, nemluvě o raněném Dangeauovi a mrtvém Lucienovi.

Proboha, vždyť my jsme ho ani nepohřbili! Teď jeho chladné tělo leží někde na dně rokle jako mršina divokého zvířete…

Markýza, jež vypadala, jako by snila s otevřenýma očima, si všimla jak jsem sebou trhla a položila mi vrásčitou dlaň na rameno.

„Luiso, co je vám?“

„Nic, nic…“

Markýza se smutně usmála. „Omlouvám se vám za všechno. Za nás, za osud. Možná by vám bylo líp, kdybyste v našem světě narazila na jinou rodinu, než je naše…“

Filip, jenž něco řešil s panem Girandotem – asi seznam věcí, které budeme potřebovat – se při markýziných slovech ohlédl a podivně se na nás podíval.

„Ne, to ne!“ bránila jsem se. „Nebýt vaší rodiny, vás, madame, a pana Filipa, už bych byla dávno několikanásobný nebožtík.“ Vděčně jsem jí stiskla ruku, která mě překvapila svým chladem, přestože bylo v místnosti s nízkým stropem příjemné teplo.

„A proto, ze samé vděčnosti, jste tenkrát místo se mnou odjela s mým obětavým bratránkem, nemám pravdu?“ řekl s ironickým úšklebkem Filip a dál se věnoval panu Girandotovi, který k nám natáčel nechápavý baculatý obličej.

Neměla jsem ani ponětí, co to Filipa zase najednou popadlo. Co ho tolik žere? Snad už mi věří, nebo ne? Markýza, která to také nepochopila, se střídavě dívala na mě a na Filipa a chtěla se syna zeptat, o čem to mluví, ale přerušila jsem ji dřív, než se stačila nadechnout k otázce.

„Trochu jsme se nedávno s panem maršálem… pohádali…“ A vzpomněla jsem si na vášnivou hádku jednoho dávného chladného večera. Proto jsem tenkrát neodjela s Filipem; zlobila jsem se na něj. Nepřijala jsem jeho pomocnou ruku, přestože jsem po ničem jiném netoužila.

Proč jen vyhrabává staré záležitosti – právě teď? Filip se znovu ozval:

„A proč jste tedy doopravdy přijela včera do Versailles? Co tak naléhavého jste mi chtěla sdělit, když jsem vás tak nevybraně odmítl vyslechnout?“ zeptal se Filip aniž by na mne pohlédl a jeho hlas zněl trochu příliš lhostejně. Girandot právě vycházel ze dveří a šel osedlat koně, jehož měl ustájeného v malé kůlně za chalupou.

„Nemyslím, že by to teď ještě mělo nějaký význam,“ řekla jsem suše. Celá moje pohádka o nalezeném medailonu se mi ve srovnání

se zážitky posledních dvanácti hodin najednou zdála skoro směšná. Třeba jsem se mýlila. Takových medailonů mohou být stovky.

Ale markýza, jež byla velmi všímavým pozorovatelem, se nedala ošálit.

„Luiso, tak mluvte! Nevzpomínáte si, co jsem vám vyprávěla? Sebemenší nicotnost může mít nedozírný význam."

„Viděla jsem ten váš medailon," řekla jsem a znělo to, jako bych oznámila, že venku právě začalo pršet.

Odpovědělo mi pouze hrobové ticho. Stará Girandotová se svým synem netušili o čem mluvím, a markýza s Filipem nebyli schopni slova. „Ten králův, který se ztratil…," dodala jsem ještě, protože jsem se domnívala, že mě nepochopili.

„Co jste říkala?" zalapal po dechu markýz a zděšeně mi pohlédl do tváře.

„Rozuměl jste mi, myslím, dobře. Ale to už teď asi není důležité…," opáčila jsem.

„Musela jste se zmýlit, to není možné!" řekl Filip a hlas měl stále pevný, bylo však vidět, že se mu zrychluje dech.

„Možná. Medailonů z ryzího zlata s obrazem božího oka a slunce je možná spousta…" Myslela jsem to vážně, přestože to možná mohlo vyznít jako ironie.

„Pane Bože, tak přece…," vydechla markýza, které se roztřásly ruce a oči se jí zaleskly. „Věděla jsem to, věděla jsem to…"

„Co? Co jste věděla?" odsekl Filip, který vstal od stolu a začal nervózně přecházet po místnosti. Všimla jsem si, že jeho rána pod košilí stále krvácí, protože přes zaschlou skvrnu i přes obvaz znovu prosákla temně rudá barva.

„Ta věštba přece," odpověděla markýza jako ve snách.

„Pitomost!" ulevil si markýz. „Báchorky pro děti… A kde jste tu věc viděla, madame? Tomu nevěřím, je to už víc než dvacet let, to není možné."

„No, na krku jednoho cikána v Paříži. Na náměstí svatého Ludvíka mají postavené divadlo…, tedy, měli."

Filip i markýza ztuhli a podívali se na sebe. Já na ně jen nechápavě zírala a sledovala, jak Filip mění barvy. Markýza se vzpamatovala dřív a řekla s očima navrch hlavy:

„Cikáni! Tenkrát byli také ve městě, když se to stalo…"

Pak bylo chvilku ticho, nabité elektrizující energií.

„Matko, co když je to skutečně on?“ zeptal se ohnivě Filip, který konečně ovládl svou nedůvěřivou a podezíravou povahu.

„Co když se nemýlí, co když.“

„Pak máme naději očistit památku mého muže, tvého otce…,“ zasnila se markýza.

Filip ji s jiskřícím pohledem doplnil: „A možná také proti všem skutečnostem zachránit i vlastní krk!“

„Jak?“ nerozuměla jsem a ani markýza se netvářila příliš chápavě.

Ale Filip jako by neslyšel. „Ano!“ vykřikl, udeřil pěstí do stolu a vzrušeně přisedl ke své matce. „Jestli ho získáme, medailon bude naší vstupenkou do komnat Jeho Veličenstva! Pokud se mi podaří s králem promluvit a způsobit, aby mne vyslechl, jsme zachráněni! Ta krysa Louvois přece jen ještě možná prohraje!“

„Nebo taky ne,“ vmísila jsem se do hovoru s kapkou negativismu. Říká to, jako by bylo kdovíjak snadné hledat s armádou v patách jehlu v kupce sena a věřit, že se namísto do Baštily dostaneme nějakým zázrakem se šperkem ke králi. Navíc opravdu nevím, jaká slova by krále dokázala naklonit zrádcům Francie.

„Luiso, vy si nedovedete představit, jak králi na tom šperku záleží,“ řekl zamyšleně Filip a bylo vidět, že horečně přemýšlí. „Pokud je to, co jste řekla, pravda, máme určitou naději. Jak vypadal ten cikán, kde přesně byl, co o něm víte?“

Příliš nadějně jsem to neviděla; cikáni jistě vzhledem ke svému hlavnímu zdroji obživy (tedy kromě umění) nezůstávají na jednom místě déle než jeden den. Nejspíš už budou dávno pryč. Ale ve zkratce jsem Filipovi pověděla vše, na co jsem si vzpomněla – o Hookym, potulném divadle i o principálovi jménem Oko – zkrátka všechno, co jsem dokázala vydolovat z paměti.

„Hm, hm…,“ bručel Filip a jen pokyvoval hlavou.

„Je to opravdu zázrak, věštba nelhala…,“ poznamenala pyšně markýza, která jako by ožila novou nadějí. Mně se to ale moc nezdálo.

„A co povstání?“ zeptala jsem se potměšile a pohlédla na markýzu.

Stará madame posmutněla. „Je v troskách. Polovina mých přívrženců byla zatčena či povražděna a druhá z velké části podplacena. Ale naděje na právo svobodné víry se nevzdávám – mám ještě jednu možnost,“ řekla a vážně se zahleděla na Filipa.

„Jakou?“ zeptal se odevzdaně markýz se strachem, co zase uslyší. Stále se nemohl smířit s faktem, že jeho vlastní matka je bretaňská

buřička, vedoucí válku proti králi, jemuž sám slouží celou svou bytostí a jehož pro její náboženské ideály proti své vůli zradil.

„Vy raději najděte ten medailon, Filipe. Je to vaše povinnost.“ Markýza jen odvrátila oči na znamení, že o svých záhadných plánech nehodlá diskutovat.

V chalupě se vznášel opar z vonných bylin, jež stará žena vařila v kameninovém hrnci na plotně mohutné pece. Zvuky lesa, který se opět pomalu chystal ke spánku, spolu s hučením pece uspávaly i nás; všichni jsme, sedíce u stolu či na zemi, klimbali a čekali. Vrznutí dveří při příchodu syna paní domu námi trhlo, už jsme viděli světnici plnou vojáků a tvář rezavě se chechtajícího ministra za oknem. To už byl skoro večer, když přijel Girandot se třemi koňmi. Filip, který rovněž klimbal opřený o zeď roubené chaloupky, se tak lekl, že instinktivně sáhl po kordu, položeném na lavici. Když uviděl Girandota, zase se uklidnil a vstal. Bylo jasné, že chvíle našeho odjezdu kdovíkam nadešla, protože zůstávat tady nebylo příliš bezpečné a nebylo to žádné řešení.

„Pane,“ naklonil se Girandot celý zaprášený k Dangeauovi, jenž se před pár hodinami probral z bezvědomí a snažil se s očima upřenýma do stropu tvářit, že předtím jen tvrdě spal, aby načerpal síly. „Slyšíte mě, pane? Ve vašem paláci je policie, ještě že stáj má vlastní východ do ulice… Nic než tři koně a nejnutnější výbavu se mi nepodařilo získal. Tak tak, že mě nečapli.“

Dangeau liše zaklel.

„Ach, příteli!“ zabědoval Filip, který už stál vedle Girandota. „Vědí tedy i o vás! Ten ďábel nenechá nikoho na pokoji; pavouk jeden; jak rád bych ho zamáčkl pěstí… Jednou mu stejně prořízne to jeho vrásčité hrdlo! Prosím odpusťte mi to, jen já jsem zodpovědný za to, že teď nesmíte do svého domu.“

„Neomlouvejte se, starý brachu, alespoň se v mém nudném životě něco děje. Nemohu ale jet s vámi – ani nevíte jak mne to mrzí – byl bych vám jen na obtíž.“

„Ale co s vámi bude?“

„Zůstanu tady, uprostřed blat, tady ať si mě ten zloduch hledá; propadne se navěky do rašeliny! Až zase budeme v králově přízni, přijeďte pro mne, cestu znáte. A ještě něco… Pojďte sem, prosím!“

Filip poslušně usedl ke svému příteli na slamník. Stará chůva se panu de Dangeau právě pokoušela převázat rány, ale pacient ji odehnal a stáhl si z prstu velký prsten s perlou.

„Vezměte si to. Jeďte do Troyes a tam najděte slečnu Pipin. Jmenovala se kdysi vlastně Margaret Simonsová, je to Angličanka, má ve městě malý… podnik pro zbloudilé kavalíry. Dejte jí ten prsten a požádejte ji o cokoli, dá vám to. A teď už jeďte, najděte svou minulost a spravedlnost. Vy to dokážete, můj příteli!“

Filip beze slova přijal prsten a oba přátelé si znovu stiskli ruce.

Poděkovali jsme staré paní i jejímu červenolícímu synovi za pomoc a nasedli na koně. Ještě teď jsem cítila včerejší jízdu, raději bych snad šla pěšky, než znovu usednout na tu nepohodlnou věc, jež vypadá tak nádherně zdola a tak hrozně shora. Ale nikdo se mě na nic neptal. Cítila jsem se trochu jako hlupák, protože mě dosud nikdo nevyzval, abych jela s nimi, ať už pojedou kamkoliv. Tajně jsem doufala, že je to snad samozřejmost, že mě přece nenechají uprostřed blat mému politováníhodnému osudu.

Bohužel, znovu jsem se mýlila.

„Kam pojedete vy, madame?“ zeptal se Filip jako by se nechumelilo. Já málem spadla z koně do mechu.

„Jak se můžete tak hloupě ptát, pane? Pojedu zpět k vašemu bratranci a počkám tam na Louvoise. No a pak se nechám zatknout. Máte snad jiný nápad?“ Uraženě jsem našpulila rty. Měla jsem sto chutí po Filipovi něco hodit.

Filip se tvářil jako by ho rozbolel zub, a markýza, která se stále ještě snažila nasednout na koně, jenž nebyl zrovna krotký a smířený s osudem dopravního prostředku, se jen mračila.

„Zatím jsme ho nestačili dost zkrotit, je ještě mladý a divoký…,“ poznamenal omluvně Dangeaův správce, který se opíral o otevřený rám dveří do chalupy.

Filip po něm bleskl pohledem a seskočil ze svého koně. Vzal ho za uzdu, předal ho matce a sám se obratně vyhoupl na neposlušného černého hřebce, který se několikrát hněvivě vzepjal, ale pak se poddal stisku markýzových stehen. Za malou chvíli z něj byl krotký koník, přinejmenším už nevyhazoval.

Všichni, tedy kromě mne, se věnovali veledůležité scéně s koňmi. Já seděla na svém jako zařezaná a třásla se vzteky i strachy. Bože, jak já nenávidím závislost! Ani ne tak proto, že bych si na ni za tu dobu tady nezvykla, ale drásalo mě, že se musím věčně někoho; hlavně Filipa; o něco prosit. Jak krásné by teď bylo pobídnout koně a poslat toho nafoukance ke všem čertům! Odjela bych středem a pak

bych se někde za borovicí rozbrečela jako želva. Ta radost mi však byla odepřena. Život má někdy opravdu povedený smysl pro humor.

Nakonec mi odpověděla madame Grazac, zatímco její povedený synáček zatvrzele mlčel.

„Luiso, vy stále nemáte kam jít? A co peníze, které jsem vám dala?“ Markýza očividně nevěděla vůbec nic.

„Přišla jsem o ně, dům zabavili, jiný byt nemám a k Françoisovi jít nemůžu. Nejspíš by mě uškrtil; nenávidíme se. A kromě toho bych si dovolila hádat, že už jsem rovněž na seznamu hledaných…,“ odpověděla jsem věcně. Fajn, takže mě tady nechte; budu si tu s Dangeauem hrát na bábu kořenářku, sbírat bylinky a za dlouhých zimních večerů se budu učit škubat kachny. Jak zábavné!

Markýza chvíli přemýšlela – patrně dosud nikoho z nich nenapadlo zamýšlet se nad mým osudem, což bylo vcelku pochopitelné. Nemohla jsem jim vyčítat jejich sobectví, díky němuž si pro vlastní politováníhodnou situaci ani neuvědomili, že jsem v ní spolu s nimi, protože jsem se jim rozhodla v rámci svých možností pomoci.

„Já jedu do La Rochelle; jet se mnou by pro vás bylo velmi nebezpečné. Bratři, kteří mi zbyli, jsou velmi nedůvěřiví – asi by vás mezi sebe nepřijali – a předpokládám, že by se vám ani plavba do Nizozemí nijak nezamlouvala…,“ pronesla markýza a já viděla, jak sebou Filip trhl. Z jejího pohledu jsem vyčetla, že s mou pochybnou existencí, v níž nejsem nikdo, dokonce ani hugenotka ne, bych markýze mohla její situaci jen ještě víc zkomplikovat. Sice jsem ji ráda viděla, určitě bychom si spolu měly o čem povídat, ale musela jsem uznat, že má svých starostí dost. Nehledě na její tajemné plány, o nichž očividně nechtěla říct ani vlastnímu synovi. Chce plout do Holandska? Myslela jsem, že kdyby tam opravdu chtěla odplout, jak kdysi prozradila za zavřenými dveřmi, už by tam dávno byla. Inu – ať dělá, co musí. Ale co já? Zbýval mi jen Filip.

Ten, jakmile uslyšel o plavbě do Nizozemí, svraštil obočí a nazlobeně řekl:

„Jak chcete odplout? Měla jste jet hned. Ludvík dal minulý týden všechny přístavy zavřít, neodpluje ani rybářská bárka, nikam.“

„Prosím, Filipe, přestaňte! Nezměníte, co se nedá změnit.“

Filip jen udělal obličej a pobídl koně. Ale markýza i já jsme stále trčely na místě.

„Filipe, musíte vzít Luisu s sebou," oznámila klidně markýza a ani nehnula brvou. Jako by vůbec nepochybovala o tom, že Filip bude skákat, jak ona píská.

„Zbláznila jste se? Pase po mně celá Francie, se mnou ji čeká jen to nejhorší! To už ji raději probodnu sám. Nemůžu ji chránit, v takové prokleté situaci sotva dokážu ochránit sám sebe, a ani v to příliš nedoufám!"

„A co medailon?" nedala se odbýt madame de Grazac.

„Co s ním?" odpověděl navztekaně markýz, protože v té chvíli už bylo tak jako tak jasné, že mě tam nenechá. Ale to, že k tomu byl přinucen, ho rozčilovalo. „Najdu cikána, propíchnu ho jako měch, seberu medailon a pojedu za králem."

Markýza se ušklíbla a já zavile mlčela. Pan Girandot pozoroval tu hádku jako správný divadelní divák – ani nedutal a bál se jen pohnout. Pokud se panstvo hádá, je lepší být ztich a.

„Filipe, tušíte snad, jak ten cikán vypadá? Víte sám, kolik potulných divadel plných těch páchnoucích kočovníků brouzdá po Francii? Máte tolik času, abyste je propíchl všechny?" Markýza jen kroutila hlavou. Připomínalo mi to situaci, kdy se matka snaží svému neposlušnému dítěti vysvětlit, že je třeba umýt si ruce před jídlem. Kromě toho jsem se samozřejmě cítila jako hlupák, který se cpe někam, kde ho nikdo nechce – nebo jak to nedávno Filip řekl.

„Matko, já se z vás zblázním! A vy, Luiso, jste blázen rovněž. **Neumíte** ani pořádně jezdit na koni, neumíte střílet, neumíte nic; jste ženská pro všechny svaté! Co s ženskou na takové výpravě?"

„Bez té ženské bychom tu už nebyli, ty tvrdohlavče," ozvalo se ode dveří chalupy, v nichž se objevila bledá tvář markýze de Dangeau**,** jenž mi začínal připadat jako můj anděl strážný. Podepírala ho jeho stará kojná, kterou už celý ten cirkus v její – jindy tak tiché chaloupce – začínal zjevně lézt na nervy.

Filip zaklel, několikrát se otočil se svým koněm kolem mého hnědáka a nakonec nasupeně řekl:

„Tak dobrá. Pojeďte! Ale budete mě poslouchat na slovo, nechci slyšet žádné ženské nářky. Bude to vojna, jsem zvyklý poroučet. Souhlasíte?"

Filipova poslední naděje, že se leknu a zůstanu v chalupě, zemřela dřív, než mohla ožít.

„Jistě, PANE!" zašklebila jsem se a pobídla koně.

Filip jen zasyčel a vyjeli jsme.

Na rozcestí jsme se rozdělili. Markýza jela rovnou směrem ke vzdálenému pobřeží La Rochelle a já a můj milý společník jsme se vydali lesem k Paříži, kde jsme se museli nějak dostat za hradby a zeptat se na cikány, abychom vůbec věděli, kde začít. Blížila se noc, tudíž na to nemohla být vhodnější chvíle. V Paříži nás jistě čekat nebudou, alespoň ne hned dnes – měli by nás za blázny, protože už na naše hlavy jistě vypsali odměnu.

Jeli jsme dál. Rozloučení s markýzou bylo velmi dojemné, Filip i přes všechny hádky jen nerad nechával svou neposlušnou matku napospas jejím ideálům. Ale neměl jinou možnost. Jedinou nadějí jak pomoci nám i jí (že markýza o královo „odpuštění“ nestojí, Filipa příliš nezajímalo) bylo najít medailon a vsadit vše na jednu kartu. Pokud se markýza dostatečně ukryje v La Rochelle, kde i přes její pesimistické počty žijí stále stovky hugenotů, budeme mít dostatek času získat šperk a pak s ním jako se vstupenkou projít uličkou smrti plnou vojska až ke králi. Já už mám ostatně s neoprávněným vstupem do Versailles docela obstojné zkušenosti. Třebaže jsem včera nebyla ještě psancem, povedl se mi husarský kousek, a to hned dvakrát. A teď mám navíc po boku Filipa, jenž i mezi královskou policií jistě najde nějaké spojence, protože ještě včera velel plukům. A pokud se markýze skutečně – ač je to málo pravděpodobné – podaří uprchnout do Nizozemí, také dobře. Rod Grazaců bude očištěn a ona se bude moci vrátit kdykoli bude chtít. A zazvonil zvonec a pohádky mohl být konec – alespoň tak jsme si to malovali.

Mělo však uplynout ještě mnoho vody, než se o nějakém konci dalo vůbec hovořit…